

2024

Urząd Statystyczny
w Bydgoszczy

Rocznik Statystyczny

Województwa Kujawsko-Pomorskiego

Statistical Yearbook of Kujawsko-Pomorskie Voivodship

2024

Urząd Statystyczny
w Bydgoszczy

Rocznik Statystyczny Województwa Kujawsko-Pomorskiego

Statistical Yearbook of Kujawsko-Pomorskie Voivodship

Urząd Statystyczny w Bydgoszczy Statistical Office in Bydgoszcz

Bydgoszcz 2024

Zespół Redakcyjny Urzędu Statystycznego w Bydgoszczy

Editorial Board of Statistical Office in Bydgoszcz

Przewodniczący

President

dr Wiesława Gierańczyk

Redaktor Główny

Editor-in-Chief

Wioletta Szalkiewicz

Członkowie

Members

Małgorzata Górka (sekretarz secretary), Katarzyna Klamrowska, Leszek Kozłowski, Łukasz Majchrzak,
Joanna Wierzińska

Prace merytoryczne

Content-related works

Zespół pracowników Urzędu Statystycznego w Bydgoszczy

The team of employees of the Statistical Office in Bydgoszcz

pod kierunkiem

supervised by

Małgorzata Górka

Prace wydawnicze

Editorial work

Zespół pracowników Kujawsko-Pomorskiego Ośrodka Badań Regionalnych

The team of employees of the Kujawsko-Pomorski Regional Survey Centre

pod kierunkiem

supervised by

Małgorzata Górka

Zdjęcie zamieszczone na okładce

Photograph on the cover

Toruń, ratusz (Adobe Stock)

Toruń, city hall (Adobe Stock)

ISSN 1640-0089

Publikacja dostępna na stronie internetowej

Publications available on website

bydgoszcz.stat.gov.pl

Przy publikowaniu danych GUS prosimy o podanie źródła

When publishing Statistics Poland data — please indicate the source

PRZEDMOWA

Urząd Statystyczny w Bydgoszczy przekazuje Państwu najnowsze wydanie „**Rocznika Statystycznego Województwa Kujawsko-Pomorskiego 2024**”, dostępnego w polsko-angielskiej wersji językowej. Publikacja ta jest podstawowym, zbiorczym opracowaniem Urzędu zawierającym zestawienie danych statystycznych oraz informacji charakteryzujących poziom życia społeczeństwa, stan gospodarki oraz środowiska naturalnego województwa w 2023 r.

Zachęcam Państwa do zapoznania się z zagadnieniami zawartymi w Roczniku. Zgrupowano je w 21 działach tematycznych. Informacje dotyczą m.in. demografii, rynku pracy, wynagrodzeń i świadczeń społecznych, finansów publicznych, edukacji, ochrony zdrowia. Zwracam uwagę, że w porównaniu z poprzednim wydaniem Rocznika, rozszerzono zakres danych statystycznych prezentowanych w oparciu o źródła administracyjne o dane dotyczące fizjoterapeutów. Zamieszczono też wstępne dane o powierzchni użytków rolnych pochodzące ze zintegrowanych statystyk dotyczących gospodarstw rolnych, a także wstępne dane dotyczące ciągników oraz zużycia nawozów, prezentowane w cyklu trzyletnim. Kontynuowana jest prezentacja wskaźników Delimitacji Obszarów Wiejskich (DOW) do celów statystycznych opracowana przez Główny Urząd Statystyczny.

Wybrane informacje zilustrowano na kartogramach, kartodiagramach, wykresach i schematach. W celu umożliwienia właściwej interpretacji prezentowanych treści zamieszczone zostały uwagi ogólne zawierające wyjaśnienia dotyczące terminologii, metodologii oraz zakresu informacji znajdujących się w publikacji.

Składową opracowania są tablice przeglądowe obejmujące najważniejsze dane statystyczne o województwie kujawsko-pomorskim na tle kraju w 2023 r. oraz w ujęciu retrospektywnym za lata 2000, 2010, 2015.

Wyrażam wdzięczność wszystkim sprawozdawcom, osobom i instytucjom, które przyczyniły się do wzbogacenia treści niniejszej publikacji. Dziękuję za współpracę i przekazane materiały. Wierzę, że Rocznik okaże się cennym i przydatnym źródłem informacji o stanie i tendencjach rozwoju społeczno-gospodarczego województwa kujawsko-pomorskiego. Zachęcam Państwa do formułowania uwag, czy sugestii dotyczących zawartości, nie tylko niniejszego opracowania, ale też zakresu realizowanych badań statystycznych.

Uwagę Czytelników zwracam również na możliwość korzystania z szerokiego zasobu publikacji, informacji sygnałnych, czy baz danych dostępnych na stronach internetowych statystyki publicznej (Urzędu Statystycznego w Bydgoszczy <https://bydgoszcz.stat.gov.pl/> oraz Głównego Urzędu Statystycznego <http://www.stat.gov.pl>).

Dyrektor
Urzędu Statystycznego
w Bydgoszczy

dr Wiesława Gierańczyk

PREFACE

The Statistical Office in Bydgoszcz provides you with the latest edition of the **Statistical Yearbook of the Kujawsko-Pomorskie Voivodship 2024**, available in Polish-English version. This publication is the Office's basic, collective study, which contains the compilation of statistical data and information characterising the standard of living of the population, the state of the economy and the natural environment of the voivodship in 2023.

I recommend getting familiar with the issues contained in this edition of the Yearbook. They are grouped in 21 thematic chapters. The information concerns i.a. demography, labour market, wages and salaries and social benefits, public finance, education, health care. I'd like to emphasize that, compared to the previous edition of the Yearbook, the range of data presented on the basis of the administrative sources has been enriched by the statistical data concerning physiotherapists. The preliminary data on the agricultural land area has been presented based on the integrated statistics concerning agricultural holdings and also the preliminary data on agricultural tractors and consumption of fertilizers which are presented every three years. It is continued to present the indicators of the Delimitation of Rural Areas (DOW) for statistical purposes developed by Statistics Poland.

Selected information has been illustrated in cartograms, cartodiagrams, charts and diagrams. In order to enable a proper interpretation of the content presented, general notes are included to explain the terminology, methodology and scope of the information contained in the publication.

A component of the publication is the review tables including i.a. the most important statistical data on the Kujawsko-Pomorskie Voivodship in comparison with the country for the year 2023 and retrospectively for the years 2000, 2010, 2015.

I would like to thank all the reporting units, individuals and institutions who contributed to enriching the content of this publication, for their cooperation and materials provided. I believe that the Yearbook will prove to be a valuable and useful source of information on the state and trends of socio-economic development in the Kujawsko-Pomorskie Voivodship. I would like to encourage you to formulate any comments or suggestions concerning the content, not only of this study, but also the scope of the statistical surveys conducted.

I also recommend to the attention of the readers a wide range of publications, news releases, or databases available on the websites of the official statistics system (Statistical Office in Bydgoszcz <https://bydgoszcz.stat.gov.pl/> and Statistics Poland <http://www.stat.gov.pl>).

Director
of the Statistical Office
in Bydgoszcz

Wiesława Gierańczyk, Ph.D.

Spis rzeczy

	Str. Page
Przedmowa	3, 4
Objaśnienia znaków umownych	6
Ważniejsze skróty	7
Działy	
I. Warunki naturalne i ochrona środowiska	10
II. Samorząd terytorialny	25
III. Wymiar sprawiedliwości	26
IV. Ludność	29
V. Rynek pracy	48
VI. Wynagrodzenia. Świadczenia społeczne	59
VII. Gospodarstwa domowe. Mieszkania	63
VIII. Edukacja i wychowanie	76
IX. Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	85
X. Kultura. Turystyka. Sport	97
XI. Nauka i technika. Społeczeństwo informacyjne	108
XII. Rolnictwo	113
XIII. Leśnictwo i łowiectwo	122
XIV. Przemysł i budownictwo	127
XV. Transport	132
XVI. Handel. Ceny	136
XVII. Finanse przedsiębiorstw	139
XVIII. Finanse publiczne	146
XIX. Inwestycje. Środki trwałe	151
XX. Rachunki regionalne	155
XXI. Podmioty gospodarki narodowej	157
Tablice przeglądowe	
I. Województwo na tle kraju w 2023 r.	160
II. Ważniejsze dane o województwie	165
Uwagi ogólne	174
Delimitacja obszarów wiejskich (DOW)	177
Uwagi do działów	179

Contents

	Str. Page
Preface	3, 4
Symbols	6
Major abbreviations	7
Chapters	
Environment and environmental protection	10
Local government	25
Justice	26
Population	29
Labour market	48
Wages and salaries. Social benefits	59
Households. Dwellings	63
Education	76
Health care and social welfare	85
Culture. Tourism. Sport	97
Science and technology. Information society	108
Agriculture	113
Forestry and hunting	122
Industry and construction	127
Transport	132
Trade. Prices	136
Finances of enterprises	139
Public finance	146
Investments. Fixed assets	151
Regional accounts	155
Entities of the national economy	157
Review tables	
Voivodship against the background of the country in 2023	160
Major data on voivodship	165
General notes	174
Delimitation of rural areas (DOW)	177
Notes to chapters	179

Objaśnienia znaków umownych

Symbols

Symbol Symbol	Opis Description
Kreska (–)	zjawisko nie wystąpiło magnitude zero
Zero:	(0) zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5 magnitude not zero, but less than 0.5 of a unit
	(0,0) zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05 magnitude not zero, but less than 0.05 of a unit
Kropka (.)	oznacza: brak informacji, konieczność zachowania tajemnicy statystycznej lub że wypełnienie pozycji jest niemożliwe albo niecelowe data not available, classified data (statistical confidentiality) or providing data impossible or purposeless
Znak (Δ)	oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji; pełne nazwy podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 18 na str. 176 categories of applied classification presented in an abbreviated form; full names are given in the general notes to the Yearbook, item 18 on page 176
„W tym” “Of which”	oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy indicates that not all elements of the sum are given
Comma (,)	used in figures represents the decimal point

Ważniejsze skróty Major abbreviations

Skrót	Znaczenie
Abbreviation	Meaning
tys.	tysiąc
mln	milion
zł PLN	złoty zloty
szt. pcs	sztuka pieces
wol. vol.	wolumin volume
kg	kilogram kilogram
dt	decytona decitonne
t	tona tonne
mm	milimetr millimetre
m	metr metre
km	kilometr kilometre
m ²	metr kwadratowy square metre
ha	hektar hectare
km ²	kilometr kwadratowy square kilometre
l	litr litre
hl	hektolitr hectolitre
m ³	metr sześcienny cubic metre
dam ³	dekametr sześcienny cubic decametre
hm ³	hektometr sześcienny cubic hectometre
kWh	kilowatogodzina kilowatt hour
GWh	gigawatogodzina gigawatt hour
TJ	teradżul terajoule
°C	stopień Celsjusza centigrade
s	sekunda second
min	minuta minute
h	godzina hour
d 24 h	doba 24 hours
r.	rok
t/r t/y	ton rocznie tonnes per year

Skrót	Znaczenie
Abbreviation	Meaning
art. Art.	artykuł article
dok. cont.	dokończenie continued
ds.	do spraw
n.p.m. a.s.l.	nad poziomem morza above the sea level
nr (Nr) No.	numer number
pkt	punkt
p. proc.	punkt procentowy percentage point
poz.	pozycja
tabl.	tablica table
ust.	ustęp
0°1'1" ←	E N S W wschód East północ North południe South zachód West
Dz. U.	Dziennik Ustaw
Dz. Urz.	Dziennik Urzędowy
i in.	i inni
im.	imienia
itp. etc.	i tym podobne and the like
m.in. i.a.	między innymi among others
np. e.g.	na przykład for example
tj. i.e.	to jest that is
tzn. i.e.	to znaczy that is
tw.	tak zwany
ww.	wyżej wymieniony
PKP	Polskie Koleje Państwowe
ESA	Europejski System Rachunków Narodowych i Regionalnych w Unii Europejskiej European System of National and Regional Accounts in the European Union
PKB GDP	produkt krajowy brutto gross domestic product
EKG ECE	Europejska Komisja Gospodarcza Economic Commission for Europe
Eurostat	Urząd Statystyczny Unii Europejskiej Statistical Office of the European Union
OECD	Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju Organization for Economic Cooperation and Development
ONZ UN	Organizacja Narodów Zjednoczonych United Nations
UE EU	Unia Europejska European Union

PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY W 2023 R.
ADMINISTRATIVE DIVISION IN 2023

- Granicę podregionów NUTS 3
NUTS 3 subregion boundaries
- Granicę powiatów
Powiat boundaries
- Granicę gmin
Gmina boundaries

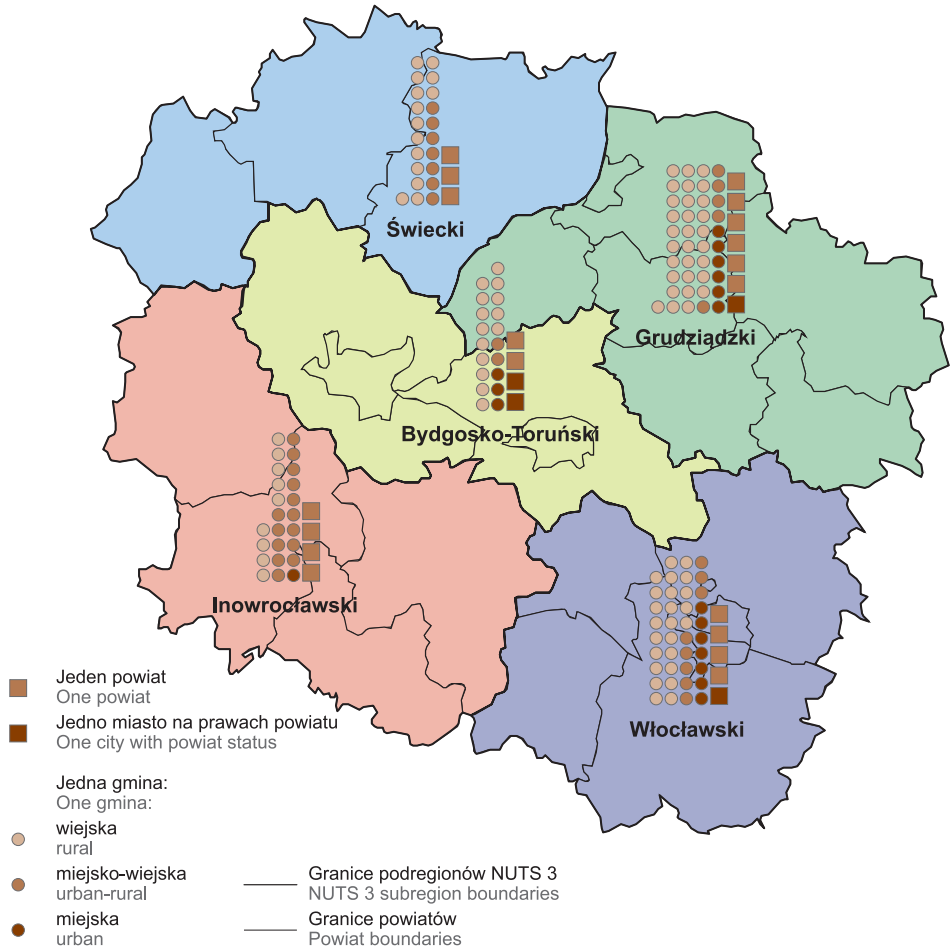
- brodnicki** Nazwy powiatów
Powiat names
- **BYDGOSZCZ** Siedziba władz wojewódzkich
Seat of the voivodship authority
- **GRUDZIĄDZ** Miasta na prawach powiatu
Cities with powiat status
- **Wąbrzeźno** Miasta – siedziby powiatów
Cities – seats of powiats

Powierzchnia Area	17 971 km ²	Gminy miejskie Urban gminas	17
Powiaty Powiats	19	Gminy miejsko-wiejskie Urban-rural gminas	36
Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	4	Gminy wiejskie Rural gminas	91
Gminy ogółem Total gminas	144	Miasta Cities and towns	53

- ◆ Najdalej wysunięte punkty województwa
Extreme points of the voivodship
- △ Najwyższy położony punkt województwa (w m n.p.m.)
Highest point of the voivodship (in m a.s.l.)
- ▽ Najniżej położony punkt województwa (w m n.p.m.)
Lowest point of the voivodship (in m a.s.l.)

Długość granicy z poszczególnymi województwami (w km) podana jest pod nazwami tych województw.
The length of a boundary with each voivodship (in km) is given under the name of a given voivodship.

PODZIAŁ WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO WEDŁUG KLASYFIKACJI JEDNOSTEK TERYTORIALNYCH DO CELÓW STATYSTYCZNYCH (NUTS) W 2023 R.
DIVISION OF KUJAWSKO-POMORSKIE VOIVODSHIP ACCORDING TO THE CLASSIFICATION OF TERRITORIAL UNITS FOR STATISTICS (NUTS) IN 2023

PODREGIONY (NUTS 3):
SUBREGIONS (NUTS 3):

PL613 – Bydgosko-Toruński

Powiaty Powiats:

bydgoski (8)
toruński (9)

Miasta na prawach powiatów:

Cities with powiat status:
Bydgoszcz (1)
Toruń (1)

PL617 – Inowrocławski

Powiaty Powiats:

inowrocławski (9)
mogileński (4)
nakielski (5)
żniński (6)

PL616 – Grudziądzki

Powiaty Powiats:

brodnicki (10)
chełmiński (7)
golubsko-dobrzyński (6)
grudziądzki (6)
rypiński (6)
wąbrzeski (5)

Miasto na prawach powiatów:

City with powiat status:
Grudziądz (1)

PL619 – Włocławski

Powiaty Powiats:

aleksandrowski (9)
lipnowski (9)
radziejowski (7)
włocławski (13)

Miasto na prawach powiatów:

City with powiat status:
Włocławek (1)

PL618 – Świecki

Powiaty Powiats:

sępoleński (4)
świecki (11)
tucholski (6)

W nawiasach podano liczbę gmin.
Number of gminas is given in parentheses.

Dział I. Warunki naturalne i ochrona środowiska
Chapter I. Environment and environmental protection

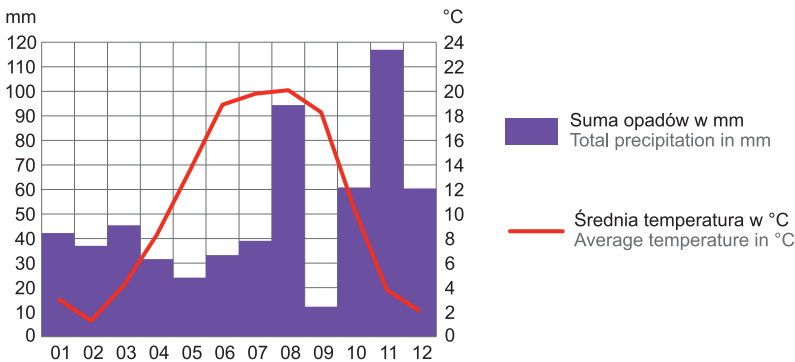
TABL. 1. **WARUNKI METEOROLOGICZNE**
METEOROLOGICAL CONDITIONS

STACJA METEOROLOGICZNA METEOROLOGICAL STATION	Wzniesie- nie stacji nad pozio- mem morza w m Station elevation above the sea level in m	Temperatury w °C Temperatures in °C							
		średnie ^a average ^a					skrajne extreme		amplitudy temperatur skrajnych amplitudes of extreme temperatures
		1971–2000	1991–2020	2011–2020	2016–2020	2023	maksi- mum maximum	mini- mum minimum	
							1971–2023		
Toruń	69	8,1	8,9	9,5	9,9	10,3	37,9	-32,0	69,9

STACJA METEOROLOGICZNA METEOROLOGICAL STATION	Roczne sumy opadów w mm Total annual precipitation in mm				Średnia prędkość wiatru w m/s Average wind veloci- ty in m/s	Uśłonecz- nienie w h Insolation in h	Średnie zachmu- rzenie w oktan- tach ^b Average cloudiness in octants ^b
	1971–2000	1991–2020	2011–2020	2016–2020	2023		
	średnie ^a average ^a						
Toruń	528	549	537	590	598	2,6	1827

a Dane za okresy wieloletnie dotyczą średnich rocznych z tych okresów. b Stopień zachmurzenia nieba od 0 (niebo bez chmur) do 8 (niebo całkowicie pokryte chmurami).
Źródło: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej – Państwowego Instytutu Badawczego.
a Data for multi-year periods include annual averages from these periods. b Degree of cloudiness from 0 (no clouds) to 8 (total cloud cover).
Source: data of the Institute of Meteorology and Water Management – National Research Institute.

WYKRES 1. **TEMPERATURY POWIETRZA I OPADY ATMOSFERYCZNE**
W STACJI METEOROLOGICZNEJ W TORUNIU W 2023 R.
CHART 1. **AIR TEMPERATURES AND ATMOSPHERIC PRECIPITATION**
IN METEOROLOGICAL STATIONS IN TORUŃ IN 2023

TABL. 2. POWIERZCHNIA GEODEZYJNA WEDŁUG KIERUNKÓW WYKORZYSTANIA
Stan na 1 stycznia
GEODETIC AREA BY THE LAND USE
As of 1 January

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2023	2024		SPECIFICATION
	w ha in ha				w odsetkach in percent	
Powierzchnia ogólna	1797134	1797134	1797155	1797155	100,0	Total area
w tym:						of which:
użytki rolne	1169177	1166031 ^a	1164250 ^a	1163236 ^a	64,7	agricultural land
grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	438891	434620	434548	434520	24,2	forest land as well as wooded and bushy areas
grunty pod wodami powierzchniowymi	48174	48239	48827	48808	2,7	land under surface waters
grunty zabudowane i zurbanizowane	89218	96730 ^b	99684 ^b	100750 ^b	5,6	built-up and urbanised areas
nieużytki	42028	41806	44449	44767	2,5	wasteland

a Łącznie z gruntami zadrzewionymi i zakrzewionymi na użytkach rolnych, ujmowanymi do 2016 r. w pozycji „grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione”. b Łącznie z gruntami przeznaczonymi pod budowę dróg publicznych lub linii kolejowych.

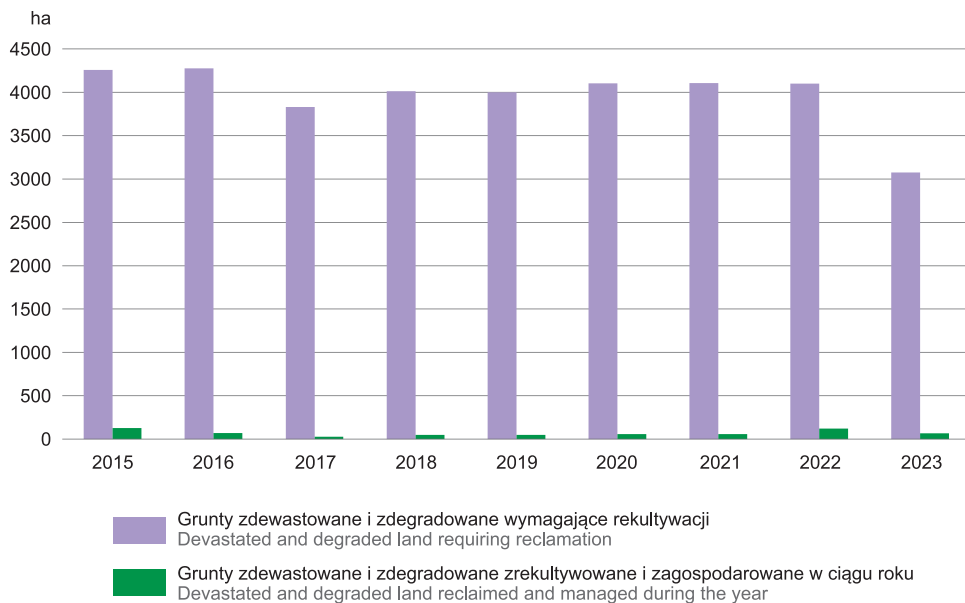
Źródło: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

a Including wooded and bushy areas on agricultural land, classified until 2016 in the item "forest land as well as wooded and bushy areas".

b Including areas used for the construction of public roads or railways.

Source: data of the Head Office of Geodesy and Cartography.

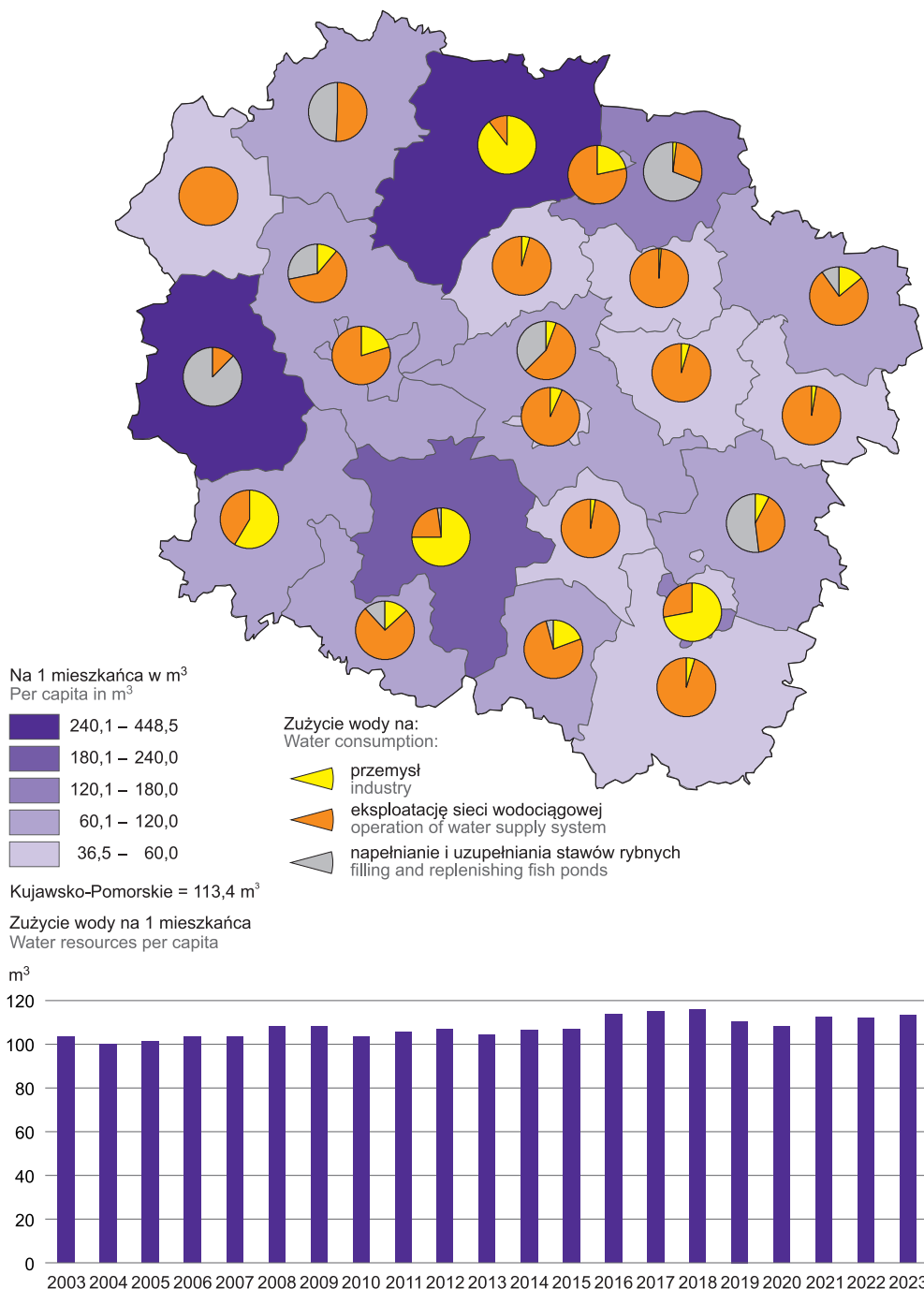
WYKRES 2. GRUNTY ZDEWASTOWANE I ZDEGRADOWANE WYMAGAJĄCE REKULTYWACJI I ZAGOSPODAROWANIA ORAZ GRUNTY ZREKULTYWOWANE I ZAGOSPODAROWANE
CHART 2. DEVASTATED AND DEGRADED LAND REQUIRING RECLAMATION AND MANAGEMENT AS WELL AS RECLAIMED AND MANAGED LAND

Źródło: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Source: data of the Ministry of Agriculture and Rural Development.

MAPA 1. **ZUŻYCIE WODY^a NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI W 2023 R.**
 MAP 1. **WATER CONSUMPTION^a FOR NEEDS OF THE NATIONAL ECONOMY AND POPULATION IN 2023**

^a Bez zużycia na potrzeby rolnictwa.
^a Excludes needs in agriculture.

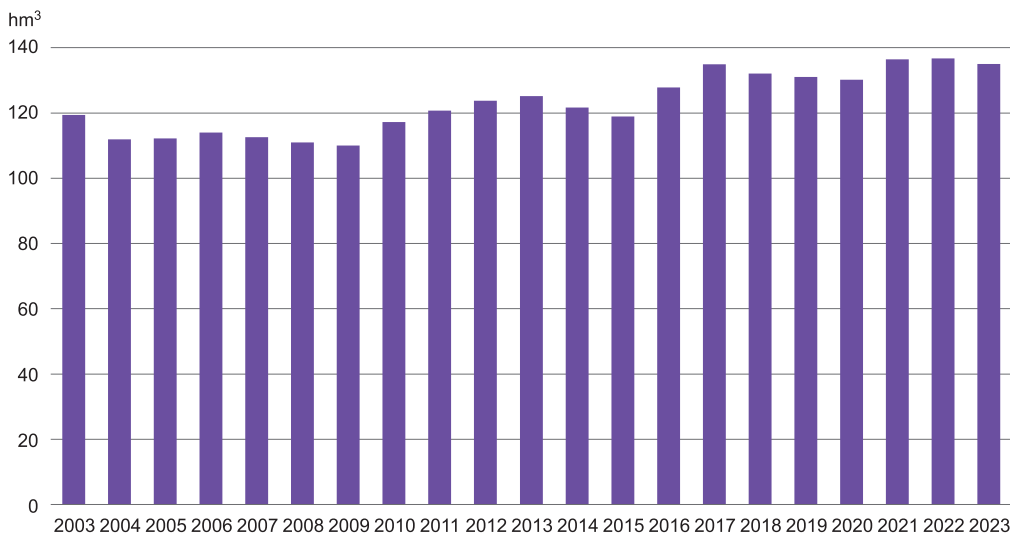
TABL. 3. ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE ODPROWADZANE DO WÓD LUB DO ZIEMI
INDUSTRIAL AND MUNICIPAL WASTEWATER DISCHARGED INTO WATERS
OR INTO THE GROUND

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023		SPECIFICATION
	w hm³		in hm³	w odsetkach in percent		
OGÓŁEM	124,2	137,8	143,6	143,7	100,0	TOTAL
odprowadzone bezpośrednio z zakładów ^a	60,4	72,2	75,3	74,6	51,9	discharged directly by plants ^a
w tym wody chłodnicze	5,3	7,6	6,9	8,3	5,8	of which cooling water
odprowadzone siecią kanalizacyjną	63,8	65,6	68,2	69,1	48,1	discharged by sewage network
W tym ścieki wymagające oczyszczania	118,9	130,2	136,7	135,3	94,2	Of which wastewater requiring treatment
oczyszczane	116,8	128,7	135,1	134,1	93,3	treated
mechanicznie	18,7	21,9	22,9	20,9	14,5	mechanically
chemicznie ^b	3,7	4,0	6,2	6,3	4,4	chemically ^b
biologicznie	39,8	45,2	45,0	45,7	31,8	biologically
z podwyższonym usuwaniem biogenów	54,6	57,6	61,1	61,2	42,6	with increased biogene removal
nieoczyszczane	2,1	1,5	1,6	1,3	0,9	untreated
odprowadzone bezpośrednio z zakładów	2,1	1,5	1,6	1,3	0,9	discharged directly by plants
odprowadzone siecią kanalizacyjną	0,0	0,0	–	–	.	discharged by sewage network

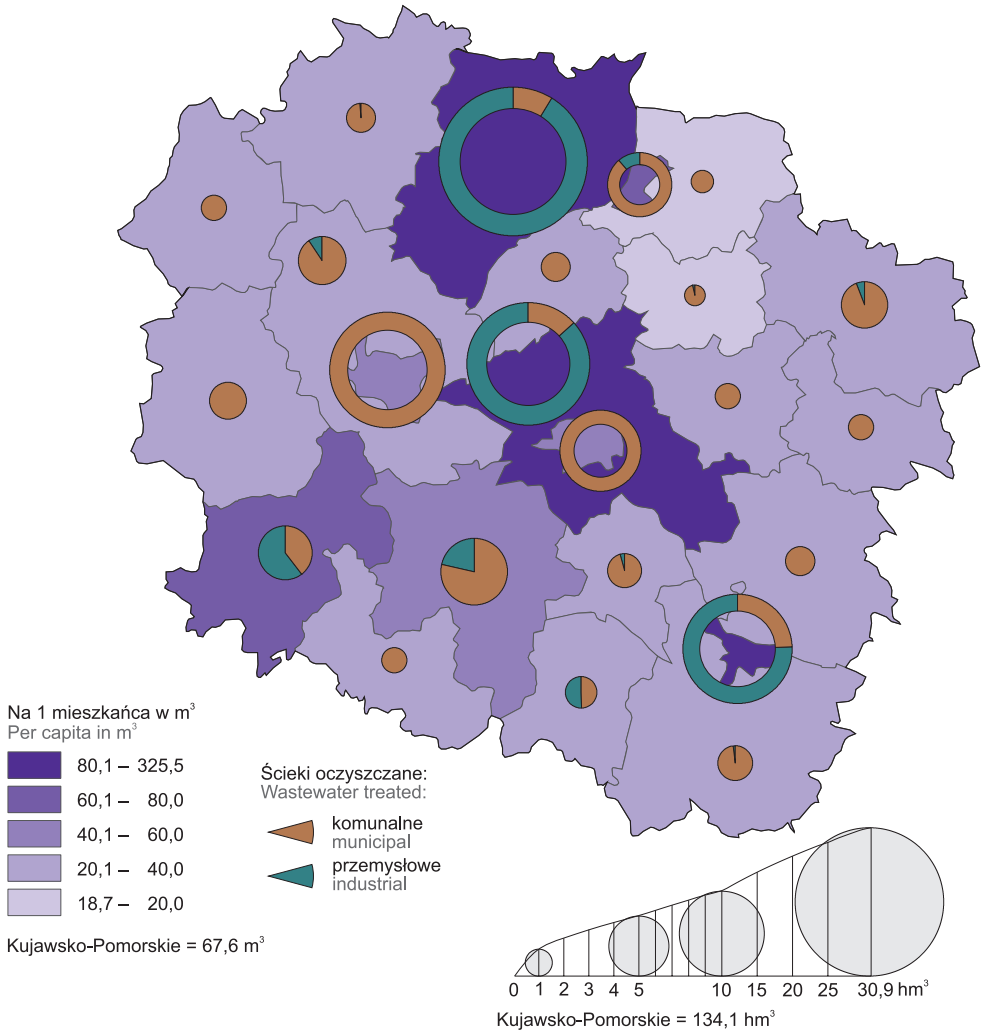
a Łącznie z wodami chłodniczymi i zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych, a także z zanieczyszczonymi wodami opadowymi. b Dane dotyczą tylko ścieków przemysłowych.

a Including polluted cooling water and water from mine drainage, building constructions as well as from contaminated precipitation water. b Data concern only industrial wastewater.

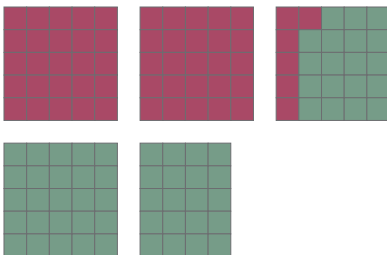
WYKRES 3. ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE WYMAGAJĄCE OCZYSZCZANIA
ODPROWADZONE DO WÓD LUB DO ZIEMI
CHART 3. INDUSTRIAL AND MUNICIPAL WASTEWATER REQUIRING TREATMENT
DISCHARGED INTO WATERS OR INTO THE GROUND

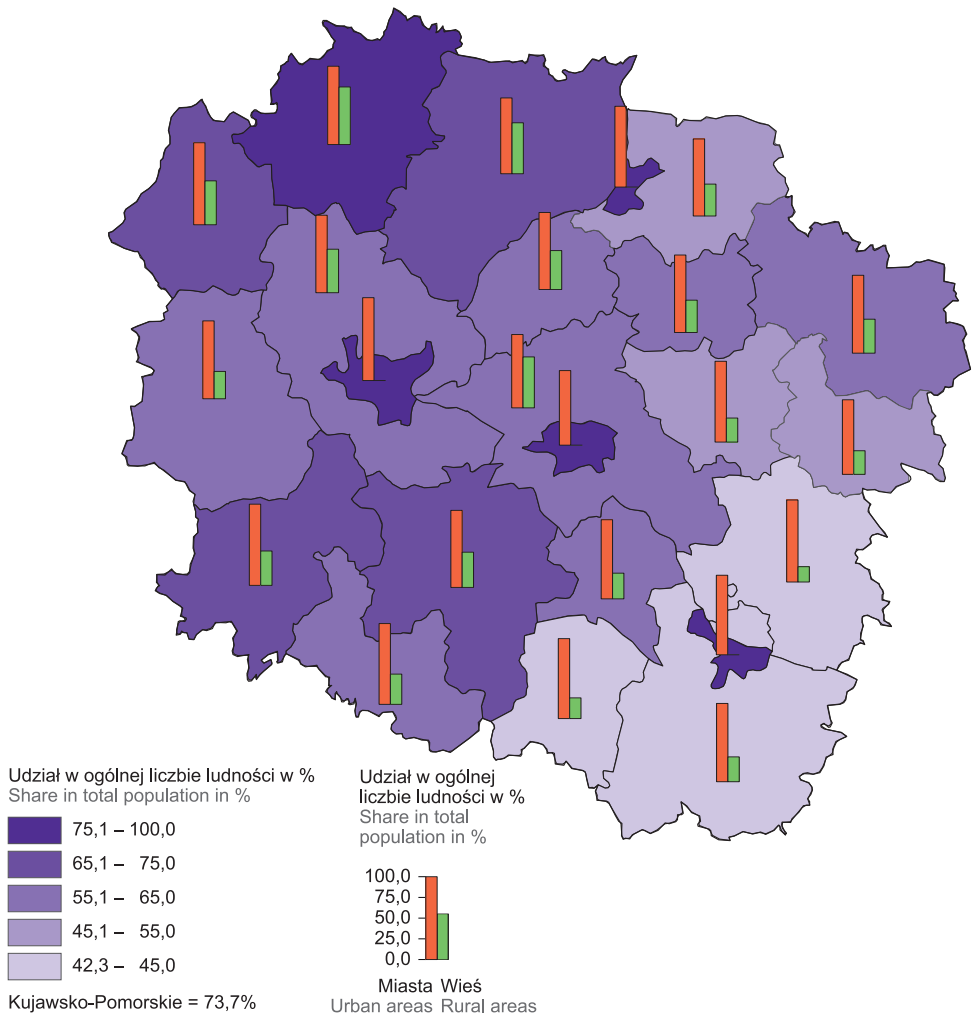
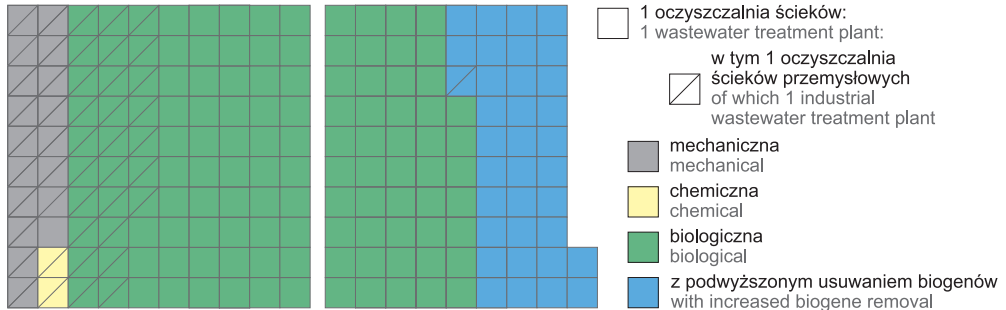

MAPA 2. **ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE WYMAGAJĄCE OCZYSZCZANIA ODPROWADZONE DO WÓD LUB DO ZIEMI W 2023 R.**
MAP 2. **INDUSTRIAL AND MUNICIPAL WASTEWATER REQUIRING TREATMENT DISCHARGED INTO WATERS OR INTO THE GROUND IN 2023**

Zakłady odprowadzające ścieki
Plants discharging wastewater

MAPA 3.
MAP 3.**ŁUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z OCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW W 2023 R.**
POPULATION CONNECTED TO WASTEWATER TREATMENT PLANTS IN 2023**Oczyszczalnie ścieków**
Wastewater treatment plants

TABL. 4. EMISJA I REDUKCJA ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA Z ZAKŁADÓW SZCZEGÓLNIE UCIAŻLIWYCH DLA CZYSTOŚCI POWIETRZA
EMISSION AND REDUCTION OF AIR POLLUTANTS IN PLANTS OF SIGNIFICANT NUISANCE TO AIR QUALITY

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Emisja zanieczyszczeń w tys. ton:					Emission of pollutants in thousand tonnes:
pyłowych	2,6	1,8	1,8	1,6	particulate
w tym pyły ze spalania paliw	1,6	0,9	1,0	0,7	of which particulates from the combustion of fuels
gazowych	8380,3	9924,5	9507,8	9131,7	gaseous
w tym:					of which:
dwutlenek siarki	17,9	6,8	6,6	4,5	sulphur dioxide
tlenek węgla	13,4	15,4	8,6	6,5	carbon oxide
tlenki azotu ^a	12,3	8,6	8,5	7,1	nitrogen oxides ^a
dwutlenek węgla	8328,7	9880,8	9473,8	9108,4	carbon dioxide
Zanieczyszczenia zatrzymane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń:					Pollutants retained in pollutant reduction systems:
w tys. ton:					in thousand tonnes:
pyłowe	479,8	343,7	369,9	312,0	particulate
gazowe (bez dwutlenku węgla)	23,5	67,3	47,8	35,0	gaseous (excluding carbon dioxide)
w % zanieczyszczeń wytworzonych:					in % of pollutants produced:
pyłowych	99,5	99,5	99,5	99,5	particulate
gazowych (bez dwutlenku węgla)	31,4	60,6	58,4	60,0	gaseous (excluding carbon dioxide)

a W przeliczeniu na dwutlenek azotu.

a In terms of nitrogen dioxide.

TABL. 5. URZĄDZENIA DO REDUKCJI ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA W ZAKŁADACH SZCZEGÓLNIE UCIAŻLIWYCH DLA CZYSTOŚCI POWIETRZA
AIR POLLUTION REDUCTION SYSTEMS IN PLANTS OF SIGNIFICANT NUISANCE TO AIR QUALITY

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
URZĄDZENIA – stan na 31 grudnia			EQUIPMENT – as of 31 December		
Cyklony	238	241	226	228	Cyclones
Multicyklony	49	67	62	65	Multicyclones
Filtry tkaninowe	317	408	426	439	Fabric filters
Elektrofiltry	27	40	40	27	Electrofilters
Urządzenia mokre	95	85	74	72	Wet air cleaners
Inne	83	85	85	84	Others
PRZEPŁYW GAZÓW ODLOTOWYCH w dam ³ /h			WASTE GAS FLOW in dam ³ /h		
Cyklony	3989	3377	2821	2541	Cyclones
Multicyklony	1027	1502	1453	1499	Multicyclones
Filtry tkaninowe	3360	6862	6729	6784	Fabric filters
Elektrofiltry	4651	6695	6713	6511	Electrofilters
Urządzenia mokre	1893	2906	2896	2844	Wet air cleaners
Inne	1158	1363	1414	1433	Others

TABL. 6. POWIERZCHNIA O SZCZEGÓLNYCH WALORACH PRZYRODNICZYCH PRAWNIE CHRONIONA^a
Stan na 31 grudnia
AREA OF SPECIAL NATURE VALUE UNDER LEGAL PROTECTION^a
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023		SPECIFICATION	
	w ha in ha			w % po- wierzchni ogólnej województwa	na 1 miesz- kańca w m ²		
				in % of total area of the voivodship	per capita in m ²		
OGÓŁEM	571358,5	579644,5	579115,8	578332,5	32,2	2897,5	TOTAL
Rezerваты przyrody	9600,9	9603,6	9603,6	9603,6	0,5	48,1	Nature reserves
Parki krajobrazowe ^b	223470,1	226650,9	226551,7	225551,7	12,6	1130,0	Landscape parks ^b
Obszary chronionego krajobrazu ^b	329758,0	334227,4	334217,5	334217,5	18,6	1674,4	Protected landscape areas ^b
Stanowiska dokumentacyjne	93,6	99,1	99,1	99,1	0,0	0,5	Documentation sites
Zespoły przyrodniczo- -krajobrazowe	3037,9	3113,7	2623,4	2628,1	0,1	13,2	Landscape-nature complexes
Użytki ekologiczne	5398,0	5949,9	6020,5	6232,5	0,3	31,2	Ecological areas

a Dane nie uwzględniają informacji o obszarach sieci Natura 2000, obejmują tylko tę ich część, która mieści się w granicach pozostałych obszarów prawnie chronionych. b Bez powierzchni rezerwatów przyrody i innych form ochrony przyrody położonych na ich terenie.

a Data do not include information concerning the areas of Natura 2000 network, data include only the part located within the legally protected areas. b Excluding nature reserves and other forms of nature protection located within those areas.

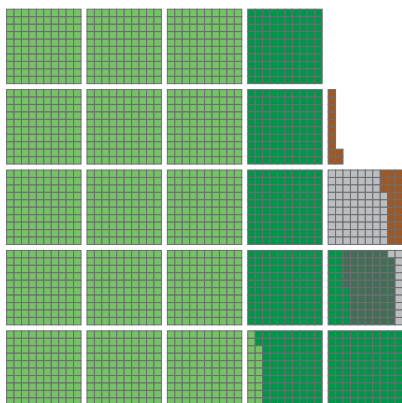
TABL. 7. PARKI KRAJOBRAZOWE
Stan na 31 grudnia
LANDSCAPE PARKS
As of 31 December

LATA YEARS ZESPOŁY I PARKI KRAJOBRAZOWE ^a LANDSCAPE PARKS AND COMPLEXES ^a		Powierzchnia ^b Area ^b			
		ogółem total	w tym of which		
			lasów forests	użytków rolnych agricultural land	wód water
			w ha in ha	in ha	
OGÓŁEM	2015	232762,9	92103,3	117633,0	12423,1
TOTAL	2020	236597,9	99768,2	116021,2	10343,0
	2022	236498,7	99768,2	116021,2	10343,0
	2023	235498,7	99661,5	115035,9	10335,0
Krajeński		74985,6	21469,4	50521,7	1706,8
Zespół Parków Krajobrazowych Nad Dolną Wisłą		59477,7	12163,2	38820,7	3111,1
Tucholski		25445,8	21820,7	2010,1	584,4
Gostyński-Włocławski		20301,5	13225,5	4733,4	570,4
Wdecki		19177,2	13346,9	5212,5	617,8
Górznieńsko-Lidzbarski		13926,8	8835,4	4356,4	314,8
Brodnicki		12457,6	8020,3	2888,7	1217,2
Nadgoplański Park Tysiąclecia		9726,4	780,0	6492,5	2212,4

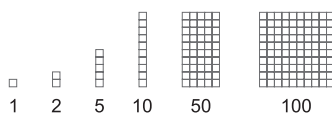
a Uszeregowane malejąco według powierzchni ogółem w województwie. b Łącznie z powierzchnią rezerwatów przyrody i innymi formami ochrony przyrody położonymi na terenie parków.

a Listed according to decreasing grand total area in voivodship. b Including nature reserves and other forms of nature protection located within parks.

WYKRES 4. POMNIKI PRZYRODY W 2023 R.
Stan na 31 grudnia
CHART 4. NATURE MONUMENTS IN 2023
As of 31 December

Liczba pomników przyrody:
 Number of nature monuments:

Rodzaje pomników przyrody:
 Types of nature monuments:

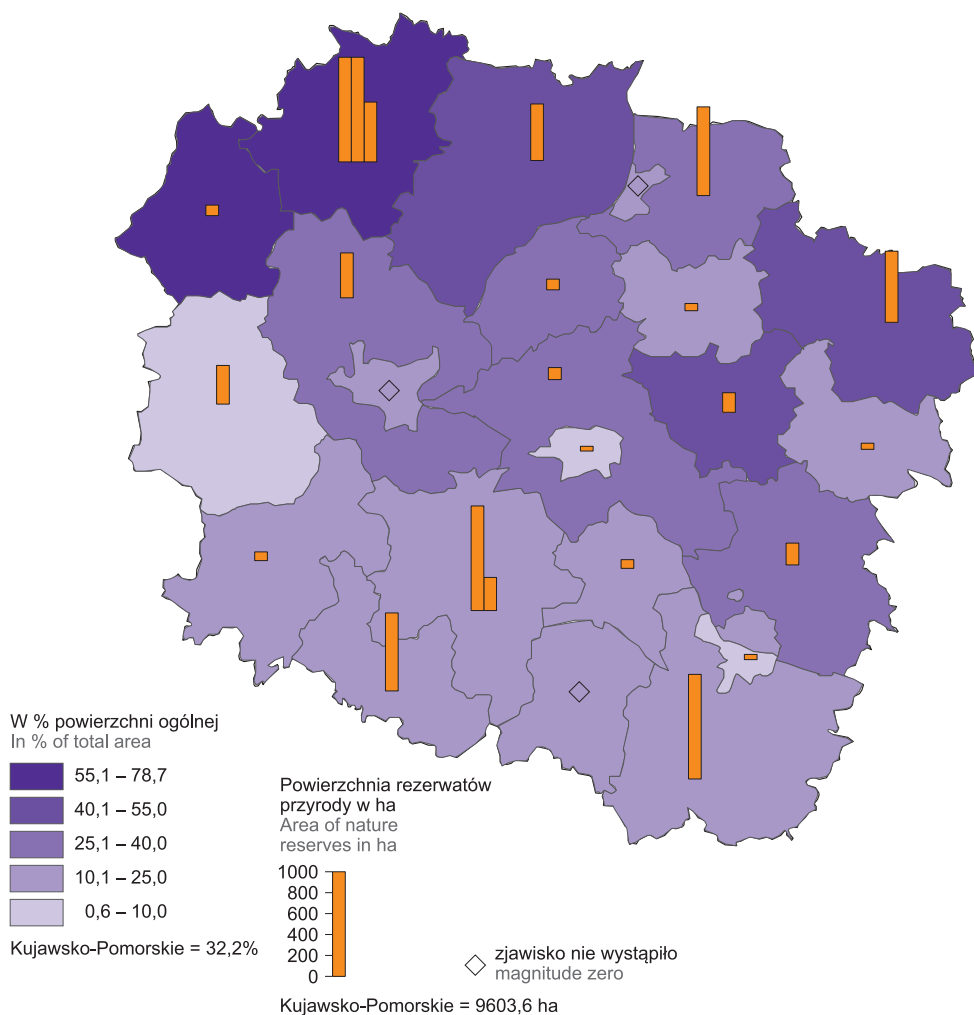

MAPA 4.

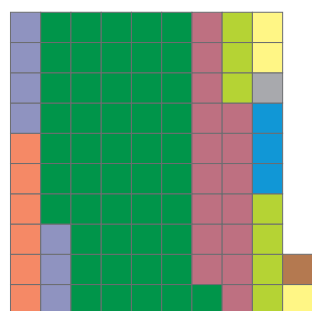
**POWIERZCHNIA OBSZARÓW O SZCZEGÓLNYCH WALORACH
PRZYRODNICZYCH PRAWNIE CHRONIONYCH W 2023 R.**

MAP 4.

AREA OF SPECIAL NATURE VALUE UNDER LEGAL PROTECTION IN 2023

Rezerваты przyrody
Nature reserves

□ 1 rezerwat:
1 reserve:

faunistyczny
fauna

wodny
water

krajobrazowy
landscape

przyrody nieożywionej
inanimate nature

leśny
forest

stepowy
steppe

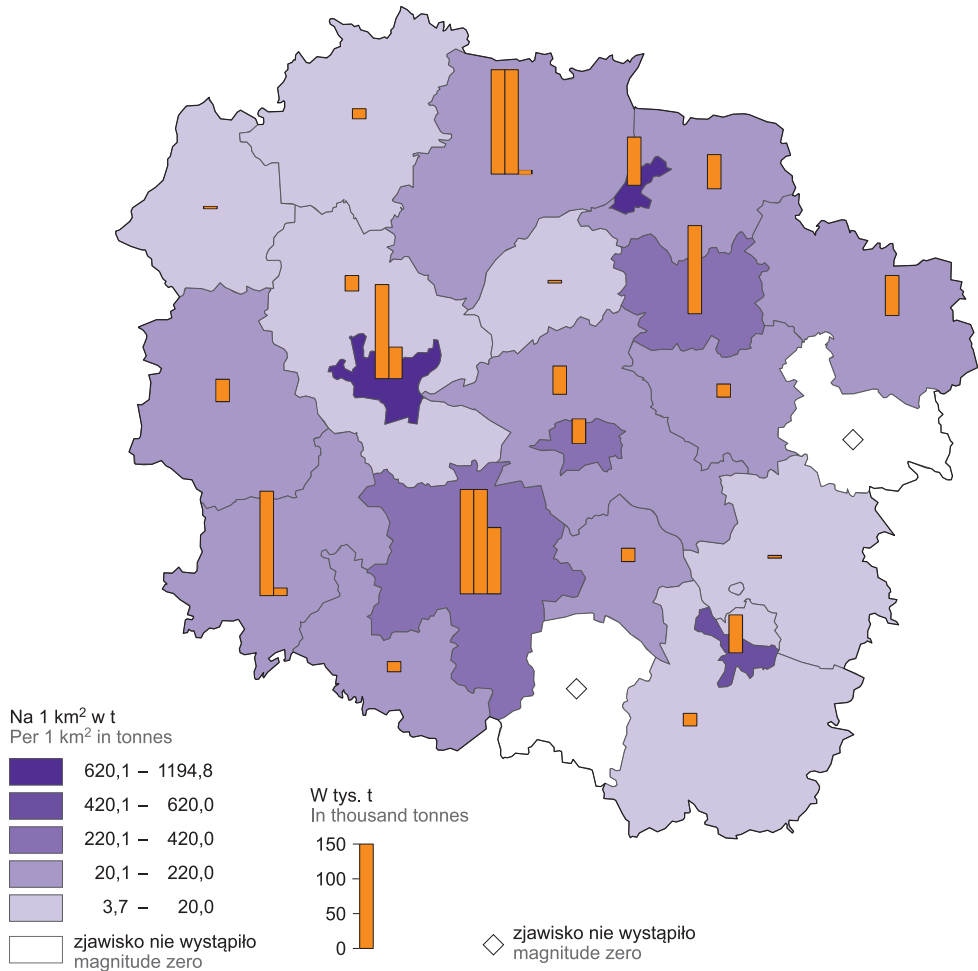
torfowiskowy
peat-bog

ślonośrołowy
halophyte

florystyczny
flora

MAPA 5.
MAP 5.

ODPADY (z wyłączeniem odpadów komunalnych) WYTWORZONE W 2023 R.
WASTE (excluding municipal waste) GENERATED IN 2023

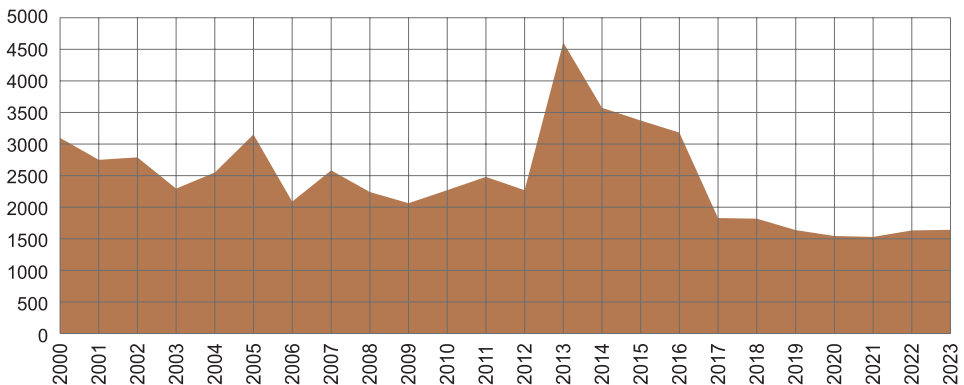
Kujawsko-Pomorskie = 91,3 t

Kujawsko-Pomorskie = 1641,2 tys. t

Odpady (z wyłączeniem odpadów komunalnych) wytworzone w ciągu roku
Waste (excluding municipal waste) generated during the year

tys. t

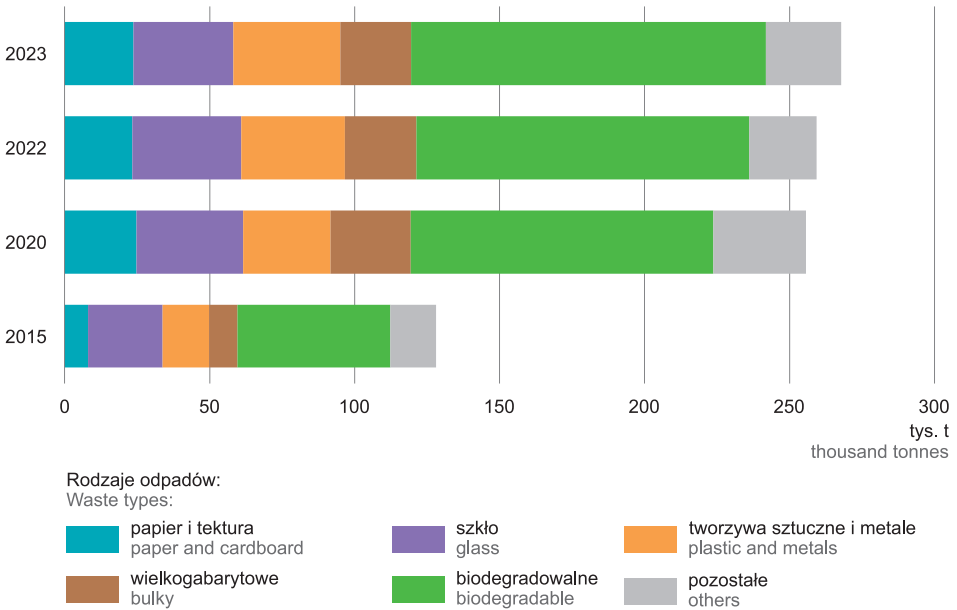
thousand tonnes

TABL. 8. **ODPADY KOMUNALNE**
MUNICIPAL WASTE

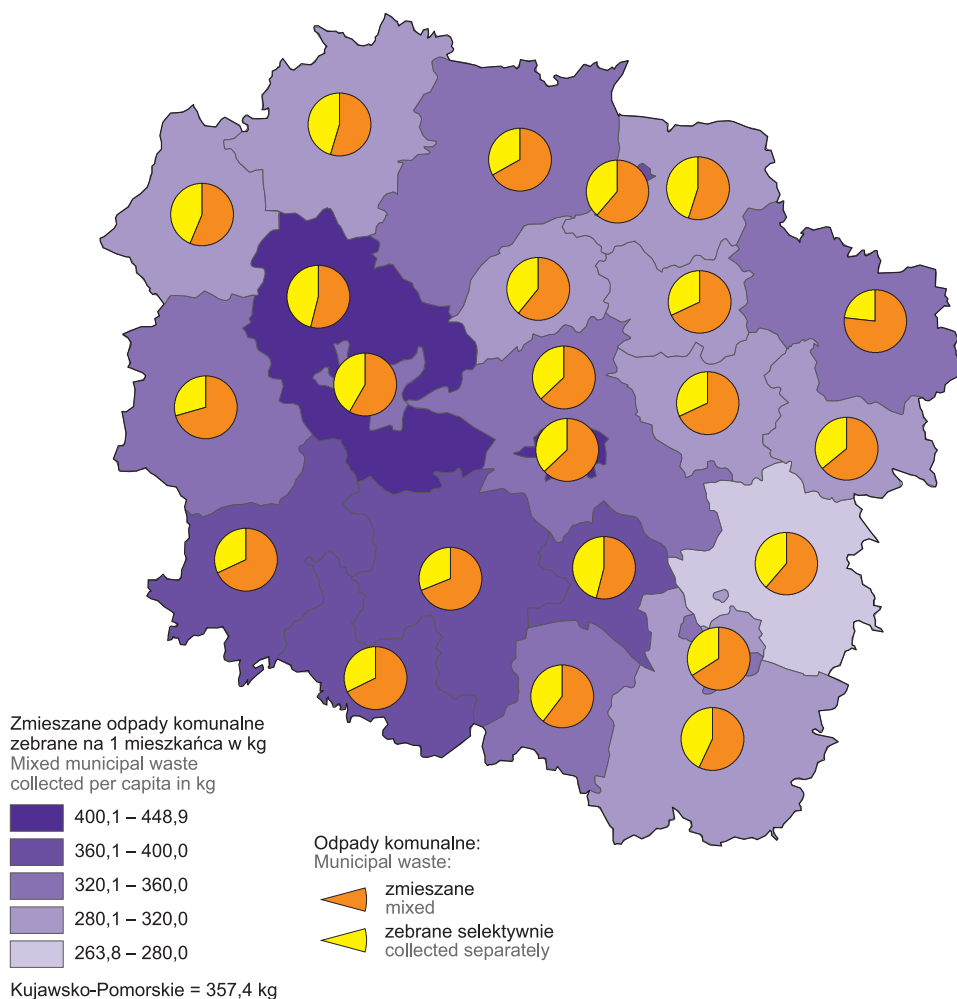
WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym z gospodarstw domowych of which from house- holds	
Odpady komunalne wytworzone w tys. t	592,8	713,5	717,2	715,4	595,9	Municipal waste generated in thousand tonnes
zmieszane	464,8	457,9	457,8	447,7	353,5	mixed
miasta	337,3	296,4	294,1	287,0	215,6	urban areas
wieś	127,5	161,5	163,7	160,7	138,0	rural areas
zebrane selektywnie	128,0	255,7	259,3	267,8	242,3	collected separately
w tym:						of which:
papier i tektura	8,1	24,7	23,3	23,7	20,3	paper and cardboard
szkło	25,6	36,8	37,5	34,4	32,0	glass
tworzywa sztuczne	15,1	29,7	35,2	36,5	33,3	plastic
metale	1,0	0,4	0,5	0,4	0,3	metals
wielkogabarytowe	9,8	27,7	24,7	24,4	22,4	largesize
biodegradowalne	52,7	104,4	114,8	122,3	109,6	biodegradable

WYKRES 5. **ODPADY KOMUNALNE ZEBRANE SELEKTYWNIE**
CHART 5. MUNICIPAL WASTE COLLECTED SEPARATELY

MAPA 6.
MAP 6.

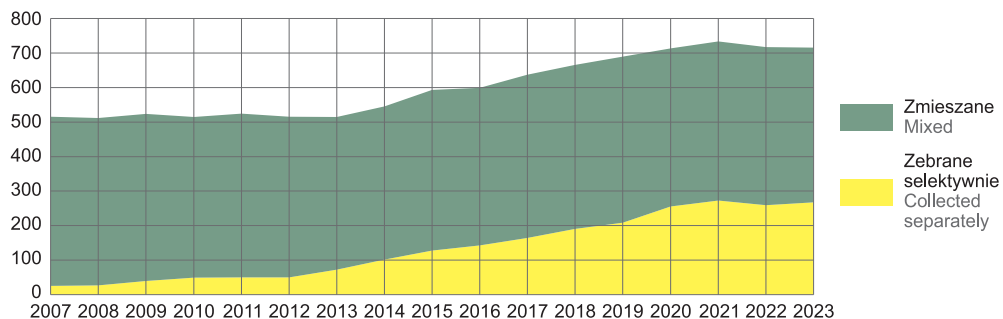
ODPADY KOMUNALNE ZEBRANE W 2023 R.
MUNICIPAL WASTE COLLECTED IN 2023

Odpady komunalne zebrane w ciągu roku
Municipal waste collected during the year

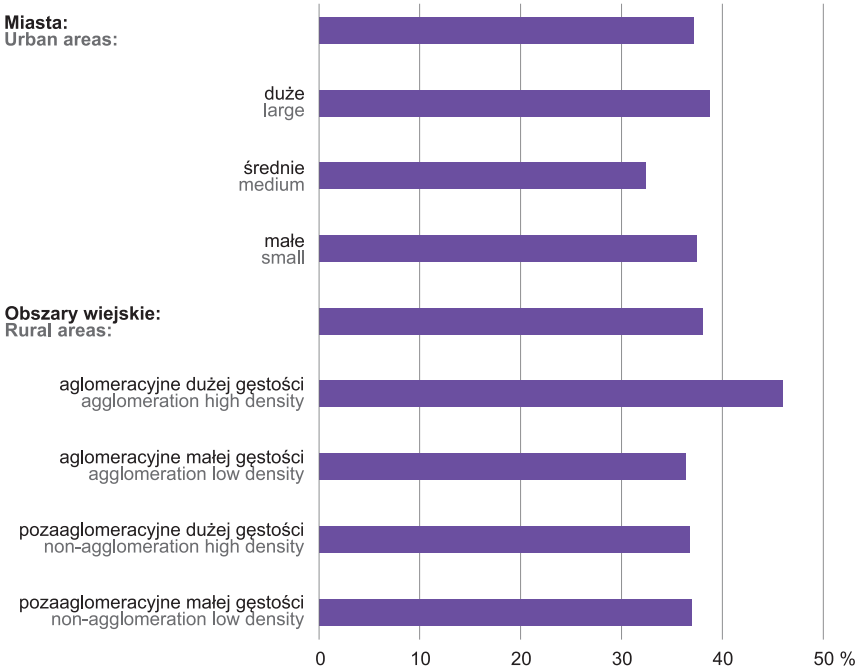
tys. t

thousand tonnes

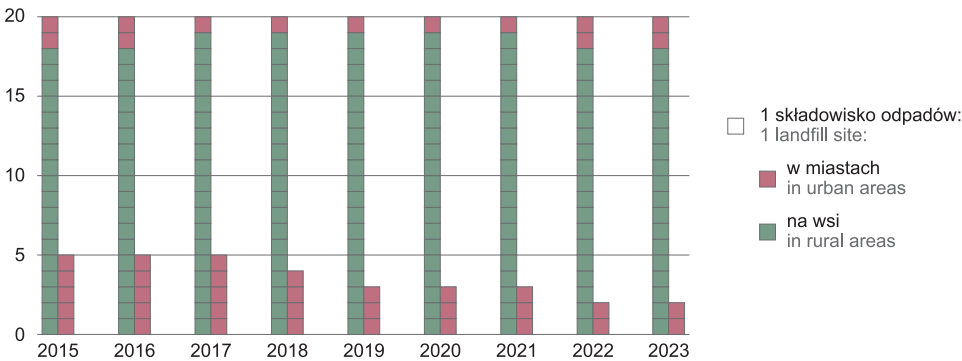
WYKRES 6. **ODPADY KOMUNALNE ZEBRANE SELEKTYWNIE W RELACJI DO ODPADÓW KOMUNALNYCH ZEBRANYCH WEDŁUG DELIMITACJI OBSZARÓW WIEJSKICH (DOW) W 2023 R.**

CHART 6. **MUNICIPAL WASTE COLLECTED SEPARATELY IN RELATION TO MUNICIPAL WASTE COLLECTED ACCORDING TO THE DELIMITATION OF RURAL AREAS (DOW) IN 2023**

WYKRES 7. **SKŁADOWISKA ODPADÓW**

CHART 7. **LANDFILL SITES**

TABL. 9. NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ^a (ceny bieżące)
OUTLAYS ON FIXED ASSETS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
	w tys. zł in thousand PLN				
Ochrona środowiska	807104,0	460768,2	534880,1	968174,8	Environmental protection
w tym:					of which:
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	116437,8	103718,0	121316,3	182498,8	Protection of air and climate
w tym nakłady na nowe techniki i technologie spalania paliw oraz modernizację kotłowni i ciepłowni	3378,3	12728,5	48428,2	140106,3	of which outlays on modern fuel combustion technologies as well as the modernization of boiler and thermal energy plants
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	357199,8	232648,8	301643,8	624891,9	Wastewater management and protection of waters
w tym nakłady na:					of which outlays on:
oczyszczanie ścieków komunalnych	56469,4	31101,9	54150,6	83004,0	municipal wastewater treatment
sieć kanalizacyjną odprowadzającą ścieki i wody opadowe	239389,6	194255,5	171079,1	450997,0	sewage network for the transport of wastewater and precipitation water
Gospodarka odpadami, ochrona i przywrócenie wartości użytkowej gleb, ochrona wód podziemnych i powierzchniowych	237263,8	62974,5	44875,3	67642,2	Waste management, protection and recovery of soils, protection of groundwater and surface water
w tym nakłady na:					of which outlays on:
zbieranie odpadów ^b i ich transport	11455,6	36200,1	38540,0	53716,9	waste collection ^b and transportation
w tym selektywne zbieranie odpadów	5636,5	28840,6	35904,2	52834,2	of which selective waste collection
usuwanie i unieszkodliwianie odpadów ^b	200154,9	.	.	.	removal and treatment of waste ^b
rekultywację hałd, stawów osadowych i składowisk odpadów oraz innych terenów zdewastowanych i zdegradowanych	22793,6	.	—	.	reclamation of waste dumps, sludge tanks and landfills as well as of other devastated and degraded areas
Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu	—	.	.	.	Protection of biodiversity and landscape
Zmniejszanie hałasu i wibracji	43042,0	279,0	.	.	Noise and vibration reduction
Gospodarka wodna	125375,1	71536,9	129128,6	166095,0	Water management
nakłady na:					outlays on:
Ujęcia i doprowadzenia wody	44862,9	47615,7	65733,6	87422,3	Water intakes and systems
Budowę i modernizację stacji uzdatniania wody	19243,0	14400,2	59018,4	78250,2	Construction and modernisation of water treatment plants
Zbiorniki i stopnie wodne	27096,4	9521,0	.	—	Water reservoirs and falls
Regulację i zabudowę rzek i potoków	154,7	—	.	.	Regulation and management of rivers and streams
Obwałowania przeciwpowodziowe i stacje pomp	34018,1	—	—	.	Flood embankments and pump stations

a Według lokalizacji inwestycji; nakłady te uwzględniono również w nakładach inwestycyjnych we właściwych sekcjach gospodarki narodowej.
b Przemysłowych i komunalnych.

a By investments locations; these outlays are included in the appropriate sections of the national economy. b Industrial and municipal.

TABL. 10. **EFEKTY RZECZOWE UZYSKANE W WYNIKU PRZEKAZANIA DO UŻYTKU INWESTYCJI OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ**
TANGIBLE EFFECTS OF INVESTMENTS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
OCHRONA ŚRODOWISKA			ENVIRONMENTAL PROTECTION		
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu					Protection of air and climate
Zdolność przekazanych do eksploatacji urządzeń do redukcji zanieczyszczeń w t/r:					Capacity of completed systems to reduce pollutants in t/y:
pyłowych	7468	–	601	–	particulate
gazowych	161	6408	140	3	gaseous
Gospodarka ściekowa i ochrona wód					Wastewater management and protection of waters
Sieć kanalizacyjna w km odprowadzająca:					Sewage network in km discharging:
ścieki	206,7	98,6	119,7	120,3	wastewater
wody opadowe	75,8	66,1	23,3	29,3	precipitation water
Oczyszczalnie ścieków:					Wastewater treatment plants:
obiekty	–	–	1	2	facilities
w tym oczyszczalnie komunalne	–	–	–	2	of which municipal
mechaniczne	–	–	–	–	mechanical
biologiczne (bez komór fermentacyjnych)	–	–	1	2	biological (excluding fermentation tanks)
z podwyższonym usuwaniem biogenów ^a	–	–	–	–	with increased biogene removal ^a
przepustowość oczyszczalni w m ³ /d	3773	300	5292	5101	capacity of treatment plants in m ³ /24 h
w tym oczyszczalni komunalnych	3473	300	4510	601	of which municipal
mechanicznych	–	–	–	–	mechanical
biologicznych (bez komór fermentacyjnych)	3390	300	5292	5101	biological (excluding fermentation tanks)
z podwyższonym usuwaniem biogenów ^a	383	–	–	–	with increased biogene removal ^a
Oczyszczalnie ścieków indywidualne (przysdomowe):					Farmstead treatment facilities (homestead):
obiekty	1002	105	17	260	facilities
przepustowość w m ³ /d	2585	117	106	245	capacity in m ³ /24 h
Podczyszczalnie ścieków przemysłowych:					Industrial waste pre-treatment plants:
obiekty	1	1	1	1	facilities
przepustowość w m ³ /d	100	500	1500	5	capacity in m ³ /24 h
Gospodarka odpadami					Wastes management
Urządzenia do unieszkodliwiania odpadów:					Waste treatment plants:
obiekty	1	–	–	–	facilities
wydajność w t/r	3200	.	.	.	capacity in t/y
Składowiska dla odpadów komunalnych:					Landfills of municipal waste:
obiekty	–	–	–	–	facilities
powierzchnia w ha	–	–	–	–	area in ha
wydajność w t/r	878	.	.	.	capacity in t/y
Wydajność urządzeń do gospodarczego wykorzystania odpadów ^b w t/r	65000	–	–	–	Capacity of waste utilization systems ^b in t/y
GOSPODARKA WODNA			WATER MANAGEMENT		
Wydajność ujęć wodnych ^c w m ³ /d	2208	3294	1176	4411	Capacity of water intakes ^c in m ³ /24 h
Uzdatnianie wody w m ³ /d	4351	3838	4482	5578	Water treatment in m ³ /24 h
Sieć wodociągowa w km	256,4	126,5	125,4	138,9	Water supply network in km
Pojemność zbiorników wodnych w m ³	26000	–	64	–	Capacity of water reservoir in m ³
Regulacja i zabudowa rzek i potoków w km	–	–	–	–	Regulation and management of rivers and streams in km
Obwałowania przeciwpowodziowe w km	16,6	–	–	–	Flood embankments in km

a W tym chemiczne. b Z wyłączeniem odpadów komunalnych. c Bez ujęć w energetyce zawodowej.

a Of which chemical. b Excluding municipal waste. c Excluding water intakes in the power industry.

Dział II. Samorząd terytorialny
Chapter II. Local government

TABL. 1 (11). **RADNI ORGANÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO**
Stan w dniu wyborów – 7 kwietnia 2024 r.
COUNCILLORS OF ORGANS OF LOCAL GOVERNMENT UNITS
As of election day – 7.04.2024

WYSZCZEGÓLNIENIE	Radni Councillors of				SPECIFICATION
	rad gmin ^a gmina councils ^a	rad miast w miastach na prawach powiatu city councils in cities with powiat status	rad powiatów powiat councils	sejmiku wojewódz- kiego voivodship regional council	
OGÓŁEM TOTAL					
OGÓŁEM	2156	99	355	30	TOTAL
w tym kobiety	763	32	87	6	of which women
WEDŁUG WIEKU BY AGE					
18–29 lat	84	2	6	2	18–29 years
30–39	437	23	35	1	30–39
40–49	690	23	93	8	40–49
50–59	468	19	92	6	50–59
60 lat i więcej	477	32	129	13	60 and more

a Bez radnych rad miast w miastach na prawach powiatu.
Źródło: dane Państwowej Komisji Wyborczej.
a Excluding councillors of city councils in cities with powiat status.
Source: data of the National Electoral Commission.

TABL. 2 (12). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE ORAZ PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE**
WYNAGRODZENIE BRUTTO W ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ
AVERAGE PAID EMPLOYMENT AND AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES
AND SALARIES IN PUBLIC ADMINISTRATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
	przeciętne zatrudnienie w etatach average employment in full-time equivalent employees				przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w zł average monthly gross wages and salaries in PLN				
O G Ó Ł E M	21319	20518	20626	20516	4052,60	5459,80	6545,28	7575,11	T O T A L
w tym:									of which:
Administracja państwowa	6368	5944	5946	5975	4456,40	6409,87	7753,57	9205,46	State administration
Administracja samorządu terytorialnego:	14898	14523	14629	14490	3869,68	5060,08	6045,93	6896,08	Local government admini- stration:
Gminy i miasta na prawach powiatu	10197	9862	9961	9833	3818,08	5004,78	6009,73	6818,27	Gminas and cities with powiat status
powiaty	3176	3231	3232	3209	3797,56	4973,51	5818,35	6627,00	powiats
województwo	1525	1430	1436	1448	4363,02	5641,38	6810,27	8022,35	voivodship

Dział III. Wymiar sprawiedliwości
Chapter III. Justice

TABL. 1 (13). **PRZESTĘPSTWA STWIERDZONE PRZEZ POLICJĘ W ZAKOŃCZONYCH POSTĘPOWANIACH PRZYGOTOWAWCZYCH I WSKAŹNIKI WYKRYWALNOŚCI SPRAWCÓW PRZESTĘPSTW**
CRIMES ASCERTAINED BY THE POLICE IN COMPLETED PREPARATORY PROCEEDINGS AND RATES OF DETECTABILITY OF DELINQUENTS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2015	2020	2022	2023	2015	2020	2022	2023
	przestępstwa stwierdzone przez Policję crimes ascertained by the Police				wskaźniki wykrywalności sprawców przestępstw w % rates of detectability of delinquents in %			
O G Ó Ł E M T O T A L	38832	37172	45324	43303	66,2	74,3	77,2	79,1
w tym ^a : of which ^a :								
Przeciwko życiu i zdrowiu Against life and health	681	540	540	540	81,3	86,9	93,2	93,2
Przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu i bezpieczeństwu w komunikacji Against public safety and safety in transport	4423	3806	4314	3734	98,6	98,6	98,8	99,0
Przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania Against freedom, freedom of conscience and religion	1303	1599	1408	1546	89,1	86,1	87,2	85,9
Przeciwko wolności seksualnej i obyczajności Against sexual freedom and morals	164	230	271	257	87,2	90,0	86,3	90,7
Przeciwko rodzinie i opiece Against the family and guardianship	1256	3217	2333	2622	98,6	99,9	99,9	100,0
Przeciwko czci i nietykalności cielesnej Against good name and personal integrity	133	195	187	266	75,9	80,5	89,8	85,8
Przeciwko mieniu Against property	21106	18299	22939	20804	47,4	57,4	61,1	63,5

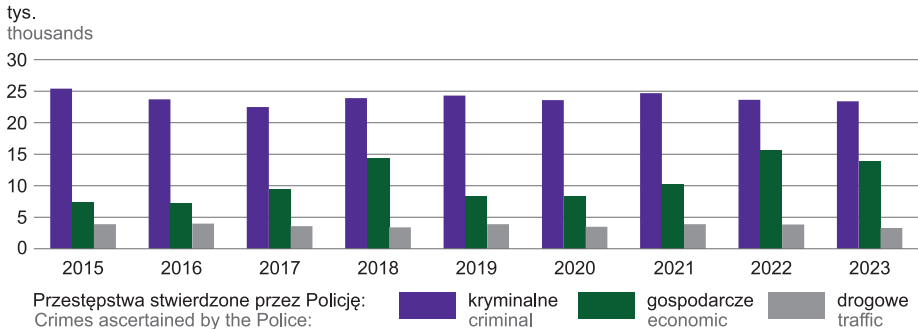
a Artykuły kodeksu karnego, patrz uwagi do działu, ust. 1 na str. 180.

Ź r ó ł o: dane Komendy Głównej Policji.

a Criminal Code articles, see notes to the chapter, item 1 on page 180.

S o u r c e: data of the National Police Headquarters.

WYKRES 1 (8). **RODZAJE PRZESTĘPSTW**
CHART 1 (8). **TYPES OF CRIME**

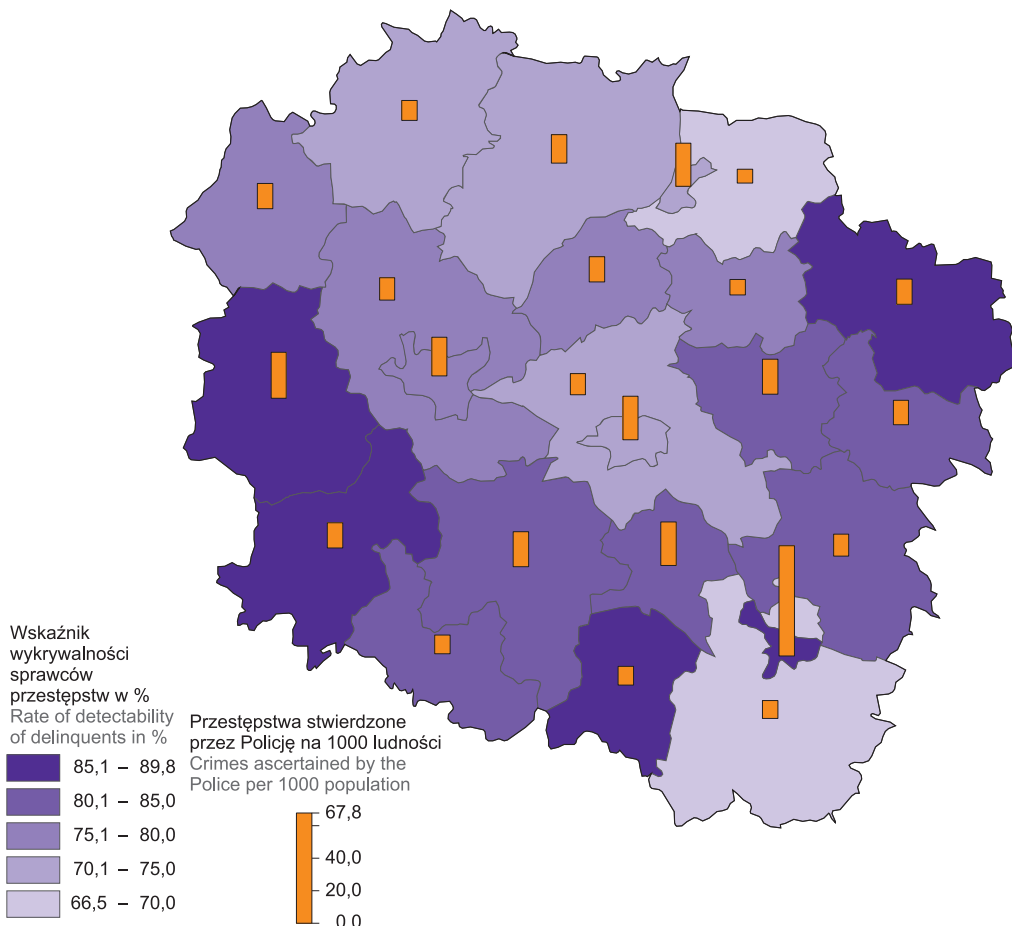

Ź r ó ł o: dane Komendy Głównej Policji.

S o u r c e: data of the National Police Headquarters.

MAPA 1 (7).
MAP 1 (7).

ZAGROŻENIE PRZESTĘPCZOŚCIĄ W 2023 R.
CRIME RISK IN 2023

Kujawsko-Pomorskie = 79,1% Kujawsko-Pomorskie = 21,6

Źródło: dane Komendy Głównej Policji.

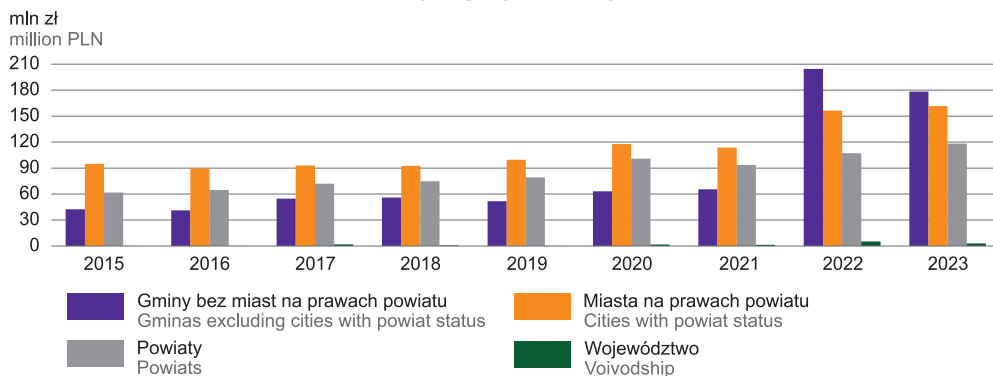
Source: data of the National Police Headquarters.

WYKRES 2 (9).

**WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
W DZIALE BEZPIECZEŃSTWO I OCHRONA PRZECIWPÓŻAROWA**

CHART 2 (9).

**EXPENDITURE OF BUDGETS OF LOCAL GOVERNMENT UNITS IN THE PUBLIC
SAFETY AND FIRE PROTECTION DIVISION**

Źródło: dane Ministerstwa Finansów.

Source: data of the Ministry of Finance.

TABL. 2 (14). **ZAŁATWIONE SPRAWY RODZINNE**
RESOLVED FAMILY CASES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	17884	11017	14119	13715	T O T A L
O rozwód	5454	4517	4742	4645	By divorce
O separację	225	95	1219	75	By separation
O alimenty	7387	3765	4753	5326	By alimony
Nieletnich ^a w postępowaniu w sprawach, w których zachodzi podejrzenie:					Concerning juveniles ^a in investigation of case in which occur suspicion:
demoralizacji	1902	1295	1735	1792	of demoralization
popęnlania czynu karalnego	2916	1345	1670	1877	of committing punishable acts

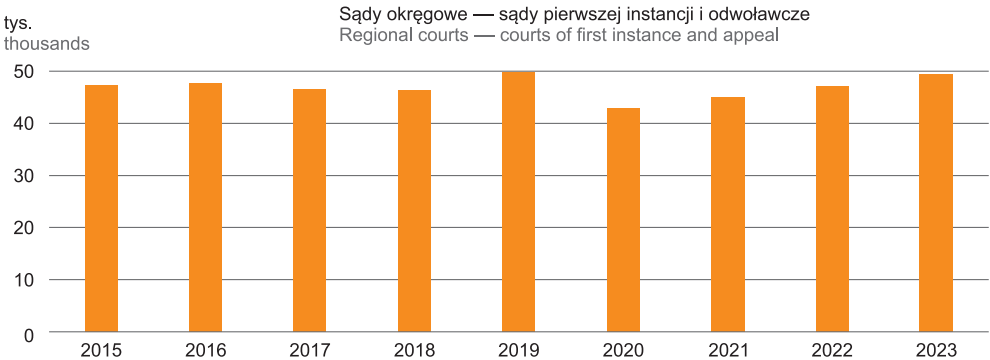
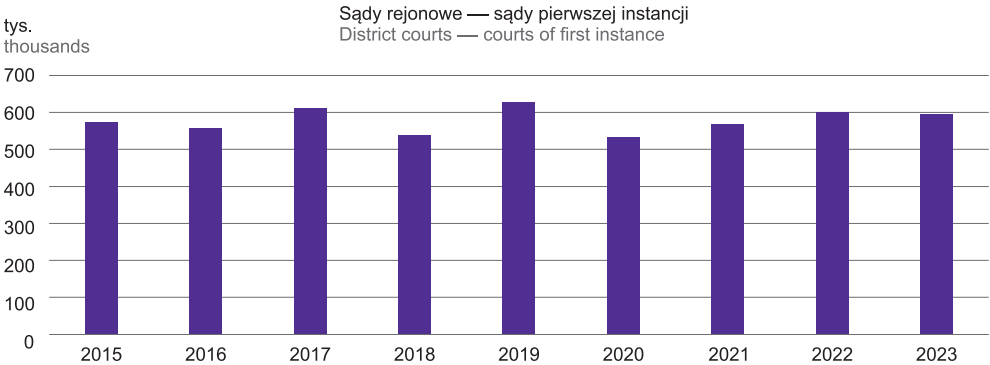
a Dane dotyczą osób.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

a Data relate to persons.

S o u r c e: data of the Ministry of Justice.

WYKRES 3 (10). **WPLÝW SPRAW DO SĄDÓW POWSZECHNYCH**
CHART 3 (10). INCOMING CASES IN THE COMMON COURTS

Dział IV. Ludność

Chapter IV. Population

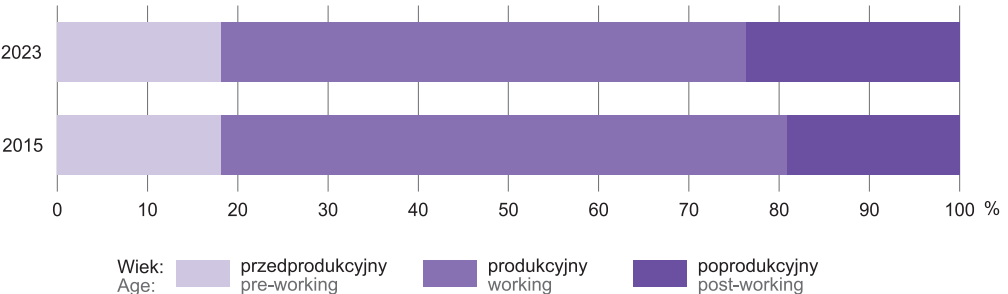
TABL. 1 (15). **LUDNOŚĆ**
Stan na 31 grudnia
POPULATION
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	2086210	2031550	2006876	1996003	TOTAL
na 1 km ²	116,1	113,0	111,7	111,1	per 1 km ²
mężczyźni	1010973	983504	971048	965401	males
kobiety	1075237	1048046	1035828	1030602	females
na 100 mężczyzn	106,4	106,6	106,7	106,8	per 100 males
Miasta	1244129	1188959	1166346	1155424	Urban areas
w % ogółu ludności	59,6	58,5	58,1	57,9	in % of total population
Wieś	842081	842591	840530	840579	Rural areas
w % ogółu ludności	40,4	41,5	41,9	42,1	in % of total population

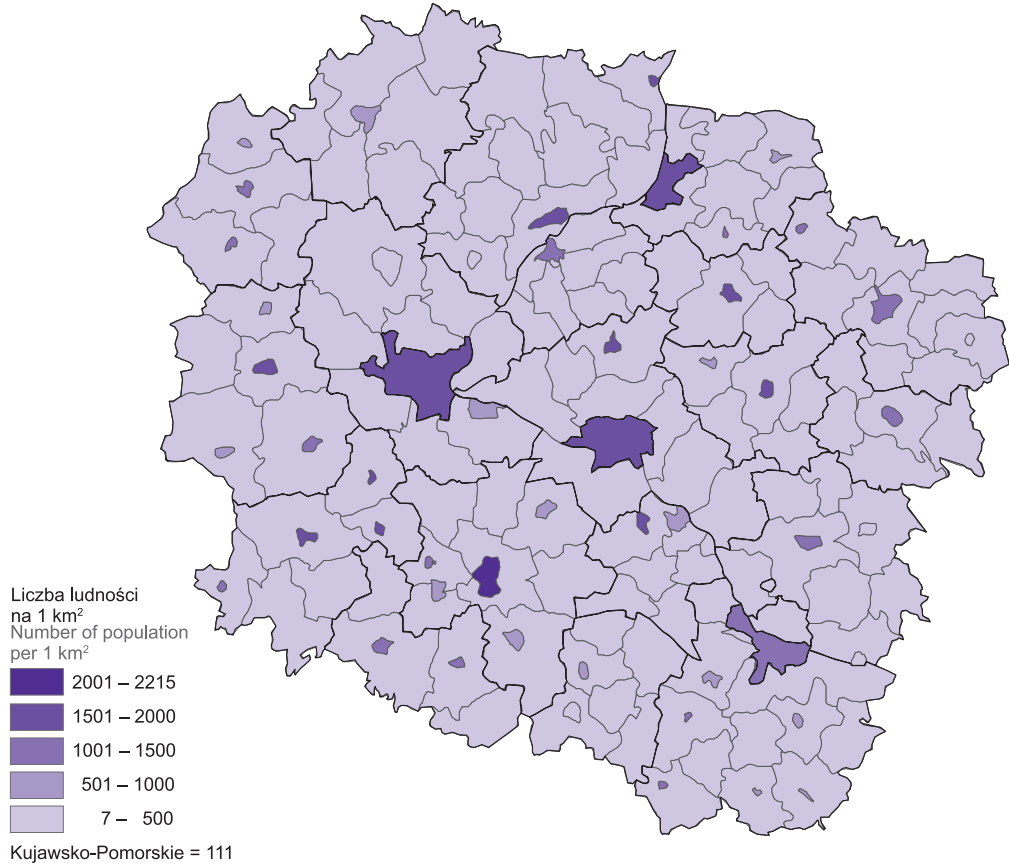
TABL. 2 (16). **LUDNOŚĆ W WIEKU PRODUKCYJNYM I NIEPRODUKCYJNYM**
Stan na 31 grudnia
WORKING AND NON-WORKING AGE POPULATION
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	2086210	2031550	2006876	1996003	TOTAL
W wieku przedprodukcyjnym	378825	373125	366988	360857	Pre-working age
mężczyźni	194537	191685	188621	185338	males
kobiety	184288	181440	178367	175519	females
Miasta	206645	196130	192647	189435	Urban areas
Wieś	172180	176995	174341	171422	Rural areas
W wieku produkcyjnym	1309091	1206034	1176157	1163276	Working age
mężczyźni	691514	641537	623741	616134	males
kobiety	617577	564497	552416	547142	females
Miasta	772703	696384	671675	660100	Urban areas
Wieś	536388	509650	504482	503176	Rural areas
W wieku poprodukcyjnym	398294	452391	463731	471870	Post-working age
mężczyźni	124922	150282	158686	163929	males
kobiety	273372	302109	305045	307941	females
Miasta	264781	296445	302024	305889	Urban areas
Wieś	133513	155946	161707	165981	Rural areas
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	59,4	68,4	70,6	71,6	Non-working age population per 100 persons of working age
Mężczyźni	46,2	53,3	55,7	56,7	Males
Kobiety	74,1	85,7	87,5	88,4	Females

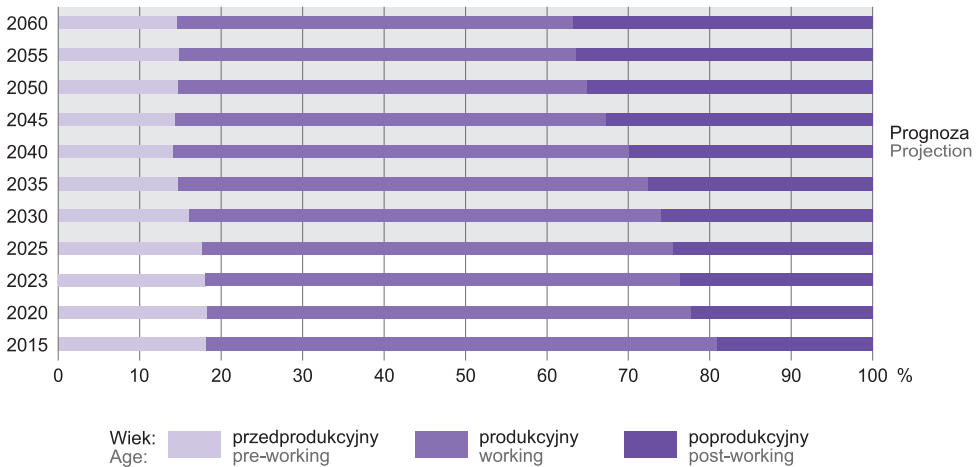
WYKRES 1 (11). **LUDNOŚĆ WEDŁUG EKONOMICZNYCH GRUP WIEKU**
Stan na 31 grudnia
CHART 1 (11). **POPULATION BY ECONOMIC AGE GROUPS**
As of 31 December

MAPA 1 (8). **GĘSTOŚĆ ZAŁUDNIENIA W 2023 R.**
 Stan na 31 grudnia
 POPULATION DENSITY IN 2023
 As of 31 December

WYKRES 2 (12). **LUDNOŚĆ WEDŁUG EKONOMICZNYCH GRUP WIEKU**
 Stan na 31 grudnia
 CHART 2 (12). **POPULATION BY ECONOMIC GROUPS**
 As of 31 December

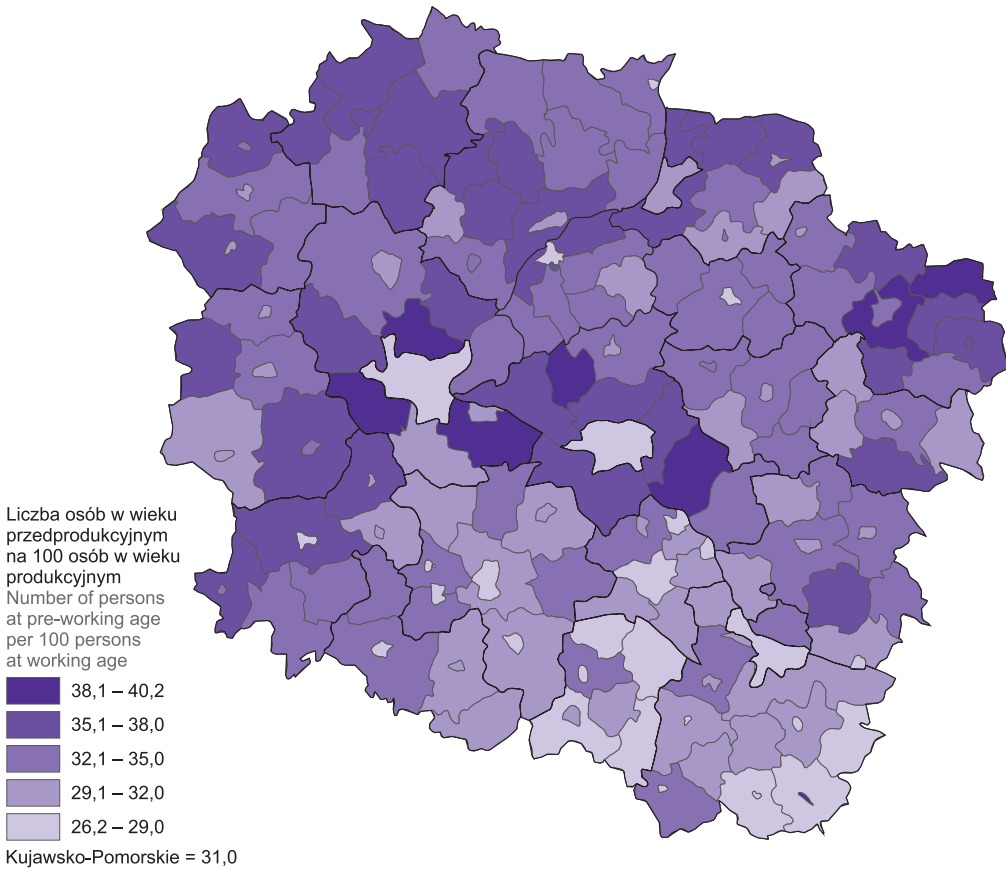

MAPA 2 (9). **ŁUDNOŚĆ W WIEKU PRZEDPRODUKCYJNYM W 2023 R.**

Stan na 31 grudnia

MAP 2 (9). **PRE-WORKING AGE POPULATION IN 2023**

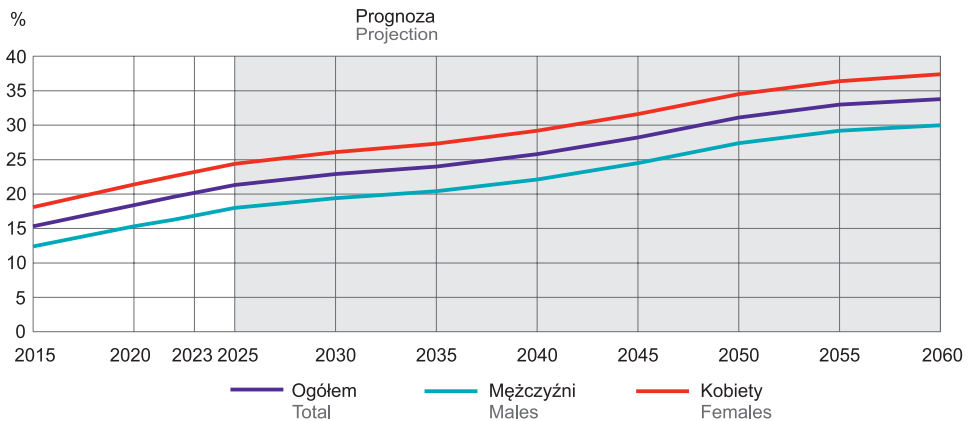
As of 31 December

WYKRES 3 (13). **WSPÓŁCZYNNIK STAROŚCI DEMOGRAFICZNEJ^a**

Stan na 31 grudnia

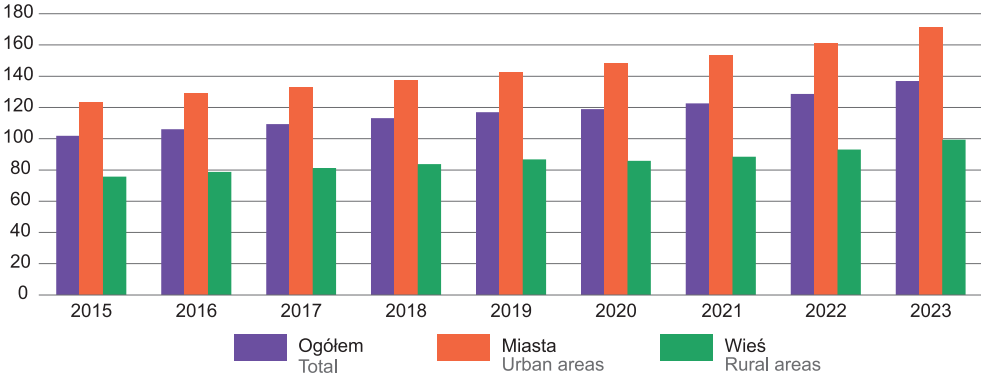
CHART 3 (13). **OLD AGE RATE^a**

As of 31 December

^a Udział osób w wieku 65 lat i więcej w ogólnej liczbie ludności.
a Share of population aged 65 and more in the total population.

WYKRES 4 (14). **INDEKS STAROŚCI^a**
Stan na 31 grudnia
CHART 4 (14). **AGEING RATIO^a**
As of 31 December

^a Liczba osób w wieku 65 lat i więcej przypadająca na 100 osób w wieku 0–14 lat.
a Number of persons aged 65 years and more per 100 persons aged 0–14 years.

TABL. 3 (17). **MIASTA I LUDNOŚĆ W MIASTACH**
Stan na 31 grudnia
TOWNS AND URBAN POPULATION
As of 31 December

GRUPY MIAST WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI GROUPS OF TOWNS BY POPULATION		Miasta Townships	Ludność w miastach Urban population	
			w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	w % ogółu ludności in % of total population
OGÓŁEM TOTAL	2015	52	1244129	59,6
	2020	52	1188959	58,5
	2022	53	1166346	58,1
	2023	53	1155424	57,9
Poniżej 2000	Below 2000	6	9900	0,5
2000 – 4999	– 4999	15	52804	2,6
5000 – 9999	– 9999	11	75384	3,8
10000 – 19999	– 19999	14	186257	9,3
20000 – 49999	– 49999	2	53031	2,7
50000 – 99999	– 99999	2	156036	7,8
100000 – 199999	– 199999	2	295578	14,8
200000 i więcej	and more	1	326434	16,4

TABL. 4 (18). **GMINY ZAMIESZKANE PRZEZ LUDNOŚĆ WIEJSKĄ**
Stan na 31 grudnia
GMINAS RURAL POPULATION
As of 31 December

GRUPY GMIN WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI WIEJSKIEJ GROUPS OF GMINAS BY RURAL POPULATION		Gminy ^a Gminas ^a	Ludność na wsi Rural population	
			w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	w % ogółu ludności in % of total population
OGÓŁEM TOTAL	2015	127	842081	40,4
	2020	127	842591	41,5
	2022	127	840530	41,9
	2023	127	840579	42,1
Poniżej 2000	Below 2000	1	1112	0,1
2000 – 4999	– 4999	61	249694	12,5
5000 – 6999	– 6999	27	165004	8,3
7000 – 9999	– 9999	20	163592	8,2
10000 i więcej	and more	18	261177	13,1

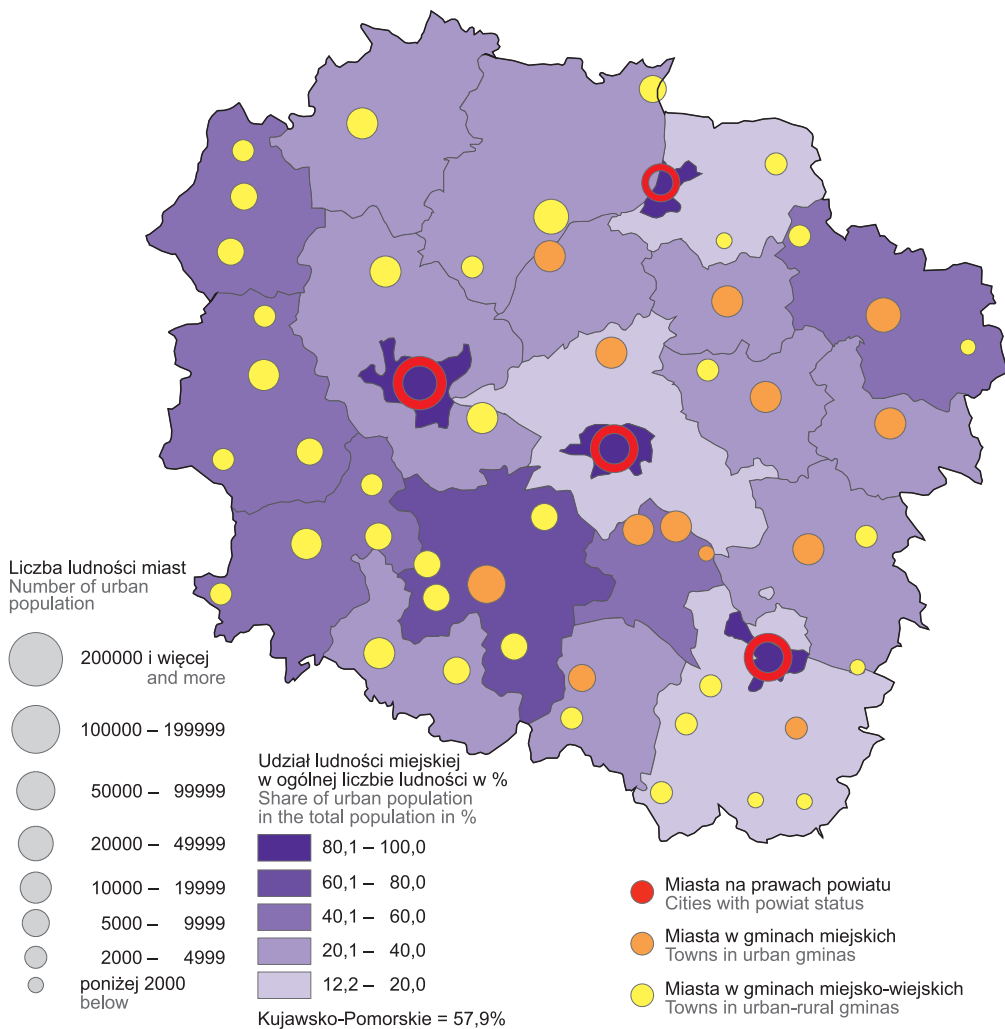
^a Wiejskie i miejsko-wiejskie.
a Rural and urban-rural gminas.

MAPA 3 (10). **WSKAŹNIK URBANIZACJI W 2023 R.**

Stan na 31 grudnia

MAP 3 (10). **URBANIZATION RATE IN 2023**

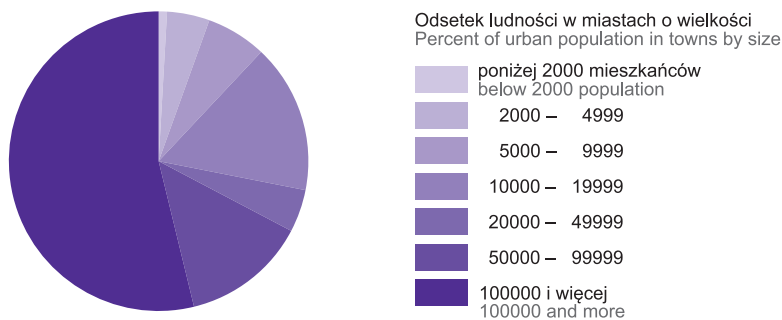
As of 31 December

WYKRES 5 (15). **LUDNOŚĆ W MIASTACH W 2023 R.**

Stan na 31 grudnia

CHART 5 (15). **URBAN POPULATION IN 2023**

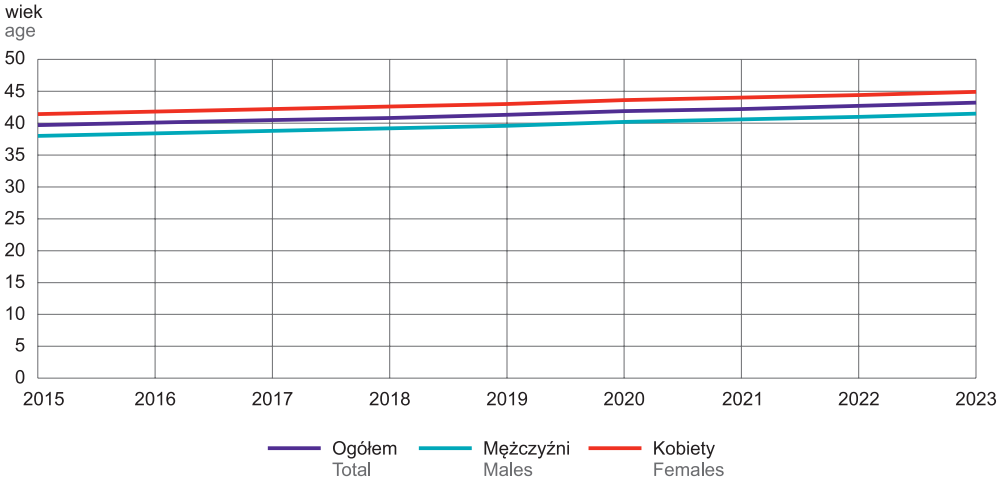
As of 31 December

TABL. 5 (19). **LUDNOŚĆ WEDŁUG PŁCI I WIEKU**
Stan na 31 grudnia
POPULATION BY SEX AND AGE
As of 31 December

WIEK AGE	2015	2020	2022	2023					
				ogółem grand total	z liczby ogółem of grand total number				
					mężczyźni males	miasta urban areas		wieś rural areas	
						razem total	w tym mężczyźni of which males	razem total	w tym mężczyźni of which males
OGÓŁEM TOTAL	2086210	2031550	2006876	1996003	965401	1155424	543829	840579	421572
0– 2 lata	58345	57368	49483	44906	23063	24665	12682	20241	10381
3– 6	88164	82183	81473	78973	40814	41120	21217	37853	19597
7–12	127376	133533	127086	124520	63951	64297	32802	60223	31149
13–15	61309	61834	68777	70126	35791	36868	18795	33258	16996
16–18	66812	57250	59250	61862	31710	32252	16302	29610	15408
19–24	160528	123816	117504	115746	59261	58942	29996	56804	29265
25–29	153445	124239	113500	108614	55763	61188	30665	47426	25098
30–34	173767	144935	135914	131522	66930	76296	38278	55226	28652
35–39	164380	169257	161828	154774	78536	89990	45456	64784	33080
40–44	148184	161256	163099	165921	83988	96892	48617	69029	35371
45–49	127609	144917	152714	154831	77570	89386	44137	65445	33433
50–54	132094	123424	128869	133019	65876	75608	36561	57411	29315
55–59	157019	126147	120090	118650	57550	67769	31495	50881	26055
60–64	147474	146660	134658	128591	60669	75914	34262	52677	26407
65–69	121495	134017	137233	138236	62767	86905	37349	51331	25418
70–74	62472	106497	111967	114166	48429	75154	30328	39012	18101
75–79	57190	51551	62928	70720	27742	47551	18072	23169	9670
80 lat i więcej and more	78547	82666	80503	80826	24991	54627	16815	26199	8176

WYKRES 6 (16). **MEDIANA WIEKU (WIEK ŚRODKOWY) LUDNOŚCI**
Stan na 31 grudnia
CHART 6 (16). **MEDIAN AGE (MIDDLE AGE) OF POPULATION**
As of 31 December

WYKRES 7 (17). **ŁUDNOŚĆ WEDŁUG PŁCI I WIEKU W LATACH 2015, 2023 I 2060**

Stan na 31 grudnia

CHART 7 (17). **POPULATION BY SEX AND AGE IN 2015, 2023 AND 2060**

As of 31 December

Mężczyźni Males

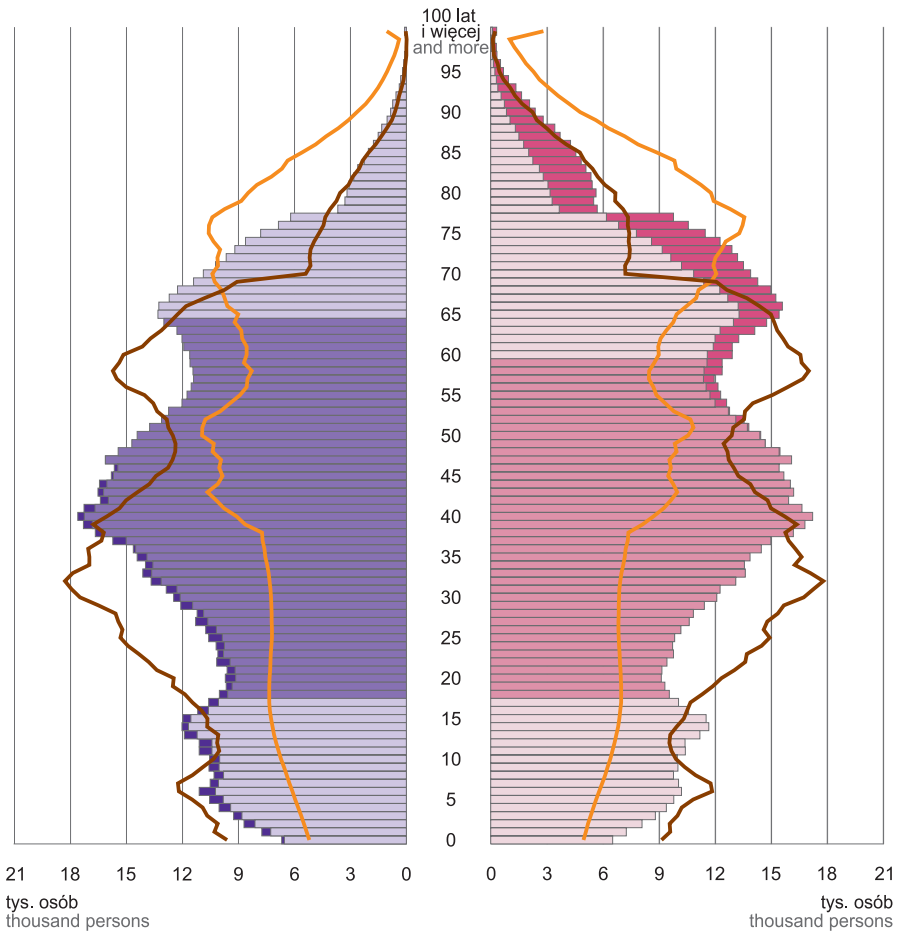
- Wiek przedprodukcyjny i poprodukcyjny
Pre-working age and post-working age
- Wiek produkcyjny
Working age
- Nadwyżka liczby mężczyzn
nad liczbą kobiet
Excess of males over females

Kobiety Females

- Wiek przedprodukcyjny i poprodukcyjny
Pre-working age and post-working age
- Wiek produkcyjny
Working age
- Nadwyżka liczby kobiet
nad liczbą mężczyzn
Excess of females over males

— 2015 r.

— 2060 r.

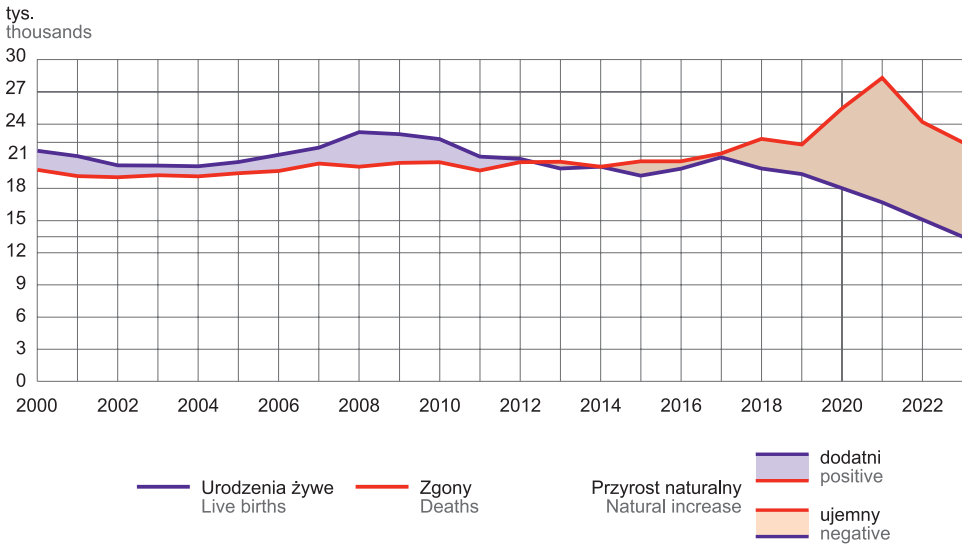

TABL. 6 (20). **RUCH NATURALNY LUDNOŚCI**
VITAL STATISTICS OF POPULATION

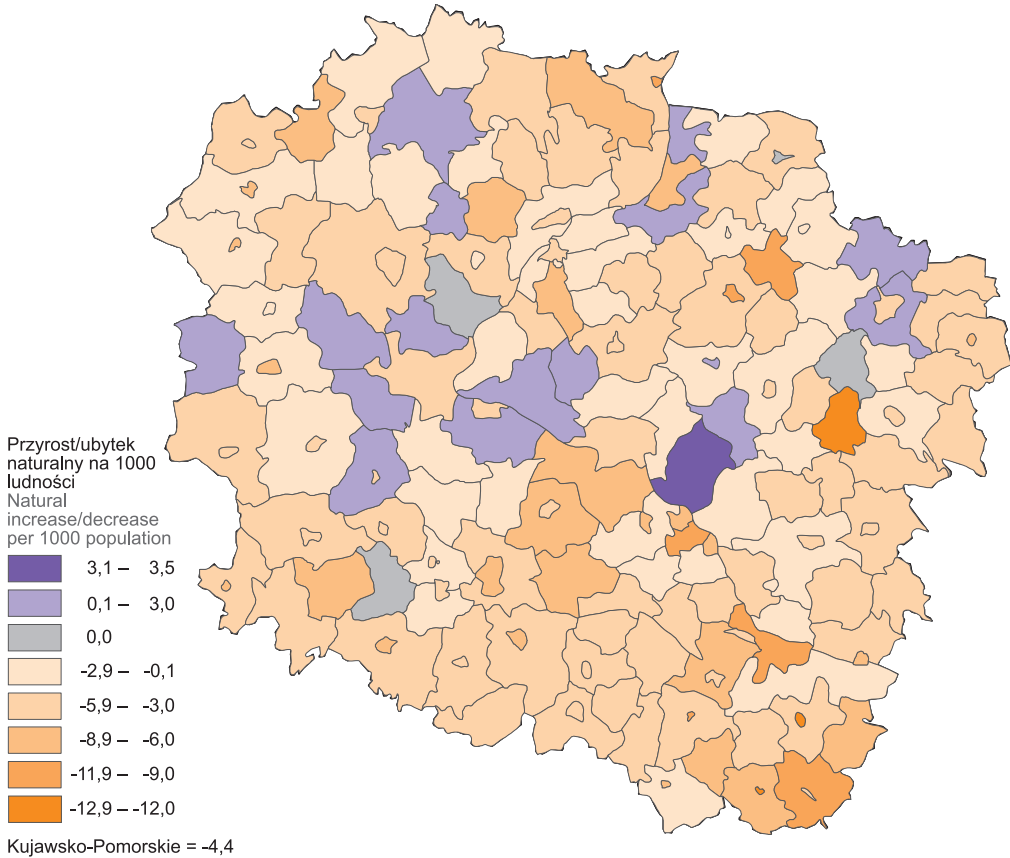
WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Urodzenia żywe Live births	Zgony Deaths		Przyrost naturalny Natural increase
			ogółem total	w tym niemowląt of which infants	
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS					
OGÓŁEM	2015	19190	20523	78	-1333
TOTAL	2020	18013	25465	72	-7452
	2022	15061	24184	75	-9123
	2023	13522	22323	74	-8801
Miasta	2015	11015	12882	43	-1867
Urban areas	2020	10097	16369	47	-6272
	2022	8421	15414	40	-6993
	2023	7446	14093	43	-6647
Wieś	2015	8175	7641	35	534
Rural areas	2020	7916	9096	25	-1180
	2022	6640	8770	35	-2130
	2023	6076	8230	31	-2154
NA 1000 LUDNOŚCI ^a PER 1000 POPULATION ^a					
OGÓŁEM	2015	9,19	9,83	4,06	-0,64
TOTAL	2020	8,83	12,49	4,00	-3,65
	2022	7,49	12,02	4,98	-4,54
	2023	6,76	11,15	5,47	-4,40
Miasta	2015	8,83	10,32	3,90	-1,50
Urban areas	2020	8,43	13,66	4,65	-5,24
	2022	7,18	13,15	4,75	-5,97
	2023	6,41	12,14	5,77	-5,72
Wieś	2015	9,73	9,10	4,28	0,64
Rural areas	2020	9,41	10,82	3,16	-1,40
	2022	7,91	10,45	5,27	-2,54
	2023	7,23	9,79	5,10	-2,56

a W przypadku zgonów niemowląt na 1000 urodzeń żywych.
a In the case of infant deaths, per 1000 live births.

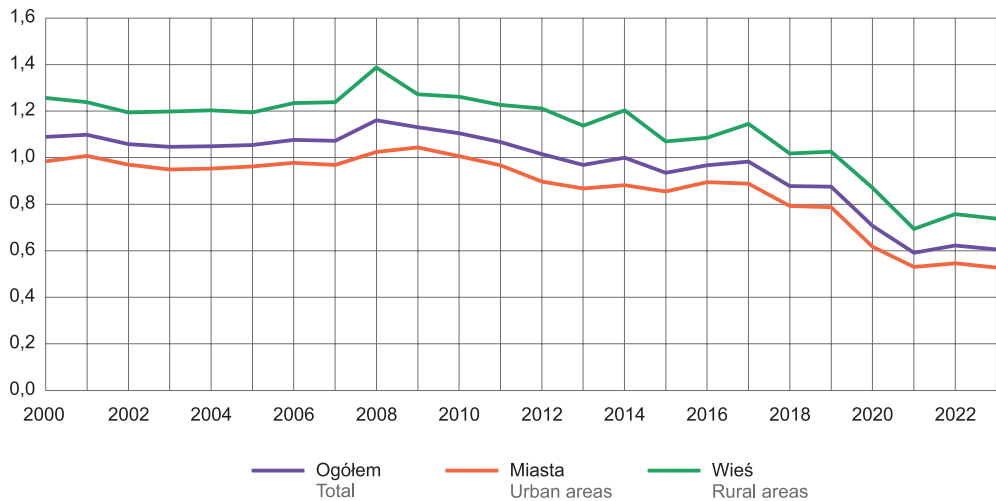
WYKRES 8 (18). **PRZYROST NATURALNY, URODZENIA ŻYWE I ZGONY**
CHART 8 (18). NATURAL INCREASE, LIVE BIRTHS AND DEATHS

MAPA 4 (11). **RUCH NATURALNY LUDNOŚCI W 2023 R.**
 MAP 4 (11). **VITAL STATISTICS OF POPULATION IN 2023**

WYKRES 9 (19). **WSPÓŁCZYNNIK DYNAMIKI DEMOGRAFICZNEJ^a**
 CHART 9 (19). **DEMOGRAPHIC DYNAMICS RATE^a**

^a Stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów.
^a Ratio of the number of the live births to the number of deaths.

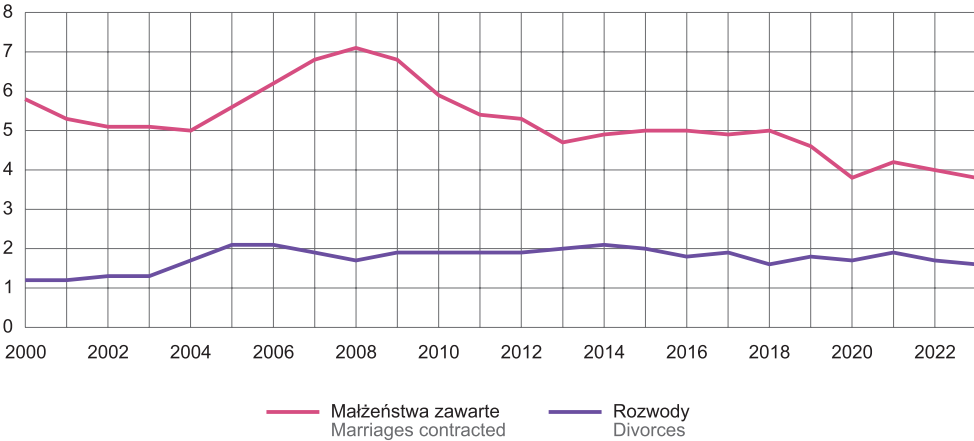
TABL. 7 (21). **MAŁŻEŃSTWA, ROZWODY, SEPARACJE**
MARRIAGES, DIVORCES, SEPARATIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Małżeństwa zawarte Marriages contracted		Małżeństwa rozwiązane Marriages dissolved					Różnica między małżeństwami zawartymi a rozwiązanymi ^a Difference between contracted and dissolved marriages ^a	Separacje Separations
		ogółem total	w tym wyznaniowe ^b of which religious ^b	przez śmierć by death of		przez rozwód by divorce	na 1000 istniejących małżeństw per 1000 existing marriages			
				męża husband	żony wife		ogółem total	w tym przez rozwód of which by divorce		
OGÓŁEM	2015	10354	6133	5689	2194	4097	24,6	8,4	-2236	110
TOTAL	2020	7681	3893	7441	2884	3416	29,2	7,3	-6502	38
	2022	8110	3756	6675	2696	3477	28,1	7,6	-5283	41
	2023	7552	3140	6247	2557	3251	27,3	7,4	-4937	31
Miasta	2015	6012	3279	3534	1401	2838	27,0	9,9	-2783	72
Urban areas	2020	4574	2101	4685	1954	2270	33,0	8,4	-5566	29
	2022	4905	2037	4205	1730	2340	31,9	9,0	-4703	28
	2023	4521	1638	3884	1637	2118	31,0	8,6	-4377	25
Wieś	2015	4342	2854	2155	793	1259	21,1	6,3	547	38
Rural areas	2020	3107	1792	2756	930	1146	24,2	5,7	-936	9
	2022	3205	1719	2470	966	1137	23,1	5,7	-580	13
	2023	3031	1502	2363	920	1133	22,6	5,8	-560	6

a Po uwzględnieniu salda migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały osób pozostających w stanie małżeńskim. b Ze skutkami cywilnymi.
a After considering internal and international net migration for permanent residence of married persons. b With civil law consequences.

WYKRES 10 (20). **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE I ROZWODY**
CHART 10 (20). **MARRIAGES CONTRACTED AND DIVORCES**

Na 1000 ludności
Per 1000 population

TABL. 8 (22). **URODZENIA ŻYWE WEDŁUG KOLEJNOŚCI URODZENIA DZIECKA^a ORAZ WIEKU MATKI**
LIVE BIRTHS BY BIRTH ORDER^a AND AGE OF MOTHER

WIEK MATKI AGE OF MOTHER		Ogółem Total	Kolejność urodzenia dziecka u matki Birth order					
			1	2	3	4	5	6 i dalsze and over
OGÓŁEM	2015	19190	9002	7219	2046	603	208	105
TOTAL	2020	18013	7743	6164	2704	926	356	120
	2022	15061	6674	4888	2332	757	257	144
	2023	13522	6050	4322	2014	707	272	157
19 lat i mniej Under 20 years		337	291	37	9	–	–	–
20–24		1796	1218	389	148	32	7	2
25–29		4399	2290	1378	521	154	40	16
30–34		4315	1522	1666	766	227	92	42
35–39		2158	605	724	470	208	88	63
40–44		485	120	119	98	74	44	30
45 lat i więcej and more		32	4	9	2	12	1	4

a W podziale według kolejności urodzenia dziecka nie uwzględniono urodzeń o nieustalonej kolejności urodzenia.

a Data on the number of births by order exclude cases in which birth order is unknown.

TABL. 9 (23). **PŁODNOŚĆ KOBIET I WSPÓŁCZYNNIKI REPRODUKUCJI LUDNOŚCI**
FEMALE FERTILITY AND REPRODUCTION RATES OF POPULATION

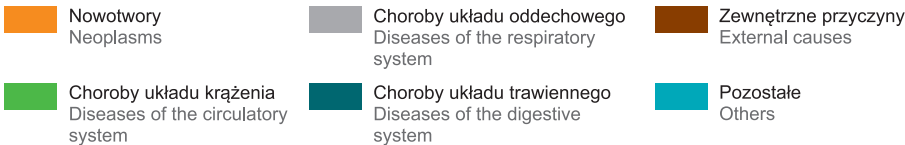
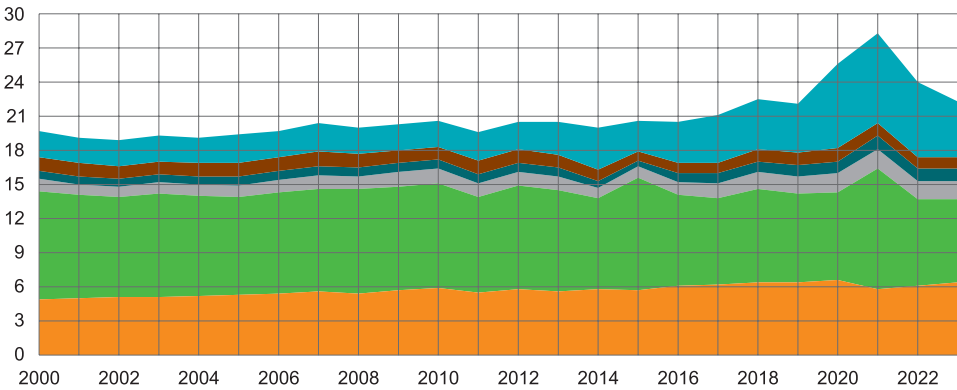
WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2015	2020	2022	2023		
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas
Płodność – urodzenia żywe na 1000 kobiet w wieku: Fertility – live births per 1000 women aged:						
15–49 lat	38,2	38,5	32,9	29,8	28,7	31,4
15–19	14,9	10,5	7,7	6,8	7,2	6,2
20–24	51,5	52,8	42,7	37,7	37,1	38,4
25–29	83,6	95,3	87,6	81,2	74,2	90,8
30–34	67,1	75,6	70,7	65,7	63,7	68,6
35–39	28,2	33,2	29,1	27,7	27,1	28,4
40–44	5,8	6,7	5,8	6,0	5,8	6,3
45–49 lat	0,3	0,4	0,3	0,4	0,4	0,4
Współczynniki: Rates:						
dziatności ogólnej total fertility	1,249	1,370	1,223	1,131	1,080	1,203
reprodukcji brutto gross reproduction	0,607	0,668	0,591	0,558	0,537	0,588
dynamiki demograficznej demographic dynamics	0,935	0,707	0,623	0,606	0,528	0,738

TABL. 10 (24). **ZGONY WEDŁUG PŁCI I WIEKU ZMARŁYCH**
DEATHS BY SEX AND AGE OF DECEASED

WIEK ZMARŁYCH AGE OF DECEASED		Ogółem Grand total	Mężczyźni Males	Kobiety Females	Miasta Urban areas			Wieś Rural areas		
					razem total	mężczyźni males	kobiety females	razem total	mężczyźni males	kobiety females
OGÓŁEM	2015	20523	10667	9856	12882	6627	6255	7641	4040	3601
TOTAL	2020	25465	13341	12124	16369	8377	7992	9096	4964	4132
	2022	24184	12199	11985	15414	7647	7767	8770	4552	4218
	2023	22323	11491	10832	14093	7049	7044	8230	4442	3788
0 lat		74	39	35	43	21	22	31	18	13
1–4		8	4	4	5	3	2	3	1	2
5–9		4	1	3	3	1	2	1	–	1
10–14		12	4	8	6	3	3	6	1	5
15–19		45	26	19	27	15	12	18	11	7
20–24		46	39	7	22	19	3	24	20	4
25–29		101	71	30	54	36	18	47	35	12
30–34		126	109	17	69	59	10	57	50	7
35–39		235	186	49	139	112	27	96	74	22
40–44		345	252	93	196	137	59	149	115	34
45–49		477	348	129	280	203	77	197	145	52
50–54		640	447	193	372	269	103	268	178	90
55–59		910	644	266	502	353	149	408	291	117
60–64		1736	1142	594	1055	662	393	681	480	201
65–69		2864	1824	1040	1779	1098	681	1085	726	359
70–74		3249	1870	1379	2105	1155	950	1144	715	429
75–79		2742	1406	1336	1784	901	883	958	505	453
80–84		2778	1262	1516	1846	812	1034	932	450	482
85 lat i więcej and more		5931	1817	4114	3806	1190	2616	2125	627	1498

WYKRES 11 (21). **ZGONY WEDŁUG WYBRANYCH PRZYZYNY**
CHART 11 (21). DEATHS BY SELECTED CAUSES

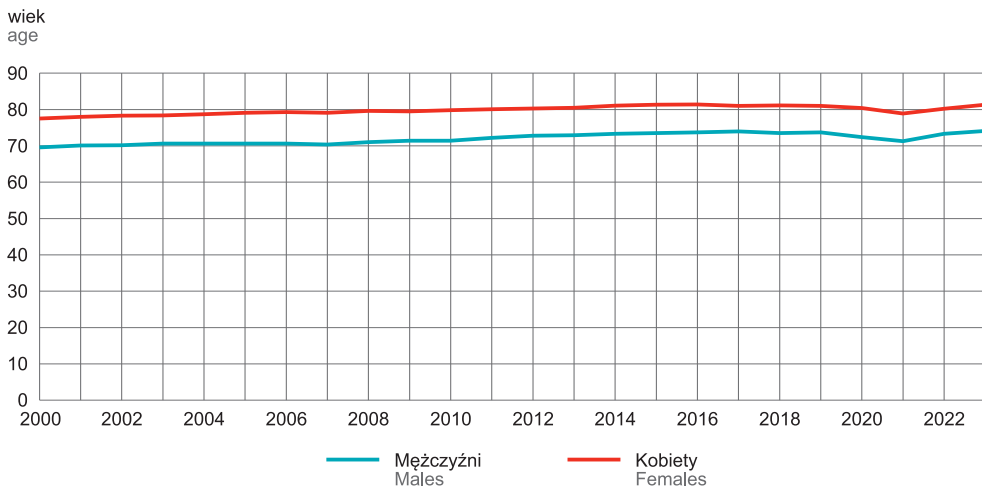
tys. osób
thousand persons

TABL. 11 (25). **ZGONY NIEMOWLĄT WEDŁUG PŁCI I WIEKU**
 INFANT DEATHS BY SEX AND AGE

WIEK ZMARŁYCH AGE OF DECEASED INFANTS		Ogółem Total	Chłopcy Males	Dziew- częta Females	Miasta Urban areas			Wieś Rural areas		
					razem total	chłopcy males	dziew- częta females	razem total	chłopcy males	dziew- częta females
OGÓŁEM	2015	78	52	26	43	25	18	35	27	8
TOTAL	2020	72	46	26	47	32	15	25	14	11
	2022	75	37	38	40	21	19	35	16	19
	2023	74	39	35	43	21	22	31	18	13
0–27 dni days		51	26	25	28	12	16	23	14	9
0–6		40	21	19	23	10	13	17	11	6
w tym 0 of which		22	10	12	12	3	9	10	7	3
7–13		3	1	2	3	1	2	–	–	–
14–20		5	2	3	2	1	1	3	1	2
21–27		3	2	1	–	–	–	3	2	1
28–29 dni days		–	–	–	–	–	–	–	–	–
1 miesiąc month		7	6	1	4	3	1	3	3	–
2		6	2	4	3	1	2	3	1	2
3		3	2	1	3	2	1	–	–	–
4		1	1	–	1	1	–	–	–	–
5		3	2	1	3	2	1	–	–	–
6		1	–	1	–	–	–	1	–	1
7		1	–	1	1	–	1	–	–	–
8		–	–	–	–	–	–	–	–	–
9		1	–	1	–	–	–	1	–	1
10		–	–	–	–	–	–	–	–	–
11 miesięcy months		–	–	–	–	–	–	–	–	–

WYKRES 12 (22). **PRZECIĘTNE DALSZE TRWANIE ŻYCIA**
 CHART 12 (22). **LIFE EXPECTANCY**

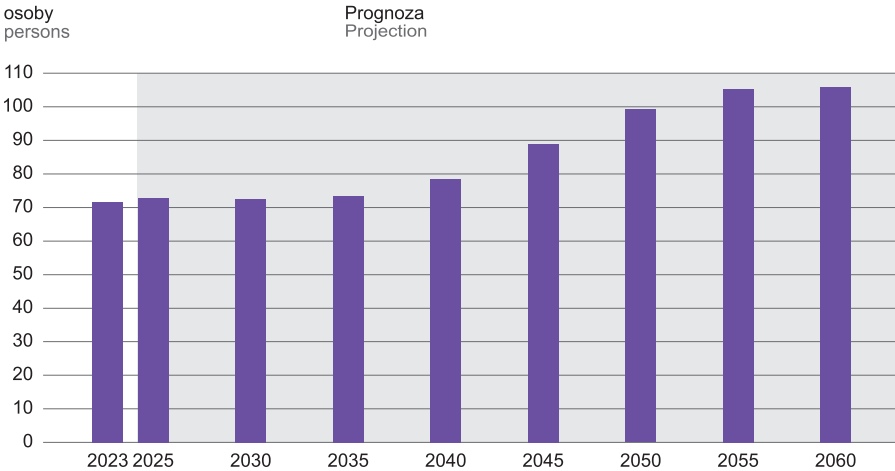
TABL. 12 (26). **PROGNOZA UDRONOŚĆI**
Stan na 31 grudnia
POPULATION PROJECTION
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2025	2030	2035	2040	2045	2050	2055	2060	SPECIFICATION
OGÓŁEM w tysiącach					TOTAL in thousands				
OGÓŁEM	179,7	194,1	188,4	182,0	175,3	168,4	161,2	153,9	TOTAL
mężczyźni	95,7	93,5	90,6	87,5	84,3	81,0	77,6	74,1	males
kobiety	102,2	100,6	97,8	94,5	91,0	87,3	83,6	79,8	females
Ekonomiczne grupy wieku w tysiącach					Economic age groups in thousands				
Wiek przedprodukcyjny	349,0	311,8	278,0	256,6	252,4	248,5	239,9	225,3	Pre-working age
mężczyźni	179,5	160,5	143,0	131,9	129,8	127,8	123,4	115,8	males
kobiety	169,5	151,4	135,0	124,7	122,6	120,7	116,5	109,5	females
Wiek produkcyjny	1146,0	1125,7	1086,2	1019,4	928,4	845,4	785,3	747,7	Working age
mężczyźni	605,6	593,3	578,6	549,7	506,6	460,5	426,2	403,3	males
kobiety	540,4	532,4	507,5	469,8	421,8	384,9	359,1	344,4	females
Wiek poprodukcyjny	484,7	503,6	520,4	544,8	572,9	590,4	587,8	566,9	Post-working age
mężczyźni	171,9	181,2	184,6	193,5	206,7	222,2	227,0	222,4	males
kobiety	312,8	322,3	335,8	351,3	366,1	368,2	360,7	344,5	females
Biologiczne grupy wieku w tysiącach					Biological age groups in thousands				
0–14 lat	278,9	249,7	218,5	210,9	209,1	206,1	197,2	182,6	0–14
mężczyźni	143,7	128,6	112,4	108,4	107,5	106,0	101,4	93,9	males
kobiety	135,2	121,1	106,2	102,5	101,6	100,1	95,8	88,7	females
15–64	1278,8	1247,4	1213,9	1140,5	1050,0	954,6	884,3	836,6	15–64
mężczyźni	641,4	625,2	609,2	573,2	528,8	482,3	448,2	425,3	males
kobiety	637,4	622,2	604,7	567,2	521,1	472,3	436,0	411,3	females
65 lat i więcej	421,9	444,0	452,1	469,6	494,6	523,6	531,5	520,7	65 and more
mężczyźni	171,9	181,2	184,6	193,5	206,7	222,2	227,0	222,4	males
kobiety	250,0	262,8	267,5	276,1	287,8	301,3	304,5	298,3	females
Wybrane współczynniki					Selected ratio				
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	72,7	72,4	73,5	78,6	88,9	99,2	105,4	105,9	Non-working age population per 100 persons of working age
mężczyźni	58,0	57,6	56,6	59,2	66,4	76,0	82,2	83,9	males
kobiety	89,3	89,0	92,8	101,3	115,9	127,0	132,9	131,8	females
Współczynnik starości demograficznej	21,3	22,9	24,0	25,8	28,2	31,1	33,0	33,8	Rate demographic of ageing
mężczyźni	18,0	19,4	20,4	22,1	24,5	27,4	29,2	30,0	males
kobiety	24,4	26,1	27,3	29,2	31,6	34,5	36,4	37,4	females
Indeks starości	151,3	177,8	206,9	222,7	236,5	254,0	269,6	285,2	Ageing ratio
mężczyźni	119,6	141,0	164,3	178,6	192,3	209,6	224,0	237,0	males
kobiety	184,9	216,9	251,9	269,3	283,3	301,0	317,9	336,2	females

WYKRES 13 (23). **UDRONOŚĆ W WIEKU NIEPRODUKCYJNYM NA 100 OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM**

Stan na 31 grudnia

CHART 13 (23). **NON-WORKING AGE POPULATION PER 100 PERSONS OF WORKING AGE**
As of 31 December

TABL. 13 (27). **WYBRANE WSKAŹNIKI DEMOGRAFICZNE WEDŁUG DELIMITACJI OBSZARÓW WIEJSKICH (DOW) W 2023 R.**
DEMOGRAPHIC INDICATORS BY DELIMITATION OF RURAL AREAS (DOW)
IN 2023

WYSZCZEGÓLNIENIE	Współczynnik feminizacji w % Feminisation rate in %	Ludność w wieku 65 lat i więcej w % ogółem Population aged 65 and more in % of total	Przyrost naturalny ludności Natural increase	Ogólne saldo migracji na pobyt stały Total net migration for permanent residence	SPECIFICATION
			na 1000 ludności per 1000 population		
Miasta	112,5	22,9	-5,7	-3,8	Urban areas
duże	114,5	23,6	-5,7	-3,8	large
średnie	111,7	22,6	-6,1	-3,0	medium
małe	109,1	21,6	-5,5	-4,3	small
Obszary wiejskie	99,4	16,6	-2,6	2,9	Rural areas
aglomeracyjne:					agglomeration:
dużej gęstości	101,7	12,8	1,1	18,4	high density
małej gęstości	99,9	15,8	-1,6	7,1	low density
pozaglomeracyjne:					non-agglomeration:
dużej gęstości	99,2	17,1	-3,4	-0,3	high density
małej gęstości	98,3	18,1	-3,4	-1,8	low density

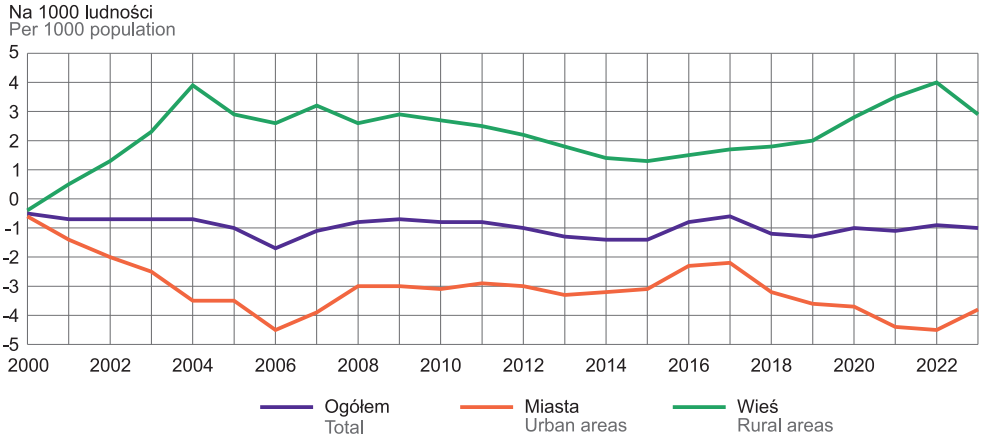
TABL. 14 (28). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE I ZAGRANICZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY**
INTERNAL AND INTERNATIONAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT
RESIDENCE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Napływ ^a Inflow ^a				Odpływ ^b Outflow ^b				Saldo migracji ^c Net migration ^c
		ogółem total	z miast from urban areas	ze wsi from rural areas	z zagranicy from abroad	ogółem total	do miast to urban areas	na wieś to rural areas	za granicę abroad	
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS										
OGÓŁEM	2015	.	11273	9130	.	10933	11219	.	-2849	
TOTAL	2020	20668	11490	8714	464	22686	9999	12317	370	-2018
	2022	22464	12300	9606	558	24292	9814	13838	640	-1828
	2023	21318	11735	8998	585	23342	10205	12644	493	-2024
Miasta	2015	.	3907	5569	.	4939	7493	.	-3915	
Urban areas	2020	8614	3459	4894	261	12990	4520	8245	225	-4376
	2022	8668	3281	5054	333	13890	4376	9153	361	-5222
	2023	9033	3592	5079	362	13460	4711	8488	261	-4427
Wieś	2015	.	7366	3561	.	5994	3726	.	1066	
Rural areas	2020	12054	8031	3820	203	9696	5479	4072	145	2358
	2022	13796	9019	4552	225	10402	5438	4685	279	3394
	2023	12285	8143	3919	223	9882	5494	4156	232	2403
NA 1000 LUDNOŚCI PER 1000 POPULATION										
OGÓŁEM	2015	.	5,40	4,37	.	5,24	5,37	.	-1,36	
TOTAL	2020	10,14	5,64	4,27	0,23	11,13	4,90	6,04	0,18	-0,99
	2022	11,17	6,11	4,78	0,28	12,08	4,88	6,88	0,32	-0,91
	2023	10,65	5,86	4,50	0,29	11,66	5,10	6,32	0,25	-1,01
Miasta	2015	.	3,13	4,46	.	3,96	6,01	.	-3,14	
Urban areas	2020	7,19	2,89	4,09	0,22	10,84	3,77	6,88	0,19	-3,65
	2022	7,39	2,80	4,31	0,28	11,85	3,73	7,81	0,31	-4,45
	2023	7,78	3,09	4,37	0,31	11,59	4,06	7,31	0,22	-3,81
Wieś	2015	.	8,77	4,24	.	7,14	4,44	.	1,27	
Rural areas	2020	14,33	9,55	4,54	0,24	11,53	6,52	4,84	0,17	2,80
	2022	16,43	10,74	5,42	0,27	12,39	6,48	5,58	0,33	4,04
	2023	14,61	9,69	4,66	0,27	11,76	6,54	4,94	0,28	2,86

a Zameldowania. b Wymeldowania. c W 2015 r. do obliczenia salda wykorzystano dane o migracjach wewnętrznych za 2015 r. i migracjach zagranicznych za 2014 r.

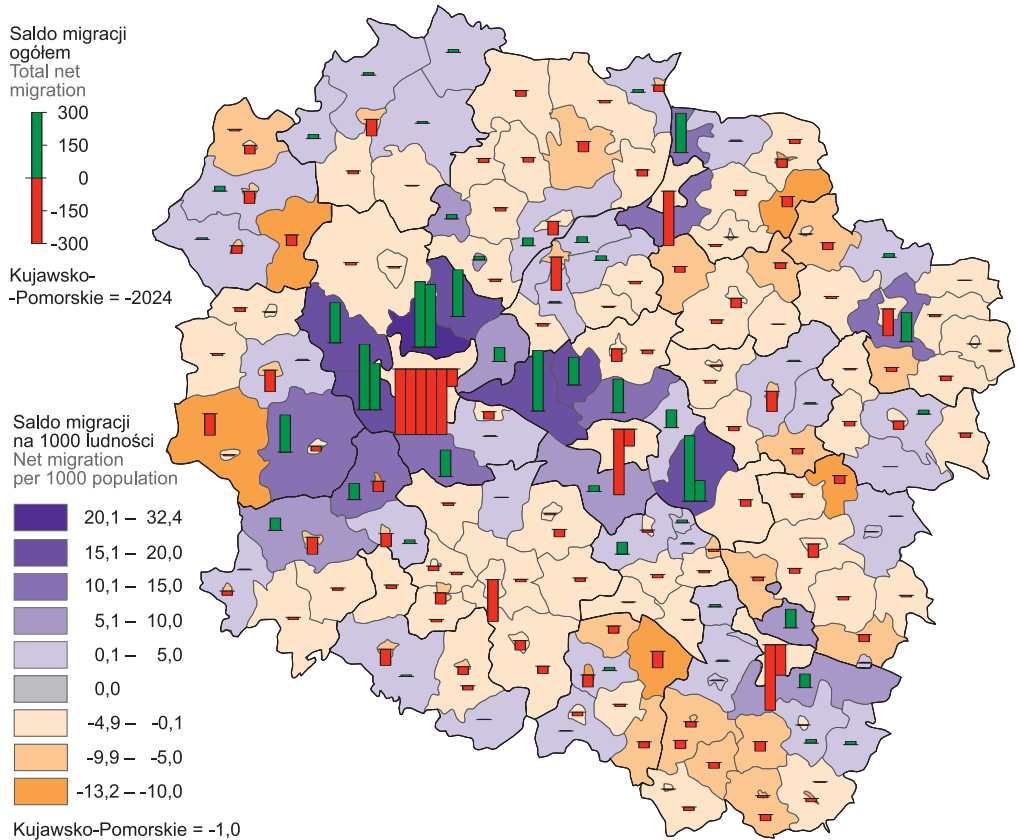
a Registrations. b Deregistrations. c In 2015, net migration was calculated using data on internal migration for 2015 and data on international migration for 2014 were used.

WYKRES 14 (24). **SALDO MIGRACJI LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY^a**
 CHART 14 (24). **NET MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE^a**

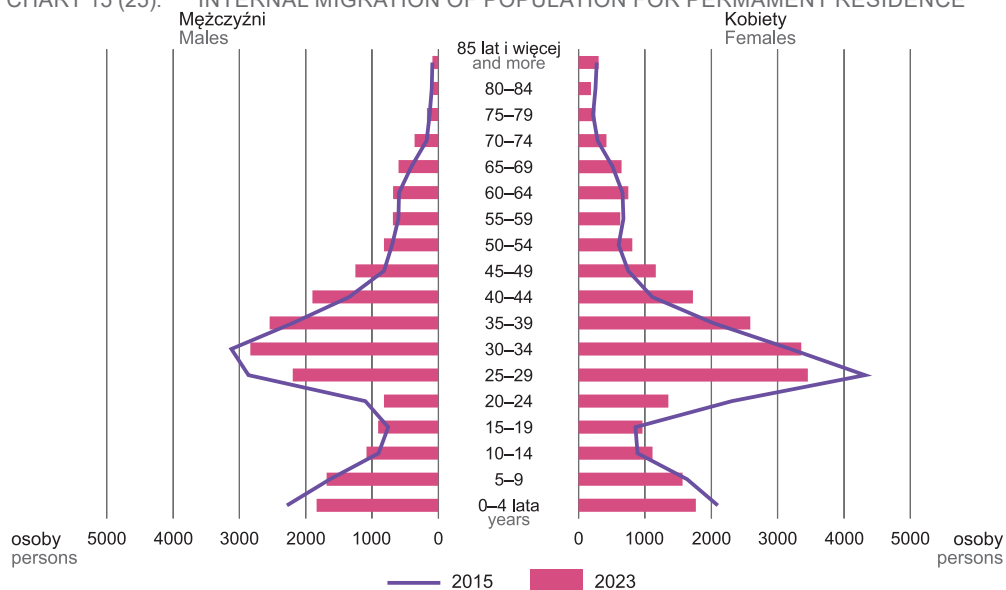

a W 2015 r. do obliczenia salda wykorzystano dane o migracjach wewnętrznych za 2015 r. i migracjach zagranicznych za 2014 r.
 a In 2015 for calculating net migration, data on internal migration for 2015 and data on international migration for 2014 were used.

MAPA 5 (12). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE I ZAGRANICZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY W 2023 R.**
 MAP 5 (12). **INTERNAL AND INTERNATIONAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE IN 2023**

WYKRES 15 (25). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY**
 CHART 15 (25). **INTERNAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE**

TABL. 15 (29). **MIGRACJE ZAGRANICZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG PŁCI I WIEKU MIGRANTÓW**
 INTERNATIONAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE BY SEX AND AGE OF MIGRANTS

LATA YEARS	WIEK MIGRANTÓW AGE OF MIGRANTS	Imigranci Immigrants			Emigranci Emigrants			Saldo migracji Net migration		
		ogółem total	mężczyźni males	kobiety females	ogółem total	mężczyźni males	kobiety females	ogółem total	mężczyźni males	kobiety females
OGÓŁEM	2020	464	248	216	370	207	163	94	41	53
TOTAL	2022	558	298	260	640	439	201	-82	-141	59
	2023	585	313	272	493	307	186	92	6	86
	0–4 lata	114	53	61	7	3	4	107	50	57
	5–9	105	53	52	19	10	9	86	43	43
	10–14	29	12	17	26	11	15	3	1	2
	15–19	16	6	10	63	53	10	-47	-47	–
	20–24	17	10	7	57	50	7	-40	-40	–
	25–29	40	21	19	55	31	24	-15	-10	-5
	30–34	61	35	26	49	29	20	12	6	6
	35–39	47	29	18	72	35	37	-25	-6	-19
	40–44	45	26	19	64	31	33	-19	-5	-14
	45–49	36	26	10	35	25	10	1	1	–
	50–54	23	14	9	23	15	8	–	-1	1
	55–59	14	9	5	7	4	3	7	5	2
	60–64	11	6	5	4	3	1	7	3	4
	65 lat i więcej and more	27	13	14	12	7	5	15	6	9

TABL. 16 (30). **REZYDENCJ^a**
Stan na 31 grudnia
RESIDENT POPULATION^a
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	2062006	1969116	1943197	1931648	TOTAL
mężczyźni	998881	953336	940020	933987	males
kobiety	1063125	1015780	1003177	997661	females
Miasta	1228111	1150712	1127284	1115956	Urban areas
w tym mężczyźni	580861	542716	530727	524940	of which males
Wieś	833895	818404	815913	815692	Rural areas
w tym mężczyźni	418020	410620	409293	409047	of which males

a Do ludności rezydującej (rezydentów) zalicza się: stałych mieszkańców gminy, z wyjątkiem osób przebywających poza gminą zamieszkania przez okres co najmniej 12 miesięcy – bez względu na ich miejsce przebywania (w kraju czy za granicą); osoby przebywające czasowo w gminie z zamiarem zamieszkania przez okres co najmniej 12 miesięcy, przybyłe z innego miejsca w kraju lub z zagranicy (imigranci bez stałego pobytu w Polsce).

a The usually resident population (residents) comprises the following groups: permanent residents of the gmina, with the exception of persons residing outside the gmina of residence for a period of 12 months or more – regardless of their place of residence (in the country or abroad); persons temporarily staying in the gmina with the intention of living there for a period 12 months or more, who arrived from another place in the country or from abroad (immigrants who are not registered for permanent residence in Poland).

Kościoły i związki wyznaniowe
Churches and religious associations

TABL. 17 (31). **NIEKTÓRE KOŚCIOŁY I INNE ZWIĄZKI WYZNANIOWE^a**
Stan na 31 grudnia
SELECTED CHURCHES AND OTHER RELIGIOUS ASSOCIATIONS^a
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2015	2020	2022	2023	2015	2020	2022	2023	
	jednostki kościelne ^b church units ^b				duchowni clergy			wierni, wyznawcy adherents, faithful	
Kościół Katolicki: Catholic Church:									
Kościół Rzymskokatolicki ^c	577	581	581	582	1575	1509	1466	1458	1848976
Starokatolickie: Old Catholic:									
Kościół Polskokatolicki w RP ^d	3	3	3	3	2	2	2	2	135
Polski Narodowy Katolicki Kościół	–	–	–	–	–	–	–	–	25 ^e
Prawosławne: Orthodox:									
Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny ^f	12	12	12	14	16	21	21	20	28000
Protestanckie i tradycji protestanckiej: Protestant and Protestant tradition:									
Kościół Zielonoświątkowy w RP	12	15	14	15	17	19	18	18	922
Kościół Ewangelicko-Augsburski w RP ^d	.	.	6	6	.	.	4	4	539
Kościół Ewangelicznych Chrześcijań w RP	10	11	11	12	15	15	15	15	402
Kościół Adwentystów Dnia Siódmego w RP	6	7	7	7	3	4	2	2	401

a Znaczące w województwie; uszeregowane malejąco według liczby wiernych, wyznawców. b Obejmują m.in.: parafie, zbory, gminy wyznaniowe, ośrodki. c Dane dotyczą diecezji: bydgoskiej, toruńskiej, włocławskiej; wierni – ochrzczeni. d Kościół stowarzyszony w Polskiej Radzie Eklezjalnej. e Dane dotyczą 2022 r. f Dane dotyczą diecezji łódzko-poznańskiej.

a Important in the voivodeship; listed by the decreasing number of faithful and adherents. b Including, among others, parishes, congregations, religious communities, centres. c Data concern diocese: bydgoskiej, toruńskiej, włocławskiej; adherents – baptised person. d Church associated in the Polish Ecumenical Council. e Data concern 2022. f Data concern łódzko-poznańskiej diocese.

TABL. 17 (31). **NIEKTÓRE KOŚCIOŁY I INNE ZWIĄZKI WYZNANIOWE^a (dok.)**
Stan na 31 grudnia
SELECTED CHURCHES AND OTHER RELIGIOUS ASSOCIATIONS^a (cont.)
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2015	2020	2022	2023	2015	2020	2022	2023	
	jednostki kościelne ^b church units ^b				duchowni clergy			wierni, wyznawcy adherents, faithful	
Protestantkie i tradycji protestanckiej (dok.): Protestant and Protestant tradition (cont.):									
Kościół Ewangelicko-Metodystyczny w RP ^c	3	3	3	3	3	2	3	3	264
Kościół Boży w Chrystusie	3	3	3	3	8	5	2	4	139
Kościół Chrystusowy w RP	1	1	1	1	7	5	7	7	105
Kościół Chrześcijański w RP	3	2	2	2	2	3	3	5	59
Zbór Chrześcijański w RP	1	1	1	1	3	2	2	2	40
Ewangeliczny Związek Braterski	1	1	1	1	1	1	1	1	30
Centrum Chrześcijańskie "Kanaan"	2 ^d	2	2	2	2 ^d	3	3	3	25
Kościół Boży w Polsce	.	2	1	1	.	4	4	4	21
Nurt badaczy Pisma Świętego: Bible student movement:									
Świadkowie Jehowy w Polsce	67	64	66	65	–	452	454	471	5776 ^e
Świecki Ruch Misyjny „Epifania” Zrzeszenie Wolnych Badaczy Pisma Świętego w RP	3 ^f	3	3	3	13 ^f	12	12	12	75
	2	2	2	2	5	5	4	4	20
Inne chrześcijańskie: Others christian:									
Kościół Jezusa Chrystusa Świętych w Dniach Ostatnich (Mormoni)	1 ^f	1	1	1	11 ^f	3	4	4	123
Kościół Nowoapostolski w Polsce	3	2	2	2	2	2	2	2	101
Islamskie: Muslim:									
Islamskie Zgromadzenie Ahl-ul Bayt Najwyższa Rada Islamska	.	–	–	–	.	–	–	–	200 ^g
Buddyzm: Buddhism:									
Związek Buddyjski Bencien Karma Kamtsang	1	1	1	1	2	–	–	–	127
Hinduizm: Hinduism:									
Instytut Wiedzy o Tożsamości "Misja Czaitanii"	–	–	–	–	4	4	9	9	77
Międzynarodowe Towarzystwo Świadomo- ści Kryszny	1	2	2	2	5	7	8	8	50
Inne: Others:									
Rodzimy Kościół Polski	.	–	–	1	.	–	–	2	174
Zachodni Zakon Sufi w Polsce	.	–	–	–	.	–	–	–	89

a Znaczące w województwie; uszeregowane malejąco według liczby wiernych, wyznawców. b Obejmują m.in.: parafie, zbory, gminy wyznaniowe, ośrodki. c Kościół stowarzyszony w Polskiej Radzie Ekumenicznej. d Dane dotyczą 2016 r. e Głosiciele. f Dane dotyczą 2014 r. g Szacunkowa liczebność społeczności szyckiej.

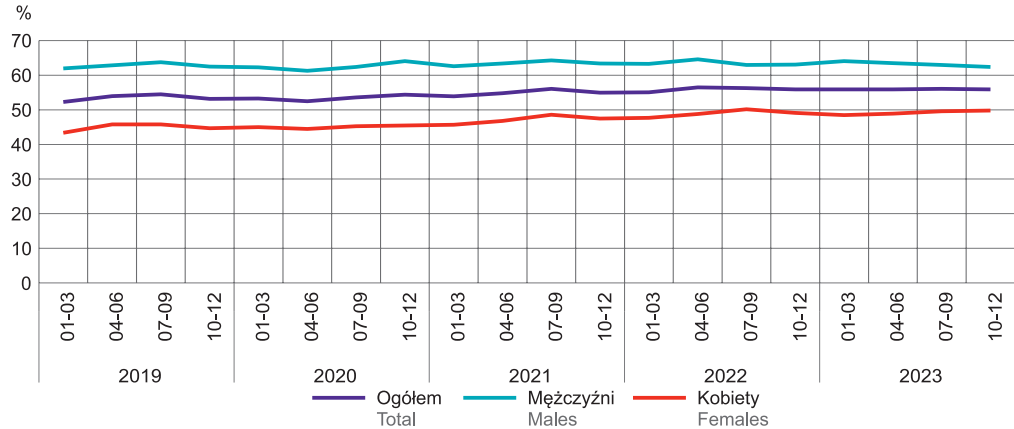
a Important in the voivodeship; listed by the decreasing number of faithful and adherents. b Including, among others, parishes, congregations, religious communities, centres. c Church associated in the Polish Ecumenical Council. d Data concern 2016. e Proclaimers. f Data concern 2014. g Estimated number of Shites community.

TABL. 1 (32). AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15–89 LAT – NA PODSTAWIE BAEŁ
ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15–89 – BASED ON LFS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2019	2020	2022	2023					SPECIFICATION
	przeciętne w roku annual averages				kwartały		quarters		
					01–03	04–06	07–09	10–12	
LUDNOŚĆ w tys.	1638	1636	1614	1610	1611	1610	1609	1609	POPULATION in thousands
Mężczyźni	787	786	775	772	772	772	772	772	Men
Kobiety	851	850	840	838	838	838	838	837	Women
Aktywni zawodowo	912	906	942	936	937	930	937	938	Economically active persons
mężczyźni	510	505	513	505	512	505	503	499	men
kobiety	402	401	429	431	425	425	434	440	women
Pracujący	876	878	906	900	901	899	899	899	Employed persons
mężczyźni	494	493	493	488	495	490	484	482	men
kobiety	382	385	413	412	406	410	415	417	women
Bezrobotni ^a	36	28	37	36	35	31	38	39	Unemployed persons ^a
mężczyźni	16	12	20	17	16	16	19	16	men
kobiety	20	15	16	19	19	15	19	23	women
Bierni zawodowo	727	730	672	674	674	679	672	671	Economically inactive persons
mężczyźni	277	280	261	267	261	267	269	273	men
kobiety	449	449	411	407	413	413	403	398	women
WSPÓŁCZYNNIK AKTYW- NOŚCI ZAWODOWEJ w %	55,7	55,4	58,4	58,1	58,2	57,8	58,2	58,3	ACTIVITY RATE in %
Mężczyźni	64,8	64,2	66,2	65,4	66,3	65,4	65,2	64,6	Men
Kobiety	47,2	47,2	51,1	51,4	50,7	50,7	51,8	52,6	Women
STOPA BEZROBOCIA w %	3,9	3,1	3,9	3,8	3,7	3,3	4,1	4,2	UNEMPLOYMENT RATE in %
Mężczyźni	3,1	2,4	3,9	3,4	3,1	3,2	3,8	3,2	Men
Kobiety	5,0	3,7	3,7	4,4	4,5	3,5	4,4	5,2	Women

a Osoby w wieku 15–74 lata.
a Persons aged 15–74.

WYKRES 1 (26). WSKAŹNIK ZATRUDNIENIA DLA OSÓB W WIEKU 15–89 LAT
CHART 1 (26). THE EMPLOYMENT RATE FOR PERSONS AGED 15–89

TABL. 2 (33). **PRACUJĄCY^a**
Stan na 31 grudnia
EMPLOYED PERSONS^a
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2015	2020	2022	2023	
				ogółem total	w tym kobiety of which women
O G Ó Ł E M^b TOTAL^b	707068	743160	762573	754539	346294
sektor publiczny public sector	150138	152356	173553	176997	108013
sektor prywatny ^b private sector ^b	556930	590804	589020	577542	238281
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ^{bc} Agriculture, forestry and fishing ^{bc}	107683	106850	68997	65835	26051
Przemysł Industry	167366	173188	180315	176233	58567
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing	153272	157852	164692	160623	55029
Budownictwo Construction	41008	48113	55233	53616	5265
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^d Trade; repair of motor vehicles ^d	112315	115301	118357	116369	61631
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	35179	41654	44164	43451	8259
Zakwaterowanie i gastronomia ^d Accommodation and catering ^d	10310	11614	13161	12898	8332
Informacja i komunikacja Information and communication	9826	12753	15802	15298	4454
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities	14790	12908	11812	11670	7916
Obsługa rynku nieruchomości ^d Real estate activities	12587	13072	7632	7612	3860
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	20144	22947	29127	30257	16432
Administrowanie i działalność wspierająca ^d Administrative and support service activities	22409	23141	26111	25536	11756
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne Public administration and defence; compulsory social security	33234	33896	56783	59092	27980
Edukacja Education	57698	58909	57445	58027	45762
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	43299	47428	51294	52184	42318
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation	6261	6596	7409	7621	4553
Pozostała działalność usługowa Other service activities	12959	14790	18931	18840	13158

a Do 2021 r. według faktycznego miejsca pracy; od 2022 r. dane prezentowane są na podstawie administracyjnych źródeł danych według miejsca zamieszkania. b Dane od 2020 r. nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie; patrz uwagi do działu, ust. 6 na str. 183. c Dane dotyczące pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie według stanu na 31 grudnia do 2021 r. wyszacowano na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego 2020 (dane dla lat poprzednich wyszacowane są z wykorzystaniem ostatecznych wyników Powszechnego Spisu Rolnego 2010). Od 2022 r. dane są prezentowane na podstawie administracyjnych źródeł danych.

a Until 2021 by actual workplace; from 2022 data are presented on the basis of administrative data sources by place of residence and the predominant kind of activity. b Data since 2020 are not fully comparable to those for previous years; see notes to the chapter, item 6 on page 183. c Data concerning employed persons on private farms in agriculture as of 31 December up to 2021 were estimated on the basis of the Agricultural Census 2020 (data for previous years were estimated on the basis of the final results of the Agricultural Census 2010). Since 2022 are presented on the basis of administrative data sources.

TABL. 3 (34). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT

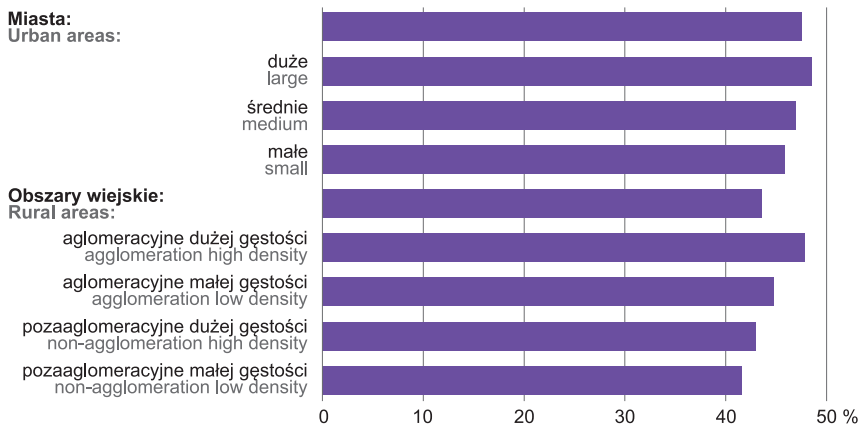
WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym podmioty o liczbie pracują- cych powyżej 9 osób ^a of which entities employing more than 9 persons ^a	
O G Ó Ł E M^b	444666	464855	470693	464407	388702	T O T A L^b
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ^{bc}	10001	11970	11662	11582	4142	Agriculture, forestry and fishing ^{bc}
Przemysł	137745	144655	146717	142591	132823	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	127443	133495	135337	131402	122271	of which manufacturing
Budownictwo	28151	30739	31404	30925	19181	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^a	69890	67483	66448	64852	45769	Trade; repair of motor vehicles ^a
Transport i gospodarka magazynowa	18934	22919	23845	23652	17633	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^a	5883	6914	7581	7443	4629	Accommodation and catering ^a
Informacja i komunikacja	2824	7996	8752	6335	5292	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	9374	7215	6533	6723	5733	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^a	5809	5749	5608	5502	3999	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	10385	11350	13297	14378	9538	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^a	15918	13097	12436	12345	10627	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodu; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	31714	30895	31064	31211	31210	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	53941	55482	55805	56110	55483	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	33065	37345	37396	38201	35306	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	4740	4841	5306	5288	4931	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	6293	6206	6840	7269	2407	Other service activities

a Bez zatrudnionych za granicą. b Dane od 2020 r. nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie; patrz uwagi do działu, ust. 8 na str. 183. c Dla gospodarstw indywidualnych w rolnictwie dane szacunkowe.

a Excluding persons employed abroad. b Data since 2020 are not fully comparable to those for previous years; see notes to the chapter, item 8 on page 183. c For private farms in agriculture estimated data.

WYKRES 2 (27). **PRACUJĄCE KOBIETY WEDŁUG DELIMITACJI OBSZARÓW WIEJSKICH (DOW) W 2023 R.**
Stan na 31 grudnia

CHART 2 (27). **EMPLOYED WOMEN BY DELIMITATION OF RURAL AREAS (DOW) IN 2023**
As of 31 December

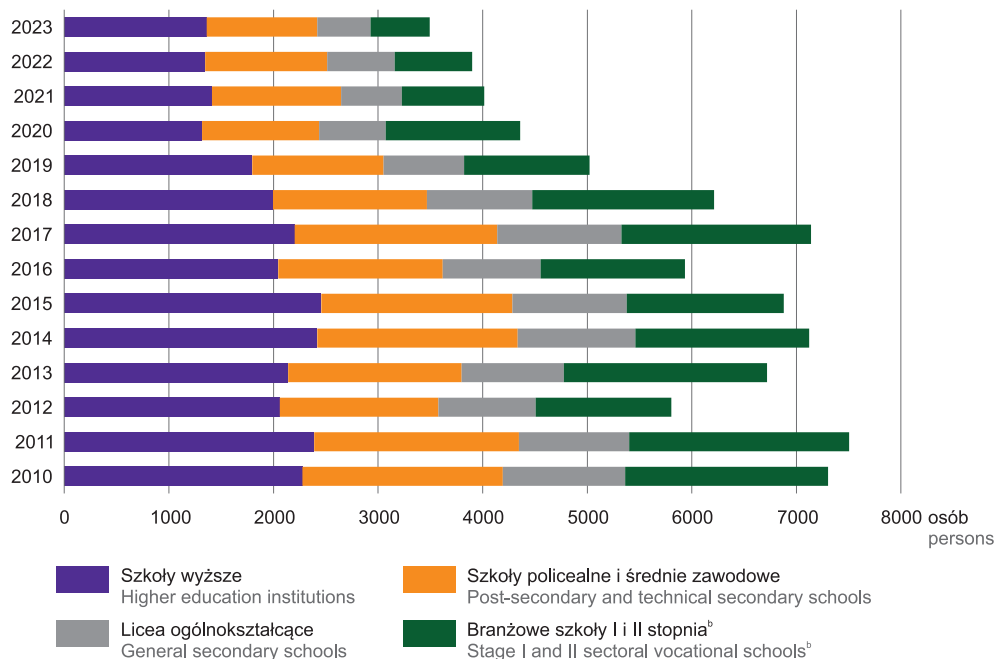
TABL. 4 (35). **PRZYJĘCIA DO PRACY I ZWOLNIENIA Z PRACY^a**
HIRES AND TERMINATIONS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Przyjęcia do pracy Hires		Współczyn- nik przyjęć w % Hire rate in %	Zwolnienia z pracy Terminations		Współ- czynnik zwolnień w % Termina- tions rate in %
		ogółem total	w tym kobiety women		ogółem total	w tym kobiety women	
OGÓŁEM	2015	84411	37088	23,1	78832	32012	21,5
TOTAL	2020	71544	31007	18,4	72881	31225	18,7
	2022	77426	34798	19,8	74251	31288	19,2
	2023	73547	32843	19,1	73965	32224	19,2
sektor publiczny public sector		15542	10741	11,7	14946	9956	11,3
sektor prywatny private sector		58005	22102	23,0	59019	22268	23,4
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing		537	150	13,8	566	144	14,6
Przemysł Industry		24786	8905	18,3	26685	9545	19,7
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing		23456	8577	18,8	25281	9269	20,3
Budownictwo Construction		4970	496	26,0	4925	426	25,8
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ		9613	4599	21,0	9330	4604	20,3
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage		5184	687	29,6	4779	620	27,3
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ		1417	875	31,6	1310	860	29,0
Informacja i komunikacja Information and communication		1245	441	17,4	2958	1129	41,4
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities		883	646	16,0	813	620	14,8
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities		519	271	13,2	532	274	13,6
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities		3335	1585	41,2	1650	741	20,3
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities		5415	2250	50,9	5606	2294	52,6
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne Public administration and defence; compulsory social security		4286	2711	13,4	4413	2727	13,8
Edukacja Education		4733	3957	9,4	4716	3900	9,4
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities		5522	4592	16,3	4615	3755	13,6
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation		658	445	14,4	568	369	12,4
Pozostałe sekcje Other sections		444	233	17,6	499	216	19,9

a Dane obejmują pełnozatrudnionych w podmiotach o liczbie pracujących 10 i więcej osób oraz w jednostkach sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących.

a Data cover full-time employees in entities with 10 or more employed persons and budgetary sphere units, regardless of the number of employed persons.

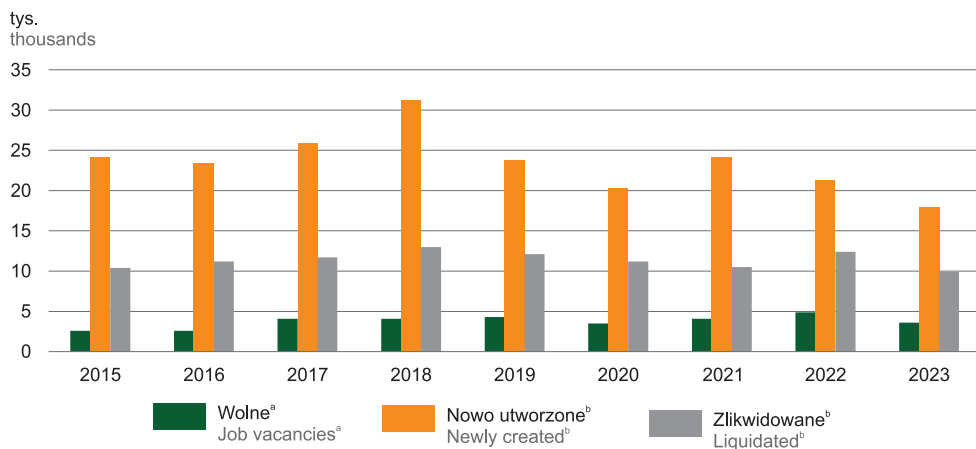
WYKRES 3 (28). **ABSOLWENCI PODEJMUJĄCY PRACĘ PO RAZ PIERWSZY WEDŁUG RODZAJU UKOŃCZONEJ SZKOŁY^a**
 CHART 3 (28). **GRADUATES TAKING UP WORK FOR THE FIRST TIME BY TYPE OF GRADUATED SCHOOL^a**

a Zatrudnieni na podstawie stosunku pracy; dane obejmują pełnozatrudnionych oraz sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób. b Do 2020 r. – absolwenci zasadniczych szkół zawodowych, od 2020 r. – branżowych szkół I stopnia oraz od 2022 r. branżowych szkół II stopnia.

a Employed on the basis of an employment contract; data cover full-time employees as well as seasonal and temporary employees; excluding economic entities with up to 9 employed persons. b Until 2020 – graduates of basic vocational schools, since 2020 – graduates stage I sectoral vocational schools and 2022 stage I and II sectoral vocational schools.

WYKRES 4 (29). **MIEJSCA PRACY WOLNE, NOWO UTWORZONE I ZLIKwidOWANE**
 CHART 4 (29). **JOB VACANCIES, NEWLY CREATED AND LIQUIDATED JOBS**

a Średnia ze stanów na koniec kwartałów. b W ciągu roku.

a Average of end-of-quarter values. b During the year.

TABL. 5 (36). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI**
Stan na 31 grudnia
REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Bezrobotni zarejestrowani ogółem	107255	73482	56484	54376	Total registered unemployed persons
w tym kobiety	60367	42889	33269	31290	of which women
Z liczby ogółem – bezrobotni:					Of total number – unemployed persons:
dotychczas niepracujący	15648	8268	6703	6289	previously not employed
absolwenci ^a	4352	2249	2384	2053	school-leavers ^a
bez kwalifikacji zawodowych	38264	27425	21576	20764	without occupational qualifications
zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	4268	2875	1972	1950	terminated for company reasons
długotrwale bezrobotni ^b	63149	40683	31451	28587	long-term unemployed ^b
posiadający prawo do zasiłku	17143	12439	9049	9255	possessing benefit rights
posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia	18823	15153	11315	10114	with at least one child under 6 years of age
niepełnosprawni	5080	2677	2959	2989	disabled persons

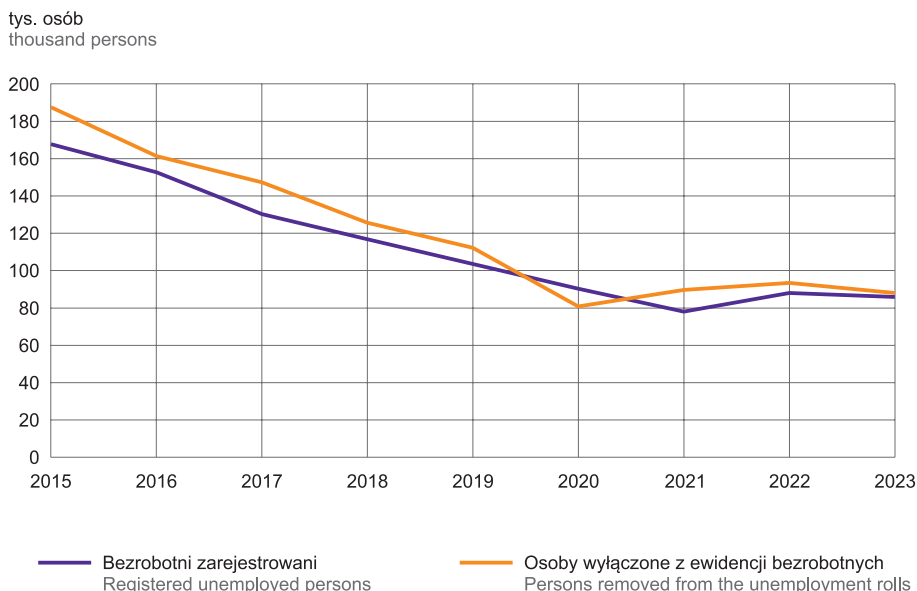
a Za bezrobotnego zarejestrowanego absolwenta uważa się osobę w okresie do upływu 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki potwierdzonej świadectwem, dyplomem lub innym dokumentem ukończenia szkoły (dotyczy absolwentów z wykształceniem zasadniczym zawodowym/branżowym, średnim, policealnym lub wyższym), kursów zawodowych trwających co najmniej 24 miesiące lub nabycia uprawnień do wykonywania zawodu przez osoby z niepełnosprawnościami. b Pozostający w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego.

Źródło: dane Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

a An unemployed school-leaver is a person who has, within the past 12 months, graduated education confirmed by a certificate, diploma or other proof of graduation (concerns school-leavers with basic vocational or basic sectoral vocational, secondary, post-secondary or tertiary education), has completed a minimum of 24 months of vocational training courses or is a person with disabilities who has acquired the licence to practise an occupation in this period. b Remaining in the register rolls of the powiat labour office for the overall over 12 months during the last two years, excluding the time of undergoing traineeship and on a job occupational training.

Source: data of the Ministry of Family, Labour and Social Policy.

WYKRES 5 (30). **NAPŁYW I ODPŁYW BEZROBOTNYCH**
CHART 5 (30). **INFLOW AND OUTFLOW OF THE UNEMPLOYED**

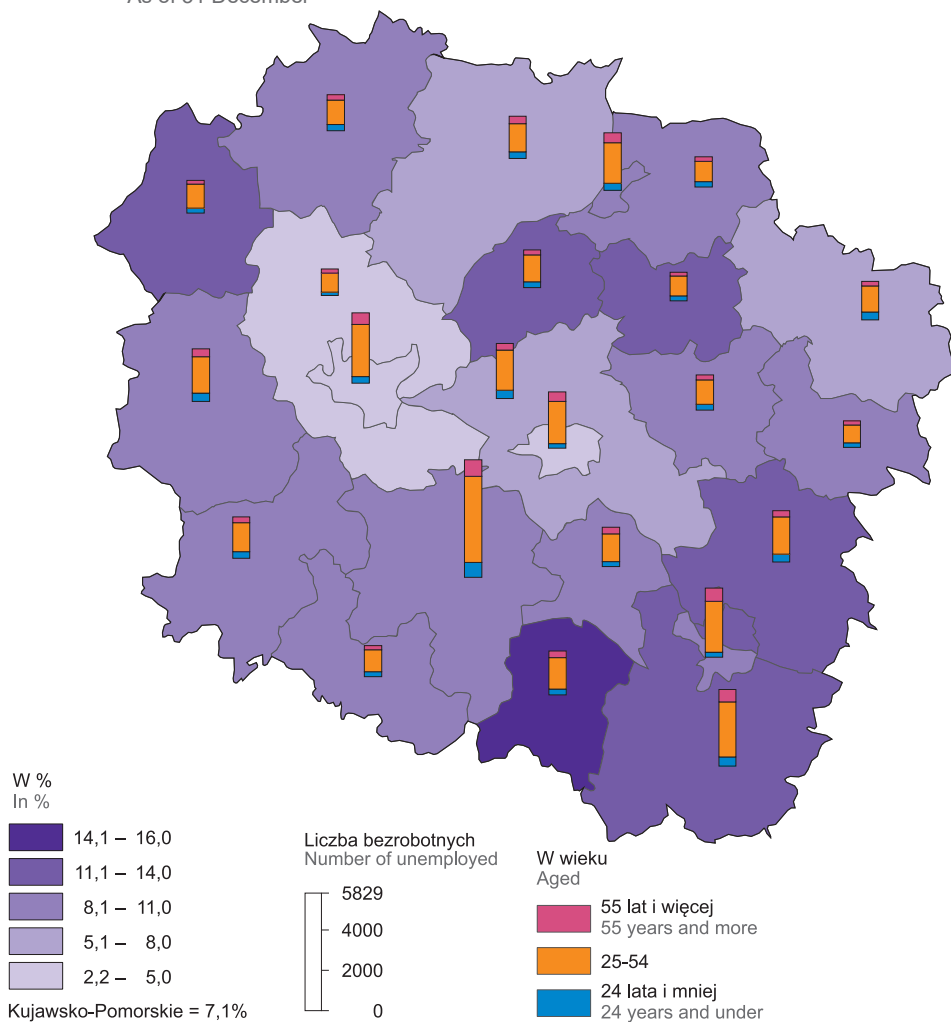

MAPA 1 (13). **STOPA BEZROBOCIA REJESTROWANEGO W 2023 R.**

Stan na 31 grudnia

MAP 1 (13). **REGISTERED UNEMPLOYMENT RATE IN 2023**

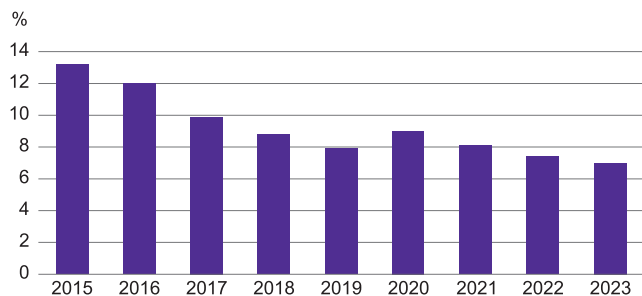
As of 31 December

Stopa bezrobocia rejestrowanego

Stan na 31 grudnia

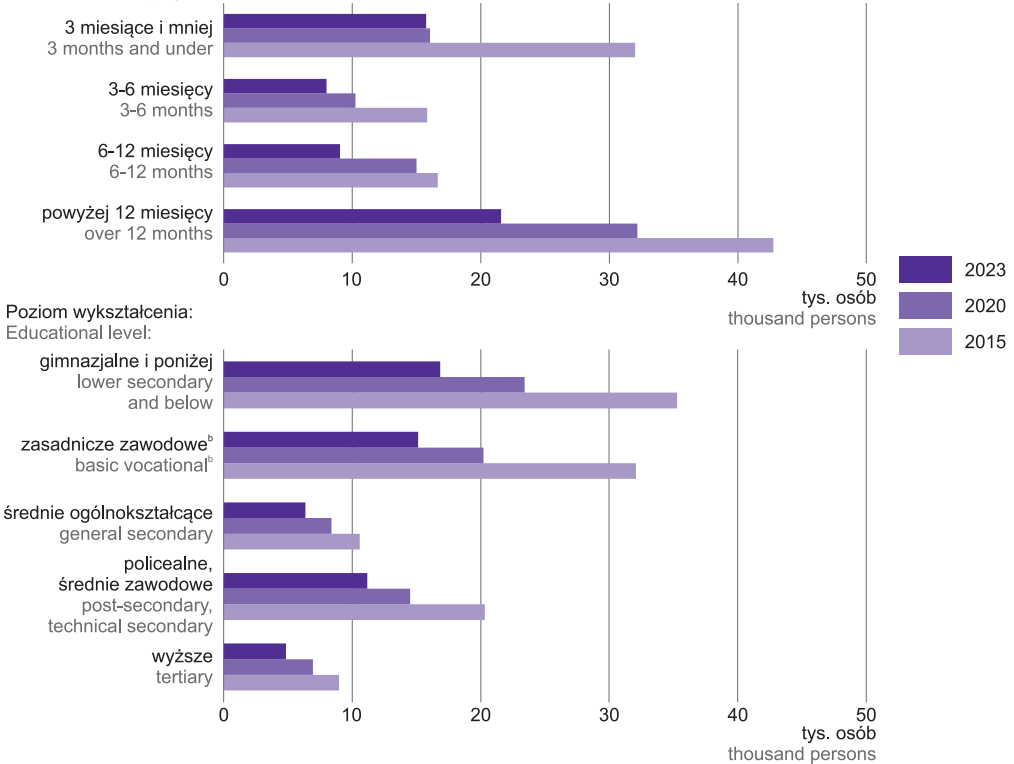
Registered unemployment rate

As of 31 December

WYKRES 6 (31). BEZROBOTNI OGÓŁEM WEDŁUG CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY I POZIOMU WYKSZTAŁCENIA

Stan na 31 grudnia

CHART 6 (31). UNEMPLOYED PERSONS BY DURATION OF UNEMPLOYMENT AND EDUCATIONAL ATTAINMENT
 As of 31 December
Czas pozostawania bez pracy^a:Duration of unemployment^a:

a Od momentu rejestracji w urzędzie pracy; przedziały zostały domknięte prawostronnie, np. w przedziale 3–6 uwzględniono osoby, które pozostały bez pracy 3 miesiące i 1 dzień do 6 miesięcy. b Od 2022 r. łącznie z wykształceniem zasadniczym branżowym.

a From the date of registering in a labour office; intervals were shifted upward, e.g. in the interval 3–6, persons unemployed from 3 months and 1 day to 6 months were included. b Since 2022 including sectoral vocational education.

TABL. 6 (37). BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI KORZYSTAJĄCY Z AKTYWNYCH FORM PRZECIWDZIAŁANIA BEZROBOCIU ORAZ OFERTY PRACY^a
REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BENEFITTING FROM LABOUR MARKET PROGRAMME AS WELL AS JOB OFFERS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Bezrobotni, którzy:					Unemployed persons who:
Podjęli zatrudnienie przy pracach interwencyjnych	3593	1812	2966	2408	Undertook employment in intervention works
w tym kobiety	1895	1136	1835	1484	of which women
Podjęli zatrudnienie przy robotach publicznych	5569	2642	3948	3113	Undertook employment in public works
w tym kobiety	2750	1505	2475	1976	of which women
Rozpoczęli szkolenie i staż u pracodawcy	25770	7233	10189	7796	Started workplace training and traineeship with the employer
w tym kobiety	15351	4751	6881	5172	of which women
Rozpoczęli prace społecznie użyteczne	4152	1687	1703	1527	Started a social useful works
w tym kobiety	2554	1009	1031	945	of which women
Liczba zgłoszonych ofert pracy	95290	52325	65844	49627	Number of submitted job offers
Bezrobotni na 1 ofertę pracy^b	36	25	23	37	Unemployed for 1 job offers^b

a W ciągu roku. b Stan na 31 grudnia.

Źródło: dane Ministerstwa Rozwoju i Technologii.

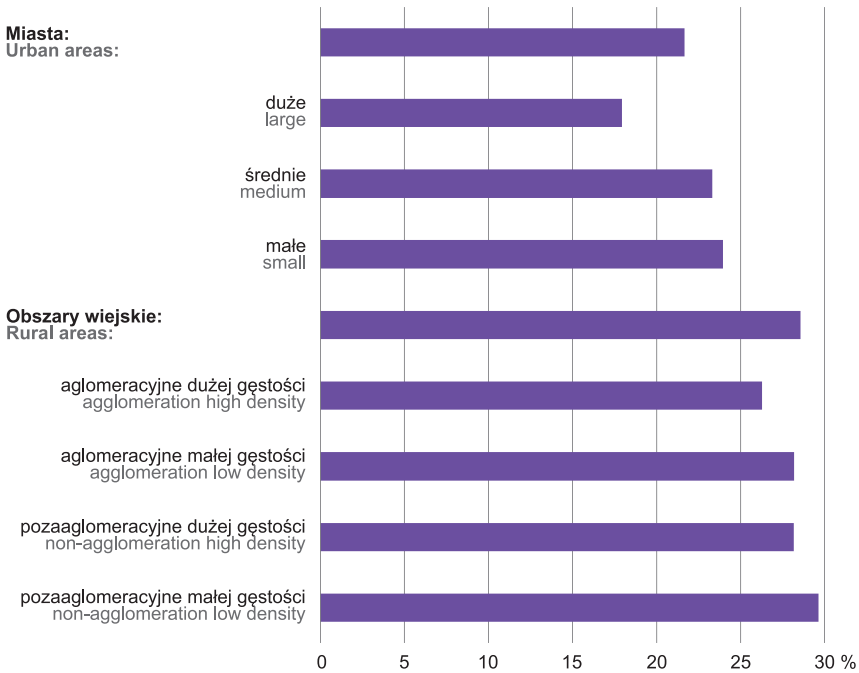
a During the year. b As of 31 December.

Source: data of the Ministry of Economic Development and Technology.

WYKRES 7 (32). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI DO 30. ROKU ŻYCIA WEDŁUG DELIMITACJI OBSZARÓW WIEJSKICH (DOW) W 2023 R.**

Stan na 31 grudnia

CHART 7 (32). **REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BELOW 30 YEARS BY DELIMITATION OF RURAL AREAS (DOW) IN 2023**
As of 31 December

TABL. 7 (38). **DŁUGOTRWALE BEZROBOTNI WEDŁUG DELIMINACJI OBSZARÓW WIEJSKICH (DOW) W 2023 R.**

Stan na 31 grudnia

LONG-TERM UNEMPLOYED PERSONS BY DELIMITATION OF RURAL AREAS (DOW) IN 2023
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	W % In %	SPECIFICATION
Miasta	50,4	Urban ares
duże	46,6	large
średnie	51,2	medium
małe	53,3	small
Obszary wiejskie	54,8	Rural areas
aglomeracyjne:		agglomeration:
dużej gęstości	42,5	high density
małej gęstości	47,9	low density
pozaglomeracyjne:		non-agglomeration:
dużej gęstości	57,1	high density
małej gęstości	56,3	low density

TABL. 8 (39). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY^a**
(poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK^a
(excluding private farms in agriculture)

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem Total	W wypadkach In accidents			Z liczby ogółem – niezdol- ni do pracy ^b Of total number – persons incapable for work ^b			SPECIFICATION
			śmier- telnych fatal	ciężkich serious	z innym skut- kiem with other effect	1–3 dni days	4–20 days	21 dni i więcej days and more	
O G Ó Ł E M	2015	5091	21	22	5048	97	1960	2800	T O T A L
	2020	3615	11	22	3582	12	1645	1938	
	2022	3518	3	19	3496	2	1508	2005	
	2023	3607	11	23	3573	192	1567	1837	
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		68	1	–	67	2	22	43	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł		–	–	–	–	–	–	–	Industry
Górnictwo i wydobywanie		–	–	–	–	–	–	–	Mining and quarrying
Przetwórstwo przemysłowe		1407	3	14	1390	56	577	771	Manufacturing
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^a		22	1	–	21	1	8	12	Electricity, gas, steam and air conditioning supply
Dostawa wody; gospodaro- wanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^a		136	1	–	135	3	54	78	Water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Budownictwo		180	3	2	175	2	62	113	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^a		522	1	3	518	22	240	259	Trade; repair of motor vehicles ^a
Transport i gospodarka magazynowa		224	1	1	222	14	85	124	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^a		42	–	–	42	1	25	16	Accommodation and catering ^a
Informacja i komunikacja		5	–	–	5	1	4	–	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpie- czeniowa		18	–	1	17	1	10	7	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^a		23	–	–	23	3	9	11	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		47	–	–	47	1	23	23	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^a		73	–	–	73	3	28	42	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne		170	–	1	169	8	86	76	Public administration and defen- ce; compulsory social security
Edukacja		207	–	1	206	17	96	94	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		397	–	–	397	55	202	140	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		35	–	–	35	1	18	16	Arts, entertainment and recre- ation
Pozostała działalność usługowa		31	–	–	31	1	18	12	Other service activities

a Zgłoszone w danym roku. b Bez osób poszkodowanych w wypadkach śmiertelnych.

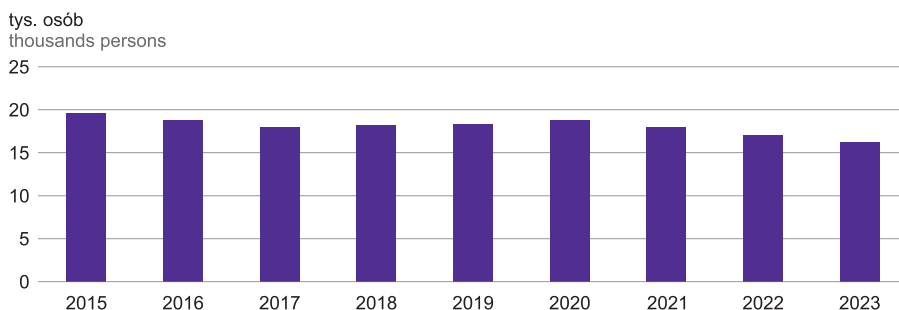
a Registered in a given year. b Excluding persons injured in fatal accidents.

WYKRES 8 (33). **ZATRUDNIENI W WARUNKACH ZAGROŻENIA**

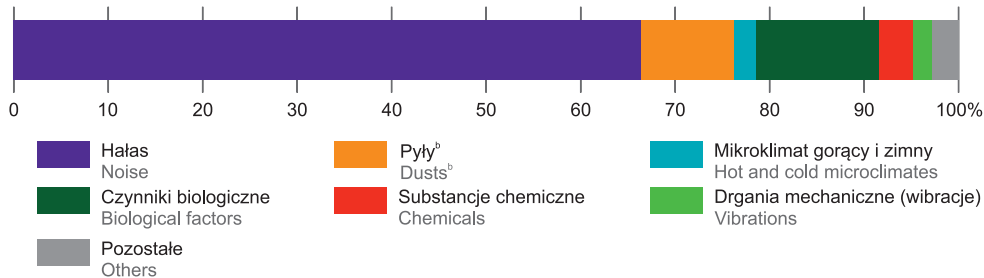
Stan na 31 grudnia

CHART 8 (33). **EXPOSURE TO RISK FACTORS AT WORK**

As of 31 December

WYKRES 9 (34). **ZATRUDNIENI^a W WARUNKACH ZAGROŻENIA ZWIĄZANEGO ZE ŚRODOWISKIEM PRACY WEDŁUG CZYNNIKÓW SZKODLIWYCH I NIEBEZPIECZNYCH ORAZ UCIAŻLIWYCH DLA ZDROWIA W 2023 R.**
CHART 9 (34). **EXPOSURE^a TO RISK FACTORS ARISING FROM WORK ENVIRONMENT BY PHYSICAL HEALTH RISK FACTORS IN 2023**

a Liczeni tyle razy, na ile czynników są narażeni. b Zwłókniające, rakotwórcze i inne.
a Employees listed as many times as many risks they are exposed to. b Fibrous, carcinogenic and other.

TABL. 9 (40). **ZATRUDNIENI^a W WARUNKACH ZAGROŻENIA ZWIĄZANEGO ZE ŚRODOWISKIEM PRACY W 2023 R.**
EXPOSURE^a TO RISK FACTORS ARISING FROM THE WORK ENVIRONMENT IN 2023

WYSZCZEGÓLNIENIE	Zatrudnieni w warunkach zagrożenia Employees exposed to risk factors					SPECIFICATION
	w stosunku do których w ciągu roku zagrożenia which were, over the year				stan na 31 grudnia as of 31 December	
	zlikwidowano lub ograniczono eliminated or reduced			ujawniono (łącznie z zagrożeniami nowo powsta- tymi) identified (including newly ari- sen risks)		
	razem total	zlikwido- wano lub ogranic- zono do poziomu zgodnego z normą eliminated or reduced to the standard level	ograniczo- no reduced			
Czynniki ogółem	7397	2459	4930	2859	12801	Total factors
Substancje chemiczne	246	190	56	215	464	Chemicals
w tym:						of which:
rakotwórcze	98	72	26	63	149	carcinogens
mutagenne	.	.	–	31	46	mutagens
Pyły zwłókniające	117	.	116	39	141	Dusts fibrous
Pyły rakotwórcze	272	109	163	277	551	Dusts carcinogenic
Inne pyły	537	315	222	169	564	Dusts other
Hałas	4900	1490	3407	1609	8497	Noise
Organia mechaniczne (wibracje)	225	108	117	87	257	Vibrations
Mikroklimat gorący	125	60	65	94	162	Hot microclimate
Mikroklimat zimny	51	19	32	98	146	Cold microclimate
Promieniowanie jonizujące	.	–	.	.	.	Ionising radiation
Promieniowanie laserowe	65	.	59	.	65	Laser radiation
Promieniowanie nadfioletowe	41	12	29	10	30	Ultraviolet radiation
Promieniowanie podczerwone	13	12	.	–	.	Infrared radiation
Promieniowanie widzialne	.	.	.	–	.	Visible radiation
Pole elektromagnetyczne	101	12	88	21	239	Electromagnetic fields
Czynniki biologiczne	682	119	563	225	1660	Biological factors

a Liczeni tyle razy, na ile czynników są narażeni.
a Employees listed as many times as many risks they are exposed to.

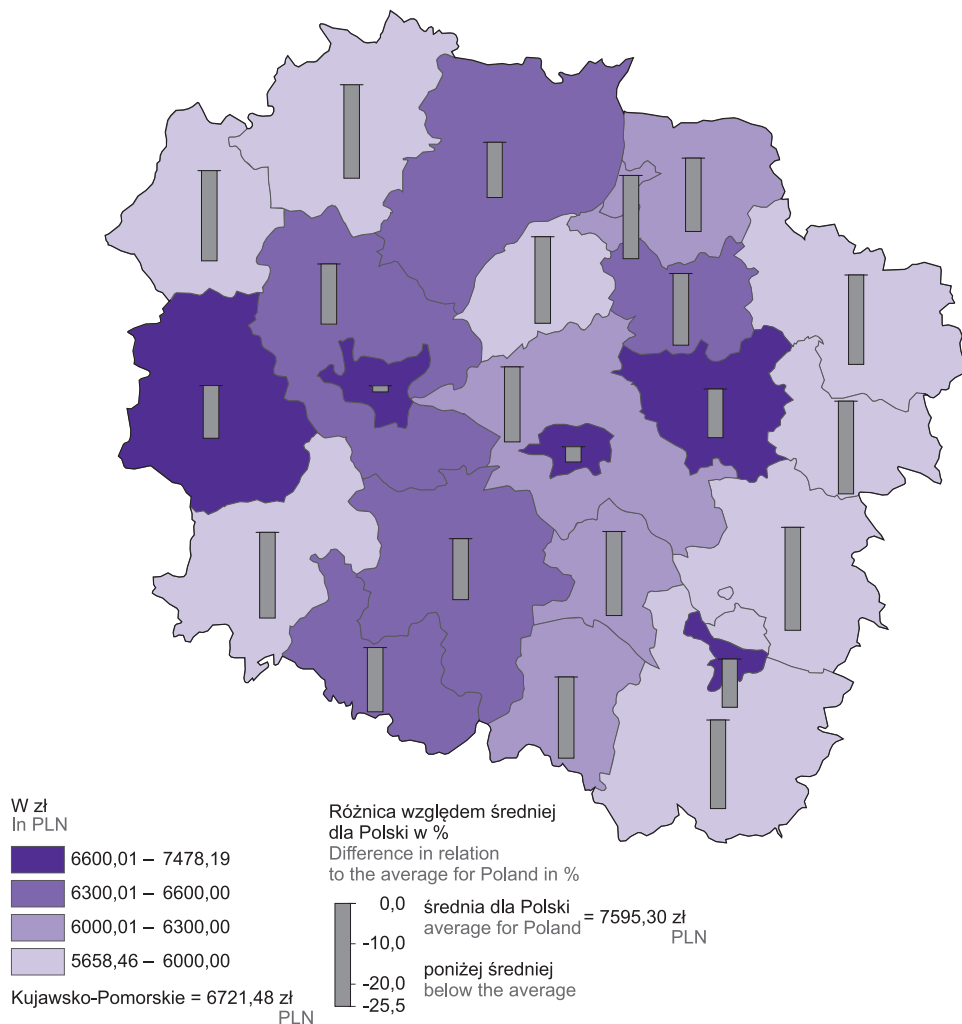
Dział VI. Wynagrodzenia. Świadczenia społeczne

Chapter VI. Wages and salaries. Social benefits

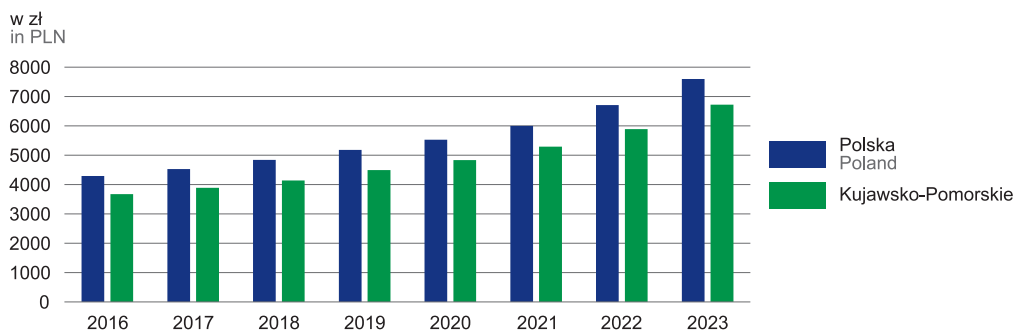
TABL. 1 (41). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO**
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym podmioty o liczbie pracujących powyżej 9 of which entities with more than 9 employed persons	
	w zł in PLN					
O G Ó Ł E M	3369,85	4601,76	5633,52	6416,55	6721,48	T O T A L
sektor publiczny	4066,05	5408,56	6386,24	7295,97	7295,97	public sector
sektor prywatny	3065,16	4268,25	5324,34	6044,48	6412,96	private sector
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	4193,95	5184,06	6452,88	7206,12	7518,38	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	3392,81	4579,60	5545,93	6249,26	6373,78	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	3361,74	4565,42	5538,32	6244,60	6374,01	of which manufacturing
Budownictwo	2792,83	3878,30	4846,48	5484,06	6224,00	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	2863,06	4159,09	5234,27	5843,17	6337,57	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa	2611,51	3621,50	5192,08	5934,01	6477,46	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	2295,75	3220,13	4034,31	4638,33	5054,12	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	4320,72	7313,19	8534,66	10690,99	11275,64	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	4788,24	5663,99	7366,53	8651,65	9227,74	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	3655,50	4555,89	5355,09	6067,84	6411,76	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	3372,01	4764,36	6081,17	7845,02	8933,35	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	2528,65	3434,00	4211,47	4854,46	4842,72	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	4320,85	5952,38	6983,42	7984,47	7984,47	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	4012,15	5196,96	5877,92	6624,41	6647,02	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	3349,41	4647,65	6019,98	6982,64	7140,98	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	3268,60	4265,39	4995,82	5738,54	5819,71	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	2789,27	3581,93	4581,52	5125,91	5889,86	Other service activities

MAPA 1 (14). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO W 2023 R.**
 MAP 1 (14). **AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN 2023**

WYKRES 1 (35). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO^a**
 CHART 1 (35). **AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES^a**

^a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.
^a Excluding economic entities employing up to 9 persons.

TABL. 2 (42). **EMERYCI I RENCISCI^a**
RETIREES AND PENSIONERS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	457787	485138	482606	486410	T O T A L
Pobierający emerytury i renty wypłacane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych	381263	412718	415204	419905	Persons receiving retirement and other pensions paid by the Social Insurance Institution
emerytury	250639	301136	308861	316249	retirement pensions
renty z tytułu niezdolności do pracy	60977	44523	40448	38530	disability pensions
renty rodzinne	69647	67059	65895	65126	survivors pensions
Rolnicy indywidualni	76524	72420	67402	66505	Farmers

a Przeciętne w roku.

Ź r ó d ł o: dane Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

a Annual averages.

S o u r c e: data of the Social Insurance Institution and the Agricultural Social Insurance Fund.

TABL. 3 (43). **ŚWIADCZENIA EMERYTALNE I RENTOWE BRUTTO**
GROSS RETIREMENT AND OTHER PENSION BENEFITS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M G R A N D T O T A L					
Świadczenia w mln zł	9449,0	12194,3	14165,3	16866,8	Benefits in million PLN
WYPŁACANE PRZEZ ZAKŁAD UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH PAID BY THE SOCIAL INSURANCE INSTITUTION					
R a z e m T o t a l					
Świadczenia w mln zł	8354,6	10990,2	12942,5	15373,7	Benefits in million PLN
Przeciętna miesięczna emerytura i renta w zł	1826,08	2219,07	2579,62	3051,02	Average monthly retirement and other pension in PLN
Emerytury Retirement pensions					
Świadczenia w mln zł	5913,3	8410,5	10105,5	12168,8	Benefits in million PLN
Przeciętna miesięczna emerytura w zł	1966,09	2327,44	2726,56	3206,54	Average monthly retirement pension in PLN
Renty z tytułu niezdolności do pracy Disability pensions					
Świadczenia w mln zł	1040,1	951,0	980,6	1084,2	Benefits in million PLN
Przeciętna miesięczna renta w zł	1421,42	1779,98	2020,25	2345,00	Average monthly pension in PLN
Renty rodzinne Survivors pensions					
Świadczenia w mln zł	1401,2	1628,7	1856,4	2120,6	Benefits in million PLN
Przeciętna miesięczna renta w zł	1676,52	2023,95	2347,64	2713,53	Average monthly pension in PLN
ROLNIKÓW INDYWIDUALNYCH^a FARMERS^a					
Świadczenia w mln zł	1094,4	1204,1	1222,8	1493,1	Benefits in million PLN
Przeciętna miesięczna emerytura i renta w zł	1191,79	1385,57	1511,86	1870,94	Average monthly retirement and other pension in PLN

a Łącznie z wypłatami z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych, w przypadku łączenia uprawnień do świadczeń z tego systemu z uprawnieniami do świadczeń z Funduszu Emerytalno-Rentowego; patrz uwagi do działu, ust. 5 na str. 186.

Ź r ó d ł o: dane Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

a Including payments from non-agricultural social security system, in the case of merging entitlements to benefits from this system and from the Pension Fund; see notes to the chapter, item 5 on page 186.

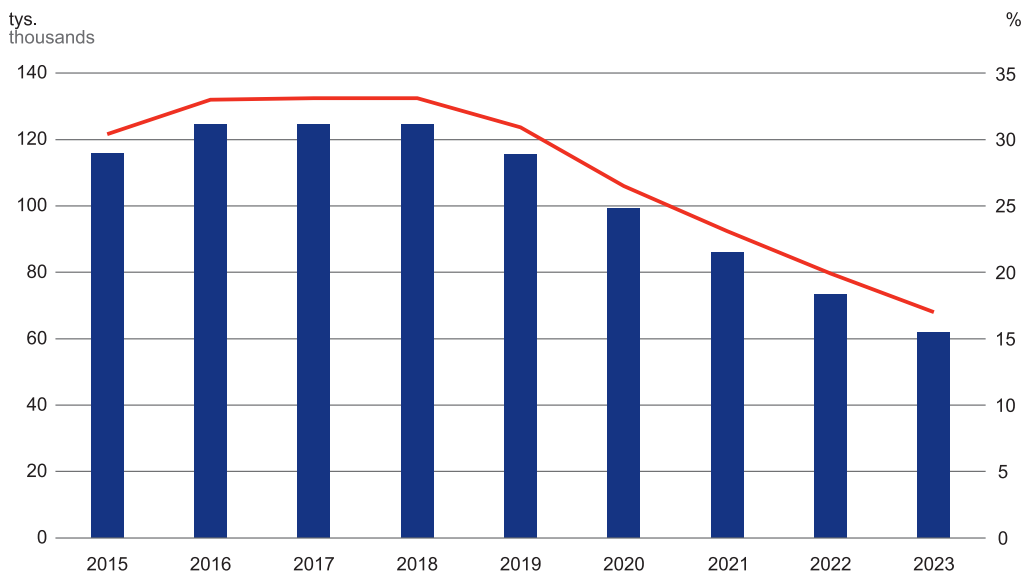
S o u r c e: data of the Social Insurance Institution and the Agricultural Social Insurance Fund.

TABL. 4 (44). **ŚWIADCZENIA WYCHOWAWCZE „RODZINA 500+” I KARTA DUŻEJ RODZINY**
“FAMILY 500+” CHILD-SUPPORT BENEFIT AND LARGE FAMILY CARD

WYSZCZEGÓLNIENIE	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Świadczenie wychowawcze:				Child-raising benefit:
przeciętna miesięczna liczba dzieci, na które rodziny otrzymują świadczenia w tys.	341,9	352,7	355,1	average monthly number of children in respect of whom families receive the benefit in thousands
wypłaty świadczenia w tys. zł	2100749,1	2175697,5	2151611,5	benefit payments in thousand PLN
Rodziny posiadające Kartę Dużej Rodziny	51087	72683	89644	Families Large Family Card holders

Źródło: dane Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej.
 Source: data of the Ministry of Family and Social Policy.

WYKRES 2 (36). **KORZYSTAJĄCY ZE ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH**
 CHART 2 (36). **BENEFITING FROM FAMILY BENEFITS**

Liczba dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny (w tysiącach)
 Number of children aged under 17 in respect of whom parents receive the family allowance (in thousands)

Udział dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku (w %)
 Share of children aged under 17 in respect of whom parents receive the family allowance in the total number of children of this age (in %)

Dział VII. Gospodarstwa domowe. Mieszkania
Chapter VII. Households. Dwellings

Budżety gospodarstw domowych
Households budgets

TABL. 1 (45). GOSPODARSTWA DOMOWE
HOUSEHOLDS

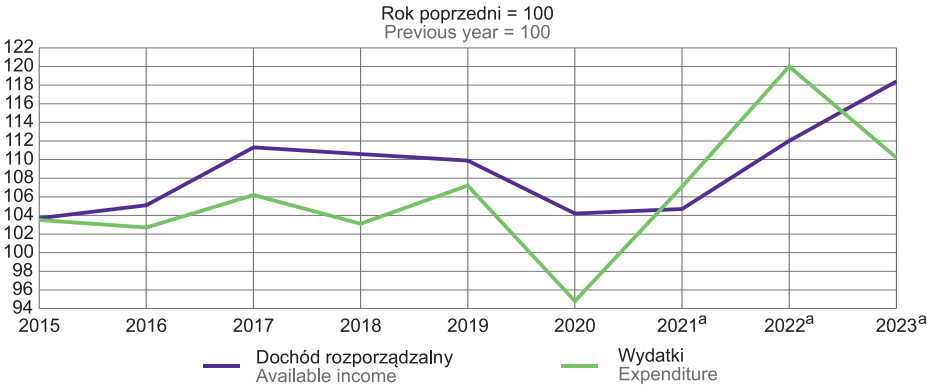
WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Gospodarstwa domowe objęte badaniem	1965	1607	1495	1503	Households included in the survey
Przeciętna liczba osób w gospodarstwie domowym ^a	2,73	2,61	2,52	2,47	Average number of persons in a household ^a
w tym:					of which:
pracujących	1,06	1,04	1,04	1,01	employed
pobierających świadczenia społeczne ^b	0,83	0,92	0,84	0,83	receiving social benefits ^b
w tym emeryturę lub rentę	0,63	0,76	0,73	0,73	of which retirement or other pension
pozostających na utrzymaniu ^c	0,77	0,58	0,60	0,58	dependents ^c

a Dane od 2021 r. nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie, patrz uwagi do działów ust. 1 na str. 187. b, c W latach 2020—2023: b — bez dzieci w wieku 15—18 lat otrzymujących świadczenie wychowawcze z programu „Rodzina 500+”, c — łącznie z dziećmi w wieku 15—18 lat otrzymującymi świadczenie wychowawcze z programu „Rodzina 500+” (program funkcjonuje od 2016 r.).

a Data from 2021 are not fully comparable with the ones for previous years, see notes to chapters, section 1 on page 187. b, c In years 2020—2023: b — excluding children aged 15—18 receiving the child-raising benefit from the “Family 500+” programme, c — including children aged 15—18 receiving the child-raising benefit from the “Family 500+” programme (which has been operating since 2016).

WYKRES 1 (37). PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE DOCHODY I WYDATKI NA 1 OSOBE
W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH

CHART 1 (37). AVERAGE MONTHLY INCOME AND EXPENDITURE PER CAPITA IN HOUSEHOLDS

a Dane za lata 2021-2023 zostały uogólnione w oparciu o wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021 i nie są wprost porównywalne z danymi za lata wcześniejsze, które zostały uogólnione w oparciu o wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011. W związku z uaktualnionym uogólnieniem wyniki za 2021 r. różnią się od wcześniej publikowanych.

a Data for the years 2021-2023 were generalized on the basis of the results of the National Population and Housing Census 2021 and are not directly comparable with the data for previous years, which were generalized on the basis of the results of the National Population and Housing Census 2011. Due to the updated generalization, the results for 2021 differ from those published previously.

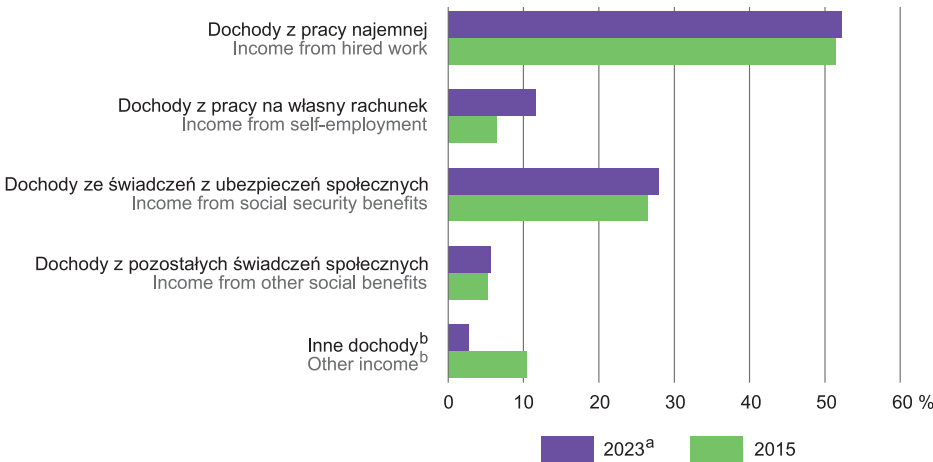
TABL. 2 (46). PRZECIĘTNY MIESIĘCZNY DOCHÓD ROZPORZĄDZALNY NA 1 OSOBE
W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH^a
AVERAGE MONTHLY AVAILABLE INCOME PER CAPITA IN HOUSEHOLDS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
	w zł in PLN				
Dochód rozporządzalny	1245,69	1845,34	2213,67	2534,15	Available income
w tym dochód do dyspozycji	1208,73	1803,20	2167,15	2482,68	of which disposable income
w tym:					of which:
z pracy najemnej	639,96	880,28	1149,34	1319,02	from hired work
z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie	65,86 ^b	.	87,48 ^c	.	from a private farm in agriculture
z pracy na własny rachunek	80,18	128,32	226,99 ^d	294,89 ^e	from self-employment
ze świadczeń społecznych	396,56	650,88	712,57	850,57	from social benefits

a Dane od 2021 r. nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie, patrz uwagi do działów ust. 1 na str. 187. b, c, d, e Błąd względny szacunków przekracza 10% i wynosi: b – 20,31%, c – 35,94%, d – 17,95%, e – 14,62%.

a Data from 2021 are not fully comparable with the ones for previous years, see notes to chapters, section 1 on page 187. b, c, d, e Relative error of estimates exceeds 10% and equals: b – 20,31%, c – 35,94%, d – 17,95%, e – 14,62%.

WYKRES 2 (38). STRUKTURA PRZECIĘTNEGO MIESIĘCZNEGO DOCHODU ROZPORZĄDZALNEGO NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH
CHART 2 (38). STRUCTURE OF AVERAGE MONTHLY AVAILABLE INCOME PER CAPITA IN HOUSEHOLDS

a Dane za 2023 r. zostały uogólnione w oparciu o wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021 i nie są wprost porównywalne z danymi za lata wcześniejsze, które zostały uogólnione w oparciu o wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011. b Obejmują: dochody z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie, dochody z własności, dochody z wynajmu nieruchomości oraz pozostałe dochody.

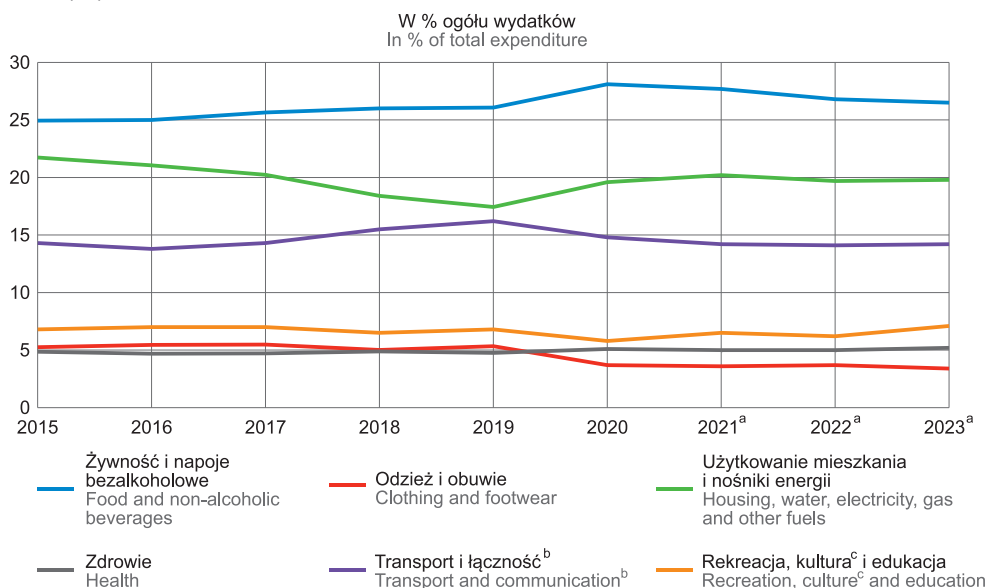
a Data for 2023 were generalized on the basis of the results of the National Population and Housing Census 2021 and are not directly comparable with the data for previous years, which were generalized on the basis of the results of the National Population and Housing Census 2011. b Including: income from private farm in agriculture, income from property, income from rental of real estate and other income.

TABL. 3 (47). PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYDATKI NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH^a
AVERAGE MONTHLY EXPENDITURES PER CAPITA IN HOUSEHOLDS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
	w zł in PLN				
Wydatki ogółem ^b	1022,54	1168,59	1478,90	1631,42	Total expenditures ^b
w tym towary i usługi konsumpcyjne ^{bc}	985,58	1126,45	1432,38	1579,96	of which consumer goods and services ^{bc}
w tym:					of which:
żywność i napoje bezalkoholowe	255,02	327,96	401,35	432,29	food and non-alcoholic beverages
napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	26,52	36,15	39,16	43,35	alcoholic beverages and tobacco
odzież i obuwie	53,66	43,76	52,28	56,06	clothing and footwear
użytkowanie mieszkania i nośniki energii	222,26	229,10	297,72	323,05	housing, water, electricity, gas and other fuels
wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	51,94	68,27	82,86	78,86	furnishings, household equipment and routine household maintenance
zdrowie	49,62	59,56	72,51	85,47	health
w tym wyroby farmaceutyczne	29,06	41,09	47,56	53,05	of which pharmaceutical products
transport	93,47	111,05	149,22	160,00 ^f	transport
łączność ^d	52,48	61,37	66,29	71,38	communication ^d
rekreacja i kultura	59,63	58,49	76,98	104,57	recreation and culture
edukacja ^e	9,74 ^a	9,22 ^h	7,00 ⁱ	10,63 ^k	education ^e
restauracje i hotele	31,66	36,71	78,95 ^j	84,78 ^m	restaurants and hotels
pozostałe towary i usługi ^b	57,99	71,59	89,63	114,30	miscellaneous goods and services ^b
w tym higiena osobista	31,06	36,43	46,01	56,63	of which personal care

a Dane od 2021 r. nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie, patrz uwagi do działów ust. 1 na str. 187. b, c, d, e Łącznie z: b – wydatkami na ubezpieczenia na życie, c – kieszonkowym nieuwzględnionym w podziale według rodzajów wydatków, d – wydatkami na usługi internetowe (od 2013 r.; do 2012 r. ujmowane w pozycji „Rekreacja i kultura”), e – wychowaniem przedszkolnym. f, g, h, i, k, l, m Błąd względny szacunków przekracza 10% i wynosi: f – 13,10%, g – 14,39%, h – 11,04%, i – 13,04%, k – 16,31%, l – 29,21%, m – 17,07%.

a Data from 2021 are not fully comparable with the ones for previous years, see notes to chapters, section 1 on page 187. b, c, d, e Including: b – expenditure on life insurance, c – pocket money not considered in items by types of expenditure, d – expenditure on Internet services (since 2013; until 2012, included in position "Recreation and culture"), e – pre-school education. f, g, h, i, k, l, m Relative error of estimates exceeds 10% and equals: f – 13,10%, g – 14,39%, h – 11,04%, i – 13,04%, k – 16,31%, l – 29,21%, m – 17,07%.

WYKRES 3 (39). PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYDATKI NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH
CHART 3 (39). AVERAGE MONTHLY EXPENDITURE PER CAPITA IN HOUSEHOLDS

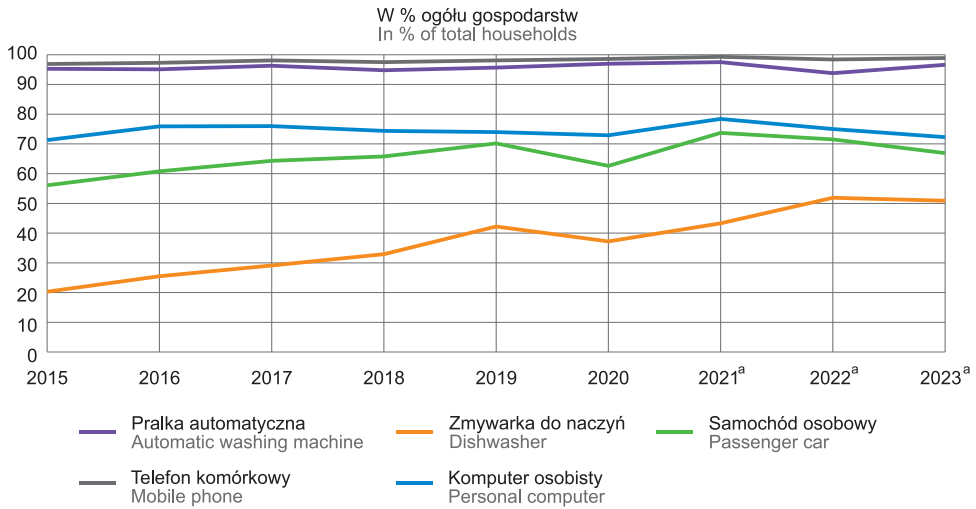
a Dane za lata 2021-2023 zostały uogólnione w oparciu o wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021 i nie są wprost porównywalne z danymi za lata wcześniejsze, które zostały uogólnione w oparciu o wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011. W związku z uaktualnionym uogólnieniem wyniki za 2021 r. różnią się od wcześniej publikowanych. b Łącznie z wydatkami na usługi internetowe. c Bez wydatków na usługi internetowe.

a Data for the years 2021-2023 were generalized on the basis of the results of the National Population and Housing Census 2021 and are not directly comparable with the data for previous years, which were generalized on the basis of the results of the National Population and Housing Census 2011. Due to the updated generalization, the results for 2021 differ from those published previously. b Including expenditures for Internet services. c Excluding expenditures for Internet services.

TABL. 4 (48). GOSPODARSTWA DOMOWE WYPOSAŻONE W NIEKTÓRE PRZEDMIOTY TRWAŁEGO UŻYTKOWANIA^{ab}
HOUSEHOLDS EQUIPPED WITH SELECTED DURABLE GOODS^{ab}

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
	w % ogółu gospodarstw domowych				
	in % of total households				
Pralka automatyczna	95,3	97,0	94,9	96,6	Automatic washing machine
Zmywarka do naczyń	20,3	37,2	49,8	50,9	Dishwasher
Kuchenka elektryczna z płytą ceramiczną, indukcyjną	8,8	9,5	16,6	.	Electric cooker with ceramic or induction cooktop
Kuchenka mikrofalowa	58,9	65,1	69,4	71,0	Microwave oven
Samochód osobowy	56,1	62,6	71,2	66,9	Passenger car
Motocykl, skuter, motorower	8,2	6,8	9,3	7,8	Motorcycle, scooter, motorbike
Rower (bez dziecięcego)	63,1	60,3	70,1	63,8	Bicycle (excluding children's bike)
Telefon komórkowy	96,9	98,6	98,5	98,9	Mobile phone
w tym smartfon	43,2	78,0	87,8	87,2	of which smartphone
Sprzęt do odbioru, nagrywania i odtwarzania dźwięku ^c	76,1	66,8	57,8	69,7	Equipment for reception, recording and reproduction of sound ^c
Odbiornik telewizyjny	97,8	97,5	97,8	95,2	Television set
Zestaw kina domowego	12,2	9,7	11,8	.	Home theatre system
Urządzenie do odbioru telewizji satelitarnej lub kablowej	70,4	64,6	61,4	72,5	Satellite or cable television equipment
Komputer osobisty	71,3	72,9	74,7	72,3	Personal computer
Urządzenie z dostępem do Internetu ^d	69,5	85,0	89,9	86,4	Device with access to the Internet ^d
Drukarka	33,3	31,6	38,9	35,2	Printer

a Dane od 2021 r. nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie, patrz uwagi do działów ust. 1 na str. 187. b Opracowano na podstawie stanu w końcu poszczególnych kwartałów. c Obejmuje: radio, radiomagnetofon, radio z odtwarzaczem płyt kompaktowych lub radiomagnetofon z odtwarzaczem płyt kompaktowych, wieżę, gramofon. d Komputery, laptopy, tablety, telewizory, smartfony, inne posiadające dostęp do Internetu. a Data from 2021 are not fully comparable with the ones for previous years, see notes to chapters, section 1 on page 187. b Compiled on the basis of data at the end of individual quarters. c Includes: radio, radio tape recorder, radio with a compact disc player or radio tape recorder with compact disc player, stereo music system. d Personal computers, laptops, tablets, television set, smartphones, others with access to the Internet.

WYKRES 4 (40). GOSPODARSTWA DOMOWE WYPOSAŻONE W NIEKTÓRE PRZEDMIOTY TRWAŁEGO UŻYTKOWANIA
CHART 4 (40). HOUSEHOLDS EQUIPPED WITH SELECTED DURABLE GOODS

a Dane za lata 2021-2023 zostały uogólnione w oparciu o wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021 i nie są wprost porównywalne z danymi za lata wcześniejsze, które zostały uogólnione w oparciu o wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011. W związku z uaktualnionym uogólnieniem wyniki za 2021 r. różnią się od wcześniej publikowanych.

a Data for the years 2021-2023 were generalized on the basis of the results of the National Population and Housing Census 2021 and are not directly comparable with the data for previous years, which were generalized on the basis of the results of the National Population and Housing Census 2011. Due to the updated generalization, the results for 2021 differ from those published previously.

TABL. 5 (49). PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE SPOŻYCIE NIEKTÓRYCH ARTYKUŁÓW ŻYWNOŚCIOWYCH NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH^a
AVERAGE MONTHLY CONSUMPTION OF SELECTED FOODSTUFFS PER CAPITA IN HOUSEHOLDS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Pieczywo i produkty zbożowe ^b w kg	6,15	5,20	5,24	4,72	Bread and cereal products ^b in kg
w tym pieczywo ^c	3,99	2,77	2,74	2,57	of which bread ^c
Mięso ^d w kg	5,71	5,38	5,46	4,98	Meat ^d in kg
w tym:					of which:
mięso surowe	3,36	3,03	3,00	2,94	raw meat
w tym drób	1,72	1,62	1,50	1,55	of which poultry
wędliny i inne przetwory mięsne ^e	2,09	2,07	2,17	1,80	cured meat and other meat preparations ^e
Ryby i owoce morza ^f w kg	0,38	0,27	0,22	0,25	Fish and seafood ^f in kg
Mleko ^g w l	3,38	2,97	2,86	2,60	Milk ^g in l
Jogurty w kg	0,58	0,67	0,63	0,62	Yoghurt in kg
Sery i twarogi ^h w kg	0,81	0,95	0,93	0,92	Cheese and curd cheese ^h in kg
Jaja w szt.	12,02	9,17	9,83	9,60	Eggs in units
oleje i tłuszcze w kg	1,22	1,11	1,04	1,02	Oils and fats in kg
w tym masło	0,23	0,31	0,24	0,29	of which butter
Owoce ⁱ w kg	3,29	3,41	3,45	3,39	Fruit ⁱ in kg
Warzywa w kg	8,92	7,08	7,17	6,47	Vegetables in kg
w tym ziemniaki	4,19	2,54	2,65	2,45	of which potatoes
Cukier w kg	0,97	0,82	0,69	0,59	Sugar in kg
Kawa, herbata, kakao w kg	0,28	0,29	0,27	0,28	Coffee, tea, cocoa in kg
Wody mineralne i źródlane w l	4,21	5,79	5,85	5,55	Mineral or spring waters in l
Soki owocowe i warzywne w l	0,80	1,16	1,11	0,94	Fruit and vegetable juices in l

a Dane od 2021 r. nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie, patrz uwagi do działów ust. 1 na str. 187. b, c, h Od 2013 r. bez: b – maki ziemniaczanej, c – pieczywa chrupkiego, tostowego i cukierniczego, h – serków słodkich, d Od 2013 r. łącznie z boczkiem surowym (ujmowanym do 2012 r. w pozycji „Oleje i tłuszcze”). e, i Łącznie z: e – wyrobami garmażeryjnymi oraz od 2013 r. bez przetworów podrobowych, i – nasionami i pestkami jadalnymi. f Do 2012 r. określane jako „Ryby”; bez marynat, przetworów ze zwierząt morskich i słodkowodnych, wyrobów garmażeryjnych i panierowanych oraz od 2013 r. bez konserw rybnych. g Bez zagęszczonego i w proszku.

a Data from 2021 are not fully comparable with the ones for previous years, see notes to chapters, section 1 on page 187. b, c, h, Since 2013 excluding: b – potato flour, c – crisp bread, toasted bread and confectionery, h – sweet cottage cheese. d Since 2013 including raw bacon (until 2012, included in position “Oils and fats”). e, i Including: e – ready-to-serve meat products as well as since 2013 excluding offal preparations, i – seeds and edible kernel. f Until 2012 defined as „Fish”; excluding pickles, processed sea and fresh-water food and fish, ready-to-serve foods including coated food products as well as since 2013 excluding canned fish. g Excluding condensed and powdered milk.

Mieszkania. Infrastruktura komunalna
Dwellings. Municipal infrastructure

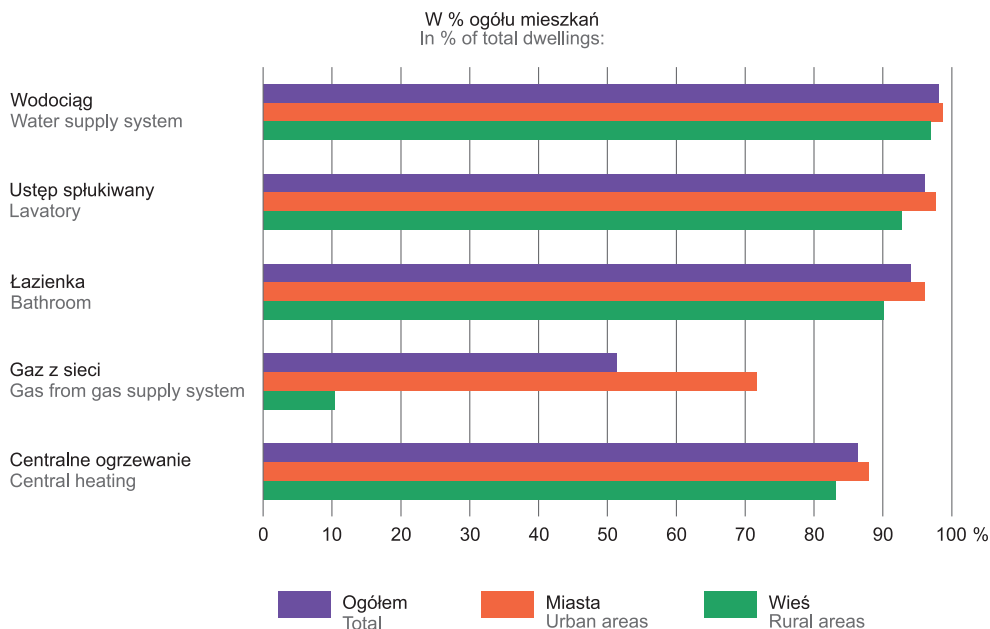
TABL. 6 (50). **ZASOBY MIESZKANIOWE^a**
Stan na 31 grudnia
DWELLING STOCKS^a
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Mieszkania w tys.	732,7	776,7	793,9	804,1	Dwellings in thousands
Izby w mieszkaniach w tys.	2758,8	2944,2	3013,8	3051,9	Rooms in dwellings in thousands
Powierzchnia użytkowa mieszkań w tys. m ²	51029,2	55288,4	56893,1	57753,5	Useful floor area of dwellings in thousand m ²
Przeciętna w zasobach:					Dwelling stocks, average:
liczba izb w mieszkaniu	3,77	3,79	3,80	3,80	number of rooms in a dwelling
powierzchnia użytkowa w m ² :					useful floor area in m ² :
1 mieszkania	69,6	71,2	71,7	71,8	per dwelling
na 1 osobę	24,5	27,2	28,3	28,9	per person
liczba osób na:					number of persons:
1 mieszkanie	2,85	2,62	2,53	2,48	per dwelling
1 izbę	0,76	0,69	0,67	0,65	per room

a Na podstawie bilansów.
a Based on balances.

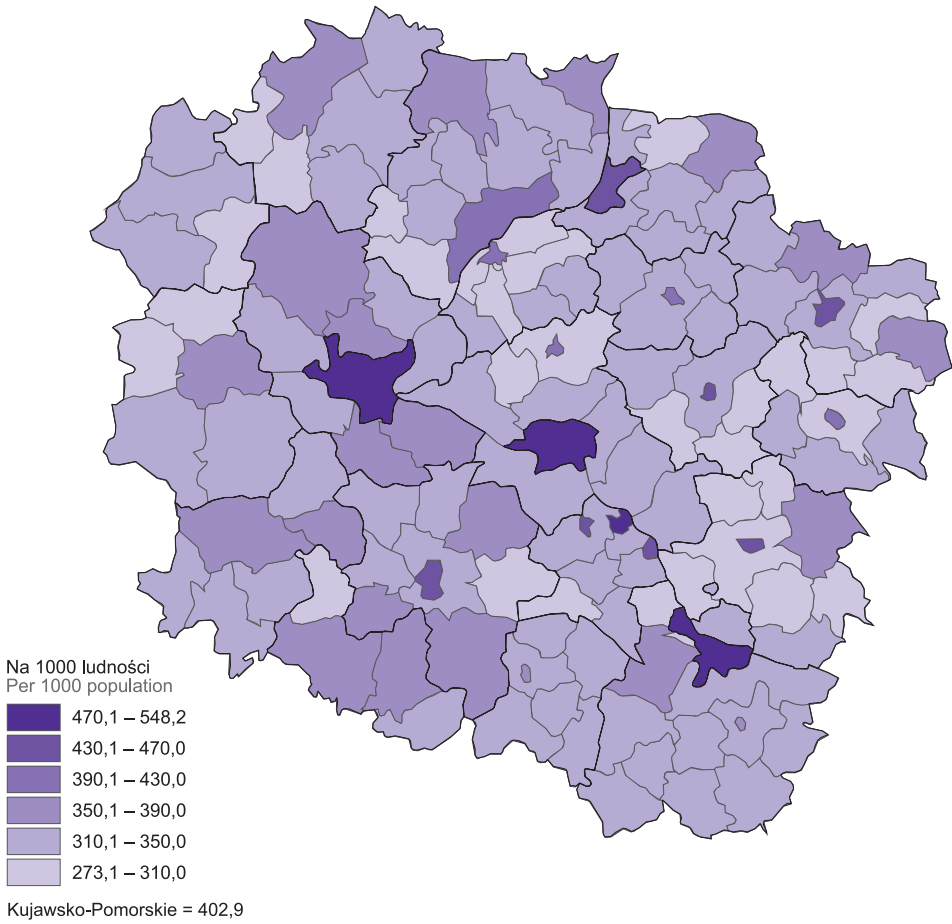
WYKRES 5 (41). **MIESZKANIA W ZASOBACH MIESZKANIOWYCH WYPOSAŻONE W INSTALACJE^a**
W 2023 R.

CHART 5 (41). DWELLINGS IN DWELLING STOCKS FITTED WITH INSTALLATIONS^a IN 2023

a Na podstawie bilansów.
a Based on balances.

MAPA 1 (15). **MIESZKANIA^a NA 1000 LUDNOŚCI W 2023 R.**
MAP 1 (15). **DWELLINGS^a PER 1000 POPULATION IN 2023**

Mieszkania na 1000 ludności
Dwellings per 1000 population

a Na podstawie bilansów.
a Based on balances.

TABL. 7 (51). **MIESZKANIA, NA BUDOWĘ KTÓRYCH WYDANO POZWOLENIA^a**
DWELLINGS FOR WHICH PERMITS HAVE BEEN GRANTED^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	8571	14695	12717	9600	T O T A L
W nowych budynkach mieszkalnych ^b	8085	14124	12367	9351	In new residential buildings ^b
jednorodzinnych ^c	3743	6474	5635	4025	single-family ^c
wielorodzinnych ^d	4342	7650	6732	5326	multi-family ^d
W nowych budynkach zbiorowego zamieszkania i nowych budynkach niemieszkalnych	8	3	2	–	In new residences for communities and new non-residential buildings
Powstałe w wyniku rozbudowy ^e i przebudowy ^f	478	568	348	249	Created as a result of enlarging ^e and adapting ^f

a Od lipca 2015 r. łącznie z mieszkaniami, na budowę których dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym. b Bez budynków zbiorowego zamieszkania. c O jednym lub dwóch mieszkaniach. d O trzech lub więcej mieszkaniach. e Budynków mieszkalnych i niemieszkalnych. f Mieszkań i pomieszczeń niemieszkalnych.

a Since July 2015 including dwellings which have been registered with a construction project. b Excluding residences for communities. c With one or two dwellings. d With three or more dwellings. e Of residential and non-residential buildings. f Of dwellings and non-residential spaces.

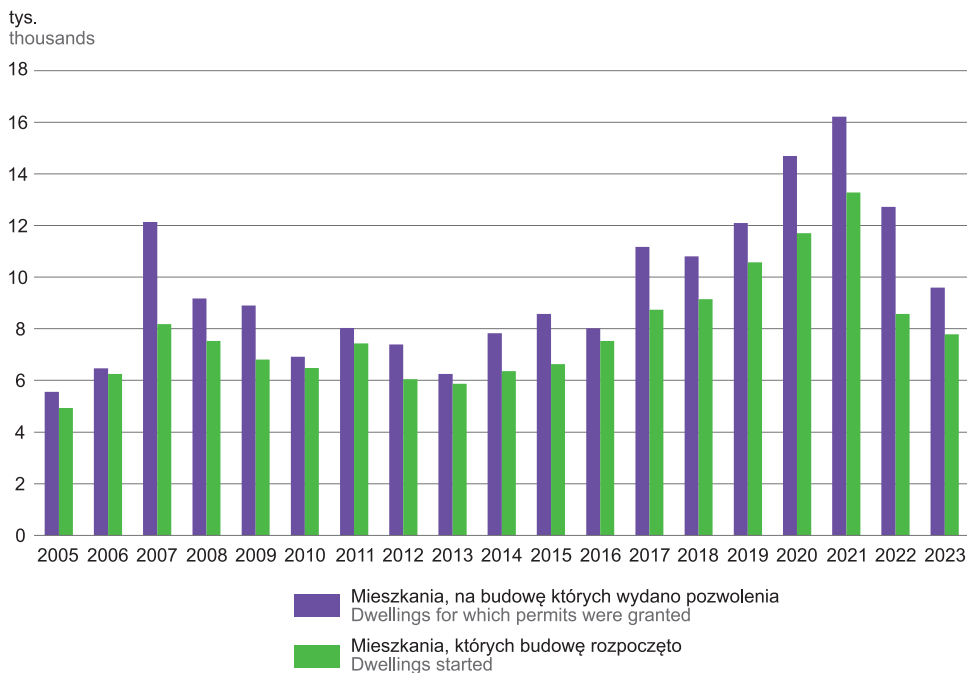
TABL. 8 (52). **MIESZKANIA, KTÓRYCH BUDOWĘ ROZPOCZĘTO**
DWELLINGS IN WHICH CONSTRUCTION HAS BEGUN

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	6631	11706	8569	7784	T O T A L
Indywidualne	3595	4905 ^a	4292 ^a	3407 ^a	Private
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	2874	6314 ^b	4276 ^b	3442 ^b	For sale or rent
Spółdzielcze	–	324	–	28	Cooperatives
Komunalne (gminne)	100	13	–	81	Municipal (gmina)
Spółeczne czynszowe	62	150	–	826	Public building society
Zakładowe	–	–	1	–	Company

a Przeznaczone na użytek własny inwestora. b Łącznie z budownictwem indywidualnym przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem; patrz uwagi do działu, ust. 8 na str. 188.

a Intended for the own use of the investor. b Including private construction intended for sale or rent; see notes to the chapter, item 8 on page 188.

WYKRES 6 (42). **MIESZKANIA (pozwolenia, rozpoczęte budowy)**
CHART 6 (42). DWELLINGS (permits, construction in progress)

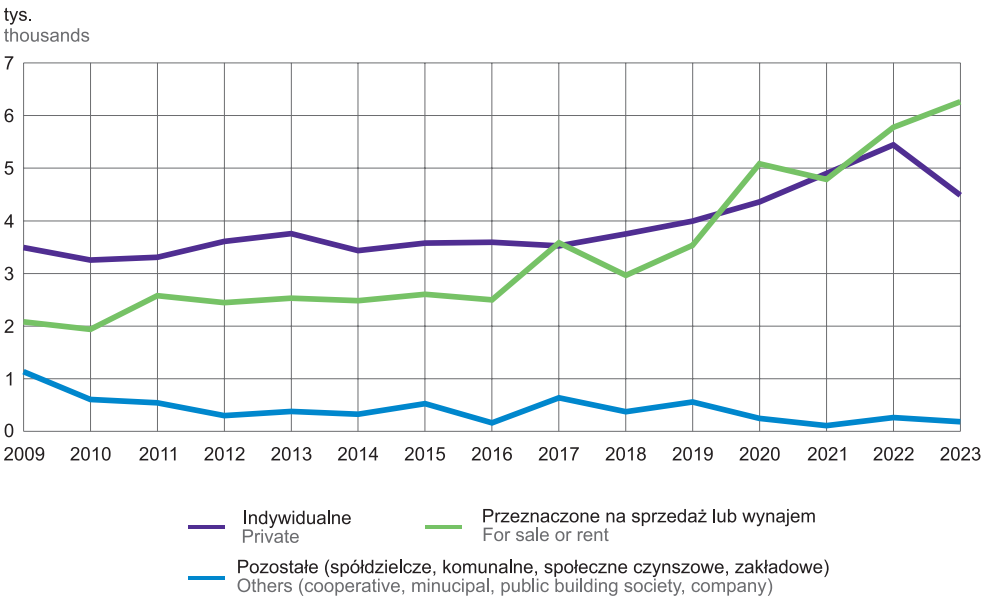
TABL. 9 (53). **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA**
DWELLINGS COMPLETED

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Mieszkania	6714	9690	11484	10935	Dwellings
miasta	3651	5492	6195	6643	urban areas
wieś	3063	4198	5289	4292	rural areas
Indywidualne ^a	3580	4359	5444	4487	Private ^a
miasta	786	882	1009	805	urban areas
wieś	2794	3477	4435	3682	rural areas
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem ^b	2606	5082	5774	6252	For sale or rent ^b
Spółdzielcze	–	19	94	–	Cooperative
Komunalne (gminne)	118	25	14	22	Municipal (gmina)
Spoleczne czynszowe	366	203	158	157	Public building society
Zakładowe	44	2	–	4	Company
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m²	98,2	92,0	92,5	86,2	Average useful floor area per dwelling in m²
miasta	72,5	69,1	66,4	62,7	urban areas
wieś	128,9	122,0	123,0	122,6	rural areas
Indywidualne ^a	135,8	132,4	131,8	130,6	Private ^a
miasta	142,0	136,3	139,0	136,6	urban areas
wieś	134,1	131,5	130,1	129,2	rural areas
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem ^b	57,0	59,3	57,2	55,6	For sale or rent ^b
Spółdzielcze	–	53,1	56,3	–	Cooperative
Komunalne (gminne)	41,5	51,2	59,9	44,2	Municipal (gmina)
Spoleczne czynszowe	46,7	51,0	50,6	48,9	Public building society
Zakładowe	63,9	105,0	–	96,0	Company

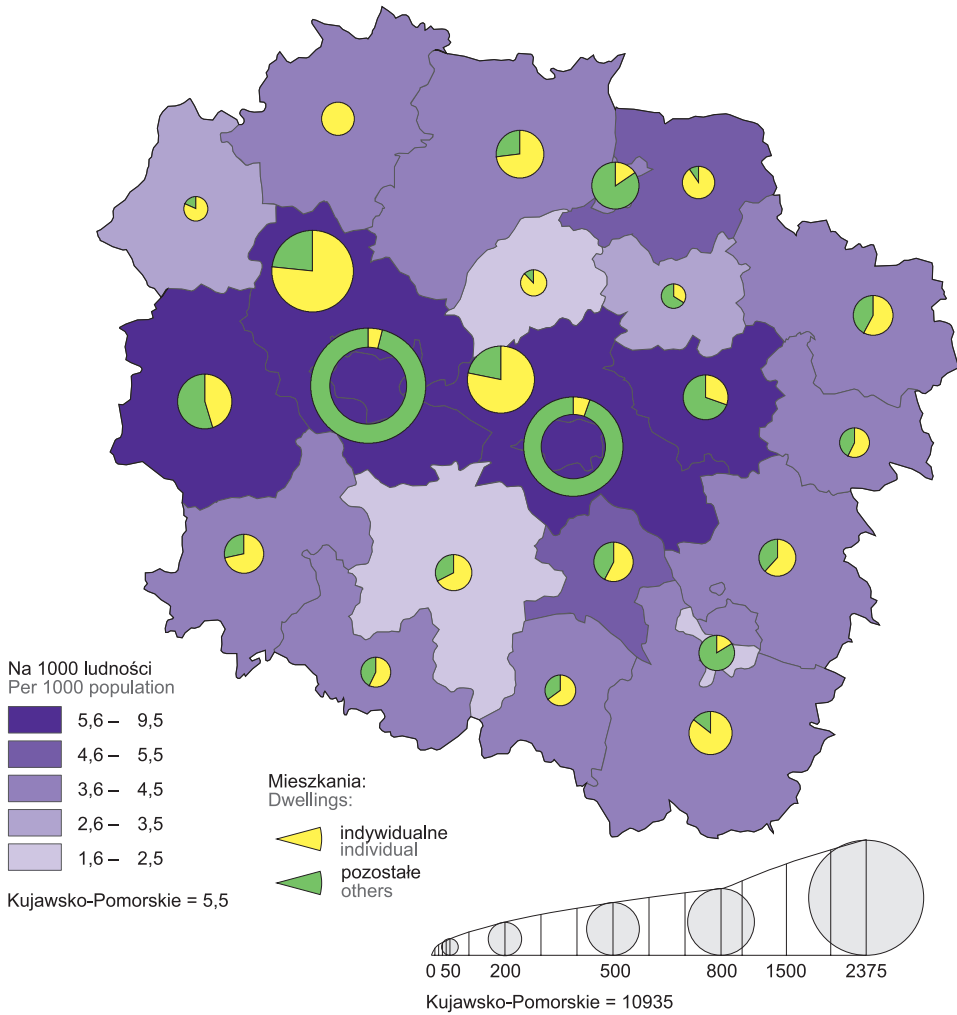
a Przeznaczone na użytek własny inwestora. b Łącznie z budownictwem indywidualnym przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem; patrz uwagi do działu, ust. 8 na str. 188.

a Intended for the own use of the investor. b Including private construction intended for sale or rent; see notes to the chapter, item 8 on page 188.

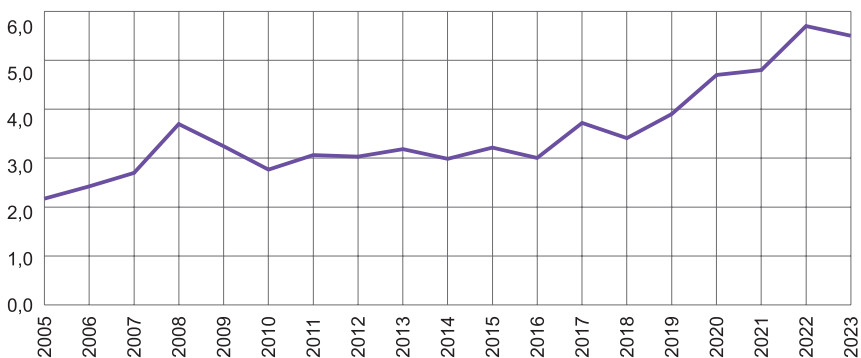
WYKRES 7 (43). **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA WEDŁUG FORM BUDOWNICTWA**
CHART 7 (43). DWELLINGS COMPLETED BY FORMS OF CONSTRUCTION

MAPA 2 (16). **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA W 2023 R.**
 MAP 2 (16). **DWELLINGS COMPLETED IN 2023**

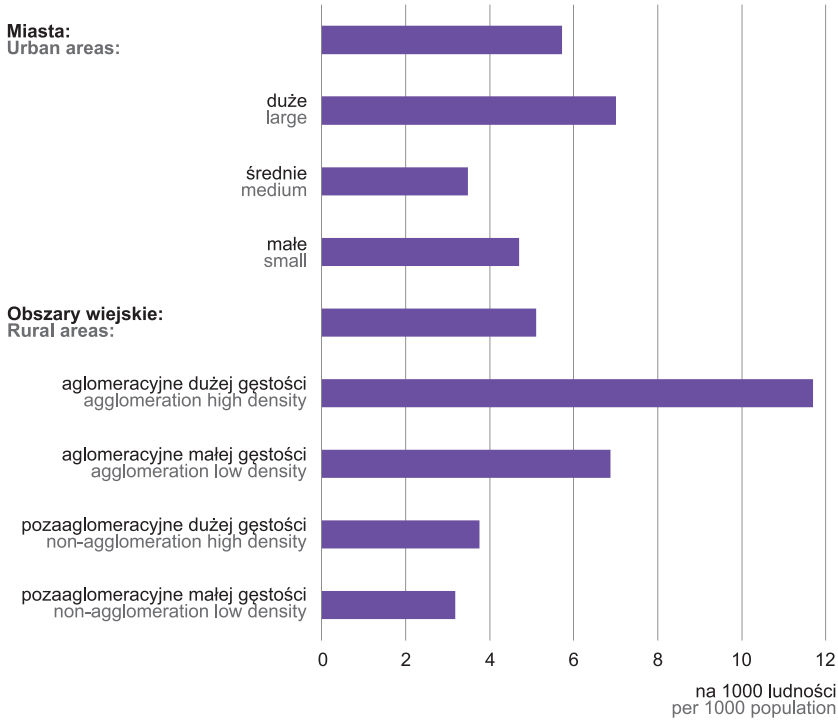

Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności
 Dwellings completed per 1000 population

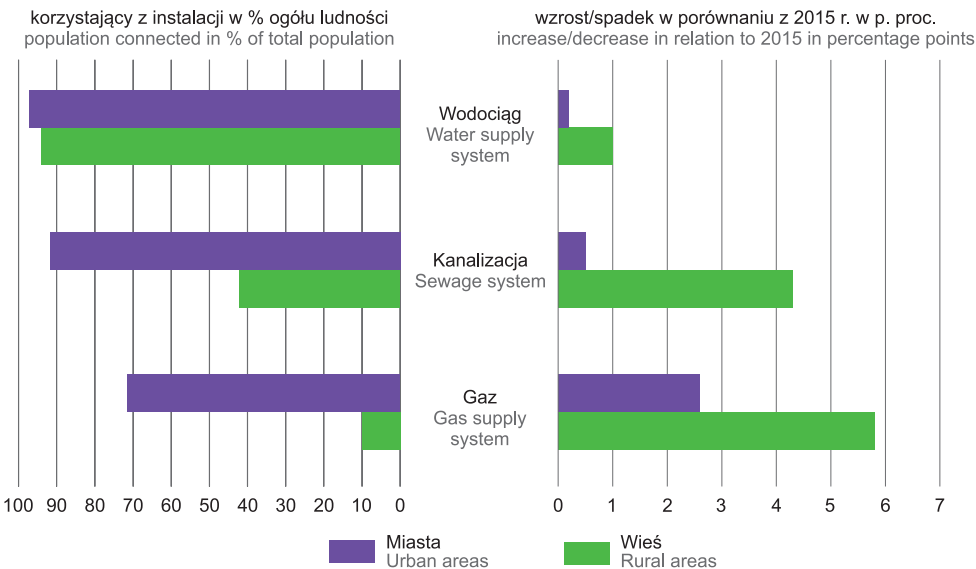
WYKRES 8 (44). **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA – WYBRANE WSKAŹNIKI WEDŁUG DELIMITACJI OBSZARÓW WIEJSKICH (DOW) W 2023 R.**

CHART 8 (44). **DWELLINGS COMPLETED – SELECTED INDICATORS BY DELIMITATION OF RURAL AREAS (DOW) IN 2023**

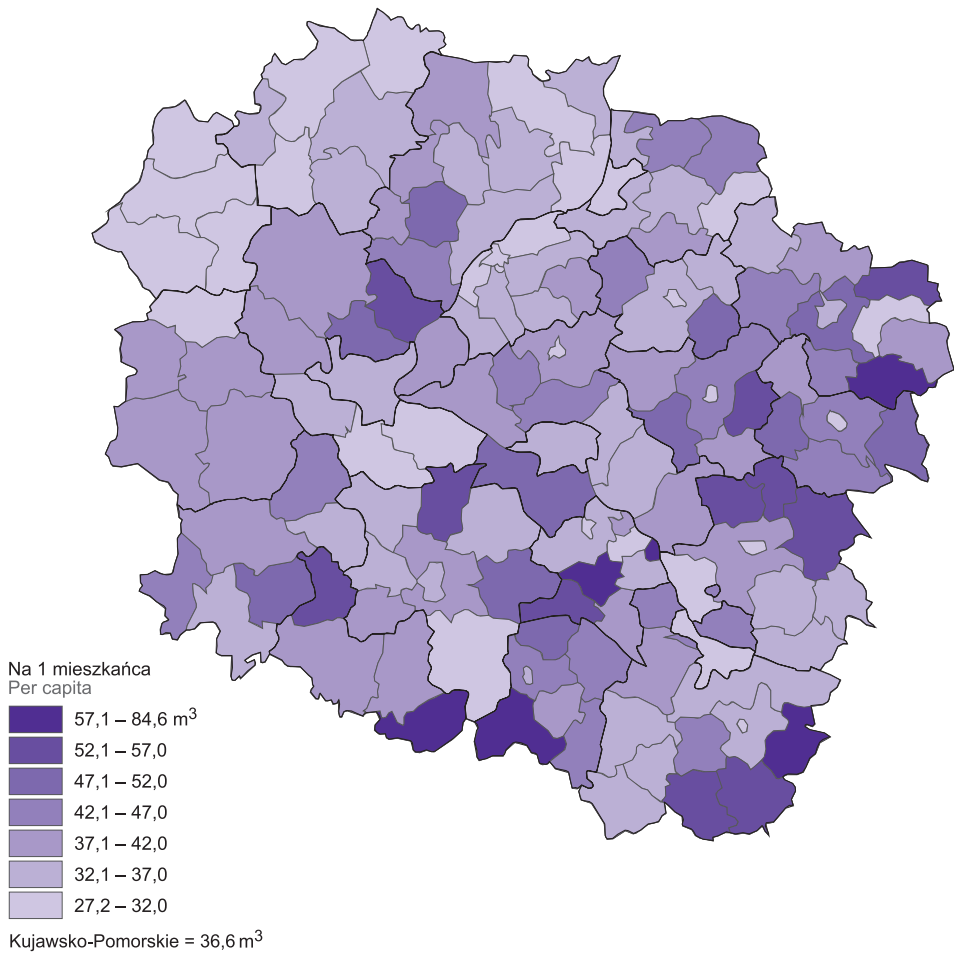

WYKRES 9 (45). **LUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z SIECI WODOCIĄGOWEJ, KANALIZACYJNEJ I GAZOWEJ**

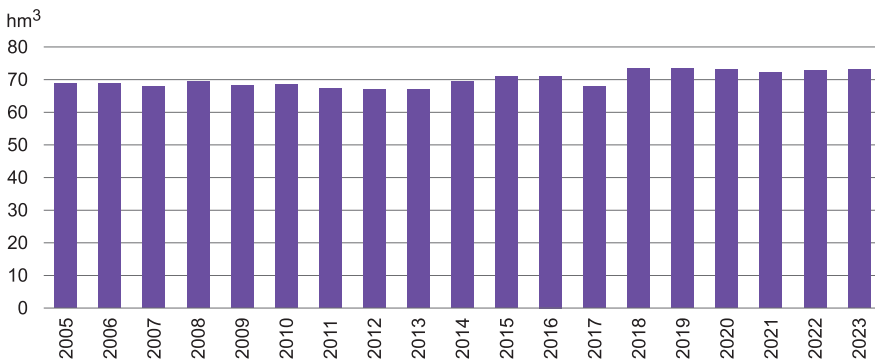
CHART 9 (45). **POPULATION USING WATER SUPPLY, SEWAGE AND GAS SUPPLY SYSTEM**

MAPA 3 (17). **ZUŻYCIE WODY Z WODOCIĄGÓW W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH W 2023 R.**
 MAP 3 (17). **CONSUMPTION OF WATER FROM WATER SUPPLY SYSTEMS IN HOUSEHOLDS IN 2023**

Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych
 Consumption of water from water supply system in households

TABL. 10 (54). WODOCIĄGI I KANALIZACJA
Stan na 31 grudnia
WATER SUPPLY AND SEWAGE SYSTEMS
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Sieć rozdzielcza w km:					Distribution network in km:
Wodociągowa	23239,8	23990,8	24854,2 ^a	25064,5	Water supply
miasta	3287,7	3437,5	4033,7	4119,6	urban areas
wieś	19952,1	20553,3	20820,5	20944,9	rural areas
Kanalizacyjna ^b	7887,5	8647,7	8910,7	8988,2	Sewage ^b
miasta	3301,7	3610,8	3732,2	3729,6	urban areas
wieś	4585,8	5036,9	5178,5	5258,6	rural areas
Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych (w ciągu roku) w hm³	70,9	73,1	72,8	73,2	Consumption of water from water supply systems in households (during the year) in hm³
na 1 mieszkańca w m ³	34,0	35,9	36,2	36,6	per capita in m ³
Miasta:					Urban areas:
w hm ³	40,4	41,0	39,7	39,9	in hm ³
na 1 mieszkańca w m ³	32,4	34,2	33,9	34,4	per capita in m ³
Wieś:					Rural areas:
w hm ³	30,5	32,1	33,1	33,3	in hm ³
na 1 mieszkańca w m ³	36,4	38,2	39,5	39,7	per capita in m ³
Ścieki odprowadzone siecią kanalizacyjną (w ciągu roku) w hm³	63,8	65,6	68,2	69,1	Wastewater discharged by sewage system (during the year) in hm³
W tym oczyszczane	63,8	65,6	68,2	69,1	Of which treated

a Sieć rozdzielcza i przesyłowa. b Łącznie z kolektorami.

a Water supply distribution network and transmission network. b Including collectors.

TABL. 11 (55). ODBIORCY ORAZ ZUŻYCIE ENERGII ELEKTRYCZNEJ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH
CONSUMERS AND CONSUMPTION OF ELECTRICITY IN HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Odbiorcy (stan na 31 grudnia) w tys.	724,1	785,6	798,4	805,4	Consumers (as of 31 December) in thousands
Miasta	489,0	531,3	522,9	526,0	Urban areas
Wieś	235,2	254,3	275,5	279,4	Rural areas
Zużycie (w ciągu roku):					Consumption (during the year):
W GWh	1465,8	1634,9	1519,2	1530,4	In GWh
miasta	818,2	860,1	786,9	774,1	urban areas
wieś	647,6	774,8	732,3	756,3	rural areas
W kWh:					In kWh:
miasta: na 1 mieszkańca	655,8	717,9	671,3	666,7	urban areas: per capita
na 1 odbiorcę ^a	1673,3	1618,8	1504,8	1471,7	per consumer ^a
wieś – na 1 odbiorcę ^a	2753,8	3047,6	2658,6	2707,0	rural areas – per consumer ^a

a Do przeliczeń przyjęto liczbę odbiorców według stanu na 31 grudnia.

Źródło: dane Ministerstwa Energii.

a The number of consumers as of 31 December was used in calculations.

Source: data of the Ministry of Energy.

TABL. 12 (56). **SIEĆ GAZOWA ORAZ ODBIORCY I ZUŻYCIE GAZU Z SIECI W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
Stan na 31 grudnia
GAS SUPPLY SYSTEM AS WELL AS CONSUMERS AND CONSUMPTION OF GAS
FROM GAS SUPPLY SYSTEM IN HOUSEHOLDS
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Sieć rozdzielcza i przesyłowa w km	4535,4	5144,0	5436,4	5493,4	Distribution and transmission network in km
w tym przesyłowa	1376,5	1376,0	758,6	758,6	of which transmission
miasta	157,9	65,8	34,4	34,4	urban areas
wieś	1218,7	1310,2	724,3	724,3	rural areas
Miasta	2519,8	2666,0	2767,6	2790,6	Urban areas
Wieś	2015,6	2478,0	2668,8	2702,8	Rural areas
Odbiorcy gazu z sieci^a w tys.	334,5	362,2	371,9	378,2	Consumers of gas from gas supply system^a in thousands
Miasta	324,8	343,6	349,6	353,2	Urban areas
Wieś	9,7	18,7	22,4	25,1	Rural areas
Zużycie gazu z sieci (w ciągu roku):					Consumption of gas from gas supply system (during the year):
W GWh	1361,3	1671,7	1840,8	1827,4	In GWh
miasta	1249,1	1419,8	1536,7	1515,4	urban areas
wieś	112,3	251,9	304,2	312,0	rural areas
Na 1 mieszkańca w kWh	652,1	819,9	915,1	912,9	Per capita in kWh
miasta	1001,1	1185,2	1310,9	1305,2	urban areas
wieś	133,6	299,5	362,3	371,1	rural areas

a Łącznie z odbiorcami korzystającymi z gazomierzy zbiorczych.

a Including consumers using collective gas-meter.

TABL. 13 (57). **INFRASTRUKTURA KOMUNALNA – WYBRANE WSKAŹNIKI WEDŁUG DELIMITACJI OBSZARÓW WIEJSKICH (DOW) W 2023 R.**
MUNICIPAL INFRASTRUCTURE – SELECTED INDICATORS BY DELIMITATION OF RURAL AREAS (DOW) IN 2023

WYSZCZEGÓLNIENIE	Zużycie wody z sieci wodociągowej w gospodarstwach domowych w m ³ na 1 mieszkańca Consumption of water from water supply systems in households in m ³ per capita	Ludność korzystająca z sieci gazowej w % ogółem People using gas supply system in % of total	SPECIFICATION
Miasta	34,4	71,5	Urban areas
duże	34,6	79,5	large
średnie	31,6	73,6	medium
małe	35,7	54,7	small
Obszary wiejskie	39,7	10,0	Rural areas
aglomeracyjne:			agglomeration:
dużej gęstości	38,6	41,3	high density
małej gęstości	39,6	12,3	low density
pozaglomeracyjne:			non-agglomeration:
dużej gęstości	40,2	5,6	high density
małej gęstości	39,3	2,8	low density

TABL. 14 (58). **OGRZEWNICTWO**
Stan na 31 grudnia
HOUSE-HEATING
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023			SPECIFICATION
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Sieć ciepła w km	1503,4	1464,6	1485,6	1509,6	1441,2	68,4	Heating network in km
Kotłownie	1640	2022	2115	2069	1505	564	Boiler rooms
Sprzedaż energii ciepłej (w ciągu roku) w TJ	9458,3	9222,3	9474,1	9155,5	8986,3	169,2	Sale of heating energy (during the year) in TJ

Dział VIII. Edukacja i wychowanie Chapter VIII. Education

TABL. 1 (59). **EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA**
EDUCATION BY LEVELS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2020/21	2022/23	2023/24	SPECIFICATION
WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE ^a		PRE-PRIMARY EDUCATION ^a		
Placówki	1072	1076	1084	Establishments
w tym na wsi	541	526	521	of which in rural areas
w tym:				of which:
Przedszkola	562	594	605	Nursery schools
w tym specjalne	13	16	20	of which special
w tym na wsi	164	171	169	of which in rural areas
Oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych	436	416	411	Pre-primary sections in primary schools
SZKOŁY		SCHOOLS		
Szkoły:				Schools:
podstawowe	714	700	697	primary
w tym na wsi	430	416	414	of which in rural areas
specjalne przysposabiające do pracy	32	36	36	special job-training
branżowe I stopnia	116	116	115	stage I sectoral vocational
branżowe II stopnia	4	13	12	stage II sectoral vocational
licea ogólnokształcące	117	117	121	general secondary
technika	122	124	124	technical secondary
ogólnokształcące artystyczne	10	8	8	general art
policealne	118	101	93	post-secondary
dla dorosłych	76	58	56	for adults
Uczelnie	23	23	22	Higher education institutions
NAUCZYZIELE ^b		TEACHERS ^b		
Szkoły:				Schools:
podstawowe	14504	13864	13385	primary
w tym na wsi	5904	5653	5438	of which in rural areas
branżowe I stopnia ^c	1293	1228	1232	stage I sectoral vocational ^c
branżowe II stopnia	2	26	30	stage II sectoral vocational
licea ogólnokształcące	2363	2394	2510	general secondary
technika ^d	3275	3394	3493	technical secondary ^d
policealne	136	125	126	post-secondary
Uczelnie	4143	4161	4185	Higher education institutions
DZIECI, UCZNIOWIE I STUDENCI		CHILDREN, PUPILS AND STUDENTS		
Wychowanie przedszkolne:				Pre-primary education:
dzieci w wieku 6 lat	19419	20367	21028	6-year-old children
w tym w przedszkolach	12688	13610	14014	of which in nursery schools
Szkoły:				Schools:
podstawowe	164051	161584	153803	primary
w tym na wsi	62518	60579	58072	of which on rural areas
specjalne przysposabiające do pracy	847	875	830	special job-training
branżowe I stopnia	13557	12706	13651	stage I sectoral vocational
branżowe II stopnia	108	856	962	stage II sectoral vocational
licea ogólnokształcące	30074	33448	36643	general secondary
technika	38553	42200	45127	technical secondary
ogólnokształcące artystyczne	834	842	925	general art
policealne	12013	13690	12932	post-secondary
dla dorosłych	7278	5745	6525	for adults
Uczelnie	54234	56052	56400	Higher education institutions

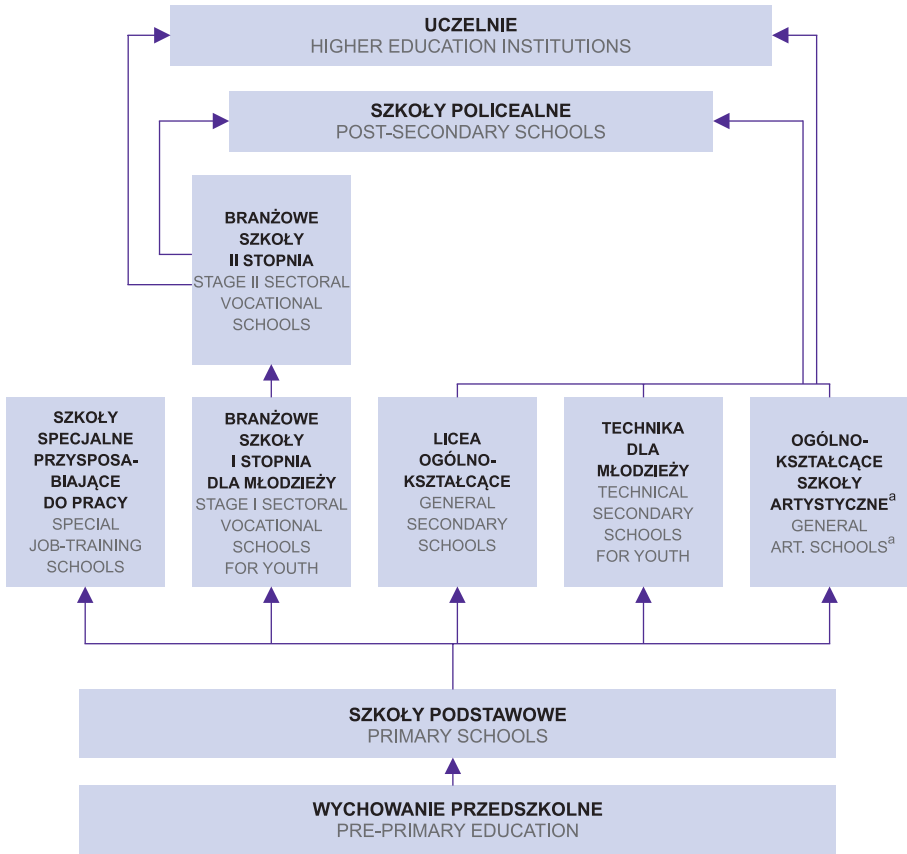
a Obejmuje przedszkola, oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych, zespoły wychowania przedszkolnego i punkty przedszkolne. b–d Łączenie ze szkołami: b – dla dorosłych; c – specjalnymi przysposabiającymi do pracy; d – ogólnokształcącymi artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe.

a Includes nursery schools, pre-primary sections in primary schools, pre-primary education units and pre-primary centres. b–d Including schools: b – for adults; c – special job-training schools; d – general art schools leading to professional certification.

TABL. 1 (59). **EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA (dok.)**
EDUCATION BY LEVEL (cont.)

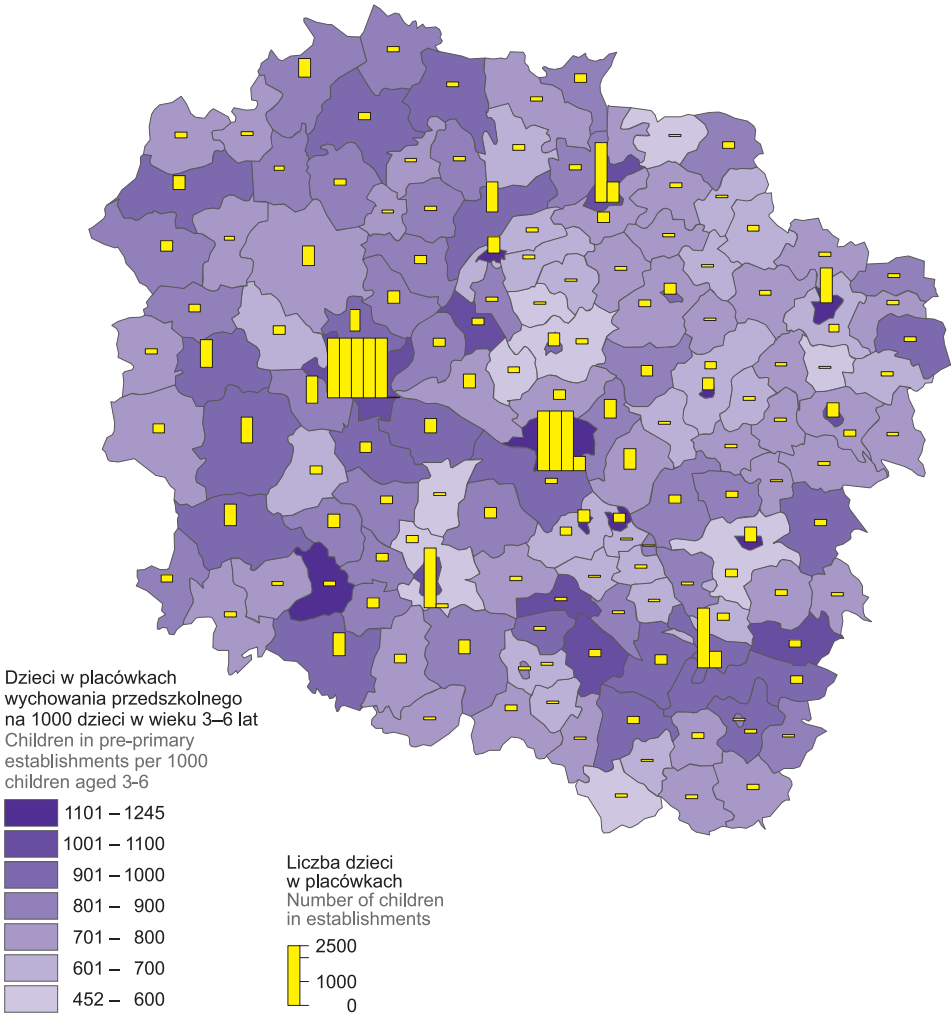
WYSZCZEGÓLNIENIE	2020/21	2022/23	2023/24	SPECIFICATION
	ABSOLWENCI		GRADUATES	
Szkoły:				Schools:
podstawowe	19117	27662	.	primary
specjalne przysposabiające do pracy	150	192	.	special job-training
branżowe I stopnia	2532	3256	.	stage I sectoral vocational
branżowe II stopnia	.	111	.	stage II sectoral vocational
licea ogólnokształcące	6865	7289	.	general secondary
technika	6709	6959	.	technical secondary
ogólnokształcące artystyczne	133	107	.	general art
policealne	3429	3512	.	post-secondary
dla dorosłych	2728	330	.	for adults
Uczelnie	12695	12826	.	Higher education institutions

EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA W ROKU SZKOLNYM 2023/24
EDUCATION BY LEVELS IN THE 2023/24 SCHOOL YEAR

^a Dające uprawnienia zawodowe.
^a Leading to professional certification.

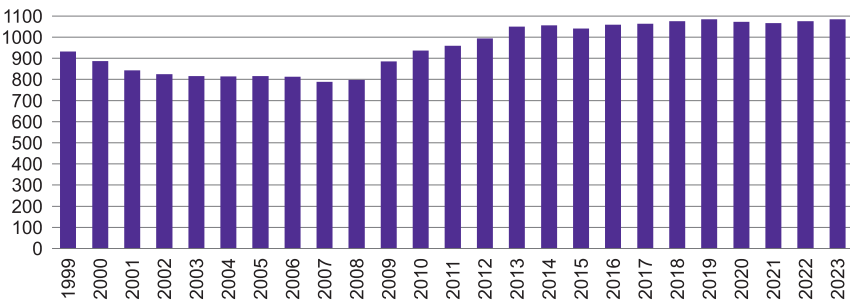
MAPA 1 (18). **WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE^a W ROKU SZKOLNYM 2023/24**
 MAP 1 (18). **PRE-PRIMARY EDUCATION^a IN THE 2023/24 SCHOOL YEAR**

Kujawsko-Pomorskie = 913

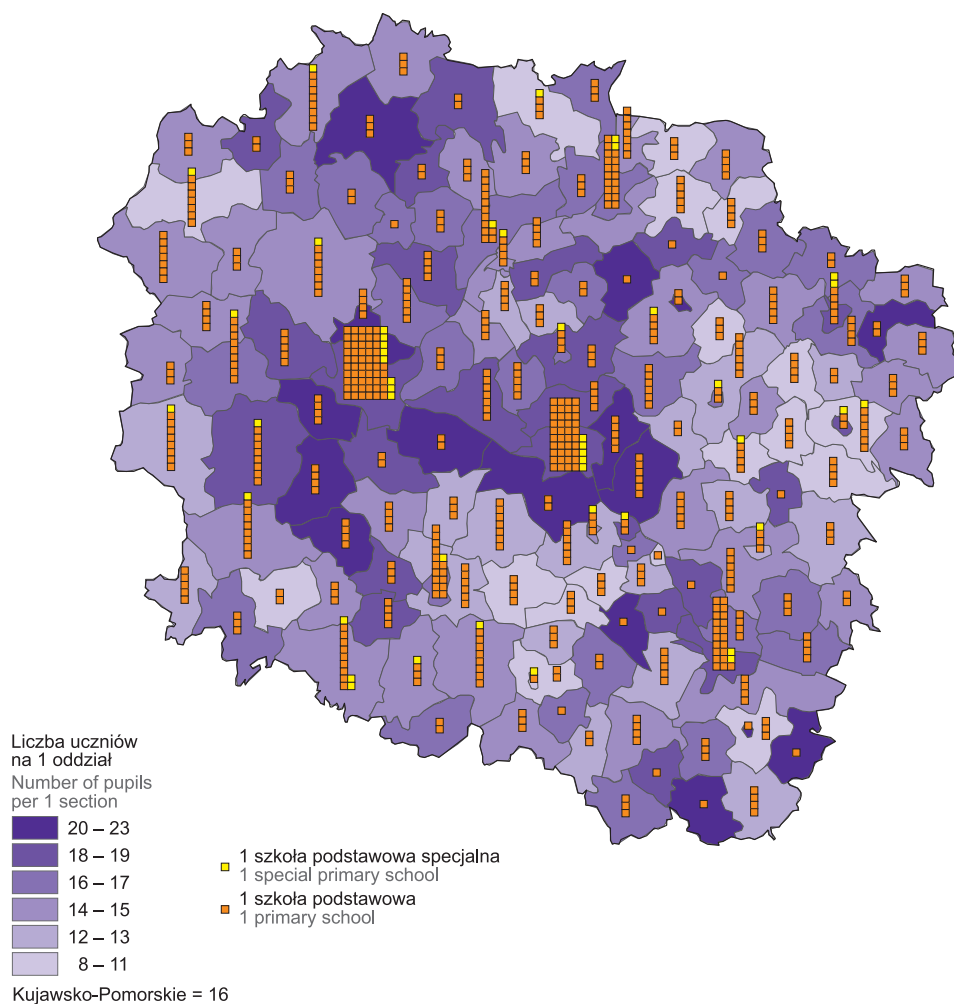
Kujawsko-Pomorskie = 74134

Liczba placówek
 Number of establishments

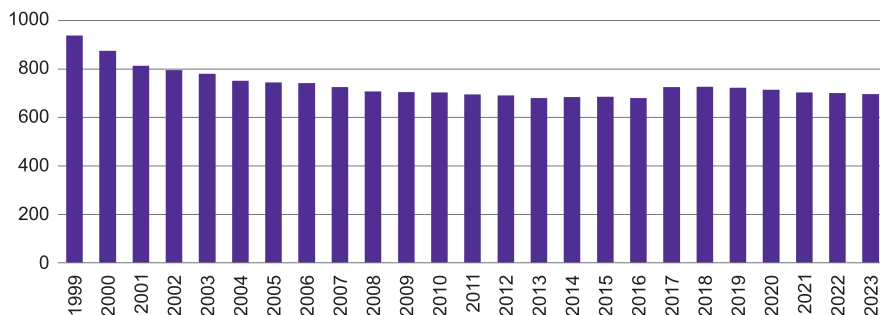

^a Obejmuje przedszkola, oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych, zespoły wychowania przedszkolnego i punkty przedszkolne.
^a Includes nursery schools, pre-primary sections in primary schools, pre-primary education units and pre-primary centres.

MAPA 2 (19). **SZKOŁY PODSTAWOWE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY W ROKU SZKOLNYM 2023/24**
 MAP 2 (19). **PRIMARY SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH IN THE 2023/24 SCHOOL YEAR**

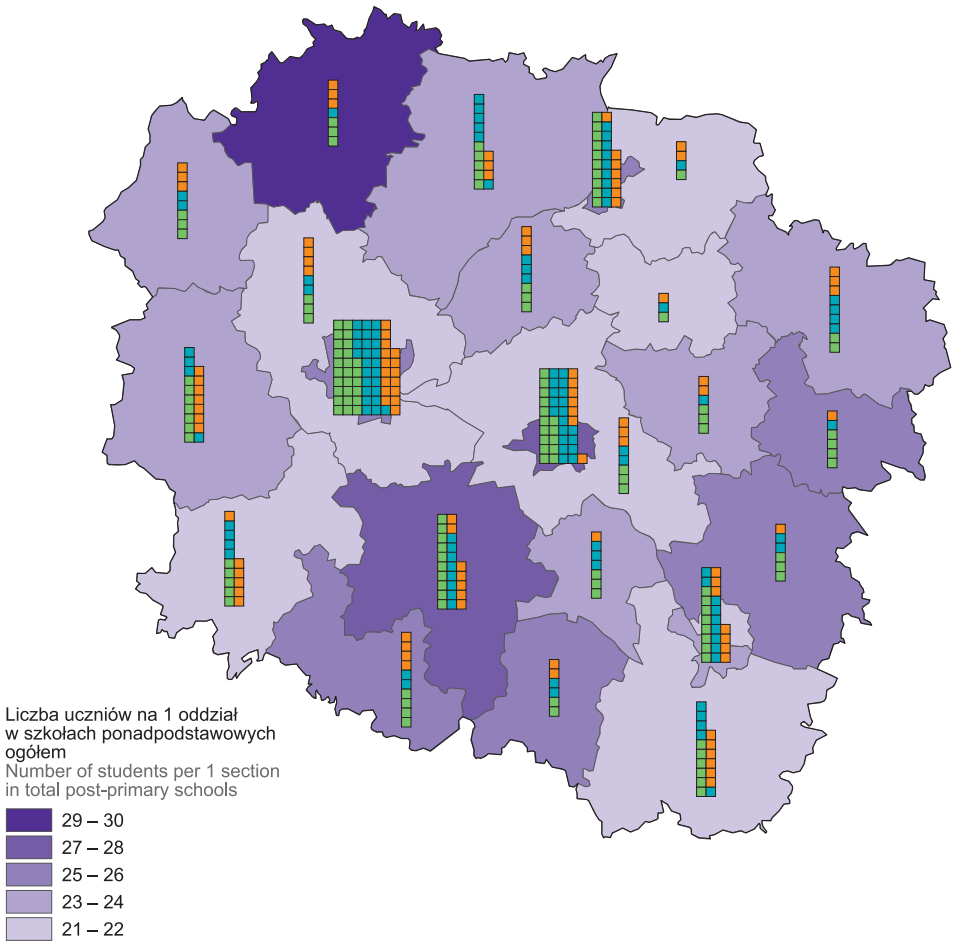

Liczba szkół podstawowych
 Number of primary schools

MAPA 3 (20). **SZKOŁY PONADPODSTAWOWE DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
W ROKU SZKOLNYM 2023/24

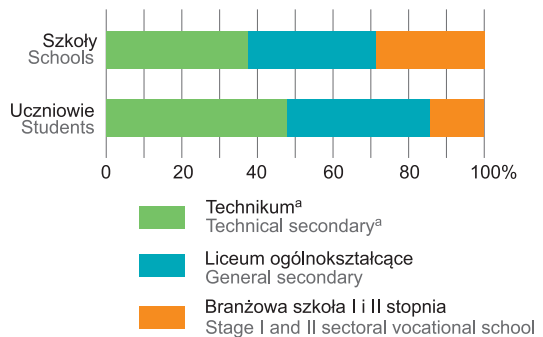
MAP 3 (20). **POST-PRIMARY SCHOOLS FOR YOUTH (excluding special schools)**
IN THE 2023/24 SCHOOL YEAR

Kujawsko-Pomorskie = 25

□ 1 szkoła ponadpodstawowa
1 post-primary school
Kujawsko-Pomorskie = 345

- technikum^a
technical secondary^a
- liceum ogólnokształcące
general secondary
- branżowa szkoła I i II stopnia
stage I and II sectoral vocational school

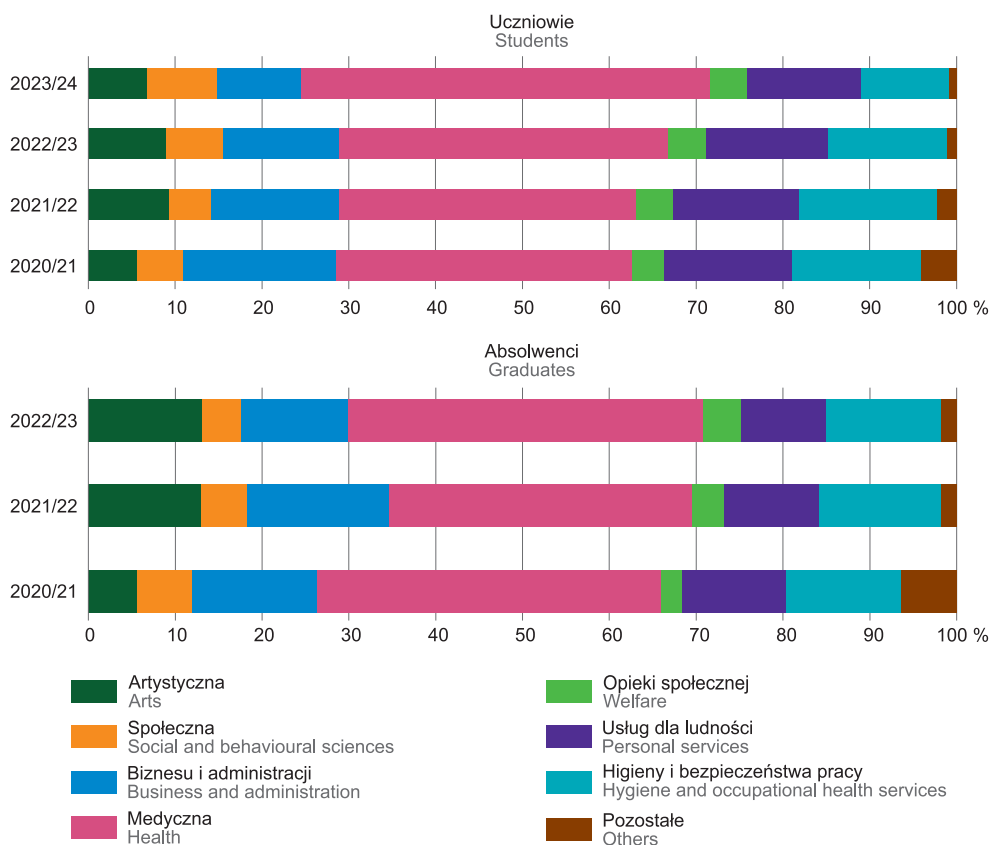

^a Łącznie z ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe.
^a Including general art schools leading to professional certification.

TABL. 2 (60). **SZKOŁY POLICEALNE (bez szkół specjalnych)**
POST-SECONDARY SCHOOLS (excluding special schools)

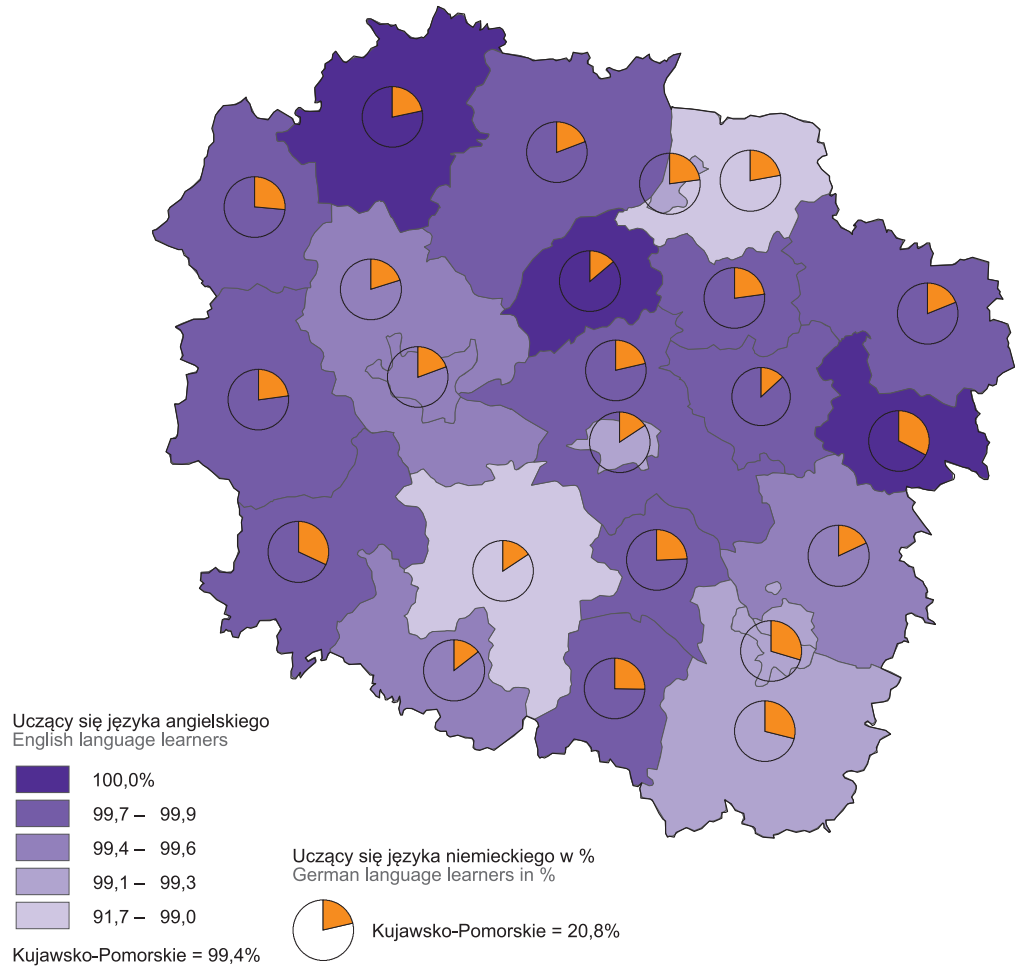
WYSZCZEGÓLNIENIE	2020/21	2022/23	2023/24	SPECIFICATION
Szkoły	116	99	91	Schools
Oddziały	539,0	592,0	583,0	Sections
Uczniowie	11996	13654	12892	Students
w tym kobiety	8473	9787	9357	of which females
Absolwenci	3429	3512	.	Graduates
w tym kobiety	2617	2738	.	of which females

WYKRES 1 (46). **STRUKTURA UCZNIÓW I ABSOLWENTÓW SZKÓŁ POLICEALNYCH (bez szkół specjalnych) WEDŁUG PODGRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA**
CHART 1 (46). **STRUCTURE OF STUDENTS AND GRADUATES OF POST-SECONDARY SCHOOLS (excluding special schools) BY NARROW FIELDS OF EDUCATION**

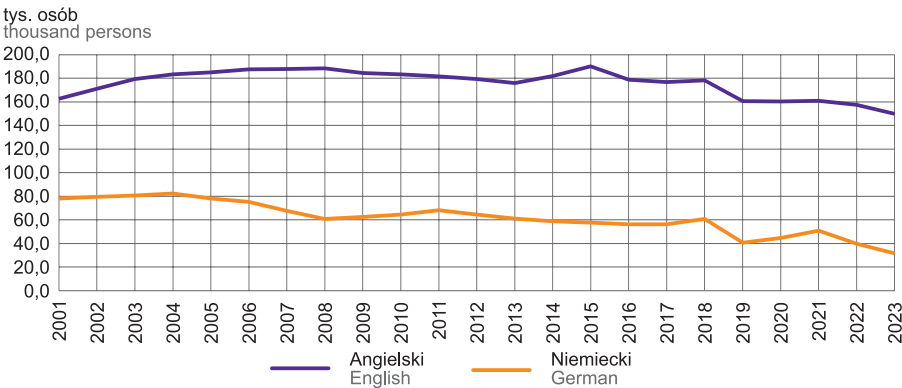

MAPA 4 (21). **UCZĄCY SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH PODSTAWOWYCH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY W ROKU SZKOLNYM 2023/24 (bez szkół specjalnych)**

MAP 4 (21). **PUPILS AND STUDENTS LEARNING FOREIGN LANGUAGES IN PRIMARY SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH IN THE 2023/24 SCHOOL YEAR (excluding special schools)**

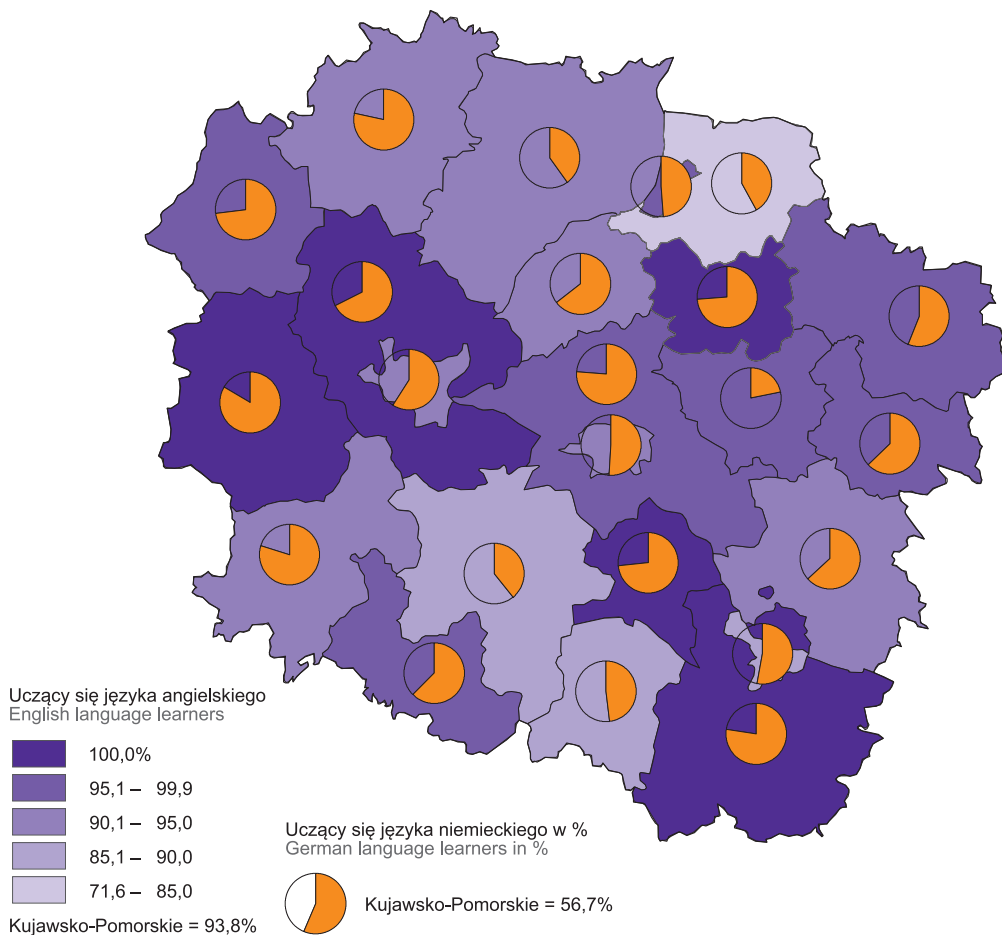

W szkołach podstawowych i gimnazjach dla dzieci i młodzieży
In primary schools and lower secondary schools for children and youth

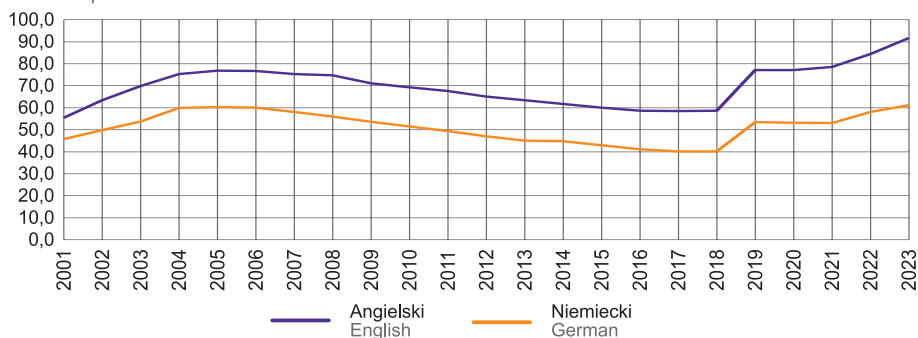
MAPA 5 (22). **UCZĄCY SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH PONADPODSTAWOWYCH DLA MŁODZIEŻY I SZKOŁACH POLICEALNYCH W ROKU SZKOLNYM 2023/24 (bez szkół specjalnych)**

MAP 5 (22). **PUPILS AND STUDENTS LEARNING FOREIGN LANGUAGES IN POST-PRIMARY SCHOOLS FOR YOUTH AND IN POST-SECONDARY SCHOOLS IN THE 2023/24 SCHOOL YEAR (excluding special schools)**

W szkołach ponadpodstawowych dla młodzieży
In post-primary schools for youth

tys. osób
thousand persons

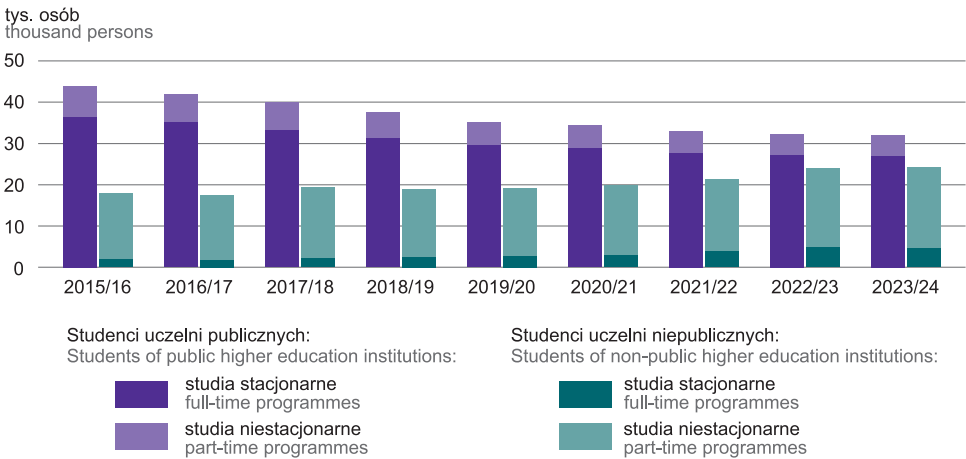
TABL. 3 (61). **UCZELNIE W ROKU AKADEMICKIM 2023/24**
HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS IN THE 2023/24 ACADEMIC YEAR

WYSZCZEGÓLNIENIE	Uczelnie Higher education institutions	Nauczyciele akademicy ^a Academic teachers ^a	Studenci Students			Absolwenci ^b Graduates ^b	SPECIFICATION
			ogółem total	z ogółem na studiach stacjonarnych full-time programmes	of total cudzoziemcy foreigners		
O G Ó Ł E M	22	4185,1	56400	31730	3409	12826	TOTAL
nadzorowane przez ministra właściwego ds.:							supervised by the minister responsible for:
Szkolnictwa Wyższego	21	3994,9	55780	31110	3358	12652	Higher education
Kultury i ochrony dziedzictwa narodowego	1	190,2	620	620	51	174	Culture and protection of national heritage

a Pełno- i niepełnozatrudnieni w przeliczeniu na pełne etaty, zatrudnieni w pełnym wymiarze godzin w więcej niż jednej uczelni wykazani zostali w każdym miejscu pracy. b W podziale według uczelni – osoby, które uzyskały dyplom ukończenia studiów w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2023 r.

a Full-time and part-time employed, expressed in full-time equivalents, teachers employed full-time in more than one institution have been shown in all workplaces. b In the breakdown by types of higher education institutions – persons who obtained higher education diplomas between 1 January and 31 December 2023.

WYKRES 2 (47). **STUDENCI UCZELNI**
CHART 2 (47). STUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

TABL. 4 (62). **UCZESTNICY STUDIÓW PODYPLOMOWYCH I DOKTORANCI**
NON-DEGREE POSTGRADUATE PROGRAMME SUDENTS AND DOCTORAL STUDENTS

WYSZCZEGÓLNIENIE		Uczestnicy studiów podyplomowych Non-degree postgraduate programme students		Doktoranci Doctoral students				SPECIFICATION
				na studiach doktoranckich in doctoral programmes		w szkołach doktorskich in doctoral schools		
		ogółem total	w tym kobiety of which females	ogółem total	w tym kobiety of which females	ogółem total	w tym kobiety of which females	
O G Ó Ł E M	2020/21	3920	2821	732	438	288	153	TOTAL
	2022/23	4902	3720	292	180	506	270	
	2023/24	4554	3377	110	65	568	298	

Dział IX. Ochrona zdrowia i pomoc społeczna
Chapter IX. Health care and social welfare

TABL. 1 (63). OCHRONA ZDROWIA – PODSTAWOWE DANE
Stan na 31 grudnia
BASIC DATA ON HEALTH CARE
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
PRACOWNICY MEDYCZNI		MEDICAL PERSONNEL			
Lekarze ^a	.	5782	6019	6289	Doctors ^a
Lekarze dentyści ^a	.	1199	1237	1279	Dentists ^a
Pielęgniarki i położne ^a	.	12225	12323	12410	Nurses and midwives ^a
Fizjoterapeuci ^a	.	.	3183	3346	Physiotherapists ^a
Diagności laboratoryjni	697	754	799	805	Laboratory diagnosticians
Farmaceuci	1367	1428	1434	1421	Pharmacists
AMBULATORYJNA OPIEKA ZDROWOTNA		OUTPATIENT HEALTH CARE			
Przychodnie	818	905	987	1039	Outpatient departments
miasto	601	694	783	831	urban area
wieś	217	211	204	208	rural area
Praktyki lekarzy i lekarzy dentystów ^b	345	247	192	185	Practices of doctors and dentists ^b
miasto	272	191	151	142	urban area
wieś	73	56	41	43	rural area
Porady udzielone ^c w ciągu roku w tys.	17377,7	15271,3	17637,1	18850,7	Consultations provided ^c during the year in thousands
lekarskie ^d	15765,7	14148,5	16152,1	17332,5	doctors ^d
w tym w opiece zdrowotnej:					of which in health care:
podstawowej	9583,0	8762,6	9782,5	10393,5	primary
specjalistycznej	5828,2	4906,6	5785,3	6328,0	specialised
stomatologiczne	1612,0	1122,7	1485,0	1518,3	stomatological
SZPITALA		HOSPITALS			
Szpitala ogólne	43	40	41	43	General hospitals
Łóżka	9846	8593	8399	8358	Beds
Leczeni ^e w ciągu roku na:					Inpatients ^e during the year per:
10 tys. ludności	1839	1387	1641	1754	10 thousand population
1 łóżko ^f	39,6	33,3	39,8	42,5	bed ^f

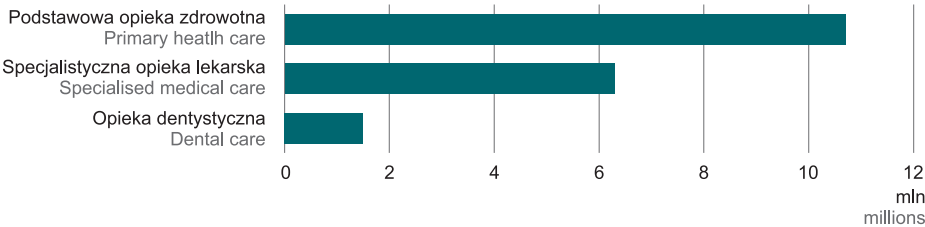
a Dane szacunkowe Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie źródeł administracyjnych nieporównywalne z opublikowanymi w poprzednich edycjach Rocznika; patrz uwagi do działu, ust. 2 na str. 190. b Dane obejmują praktyki, które podpisały kontrakt z NFZ lub z przychodniami. c Łącznie z poradami opłaconymi w przychodniach przez pacjentów oraz łącznie z poradami udzielonymi w ramach nocnej i świątecznej opieki zdrowotnej. d Łącznie z poradami z izb przyjęć udzielanymi pacjentom niehospitalizowanym. e Bez międzyoddziałowego ruchu chorych. f Bez łóżek i inkubatorów dla noworodków na oddziałach neonatologicznych.

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Głównego Urzędu Statystycznego.

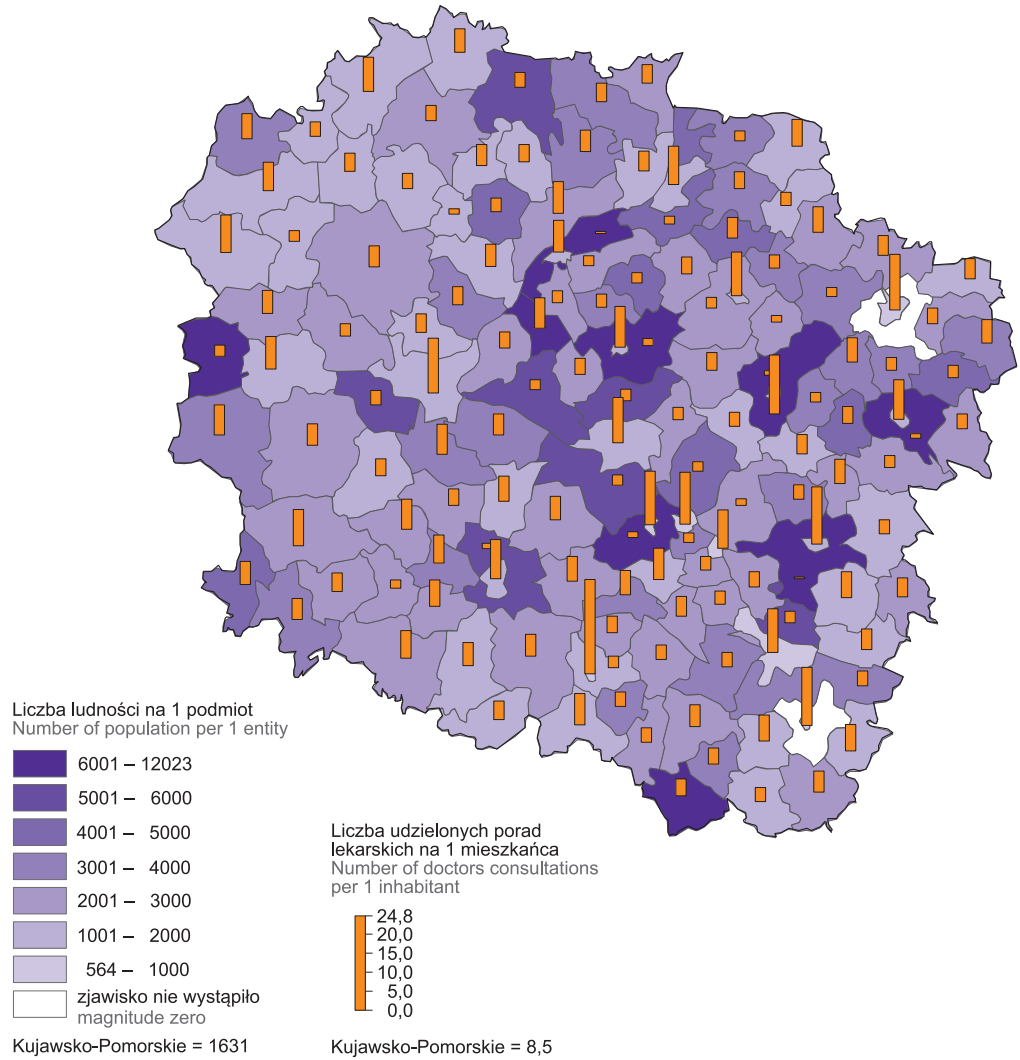
a Estimated data of Statistics Poland based on administrative sources incomparable with data published in previous editions of the Yearbook; see notes to the chapter, item 2 on page 190. b Data concern practices that have signed contract with the National Health Fund or outpatient departments. c Including consultations paid by patients in outpatient departments as well as including consultations provided as part of night and holiday health care. d Including consultations provided in admission rooms for non-hospitalized patients. e Excluding inter-ward patient transfer. f Excluding beds and incubators for newborns on neonatology wards.

Source: data of the Ministry of Health, the Ministry of the Interior and Administration as well as Statistics Poland.

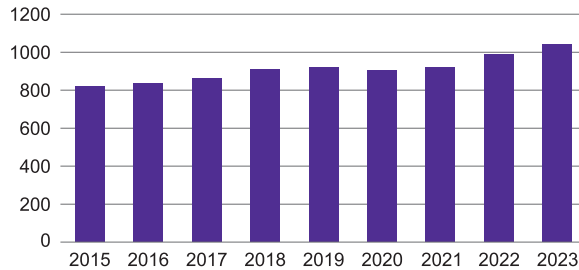
WYKRES 1 (48) PORADY AMBULATORYJNE W 2023 R.
CHART 1 (48). OUT-PATIENT CONSULTATIONS IN 2023

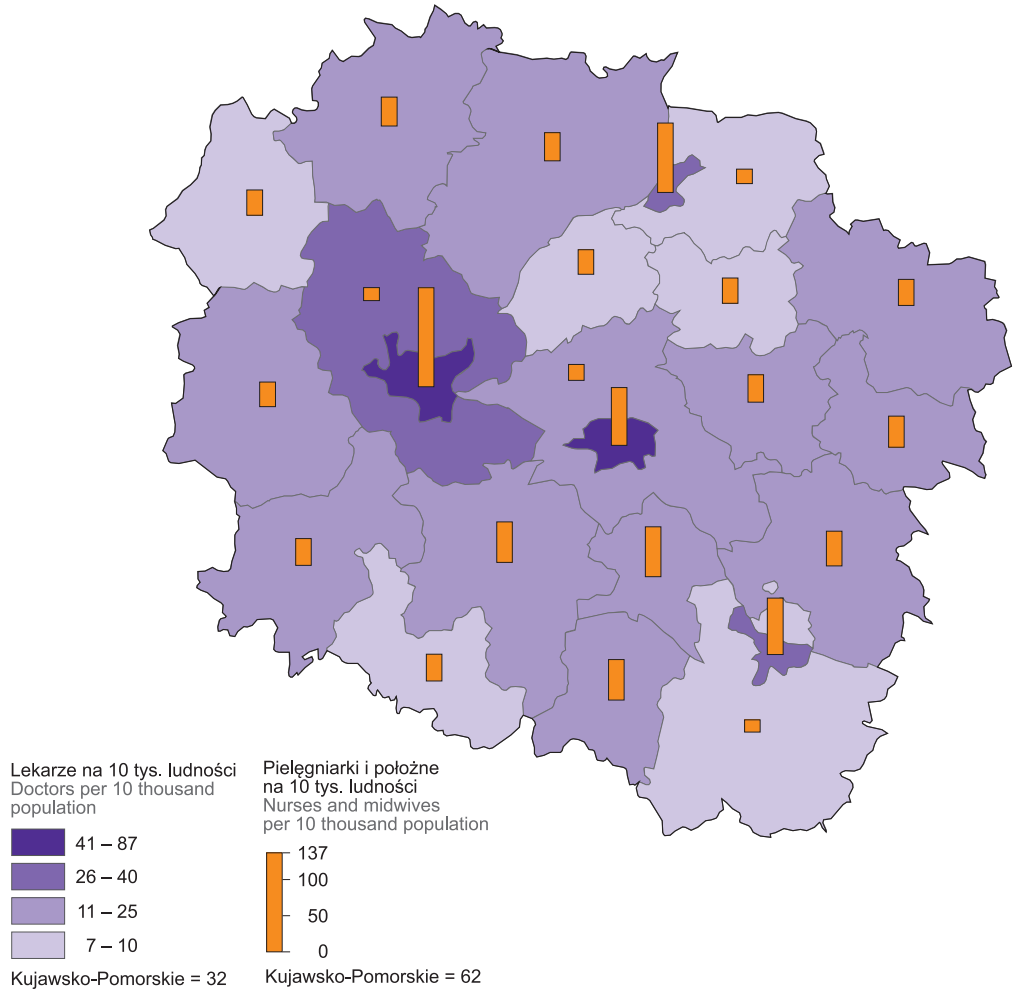
MAPA 1 (23). **AMBULATORYJNA OPIEKA ZDROWOTNA W 2023 R.**
MAP 1 (23). **OUTPATIENT HEALTH CARE IN 2023**

Przychodnie
Stan na 31 grudnia
Outpatient departments
As of 31 December

MAPA 2 (24). **PRACOWNICY MEDYCZNI W 2023 R.**
 MAP 2 (24). **MEDICAL PERSONNEL IN 2023**

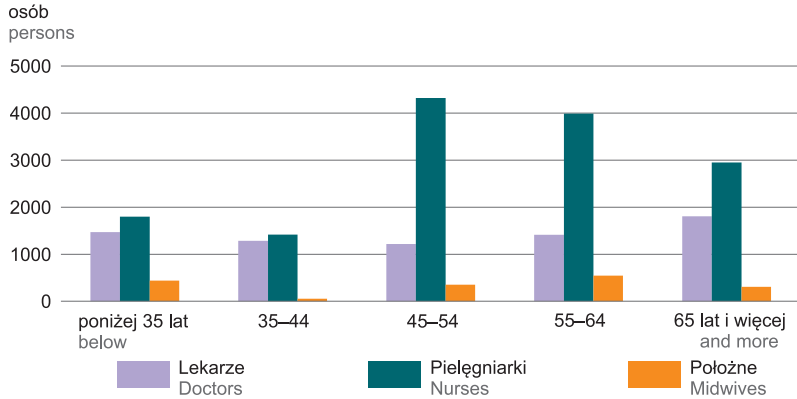

Pracownicy medyczni uprawnieni do wykonywania zawodu medycznego według wieku w 2023 r.

Stan na 31 grudnia

Medical personnel entitled to practise medical profession by age groups in 2023

As of 31 December

TABL. 2 (64). **LEKARZE SPECJALIŚCI^a**
Stan na 31 grudnia
DOCTORS SPECIALISTS^a
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Lekarze specjaliści	4004	4147	4247	Doctors specialists
w tym w zakresie:				of which in the field of:
Anestezjologii i intensywnej terapii	250	256	263	Anesthesiology and intensive therapy
Chirurgii	616	625	642	Surgery
Chorób płuc	96	99	97	Respiratory diseases
Chorób wewnętrznych	767	775	792	Internal diseases
Dermatologii i wenerologii	89	89	86	Dermatology and venereology
Kardiologii	214	244	248	Cardiology
Medycyny rodzinnej	465	496	504	General practitioners
Neurologii	167	174	180	Neurology
Okulistyki	148	157	163	Ophthalmology
Onkologii	49	51	41	Oncology
Otolaryngologii	111	107	110	Otolaryngology
Pediatrici	367	391	408	Paediatrics
Położnictwa i ginekologii	274	280	273	Obstetrics and gynaecology
Psychiatrii	181	190	195	Psychiatry
Radiologii i diagnostyki obrazowej	187	193	206	Radiology and diagnostic imaging

a Dane szacunkowe Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie źródeł administracyjnych nieporównywalne z opublikowanymi w poprzednich edycjach Rocznika; patrz uwagi do działu, ust. 2 na str. 190.

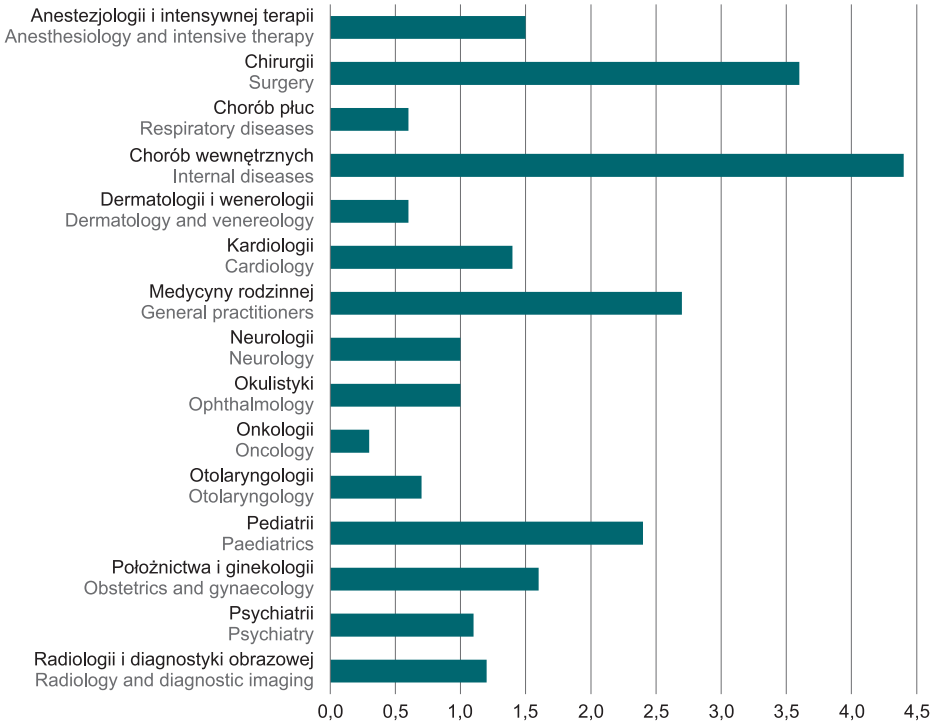
U w a g a: suma liczby posiadanych specjalizacji jest większa niż łączna liczba lekarzy specjalistów z uwagi na możliwość posiadania większej liczby specjalizacji przez jedną osobę.

a Estimated data of Statistics Poland based on administrative sources incomparable with data published in previous editions of the Yearbook; see notes to the chapter, item 2 on page 190.

N o t e: the sum of the number of specializations is greater than the total number of medical specialist due to the possibility of having more specializations by one person.

WYKRES 2 (49). **LEKARZE SPECJALIŚCI WEDŁUG WYBRANYCH SPECJALNOŚCI NA 10 TYS. LUDNOŚCI W 2023 R.**

CHART 2 (49). **DOCTOR SPECIALISTS BY SELECTED SPECIALISATION PER 10 THOUSAND POPULATION IN 2023**

TABL. 3 (65). SZPITALE OGÓLNE
GENERAL HOSPITALS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Leczeni ^a w tys.	406,4	302,3	350,0	372,5	Inpatients ^a in thousands
Przeciętny pobyt chorego w dniach	5,6	5,7	5,6	5,4	Average patient stay in days
Łóżka ^b	9846	8593	8399	8358	Beds ^b
w tym na oddziałach:					of which in specified wards:
Chorób wewnętrznych	1067	1034	920	927	Internal diseases
Kardiologicznych ^c	545	542	551	611	Cardiological ^c
Chirurgicznych	2280	1948	1969	1979	Surgical
Pediatrycznych	719	384	359	354	Paediatric
Ginekologiczno-położniczych	1030	817	790	760	Gynaecological-obstetric
Onkologicznych	251	214	199	208	Oncological
Intensywnej terapii	185	224	242	243	Intensive therapy
Zakaźnych	239	250	200	203	Communicable
Gruźlicy i chorób płuc	463	348	333	339	Tubercular and pulmonary
Dermatologicznych	91	73	70	48	Dermatological
Neurologicznych	399	435	423	388	Neurological
Psychiatrycznych	566	492	468	428	Psychiatric

a Leczeni w trybie stacjonarnym łącznie z ruchem międzyoddziałowym. b Stan na 31 grudnia. c łącznie z oddziałami intensywnej opieki kardiologicznej.

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji.

a Inpatients including inter-ward transfer. b As of 31 December. c Including intensive cardiological care wards.

Source: data of the Ministry of Health, the Ministry of the Interior and Administration.

TABL. 4 (66). LECZNICTWO UZDROWISKOWE
HEALTH RESORT TREATMENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Sanatoria ^a	24	22	24	26	Sanatoria ^a
łóżka ^a	5036	5926	6547	7170	beds ^a
kuracjusze lecznictwa stacjonarnego w tys.	99,4	59,4	123,6	137,1	inpatients in thousands
Szpitałe uzdrowiskowe ^a	8	7	6	6	Health resort hospitals ^a
łóżka ^a	1920	2222	2054	1670	beds ^a
kuracjusze lecznictwa stacjonarnego w tys.	30,4	18,3	29,6	32,0	inpatients in thousands

a Stan na 31 grudnia.

Uwaga. W 2023 r. w zakładach lecznictwa uzdrowiskowego z leczenia w trybie ambulatoryjnym skorzystało łącznie 12802 kuracjuszy.

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Głównego Urzędu Statystycznego.

a As of 31 December.

Note. In 2023 in health resort facilities in outpatient health care system has been treated 12802 of outpatients.

Source: data of the Ministry of Health, the Ministry of the Interior and Administration as well as Statistics Poland.

TABL. 5 (67). POMOC DORAŻNA I RATOWNICTWO MEDYCZNE
Stan na 31 grudnia
FIRST AID AND EMERGENCY MEDICAL SERVICES
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Jednostki systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne:					Units of the State Emergency Medical Services:
Zespoły ratownictwa medycznego	87	93	93	94	Emergency rescue teams
podstawowe	56	81	81	82	basic
specjalistyczne	31	12	12	12	specialists
Lotniczy zespół ratownictwa medycznego	1	1	1	1	Medical air rescue team
Szpitalne oddziały ratunkowe	10	10	11	11	Hospital emergency wards
Wyjazdy na miejsce zdarzenia (w ciągu roku):					Calls to the occurrence places (during the year):
w tysiącach	187,6	160,7	181,8	164,3	in thousands
na 1000 ludności	89,9	78,8	90,4	82,1	per 1000 population
Osoby, którym udzielono świadczenia zdrowotnego w miejscu zdarzenia (w ciągu roku):					Persons who received health care benefits in the place of occurrence (during the year):
w tysiącach	188,8	160,7	183,3	164,7	in thousands
na 1000 ludności	90,5	78,8	91,1	82,3	per 1000 population

TABL. 6 (68). KRWIODAWSTWO^a
BLOOD DONATION^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Regionalne centra ^b	1	1	1	1	Regional centres ^b
Oddziały terenowe ^b	5	5	5	5	Local branches ^b
Krwiodawcy w tys.	35,3	33,1	36,1	38,6	Blood donors in thousands
w tym honorowi	35,3	33,1	36,1	38,6	of which voluntary
Liczba donacji ^c krwi pełnej w tys.	67,5	65,3	73,6	80,1	Number of collected donations ^c of whole blood in thousands
Wyprodukowana liczba jednostek świeżo mrożonego osocza (FFP) ^d w tys.	76,1	82,4	101,9	112,0	Number of prepared units of fresh frozen plasma (FFP) ^d in thousands

a Bez danych Ministerstwa Obrony Narodowej i Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji. b Stan na 31 grudnia. c Donacja jest to pobranie krwi lub jej składnika do celów klinicznych, diagnostycznych lub produkcyjnych. d Jedna jednostka świeżo mrożonego osocza równa się 200 ml, jeden litr osocza równa się 5 jednostkom.

Źródło: dane Narodowego Centrum Krwi.

a Excluding data of the Ministry of National Defence and the Ministry of the Interior and Administration. b As of 31 December. c Donation is collection of blood or blood components for clinical, diagnostic or manufacturing purposes. d One unit of freshly frozen plasma equals 200 ml, one litre of plasma equals 5 units.

Source: data of the National Blood Centre.

TABL. 7 (69). APTEKI OGÓLNODOSTĘPNE I PUNKTY APTECZNE
Stan na 31 grudnia
GENERALLY AVAILABLE PHARMACIES AND PHARMACEUTICAL OUTLETS
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Apteki	607	594	574	567	Pharmacies
w tym prywatne	605	594	574	567	of which private
w tym na wsi	92	92	83	83	of which in rural areas
Punkty apteczne	87	87	87	84	Pharmaceutical outlets
w tym na wsi	86	87	87	84	of which in rural areas
Liczba ludności na:					Population per:
1 aptekę i punkt apteczny	3006	2983	3036	3066	pharmacy and pharmaceutical outlet
w tym na wsi	4731	4707	4944	5033	of which in rural areas
1 aptekę	3437	3420	3496	3520	pharmacy
w tym na wsi	9153	9159	10127	10127	of which in rural areas
Farmaceuci pracujący w aptekach i w punktach aptecznych	1248	1296	1293	1275	Pharmacists employed in pharmacies and pharmaceutical outlets

TABL. 8 (70). ZACHOROWANIA NA NIEKTÓRE CHOROBY ZAKAŻNE I ZATRUCIA NA 100 TYS. LUDNOŚCI
INCIDENCE OF SELECTED INFECTIOUS DISEASES AND POISONINGS PER 100 THOUSAND POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2019	2020	2022	SPECIFICATION
Gruźlica	14,2	8,5	11,7	12,0	Tuberculosis
Krztusiec	21,6	2,3	0,7	1,8	Whooping cough
Odra	0,0	.	.	.	Measles
Wirusowe zapalenie wątroby:					Viral hepatitis:
typ A	0,1	0,4	0,3	0,5	type A
typ B	15,9	6,4	9,1	10,3	type B
typ C	22,5	5,1	8,9	9,8	type C
Różyczka	6,8	0,2	0,2	0,7	Rubella
AIDS ^a	0,1	0,1	0,5	0,6	AIDS ^a
Salmonellozy	21,6	15,4	13,1	27,1	Other salmonella infections
Czerwonka bakteryjna	0,1	.	0,0	0,1	Shigellosis
Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe	2,0	0,3	0,8	0,4	Other bacterial foodborne intoxications
Biegunki u dzieci w wieku do lat 2 ^b	569,0	157,3	410,4	292,7	Acute diarrhoea in children up to the age of 2 ^b
Szkarlatyna (plonica)	98,7	18,5	25,4	92,2	Scarlet (fever)
Bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	2,7	1,1	1,9	1,8	Bacterial meningitis and/or encephalitis
Wirusowe zapalenie opon mózgowych	2,5	0,6	0,9	1,3	Viral meningitis
Wirusowe zapalenie mózgu	0,5	0,2	0,3	0,3	Viral encephalitis
Świnka (zapalenie przyusznic nagminne)	9,1	2,0	1,5	2,5	Mumps
Włośnica	.	0,5	.	.	Trichinellosis
Grypa ^c	12114,7	8971,0	14815,0	9640,0	Influenza ^c

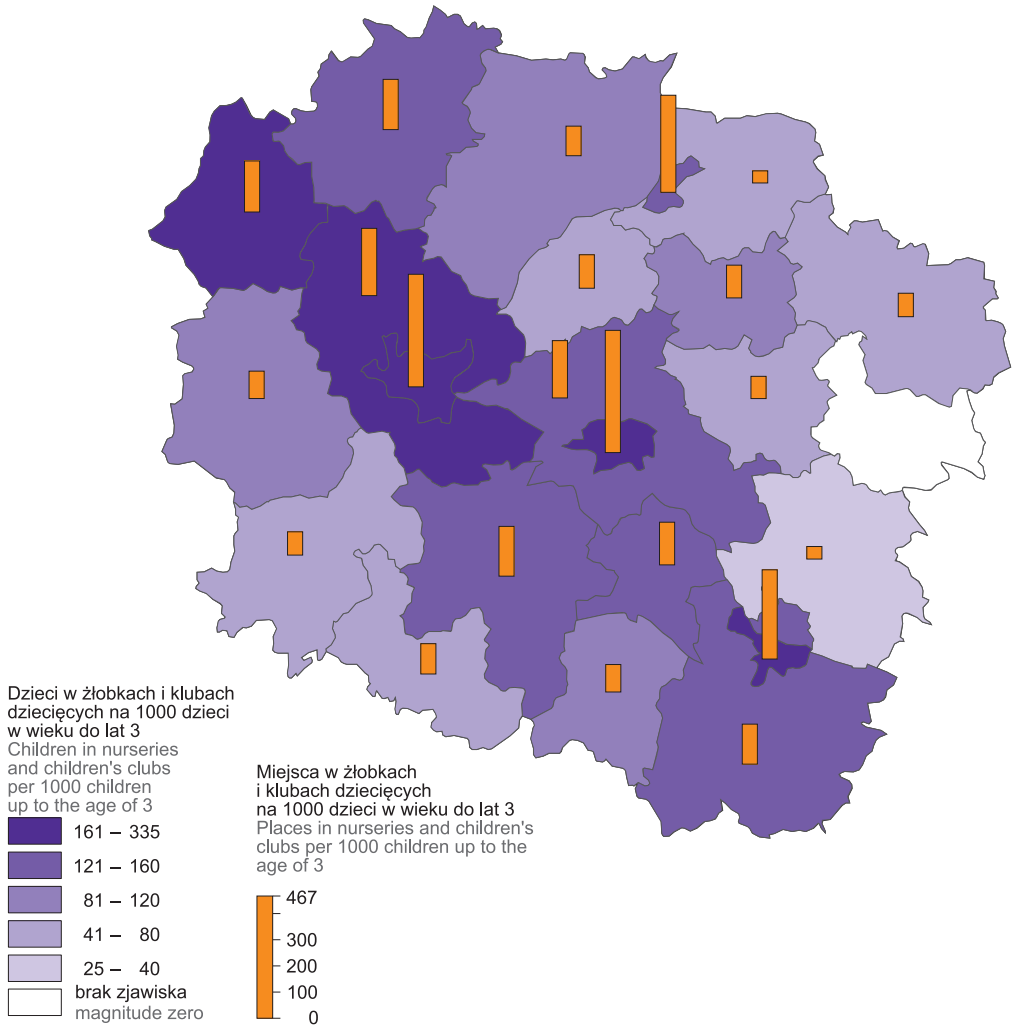
a Dane nieostateczne z uwagi na specyfikę choroby. b Wskaźnik obliczono na 10 tys. dzieci w wieku do lat 2. c Łącznie z podejrzeniami zachorowań.

Źródło: dane Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego – PZH (na podstawie rejestru chorób zakaźnych prowadzonego przez stacje sanitarno-epidemiologiczne) oraz Instytutu Gruźlicy i Chorób Płuc.

a Preliminary data because of specific features of the disease. b Ratio calculated per 10 thousand children up to the age of 2. c Including influenza-like illness.

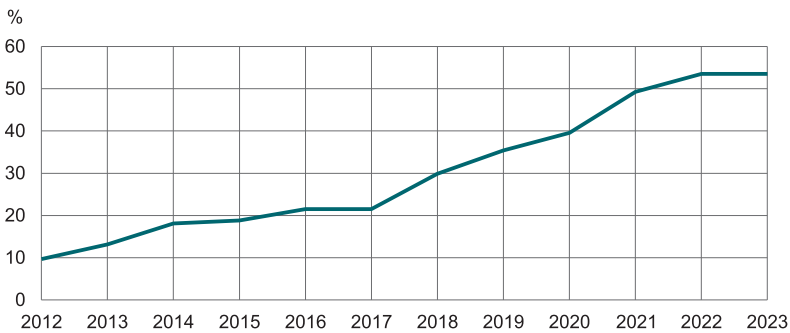
Source: data of the National Institute of Public Health – National Institute of Hygiene (on the ground of register of infectious diseases kept by sanitary and epidemiological stations) and the Tuberculosis and Lung Diseases Institute.

MAPA 3 (25). ŻŁOBKI I KLUBY DZIECIĘCE W 2023 R.
MAP 3 (25). NURSERIES AND CHILDREN'S CLUBS IN 2023

Kujawsko-Pomorskie = 174 Kujawsko-Pomorskie = 237

Odsetek gmin, w których znajduje się przynajmniej jedna placówka opieki nad dziećmi do lat 3
Percentage of gminas with at least one childcare centre for children up to the age of 3

TABL. 9 (71). OPIEKA NAD DZIEĆMI W WIEKU DO LAT 3^{ab}
Stan na 31 grudnia
CARE SERVICES FOR CHILDREN UNDER AGE OF 3^{ab}
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Żłobki	60	139	182	191	Nurseries
w tym publiczne	22	45	57	.	of which public
Oddziały żłobkowe	4	1	–	–	Nursery wards
Kluby dziecięce	16	52	64	66	Children's clubs
w tym publiczne	1	8	9	.	of which public
Miejsca:					Places:
w żłobkach	2845	6909	8650	9228	in nurseries
w klubach dziecięcych	297	1025	1368	1431	in children's clubs
Dzieci:					Children:
w żłobkach	2630	5413	6678	6702	in nurseries
w klubach dziecięcych	215	800	1104	1099	in children's clubs
Dzieci w żłobkach i klubach dziecięcych:					Children in nurseries and children's clubs:
na 1000 dzieci w wieku do lat 3	48,8	108,3	157,3	173,7	per 1000 children up to the age of 3
na 100 miejsc	90,5	78,3	77,7	73,2	per 100 places

a Do 2021 r. miejsca i dzieci w żłobkach łącznie z oddziałami żłobkowymi. b W 2023 r. opiekę nad dziećmi sprawowało 22 dziennych opiekunów opiekujących się 88 dziećmi i 231 niań zarejestrowanych w ZUS.

a Until 2021 places and children staying in nurseries including nursery sections. b In 2023 childcare was provided for 88 children by 22 day carers and 231 nannies registered in the Social Insurance Institution.

TABL. 10 (72). RODZINNA PIECZA ZASTĘPCZA
Stan na 31 grudnia
FAMILY FOSTER CARE
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Rodziny zastępcze	2118	2066	2096	2134	Foster families
Spokrewnione	1373	1295	1313	1329	Related
dzieci ^a	1741	1679	1740	1761	children ^a
Niezawodowe	632	638	650	678	Non-professional
dzieci ^a	848	862	877	909	children ^a
Zawodowe	113	94	96	92	Professional
dzieci ^a	311	335	354	338	children ^a
Rodzinne domy dziecka	28	55	53	54	Foster homes
dzieci ^a	167	357	360	405	children ^a

a W wieku 0–24 lata.

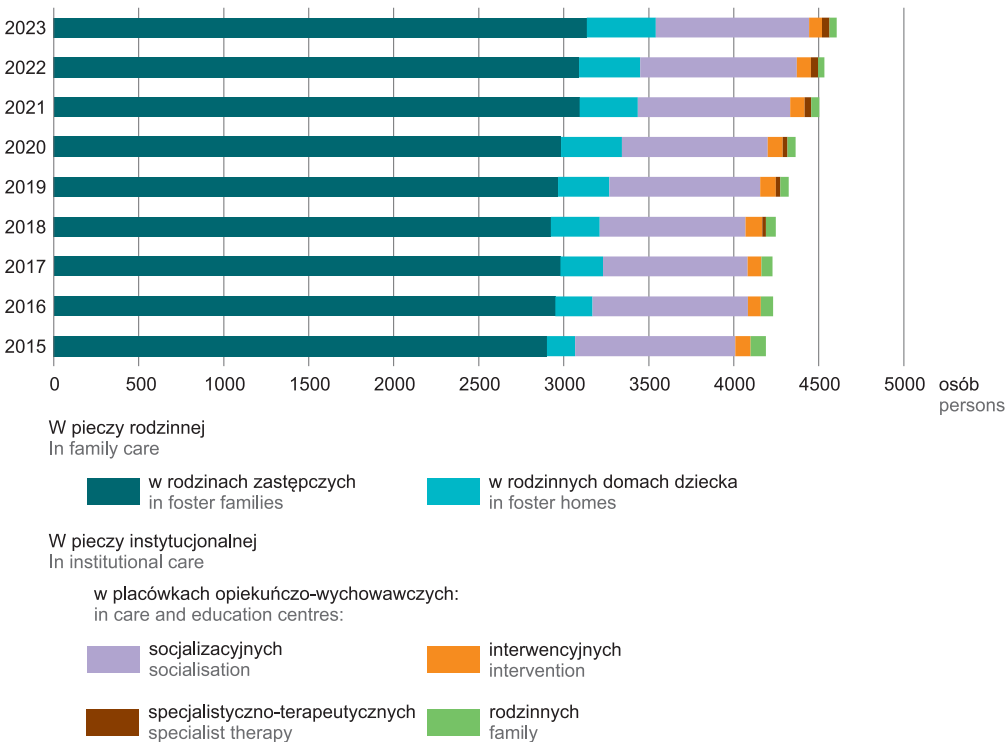
a At the age of 0–24.

TABL. 11 (73). **INSTYTUCJONALNA PIECZA ZASTĘPCZA**
Stan na 31 grudnia
INSTITUTIONAL FOSTER CARE
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
	placówki centres				wychowankowie residents				
Placówki opiekuńczo-wychowawcze	69	84	90	90	1235	1147	1238	1246	Care and education centres
interwencyjne	4	5	6	6	90	87	83	77	intervention
rodzinne	13	7	6	6	89	48	37	42	family
socjalizacyjne	48	63	66	64	942	859	921	901	socialisation
specjalistyczno-terapeutyczne	–	2	3	3	–	29	42	44	specialist therapy
inne ^a	4	7	9	11	114	124	155	182	others ^a

a Łączące zadania placówek interwencyjnych, socjalizacyjnych i specjalistyczno-terapeutycznych.
a Combining tasks of the intervention, socialisation and specialist therapy centres.

WYKRES 3 (50). **DZIECI (wychowankowie) W WYBRANYCH FORMACH PIECZY ZASTĘPCZEJ**
Stan na 31 grudnia
CHART 3 (50). **CHILDREN (residents) IN SELECTED FORMS OF FOSTER CARE**
As of 31 December

TABL. 12 (74). POMOC SPOŁECZNA STACJONARNA^a
Stan na 31 grudnia
STATIONARY SOCIAL ASSISTANCE^a
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Domy i zakłady (bez filii)	70	92	95	97	Homes and facilities (excluding branches)
Miejsca (łącznie z filiami):					Places (including branches):
ogółem	5226	6003	6124	6058	total
na 10 tys. ludności	25,1	29,5	30,5	30,4	per 10 thousand population
Mieszkańcy (łącznie z filiami):					Residents (including branches):
ogółem	5044	5282	5449	5606	total
na 10 tys. ludności	24,2	26,0	27,2	28,1	per 10 thousand population
Osoby oczekujące na umieszczenie	355	384	244	309	Persons awaiting a place

^a Łącznie ze środowiskowymi domami samopomocy.
^a Including community self-help homes.

TABL. 13 (75). ŚWIADCZENIA POMOCY SPOŁECZNEJ
SOCIAL ASSISTANCE BENEFITS

WYSZCZEGÓLNIENIE		Korzystający ^a Beneficiaries ^a	Udzielone świadczenia w tys. zł Benefits granted in thousand PLN	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	2015	135570	287940,0	T O T A L
	2020	85473	265871,7	
	2022	67513	271405,4	
	2023	66056	279881,9	
Pomoc pieniężna		64570	157620,6	Monetary benefits
w tym:				of which:
Zasilek stały		9679	57407,3	Permanent benefit
Zasilek okresowy		19954	52133,4	Temporary benefit
Zasilek celowy		34433	45174,5	Appropriated benefit
Pomoc na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki		35	124,7	Assistance to reach self-dependence and to continue education
Pomoc niepieniężna		32806	122261,2	Non-monetary benefits
w tym:				of which:
Schronienie		1444	12544,5	Shelter
Posiłek		20913	23179,8	Meal
Ubranie		50	8,9	Clothing
Sprawienie pogrzebu		383 ^b	1073,6	Burial
Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze		9971	85417,5	Care services and specialised care services
Pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, zatrudnienia i na zagospodarowanie		35	34,4	Assistance in obtaining adequate housing conditions and employment, as well as installation allowance

^a Osoby, którym przyznano świadczenie decyzją; w podziale według form świadczeń korzystający mogą być wykazani kilkakrotnie. ^b Podano liczbę świadczeń, która w tym przypadku oznacza liczbę zmarłych.

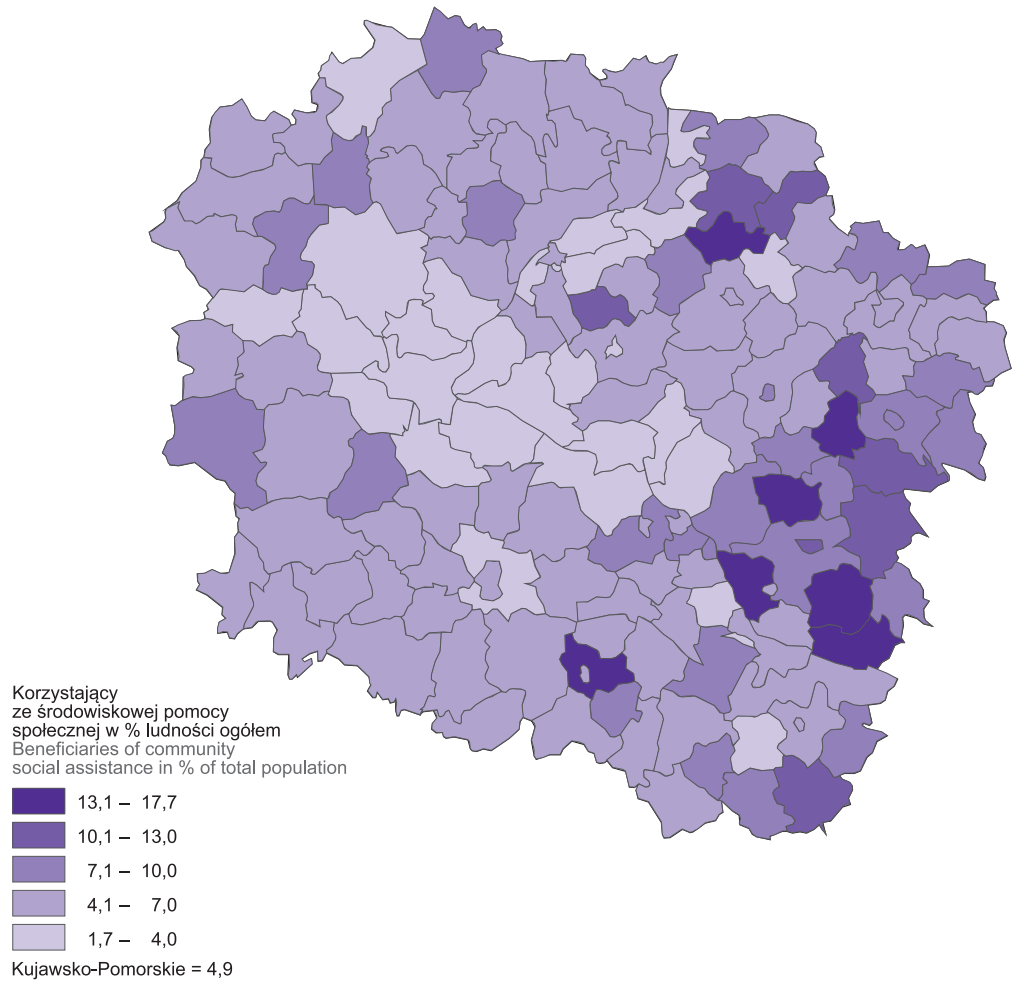
Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

^a Persons awarded the benefit on the basis of an administrative decision may be shown several times in the breakdown by forms of benefits.

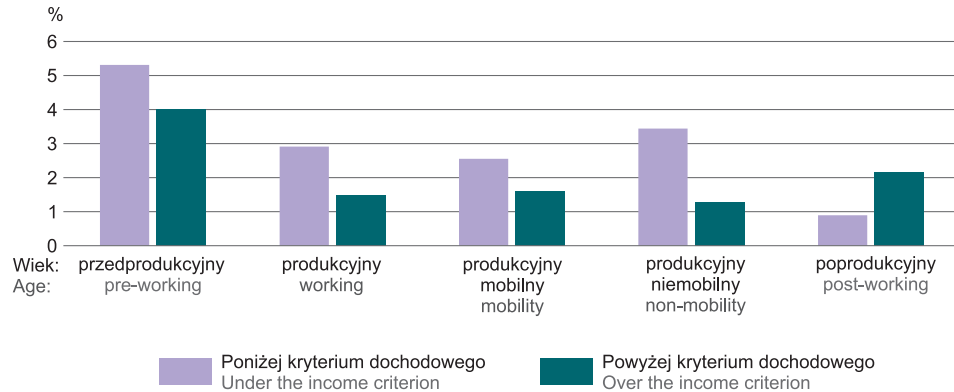
^b The number of benefits is given, which in this case means the number of deceased persons.

S o u r c e: data of the Ministry of Family, Labour and Social Policy.

MAPA 4 (26). BENEFICJENCI ŚRODOWISKOWEJ POMOCY SPOŁECZNEJ W 2023 R.
MAP 4 (26). BENEFICIARIES OF COMMUNITY SOCIAL ASSISTANCE IN 2023

Odsetek osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej według kryterium dochodowego w 2023 r.
Percentage of beneficiaries of social assistance at domicile by income criterion in 2023

Dział X. Kultura. Turystyka. Sport
Chapter X. Culture. Tourism. Sport

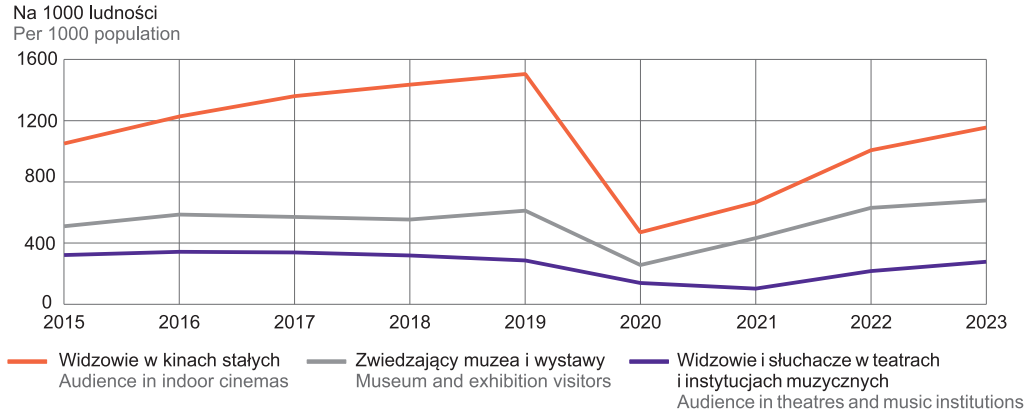
Kultura
Culture

TABL. 1 (76). DZIAŁALNOŚĆ WYDAWNICZA – TYTUŁY
PUBLISHING ACTIVITY – TITLES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
	liczba tytułów		number of titles		
Książki i broszury	1101	1066	1079	922	Books and brochures
Wydawnictwa naukowe	516	431	382	361	Scientific publications
Podręczniki dla szkół wyższych	23	22	18	18	University textbooks
Wydawnictwa zawodowe	27	38	23	18	Professional publications
Podręczniki szkolne	18	28	38	23	School textbooks
Wydawnictwa popularne	273	356	360	329	Popular publications
Literatura piękna	244	191	258	173	Belles-lettres
w tym dla dzieci i młodzieży	89	31	44	26	of which for children and youth
Gazety i czasopisma	264	245	228	210	Newspapers and magazines

Źródło: dane Biblioteki Narodowej.
Source: data of the National Library.

WYKRES 1 (51). KORZYSTAJĄCY Z INSTYTUCJI KULTURY
CHART 1 (51). PERSONS USING CULTURAL INSTITUTIONS

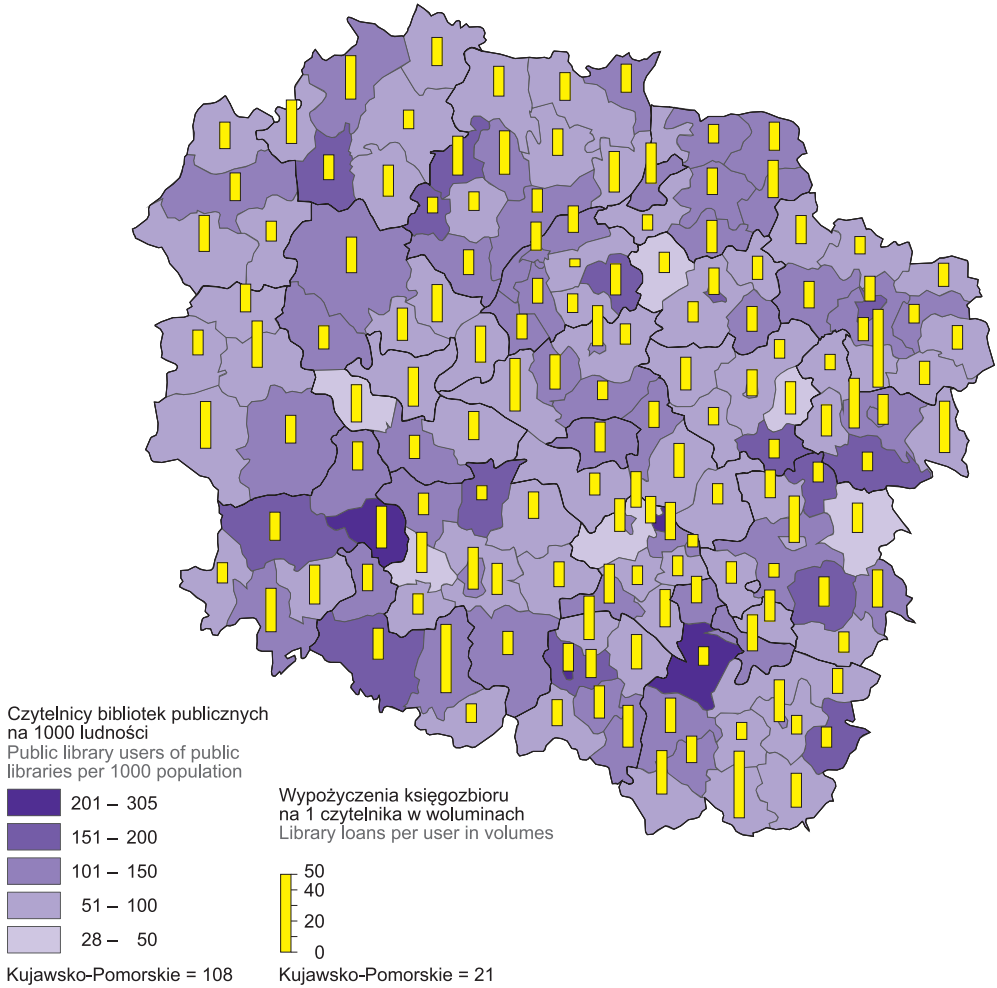
TABL. 2 (77). BIBLIOTEKI PUBLICZNE (z filiami)
PUBLIC LIBRARIES (with branches)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Biblioteki (stan na 31 grudnia)	421	397	381	373	Libraries (as of 31 December)
w tym na wsi	263	251	242	238	of which in rural areas
Punkty biblioteczne (stan na 31 grudnia)	126	90	82	84	Library service points (as of 31 December)
w tym na wsi	39	22	20	22	of which in rural areas
Księgozbiór (stan na 31 grudnia)					Collection (as of 31 December)
w tys. wol.	7307,7	6943,6	6873,4	6826,7	in thousand volumes
w tym na wsi	2882,7	2662,5	2582,8	2566,0	of which in rural areas
Czytelnicy ^a w tys.	272,8	202,2	207,9	217,1	Library users ^a in thousand
w tym na wsi	81,4	63,1	65,6	66,4	of which in rural areas
Wypożyczenia ^{ab} :					Loans ^{ab} :
w tys. wol.	5326,8	3638,5	4293,3	4500,5	in thousand volumes
w tym na wsi	1531,4	987,0	1148,1	1163,6	of which in rural areas
na 1 czytelnika w wol.	19,5	18,0	20,6	20,7	per library user in volumes
w tym na wsi	18,8	15,7	17,5	17,5	of which in rural areas

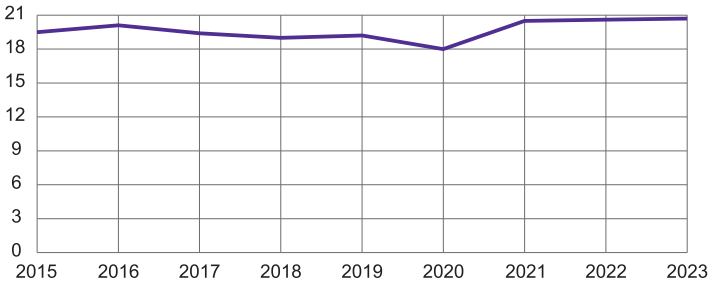
a W ciągu roku; łącznie z punktami bibliotecznymi, przyporządkowanymi w podziale na miasto i wieś według siedziby jednostki macierzystej.
b Z wypożyczeniami międzybibliotecznymi.

a During the year; including library service points which were assigned with division into urban and rural areas according to the seat of the parent entity's registered office. b With interlibrary lendings.

MAPA 1 (27). **BIBLIOTEKI PUBLICZNE W 2023 R.**
MAP 1 (27). **PUBLIC LIBRARIES IN 2023**

Wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika w woluminach
Library loans per user in volumes

TABL. 3 (78). **MUZEA**
MUSEUMS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Muzea i oddziały muzealne ^a	38	48	46	45	Museums with branches ^a
Muzealia ^a w tys. szt	.	1072,6	1088,1	1097,4	Museum exhibits ^a in thousand pcs
Wystawy czasowe:					Temporary exhibitions:
własne ^b	191	91	136	108	own ^b
wypożyczone ^{cd}	89	32	51	67	borrowed ^{cd}
współorganizowane	.	32	40	34	co-organized
Zwiedzający muzea i wystawy					Museum and exhibition visitors
w tys.	1065,2	522,9	1268,1	1359,8	in thousand
w tym młodzież szkolna ^e	192,8	33,9	258,4	227,5	of which primary and secondary school students ^e

a Stan na 31 grudnia. b W kraju. c Krajowe i z zagranicy. d Do 2019 r. wystawy obce. e Zwiedzająca muzea w zorganizowanych grupach.

a As of 31 December. b In Poland. c Domestic and from abroad. d Until 2019 external exhibitions. e Visiting museums in organized groups.

TABL. 4 (79). **TEATRY, INSTYTUCJE MUZYCZNE, PRZEDSIĘBIORSTWA ESTRADOWE**
THEATRES, MUSIC INSTITUTIONS, ENTERTAINMENT ENTERPRISES

WYSZCZEGÓLNIENIE		Instytucje ^a Institutions ^a	Miejsca na widowni w stałej sali ^a Seats in fixed halls ^a	Przedsta- wienia i koncerty ^b Performances and concerts ^b	Widzowie i słuchacze ^b w tys. Audience ^b in thousand	SPECIFICATION
Teatry i instytucje muzyczne ^c	2015	9	5262	3073	613,3	Theatres and music institutions ^c
	2020	7	4848	936	275,0	
	2022	7	4911	2582	420,0	
	2023	7	4911	2827	536,4	
Teatry		4	1903	890	120,5	Theatres
dramatyczne		2	978	377	53,6	dramatic
lalkowe		2	925	513	66,9	puppet
Teatry muzyczne		1	1096	353	121,5	Music theatres
Filharmonie		1	1032	1148	201,6	Philharmonic halls
Orkiestry symfoniczne i kameralne, chóry		1	880	436	92,7	Symphony and chamber orche- stras, choirs
Zespoły pieśni i tańca		–	–	–	–	Song and dance ensembles
Przedsiębiorstwa estradowe	2015	1	.	271	36,1	Entertainment enterprises
	2020	1	.	46	10,6	
	2022	1	.	139	36,3	
	2023	1	.	139	36,3	

a Stan na 31 grudnia. b Według siedziby; w poprzednich edycjach Rocznika wykazywano według miejsca prezentacji. Łącznie z przedstawieniami i koncertami organizowanymi w plenerze. c Posiadające własny zespół artystyczny.

a As of 31 December. b By seat; in previous editions of the Yearbook they were listed according to the place of presentation. Including outdoor performances and concerts. c With their own artistic ensemble.

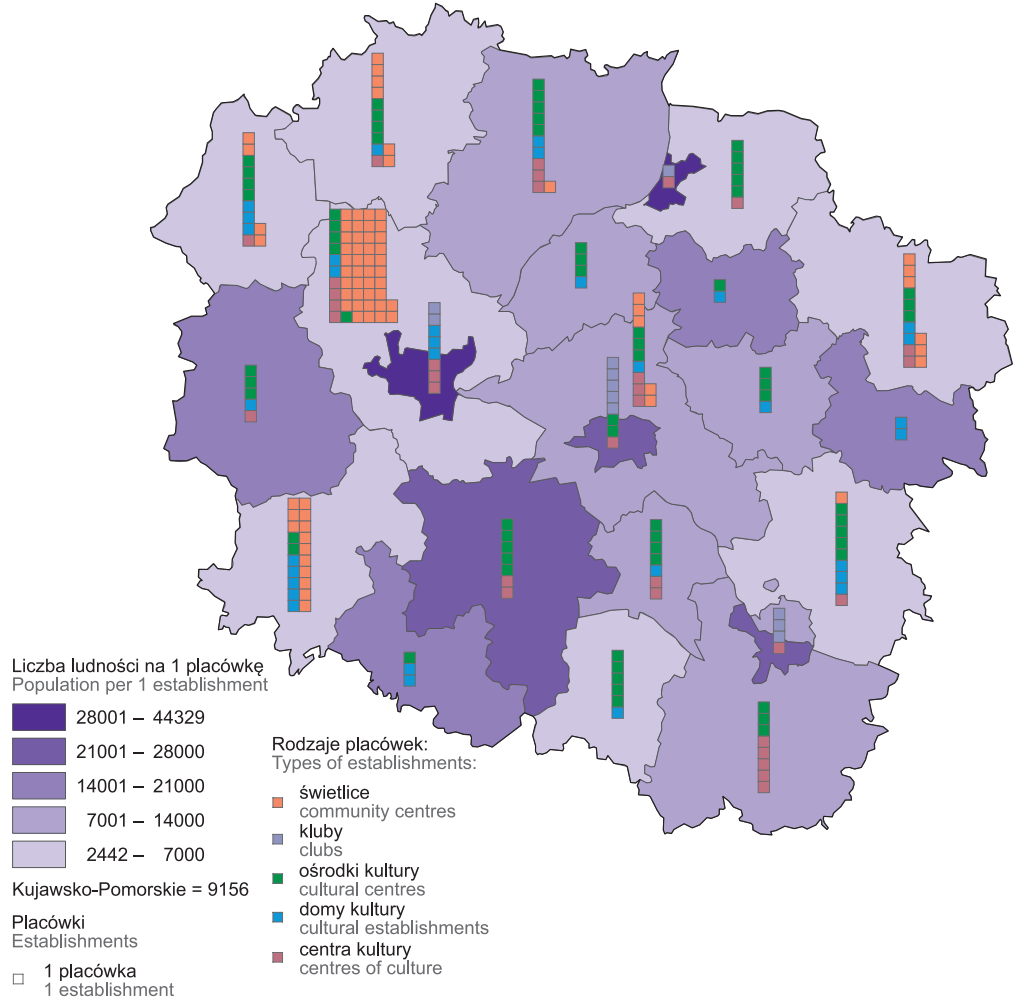
TABL. 5 (80). **KINA STAŁE**
INDOOR CINEMAS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Kina (stan na 31 grudnia)	17	18	17	18 ^a	Cinemas (as of 31 December)
w tym multiplexy	4	4	4	4	of which multiplexes
Miejsca na widowni (stan na 31 grudnia)	14156	14336	14190	14329	Seats (as of 31 December)
w tym multiplexy	8014	8119	8119	8119	of which multiplexes
Seanse	108978	56486	112449	110437	Screenings
w tym multiplexy	71843	38514	75048	74833	of which multiplexes
na 1 kino	6410	3138	6615	6135	per cinema
Widzowie	2195164	958151	2026489	2312708	Audience
w tym multiplexy	1328113	493434	1168087	1401145	of which multiplexes
na 1 kino	129127	53231	119205	128484	per cinema
na 1 seans	20	17	18	21	per screening

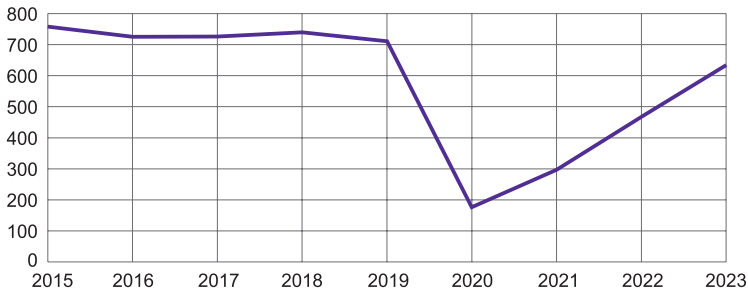
a W tym 3 miniplexy.

a Of which 3 miniplexes.

MAPA 2 (28). **PLACÓWKI KULTURY W 2023 R.**
MAP 2 (28). **CULTURE CENTRES IN 2023**

Liczba uczestników imprez na 1000 ludności
Number of event participants per 1000 population

Turystyka
 Tourism

 TABL. 6 (81). **BAZA NOCLEGOWA TURYSTYKI^a**
 TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Obiekty (stan na 31 lipca)	367	374	372	380	Establishments (as of 31 July)
w tym całoroczne	285	314	314	327	of which open all year
Obiekty hotelowe	164	190	193	199	Hotels and similar establishments
hotele	112	128	130	138	hotels
motele	7	7	6	6	motels
pensjonaty	4	7	8	8	boarding houses
inne obiekty hotelowe	41	48	49	47	other hotel establishments
Pozostałe obiekty	203	184	179	181	Other establishments
schroniska ^b	11	6	7	7	shelters ^b
kempingi i pola biwakowe	20	13	11	11	camping sites and tent camp sites
ośrodki wczasowe	37	35	33	30	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	16	9	11	12	training and recreational centres
zespoły domków turystycznych	12	11	10	10	complexes of tourist cottages
zakłady uzdrowiskowe	33	29	29	29	heath establishments
pokoje gościnne	24	34	35	40	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	23	20	18	18	agrotourism lodgings
inne obiekty	27	27	25	24	miscellaneous establishments
Miejsca noclegowe (stan na 31 lipca)	28515	30054	31008	31026	Bed places (as of 31 July)
w tym całoroczne	21317	24517	25774	26522	of which open all year
Obiekty hotelowe	11217	13840	15027	15598	Hotels and similar establishments
hotele	9067	10961	12137	12663	hotels
motele	278	246	226	230	motels
pensjonaty	218	266	267	272	boarding houses
inne obiekty hotelowe	1654	2367	2397	2433	other hotel establishments
Pozostałe obiekty	17298	16214	15981	15428	Other facilities
schroniska ^b	722	345	541	387	shelters ^b
kempingi i pola biwakowe	2842	1555	1355	1157	camping sites and tent camp sites
ośrodki wczasowe	2901	2621	2710	2403	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	1696	1412	1253	1214	training and recreational centres
zespoły domków turystycznych ^c	911	757	687	582	complexes of tourist cottages ^c
zakłady uzdrowiskowe	6053	7283	7363	7560	heath establishments
pokoje gościnne	433	618	616	748	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	440	501	469	445	agrotourism lodgings
inne obiekty	1300	1122	987	932	miscellaneous establishments
Korzystający z noclegów	1055530	716234	1370209	1417597	Tourists accommodated
w tym turyści zagraniczni	105118	37860	76288	95031	of which foreign tourists
Obiekty hotelowe	750485	534028	1070936	1103738	Hotels and similar establishments
w tym hotele	668236	470448	938733	980218	of which hotels
Pozostałe obiekty	305045	182206	299273	313859	Other establishments
schroniska ^b	25661	9448	19531	19102	shelters ^b
kempingi i pola biwakowe	14246	11966	13669	16348	camping sites and tent camp sites
ośrodki wczasowe	30755	29558	26033	31230	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	46762	14173	15087	15474	training and recreational centres
zespoły domków turystycznych ^c	8778	9941	12187	12643	complexes of tourist cottages ^c
zakłady uzdrowiskowe	123777	73474	151788	152296	heath establishments
pokoje gościnne	9168	6858	21391	27352	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	4370	3726	7080	4438	agrotourism lodgings
inne obiekty	41528	23062	32507	34976	miscellaneous establishments

a Obiekty posiadające 10 lub więcej miejsc noclegowych. Dane za lata 2020-2023 opracowano z uwzględnieniem imputacji dla jednostek, które odmówiły udziału w badaniu. b Łącznie ze schroniskami młodzieżowymi i szkolnymi schroniskami młodzieżowymi. c Łącznie z miejscami kempingowymi, jeśli występują na terenie zespołu.

a Establishments with 10 or more bed places. Data for 2020-2023 were compiled taking into account imputations for units which refused to participate in the survey. b Including youth shelters and school youth shelters. c Including camping sites if located within the complex.

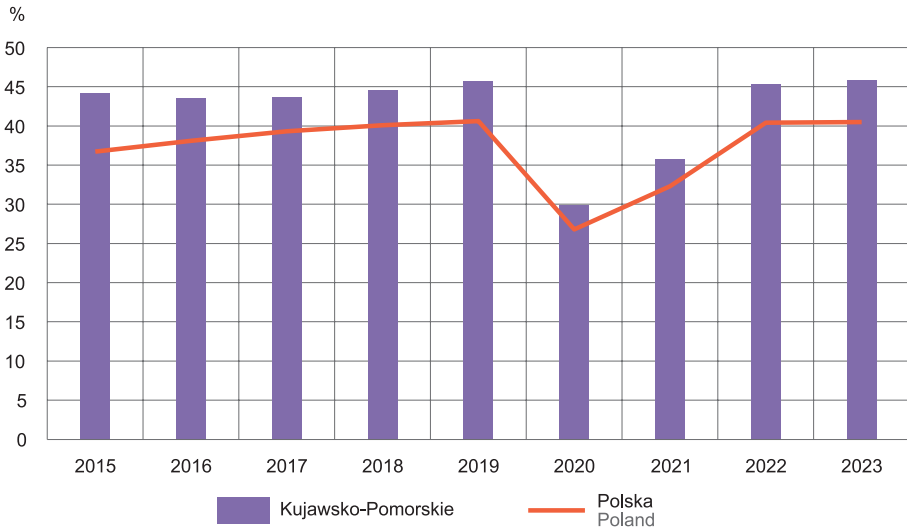
TABL. 6 (81). **BAZA NOCLEGOWA TURYSTYKI^a (dok.)**
TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Udzielone noclegi	3625536	2371704	4503212	4663842	Nights spent (overnight stays)
w tym turystom zagranicznym	239561	106456	215158	237861	of which by foreign tourists
Obiekty hotelowe	1330856	1000588	1934217	1958798	Hotels and similar establishments
w tym hotele	1160780	854573	1664975	1720703	of which hotels
Pozostałe obiekty	2294680	1371116	2568995	2705044	Other establishments
schroniska ^b	45318	18327	31980	32650	shelters ^b
kempingi i pola biwakowe	26803	21978	27146	35546	camping sites and tent camp sites
ośrodki wczasowe	134377	111975	120717	121832	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	113768	57125	92793	93985	training and recreational centres
zespoły domków turystycznych ^c	29556	34466	36519	38218	complexes of tourist cottages ^c
zakłady uzdrowiskowe	1822846	1021171	2117178	2229954	heath establishments
pokoje gościnne	21056	15872	48907	61818	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	15633	20176	28736	24360	agrotourism lodging
inne obiekty	85323	70026	65019	66681	miscellaneous establishments

a Obiekty posiadające 10 lub więcej miejsc noclegowych. Dane za lata 2020-2023 opracowano z uwzględnieniem imputacji dla jednostek, które odmówiły udziału w badaniu. b Łącznie ze schroniskami młodzieżowymi i szkolnymi schroniskami młodzieżowymi. c Łącznie z miejscami kempingowymi, jeśli występują na terenie zespołu.

a Establishments with 10 or more bed places. Data for 2020-2023 were compiled taking into account imputations for units which refused to participate in the survey. b Including youth shelters and school youth shelters. c Including camping sites if located within the complex.

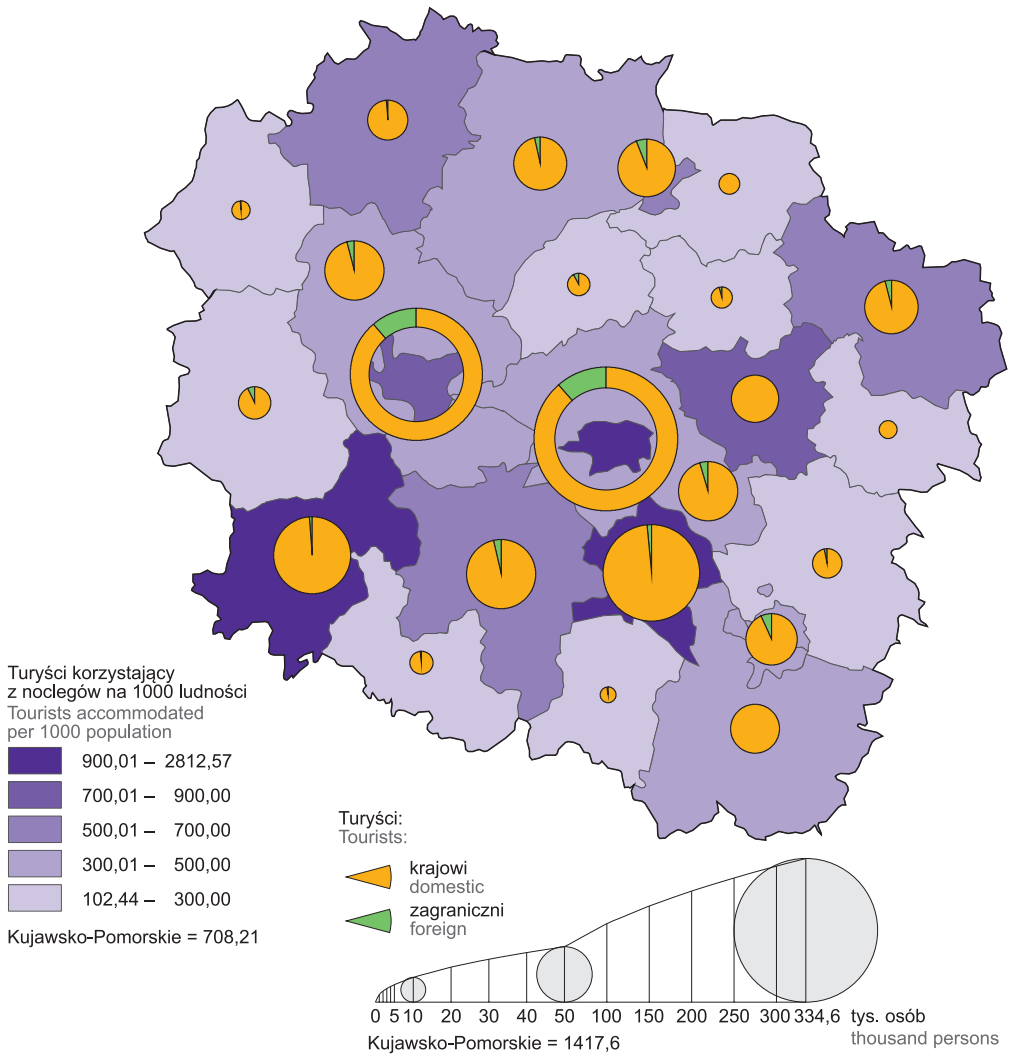
WYKRES 2 (52). **STOPIEŃ WYKORZYSTANIA MIEJSC NOCLEGOWYCH^a**
CHART 2 (52). **OCCUPANCY RATE OF BED PLACES^a**

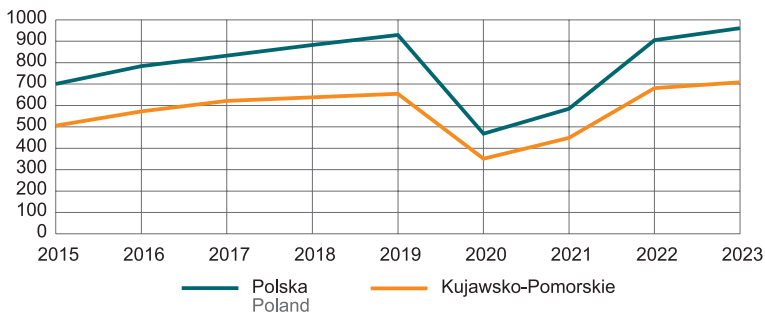
a Dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych.

a Concerns establishments with 10 and more bed places.

MAPA 3 (29). WYKORZYSTANIE BAZY NOCLEGOWEJ TURYSTYKI W 2023 R.
 MAP 3 (29). OCCUPANCY OF TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS IN 2023

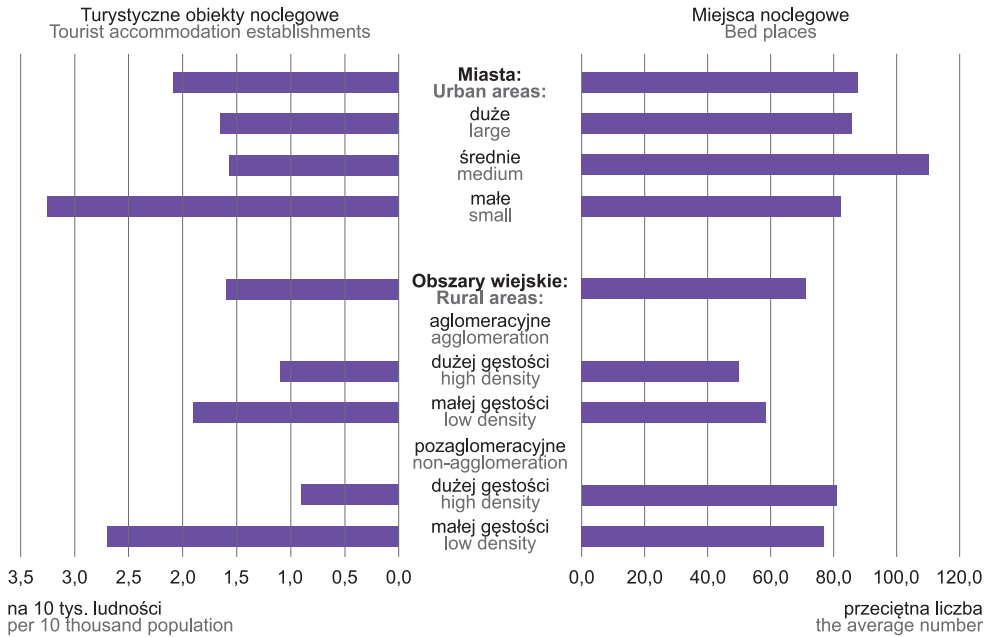
Turyści korzystający z noclegów na 1000 ludności
 Tourists accommodated per 1000 population

WYKRES 3 (53). **TURYSTYCZNE OBIEKTY NOCLEGOWE WEDŁUG DELIMITACJI OBSZARÓW WIEJSKICH (DOW) W 2023 R.**

Stan na 31 lipca

CHART 3 (53). **TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS BY DELIMITATION OF RURAL AREAS (DOW) IN 2023**
As of 31 July

Sport
Sport

TABL. 7 (82). **ORGANIZACJE KULTURY FIZYCZNEJ I KLUBY SPORTOWE**

Stan na 31 grudnia

PHYSICAL EDUCATION ORGANIZATIONS AND SPORTS CLUBS

As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2018	2020	2022	SPECIFICATION
ORGANIZACJE KULTURY FIZYCZNEJ PHYSICAL EDUCATION ORGANISATIONS				
Jednostki organizacyjne	204	157	129	Organizational units
Członkowie	11011	9271	9252	Members
Ćwiczący ^a	10559	7415	8821	Persons practising sports ^a
KLUBY SPORTOWE SPORTS CLUBS				
Jednostki organizacyjne	890	783	796	Organizational units
Członkowie	61060	55314	59447	Members
Ćwiczący	60794	53353	58353	Persons practising sports
mężczyźni	43452	38344	40920	males
kobiety	17342	15009	17433	females
w tym w wieku do 18 lat	43310	39622	42758	of which aged up to 18 years
Sekcje sportowe	1526	1263	1249	Sports sections
Trenerzy	1643	1748	1791	Coaches
Instruktorzy sportowi	1276	1007	1123	Sports instructors
Inne osoby prowadzące zajęcia sportowe	391	334	324	Other persons giving sports classes

a Dane szacunkowe.

U w a g a. Dane uogólnione, z uwzględnieniem jednostek, które odmówiły udziału w badaniu.

a Estimated data.

N o t e. Generalized data, including units that refused to participate in the survey.

TABL. 8 (83). **KLUBY SPORTOWE WEDŁUG DELIMINACJI OBSZARÓW WIEJSKICH (DOW) W 2022 R.**
SPORTS CLUBS BY DELIMITATION OF RURAL AREAS (DOW) IN 2022

WYSZCZEGÓLNIENIE	Kluby sportowe Sports clubs	SPECIFICATION
Miasta	519	Urban ares
duże	254	large
średnie	79	medium
małe	186	small
Obszary wiejskie	277	Rural areas
aglomeracyjne:		agglomeration:
dużej gęstości	32	high density
małej gęstości	65	low density
pozaglomeracyjne:		non-agglomeration:
dużej gęstości	110	high density
małej gęstości	70	low density

TABL. 9 (84). **WYBRANE DZIEDZINY I RODZAJE SPORTÓW W KLUBACH SPORTOWYCH W 2022 R.**
Stan na 31 grudnia
SELECTED FIELDS AND KINDS OF SPORTS IN SPORTS CLUBS IN 2022
As of 31 December

DZIEDZINY I RODZAJE SPORTÓW	Sekcje Sections	Ćwiczący Persons practising sports			Trenerzy Coaches	Instruktorzy sportowi Sports instructors	FIELDS AND KINDS OF SPORTS
		ogółem total	z liczby ogółem of total				
			kobiety females	juniorzy i juniorki juniors			
Akrobatyka ^a	4	550	454	543	9	5	Acrobatics ^a
Alpinizm ^a	4	426	147	12	—	15	Alpinism ^a
Badminton	11	215	91	190	4	7	Badminton
Bilard ^a	8	140	55	112	7	12	Billiards ^a
Boks	15	618	160	396	20	13	Boxing
Brydż sportowy	8	259	49	50	3	5	Bridge
Gimnastyka ^a	9	464	394	456	14	12	Gymnastics ^a
Hokej ^a	34	1268	342	971	37	25	Hockey ^a
Jeździectwo ^a	35	552	456	293	14	46	Equestrian sports ^a
Judo	21	1035	273	999	27	9	Judo
Ju jitsu	6	154	52	90	9	7	Ju jitsu
Kajakarstwo ^a	10	622	253	555	18	13	Canoeing ^a
Karate ^a	43	2846	962	2520	51	75	Karate ^a
Kick-boxing	15	671	158	272	19	14	Kick-boxing
Kolarstwo ^a	34	878	311	715	42	33	Biking ^a
Koszykówka	63	3160	1221	2527	127	32	Basketball
Lekkoatletyka	62	2820	1372	2309	70	74	Athletics
Łucznictwo	9	190	65	98	17	5	Archery
Łyżwiarstwo ^a	6	243	200	174	7	45	Skating ^a
Piłka nożna ^a	316	21830	1565	17081	905	114	Football ^a
Piłka ręczna	39	1734	860	1513	50	25	Handball
Piłka siatkowa ^a	106	3581	2385	2824	99	77	Volleyball ^a
Podnoszenie ciężarów	11	223	59	128	5	16	Weightlifting
Sport lotniczy ^a	24	828	79	175	10	89	Air sport ^a

^a Dziedzina sportu (obejmuje kilka pokrewnych rodzajów sportu).

^a A field of sport (consists of a number of related kinds of sports).

TABL. 9 (84). WYBRANE DZIEDZINY I RODZAJE SPORTÓW W KLUBACH SPORTOWYCH W 2022 R. (dok.)
Stan na 31 grudnia
SELECTED FIELDS AND KINDS OF SPORTS IN SPORTS CLUBS IN 2022 (cont.)
As of 31 December

DZIEDZINY I RODZAJE SPORTÓW	Sekcje Sections	Ćwiczący Persons practising sports			Trenerzy Coaches	Instruktorzy sportowi Sports instructors	FIELDS AND KINDS OF SPORTS
		ogółem total	z liczby ogółem of total				
			kobiety females	juniorzy i juniorki juniors			
Sport motorowy ^a	19	344	39	149	16	37	Motorsport ^a
Sport pływacki ^a	40	4011	1821	3868	86	55	Swimming sport ^a
Sporty siłowe ^a	18	550	276	115	7	15	Strenght sports ^a
Sporty taneczne ^a	9	1430	1227	1186	5	28	Dance sports ^a
Strzelectwo sportowe ^a	26	2953	322	157	36	79	Sport shooting ^a
Szachy	26	941	201	624	26	26	Chess
Szermierka	7	350	180	329	8	13	Fencing
Taekwondo ^a	8	476	165	354	9	12	Taekwondo ^a
Tenis	21	972	361	662	16	20	Tennis
Tenis stołowy	54	1538	435	987	33	50	Table tennis
Warcaby	9	119	50	91	2	9	Checkers
Wioślarstwo	11	614	293	408	26	18	Rowing
Zapasy ^a	8	435	141	301	10	16	Wrestling ^a
Żeglarsstwo ^a	20	503	127	204	10	41	Sailing ^a

a Dziedzina sportu (obejmuje kilka pokrewnych rodzajów sportu).

U w a g a. Dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co dwa lata. Dane opracowano wykorzystując estymację bezpośrednią z uwzględnieniem imputacji dla jednostek, które odmówiły udziału w badaniu.

a A field of sport (consists of a number of related kinds of sports).

N o t e. Data on the basis of a periodic survey conducted every two years. Data were compiled using direct estimation including imputation for units which refused to participate in the survey.

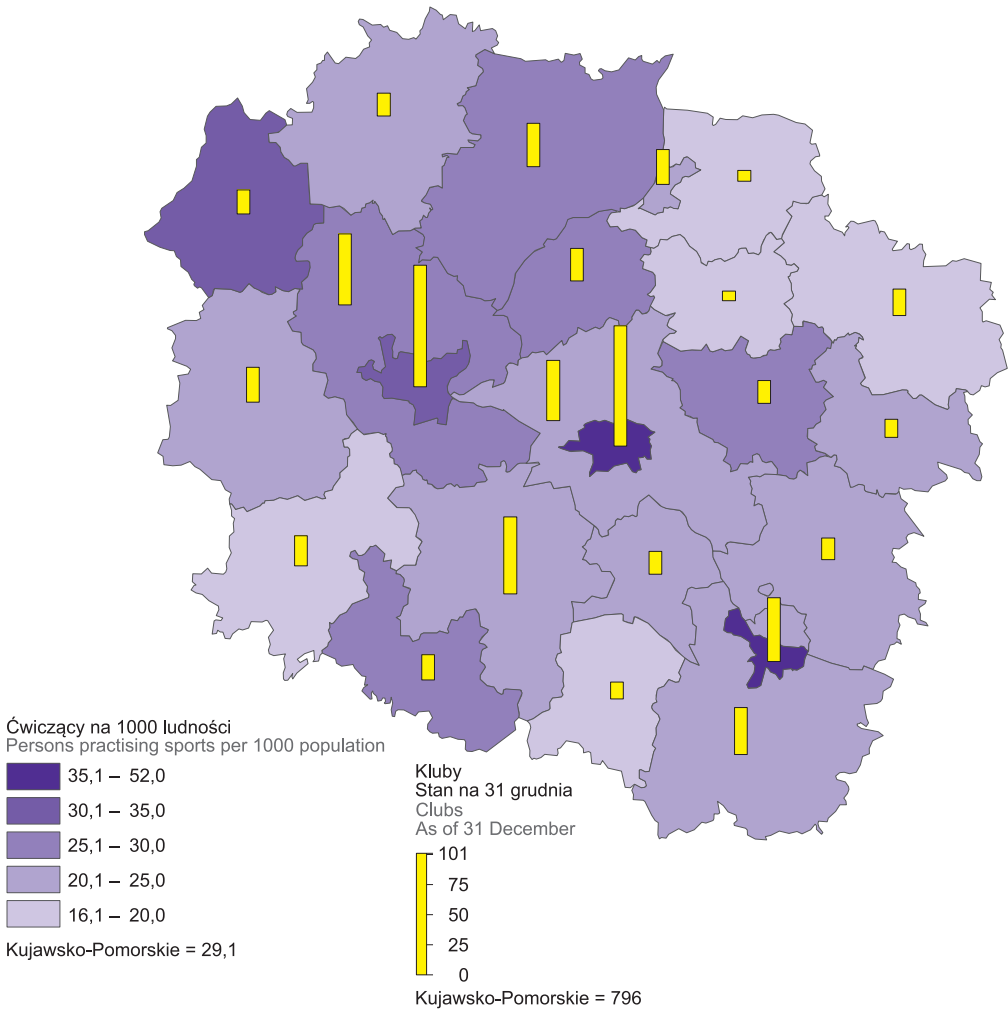
TABL. 10 (85). WYBRANE OBIEKTY SPORTOWE^a W 2022 R.
Stan na 31 grudnia
SELECTED SPORTS FACILITIES^a IN 2022
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	W tym dostosowane do potrzeb niepełnosprawnych osób ćwiczących Of which adapted to the needs of persons practising sports with disabilities	SPECIFICATION
Stadiony ogółem^b	107	49	Stadiums total^b
w tym piłkarskie	39	9	of which football
Boiska do gier wielkich ^c	396	96	Fields for big games ^c
w tym piłkarskie	389	94	of which football
Boiska do gier małych ^c	276	68	Fields for small games ^c
w tym:			of which:
koszykówki	63	18	basketball
piłki ręcznej	13	10	handball
piłki siatkowej	56	26	volleyball
Boiska uniwersalne (wielozadaniowe)	197	55	Universal and multipurpose sports fields
Korty tenisowe	122	56	Tennis courts
Hale sportowe	57	42	Sports halls
Sale gimnastyczne ^d	59	22	Gyms ^d
Pływalnie	51	44	Swimming pools
Tory sportowe	12	–	Sports tracks
Lodowiska sztucznie mrożone	13	4	Ice skating rinks

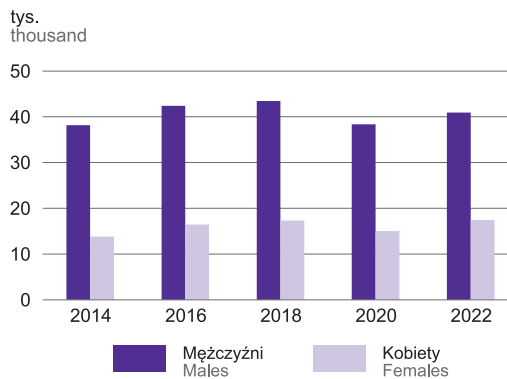
a Bez obiektów przyszłolnych. b Łącznie z deklarowanymi obiektami niespełniającymi wymogów przewidzianych dla stadionów, np. widowni. c Łącznie z obiektami niepełnowymiarowymi. d Łącznie z salami pomocniczymi.

a Excluding schools facilities. b Including declared facilities not satisfying the requirements for stadiums, e.g. the seating. c Including non-full-size facilities. d Including auxiliary gyms.

MAPA 4 (30). **KLUBY SPORTOWE W 2022 R.**
 MAP 4 (30). **SPORTS CLUBS IN 2022**

Ćwiczący w klubach sportowych według płci
 Persons practising sports in sports clubs by sex

Dział XI. Nauka i technika. Społeczeństwo informacyjne Chapter XI. Science and technology. Information society

Nauka i technika Science and technology

TABL. 1 (86). **PODMIOTY, STOPIEŃ ZUŻYCIA APARATURY NAUKOWO-BADAWCZEJ ORAZ NAKŁADY W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ**
ENTITIES, DEGREE OF CONSUMPTION OF RESEARCH EQUIPMENT AND EXPENDITURES IN RESEARCH AND DEVELOPMENT

A. PODMIOTY^a ENTITIES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
OGÓŁEM	190	294	340	329	TOTAL
w tym podmioty wyspecjalizowane badawczo	22	34	34	31	of which R&D dedicated entities
w tym:					of which:
uczelnie ^b	8	8	8	8	higher education institutions ^b
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	4	3	.	4	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	109	167	208	197	Industry
w tym Przetwórstwo przemysłowe	106	163	202	191	of which Manufacturing
Budownictwo	5	7	.	4	Construction
Usługi ^c	72	117	127	124	Services ^c

B. STOPIEŃ ZUŻYCIA APARATURY NAUKOWO-BADAWCZEJ W DZIAŁALNOŚCI B+R^a DEGREE OF CONSUMPTION OF RESEARCH EQUIPMENT IN R&D^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
	w % in %				
OGÓŁEM	76,9	73,4	69,3	65,2	TOTAL
w tym podmioty wyspecjalizowane badawczo	84,2	82,4	78,4	75,7	of which R&D dedicated entities
instytuty ^b	96,3	.	.	.	institutes ^b
uczelnie ^b	84,0	86,7	81,0	75,3	higher education institutions ^b
pozostałe	.	8,5	12,5	8,8	others
w tym:					of which:
Przemysł	47,4	23,7	31,5	36,0	Industry
w tym Przetwórstwo przemysłowe	47,4	23,7	31,7	38,4	of which Manufacturing
Usługi ^c	78.1	81.2	76.5	71.5	Services ^c

C. NAKŁADY^d NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ EXPENDITURES^d ON RESEARCH AND DEVELOPMENT

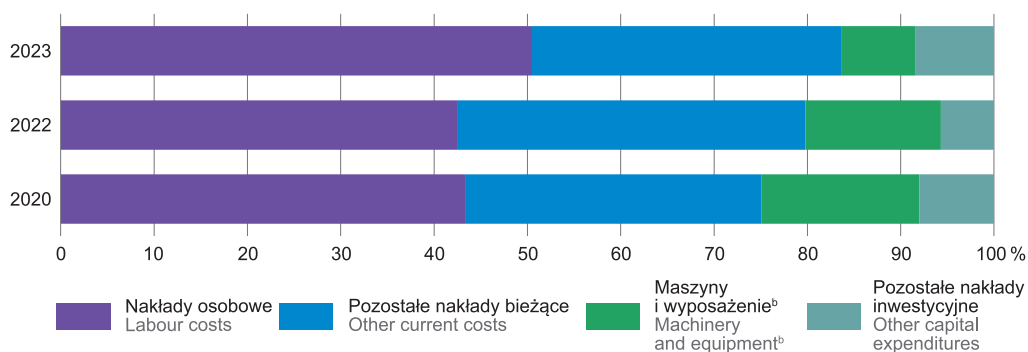
WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
	w mln zł in million PLN				
OGÓŁEM	364,4	893,2	1218,1	1225,7	TOTAL
w tym podmioty wyspecjalizowane badawczo	127,2	413,0	547,5	620,7	of which R&D dedicated entities
instytuty ^b	13,9	.	.	.	institutes ^b
uczelnie ^b	110,5	348,8	430,5	514,9	higher education institutions ^b
pozostałe	2,8	.	.	.	others
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	1,4	.	.	6,3	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	159,7	287,3	384,0	371,7	Industry
w tym Przetwórstwo przemysłowe	159,4	287,1	380,5	.	of which Manufacturing
Budownictwo	3,2	.	.	7,2	Construction
Usługi ^c	200,3	603,9	829,7	840,5	Services ^c

a Stan na 31 grudnia. b Patrz uwagi do działu, ust. 2 na str. 192. c Pozostałe rodzaje działalności (sekcje G–U). d Wewnętrzne; bez amortyzacji środków trwałych.

a As of 31 December. b See notes to chapter, item 2 on page 192. c Other kinds of activity (sections G–U). d Intramural; excluding depreciation of fixed assets.

WYKRES 1 (54). **NAKŁADY^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ WEDŁUG RODZAJÓW KOSZTÓW**

CHART 1 (54). **EXPENDITURES^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT BY TYPE OF COSTS**

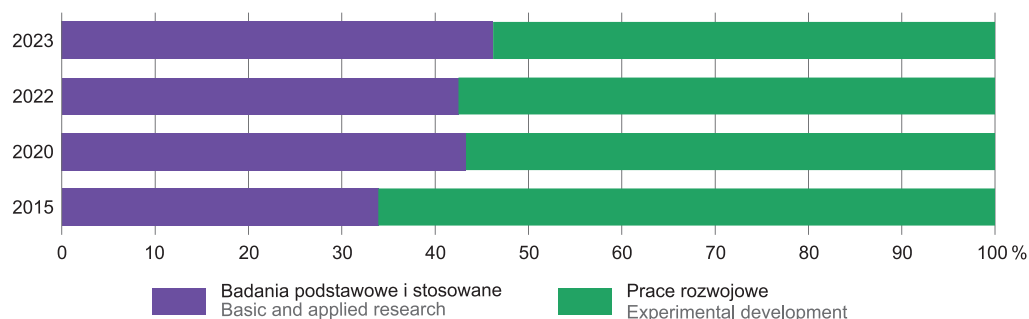

a Wewnętrzne; bez amortyzacji środków trwałych. b Dotyczy maszyn i urządzeń technicznych, narzędzi, przyrządów, ruchomości, wyposażenia oraz środków transportu (grupy 3–8 Klasyfikacji Środków Trwałych).

a Intramural; excluding depreciation of fixed assets. b Concerns machinery and technical equipment, tools, instruments, movable properties, equipment not elsewhere classified and means of transport (groups 3–8 according to Classification of Fixed Assets).

WYKRES 2 (55). **NAKŁADY^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ WEDŁUG RODZAJÓW DZIAŁALNOŚCI B+R**

CHART 2 (55). **EXPENDITURES^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT BY TYPE OF R&D**

a Wewnętrzne; bez amortyzacji środków trwałych.

a Intramural; excluding depreciation of fixed assets.

TABL. 2 (87). **NAKŁADY^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ WEDŁUG DZIEDZIN B+R (ceny bieżące)**

EXPENDITURES^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT BY FIELD OF R&D (current prices)

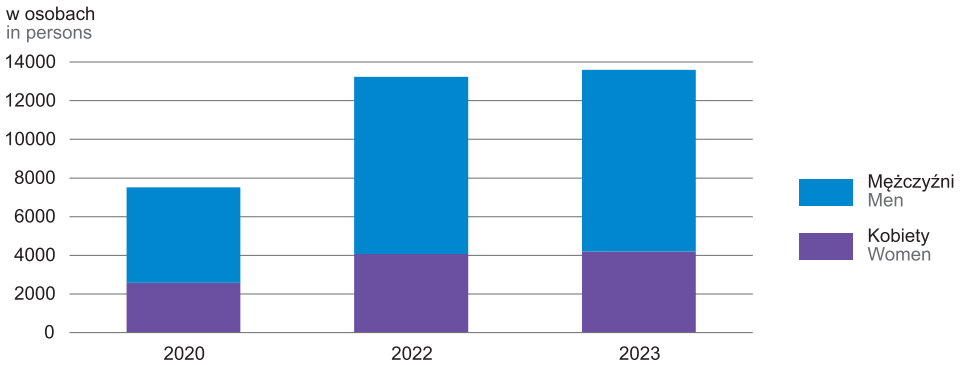
DZIEDZINY B+R	2015	2020	2022	2023	FIELDS OF R&D
	w mln zł in million PLN				
OGÓŁEM	364,4	893,2	1218,1	1225,7	TOTAL
Nauki przyrodnicze	92,5	126,5	188,6	213,4	Natural sciences
Nauki inżynieryjne i techniczne	218,5	492,5	697,5	574,2	Engineering and technology
Nauki medyczne i nauki o zdrowiu	17,8	.	80,2	133,8	Medical and health sciences
Nauki rolnicze i weterynaryjne	6,6	25,2	49,2	82,7	Agricultural and veterinary sciences
Nauki społeczne	14,2	72,1	94,6	110,1	Social sciences
Nauki humanistyczne i sztuka	14,8	.	108,0	111,5	Humanities and the arts

a Wewnętrzne; bez amortyzacji środków trwałych.

a Intramural; excluding depreciation of fixed assets.

WYKRES 3 (56). PRACUJĄCY (personel wewnętrzny)^a W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ WEDŁUG PŁCI

CHART 3 (56). INTERNAL PERSONNEL^a IN RESEARCH AND DEVELOPMENT BY SEX

^a Uwzględniono wszystkie osoby, które w danym roku przeznaczyły na działalność B+R minimum 10% całkowitego czasu pracy lub ich wkład w działalność B+R był bardzo istotny.

^a Taking into account all persons who in a given year allocated a minimum 10% of their total working time to R&D or their contribution to the R&D was very significant.

TABL. 3 (88). PERSONEL WEWNĘTRZNY^a W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA

INTERNAL PERSONNEL^a IN RESEARCH AND DEVELOPMENT BY EDUCATIONAL LEVEL

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	Z wykształceniem With level of education					SPECIFICATION	
		wyższym tertiary				pozostałym other		
		z tytułem profesora with title of professor	ze stopniem naukowym with scientific degree of		pozostali others			
			doktora habilitowa- nego habilitated doctor ^b (HD)	doktora doctor (PhD)				
OGÓŁEM	2020	7512	406	.	.	3556	.	TOTAL
	2022	13238	457	943	.	8474	.	
	2023	13592	904	501	1934	8742	1511	
w tym podmioty wyspecjalizowane badawczo		5400	889	489	1830	.	.	of which R&D dedi- cated entities
w tym:								of which
uczelnie ^c		4336	883	483	1780	1042	148	higher education institutions ^c
pozostałe		.	6	.	.	.	.	others
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		22	.	—	.	10	.	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł		2425	.	6	.	1514	840	Industry
w tym Przetwórstwo przemysłowe		2410	.	6	.	1511	828	of which Manufac- turing
Budownictwo		28	—	—	.	13	.	Construction
Usługi ^d		11117	894	495	1876	7205	647	Services ^d

^a W osobach; uwzględniono wszystkie osoby, które w danym roku przeznaczyły na działalność B+R minimum 10% całkowitego czasu pracy lub ich wkład w działalność B+R był bardzo istotny. ^c Patrz uwagi do działu, ust. 2 na str. 192. ^d Pozostałe rodzaje działalności (sekcje G–U).

^a In persons; taking into account all persons who in a given year allocated a minimum 10% of their total working time to R&D or their contribution to the R&D was very significant. ^b The habilitated doctor's degree (HD), which is higher than a doctorate (second doctorate), is peculiar to Poland. The degree is awarded on the basis of an appropriate dissertation and necessary for obtaining the title of professor and a professorial post in scientific institutions. ^c See notes to the chapter, item 2 on page 192. ^d Other kinds of activity (sections G–U).

TABL. 4 (89). **PERSONEL WEWNĘTRZNY^a W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ WEDŁUG FUNKCJI**
INTERNAL PERSONNEL^a IN RESEARCH AND DEVELOPMENT BY FUNCTIONS

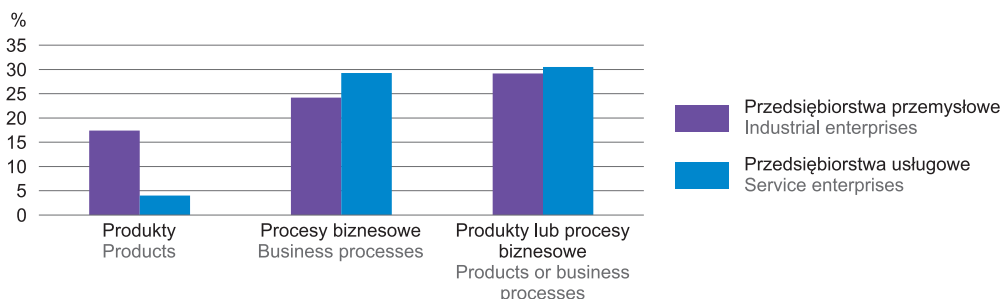
WYSZCZEGÓLNIENIE	2020	2022	2023				SPECIFICATION
	ogółem total		badacze re- search- ers	technicy i pra- cownicy równor- zędni techni- cians and equiva- lent staff	pozostały personel pomocni- czy other support- ing staff		
OGÓŁEM	4421,3	5561,8	5619,4	3916,3	1367,9	335,2	TOTAL
w tym podmioty wyspecjalizowane badawczo	2361,0	3132,9	3088,4	.	.	.	of which R&D dedicated entities
w tym:							of which:
uczelnie ^b	2108,2	2358,4	2370,2	1850,0	399,1	121,1	higher education institutions ^b
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	13,7	.	21,8	.	—	.	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	1432,6	1421,7	1473,9	950,0	405,2	118,7	Industry
w tym Przetwórstwo przemysłowe	.	1416,6	1469,9	.	.	.	of which Manufacturing
Budownictwo	17,2	.	27,4	.	1,4	.	Construction
Usługi ^c	2957,8	4117,6	4096,3	2942,5	961,3	192,5	Services ^c

a W ekwiwalentach pełnego czasu pracy (EPC). b Patrz uwagi do działu, ust. 2 na str. 192. c Pozostałe rodzaje działalności (sekcje G–U).

a In full-time equivalents (FTE). b See notes to the chapter, item 2 on page 192. c Other kinds of activity (sections G–U).

WYKRES 4 (57). **PRZEDSIĘBIORSTWA^a INNOWACYJNE W LATACH 2020–2022 WEDŁUG RODZAJÓW INNOWACJI^b**

CHART 4 (57). **INNOVATIVE ENTERPRISES^a IN THE YEARS 2020–2022 BY INNOVATION TYPES^b**

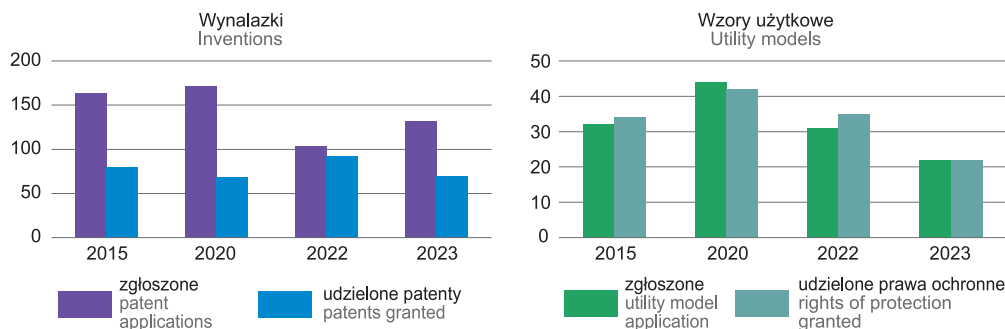

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących powyżej 9 osób. b W % liczby przedsiębiorstw ogółem.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons. b As a % of total number of enterprises.

WYKRES 5 (58). **WYNAŁAZKI I WZORY UŻYTKOWE KRAJOWE^a**

CHART 5 (58). **DOMESTIC INVENTIONS AND UTILITY MODELS^a**

a Zgłoszone w Urzędzie Patentowym Rzeczypospolitej Polskiej.

Źródło: dane Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej.

a Filed at the Patent Office of the Republic of Poland.

Source: data of the Patent Office of the Republic of Poland.

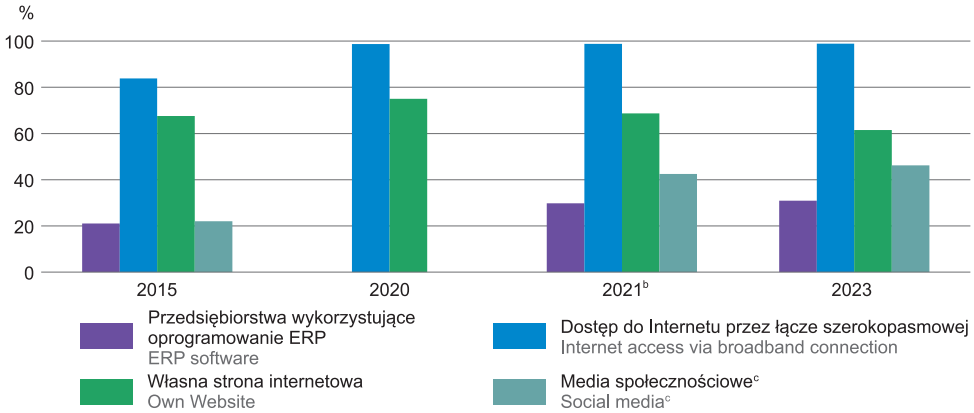
Społeczeństwo informacyjne
Information society

TABL. 5 (90). **CELE WYKORZYSTANIA INTERNETU W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a**
PURPOSES OF USING THE INTERNET BY ENTERPRISES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
	w % ogółu przedsiębiorstw in percent of total enterprises				
Przedsiębiorstwa kupujące usługi w chmurze obliczeniowej	4,6	22,0	.	50,1	Enterprises buying cloud computing services
Przedsiębiorstwa posiadające stałe łącze szerokopasmowe o prędkości przynajmniej 30, ale mniej niż 100 Mbit/s	10,7	27,2	24,8	22,8	Enterprises having fixed broadband Internet connection which speed is more than 30 but less than 100 Mbit/s
Przedsiębiorstwa korzystające z otwartych danych publicznych	.	16,5	14,6	18,1	Enterprises using open data

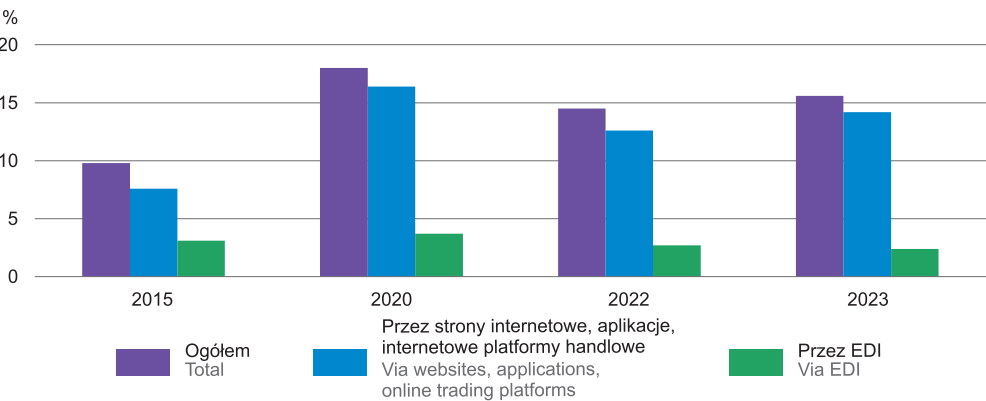
a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

WYKRES 6 (59). **PRZEDSIĘBIORSTWA^a WYKORZYSTUJĄCE WYBRANE TECHNOLOGIE INFORMACYJNO-TELEKOMUNIKACYJNE**
CHART 6 (59). **ENTERPRISES^a USING SELECTED INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGIES**

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących 10 osób i więcej. b Badanie w cyklu dwuletnim – za 2022 r. dane nie były zbierane. c Serwisy społecznościowe, blogi, strony umożliwiające udostępnianie multimediów i narzędzia wymiany informacji Wiki.
a Data concern economic entities employing 10 persons or more. b The survey conducted in a two-year cycle – for 2022 data were not collected. c Social networks, blogs, multimedia content sharing websites, Wiki based knowledge sharing tools.

WYKRES 7 (60). **PRZEDSIĘBIORSTWA PROWADZĄCE SPRZEDAŻ ELEKTRONICZNĄ**
CHART 7 (60). **ENTERPRISES CONDUCTING E-SALES**

Dział XII. Rolnictwo
Chapter XII. Agriculture

TABL. 1 (91). POWIERZCHNIA UŻYTKÓW ROLNYCH WEDŁUG RODZAJÓW UŻYTKÓW^a
Stan w czerwcu
AGRICULTURAL LAND AREA BY LAND TYPE^a
As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem Total	W tym gospodarstwa indywidualne Of which private farms	SPECIFICATION
		w tys. ha in thousand hectares		
O G Ó Ł E M	2015	1064,0	965,7	T O T A L
	2020 ^b	1055,4	962,7	
	2023 ^c	1038,5	953,1	
W dobrej kulturze rolnej		1033,1	948,8	In good agricultural condition
Pod zasiewami		927,4	850,7	Sown area
Grunty ugorowane		3,7	3,5	Fallow land
Uprawy trwałe		4,9	4,7	Permanent crops
Ogrody przydomowe		0,8	0,8	Kitchen gardens
Łąki trwałe		84,3	77,9	Permanent meadows
Pastwiska trwałe		12,0	11,2	Permanent pastures
Pozostałe		5,4	4,3	Others

a Według siedziby użytkownika. b Dane Powszechnego Spisu Rolnego 2020. c Dane wstępne.
U w a g a. W latach międzyspisowych dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co trzy lata.
a By residence of the holder. b Data of the Agricultural Census 2020. c Preliminary data.
N o t e. In the intercensal years data on the basis of periodic survey conducted every three years.

TABL. 2 (92). GOSPODARSTWA ROLNE WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH
Stan w czerwcu
FARMS BY AREA GROUPS
As of June

LATA YEARS	Gospodarstwa Farms									Przeciętna powierzchnia ogólna gospodarstwa w ha Average total farm area in hectares	
	w tys. in thousands	o powierzchni użytków rolnych – w odsetkach with agricultural land area of – in percent								ogółem total	w tym użytki rolne of which agricultural land
		do 1,00 ha up to 1 hectare	1,01– –1,99	2,00– –4,99	5,00– –9,99	10,00– –14,99	15,00– –19,99	20,00– –49,99	50,00 ha i więcej hectares and more		
O G Ó Ł E M T O T A L											
2013	65,1	1,8	11,9	19,1	22,6	15,3	9,7	15,4	4,3	17,5	16,2
2016	63,8	1,6	10,5	21,6	22,3	15,5	8,7	15,4	4,4	17,4	16,2
2020 ^a	59,6	2,1	10,5	20,7	21,6	14,0	8,7	16,6	5,8	19,1	17,7
2023 ^b	57,2	1,8	11,0	19,6	22,2	13,2	8,4	17,4	6,5	19,4	18,2
W tym GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE Of which PRIVATE FARMS											
2013	64,8	1,8	11,9	19,2	22,6	15,3	9,7	15,4	4,0	15,9	14,6
2016	63,5	1,6	10,6	21,7	22,4	15,5	8,7	15,4	4,1	15,8	14,7
2020 ^a	59,2	2,1	10,6	20,7	21,6	14,1	8,8	16,6	5,5	17,5	16,3
2023 ^b	56,8	1,8	11,0	19,6	22,2	13,2	8,4	17,5	6,2	18,0	16,8

a Dane Powszechnego Spisu Rolnego 2020. b Dane wstępne.
U w a g a. W latach międzyspisowych dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co trzy lata.
a Data of the Agricultural Census 2020. b Preliminary data.
N o t e. In the intercensal years data on the basis of period survey conducted every three years.

TABL. 3 (93). EKOLOGICZNE GOSPODARSTWA ROLNE
ORGANIC FARMS

LATA YEARS	Z certyfikatem Certified		W okresie konwersji Under conversion	
	gospodarstwa farms	powierzchnia ekologicznych użytków rolnych w ha organic agricultural land in hectares	gospodarstwa farms	powierzchnia ekologicznych użytków rolnych w ha organic agricultural land in hectares
2015	330	9495	33	1150
2020	335	6060	50	1032
2022	326	6261	94	2773
2023	293	6383	82	2852

Ź r ó d ł o: dane Głównego Inspektoratu Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych.
S o u r c e: data the Main Inspectorate of Agricultural and Food Quality.

TABL. 4 (94). **POWIERZCHNIA ZASIEWÓW**

Stan w czerwcu

SOWN AREA

As of June

ZIEMIOPŁODY	2015	2020 ^a	2022	2023	CROPS
	w tys. ha in thousands hectares				
O G Ó Ł E M	946,0	934,5	906,2	910,9	TOTAL
w tym:					of which:
Zboża	616,5	607,5	586,4	584,6	Cereals
w tym:					of which:
zboża podstawowe	481,7	441,4	412,3	419,3	basic cereals
pszenica	219,3	215,3	227,5	231,2	wheat
żyto	44,4	59,9	45,1	51,3	rye
jęczmień	86,1	60,6	51,2	49,3	barley
owies	10,0	11,9	11,0	15,0	oats
pszenżyto	121,9	93,7	77,5	72,6	triticale
mieszanek zbożowe	46,8	34,1	13,9	13,4	cereal mixed
kukurydza na ziarno	86,4	131,0	159,3	151,1	maize for grain
Ziemniaki	17,1	19,8	15,1	15,8	Potatoes
Buraki cukrowe	37,1	53,1	48,5	54,7	Sugar beets
Rzepak i rzepik	117,4	89,9	100,5	101,1	Rape and turnip rape

a Dane Powszechnego Spisu Rolnego 2020.

a Data of the Agricultural Census 2020.

TABL. 5 (95). **ZBIORY I PLONY WYBRANYCH ZIEMIOPŁODÓW**
PRODUCTION AND YIELDS OF SELECTED CROPS

ZIEMIOPŁODY	2015	2020	2022	2023	CROPS
ZBIORY w t PRODUCTION in tonnes					
Zboża	2439362	3302033	3379880	3243021	Cereals
w tym:					of which:
zboża podstawowe	1890933	2221298	2124568	2119868	basic cereals
pszenica	995449	1235536	1279984	1283722	wheat
żyto	119869	213769	184551	204004	rye
jęczmień	275366	266906	227782	216387	barley
owies	27014	44387	40154	49236	oats
pszenżyto	473235	460700	392097	366519	triticale
mieszanek zbożowe	136873	136134	54745	49556	cereal mixed
kukurydza na ziarno	409400	942971	1198914	1072060	maize for grain
Ziemniaki	432653	666050	498383	448234	Potatoes
Buraki cukrowe	1750701	3433248	3037256	3113520	Sugar beets
Rzepak i rzepik	335778	299271	344223	332506	Rape and turnip rape
Siano łąkowe	352420	404710	321934	359646	Meadow hay
PLONY z 1 ha w dt YIELDS per hectare in decitonnes					
Zboża	39,6	54,4	57,6	55,5	Cereals
w tym:					of which:
zboża podstawowe	39,3	50,3	51,5	50,6	basic cereals
pszenica	45,4	57,4	56,3	55,5	wheat
żyto	27,0	35,7	41,0	39,8	rye
jęczmień	32,0	44,0	44,5	43,9	barley
owies	27,1	37,3	36,4	32,9	oats
pszenżyto	38,8	49,2	50,6	50,5	triticale
mieszanek zbożowe	29,2	39,9	39,4	37,1	cereal mixed
kukurydza na ziarno	47,4	72,0	75,2	70,9	maize for grain
Ziemniaki	251	337	330	285	Potatoes
Buraki cukrowe	472	647	627	569	Sugar beets
Rzepak i rzepik	28,6	33,3	34,2	32,9	Rape and turnip rape
Siano łąkowe	42,3	48,7	49,6	56,3	Meadow hay

TABL. 6 (96). **POWIERZCHNIA, ZBIORY I PLONY WARZYW GRUNTOWYCH^a**
AREA, PRODUCTION AND YIELDS OF GROUND VEGETABLES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
POWIERZCHNIA w tys. ha – stan w czerwcu AREA in thousand hectare – as of June					
O G Ó Ł E M	24,5	26,1^b	24,8	23,0	T O T A L
Kapusta	1,5	0,6 ^b	0,8	0,7	Cabbages
Kalafiory	1,5	0,8 ^b	0,9	0,6	Cauliflowers
Cebula	5,8	8,9 ^b	8,6	8,2	Onions
Marchew jadalna	3,0	3,7 ^b	3,3	2,8	Carrots
Buraki ćwikłowe	0,9	0,9 ^b	0,8	0,9	Beetroots
Ogórki	1,4	0,3 ^b	0,3	0,3	Cucumbers
Pomidory	2,1	0,9 ^b	1,1	0,9	Tomatoes
Pozostale ^c	8,4	9,9 ^b	9,0	8,6	Others ^c
ZBIORY w t PRODUCTION in tonnes					
O G Ó Ł E M	538686	709281	647785	614580	T O T A L
Kapusta	54423	27375	29988	27971	Cabbages
Kalafiory	22926	17414	15814	12122	Cauliflowers
Cebula	138941	278841	271204	253731	Onions
Marchew jadalna	105522	153734	120514	116366	Carrots
Buraki ćwikłowe	24833	30184	25963	30660	Beetroots
Ogórki	18576	10316	7301	5791	Cucumbers
Pomidory	68173	42231	33219	28297	Tomatoes
Pozostale ^c	105293	149187	143782	139643	Others ^c
PLONY z 1 ha w dt YIELDS per hectare in decitonnes					
Kapusta	365	430	400	396	Cabbages
Kalafiory	157	218	185	194	Cauliflowers
Cebula	241	314	315	310	Onions
Marchew jadalna	347	411	360	420	Carrots
Buraki ćwikłowe	273	334	320	338	Beetroots
Ogórki	130	337	230	227	Cucumbers
Pomidory	326	454	310	318	Tomatoes
Pozostale ^c	126	151	160	163	Others ^c

a W 2015 r. łącznie z ogrodami przydomowymi. b Dane Powszechnego Spisu Rolnego 2020. c Pietruszka, pory, seler, rzodkiewka, sałata, rabarbar itp.
a Including kitchen gardens in 2015. b Data of the Agricultural Census 2020. c Parsley, leeks, celeries, radish, lettuce, rhubarb etc.

WYKRES 1 (61). **ZBIORY OWOCÓW**
CHART 1 (61). FRUIT PRODUCTION

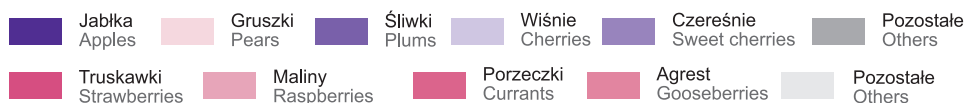
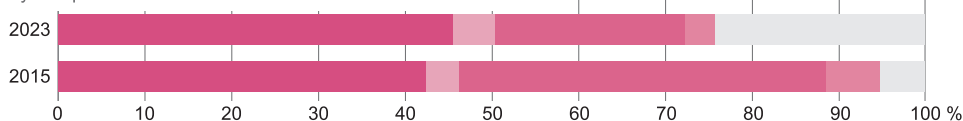
Zbiory owoców z drzew owocowych:

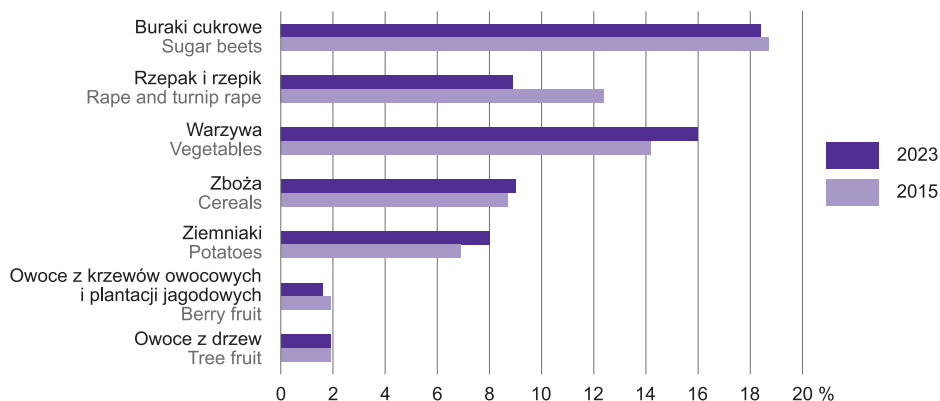
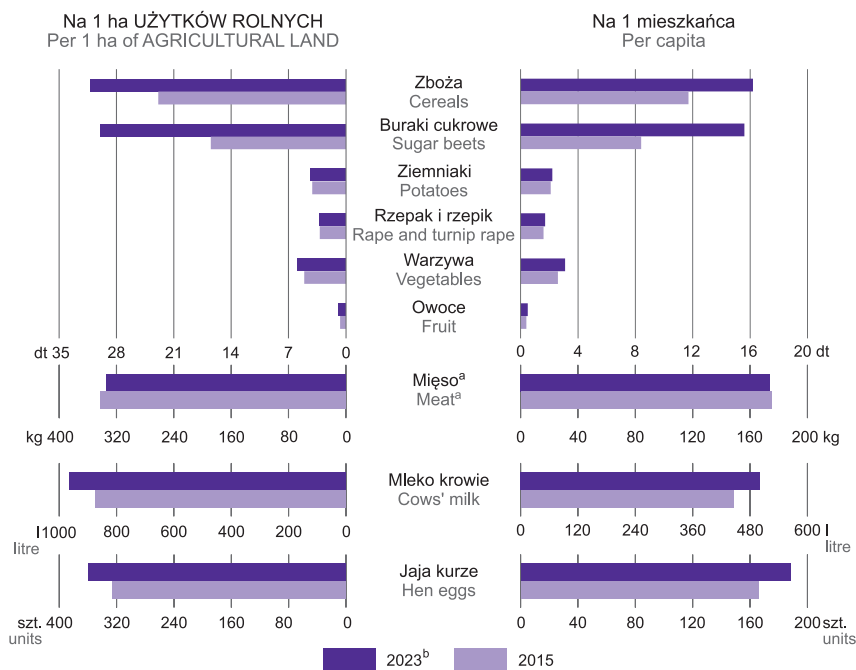
Tree fruit production:

Zbiory owoców z krzewów owocowych i z plantacji jagodowych:

Berry fruit production:

WYKRES 2 (62). UDZIAŁ WOJEWÓDZTWA W KRAJOWEJ PRODUKCJI WYBRANYCH ZIEMIOPŁODÓW ROLNYCH I OGRODNICZYCH
CHART 2 (62). THE VOIVODSHIP'S SHARE IN DOMESTIC PRODUCTION OF SELECTED AGRICULTURAL AND HORTICULTURAL CROPS

WYKRES 3 (63). PRODUKCJA WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH
CHART 3 (63). PRODUCTION OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS

a Wołowe, cielęce, wieprzowe, baranie, końskie, drobiowe, kozie, królicze i dziczyzna; łącznie z tłuszczami i podrobami; w wadze poubojowej ciepłej. b Do przeliczeń przyjęto dane wstępne powierzchni użytków rolnych.

a Beef, veal, pork, mutton, horseflesh, poultry, goat, rabbit and game; including fats and pluck; in post-slaughter warm weight. b Preliminary data on the area of agricultural land were used for the calculation.

TABL. 7 (97). BYDŁO, TRZODA CHLEWNA, OWCE I DRÓB
Stan w czerwcu
CATTLE, PIGS, SHEEP AND POULTRY
As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
W SZTUKACH IN HEADS					
Bydło	495687	510244	503487	495188	Cattle
w tym krowy	165581	154423	141211	148054	of which cows
Trzoda chlewna	1325008	1125629	897122	822203	Pigs
w tym lochy	124472	96238	61800	61416	of which sows
Owce	7703	10039	10177	9902	Sheep
w tym maciorki	5634	4794	6117	5975	of which ewes
W przeliczeniowych sztukach dużych ^a (bydło, trzoda chlewna, owce i konie)	603739	585905	544563	526664	In terms of large heads ^a (cattle, pigs, sheep and horses)
Drób	9768715	12475316	9400270 ^b	11729630 ^b	Poultry
w tym kury nioski	1779523	2119660	1685468 ^b	1524412 ^b	of which laying hens
NA 100 ha UŻYTKÓW ROLNYCH w szt. ^c PER 100 hectares OF AGRICULTURAL LAND in heads ^c					
Bydło	46,6	48,3	47,7	47,7	Cattle
w tym krowy	15,6	14,6	13,4	14,3	of which cows
Trzoda chlewna	124,5	106,7	85,0	79,2	Pigs
w tym lochy	11,7	9,1	5,9	5,9	of which sows
Owce	0,7	1,0	1,0	1,0	Sheep
w tym maciorki	0,5	0,5	0,6	0,6	of which ewes
W przeliczeniowych sztukach dużych ^a (bydło, trzoda chlewna, owce i konie)	56,7	55,5	51,6	50,7	In terms of large heads ^a (cattle, pigs, sheep and horses)
Drób	918,1	1182,0	890,7 ^b	1129,5 ^b	Poultry
w tym kury nioski	167,2	200,8	159,7 ^b	146,8 ^b	of which laying hens

a W 2015 r. do przeliczeń przyjęto stan koni z 2013 r., w 2020 r. – stan z 2016 r. b Stan w grudniu. c Dla danych za 2022 r. przyjęto do przeliczeń użytki rolne Powszechnego Spisu Rolnego 2020, a dla danych za 2023 r. przyjęto do przeliczeń dane wstępne

b In 2015, the horse stock as of 2013 was used in calculations, in 2020 – as of 2016. b As of December. c Data for 2022 were calculated by agricultural land coming from the Agricultural Census 2020 and data for 2023 were calculated by the preliminary data.

WYKRES 4 (64). UDZIAŁ WOJEWÓDZTWA W KRAJOWYM POGLÓWIU BYDŁA, TRZODY CHLEWNEJ, OWIEC I DROBIU

CHART 4 (64). THE VOIVODSHIP'S SHARE IN DOMESTIC STOCK OF CATTLE, PIGS, SHEEP AND POULTRY

TABL. 8 (98). **PRODUKCYJA MIĘSA^a**
PRODUCTION OF MEAT^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
W TYSIĄCACH TON IN THOUSAND TONNES					
Produkcja żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami)	364,9	348,4	342,8	347,1	Production of animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck)
mięso i tłuszcze	346,5	330,2	324,6	328,8	meat and fats
wołowe	36,5	34,4	35,8	32,3	beef
cielęce	0,3	0,0	-0,6	-0,4	veal
wieprzowe	204,5	163,4	156,4	152,9	pork
baranie	0,1	0,1	0,1	0,1	mutton
końskie	0,5	0,0	0,1	0,1	horseflesh
drobiowe	103,2	130,6	131,8	142,7	poultry
kozy i królicze ^b	1,4	1,6	1,0	1,2	goat and rabbit ^b
podroby	18,4	18,3	18,2	18,2	pluck
NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH w kg PER 1 hectare OF AGRICULTURAL LAND in kg					
O G Ó Ł E M	343,0	331,0	324,8	334,2^c	TOTAL

a W wadze poubojowej ciepłej. Od 2019 r. dane nie są porównywalne z danymi za lata poprzednie z uwagi na zmianę współczynników przeliczeniowych żywca rzeźnego na wagę poubojową ciepłą. b Łącznie z dziczyzną. c Do przeliczeń przyjęto dane wstępne powierzchni użytków rolnych.

a In post-slaughter warm weight. Since 2019, data have been incomparable with those for previous years due to the change of conversion rates in post-slaughter warm weight. b Including game. c Preliminary data on the area of agricultural land were used for the calculation.

TABL. 9 (99). **PRODUKCYJA MLEKA KROWIEGO I JAJ KURZYCH**
PRODUCTION OF COWS' MILK AND HEN EGGS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Produkcja mleka:					Milk production:
w milionach litrów	928,3	1084,8	977,1	998,7	in million litres
na 100 ha użytków rolnych w tys. l	87,2	102,8	92,6	96,2 ^a	per 100 ha agricultural land in thousand litres
Przeciętny roczny udoj mleka od 1 krowy w l	5865	7201	6931	6920	Average annual quantity of milk per cow in litres
Produkcja jaj w mln szt.	346,0	488,4	469,0	375,7	Egg production in million pieces
Przeciętna roczna liczba jaj od 1 kury nioski w szt.	201	243	256	246	Average annual number of eggs per laying hen in pieces

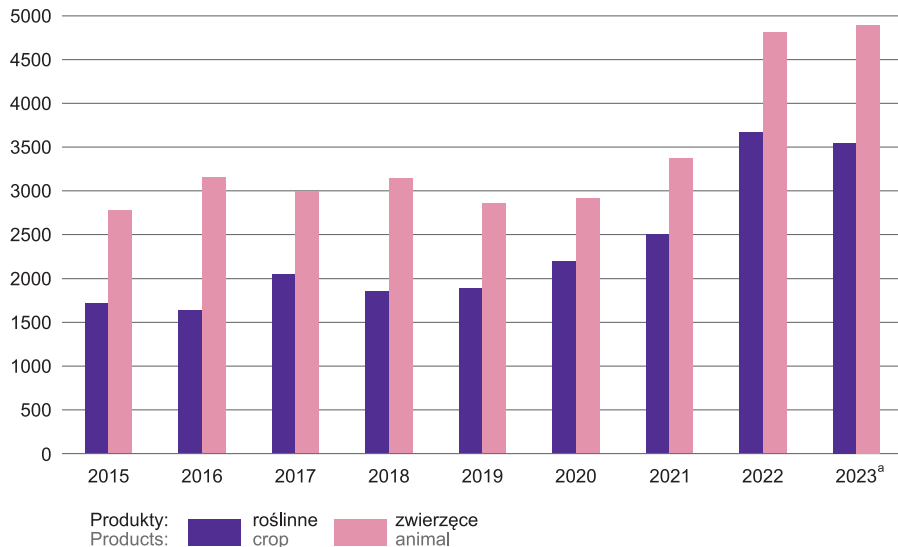
a Do przeliczeń przyjęto dane wstępne powierzchni użytków rolnych.

a Preliminary data on the area of agricultural land were used for the calculation.

WYKRES 5 (65). **WARTOŚĆ SKUPU PRODUKTÓW ROLNYCH (ceny bieżące)**

CHART 5 (65). **VALUE OF AGRICULTURE PRODUCTS PROCUREMENT (current prices)**

na 1 ha użytków rolnych w zł
per 1 ha of agricultural land in PLN

a Do przeliczeń przyjęto dane wstępne powierzchni użytków rolnych.

a Preliminary data on the area of agricultural land were used for the calculation.

TABL. 10 (100). **CIĄGNIKI ROLNICZE WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH**
AGRICULTURAL TRACTORS BY AREA GROUPS

LATA YEARS	Ciągniki rolnicze Agricultural tractors								
	ogółem total	w tym w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych of which in farms with agricultural land area of							
		do 1,00 ha 1.00 ha up to	1,01–1,99	2,00–4,99	5,00–9,99	10,00– –14,99	15,00– –19,99	20,00– –49,99	50,00 ha i więcej 50.00 ha and more
	w tys. sztuk in thousands								
2016	93,4	0,3	1,7	8,6	15,7	16,2	11,5	27,2	12,2
2020	87,4	0,6	2,0	7,3	14,7	14,1	10,7	25,5	12,6
2023 ^a	88,8	0,4	2,6	7,0	15,2	13,9	10,5	26,4	12,6

a Dane wstępne.

a Preliminary data.

TABL. 11 (101). **SKUP WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH**
PROCUREMENT OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS

PRODUKTY ROLNE	2015	2020	2022	2023	AGRICULTURAL PRODUCTS
Zboża w t	1180054	1626480	1398485	1483837	Cereals in tonnes
w tym zboża podstawowe	959404	1139591	925978	1111668	of which basic cereals
pszenica	753607	869392	746345	967247	wheat
żyto	64713	109920	45822	41039	rye
jęczmień	41280	44727	47459	33738	barley
owies i mieszanki zbożowe	1857	2992	2088	1940	oats and cereal mixed
pszenżyto	97947	112560	84264	67704	triticale
Ziemniaki w t	159056	285273	261749	280194	Potatoes in tonnes
Buraki cukrowe w t	1891355	3138535	3102393	2981246	Sugar beets in tonnes
Rzepak i rzepik w t	241523	235814	108633	160868	Rape and turnip rape in tonnes
Warzywa w t	343129	323887	461039	349638	Vegetables in tonnes
Owoce w t	66074	59500	104487	121857	Fruit in tonnes
Żywiec rzeźny ^a w t	467543	427115	448314	440967	Animals for slaughter ^a in tonnes
bydło (bez cieląt)	66694	52778	51582	45571	cattle (excluding calves)
cielęta	161	16	12	11	calves
trzoda chlewna	256719	203819	220846	214006	pigs
owce	168	244	309	330	sheep
konie	579	36	58	57	horses
drób	143222	170222	175507	180992	poultry
Żywiec rzeźny w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) ^b w t	335847	314324	331128	326923	Animals for slaughter in terms of meat (including fats) ^b in tonnes
Mleko krowie w tys. l	782145	838602	887958	874568	Cows' milk in thousand litres
Jaja kurze konsumpcyjne w tys. szt.	4338	4258	4212	5375	Consumer hen eggs in thousand units

a W wadze żywej. b Wołowe, cielęce, wieprzowe, baranie, końskie i drobiowe; w wadze poubojowej ciepłej. Od 2019 r. dane nieporównywalne z danymi za lata poprzednie.

a In live weight. b Beef, veal, pork, mutton, horseflesh and poultry; in post-slaughter warm weight. Since 2019 data been not comparable with data for previous years.

TABL. 12 (102). **DYNAMIKA GLOBALNEJ, KOŃCOWEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ (ceny stałe)**
INDICES OF GROSS, FINAL AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT
 (constant prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2021 ^a	2022 ^b	SPECIFICATION
	rok poprzedni=100 previous year=100				
Produkcja globalna	91,4	113,7	102,8	108,7	Gross output
roślinna	90,6	125,0	101,4	117,8	crop
zwierzęca	92,2	101,0	104,8	96,4	animal
Produkcja końcowa	92,7	110,1	102,9	112,1	Final output
roślinna	93,3	119,5	101,0	127,2	crop
zwierzęca	92,2	101,7	104,9	96,9	animal
Produkcja towarowa	96,2	111,4	103,4	107,2	Market output
roślinna	96,6	126,3	100,7	115,0	crop
zwierzęca	95,9	99,6	106,0	99,9	animal

a Dane zmieniono w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika. b Ceny stałe 2021 r.

a Data have been changed in relation to the data published in the previous edition of the Yearbook. b Constant prices for 2021.

TABL. 13 (103). **NAKŁADY PRACY W GOSPODARSTWACH ROLNYCH**
LABOUR INPUT ON AGRICULTURAL HOLDINGS

LATA YEARS	Ogółem Grand total		W gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie On private farms in agriculture				W gospodarstwach osób prawnych On farms of legal persons		
	ogółem grand total	w tym kobiety of which women	razem total	w tym of which			razem total	w tym pracownicy najemni ^b of which paid employees ^b	
				rodzinna siła robo- cza ^c family labour force ^c	pracownicy najemni ^b paid employees ^b				
					stali permanent	dorywczy temporary		stali permanent	dorywczy temporary
	w rocznych jednostkach pracy (AWU) in Annual Work Unit (AWU)								
2016	90,3	31,9	86,4	74,8	7,4	2,7	3,9	2,9	0,2
2020	79,0	27,0	75,7	67,4	5,8	1,3	3,3	2,7	0,2
2023 ^c	71,9	25,6	69,2	64,5	2,8	0,9	2,7	2,2	0,2

a Na podstawie umowy o pracę (pisemnej lub ustnej). b Dotyczy właścicieli, współwłaścicieli i dzierżawców, łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin. c Dane wstępne opracowano na podstawie badania Zintegrowane statystyki dotyczących gospodarstw rolnych (R-SGR); obejmują okres od 2 czerwca 2022 r. do 1 czerwca 2023 r., patrz uwagi do działu, ust. 15, na str. 196.

a On the basis of employment agreement (written or verbal). b Concerns owners, co-owners and leaseholders, including contributing family workers. c Preliminary data were compiled on the basis of the Integrated Farm Statistics (IFS) survey, including the period from 2 June 2022 to 1 June 2023, see notes to the chapter, item 15 on page 196.

TABL. 14 (104). **GLOBALNA PRODUKCJA ROLNICZA (ceny stałe)**
GROSS AGRICULTURAL OUTPUT (constant prices)

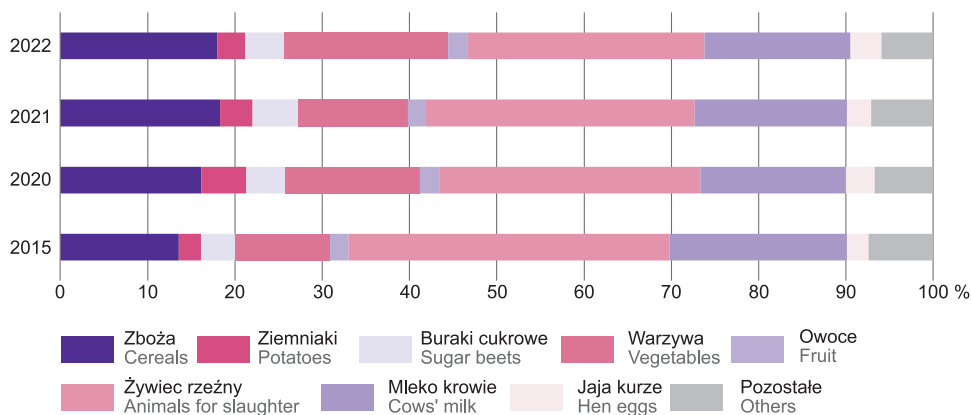
WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2021 ^a	2022	SPECIFICATION
	w odsetkach in percent				
O G Ó Ł E M	100,0	100,0	100,0	100,0	T O T A L
Produkcja roślinna	50,4	58,2	57,4	62,2	Crop output
Zboża	19,1	21,7	25,0	25,6	Cereals
w tym zboża podstawowe	15,4	15,4	17,0	16,9	of which basic cereals
w tym: pszenica	8,8	9,0	10,6	11,1	of which: wheat
żyto	0,9	1,5	1,2	1,3	rye
jęczmień	2,1	1,7	1,9	1,6	barley
Ziemniaki	2,9	5,4	3,3	3,0	Potatoes
Przemysłowe	9,0	9,1	10,8	11,3	Industrial
w tym buraki cukrowe	2,9	3,3	3,9	3,3	of which sugar beets
Warzywa	10,8	13,8	11,7	15,9	Vegetables
Owoce	1,8	2,0	1,9	1,7	Fruit
Siano łąkowe	0,6	0,5	0,4	0,3	Meadow hay
Pozostałe	6,2	5,7	4,3	3,8	Others
Produkcja zwierzęca	49,6	41,8	42,6	37,8	Animal output
Żywiec rzeźny ^b	29,6	22,7	23,8	20,6	Animals for slaughter ^b
w tym:					of which:
bydło (bez cieląt)	5,4	4,3	5,1	4,5	cattle (excluding calves)
cielęta	0,1	0,3	0,3	0,0	calves
trzoda chlewna	16,2	11,2	11,5	9,5	pigs
owce	0,0	0,0	0,0	0,0	sheep
drób	7,8	6,8	7,0	6,6	poultry
Przyrost stada (podstawowego i obrotowego)	-0,9	0,0	-0,9	-0,3	Increase in herd (breeding and not-breeding)
Mleko krowie	17,3	15,3	16,1	13,8	Cows' milk
Jaja kurze	2,3	2,8	2,6	2,9	Hen eggs
Obornik	1,0	0,8	0,7	0,6	Manure
Pozostałe	0,3	0,2	0,3	0,2	Others

a Dane zmieniono w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika. b Bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie, drób, kozy i króliki.

a Data have been changed in relation to the data published in the previous edition of the Yearbook. b Cattle, calves, pigs, sheep, horses, poultry, goats and rabbits.

WYKRES 6 (66). **TOWAROWA PRODUKCJA ROLNICZA (ceny stałe)**

CHART 6 (66). **MARKET AGRICULTURAL OUTPUT (constant prices)**

Dział XIII. Leśnictwo i łowiectwo
Chapter XIII. Forestry and hunting

TABL. 1 (105). POWIERZCHNIA GRUNTÓW LEŚNYCH

Stan na 31 grudnia
FOREST LAND
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M w ha	431248	432239	431651	431700	T O T A L in ha
Lasy	421349	422241	421727	421845	Forests
Publiczne	372318	372563	373162	373577	Public
własność Skarbu Państwa	368703	368969	369642	370062	owned by the State Treasury
w tym:					of which:
w zarządzie Lasów Państwowych	367343	367654	368356	368786	managed by the State Forests
własność gmin ^a	3592	3567	3496	3492	owned by gminas ^a
pozostałe	23	27	24	24	other
Prywatne	49032	49678	48565	48268	Private
Grunty związane z gospodarką leśną	9899	9999	9924	9854	Land connected with silviculture
LESISTOŚĆ w %	23,4	23,5	23,5	23,5	FOREST COVER in %
UDZIAŁ POWIERZCHNI GRUNTÓW LEŚNYCH W POWIERZCHNI ŁĄDOWEJ WOJEWÓDZTWA w %	24,7	24,7	24,7	24,7	SHARE OF FOREST LAND IN LAND AREA OF THE VOIVODSHIP in %

a Dotyczy także gmin mających również status miasta na prawach powiatu.
a Including gminas which are also cities with powiat status.

Uwaga do wykresów 1 i 2

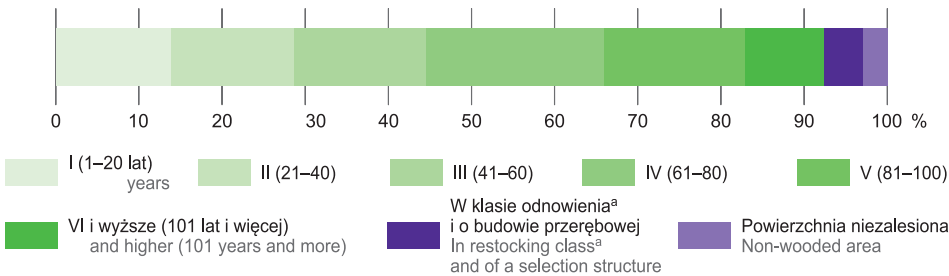
Dane opracowano na podstawie Wielkoobszarowej Inwentaryzacji Stanu Lasów przeprowadzonej w latach 2019–2023 przez Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej.

Note to charts 1 and 2

Data prepared on the basis of the National Forest Inventory conducted in 2019–2023 by the Bureau for Forest Management and Geodesy.

WYKRES 1 (67). STRUKTURA POWIERZCHNI LASÓW WEDŁUG KLAS WIEKU DRZEWOSTANÓW

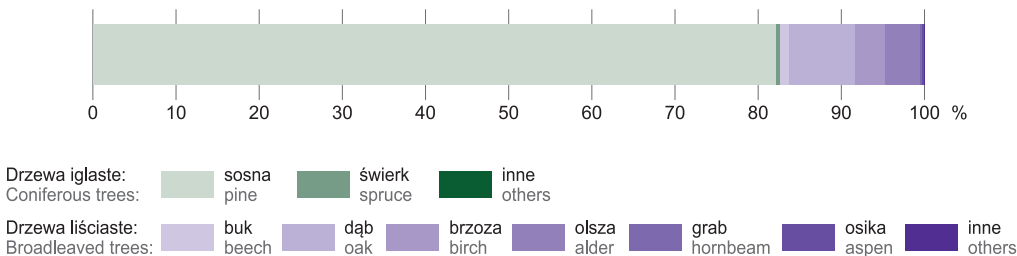
CHART 1 (67). STRUCTURE OF FOREST AREA BY AGE CLASSES OF TREE STANDS

a Łącznie z klasą do odnowienia.
a Including a class for restocking.

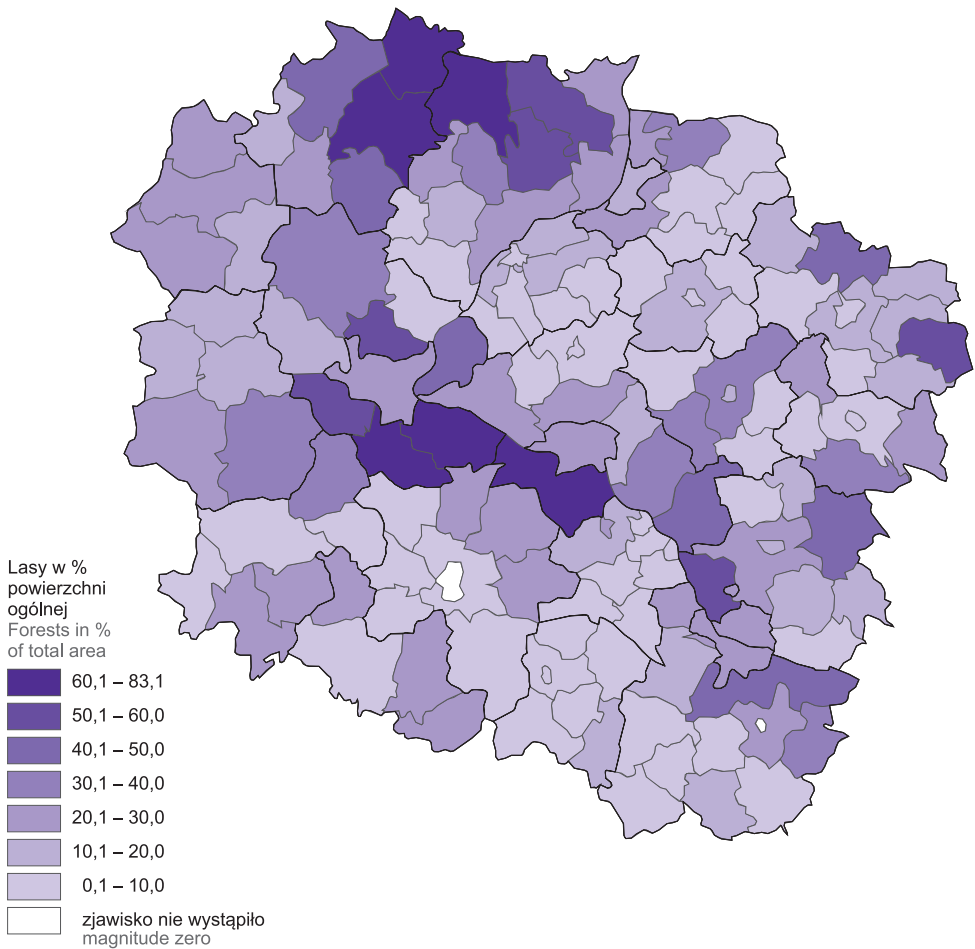
WYKRES 2 (68). STRUKTURA POWIERZCHNI LASÓW WEDŁUG GATUNKÓW PANUJĄCYCH (przeważających) W DRZEWOSTANIE

CHART 2 (68). STRUCTURE OF FOREST AREA BY DOMINANT (prevailing) SPECIES IN TREE STANDS

MAPA 1 (31).
MAP 1 (31).

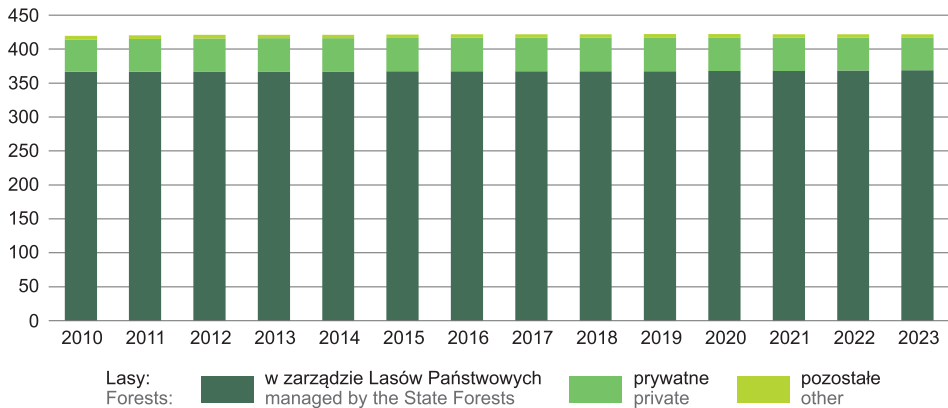
LESISTOŚĆ W 2023 R.
FOREST COVER IN 2023

Kujawsko-Pomorskie = 23,5%

Powierzchnia lasów
Forest area

tys. ha
thousand ha

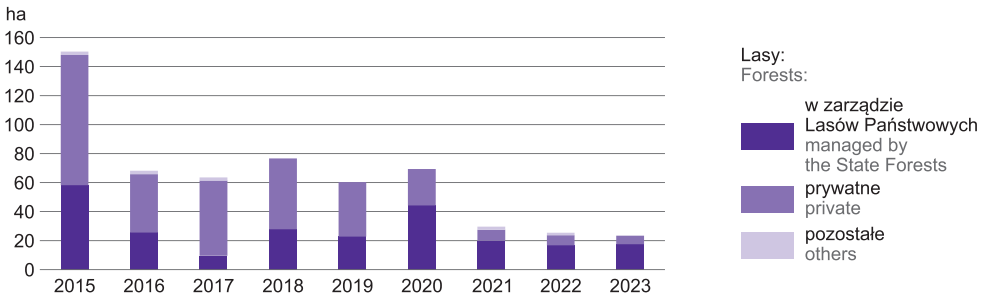
TABL. 2 (106). **ODNOWIENIA, ZALESIENIA I INNE PRACE HODOWLANE**
RENEWALS, AFFORESTATION AND OTHER SILVICULTURE OPERATIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023				SPECIFICATION
				ogółem grand total	las publiczne public forests		las prywatne private forests	
					razem total	w tym własność Skarbu Państwa of which owned by the State Treasury		
w ha in ha								
Odnowienia	2736	4831	4176	3682	3626	3620	56	Renewals
sztuczne	2717	4583	3962	3423	3371	3365	52	artificial
naturalne	19	248	214	259	255	255	4	natural
Zalesienia ^a	150	69	25	23	17	17	6	Afforestation ^a
Poprawki i uzupełnienia	270	451	348	460	432	424	28	Replantings and refillings
Pielęgnowanie lasu	15608	16680	19014	18057	17781	17736	276	Forest tending
Powierzchnia objęta trzebieżami	32573	26164	27281	27048	25793	25415	1255	Area under thinning operations

a Nieużytków, gruntów rolnych nieprzydatnych do produkcji rolnej i gruntów rolnych nieużytkowanych rolniczo oraz innych gruntów nadających się do zalesienia.

a Wasteland, agricultural land not suitable for agricultural production and agricultural land not in agricultural cultivation as well as other land suitable for afforestation.

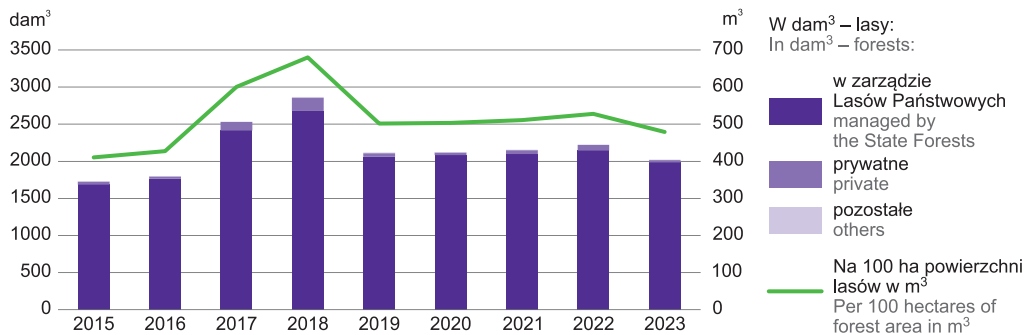
WYKRES 3 (69). **ZALESIENIA^a**
CHART 3 (69). **AFFORESTATION^a**

a Nieużytków, gruntów rolnych nieprzydatnych do produkcji rolnej i gruntów rolnych nieużytkowanych rolniczo oraz innych gruntów nadających się do zalesienia.

a Wasteland, agricultural land not suitable for agricultural production and agricultural land not in agricultural cultivation as well as other land suitable for afforestation.

WYKRES 4 (70). **POZYSKANIE DREWNA^a (grubizny)**
CHART 4 (70). **TIMBER REMOVALS^a**

a Bez pozyskania drewna (grubizny) z zadrzewień; z wyłączeniem karpiny.

a Excluding timber removals from afforested areas; excluding stump wood.

TABL. 3 (107). **POZYSKANIE DREWNA^a**
REMOVALS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023				SPECIFICATION
				ogółem grand total	lasy publiczne public forests		lasy prywatne private forests	
					razem total	w tym własność Skarbu Państwa of which owned by the State Treasury		
O G Ó Ł E M w dam³	1853,0	2297,5	2410,6	2166,8	2133,7	2128,9	33,0	T O T A L in dam³
Grubizna	1730,8	2125,0	2225,0	2021,5	1988,4	1983,6	33,0	Timber
Grubizna iglasta	1419,6	1842,0	1926,2	1746,6	1718,7	1714,8	27,9	Coniferous
w tym drewno wielkowymiarowe	529,9	733,1	792,1	729,4	724,7	722,3	4,7	of which large-size wood
Grubizna liściasta	311,1	283,1	298,9	274,9	269,8	268,9	5,1	Non-coniferous
w tym drewno wielkowymiarowe	74,3	61,3	50,5	47,8	47,5	47,0	0,3	of which large-size wood
Drewno małowymiarowe ^b	122,2	172,4	185,5	145,3	145,3	145,3	–	Slash ^b
w tym do przerobu przemysłowego	9,2	9,7	11,9	5,5	5,5	5,5	–	of which slash for industrial purposes
w tym opałowe	113,0	162,7	173,6	139,8	139,8	139,8	–	of which firewood
GRUBIZNA NA 100 ha POWIERZCHNI LASÓW w m³	410,8	503,3	527,6	479,2	532,3	537,8	68,4	TIMBER PER 100 hectares OF FOREST AREA in m³

a Bez pozyskania drewna (grubizny) z zadrzewień; z wyłączeniem karpiny. b Wyłącznie w lasach publicznych.

a Excluding removals (of timber) from afforested areas; excluding stump wood. b Solely in public forests.

TABL. 4 (108). **SKUP OWOCÓW I GRZYBÓW LEŚNYCH^a ORAZ ZWIERZĄT ŁOWNYCH**
PROCUREMENT OF FOREST FRUITS AND MUSHROOMS^a
AS WELL AS GAME ANIMALS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
W TONACH IN TONNES					
Owoce leśne	150	202	224	227	Forest fruits
Grzyby leśne	19	31	0	4	Forest mushrooms
Zwierzęta łowne	650	685	458	377	Game animals
POLSKA = 100 POLAND = 100					
Owoce leśne	1,8	3,7	6,4	5,8	Forest fruits
Grzyby leśne	0,7	1,1	0,0	0,1	Forest mushrooms
Zwierzęta łowne	5,1	5,3	4,5	3,3	Game animals

a Dane dotyczą owoców i grzybów leśnych świeżych.

a Data concern fresh forest both fruit and mushrooms.

TABL. 5 (109). **POŻARY W LASACH**
FOREST FIRES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022 ^a	2023	SPECIFICATION
Liczba pożarów	598	320	437	364	Number of fires
w tym: podpalenia	359	221	240	79	of which: arsons
nieostrożność dorosłych	115	66	120	29	negligence of adults
Powierzchnia lasów dotkniętych pożarami w ha	98,47	50,34	51,63	40,48	Area of forest burned in hectares
w tym: podpalenia	43,02	20,72	27,42	6,12	of which: arsons
nieostrożność dorosłych	29,84	27,93	12,40	5,22	negligence of adults
Przeciętna powierzchnia lasu objęta jednym pożarem w ha	0,16	0,16	0,12	0,11	Average forest area burned by a fire in hectares

a Dane zmieniono w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika.

Źródło: dane z Krajowego Systemu Informacji o Pożarach prowadzonego przez Instytut Badawczy Leśnictwa.

a Data have been changed in relation to the data published in the previous edition of the Yearbook.

Source: data of the National Forest Fire Information System maintained by the Forest Research Institute.

TABL. 6 (110). **KOŁA, CZŁONKOWIE ORAZ OBWODY ŁOWIECKIE POLSKIEGO ZWIĄZKU ŁOWIECKIEGO**
Stan na 31 marca
CLUBS, MEMBERS AND HUNTING DISTRICTS OF THE POLISH HUNTING ASSOCIATION
As of 31 March

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Koła łowieckie:					Hunting clubs:
liczba ^a	178	178	182	183	number ^a
członkowie ^b	6840	7240	7288	7368	members ^b
Obwody łowieckie:					Hunting districts:
liczba	251	278	250	259	number
powierzchnia w tys. ha	1498,3	1676,8	1482,5	1760,1	area in thousand hectares
w tym na gruntach leśnych	356,0	446,8	361,9	471,9	of which on forest land

a, b Dane grupowane według: a – siedziby koła łowieckiego, b – miejsca zamieszkania członka koła.

Źródło: dane Polskiego Związku Łowieckiego.

a, b Data grouped according to: a – the seat of a hunting club, b – a place of residence of a hunting club member.

Source: data of the Polish Hunting Association.

TABL. 7 (111). **WYBRANE ZWIERZĘTA ŁOWNE^a**
Stan na 10 marca
SELECTED GAME ANIMALS^a
As of 10 March

ZWIERZĘTA ŁOWNE	2015	2020	2022	2023	GAME ANIMALS
W SZTUKACH IN HEADS					
Łosie	612	1105	1425	1661	Moose
Daniele	3674	3508	4337	3313	Fallow deer
Muflony	156	193	212	219	Mouflons
W TYSIĄCACH SZTUK IN THOUSAND HEADS					
Jelenie	10,3	10,7	18,1	13,6	Deer
Sarny	50,9	50,2	55,7	51,8	Roe deer
Dziki	13,7	3,1	2,6	2,6	Wild boars
Lisy	11,5	11,0	11,9	12	Foxes
Zajęce	60,1	61,6	72,2	71,9	Hares
Bażanty	50,1	34,6	36,6	37,1	Pheasants
Kuropatwy	13,9	6,9	6,8	6,8	Partridges

a Dane szacunkowe.

Źródło: dane Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych, Polskiego Związku Łowieckiego oraz innych jednostek prowadzących ośrodki hodowli zwierzyń.

a Estimated data.

Source: data of the General Directorate of the State Forests, the Polish Hunting Association and other units running game breeding centres.

TABL. 8 (112). **ODSTRZAŁ WYBRANYCH ZWIERZĄT ŁOWNYCH^a**
SELECTED GAME ANIMALS SHOT^a

ZWIERZĘTA ŁOWNE	2015/16	2020/21	2022/23	2023/24	GAME ANIMALS
	w sztukach		in heads		
Daniele	1832	1357	1096	965	Fallow deer
Jelenie	4912	4658	5263	4919	Deer
Sarny	11301	10138	10467	9999	Roe deer
Dziki	18003	15414	9494	7949	Wild boars
Lisy	10454	11743	10848	11807	Foxes
Zajęce	443	22	328	367	Hares
Bażanty	22485	5559	2790	4354	Pheasants

a W łowieckim roku gospodarczym liczonym od 1 kwietnia danego roku do 31 marca roku następnego.

Źródło: dane Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych, Polskiego Związku Łowieckiego oraz innych jednostek prowadzących ośrodki hodowli zwierzyń.

a In a hunting economic year defined from 1 April of given year to 31 March of the following year.

Source: data of the General Directorate of the State Forests, the Polish Hunting Association and other units running game breeding centres.

Dział XIV. Przemysł i budownictwo

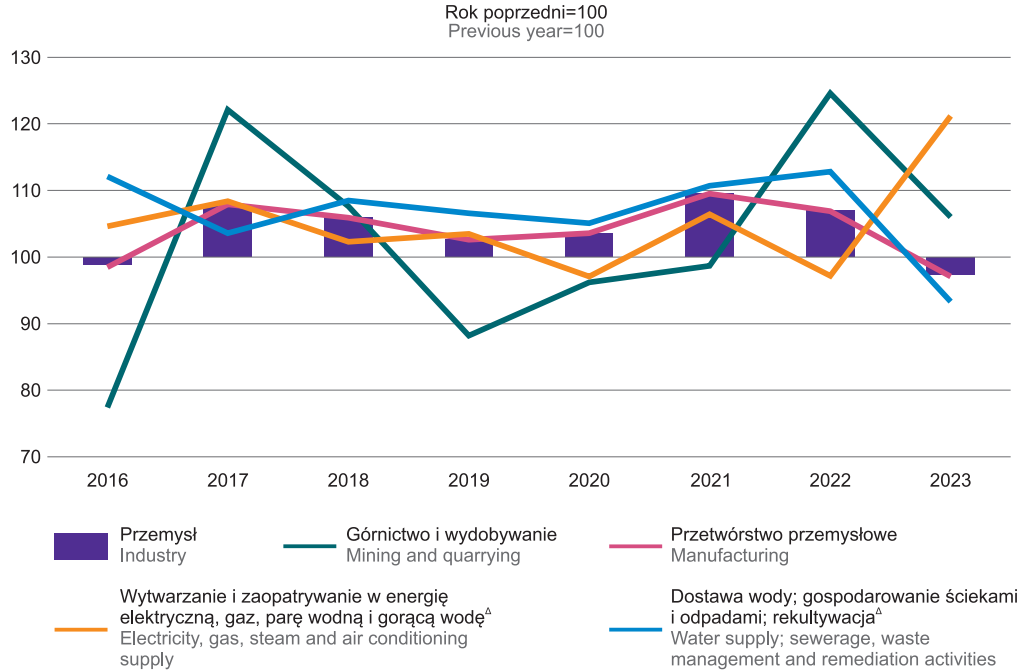
Chapter XIV. Industry and construction

TABL. 1 (113). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU^a**
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2015	2020	2022	2023		
	w mln zł in million PLN				w odset- kach in percent	2022=100 (ceny stałe 2021 r.) (constant prices 2021)
	ceny bieżące current prices					
O G Ó Ł E M T O T A L	50845,9	62043,1	96249,6	89257,4	100,0	97,3
Górnictwo i wydobywanie Mining and quarrying	241,2	252,3	385,3	478,3	0,5	106,0
Przetwórstwo przemysłowe Manufacturing	48639,9	58950,7	92200,7	84550,6	94,7	97,1
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^a Electricity, gas, steam and air conditioning supply	713,2	900,4	1105,7	1749,5	2,0	121,2
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^a Water supply; sewerage, waste management and remediation activities	1251,8	1939,7	2558,0	2479,0	2,8	93,3

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

WYKRES 1 (71). **DYNAMIKA PRODUKCJI SPRZEDANEJ PRZEMYSŁU^a WEDŁUG SEKCJI PKD
(ceny stałe)**
CHART 1 (71). **INDICES OF SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY^a BY NACE SECTIONS
(constant prices)**

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. W latach 2016–2021 jako ceny stałe przyjęto ceny stałe 2015 (średnie ceny bieżące 2015 r.), a od 2022 r. — ceny stałe 2021 r. (średnie ceny bieżące 2021 r.).
a Data concern economic entities employing more than 9 persons. In years 2016–2021 as constant prices were adopted 2015 constant prices (2015 average current prices), and since 2022 — 2021 constant prices (2021 average current prices).

TABL. 2 (114). PRODUKCJA WYBRANYCH WYROBÓW^a
PRODUCTION OF SELECTED PRODUCTS^a

WYROBY	2015	2020	2022	2023		PRODUCTS
				ogółem total	udział w pro- dukcji krajowej w % share in domes- tic pro- duction in %	
Mięso drobiowe w tys. t	123,6	192,6	187,2	204,0	5,9	Poultry meat in thousand tonnes
Mąka pszenna w tys. t	320,3	380,6	297,9	293,3	11,6	Wheat flour in thousand tonnes
Mąka żytnia w tys. t	30,2	31,3	31,3	31,7	15,1	Rye flour in thousand tonnes
Bielizna pościelowa w tys. szt.	8534	6829	6828	820	7,0	Bed linen in thousand units
Obuwie z wierzchami wykonanymi z tkanin ^b w tys. par	2521	1484	1494	688	18,9	Footwear with textile clothing uppers ^b in thousand pairs
Tworzywa sztuczne w formach podstawowych w tys. t	635,4	665,3	620,4	500,7	16,1	Plastics in primary forms in thousand tonnes
Maszyny do przemysłowego przygotowania lub produkcji żywności, gdzie indziej niesklasyfikowane w tys. szt.	10,2	8,3	9,5	7,7	22,1	Machinery for the industrial preparation or manufacture of food not elsewhere classified in thousand units
Kontenery specjalne przystosowane do przewożenia różnymi środkami transportu w tys. szt.	.	29,4	31,8	28,5	47,7	Containers specially designed for various means of transport in thousand units
Mebłe do siedzenia o konstrukcji głównie drewnianej w tys. szt.	2351	2014	1796	1485	9,9	Seats, primarily wooden frames in thousand units

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b Bez obuwia sportowego.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons. b Excluding sports footwear.

TABL. 3 (115). PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE I PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO W PRZEMYSŁE^a
AVERAGE PAID EMPLOYMENT AND AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN INDUSTRY^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Przeciętne zatrudnienie	128809	134452	136516	132823	Average paid employment
Górnictwo i wydobywanie	541	556	564	537	Mining and quarrying
Przetwórstwo przemysłowe	118969	123942	125839	122271	Manufacturing
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^a	2174	1786	1591	1634	Electricity, gas, steam and air conditioning supply
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^a	7125	8168	8523	8382	Water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w zł	3464,71	4676,46	5651,72	6373,78	Average monthly gross wages and salaries in PLN
Górnictwo i wydobywanie	4323,63	5770,41	7767,57	8192,68	Mining and quarrying
Przetwórstwo przemysłowe	3435,12	4665,15	5648,69	6374,01	Manufacturing
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^a	4473,05	5672,92	6602,99	7535,38	Electricity, gas, steam and air conditioning supply
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^a	3585,82	4555,65	5378,26	6026,64	Water supply; sewerage, waste management and remediation activities

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

TABL. 4 (116). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a (ceny bieżące)**
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a (current prices)

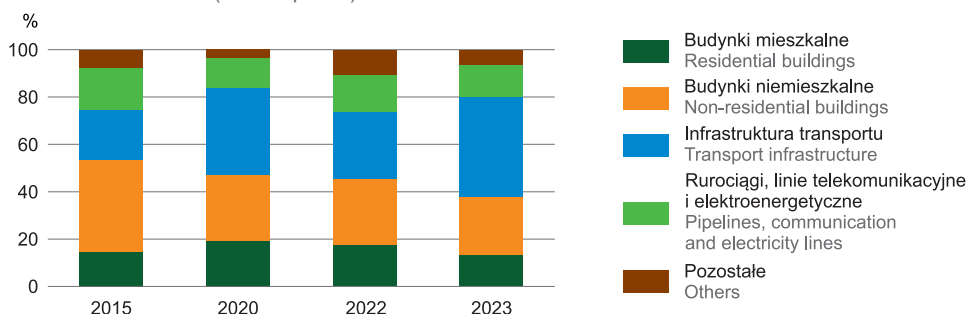
WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
	w mln zł	in million PLN			
O G Ó Ł E M	8875,9	10858,5	14844,3	16385,3	T O T A L
W tym podmioty o liczbie pracujących powyżej 9 osób	4286,7	5312,7	7351,3	8860,0	Of which entities employing more than 9 persons
budowa budynków ^a	1467,4	1661,4	2090,0	2143,9	construction of buildings
budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^a	1457,8	2303,6	2980,4	4405,4	civil engineering
roboty budowlane specjalistyczne	1361,4	1347,7	2280,9	2310,7	specialised construction activities

a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa kujawsko-pomorskiego, siłami własnymi (bez podwykonawców).

a Realised by enterprises seated in Kujawsko-Pomorskie Voivodship, using own resources (without subcontractors).

WYKRES 2 (72). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANYCH (ceny bieżące)**

CHART 2 (72). CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a BY TYPE OF CONSTRUCTIONS (current prices)

a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa kujawsko-pomorskiego, siłami własnymi (bez podwykonawców). Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Realised by enterprises seated in Kujawsko-Pomorskie Voivodship, using own resources (without subcontractors). Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 5 (117). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANYCH (ceny bieżące)**
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a BY TYPE OF CONSTRUCTIONS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem Total	Roboty o charakterze inwestycyjnym Investment works	Roboty o charakterze remontowym i pozostałe Restoration (renovation) and other works	SPECIFICATION
		w mln zł	in million PLN		
O G Ó Ł E M	2015	4286,7	2901,9	1384,8	T O T A L
	2020	5312,7	4001,2	1311,5	
	2022	7351,3	4876,4	2474,9	
	2023	8860,0	6706,1	2153,9	
Budynki		3349,4	2373,3	976,0	Buildings
budynki mieszkalne		1198,5	885,2	313,4	residential buildings
budynki niemieszkalne		2150,8	1488,1	662,7	non-residential buildings
Obiekty inżynierii lądowej i wodnej		5510,7	4332,8	1177,8	Civil engineering works
infrastruktura transportu		3734,9	.	.	transport infrastructure
rurociągi, linie telekomunikacyjne i elektroenergetyczne		1222,1	1001,9	220,2	pipelines, communication and electricity lines
kompleksowe budowle na terenach przemysłowych		491,2	157,8	333,4	complex structures on industrial sites
obiekty inżynierii lądowej i wodnej pozostałe		62,4	.	.	other civil engineering works

a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa kujawsko-pomorskiego, siłami własnymi (bez podwykonawców). Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Realised by enterprises seated in Kujawsko-Pomorskie Voivodship, using own resources (without subcontractors). Data concern economic entities employing more than 9 persons.

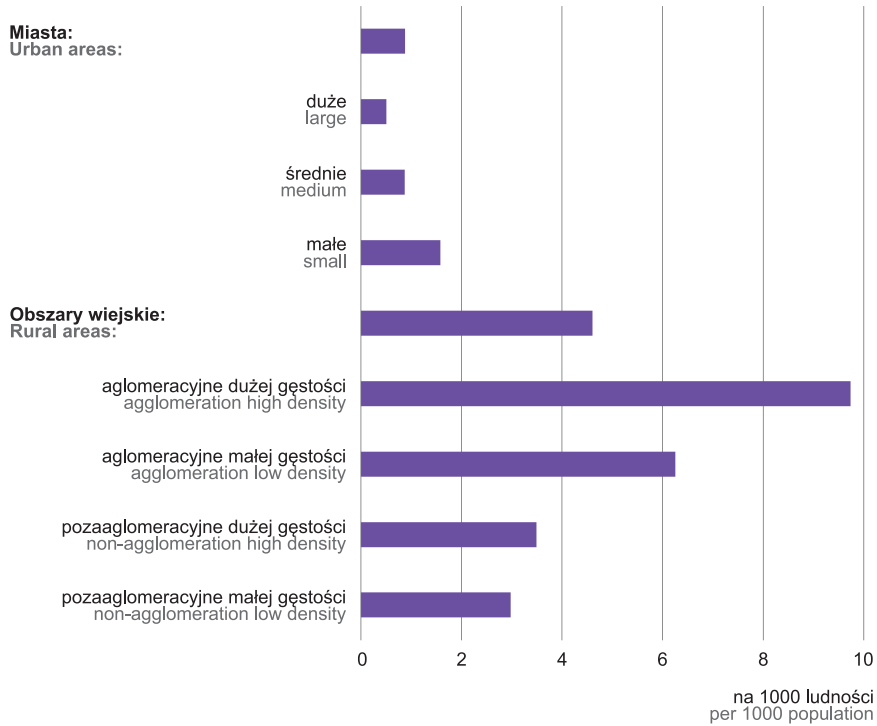
TABL. 6 (118). **BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA**
BUILDINGS COMPLETED

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Budynki^a	5253	6178	7284	6216	Buildings^a
miasta	1410	1612	1717	1496	urban areas
wieś	3843	4566	5567	4720	rural areas
Budynki mieszkalne	3852	4966	6123	5002	Residential buildings
w tym: jednorodzinne ^b	3596	4699	5864	4748	of which: single-family ^b
wielorodzinne ^c	84	154	151	142	multi-family ^c
Budynki niemieszkalne	1401	1212	1161	1214	Non-residential buildings
hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	32	8	33	17	hotels and similar buildings
budynki biurowe	26	32	23	31	office buildings
budynki handlowo-usługowe	172	141	163	125	wholesale and retail buildings
budynki transportu i łączności	383	332	291	288	traffic and communication buildings
budynki przemysłowe i magazynowe	233	252	233	272	industrial buildings and warehouses
ogólnodostępne obiekty kulturalne, budynki o charakterze edukacyjnym, budynki szpitali i zakładów opieki medycznej oraz budynki kultury fizycznej	39	27	34	58	buildings for public entertainment, education, hospital or institutional care buildings and sports halls
pozostałe budynki niemieszkalne	516	420	384	423	other non-residential buildings
Kubatura w dam³	9027,8	10310,2	12518,8	10984,6	Cubic volume in dam³
miasta	5136,8	5872,8	4825,8	5941,2	urban areas
wieś	3891,1	4437,3	7693,1	5043,4	rural areas
Budynki mieszkalne	3039,9	4169,3	4783,3	4450,6	Residential buildings
w tym: jednorodzinne ^b	2280,6	2941,0	3593,1	2986,9	of which: single-family ^b
wielorodzinne ^c	705,6	1158,3	1152,8	1376,5	multi-family ^c
Budynki niemieszkalne	5987,9	6140,9	7735,5	6534,0	Non-residential buildings
hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	46,9	31,0	41,9	18,3	hotels and similar buildings
budynki biurowe	124,6	170,6	121,2	175,4	office buildings
budynki handlowo-usługowe	1493,3	615,8	602,7	637,3	wholesale and retail buildings
budynki transportu i łączności	251,4	89,3	190,3	165,3	traffic and communication buildings
budynki przemysłowe i magazynowe	2421,8	4016,4	5784,3	4290,0	industrial buildings and warehouses
ogólnodostępne obiekty kulturalne, budynki o charakterze edukacyjnym, budynki szpitali i zakładów opieki medycznej oraz budynki kultury fizycznej	468,7	426,1	369,5	428,9	buildings for public entertainment, education, hospital or institutional care buildings and sports halls
pozostałe budynki niemieszkalne	1181,2	791,7	625,7	818,9	other non-residential buildings

a Nowe. b Budynki mieszkalne o jednym lub dwóch mieszkaniach; bez budynków nieprzystosowanych do stałego zamieszkania. c Budynki mieszkalne o trzech lub więcej mieszkaniach.

a New. b Residential buildings with one or two dwellings; excluding buildings not adapted for permanent residence. c Residential buildings with three or more dwellings.

WYKRES 3 (73). **NOWE BUDYNKI MIESZKALNE WEDŁUG DELIMITACJI OBSZARÓW WIEJSKICH (DOW) W 2023 R.**
 CHART 3 (73). **NEW RESIDENTIAL BUILDINGS BY DELIMITATION OF RURAL AREAS (DOW) IN 2023**

TABL. 7 (119). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE I PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO W BUDOWNICTWIE^a**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT AND AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN CONSTRUCTION^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Przeciętne zatrudnienie	18933	19309	19660	19181	Average paid employment
Budowa budynków ^a	7085	7010	6686	6467	Construction of buildings
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^a	4684	4910	5134	5265	Civil engineering
Roboty budowlane specjalistyczne	7164	7389	7840	7448	Specialised construction activities
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w zł	3105,09	4393,54	5422,68	6224,00	Average monthly gross wages and salaries in PLN
Budowa budynków ^a	2790,23	4074,31	4948,22	5702,63	Construction of buildings
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^a	3897,06	5271,22	6496,97	7532,67	Civil engineering
Roboty budowlane specjalistyczne	2898,66	4113,19	5123,81	5752,45	Specialised construction activities

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.
^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

Dział XV. Transport
Chapter XV. Transport

TABL. 1 (120). SIEĆ KOMUNIKACYJNA
Stan na 31 grudnia
TRANSPORT INFRASTRUCTURE
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
	w km in km				
Linie kolejowe eksploatowane^a	1196	1199	1199	1199	Railway lines operated^a
w tym: zelektryfikowane	563	563	564	564	of which: electrified
jednotorowe	660	662	663	664	single track
dwu- i więcej torowe	536	536	536	535	double and more track
Na 100 km ² powierzchni ogólnej	6,7	6,7	6,7	6,7	Per 100 km ² of total area
Drogi publiczne o twardej nawierzchni	17263	19060	20013	20103	Hard surface public roads
miejskie	2682	2839	2925	2937	urban
zamiejskie	14581	16222	17088	17166	non urban
w tym: ekspresowe	35	108	150	150	of which: expressways
autostrady	165	165	166	166	motorways
Na 100 km ² powierzchni ogólnej	96,1	106,1	111,4	111,9	Per 100 km ² of total area
Drogi rowerowe	904,2	1218,9	1471,0	1623,3	Cycle tracks
Na 100 km ² powierzchni ogólnej	5,03	6,78	8,19	9,03	Per 100 km ² of total area

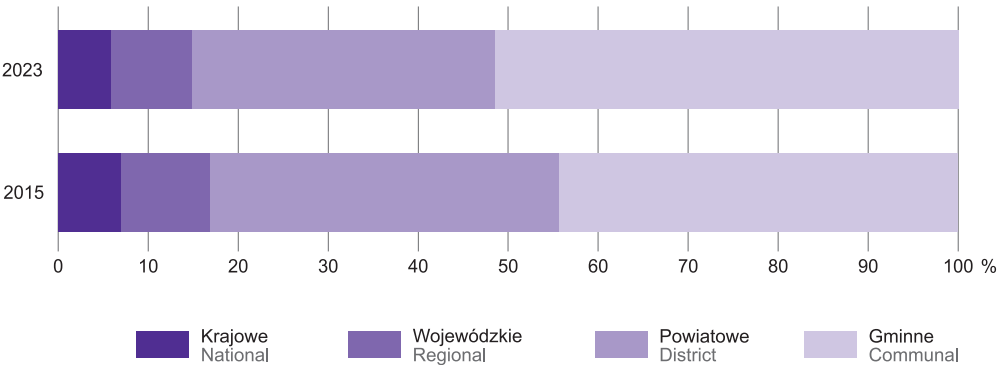
a Dane dotyczą sieci PKP oraz innych podmiotów, będących zarządcami infrastruktury kolejowej.

Źródło: w zakresie dróg publicznych – dane Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad.

a Data concern rail network of Polskie Koleje Państwowe (PKP) as well as other entities which are administrators of railway infrastructure.

Source: in regard to public roads – data of the General Directorate for National Roads and Motorways.

WYKRES 1 (74). DROGI PUBLICZNE O TWARDEJ NAWIERZCHNI
CHART 1 (74). HARD SURFACE PUBLIC ROADS

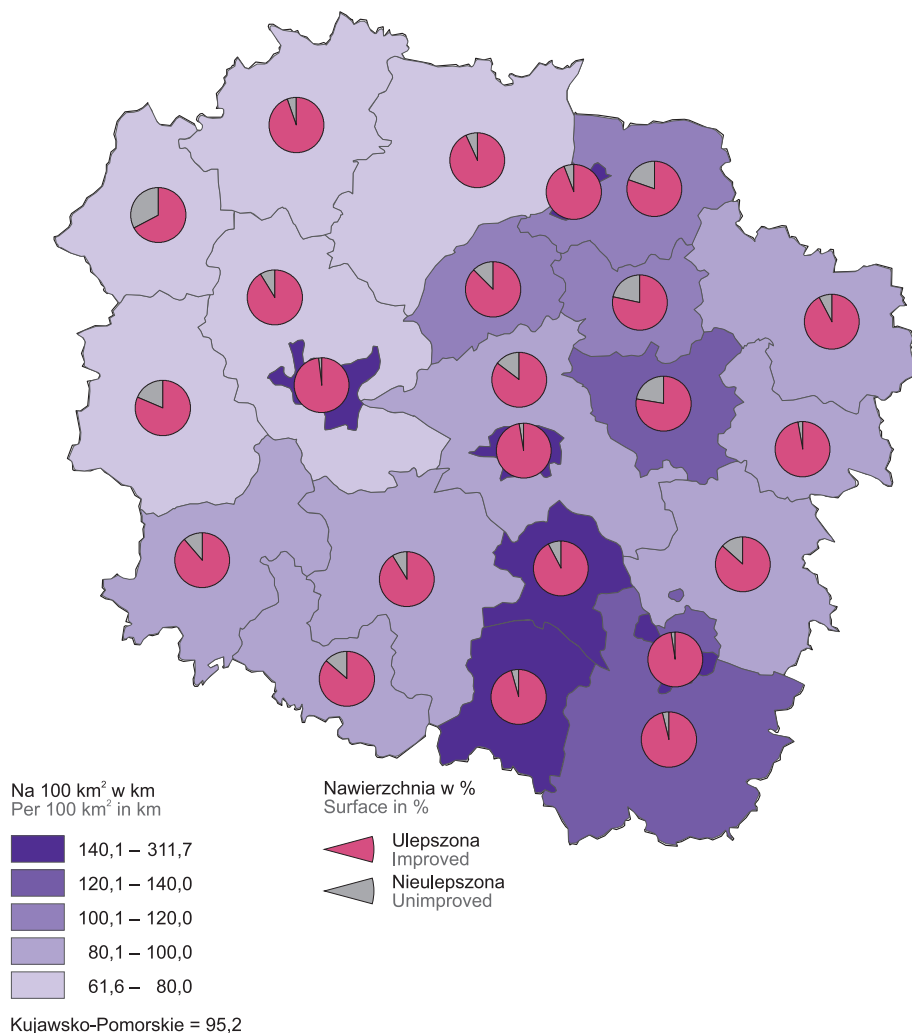
TABL. 2 (121). POJAZDY SAMOCHODOWE^a I CIĄGNIKI ZAREJESTROWANE
Stan na 31 grudnia
REGISTERED ROAD MOTOR VEHICLES^a AND TRACTORS
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
OGÓŁEM	1472929	1755029	1845504	1890564	TOTAL
w tym:					of which:
Samochody osobowe	1103443	1332490	1400075	1432547	Passenger cars
Autobusy	5717	6113	6310	6453	Buses
Samochody ciężarowe ^b	165356	178758	185122	188876	Lorries ^b
Ciągniki samochodowe i rolnicze	117513	127874	133637	137140	Road and agricultural tractors
Motocykle	81585	100991	108785	113425	Motorcycles

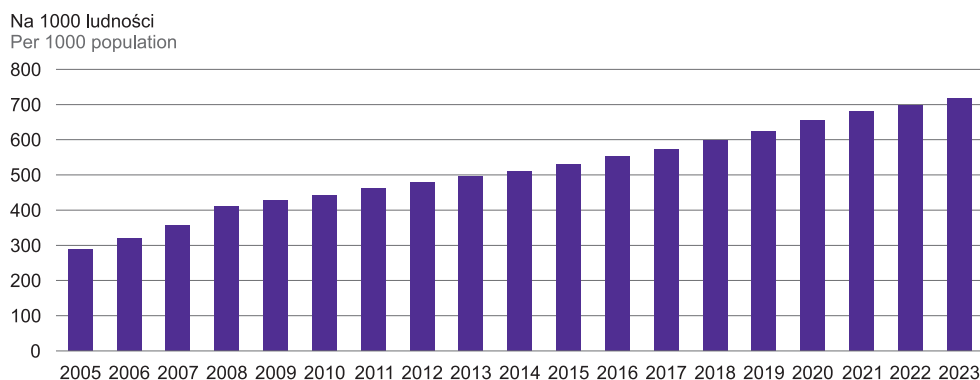
a Według Centralnej Ewidencji Pojazdów i Kierowców prowadzonej przez Ministerstwo Cyfryzacji; łącznie z pojazdami posiadającymi pozwolenia czasowe (na okres 30 dni) wydane w końcu danego roku. b Łącznie z samochodami ciężarowo-osobowymi.

a According to the Central Register of Vehicles and Drivers maintained by the Ministry of Digital Affairs; including vehicles with a temporary permission (for a period of 30 days) issued at the end of the given year. b Including vans.

MAPA 1 (32). **DROGI GMINNE I POWIATOWE O TWARDEJ NAWIERZCHNI W 2023 R.**
 MAP 1 (32). **HARD SURFACE COMMUNAL AND DISTRICT ROADS IN 2023**

WYKRES 2 (75). **SAMOCCHODY OSOBOWE NA 1000 LUDNOŚCI**
 CHART 2 (75). **PASSENGER CARS PER 1000 POPULATION**

TABL. 3 (122). **LINIE REGULARNEJ KOMUNIKACJI AUTOBUSOWEJ^a**

Stan na 31 grudnia
REGULAR BUS TRANSPORT LINES^a
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Krajowe: liczba	1679	1297	777	838	National: number
długość w km	81771	61878	28938	33519	length in km
regionalne: liczba	394	188	60	133	regional: number
długość w km	26568	13385	5006	7949	length in km
podmiejskie: liczba	1230	1062	713	705	suburban: number
długość w km	39944	43181	23160	25570	length in km
miejskie: liczba	14	22	–	–	urban: number
długość w km	131	179	–	–	length in km
Międzynarodowe: liczba	–	–	–	–	International: number
długość w km	–	–	–	–	length in km

a Przedsiębiorstwa o liczbie pracujących powyżej 9 osób prowadzące regularną komunikację w ruchu krajowym i międzynarodowym; bez przedsiębiorstw komunikacji miejskiej.

a Enterprises employing more than 9 persons, providing regular national and international transport; excluding urban transport services.

TABL. 4 (123). **TRANSPORT SAMOCHODOWY ZAROBKOWY^a**

ROAD TRANSPORT FOR HIRE OR REWARD^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Komunikacja krajowa					National transport
Przewozy pasażerów ^b w tys. osób	46690,7	15826,5	16531,3	18193,4	Transport of passengers ^b in thousands
Średnia odległość przewozu 1 pasażera w km	25,3	21,0	24,0	23,6	Average transport distance per passenger in km
Komunikacja międzynarodowa					International transport
Przewozy pasażerów ^b w tys. osób	26,5	0,3	4,4	2,8	Transport of passengers ^b in thousands
Średnia odległość przewozu 1 pasażera w km	1072,1	2660,7	2121,9	2418,1	Average transport distance per passenger in km

a Dane dotyczą przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób. b Bez przewozów taborem komunikacji miejskiej (w tym taksówkami).

a Data concern enterprises employing more than 9 persons. b Excluding transports by urban road transport fleet (also by taxis).

TABL. 5 (124). **KOMUNIKACJA MIEJSKA^a**

Stan na 31 grudnia
URBAN TRANSPORT^a
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Sieć komunikacyjna – linie w km	1761	2120	2047	2145	Transport network – lines in km
autobusowe	1634	1950	1879	1920	bus
tramwajowe	127	170	169	225	tram
Tabor:					Fleet of:
autobusy: w sztukach	526	531	525	481	buses: in units
liczba miejsc w tys.	67,0	56,8	55,3	48,3	number of seats in thousands
tramwaje: w sztukach	212	204	207	203	trams: in units
liczba miejsc w tys.	27,8	27,1	31,2	31,2	number of seats in thousands
Przewozy pasażerów ^b (w ciągu roku) w mln	181,8	113,8	149,7	160,3	Transport of passengers ^b (during the year) in millions

a Dane dotyczą przedsiębiorstw i zakładów komunikacji miejskiej, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b Dane szacunkowe.

a Data concern urban transport enterprises and companies, employing more than 9 persons. b Estimated data.

TABL. 6 (125). RUCH PASAŻERÓW W PORTACH LOTNICZYCH
PASSENGER TRAFFIC AT AIRPORTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
	w tys. in thousands				
Pasażerowie przybyli ^a z portów:					Passengers arrivals ^a from airports:
krajowych	3,8	4,0	12,0	15,6	domestic
zagranicznych	166,1	58,5	113,4	165,7	foreign
Pasażerowie odprawieni ^b do portów:					Passengers departures ^b to airports:
krajowych	3,3	4,3	12,8	16,8	domestic
zagranicznych	167,2	60,0	115,0	167,5	foreign

a, b Pasażerowie, dla których Port Lotniczy Bydgoszcz jest: a – portem zakończenia podróży rozpoczętej w porcie krajowym lub zagranicznym, b – portem rozpoczęcia podróży kończącej się w porcie krajowym lub zagranicznym.

a, b Passengers for whom the Bydgoszcz airport is: a – the final destination of a journey begun at a domestic or foreign airport, b – the port of departure for a journey terminating at a domestic or foreign airport.

TABL. 7 (126). PRZEŁADUNEK^a ŁADUNKÓW W PORTACH LOTNICZYCH
CARGO LOADED AND UNLOADED^a AT AIRPORTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
	w tonach in tonnes				
Ładunki wyladowane z samolotów przybywających z portów:					Cargo unloaded from aircraft arriving from airports:
krajowych	–	–	–	–	domestic
zagranicznych	4	38	9	–	foreign
Ładunki załadowane do samolotów odlatających do portów:					Cargo loaded into aircraft deaparting to airports:
krajowych	–	–	–	–	domestic
zagranicznych	4	–	35	–	foreign

a W handlowych usługach lotniczych (przewozach lotniczych).

a In commercial air service (air transport).

TABL. 8 (127). WYPADKI DROGOWE^a I ICH OFIARY
ROAD TRAFFIC ACCIDENTS^a AND THEIR CASUALTIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020 ^b	2022 ^c	2023 ^d	SPECIFICATION
Wypadki	1008	827	770	785	Accidents
Na 10 tys. pojazdów samochodowych i ciągników zarejestrowanych ^e	6,8	4,7	4,2	4,2	Per 10 thousand registered road motor vehicles and tractors ^e
Ofiary wypadków	1288	993	960	965	Road traffic casualties
Śmiertelne	153	134	103	108	Fatalities
na 100 tys. ludności	7,3	6,5	5,1	5,4	per 100 thousand population
Ranni	1135	859	857	857	Injured persons
na 100 tys. ludności	54,4	41,5	42,6	42,8	per 100 thousand population

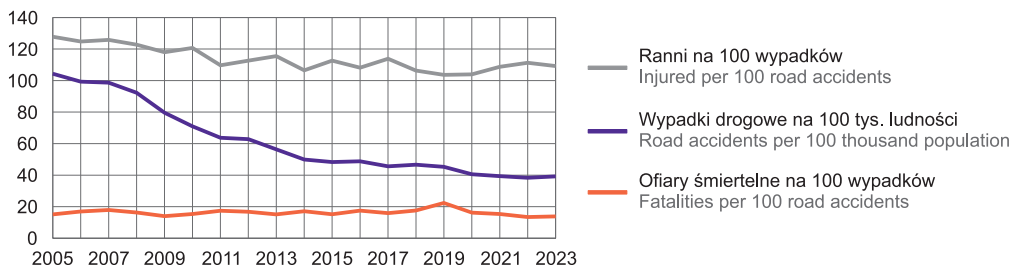
a Zarejestrowane przez Policję. b, c, d Dane z Systemu Ewidencji Wypadków i Kolizji (SEWIK) według stanu na: b – 14 lutego 2021 r., c – 16 lutego 2023 r., d – 7 lutego 2024 r. e Pojazdy według stanu na 31 grudnia; łącznie z pojazdami posiadającymi pozwolenia czasowe (na okres 30 dni) wydane w końcu roku.

Źródło: dane Komendy Głównej Policji.

a Registered by the Police. b, c, d Data from the Accident and Collision Register System as of: b – 14 February 2021, c – 16 February 2023, d – 7 February 2024. e Vehicles as of 31 December; including road vehicles with a temporary permission (for a period of 30 days) issued at the end of the year.

Source: data of the National Police Headquarters.

WYKRES 3 (76). WYPADKI DROGOWE I ICH OFIARY
CHART 3 (76). ROAD TRAFFIC ACCIDENTS AND THEIR CASUALTIES

Dział XVI. Handel. Ceny
Chapter XVI. Trade. Prices

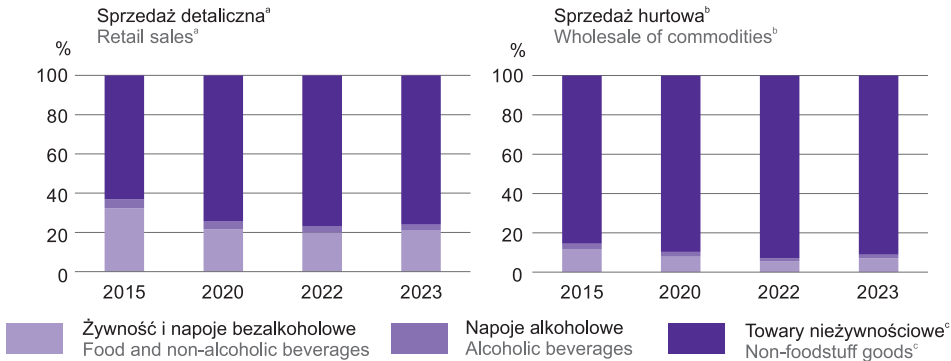
Handel wewnętrzny
Domestic trade

TABL. 1 (128). SPRZEDAŻ DETALICZNA I HURTOWA TOWARÓW (ceny bieżące)
RETAIL SALES AND WHOLESALE OF COMMODITIES (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
SPRZEDAŻ DETALICZNA RETAIL SALES					
O G Ó Ł E M w mln zł	32740	26786	34049	32356	T O T A L in million PLN
W tym w przedsiębiorstwach handlowych ^a :					Of which in trade enterprises ^a :
w milionach złotych	7610	6100	8798	7829	in million PLN
w %	32,1	22,8	25,8	24,2	in %
NA 1 MIESZKAŃC^b w zł	11371	12945	16926	16165	PER CAPITA^b in PLN
SPRZEDAŻ HURTOWA ^c WHOLESALE OF COMMODITIES ^c					
O G Ó Ł E M w mln zł	41561	54550	77070	69512	T O T A L in million PLN

a Przedsiębiorstwa handlowe, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. b Patrz uwagi ogólne do Rocznika ust. 13, str. 175-176. c Dane dotyczą przedsiębiorstw handlowych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
a Trade enterprises employing more than 49 persons. b See general notes to the Yearbook, item 13, page 175-176. c Data concern enterprises employing more than 9 persons.

WYKRES 1 (77). SPRZEDAŻ DETALICZNA I HURTOWA TOWARÓW WEDŁUG GRUP (ceny bieżące)
CHART 1 (77). RETAIL SALES AND WHOLESALE OF COMMODITIES BY GROUPS (current prices)

a Dane dotyczą przedsiębiorstw prowadzących działalność handlową (bez placówek gastronomicznych), w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b Dane dotyczą przedsiębiorstw handlowych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. c Konsumpcyjne i niekonsumpcyjne.
a Data concern enterprises conducting trade activity (excluding catering establishments) employing more than 9 persons. b Data concern trade enterprises employing more than 9 persons. c Consumer and non-consumer goods.

TABL. 2 (129). SKLEPY WEDŁUG FORM ORGANIZACYJNYCH I STACJE PALIW^a
Stan na 31 grudnia
SHOPS BY ORGANISATIONAL FORM AND PETROL STATIONS^a
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Sklepy	18497	17237	18497	19864	Shops
Domy towarowe	4	4	4	4	Department stores
Domy handlowe	10	7	5	5	Trade stores
Supermarkety	416	500	592	619	Supermarkets
Hipermarkety	28	28	26	26	Hypermarkets
Sklepy powszechne	281	239	264	270	Universal stores
Sklepy wyspecjalizowane	2020	1987	2063	2159	Specialised shops
Pozostałe sklepy ^b	15738	14472	15543	16781	Other shops ^b
Stacje paliw	475	504	493	504	Petrol stations

a Dane opracowano według lokalizacji sklepu/stacji paliw. b Ujęto sklepy podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; łącznie z aptekami ogólnodostępnymi.
a Data are compiled by location of shops/petrol stations. b Data concern shops of economic entities employing more than 9 persons; including generally available pharmacies.

TABL. 3 (130). GASTRONOMIA^a
CATERING^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Liczba placówek gastronomicznych (stan na 31 grudnia)	686	564	827	850	Number of catering establishments (as of 31 December)
restauracje	248	241	266	269	restaurants
bary	217	154	283	294	bars
stołówki	73	45	48	49	canteens
punkty gastronomiczne	148	124	230	238	food stands
Sprzedaż z działalności gastronomicznej (ceny bieżące) w tys. zł	615861,8	495156,8	1215133,3	1446709,9	Sales from catering activity (current prices) in thousand PLN
napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	41863,2	36082,9	77162,3	100624,9	alcoholic beverages and tobacco
inne towary handlowe	70521,4	24860,4	57000,3	65644,7	other commercial goods
produkcja gastronomiczna	503477,2	434213,5	1080970,7	1280440,3	catering production

a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Data concern enterprises employing more than 9 persons.

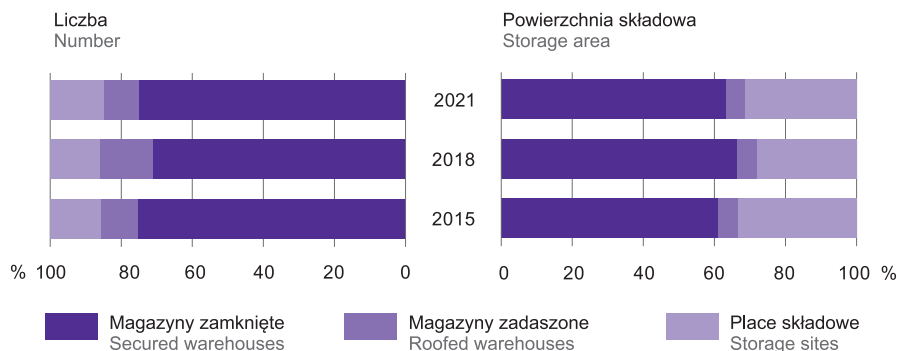
TABL. 4 (131). TARGOWISKA
MARKETPLACES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Targowiska stałe (stan na 31 grudnia):					Permanent marketplaces (as of 31 December):
liczba	133	128	129	154	number
stałe punkty sprzedaży drobnodetalicznej	6075	5727	5394	5222	permanent small-retail sales outlets
Targowiska sezonowe ^a (w ciągu roku)	267	130	99	79	Seasonal marketplaces ^a (during the year)
Roczne wpływy z opłaty targowej w tys. zł	6740,3	2599,8	2359,3	2470,0	Annual receipts from marketplace fees in thousand PLN

a Liczba targowisk lub miejsc wyznaczonych na ulicach i placach uruchamianych okresowo.

a Number of marketplaces or places located on streets and squares opened seasonally.

WYKRES 2 (78). MAGAZYNY HANDLOWE^a
CHART 2 (78). TRADE WAREHOUSES^a

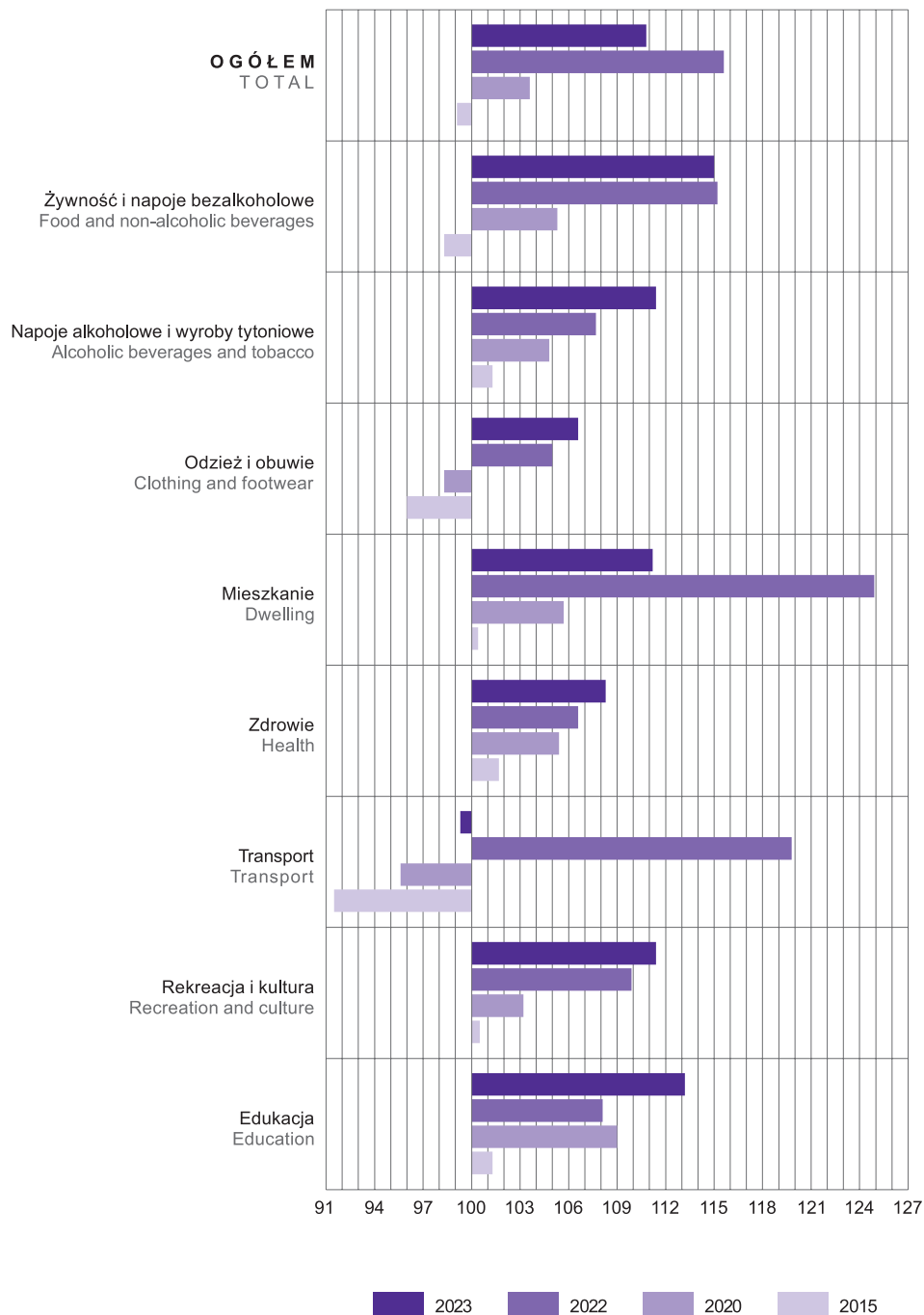

a Dane dotyczą przedsiębiorstw prowadzących działalność hurtową o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

a Data concern enterprises conducting wholesale activity employing more than 9 persons.

Ceny
Prices

WYKRES 3 (79). **WSKAŹNIKI CEN TOWARÓW I USŁUG KONSUMPCYJNYCH**
 Rok poprzedni = 100
 CHART 3 (79). **PRICE INDICES OF CONSUMER GOODS AND SERVICES**
 Previous year = 100

Dział XVII. Finanse przedsiębiorstw

Chapter XVII. Finances of enterprises

TABL. 1 (132). **PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW**
REVENUE, COSTS AND FINANCIAL RESULT OF ENTERPRISES

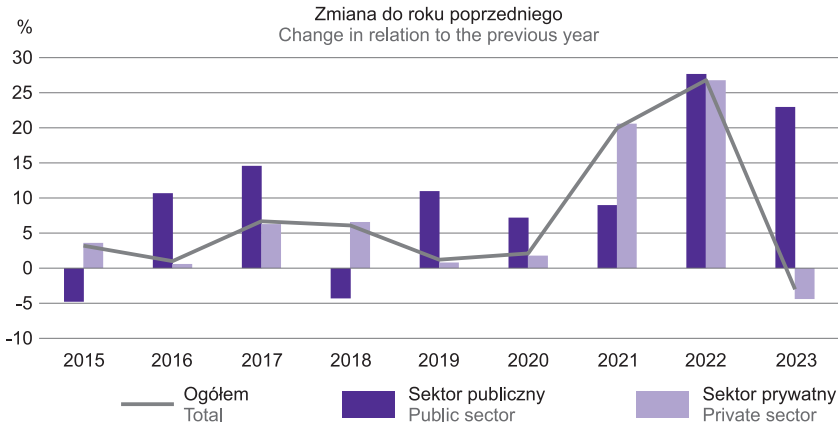
WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
	w mln zł in million PLN				
Przychody ogółem	115135,4	136004,1	206936,2	200631,4	Total revenue
w tym:					of which:
Przychody netto ze sprzedaży produk- tów (wyrobów i usług)	63243,6	77478,9	118930,8	115622,8	Net revenue from sale of products (goods and services)
Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów	49218,2	55145,5	84075,1	79711,7	Net revenue from sale of goods and materials
Przychody finansowe	962,9	1142,0	1662,9	2496,8	Financial revenue
Koszty ogółem	109700,5	127710,1	193489,0	189937,3	Total costs
w tym:					of which:
Koszt własny sprzedanych produktów (wyrobów i usług)	63832,6	77649,3	116852,8	116130,7	Cost of products sold (goods and services)
Wartość sprzedanych towarów i ma- teriałów	43072,9	47244,2	72225,2	68564,4	Value of goods and materials sold
Koszty finansowe	1431,7	1565,7	2597,0	3224,9	Financial costs
Wynik finansowy brutto ^a	5429,1	8294,0	13447,2	10694,0	Gross financial result ^a
Zysk brutto	6301,0	9017,6	14444,8	12333,4	Gross profit
Strata brutto	871,9	723,6	997,6	1639,4	Gross loss
Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto	893,2	1211,7	2036,0	1601,7	Obligatory encumbrances on gross financial result
Wynik finansowy netto	4535,9	7082,3	11411,2	9092,3	Net financial result
Zysk netto	5305,6	7804,5	12357,5	10578,3	Net profit
Strata netto	769,7	722,3	946,4	1486,0	Net loss

a W 2015 r. skorygowany o wynik zdarzeń nadzwyczajnych (-5,7 mln zł); od 2016 r. zdarzenia nadzwyczajne zaliczane są do pozostałych przychodów/kosztów operacyjnych.

a In 2015, corrected by result on extraordinary events (minus 5.7 million PLN); since 2016, extraordinary events have been classified as other operating revenue/costs.

WYKRES 1 (80). PRZYCHODY OGÓŁEM W PRZEDSIĘBIORSTWACH WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI

CHART 1 (80). TOTAL REVENUE IN ENTERPRISES BY OWNERSHIP SECTORS

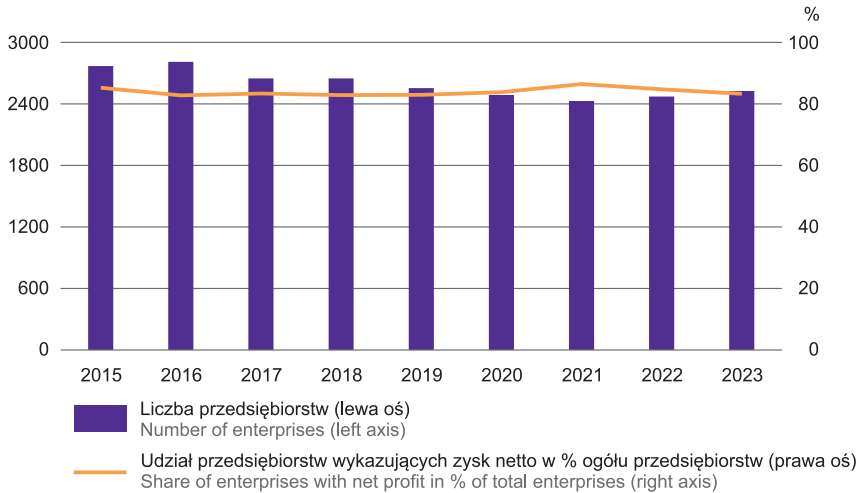
TABL. 2 (133). **PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW WEDŁUG SEKCJI**
REVENUE, COSTS AND FINANCIAL RESULT OF ENTERPRISES BY SECTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Przychody ogółem Total revenue	Koszty ogółem Total costs	Wynik finansowy brutto ^a Gross finan- cial result ^a	Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto Obligatory encumbran- ces on gross financial result	Wynik finansowy netto Net financial result
		w mln zł in million PLN				
OGÓŁEM	2015	115135,4	109700,5	5429,1	893,2	4535,9
TOTAL	2020	136004,1	127710,1	8294,0	1211,7	7082,3
	2022	206936,2	193489,0	13447,2	2036,0	11411,2
	2023	200631,4	189937,3	10694,0	1601,7	9092,3
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing		2409,8	2191,8	217,9	20,8	197,1
Przemysł Industry		92731,1	87148,6	5582,6	833,8	4748,8
Górnictwo i wydobywanie Mining and quarrying		480,4	412,7	67,7	8,2	59,5
Przetwórstwo przemysłowe Manufacturing		87515,3	82076,5	5438,8	795,9	4642,9
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^a Electricity, gas, steam and air conditioning supply		2196,4	2231,1	-34,7	-2,3	-32,4
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^a Water supply; sewerage, waste management and remediation activities		2539,0	2428,3	110,8	32,1	78,7
Budownictwo Construction		11139,0	10322,0	817,0	99,0	718,0
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^a Trade; repair of motor vehicles ^a		76347,0	73441,8	2905,2	454,7	2450,5
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage		4985,2	4676,4	308,9	59,1	249,8
Zakwaterowanie i gastronomia ^a Accommodation and catering ^a		817,4	763,1	54,3	6,1	48,2
Informacja i komunikacja Information and communication		1792,0	1518,0	274,0	29,4	244,6
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities		645,3	625,6	19,7	6,4	13,3
Obsługa rynku nieruchomości ^a Real estate activities		2214,1	2125,5	88,6	27,3	61,2
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities		2434,3	2366,7	67,5	9,2	58,3
Administrowanie i działalność wspierająca ^a Administrative and support service activities		1608,5	1506,5	102,0	14,0	88,0
Edukacja Education		133,9	117,7	16,2	0,7	15,5
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities		2534,7	2339,2	195,6	37,5	158,1
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation		221,2	192,0	29,2	0,8	28,5
Pozostała działalność usługowa Other service activities		617,8	602,4	15,4	3,0	12,4

a Patrz notka na str. 139.

a See footnote on page 139.

WYKRES 2 (81). **UDZIAŁ LICZBY PRZEDSIĘBIORSTW WYKAZUJĄCYCH ZYSK NETTO W OGÓLNEJ LICZBIE PRZEDSIĘBIORSTW**
 CHART 2 (81). **PERCENTAGE OF ENTERPRISES SHOWING NET PROFIT IN THE TOTAL NUMBER OF ENTERPRISES**

TABL. 3 (134). **RELACJE EKONOMICZNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH**
ECONOMIC RELATIONS IN ENTERPRISES

WYSZCZEGÓLNIENIE		Wskaźnik – w % – rentowności obrotu Turnover – in % – profitability indicator		SPECIFICATION
		brutto gross	netto net	
OGÓŁEM	2015	4,7	3,9	TOTAL
	2020	6,1	5,2	
	2022	6,5	5,5	
	2023	5,3	4,5	
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		9,0	8,2	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł		6,0	5,1	Industry
Górnictwo i wydobywanie		14,1	12,4	Mining and quarrying
Przetwórstwo przemysłowe		6,2	5,3	Manufacturing
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ		-1,6	-1,5	Electricity, gas, steam and air conditioning supply
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		4,4	3,1	Water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Budownictwo		7,3	6,4	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		3,8	3,2	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa		6,2	5,0	Transportation and storage
Informacja i komunikacja		6,6	5,9	Information and communication
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		15,3	13,6	Accommodation and catering ^Δ
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		3,1	2,1	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		4,0	2,8	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		2,8	2,4	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		6,3	5,5	Administrative and support service activities
Edukacja		12,1	11,6	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		7,7	6,2	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		13,2	12,9	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa		2,5	2,0	Other service activities

TABL. 4 (135). **AKTYWA OBROTOWE PRZEDSIĘBIORSTW**

Stan na 31 grudnia

CURRENT ASSETS OF ENTERPRISES

As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Grand total	Zapasy Stocks	Należności krótkoterminowe Short-term receivables		Inwestycje krótkoterminowe Short-term investments	Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe Short-term prepayments and accruals
				razem total	w tym z tytułu dostaw i usług of which from deliveries and services		
w mln zł in million PLN							
OGÓŁEM TOTAL	2015	38736,0	13819,3	15196,8	13031,8	9082,1	637,8
	2020	48624,9	17489,4	19095,1	16162,3	11202,6	837,7
	2022	71241,8	27730,4	26959,5	23158,2	14448,4	2103,5
	2023	71735,7	26044,1	26216,5	21140,0	16875,1	2600,0
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing		1283,7	433,0	341,9	249,7	486,8	22,0
Przemysł Industry		36559,8	14459,4	12847,9	9980,8	7724,2	1528,2
Górnictwo i wydobywanie Mining and quarrying		179,6	12,3	113,0	54,5	37,6	16,7
Przetwórstwo przemysłowe Manufacturing		34809,3	14222,5	11833,8	9315,7	7269,8	1483,3
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ Electricity, gas, steam and air conditioning supply		786,6	148,0	520,8	349,5	108,2	9,7
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ Water supply; sewerage, waste management and remediation activities		784,2	76,7	380,4	261,1	308,7	18,5
Budownictwo Construction		4517,8	817,9	1808,0	1457,7	1316,5	575,4
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ		21847,7	9843,4	8051,4	7000,3	3734,9	218,1
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage		1486,4	76,9	888,6	700,1	471,8	49,1
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ		171,6	18,1	29,6	19,0	122,1	1,9
Informacja i komunikacja Information and communication		672,4	13,8	345,9	172,6	301,4	11,3
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities		1160,3	0,6	512,5	419,4	642,6	4,6
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities		1252,6	159,8	153,3	125,2	834,5	105,0
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities		1244,4	72,3	541,7	403,9	574,5	55,9
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities		640,1	85,1	283,7	255,1	262,8	8,6
Edukacja Education		24,2	1,5	9,2	2,8	12,4	1,1
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities		565,9	18,7	285,0	254,8	249,6	12,6
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation		75,9	4,9	16,6	10,1	52,4	2,0
Pozostała działalność usługowa Other service activities		232,9	38,8	101,2	88,4	88,7	4,3

WYKRES 3 (82). AKTYWA TRWAŁE I OBROTOWE

Stan na 31 grudnia

CHART 3 (82). TOTAL FIXED AND CURRENT ASSETS

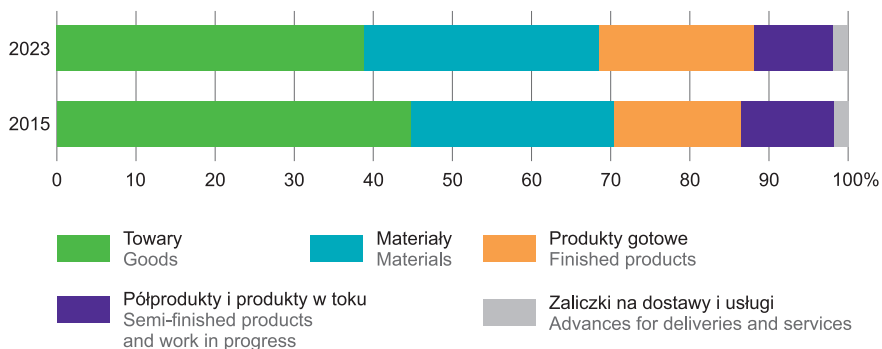
As of 31 December

WYKRES 4 (83). ZAPASY

Stan na 31 grudnia

CHART 4 (83). STOCKS

As of 31 December

TABL. 5 (136). **KAPITAŁY (fundusze) WŁASNE PRZEDSIĘBIORSTW^a**

Stan na 31 grudnia

SHARE EQUITY (funds) OF ENTERPRISES^a

As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	W tym Of which			
			kapitał (fundusz) podstawowy share capital (fund)	kapitał (fundusz) zapasowy supplemen- tary capital (fund)	niedzielony (nierozliczony) wynik finan- sowy z lat ubiegłych undistributed (unsettled) financial result from previous years	wynik finansowy netto roku obrotowego net financial result of the turnover year
			w mln zł in million PLN			
OGÓŁEM	2015	40355,6	14757,3	16703,0	-1518,4	4565,3
TOTAL	2020	50790,0	15885,4	22734,5	-1855,8	7038,2
	2022	62860,7	16578,3	28030,7	-1292,3	11053,7
	2023	70468,0	17455,4	33622,2	-392,1	9007,2
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing		1903,2	675,7	741,9	4,8	177,7
Przemysł Industry		40864,9	9946,6	20253,7	264,2	4759,5
Górnictwo i wydobywanie Mining and quarrying		618,3	50,3	476,7	-1,2	50,5
Przetwórstwo przemysłowe Manufacturing		35575,7	7734,4	18638,2	329,3	4662,6
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ Electricity, gas, steam and air conditioning supply		1783,5	516,6	690,3	-43,1	-32,4
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ Water supply; sewerage, waste management and remediation activities		2887,4	1645,3	448,6	-20,8	78,7
Budownictwo Construction		3003,2	519,4	1422,7	141,4	717,2
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ		15703,2	1702,4	7728,9	-156,9	2379,5
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage		1475,7	593,5	602,2	-88,9	249,8
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ		353,2	121,2	138,8	-23,4	48,2
Informacja i komunikacja Information and communication		643,2	131,2	296,5	-51,9	246,3
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities		190,5	49,4	111,7	-6,1	6,9
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities		3610,6	2759,9	939,9	-330,0	61,2
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities		943,8	297,2	506,4	14,5	58,3
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities		583,6	124,5	301,5	33,3	88,0
Edukacja Education		40,5	14,1	15,5	-3,5	15,5
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities		864,3	343,3	368,6	-44,0	158,1
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation		151,9	111,6	9,6	-9,9	28,5
Pozostała działalność usługowa Other service activities		136,1	65,4	184,2	-135,7	12,4

a Patrz uwagi do działu, ust. 10 na str. 200.

a See notes to the chapter, item 10 on page 200.

TABL. 6 (137). ZOBOWIĄZANIA PRZEDSIĘBIORSTW
Stan na 31 grudnia
LIABILITIES OF ENTERPRISES
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Grand total	Długoterminowe Long-term		Krótkoterminowe Short-term		
			razem total	w tym kredyty i pożyczki of which credits and loans	razem total	w tym of which	
						kredyty i pożyczki credits and loans	z tytułu dostaw i usług from deli- veries and services
w mln zł in million PLN							
OGÓŁEM TOTAL	2015	34033,7	7607,8	5664,5	26426,0	7481,8	13396,1
	2020	42311,1	12960,0	8227,1	29351,1	7826,2	14663,9
	2022	58630,0	14064,3	9840,0	44565,7	11426,0	22789,8
	2023	58759,2	14155,3	10000,0	44603,9	12106,7	21446,5
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing		664,6	188,1	161,3	476,5	117,2	193,4
Przemysł Industry		32109,3	8937,2	7278,8	23172,1	6895,7	10018,9
Górnictwo i wydobywanie Mining and quarrying		205,1	107,1	90,0	97,9	20,5	37,0
Przetwórstwo przemysłowe Manufacturing		29547,4	7698,9	6746,1	21848,5	6727,2	9405,8
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektrycz- ną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ Electricity, gas, steam and air conditioning supply		1368,2	725,2	121,3	643,0	64,3	404,9
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpa- dami; rekultywacja ^Δ Water supply; sewerage, waste management and remediation activities		988,6	405,9	321,5	582,7	83,8	171,1
Budownictwo Construction		2515,8	295,2	134,3	2220,7	226,9	1282,0
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ		15537,8	1602,4	902,2	13935,5	3680,0	8450,2
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage		1686,6	579,5	284,3	1107,1	214,7	477,3
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ		270,3	137,3	134,6	133,1	28,8	52,7
Informacja i komunikacja Information and communication		194,7	28,6	15,7	166,1	16,1	56,4
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities		1324,9	907,6	8,3	417,4	20,6	28,2
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities		1827,1	980,5	842,4	846,6	120,8	303,9
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities		992,1	117,6	95,7	874,5	301,2	224,7
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities		828,2	232,9	31,4	595,3	238,1	127,2
Edukacja Education		16,7	6,7	6,5	10,0	3,2	2,5
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities		605,7	98,1	92,4	507,6	240,1	144,3
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation		61,2	34,0	3,0	27,3	1,0	11,2
Pozostała działalność usługowa Other service activities		124,1	9,7	9,0	114,3	2,3	73,5

Dział XVIII. Finanse publiczne
Chapter XVIII. Public finance

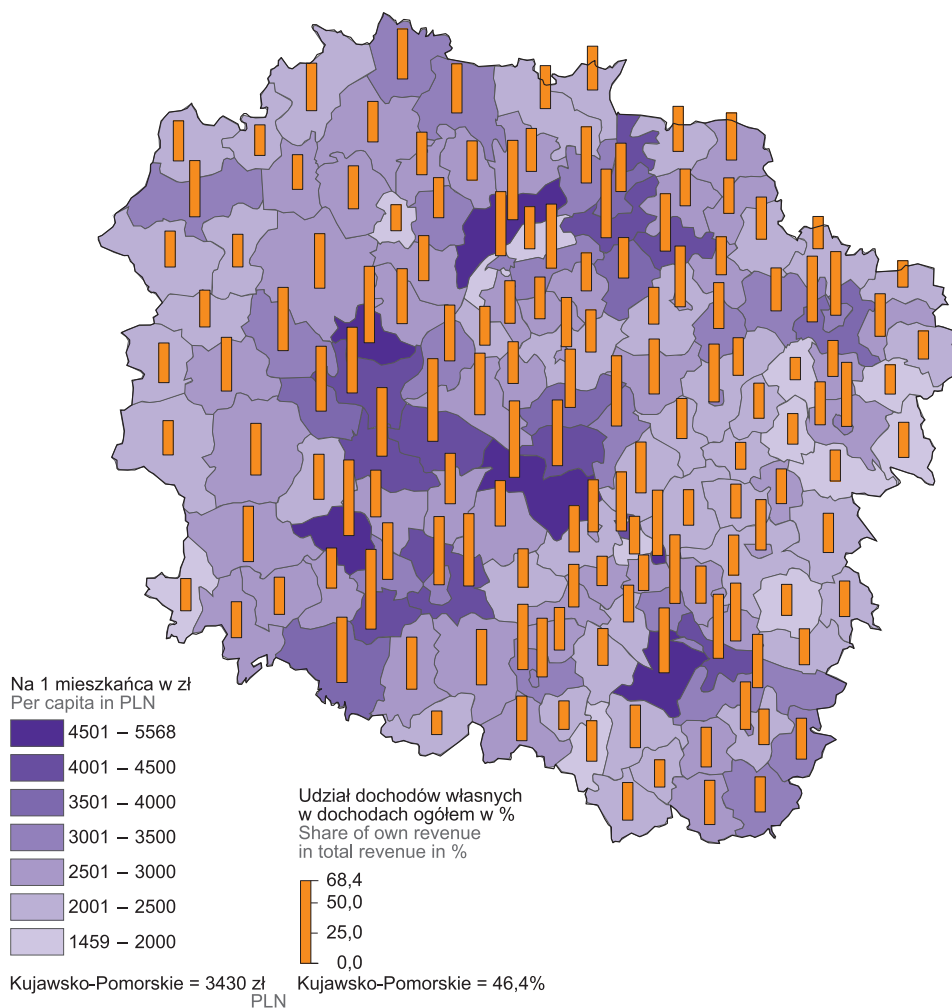
TABL. 1 (138). DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
REVENUE OF BUDGETS OF LOCAL GOVERNMENT UNITS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Wojewódz- two Voivodship
		w tys. zł		in thousand PLN		
OGÓŁEM	2015	10696712,1	4667634,7	3828302,6	1237917,5	962857,3
TOTAL	2020	15778812,0	7570617,2	5251010,7	1834674,1	1122510,0
	2022	18537915,3	9266206,6	5697747,2	1999660,1	1574301,4
	2023	18901664,4	8981208,8	5808081,8	2205276,6	1907097,1
Dochody własne		8306850,3	3830948,2	3033927,8	710408,5	731565,9
Own revenue						
w tym: of which:						
Udziały w podatku dochodowym Share in income tax		3157753,7	1096064,4	1134377,1	285782,1	641530,1
od osób prawnych corporate income tax		881957,3	116451,5	172142,0	24296,9	569066,9
od osób fizycznych personal income tax		2275796,4	979612,9	962235,1	261485,2	72463,2
Podatek od nieruchomości Tax on real estate		1638562,5	942795,7	695766,8	–	–
Podatek rolny Agricultural tax		144940,0	144468,2	471,8	–	–
Podatek od środków transportowych Tax on means of transport		65002,2	45616,9	19385,3	–	–
Podatek od czynności cywilnoprawnych Tax on civil law transactions		149204,1	73512,3	75691,9	–	–
Opiata skarbowa Stamp duty		22821,3	8790,0	14031,2	–	–
Dochody z majątku Revenue from property		466813,0	197870,4	252594,2	12665,3	3683,1
w tym dochody z najmu i dzierżawy oraz innych umów o podobnym charakterze of which income from renting and tenancy as well as agre- ements with a similar character		260099,2	107724,3	140990,4	8247,5	3137,0
Wpływy z usług Services revenue		566290,0	160515,7	217289,3	187829,0	656,0
Dotacje		4877932,9	2643369,6	1048317,1	522729,6	663516,6
Grants						
Dotacje celowe Targeted grants		3854808,6	2488853,6	809797,7	442494,1	113663,3
z budżetu państwa from the state budget		2140758,2	1264464,9	560714,1	229719,4	85859,9
na zadania: for tasks:						
z zakresu administracji rządowej for government administration tasks		1704231,5	1010991,4	445862,7	164703,8	82673,7
własne for own tasks		416355,0	246616,3	106491,9	60745,5	2501,3
realizowane na podstawie porozumień z organami admini- stracji rządowej realised on the basis of agreements with government admini- stration bodies		20171,7	6857,2	8359,5	4270,2	684,9
na zadania realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego for tasks realised on the basis of agreements between local government units		106173,7	21436,4	54951,2	21677,9	8108,1
otrzymane z państwowych funduszy celowych received from state appropriated funds		41453,4	20822,5	13546,9	7067,1	16,9
z tytułu pomocy finansowej udzielanej między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań for financial assistance between local government units for additional financing of own tasks		57620,7	14635,1	232,0	29161,0	13592,6
Dotacje z paragrafów 200 i 620 oraz 205 i 625 ^b Grants from paragraphs 200 and 620; 205 and 625 ^b		1023124,3	154515,9	238519,4	80235,5	549853,3
Subwencja ogólna z budżetu państwa		5716881,1	2506891,1	1725836,9	972138,5	512014,6
General subvention from the state budget						
W tym część oświatowa Of which educational part		3506825,7	1447819,3	1369457,6	608663,2	80885,7

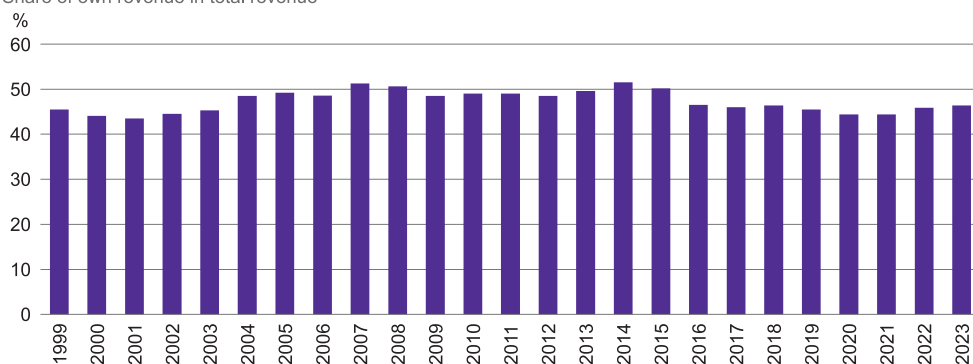
a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu. b Klasyfikacji dochodów i wydatków budżetowych.

a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status. b Of the classification of budgetary revenue and expenditure.

MAPA 1 (33). **DOCHODY WŁASNE BUDŻETÓW GMIN^a W 2023 R.**
 MAP 1 (33). **OWN REVENUE OF GMINAS' BUDGETS^a IN 2023**

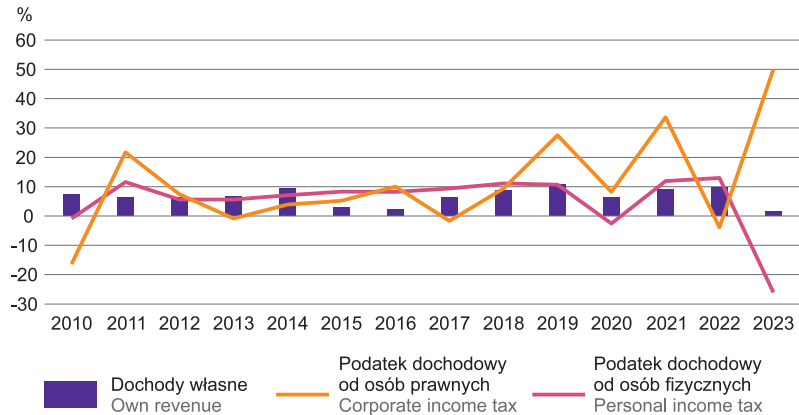

Udział dochodów własnych w dochodach ogółem
Share of own revenue in total revenue

a Łącznie z dochodami gmin mających również status miasta na prawach powiatu.
 a Including revenue of gminas which are also cities with powiat status.

WYKRES 1 (84). **WYBRANE RODZAJE DOCHODÓW WŁASNYCH JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO**
 CHART 1 (84). **SELECTED TYPES OF OWN REVENUE OF LOCAL GOVERNMENT UNITS**

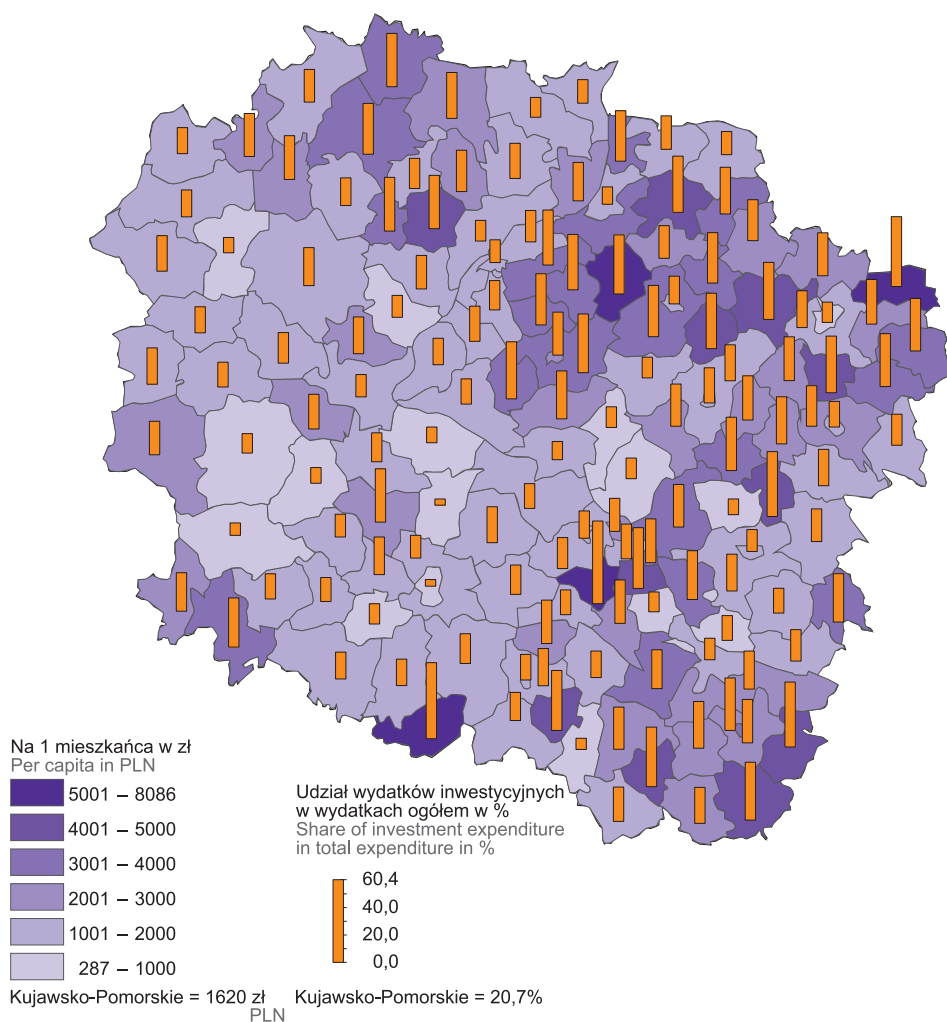
TABL. 2 (139). **WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG RODZAJÓW**
 EXPENDITURE OF BUDGETS OF LOCAL GOVERNMENT UNITS BY TYPE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Województwo Voivodship
		w tys. zł in thousand PLN				
OGÓŁEM	2015	10434825,9	4604052,2	3652948,0	1219112,8	958712,9
TOTAL	2020	15454006,9	7355731,2	5312467,9	1725452,0	1060355,8
	2022	18623964,5	9342377,2	5745121,8	2018608,8	1517856,7
	2023	19848055,6	9466254,1	6182331,0	2302264,0	1897206,5
Wydatki bieżące		15189393,7	7051735,4	5118842,5	1868583,2	1150232,6
Current expenditure						
w tym:						
of which:						
Dotacje		1816041,9	510359,1	691526,7	113078,3	501077,9
Grants						
w tym dla samorządowych zakładów budżetowych		23554,1	9620,1	10991,6	2942,4	–
of which for local government budgetary establishments						
Świadczenia na rzecz osób fizycznych		1535113,3	1017954,2	442264,4	66524,8	8369,9
Benefits for natural persons						
Wydatki bieżące jednostek budżetowych		11501049,6	5388998,5	3815608,2	1672661,2	623781,7
Current expenditure of budgetary units						
w tym:						
of which:						
wynagrodzenia		5651631,0	2507498,5	1872228,8	1033139,8	238763,9
wages and salaries						
pochodne od wynagrodzeń ^b		1103495,8	526319,0	357271,6	175189,0	44716,2
wages and salaries related expenditure ^b						
zakup materiałów i usług		4061388,2	1927115,5	1434301,3	406046,7	293924,7
purchase of materials and services						
Obsługa długu publicznego		337188,9	134423,6	169443,2	16318,9	17003,2
Public debt servicing						
Wydatki majątkowe		4658661,8	2414518,7	1063488,5	433680,8	746973,8
Property expenditure						
W tym inwestycyjne ^c		4293894,1	2323278,5	919509,5	428415,3	622690,9
Of which investment expenditure ^c						

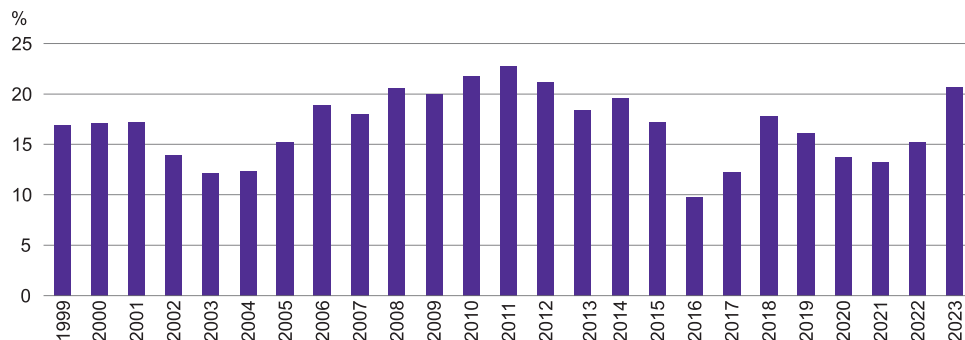
a Bez wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu. b Obejmują składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy oraz składkę na Fundusz Emerytur Pomostowych. c Łącznie z dotacjami na finansowanie zadań inwestycyjnych samorządowych zakładów budżetowych.

a Excluding expenditure of gminas which are also cities with powiat status. b Include contributions to compulsory social security and the Labour Fund as well as a contribution to the Bridging Pension Fund. c Including grants for financing investment tasks of local government budgetary establishments.

MAPA 2 (34). **WYDATKI INWESTYCYJNE BUDŻETÓW GMIN^a W 2023 R.**
 MAP 2 (34). **INVESTMENT EXPENDITURE OF GMINAS^a BUDGETS IN 2023**

Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem
Share of investment expenditure in total expenditure

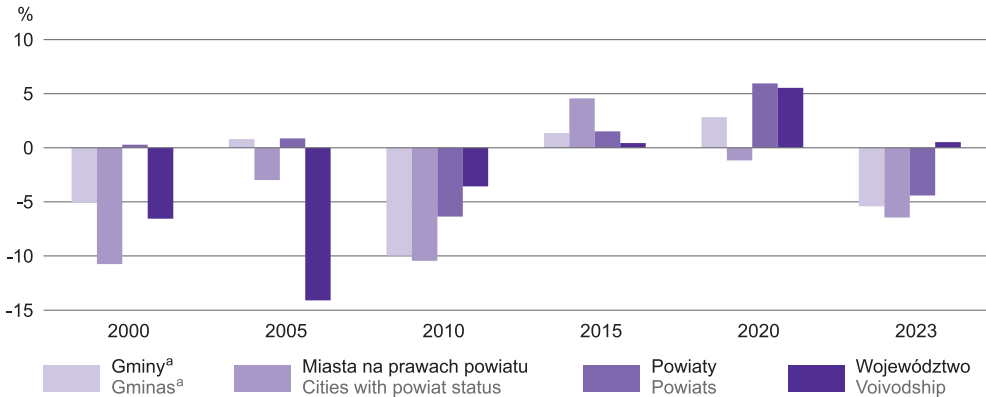
^a Łącznie z wydatkami gmin mających również status miasta na prawach powiatu.
 a Including expenditure of gminas which are also cities with powiat status.

TABL. 3 (140). **STRUKTURA WYDATKÓW BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG DZIAŁÓW W 2023 R.**
STRUCTURE OF EXPENDITURE OF BUDGETS OF LOCAL GOVERNMENT UNITS BY DIVISION IN 2023

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Wojewódz- two Voivodship
	w odsetkach in percent				
OGÓŁEM TOTAL	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
w tym: of which:					
Rolnictwo i łowiectwo Agriculture and hunting	2,4	4,8	0,0	0,0	1,2
Transport i łączność Transport and communication	17,8	13,4	17,3	18,0	41,2
Gospodarka mieszkaniowa Dwelling economy	2,3	2,5	3,4	0,6	0,2
Administracja publiczna Public administration	9,3	9,9	5,5	13,1	13,7
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa Public safety and fire care	2,3	1,9	2,6	5,1	0,2
Obsługa długu publicznego Public debt servicing	1,7	1,4	2,7	0,7	0,9
Oświata i wychowanie Education	29,3	29,9	35,6	30,1	5,0
Ochrona zdrowia Health care	2,0	0,5	1,2	2,5	10,7
Pomoc społeczna Social assistance	6,7	6,3	7,0	11,4	2,0
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej Other tasks in the sphere of social policy	1,4	0,7	1,0	4,6	2,9
Edukacyjna opieka wychowawcza Educational care	1,6	0,2	2,2	4,2	3,0
Rodzina Family	7,5	9,3	7,4	5,7	0,7
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska Municipal economy and environmental protection	7,0	9,9	7,2	0,2	0,7
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego Culture and national heritage	4,0	4,0	2,9	0,5	11,0
Kultura fizyczna Physical education	2,3	2,8	2,9	0,3	0,7

a Bez wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu.
a Excluding expenditure of gminas which are also cities with powiat status.

WYKRES 2 (85). **RELACJA WYNIKÓW BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO DO DOCHODÓW OGÓŁEM**
CHART 2 (85). RELATION OF RESULTS OF LOCAL GOVERNMENT UNITS BUDGETS TO TOTAL REVENUE

a Bez gmin mających również status miasta na prawach powiatu.
a Excluding gminas which are also cities with powiat status.

Dział XIX. Inwestycje. Środki trwałe

Chapter XIX. Investments. Fixed assets

Inwestycje

Investments

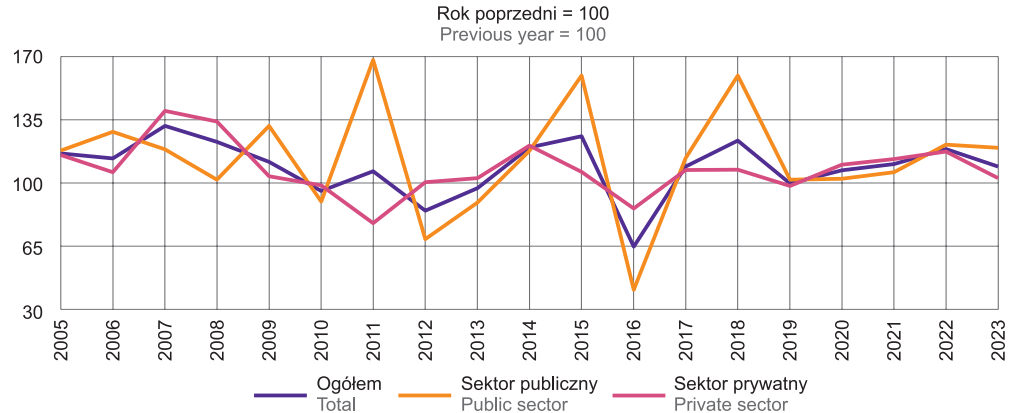
TABL. 1 (141). **NAKŁADY INWESTYCYJNE^a (ceny bieżące)**
INVESTMENT OUTLAYS^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
	w mln zł in million PLN				
OGÓŁEM	13971,1	12968,9	17009,9	18561,1	TOTAL
sektor publiczny	6548,7	5037,3	6466,7	7730,8	public sector
sektor prywatny	7422,4	7931,6	10543,2	10830,3	private sector
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	336,7	267,4	380,7	461,0	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	5186,0	4958,4	6566,4	7638,6	Industry
Górnictwo i wydobywanie	27,1	97,7	123,7	202,3	Mining and quarrying
Przetwórstwo przemysłowe	3594,2	3666,1	4550,0	4540,5	Manufacturing
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	1003,7	734,1	1380,6	1926,8	Electricity, gas, steam and air conditioning supply
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	561,0	460,5	512,1	968,9	Water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Budownictwo	221,5	211,1	231,1	243,3	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	1021,0	1115,4	1246,3	1373,0	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa ^b	4051,2	2392,5	3314,5	3332,6	Transportation and storage ^b
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	81,3	51,2	89,8	97,9	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	165,0	130,7	125,0	74,6	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	59,5	63,8	73,4	103,0	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	1313,2	1651,1	2274,1	2160,7	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	98,8	135,0	121,8	205,4	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	64,7	306,3	321,9	285,7	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	296,1	296,6	569,9	476,7	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	266,8	349,0	586,7	642,5	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	470,7	516,9	543,3	797,3	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	303,5	500,1	530,3	633,8	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	35,1	23,4	34,7	35,0	Other service activities

a Według lokalizacji inwestycji. b Łącznie z nakładami inwestycyjnymi na drogi publiczne, ulice i place.
a By investment location. b Including investment outlays on public roads, streets and squares.

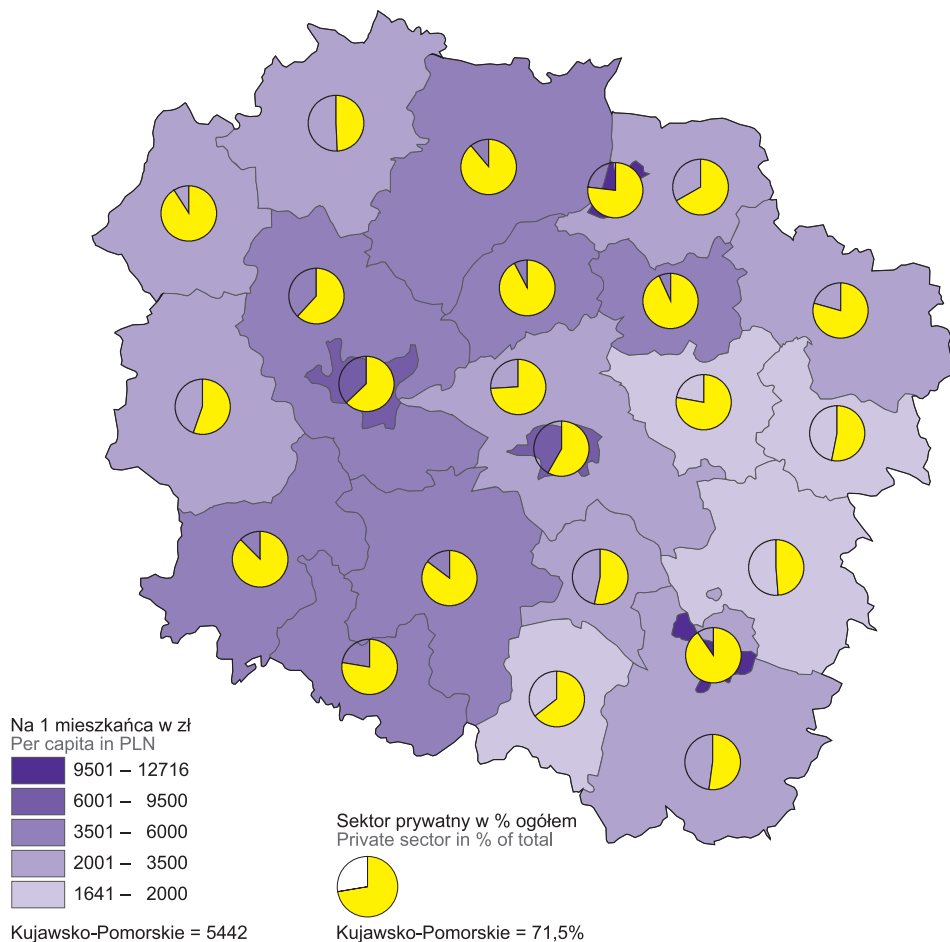
WYKRES 1 (86). **DYNAMIKA NAKŁADÓW INWESTYCYJNYCH^a WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI (ceny bieżące)**

CHART 1 (86). **INDICES OF INVESTMENT OUTLAYS^a BY OWNERSHIP SECTORS (current prices)**

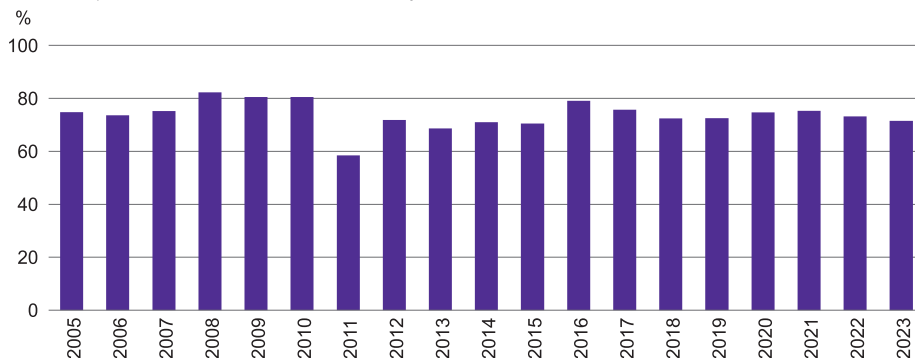

a Według lokalizacji inwestycji.
a By location of investments.

MAPA 1 (35). **NAKLADY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a W 2023 R. (ceny bieżące)**
 MAP 1 (35). **INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES^a IN 2023 (current prices)**

Udział sektora prywatnego w nakładach inwestycyjnych ogółem
Share of the private sector in total investment outlays

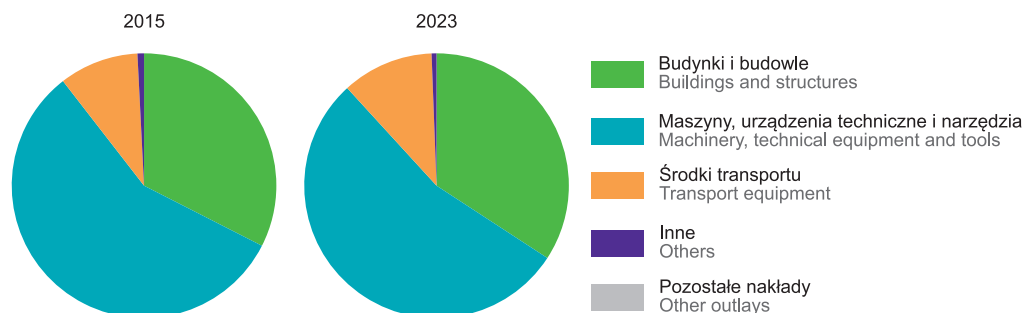
^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według lokalizacji inwestycji.
^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; by location of investments.

TABL. 2 (142). **NAKŁADY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a WEDŁUG GRUP (ceny bieżące)**
INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES^a BY GROUPS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	W tym Of which		
			budynki i budowle buildings and structures	maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia machinery, technical equipment and tools	środki transportu transport equipment
			w mln zł in million PLN		
OGÓŁEM	2015	5956,9	1936,9	3391,5	578,3
TOTAL	2020	5843,5	2496,0	2768,3	541,4
	2022	6999,4	2492,8	3668,9	815,9
	2023	9362,1	3203,1	5046,9	1052,9
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing		164,7	93,0	48,3	22,4
Przemysł Industry		6107,7	2006,5	3764,2	298,0
Górnictwo i wydobywanie Mining and quarrying		187,9	181,6	2,3	4,0
Przetwórstwo przemysłowe Manufacturing		4525,7	1332,8	2898,5	256,8
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ Electricity, gas, steam and air conditioning supply		772,7	62,6	708,4	1,6
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ Water supply; sewerage, waste management and remedia- tion activities		621,4	429,5	155,1	35,6
Budownictwo Construction		199,9	37,8	95,3	66,5
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ		863,3	316,8	320,5	225,8
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage		459,3	143,8	107,5	200,0
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ		26,3	10,2	12,0	4,1
Informacja i komunikacja Information and communication		20,8	13,0	7,5	0,3
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities		66,9	33,4	21,0	12,5
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities		297,2	266,1	21,6	3,1
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities		137,6	19,8	103,7	13,8
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities		254,4	3,6	56,8	189,9
Edukacja Education		12,7	2,4	9,5	0,8
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities		643,1	191,6	436,8	14,7
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation		85,3	59,2	25,8	0,3
Pozostała działalność usługowa Other service activities		22,9	5,9	16,4	0,6

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według siedziby inwestora.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons; by investor's seat.

WYKRES 2 (87). NAKŁADY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a WEDŁUG RODZAJÓW (ceny bieżące)
CHART 2 (87). INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES^a BY TYPE (current prices)

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według siedziby inwestora.
^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; by investor's seat.

Środki trwałe
 Fixed assets

TABL. 3 (143). WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH^a (bieżące ceny ewidencyjne)
 Stan na 31 grudnia
GROSS VALUE OF FIXED ASSETS^a (current book-keeping prices)
 As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
	w mln zł in million PLN				
OGÓŁEM	155317,3	195542,1	218728,0	235324,3	TOTAL
sektor publiczny	63468,2	81295,8	89601,0	99808,2	public sector
sektor prywatny	91849,1	114246,3	129126,9	135516,1	private sector
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	9654,6	10360,1	10911,2	11596,5	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	49353,5	64780,4	71681,0	76720,3	Industry
Górnictwo i wydobywanie	187,5	370,6	381,2	365,1	Mining and quarrying
Przetwórstwo przemysłowe	33127,0	44678,5	48890,4	53341,9	Manufacturing
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	7874,3	9924,8	11932,1	12752,5	Electricity, gas, steam and air conditioning supply
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	8164,7	9806,4	10477,4	10260,7	Water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Budownictwo	2450,4	3161,0	3513,8	3802,0	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	12455,8	13635,7	15116,6	16319,0	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa ^b	30111,0	37495,0	42098,6	46167,7	Transportation and storage ^b
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	1192,6	1393,4	1699,6	1696,7	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	2199,3	2920,8	3590,4	2755,2	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	906,3	987,6	1003,6	1058,0	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	26244,0	33347,4	37217,6	39120,3	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	1450,3	1779,1	2385,5	3804,7	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	876,6	982,2	1424,5	1344,7	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	4034,6	5852,3	6639,0	7475,6	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	5520,4	7139,8	7938,1	8600,8	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	5158,7	6697,3	7609,5	8343,9	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	3190,3	4380,6	5208,5	5794,0	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	518,9	629,6	690,4	725,0	Other service activities

^a Podziału środków trwałych według sekcji PKD 2007 dokonano zgodnie z siedzibą jednostki lokalnej rodzaju działalności. ^b Łącznie z wartością dróg publicznych, ulic i placów.

^a The division of fixed assets by PKD 2007 sections was made according to the seat of local kind-of-activity unit. ^b Including value of public roads, streets and squares.

Dział XX. Rachunki regionalne
Chapter XX. Regional accounts

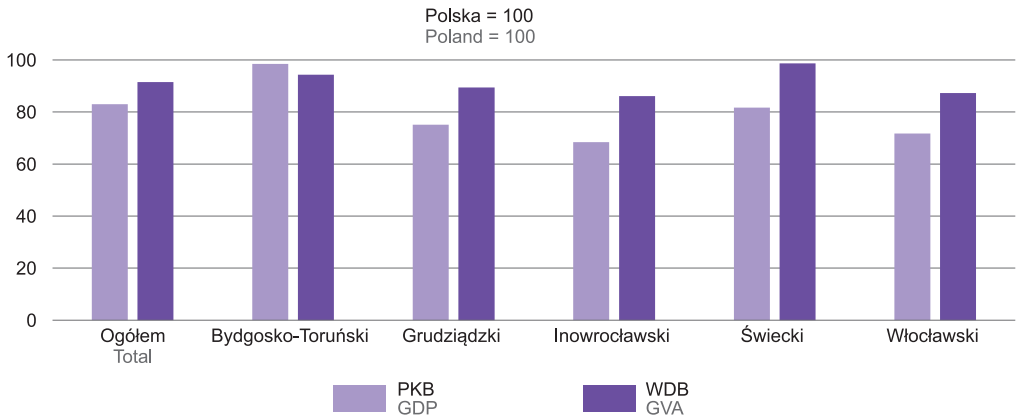
TABL. 1 (144). PRODUKT KRAJOWY BRUTTO (ceny bieżące)
GROSS DOMESTIC PRODUCT (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2020	2021	2022	2020	2021	2022
	w mln zł	in million PLN		w odsetkach	in percent	
OGÓŁEM TOTAL	103382	115972	135082	.	.	.
W tym wartość dodana brutto Of which gross value added	91215	101109	120506	100,0	100,0	100,0
w tym sektor: of which sector:						
przedsiębiorstw niefinansowych non-financial corporations	45781	53263	64415	50,2	52,7	53,5
instytucji rządowych i samorządowych general government	14783	15990	17778	16,2	15,8	14,8
gospodarstw domowych households	28002	29239	34172	30,7	28,9	28,4
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	3930	3932	6051	4,3	3,9	5,0
Przemysł Industry	25824	29823	35402	28,3	29,5	29,4
w tym Przetwórstwo przemysłowe of which Manufacturing	22744	26499	31702	24,9	26,2	26,3
Budownictwo Construction	7719	7712	8568	8,5	7,6	7,1
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^a ; Transport i gospodarka magazynowa; Zakwaterowanie i gastronomia ^a ; Informacja i komunikacja Trade; repair of motor vehicles ^a ; Transportation and storage; Accommodation and catering ^a ; Information and communication	24018	27154	33146	26,3	26,9	27,5
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa; Obsługa rynku nieruchomości ^a Financial and insurance activities; Real estate activities	7760	8146	10206	8,5	8,1	8,5
Pozostałe usługi Other services	21964	24341	27133	24,1	24,1	22,5
NA 1 MIESZKAŃCA^a PER CAPITA^a	52331	59125	68130	.	.	.

a W zł.

a In PLN.

WYKRES 1 (88). PRODUKT KRAJOWY BRUTTO NA 1 MIESZKAŃCA I WARTOŚĆ DODANA
BRUTTO NA 1 PRACUJĄCEGO W PODREGIONACH W 2022 R. (ceny bieżące)
CHART 1 (88). GROSS DOMESTIC PRODUCT PER CAPITA AND GROSS VALUE ADDED
PER EMPLOYED PERSON IN SUBREGIONS IN 2022 (current prices)

TABL. 2 (145). WARTOŚĆ DODANA BRUTTO NA 1 PRACUJĄCEGO (ceny bieżące)
GROSS VALUE ADDED PER EMPLOYED PERSON (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2020	2021	2022	SPECIFICATION
	w zł in PLN			
O G Ó Ł E M ^a	129715	142379	169019	T O T A L ^a
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ^a	48339	48384	74508	Agriculture, forestry and fishing ^a
Przemysł	156192	178467	212531	Industry
w tym Przetwórstwo przemysłowe	150822	173967	208957	of which Manufacturing
Budownictwo	161446	157870	171937	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^a ; Transport i gospodarka magazynowa; Zakwaterowanie i gastronomia ^a ; Informacja i komunikacja	134352	152106	185535	Trade; repair of motor vehicles ^a ; Transportation and storage; Accommodation and catering ^a ; Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa; Obsługa rynku nieruchomości ^a	295734	311371	397455	Financial and insurance activities; Real estate activities
Pozostałe usługi	107807	116898	128577	Other services

a Patrz uwagi do działu „Rynek pracy”, ust. 6, na str. 183.

a See notes to the chapter „Labour market”, item 6, on page 183.

TABL. 3 (146). PODSTAWOWE ELEMENTY RACHUNKU PRODUKCJI I RACHUNKU TWORZENIA DOCHODÓW (ceny bieżące)
BASIC ELEMENTS OF PRODUCTION ACCOUNT AND GENERATION OF INCOME ACCOUNT (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2020	2021	2022	SPECIFICATION
	w mln zł in million PLN			
Produkcja globalna	203279	234028	292540	Gross output
Zużycie pośrednie	112063	132919	172035	Intermediate consumption
Wartość dodana brutto	91215	101109	120506	Gross value added
w tym koszty związane z zatrudnieniem	40709	43588	49063	of which compensation of employees
Nadwyżka operacyjna brutto	53806	58034	70922	Gross operating surplus

TABL. 4 (147). NOMINALNE DOCHODY W SEKTORZE GOSPODARSTW DOMOWYCH
NOMINAL INCOME IN THE HOUSEHOLDS SECTOR

WYSZCZEGÓLNIENIE	2020	2021	2022	SPECIFICATION
Dochody pierwotne brutto:				Gross primary income:
w milionach złotych	73806	78002	89969	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	37360	39767	45377	per capita in PLN
Dochody do dyspozycji brutto:				Gross disposable income:
w milionach złotych	72595	75343	86946	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	36747	38412	43852	per capita in PLN

Dział XXI. Podmioty gospodarki narodowej

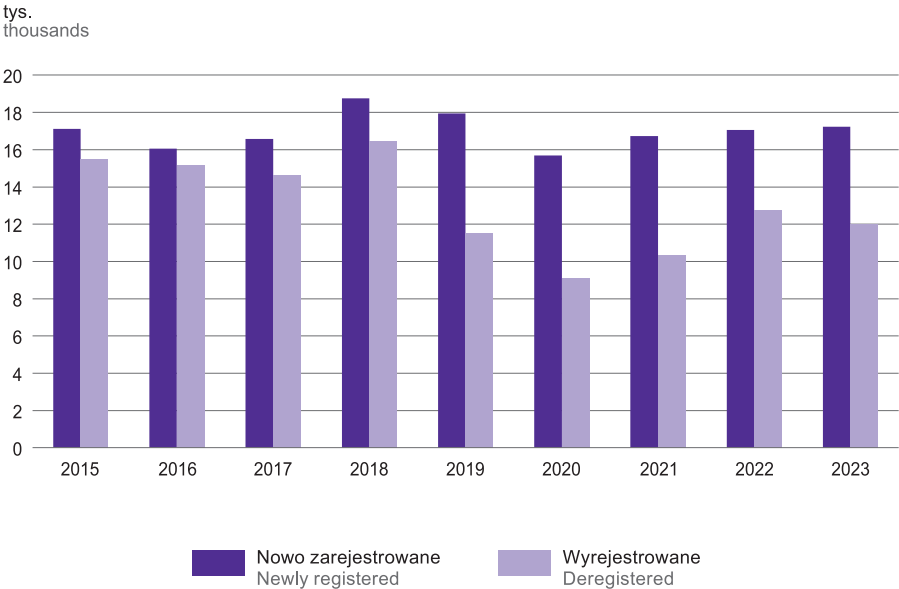
Chapter XXI. Entities of the national economy

TABL. 1 (148). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a W REJESTRZE REGON**
Stan na 31 grudnia
ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a IN THE REGON REGISTER
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
OGÓŁEM^b	193470	209750	219607	224470	TOTAL^b
sektor publiczny	5815	5265	5298	5271	public sector
sektor prywatny	186702	202429	211547	216129	private sector
w tym:					of which:
Przedsiębiorstwa państwowe	6	4	4	3	State owned enterprises
Spółki	29103	31869	34559	35684	Companies
w tym:					of which:
handlowe	15485	17978	20676	21807	commercial
cywilne	13400	13669	13654	13647	civil law partnership
Spółdzielnie	970	584	576	558	Cooperatives
Fundacje	775	1084	1257	1393	Foundations
Stowarzyszenia i organizacje społeczne	5673	6201	6509	6938	Associations and social organisations
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	141983	154623	160541	163366	Natural persons conducting economic activity

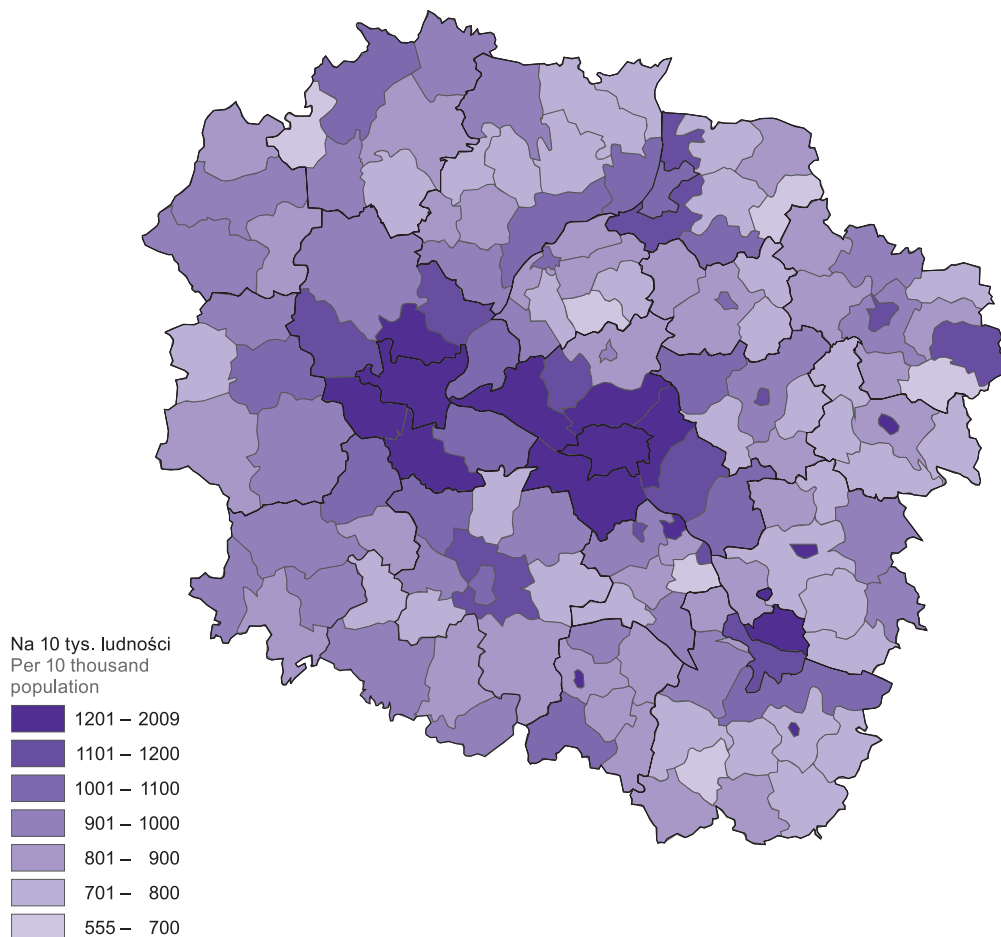
a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie. b W podziale na sektory własności – bez podmiotów, dla których informacja o formie własności nie występuje w rejestrze REGON.
a Excluding persons tending private farms in agriculture. b Broken down by ownership sector – excluding entities for which information about the form of ownership is not included in the REGON register.

WYKRES 1 (89). **PODMIOTY NOWO ZAREJESTROWANE I WYREJESTROWANE Z REJESTRU REGON^a**
CHART 1 (89). **NEWLY REGISTERED AND DEREGISTERED ENTITIES FROM THE REGON REGISTER^a**

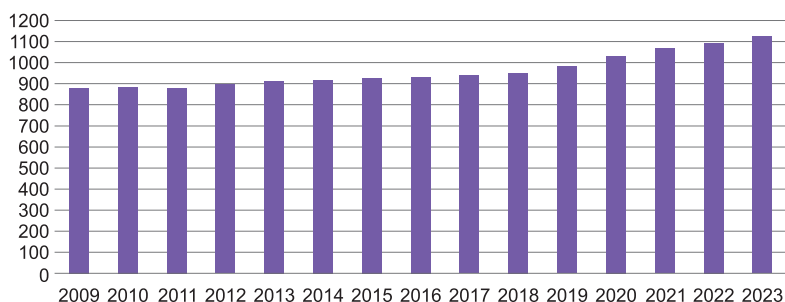
a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.
a Excluding persons tending private farms in agriculture.

MAPA 1 (37). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a W REJESTRZE REGON W 2023 R.**
Stan na 31 grudnia
MAP 1 (37). **ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a IN THE REGON REGISTER IN 2023**
As of 31 December

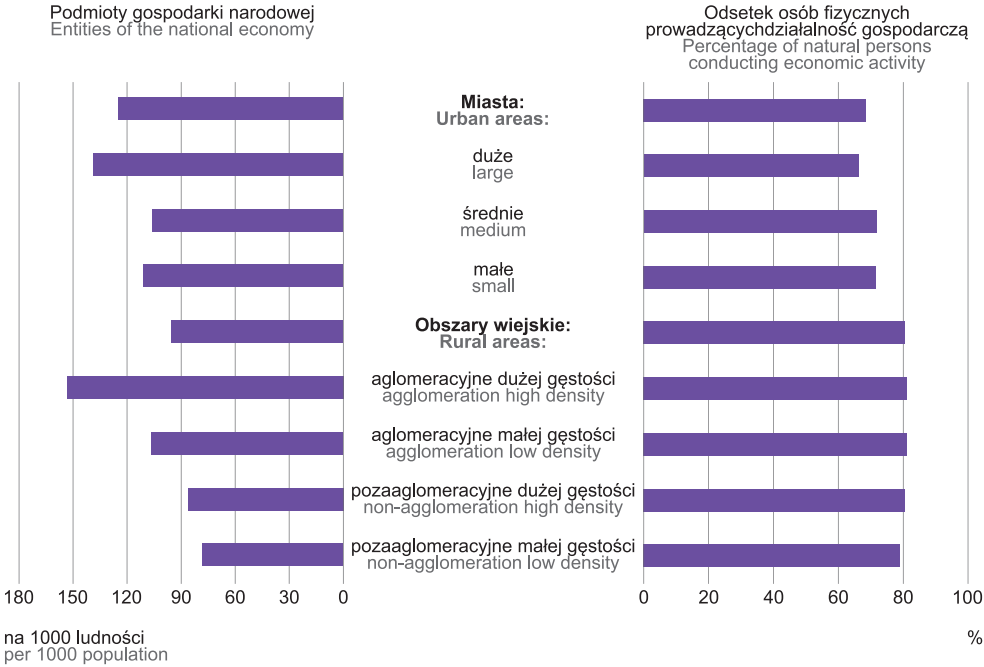
Kujawsko-Pomorskie = 1125

Podmioty gospodarki narodowej^a w rejestrze REGON na 10 tys. ludności
Entities of the national economy^a in the REGON register per 10 thousand population

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.
^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

WYKRES 2 (90). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ W REJESTRZE REGION WEDŁUG DELIMITACJI OBSZARÓW WIEJSKICH (DOW) W 2023 R.**
Stan na 31 grudnia
CHART 2 (90). **ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY IN THE REGION REGISTER BY DELIMITATION OF RURAL AREAS (DOW) IN 2023**
As of 31 December

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2023 R.
VOIVODSHIP AGAINST THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2023

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo Voivodship		SPECIFICATION
	ogółem total		Polska=100 Poland=100	

POWIERZCHNIA. SAMORZĄD TERYTORIALNY – stan na 31 grudnia
AREA. LOCAL GOVERNMENT – as of 31 December

Powierzchnia w km ²	313931	17971	5,7	Area in km ²
Powiaty	314	19	6,1	Powiats
Miasta na prawach powiatu	66	4	6,1	Cities with powiat status
Gminy	2477	144	5,8	Gminas
Miasta	979	53	5,4	Towns
Miejscowości wiejskie	52451	3571	6,8	Rural localities
Sołectwa	40812	2297	5,6	Village administrator's offices

OCHRONA ŚRODOWISKA
ENVIRONMENTAL PROTECTION

Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w tys. t:				Emission of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality in thousand tonnes:
pyłowych	16,0	1,6	10,2	particulate
gazowych	172771,3	9131,7	5,3	gaseous
Komunalne oczyszczalnie ścieków ^a (stan na 31 grudnia)				Municipal wastewater treatment plants ^a (as of 31 December)
w tym: biologiczne	2433	100	4,1	of which: biological
z podwyższonym usuwaniem biogenów	810	34	4,2	with increased biogene removal (disposal)
Odpady wytworzone (w ciągu roku; z wyłączeniem odpadów komunalnych) w tys. t	109309,2	1641,2	1,5	Waste generated (during the year; excluding municipal waste) in thousand tonnes
Odpady komunalne zebrane ^b (w ciągu roku) w tys. t	13447,9	715,4	5,3	Municipal waste collected ^b (during the year) in thousand tonnes
Nakłady na środki trwałe (ceny bieżące):				Outlays on fixed assets (current prices):
służące ochronie środowiska:				in environmental protection:
w milionach złotych	18213,7	968,2	5,3	in million PLN
w % nakładów inwestycyjnych ogółem	3,9	5,2	.	in % of total investment outlays
służące gospodarce wodnej:				in water management:
w milionach złotych	4311,5	166,1	3,9	in million PLN
w % nakładów inwestycyjnych ogółem	0,9	0,9	.	in % of total investment outlays

WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI
JUSTICE

Przestępstwa stwierdzone przez Policję w zakończonych postępowaniach przygotowawczych ^c :				Crimes ascertained by the Police in completed preparatory proceedings ^c :
w liczbach bezwzględnych	792014	43303	5,5	in absolute numbers
na 10 tys. ludności	210,1	216,3	.	per 10 thousand population
Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez Policję ^c w %	71,5	79,1	.	Rate of detectability of delinquents in crimes ascertained by the Police ^c in %

LUDNOŚĆ
POPULATION

Ludność (stan na 31 grudnia) w tys.	37636,5	1996,0	5,3	Population (as of 31 December) in thousands
miasta	22376,5	1155,4	5,2	urban areas
wieś	15260,0	840,6	5,5	rural areas
w tym kobiety	19454,1	1030,6	5,3	of which females
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan na 31 grudnia)	120	111	.	Population per 1 km ² of total area (as of 31 December)
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym (stan na 31 grudnia)	71,2	71,6	.	Non-working age population per 100 persons of working age (as of 31 December)

a Pracujące na sieci kanalizacyjnej. b Pozycja obejmuje odpady odebrane od wszystkich właścicieli nieruchomości i uznawana jest za odpady wytworzone. c Bez czynów karalnych popełnionych przez nieletnich.
a Working on sewage network. b Estimate includes waste collected from all property owners and considered to be waste generated. c Excluding punishable acts committed by juveniles.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2023 R. (cd.)**VOIVODSHIP AGAINST THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2023 (cont.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo Voivodship		SPECIFICATION
	ogółem total		Polska=100 Poland=100	

LUDNOŚĆ (dok.)
POPULATION (cont.)

Przyrost naturalny na 1000 ludności	-3,62	-4,40	.	Natural increase per 1000 population
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	0,18	-1,01	.	Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population

RYNEK PRACY. WYNAGRODZENIA
LABOUR MARKET. WAGES AND SALARIES

Pracujący ^{ab} (stan na 31 grudnia) w tys.	15142,5	754,5	5,0	Employed persons ^{ab} (as of 31 December) in thousands
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w zł	7199,22	6416,55	89,1	Average monthly gross wages and salaries in PLN
Bezrobotni zarejestrowani (stan na 31 grudnia) w tys.	788,2	54,4	6,9	Registered unemployed persons (as of 31 December) in thousands
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^b (stan na 31 grudnia) w %	5,1	7,1	.	Registered unemployment rate ^b (as of 31 December) in %

MIESZKANIA. INFRASTRUKTURA
DWELLINGS. INFRASTRUCTURE

Zasoby mieszkaniowe ^c (stan na 31 grudnia):				Dwelling stocks ^c (as of 31 December):
mieszkania: w tysiącach	15779,2	804,1	5,1	dwellings: in thousands
na 1000 ludności	419,3	402,9	.	per 1000 population
Mieszkania oddane do użytkowania:				Dwellings completed:
w tysiącach	221,3	10,9	4,9	in thousands
na 1000 ludności	5,9	5,5	.	per 1000 population
Długość sieci (stan na 31 grudnia) w km:				Network (as of 31 December) in km:
wodociągowej rozdzielczej i przesyłowej (magistralnej)	341149,1	25064,5	7,3	water supply distribution and transmission (main) network
kanalizacyjnej rozdzielczej ^d	181521,6	8988,2	5,0	sewage distribution ^d
gazowej	174257,4	5493,4	3,2	gas supply

EDUKACJA I WYCHOWANIE^e – stan na początku roku szkolnego
EDUCATION^e – as of beginning of the school year

Uczniowie w szkołach ^f w tys.:				Pupils and students in schools ^f in thousands:
podstawowych	3007,4	153,8	5,1	primary
branżowych I stopnia ^g	243,0	15,4	6,4	stage I sectoral vocational ^g
liceach ogólnokształcących	806,1	36,6	4,5	general secondary
technikach	755,2	45,1	6,0	technical secondary
ogólnokształcących artystycznych ^h	14,7	0,9	6,3	general art ^h
policealnych	243,1	12,9	5,3	post-secondary
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego ⁱ :				Children in pre-primary establishments ⁱ :
w tysiącach	1512,0	74,1	4,9	in thousands
na 1000 dzieci w wieku 3–6 lat	961	913	.	per 1000 children aged 3–6

a Według miejsca zamieszkania. b Stopę bezrobocia podaje się z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (będących składową cywilnej ludności aktywnej zawodowo) wyszacowanych na podstawie wyników Powszechnego Spisu Rolnego 2020. c Na podstawie bilansów. d Łącznie z kolektorami. e Patrz uwagi ogólne do rozdziału „Edukacja i wychowanie”, ust. 1 i 2 na str. 189. f Bez szkół dla dorosłych, z wyjątkiem szkół policealnych. g Łącznie z uczniami branżowych szkół II stopnia (w 2023 r. – 12973 uczniów w Polsce i 962 w województwie) oraz uczniami szkół specjalnych przysposabiających do pracy. h Dających uprawnienia zawodowe. i Łącznie z dziećmi przebywającymi przez cały rok szkolny w placówkach wykonujących działalność leczniczą.

a By place of residence. b The unemployment rate is given taking into account persons employed in private farms in agriculture (being a component of the economically active civilian population) estimated using the results of the 2020 Agricultural Census 2010. c Based on balance. e See general notes to the chapter “Education”, item 1 and 2 on page 189. f Excluding schools for adults, except for post-secondary schools. g Including students of stage II sectoral vocational schools (in 2023 – 12973 students in Poland and 962 students in the Voivodship) and students of special job-training schools. h Leading to professional certification. i Including children staying throughout the school year in units performing health care activity.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2023 R. (cd.)**VOIVODSHIP AGAINST THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2023 (cont.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo Voivodship		SPECIFICATION
	ogółem total		Polska=100 Poland=100	

OCHRONA ZDROWIA^a – stan na 31 grudnia
HEALTH CARE^a – as of 31 December

Pracownicy medyczni ^b :				Medical personnel ^b :
lekarze	141452	6289	4,4	doctors
lekarze dentyści	36877	1279	3,5	dentists
pielęgniarki ^c	216086	10999	5,1	nurses ^c
Przychodnie	23460	1039	4,4	Out-patients departments
Szpitala ogólne	894	43	4,8	General hospitals
Łóżka w szpitalach ogólnych w tys.	161,2	8,4	5,2	Beds in general hospitals in thousands
Apteki ogólnodostępne ^d	11473	567	4,9	Generally available pharmacies ^d

KULTURA. TURYSTYKA
CULTURE. TOURISM

Biblioteki publiczne (łącznie z filiami; stan na 31 grudnia)	7570	373	4,9	Public libraries (including branches; as of 31 December)
Wypożyczenia na 1 czytelnika w wol.	18,4	20,7	.	Loans per borrower in vol.
Muzea i oddziały muzealne (stan na 31 grudnia)	974	45	4,6	Museums with branches (as of 31 December)
Zwiedzający muzea i wystawy w tys.	42321,9	1359,8	3,2	Museum and exhibition visitors in thousands
Kina stałe (stan na 31 grudnia)	535	18	3,4	Fixed cinemas (as of 31 December)
Widzowie w kinach stałych w tys.	49741,3	2312,7	4,6	Audience in fixed cinemas in thousands
Baza noclegowa turystyki ^e :				Tourist accommodation establishments ^e :
miejsca noclegowe (stan na 31 lipca) w tys.	793,1	31,0	3,9	number of beds (as of 31 July) in thousands
korzystający z noclegów w tys.	36239,2	1417,6	3,9	tourists accommodated in thousands

ROLNICTWO
AGRICULTURE

Użytki rolne w dobrej kulturze rolnej ^f (stan na 1 czerwca 2020 r.) w tys. ha	14580,4	1033,1	7,1	Agricultural land in good agricultural condition ^f (as of 1 June 2020) in thousand ha
Powierzchnia zasiewów (stan w czerwcu) w tys. ha	11025,0	910,9	8,3	Sown area (as of June) in thousand ha
Zbiory w tys. t:				Production in thousand tonnes:
zboża	35850,8	3243,0	9,0	cereals
ziemniaki	5590,0	448,2	8,0	potatoes
warzywa gruntowe ^g	3833,2	614,6	16,0	field vegetables ^g
Plony z 1 ha w dt:				Yields per 1 ha in dt:
zboża	49,9	55,5	111,2	cereals
ziemniaki	296	285	96,0	potatoes

a Łącznie z danymi o placówkach podległych resortom obrony narodowej oraz spraw wewnętrznych i administracji. b Dane dotyczą pracujących bezpośrednio z pacjentem, tj. bez osób, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, jednostka administracji państwowej lub samorządu terytorialnego albo NFZ. Dane są nieporównywalne z danymi opublikowanymi w poprzednich edycjach Rocznika; patrz uwagi do działu „Ochrona zdrowia i pomoc społeczna”, ust. 2 na str. 190. c Łącznie z magistratami pielęgniarstwa. d Patrz uwagi ogólne do działu „Ochrona zdrowia i pomoc społeczna”, ust. 8 na str. 191. e Dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. Dane opracowano z uwzględnieniem imputacji dla jednostek, które odmówiły udziału w badaniu. f Dane wstępne. g Łącznie z ogrodami przydomowymi; dane według szacunków.

a Data include health care units subordinated to the Ministry of National Defence as well as the Ministry of the Interior and Administration. b Data concern working directly with a patient, i.e., excluding persons for whom the primary workplace is university, units of state or local government administration and National Health Fund. Data incomparable with published in previous editions of the Yearbook; see general notes to the chapter “Health care and social assistance”, item 2 on page 190. c Including masters of nursery. d See general notes to the chapter “Health care and social assistance”, item 8 on page 191. e Data concern establishments with 10 and more bed places. Data were compiled taking into account imputation for units which refused to participate in the survey. f Preliminary data. g Including kitchen gardens; data based on estimation.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2023 R. (cd.)

VOIVODSHIP AGAINST THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2023 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo Voivodship		SPECIFICATION
	ogółem total		Polska=100 Poland=100	

**LEŚNICTWO
FORESTRY**

Powierzchnia lasów (stan na 31 grudnia) w tys. ha	9283,8	421,8	4,5	Forest area (as of 31 December) in thousand ha
Lesistość w %	29,6	23,5	.	Forest cover in %

**PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO
INDUSTRY AND CONSTRUCTION**

Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące):				Sold production of industry (current prices):
w milionach złotych	2557278,3	98623,7	3,9	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	67835	49271	72,6	per capita in PLN
Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej ^a (ceny bieżące):				Sales of construction and assembly production ^a (current prices):
w milionach złotych	348844,9	15513,8	4,4	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	9254	7750	83,8	per capita in PLN

**TRANSPORT – stan na 31 grudnia
TRANSPORT – as of 31 December**

Drogi publiczne o twardej nawierzchni (miejskie i zamiejskie) w km	319936,9	20102,5	6,3	Hard surface public roads (urban and non-urban) in km
Samochody osobowe zarejestrowane ^b w tys. szt.	27227,7	1432,5	5,3	Registered passenger cars ^b in thousand units
Placówki pocztowe ^c	7620	404	5,3	Postal offices ^c

**HANDEL – stan na 31 grudnia
TRADE – as of 31 December**

Sklepy	326662	19864	6,1	Shops
Targowiska stałe	2560	154	6,0	Permanent marketplaces

**FINANSE PUBLICZNE
PUBLIC FINANCE**

Budżety gmin^d				Budgets of gminas^d
Dochody:				Revenue:
w milionach złotych	170256,7	8981,2	5,3	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	6714	6976	103,9	per capita in PLN
Wydatki:				Expenditure:
w milionach złotych	180989,0	9466,3	5,2	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	7137	7352	103	per capita in PLN
Budżety miast na prawach powiatu				Budgets of cities with powiat status
Dochody:				Revenue:
w milionach złotych	114342,0	5808,1	5,1	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	9266	8133	87,8	per capita in PLN
Wydatki:				Expenditure:
w milionach złotych	125395,6	6182,3	4,9	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	10162	8657	85,2	per capita in PLN

a Zrealizowanej przez podmioty budowlane – według miejsca wykonania robót. b Łącznie z posiadającymi pozwolenia czasowe (na okres 30 dni) wydane w końcu roku. c Dane dotyczą placówek operatora wyznaczonego. d Bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

a Realised by construction entities – by place of performing works. b Including vehicles with a temporary permission (for a period of 30 days) issued at the end of the year. c Data concern offices of the appointed operators. d Excluding revenue and expenditure of gminas which are also cities with powiat status.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2023 R. (dok.)

VOIVODSHIP AGAINST THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2023 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo Voivodship		SPECIFICATION
	ogółem total		Polska=100 Poland=100	

FINANSE PUBLICZNE (dok.)

PUBLIC FINANCE (cont.)

Budżety powiatów				Budgets of powiats
Dochody:				Revenue:
w milionach złotych	45275,5	2205,3	4,9	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	1785	1713	95,9	per capita in PLN
Wydatki:				Expenditure:
w milionach złotych	46836,2	2302,3	4,9	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	1847	1788	96,8	per capita in PLN
Budżety województw				Budgets of voivodships
Dochody:				Revenue:
w milionach złotych	32141,1	1907,1	5,9	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	853	953	111,7	per capita in PLN
Wydatki:				Expenditure:
w milionach złotych	31734,4	1897,2	6,0	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	842	948	112,6	per capita in PLN

INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE
INVESTMENTS. FIXED ASSETS

Nakłady inwestycyjne ^a (ceny bieżące):				Investment outlays ^a (current prices):
w milionach złotych	461944,7	18561,1	4,0	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	12254	9273	75,7	per capita in PLN
Wartość brutto środków trwałych ^b (stan na 31 grudnia; bieżące ceny ewidencyjne):				Gross value of fixed assets ^b (as of 31 December; current book- -keeping prices):
w milionach złotych	5401289,4	235324,3	4,4	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	143512	117898	82,2	per capita in PLN

RACHUNKI REGIONALNE W 2022 R.
REGIONAL ACCOUNTS IN 2022

Produkt krajowy brutto (ceny bieżące):				Gross domestic product (current prices):
w milionach złotych	3100850	135082	4,4	in million PLN
na 1 mieszkańca ^c w zł	82079	68130	83,0	per capita ^c in PLN
Wartość dodana brutto (ceny bieżące):				Gross value added (current prices):
w milionach złotych	2766246	120506	4,4	in million PLN
na 1 pracującego ^d w zł	184700	169019	91,5	per employed person ^d in PLN
Nominalne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych:				Gross nominal disposable income in the households sector:
w milionach złotych	1796740	86946	4,8	in million PLN
na 1 mieszkańca ^e w zł	47559	43852	92,2	per capita ^e in PLN

PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ
ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY

Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON ^a (stan na 31 grudnia)	5150034	224470	4,4	Entities of the national economy in the REGON register ^a (as of 31 December)
sektor publiczny	111929	5271	4,7	public sector
sektor prywatny	4913263	216129	4,4	private sector

a Według lokalizacji inwestycji. b Według siedziby jednostki lokalnej rodzaju działalności. c Dane na 1 mieszkańca przeliczono według liczby ludności spełniającej kryterium rezydencji zgodnie z Rozporządzeniem ESA 2010; patrz uwagi do działu „Rachunki regionalne”, ust. 14, str. 204. d Do przeliczeń przyjęto przeciętną w roku liczbę pracujących. e Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie; w podziale według sektorów – bez podmiotów, dla których informacja o formie własności nie występuje w rejestrze REGON.

a By investment location. b By seat of a local kind-of-activity unit. c Data calculated for the population meeting the residence criterion according to the ESA 2010 Regulation; see notes to the chapter „Regional accounts”, item 14 on page 204. d The average number of employed persons was used in calculations. e Excluding persons tending private farms in agriculture; broken down by ownership sectors – excluding entities whose form of ownership is not provided in the REGON register.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2010	2015	2023	SPECIFICATION
POWIERZCHNIA AREA					
Powierzchnia w km ² (stan na 31 grudnia)	17970	17972	17972	17971	Area in km ² (as of 31 December)
OCHRONA ŚRODOWISKA ENVIRONMENTAL PROTECTION					
Pobór wody – w % poboru ogółem – na cele:					Water withdrawal – in % of total withdrawal – for purposes of:
produkcyjne ^a (poza rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem)	32,7	31,6	34,1	37,0	production ^a (excluding agriculture, forestry, hunting and fishing)
eksploatacji sieci wodociągowej ^b	50,7	47,2	46,2	46,8	exploitation of water supply network ^b
Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności na 1 km ² w dam ³	13,0	12,1	12,4	12,6	Consumption of water for needs of the national economy and population per 1 km ² in dam ³
w tym do produkcji przemysłowej	4,8	4,2	4,5	4,9	of which for industrial production
Ścieki przemysłowe i komunalne ^c odprowadzone do wód lub do ziemi:					Industrial and municipal ^c wastewater discharged into waters or into the ground:
oczyszczane w % wymagających oczyszczania	73,6	97,5	98,3	99,1	treated in % of requiring treatment
nieoczyszczane na 1 km ² w dam ³	2,0	0,2	0,1	0,1	untreated per 1 km ² in dam ³
Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ogółu ludności ^d	38,4	69,8	72,1	73,7	Population connected to wastewater treatment plants in % of total population ^d
Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w tys. t:					Emission of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality in thousand tonnes:
pyłowych	14,2	4,3	2,6	1,6	particulate
gazowych (bez dwutlenku węgla)	75,2	57,1	51,5	23,3	gaseous (excluding carbon dioxide)
Redukcja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w % zanieczyszczeń wytworzonych:					Reduction of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality in % of pollutants produced:
pyłowych	97,2	99,1	99,5	99,5	particulate
gazowych (bez dwutlenku węgla)	26,7	36,6	31,4	60,0	gaseous (excluding carbon dioxide)
Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona (stan na 31 grudnia):					Area of special nature value under legal protection (as of 31 December):
w % powierzchni ogólnej	31,1	31,8	31,8	32,2	in % of total area
na 1 mieszkańca w m ²	2702	2721	2739	2898	per capita in m ²
Odpady wytworzone (w ciągu roku; z wyłączeniem odpadów komunalnych) na 1 km ² w t	172,3	126,2	187,7	91,3	Waste generated (during the year; excluding municipal waste) per 1 km ² in tonnes
Odpady komunalne zebrane ^e (w ciągu roku) na 1 mieszkańca w kg	252	245	284	357	Municipal waste collected ^e (during the year) per capita in kg
Nakłady na środki trwałe (ceny bieżące) w % nakładów inwestycyjnych ogółem:					Outlays on fixed assets (current prices) in % of total investment outlays:
służące ochronie środowiska	9,9	4,7	5,8	5,2	in environmental protection
służące gospodarce wodnej	1,2	2,5	0,9	0,9	in water management
WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI JUSTICE					
Przestępstwa stwierdzone przez Policję ^f w zakończonych postępowaniach przygotowawczych:					Crimes ascertained by the Police ^f in completed preparatory proceedings:
w liczbach bezwzględnych	70194	56164	38832	43303	in absolute numbers
na 10 tys. ludności	339,2	267,6	186,0	216,3	per 10 thousand population
Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez Policję ^f w %	53,0	66,3	66,2	79,1	Rate of detectability of delinquents in ascertained crimes by the Police ^f in %

a Z ujęć własnych. b Pobór wody na ujęciach przed wtłoczeniem do sieci. c Od 2010 r. dane nieporównywalne z danymi za lata poprzednie ze względu na zmianę metodologii badania ścieków komunalnych. d Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków – dane szacunkowe, ludność ogółem – na podstawie bilansów. e Dane szacunkowe; w 2000 r. określone jako odpady stałe wywiezione; od 2015 r. pozycja obejmuje odpady odebrane od wszystkich właścicieli nieruchomości i uznawana jest za odpady wytworzone, ze względu na objęcie od 1 lipca 2013 r. przez gminy systemem gospodarowania odpadami komunalnymi wszystkich właścicieli nieruchomości. f Do 2012 r. – łącznie z prokuraturą; od 2014 r. bez czynów karalnych popełnionych przez nieletnich.

a From own intakes. b Water withdrawal at intakes before entering the water network. c Since 2010, data are not comparable with data for previous years due to a change in the methodology of municipal wastewater survey. d Population connected to wastewater treatment plants – estimated data, total population – based on balances. e Estimated data; in 2000 defined as solid waste removed; since 2015 estimate includes waste collected from all inhabitants and is considered to be waste generated because of covering by gminas since 1 July 2013 all real-estate owners with municipal waste management system. f Until 2012 – including prosecutor's office; since 2014 excluding punishable acts committed by juveniles.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2010	2015	2023	SPECIFICATION
LUDNOŚĆ POPULATION					
Ludność (stan na 31 grudnia)	2067817	2098711	2086210	1996003	Population (as of 31 December)
miasta	1290395	1271357	1244129	1155424	urban areas
wieś	777422	827354	842081	840579	rural areas
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan na 31 grudnia)	115	117	116	111	Population per 1 km ² of total area (as of 31 December)
Ludność w wieku (stan na 31 grudnia):					Population of age (as of 31 December):
przedprodukcyjnym	521337	406742	378825	360857	pre-working
produkcyjnym	1260688	1356942	1309091	1163276	working
poprodukcyjnym	285792	335027	398294	471870	post-working
Małżeństwa na 1000 ludności	5,76	5,93	4,96	3,77	Marriages per 1000 population
Rozwody na 1000 ludności	1,19	1,91	1,96	1,62	Divorces per 1000 population
Urodzenia żywe na 1000 ludności	10,39	10,77	9,19	6,76	Live births per 1000 population
Zgony na 1000 ludności	9,53	9,75	9,83	11,15	Deaths per 1000 population
Przyrost naturalny na 1000 ludności	0,86	1,02	-0,64	-4,40	Natural increase per 1000 population
Zgony niemowląt na 1000 urodzeń żywych	8,69	5,80	4,06	5,47	Infant deaths per 1000 live births
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	-0,52	-0,80	-1,36 ^a	-1,01	Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population
Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia w momencie urodzenia:					Life expectancy at the moment of birth:
mężczyźni	69,63	71,37	73,49	74,10	males
kobiety	77,51	79,80	81,30	81,29	females
RYNEK PRACY LABOUR MARKET					
Pracujący ^{bc} (stan na 31 grudnia):					Employed persons ^{bc} (as of 31 December):
w tysiącach	762,7	680,2	707,1	754,5	in thousands
w tym kobiety	355,6	311,9	332,4	346,3	of which women
na 1000 ludności	368,9	324,1	338,9	378,0	per 1000 population
Przeciętne zatrudnienie:					Average paid employment:
w przemyśle:					in industry:
w tysiącach	.	137,9	137,7	142,6	in thousands
na 1000 ludności	.	65,7	66,0	71,2	per 1000 population
w budownictwie:					in construction:
w tysiącach	.	33,5	28,2	30,9	in thousands
na 1000 ludności	.	15,9	13,5	15,4	per 1000 population

a Do obliczenia salda wykorzystano dane o migracjach wewnętrznych za 2015 r. i migracjach zagranicznych za 2014 r. b Do 2021 r. według faktycznego miejsca pracy; od 2022 r. dane prezentowane są na podstawie administracyjnych źródeł danych według miejsca zamieszkania. c Dane dotyczące pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie według stanu na 31 grudnia do 2021 r. wyszacowano na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego 2020 (dane dla lat poprzednich wyszacowane są z wykorzystaniem ostatecznych wyników Powszechnego Spisu Rolnego 2010). Od 2022 r. dane są prezentowane na podstawie administracyjnych źródeł danych.

a Net migration was calculated using data on internal migration for 2015 and data on international migration for 2014 were used. b Until 2021 by actual workplace; from 2022 data are presented on the basis of administrative data sources by place of residence and the predominant kind of activity. c Data concerning employed persons on private farms in agriculture as of 31 December up to 2021 were estimated on the basis of the Agricultural Census 2020 (data for previous years were estimated on the basis of the final results of the Agricultural Census 2010). Since 2022 are presented on the basis of administrative data sources.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2010	2015	2023	SPECIFICATION
RYNEK PRACY (dok.) LABOUR MARKET (cont.)					
Bezrobotni zarejestrowani (stan na 31 grudnia) w tys.	181,2	139,4	107,3	54,4	Registered unemployed persons (as of 31 December) in thousands
2000=100	100,0	76,9	59,2	30,0	2000=100
W % bezrobotnych zarejestrowanych (stan na 31 grudnia):					In % of registered unemployed persons (as of 31 December):
kobiety	56,5	54,3	56,3	57,5	women
w wieku 24 lata i mniej	30,4	22,4	15,8	13,6	aged 24 years and less
pozostający bez pracy dłużej niż 1 rok	45,7	30,1	39,9	39,7	out of work for longer than 1 year
Bezrobotni zarejestrowani (stan na 31 grudnia) na 1 ofertę pracy	495	129	36	37	Registered unemployed persons (as of 31 December) per a job offer
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^a (stan na 31 grudnia) w %	19,2	17,0	13,2	7,1	Registered unemployment rate ^a (as of 31 December) in %
WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA SPOŁECZNE WAGES AND SALARIES. SOCIAL BENEFITS					
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w zł	1668,92	2759,68	3369,85	6416,55	Average monthly gross wages and salaries in PLN
2000=100	100,0	165,4	201,9	384,5	2000=100
w tym: w przemyśle	.	2750,35	3392,81	6249,26	of which: in industry
w budownictwie	.	2356,44	2792,83	5484,06	in construction
Przeciętna liczba emerytów i rencistów w tys.	476,3	467,7	457,8	486,4	Average number of retirees and pensioners in thousands
pobierających emerytury i renty wypłacane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych	366,4	383,8	381,3	419,9	receiving retirement and other pension paid by the Social Insurance Institution
rolników indywidualnych	109,9	83,9	76,5	66,5	farmers
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto w zł:					Average monthly gross retirement and other pension in PLN:
wypłacana przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych	777,82	1461,65	1826,08	3051,02	paid by the Social Insurance Institution
rolników indywidualnych	596,35	948,95	1191,79	1870,94	farmers
MIESZKANIA. INFRASTRUKTURA DWELLINGS. INFRASTRUCTURE					
Zasoby mieszkaniowe ^b (w 2000 r. – zamieszkane; stan na 31 grudnia):					Dwelling stocks ^b (in 2000 – inhabited; as of 31 December):
mieszkania:					dwellings:
w tysiącach	632,5	703,8	732,7	804,1	in thousands
na 1000 ludności	305,9	335,4	351,2	402,9	per 1000 population
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²	59,3	68,4	69,6	71,8	average useful floor area of dwelling in m ²
Mieszkania oddane do użytkowania:					Dwellings completed:
mieszkania:					dwellings:
w tysiącach	3,8	5,8	6,7	10,9	in thousands
na 1000 ludności	1,8	2,8	3,2	5,5	per 1000 population
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²	82,9	103,0	98,2	86,2	average useful floor area of dwelling in m ²
Długość sieci rozdzielczej (stan na 31 grudnia) w km:					Distribution network (as of 31 December) in km:
wodociągowej ^c	18203,8	21782,0	23239,8	25064,5	water supply ^c
kanalizacyjnej ^d	2830,1	6365,4	7887,5	8988,2	sewage ^d

a Do wyliczenia przyjęto liczbę pracujących uwzględniającą pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie wyszacowanych przy uwzględnieniu wyników: w 2000 r. – Powszechnego Spisu Rolnego 1996, w 2010 i 2015 r. – Powszechnego Spisu Rolnego 2010, a w 2023 r. – Powszechnego Spisu Rolnego 2020. b Na podstawie bilansów. c W 2023 r. łącznie z siecią przesyłową (magistralną). d Łącznie z kolektorami.
a The number of employed persons, including estimated data on persons employed on private farms in agriculture was used in calculations, estimated using the results: in 2000 – of the Agricultural Census 1996, in 2010 and 2015 – of the Agricultural Census 2010, in 2023 – of the Agricultural Census 2020. b Based on balances. c In 2023, including transmission (main) network. d Including collectors.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2010	2015	2023	SPECIFICATION
MIESZKANIA. INFRASTRUKTURA (dok.) DWELLINGS. INFRASTRUCTURE (cont.)					
Zużycie w gospodarstwach domowych:					Consumption in households:
wody z wodociągów:					water from water supply systems:
w hektometrach sześciennych	76,9	68,4	70,9	73,2	in cubic hectometres
na 1 mieszkańca w m ³	37,2	32,6	34,0	36,6	per capita in m ³
energii elektrycznej w miastach ^a :					electricity in urban areas ^a :
w gigawatogodzinach	757,3	878,1	818,2	774,1	in gigawatt hours
na 1 mieszkańca w kWh	585,6	689,5	655,8	666,7	per capita in kWh
EDUKACJA I WYCHOWANIE EDUCATION					
Uczniowie w szkołach ^b (stan na początku roku szkolnego) w tys.:					Pupils and students in schools ^b (as of the beginning of the school year) in thousands:
podstawowych ^c	181,4	122,9	136,4	153,8	primary ^c
branżowych I stopnia ^{def}	39,0	16,9	12,9	15,4	stage I sectoral vocational ^{def}
liceach ogólnokształcących ^g	48,1	29,9	24,6	36,6	general secondary ^g
liceach profilowanych	.	1,8	.	.	specialised secondary
technikach ^h	45,9	32,5	29,3	45,1	technical secondary ^h
ogólnokształcących artystycznych ⁱ	1,0	0,7	0,8	0,9	general art ⁱ
policealnych	11,3	17,1	14,6	12,9	post-secondary
Absolwenci branżowych szkół I stopnia ^d , liceów ogólnokształcących, techników oraz ogólnokształcących artystycznych dających uprawnienia zawodowe ^{eghki} (bez szkół dla dorosłych) na 1000 ludności	15,3	11,3	9,0	8,9	Graduates of stage I sectoral vocational ^d , general and technical secondary as well as general art schools leading to professional certification schools ^{eghki} (excluding schools for adults) per 1000 population
Studenci uczelni ^m (stan na 31 grudnia; w latach 2000–2017 – stan na 30 listopada) w tys.	69,3	84,2	60,8	53,0	Students of higher education institutions ^m (as of 31 December; in years 2000–2017 – as of 30 November) in thousands
Absolwenci uczelni ^{mn} w tys.	14,1	21,8	17,5	12,4	Graduates of higher education institutions ^{mn} in thousands
Uczniowie szkół dla dorosłych (stan na początku roku szkolnego) w tys.	17,8	20,0	12,7	6,5	Students of schools for adults (as of the beginning of the school year) in thousands
Absolwenci szkół dla dorosłych ^k w tys.	4,8	5,2	4,2	0,3	Graduates of schools for adults ^k in thousands

a W 2000 r. bez gospodarstw domowych, których głównym źródłem utrzymania był dochód z użytkowanego gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie. b Bez szkół dla dorosłych, z wyjątkiem szkół policealnych. c Bez dzieci w wieku 6 lat objętych edukacją w placówkach wychowania przedszkolnego. d Do roku szkolnego 2016/17 zasadnicze szkoły zawodowe. e–h Łącznie ze szkołami: e – od roku szkolnego 2004/05 specjalnymi przysposabiającymi do pracy, f – branżowymi II stopnia, g – z uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi (w latach szkolnych 2004/05–2012/13 – uczniowie, 2005/06–2012/13 – absolwenci), h – z uzupełniającymi technikami (w latach szkolnych 2004/05–2013/14 – uczniowie, 2006/07–2013/14 – absolwenci). i Dające uprawnienia zawodowe. k Z poprzedniego roku szkolnego. l Łącznie z liceami profilowanymi w latach szkolnych 2004/05–2013/14. m Łącznie z filiami uczelni mających siedzibę jednostki macierzystej poza województwem kujawsko-pomorskim; bez szkół resortu obrony narodowej oraz resortu spraw wewnętrznych i administracji; bez cudzoziemców. n W latach 2005–2018 – z poprzedniego roku akademickiego, a w 2000 r. i od 2019 r. – z roku kalendarzowego.

a In 2000, excluding households primarily maintained by income from a private farm in agriculture. b Excluding schools for adults, except for post-secondary schools. c Excluding children aged 6 attending pre-primary education establishments. d Until the 2016/17 school year, basic vocational schools. e–h Including schools: e – since the 2004/05 school year special job-training schools, f – stage II sectoral vocational in 2023 962 students, g – supplementary general secondary schools (in the 2004/05–2012/13 school years – students, 2005/06–2012/13 – graduates), h – supplementary technical secondary schools (in the 2004/05–2013/14 school years – students, 2006/07–2013/14 – graduates). i Leading to professional certification. k From the previous school year. l Including specialised secondary schools in the 2004/05–2013/14 school years. m Including branches of higher education institutions seated outside the Kujawsko-Pomorskie Voivodship; excluding higher education institutions of the Ministry of National Defence and the Ministry of the Interior and Administration; excluding foreigners. n In 2005–2018 – from the previous academic year, and in 2000 and since 2019 – from the calendar year.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2010	2015	2023	SPECIFICATION
EDUKACJA I WYCHOWANIE (dok.) EDUCATION (cont.)					
Wychowanie przedszkolne (stan na początku roku szkolnego):					Pre-primary education (as of the beginning of the school year):
miejsca w przedszkolach w tys.	34,0	37,2	48,4	.	places in nursery schools in thousands
dzieci ^a w tys.	46,3	51,8	55,8	74,1	children ^a in thousands
w przedszkolach	35,3	37,3	41,6	57,7	in nursery schools
w oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych	10,9	12,9	12,7	15,3	in pre-primary sections in primary schools
Dzieci w przedszkolach (stan na początku roku szkolnego) na 1000 dzieci w wieku 3–6 lat ^b	353	435	592	711	Children in nursery schools (as of the beginning of the school year) per 1000 children aged 3–6 ^b
OCHRONA ZDROWIA ^c I POMOC SPOŁECZNA HEALTH CARE ^c AND SOCIAL ASSISTANCE					
Pracownicy medyczni ^d (stan na 31 grudnia):					Medical personnel ^d (as of 31 December):
lekarze	.	.	.	6289	doctors
lekarze dentyści	.	.	.	1279	dentists
pielęgniarki ^e	.	.	.	10999	nurses ^e
Łóżka w szpitalach ogólnych ^f (stan na 31 grudnia) na 10 tys. ludności	45,2	43,0	47,2	41,9	Beds in general hospitals ^f (as of 31 December) per 10 thousand population
Leczeni w szpitalach ogólnych (bez międzyoddziałowego ruchu chorych) na 10 tys. ludności	1549	1682	1839	1754	In-patients in general hospitals (excluding inter-ward patient transfer) per 10 thousand population
Przychodnie (stan na 31 grudnia)	454	671	818	1039	Out-patient departments (as of 31 December)
Apteki ogólnodostępne (stan na 31 grudnia)	464	527	607	567	Generally available pharmacies (as of 31 December)
Liczba ludności na 1 aptekę ogólnodostępną (stan na 31 grudnia)	4457	3982	3437	3520	Population per generally available pharmacy (as of 31 December)
Porady udzielone w zakresie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej na 1 mieszkańca:					Consultations provided within the scope of out-patient health care per capita:
lekarskie	5,7	6,8	7,6	8,7	medical
stomatologiczne	0,6	0,7	0,8	0,8	dental
Dzieci w żłobkach ^g i klubach dziecięcych (stan na 31 grudnia) na 1000 dzieci w wieku do lat 3 ^h	15,3	19,2	48,8	173,7	Children in nurseries ^g and children's clubs (as of 31 December) per 1000 children up to age 3 ^h
KULTURA. TURYSTYKA CULTURE. TOURISM					
Biblioteki publiczne (łącznie z filiami; stan na 31 grudnia)	481	443	421	373	Public libraries (including branches; as of 31 December)
Wypożyczenia księgozbioru z bibliotek publicznych ⁱ w wol.:					Public library loans ⁱ in volumes:
na 1000 ludności	3523	2654	2552	2248	per 1000 population
na 1 czytelnika	20,0	18,4	19,5	20,7	per borrower
Miejsca w teatrach i instytucjach muzycznych (stan na 31 grudnia) na 1000 ludności	2,3	2,3	2,5	2,5	Seats in theatres and music institutions (as of 31 December) per 1000 population
Widzowie i słuchacze w teatrach i instytucjach muzycznych ^k na 1000 ludności	364	316	322	268	Audience in theatres and music institutions ^k per 1000 population
Muzea i oddziały muzealne (stan na 31 grudnia)	23	29	38	45	Museums with branches (as of 31 December)
Zwiedzający muzea i wystawy na 1000 ludności	439	380	510	679	Museum and exhibition visitors per 1000 population

a Od 2008 r. łącznie z – nieuwzględnionymi w podziale według rodzaju placówek – zespołami wychowania przedszkolnego i punktami przedszkolnymi. Łącznie z dziećmi przebywającymi przez cały rok szkolny w placówkach wykonujących działalność leczniczą (do 2011 r. określanych jako zakłady opieki zdrowotnej). b W 2015 r. do przeliczeń wskaźnika użyto liczbę dzieci w grupie wieku 3–5 lat. c Od 2012 r. łącznie z danymi o placówkach podległych resortom obrony narodowej, spraw wewnętrznych i administracji oraz do 2011 r. Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego. d Dane dotyczące 2023 r. są nieporównywalne z danymi opublikowanymi w poprzednich edycjach Rocznika; patrz uwagi do działu „Ochrona zdrowia i pomoc społeczna”, ust. 2 na str. 190. Dane szacunkowe na podstawie źródeł administracyjnych. e Łącznie z magistrami pielęgniarstwa. f Bez miejsc dziennych na oddziałach szpitalnych; od 2008 r. łącznie z łózkami i inkubatorami dla noworodków. g Do 2021 r. łącznie z oddziałami żłobkowymi. h Do 2010 r. bez klubów dziecięcych. i Od 2015 r. łącznie z wypożyczeniami międzybibliotecznymi. k Dane dotyczą działalności prowadzonej według siedziby, łącznie z imprezami organizowanymi w plenerze.

a Since 2008, including pre-primary education groups and pre-primary centres not listed in division by type of establishments. Including children staying throughout the school year in units performing health care activity (until 2011, referred to as health care institution). b In 2015, the rate was calculated using the number of children aged 3–5. c Since 2012, data have included health care units subordinated to: the Ministry of National Defence, the Ministry of Interior and Administration as well as until 2011 the Internal Security Agency. d Data refer to 2023 are incomparable with published in previous editions of the Yearbook; see general notes to the chapter “Health care and social assistance”, item 2 on page 190. e Including masters of nursery. f Excluding day places in hospital wards; since 2008, including beds and incubators for newborns. g Until 2021 including nursery sections. h Until 2010, excluding children's clubs. i Since 2015, including interlibrary lending. k Data concern activity performed by seat, including outdoor events.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)**MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2010	2015	2023	SPECIFICATION
KULTURA. TURYSTYKA (dok.) CULTURE. TOURISM (cont.)					
Kina stałe (stan na 31 grudnia)	28	17	17	18	Fixed cinemas (as of 31 December)
Miejsca na widowni w kinach stałych (stan na 31 grudnia) na 1000 ludności	4,3	5,7	6,8	7,2	Seats in fixed cinemas (as of 31 December) per 1000 population
Widzowie w kinach stałych na 1000 ludności	361	839	1051	1155	Audience in fixed cinemas per 1000 population
Abonenci (stan na 31 grudnia) na 1000 ludności:					Subscribers (as of 31 December) per 1000 population:
radiowi	259	197	196	141	radio
telewizyjni	254	191	189	135	television
Obiekty noclegowe turystyki ^a (stan na 31 lipca)	431	316	367	380	Tourist accommodation establishments ^a (as of 31 July)
w tym hotele	49	92	112	138	of which hotels
Miejsca noclegowe ^a (stan na 31 lipca) na 10 tys. ludności	144,8	118,4	136,6	155,0	Number of beds ^a (as of 31 July) per 10 thousand population
Korzystający z noclegów ^a na 1000 ludności	278,7	378,3	505,6	708,2	Tourists accommodated ^a per 1000 population
ROLNICTWO AGRICULTURE					
Użytki rolne (stan w czerwcu) w tys. ha	1134,2	1078,8 ^b	1064,0	1038,5 ^c	Agricultural land (as of June) in thousand hectares
w tym w dobrej kulturze rolnej w %	.	98,9 ^b	99,6	99,5 ^c	of which in good agricultural condition in %
Powierzchnia zasiewów (stan w czerwcu) w tys. ha	962,3	898,5 ^b	946,0	910,9	Sown area (as of June) in thousand hectares
w tym w %:					of which in %:
zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi)	71,1	63,0 ^b	55,9	47,5	basic cereals (including mixtures)
ziemniaki	5,5	2,1 ^b	1,8	1,7	potatoes
buraki cukrowe	6,0	4,3 ^b	3,9	6,0	sugar beets
Zbiory w tys. t:					Crop production in thousand tonnes:
zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi)	1695,2	2063,5	2027,8	2169,4	basic cereals (including mixtures)
ziemniaki	1065,4	430,9	432,7	448,2	potatoes
buraki cukrowe	2368,6	1837,9	1750,7	3113,5	sugar beets
Plony z 1 ha w dt:					Yields per hectare in decitonnes:
zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi)	24,8	36,7	38,4	50,1	basic cereals (including mixtures)
ziemniaki	202	232	250	285	potatoes
buraki cukrowe	411	479	472	569	sugar beets
Zwierzęta gospodarskie (stan w czerwcu) na 100 ha użytków rolnych w szt.:					Livestock (as of June) per 100 hectares of agricultural land in heads:
bydło	37,3	43,2 ^b	46,6	47,7 ^c	cattle
trzoda chlewna (w 2000 r. – stan w końcu lipca):	179,6	165,9 ^b	124,5	79,2 ^c	pigs (in 2000 – as of the end of July):
Produkcja na 1 ha użytków rolnych:					Production per hectare of agricultural land:
żywcza rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami) ^d w kg	267,9	299,6	343,0	334,2	of animals for slaughter in terms of meat (including fats and offal) ^d in kg
mleka krowiego w l	594,2	805,1	872,4	961,7	of cows' milk in litres
Ciągniki rolnicze w tys. szt. (stan w czerwcu; w 2000 r. – stan na 31 grudnia)	84,0	88,4 ^b	.	88,8	Agricultural tractors in thousand units (as of June; in 2000 – as of 31 December)

a Od 2011 r. dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. Od 2016 r. dane opracowano z uwzględnieniem imputacji dla jednostek, które odmówiły udziału w badaniu. b Dane Powszechnego Spisu Rolnego (2010). c Do przeliczeń przyjęto dane wstępne powierzchni użytków rolnych. d Dotyczy mięsa: wołowego, cielęcego, wieprzowego, baraniego, końskiego, drobiowego, koziego, króliczego i dziczyzny; w wadze poubojowej ciepłej. Od 2018 r. dane nie są porównywalne z danymi za lata poprzednie z uwagi na zmianę współczynników przeliczeniowych żywca rzeźnego na wagę poubojową ciepłą. U w a g a. W latach międzyspisowych dane dla użytków rolnych i ciągników rolniczych na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co trzy lata.

a Since 2011, data have concerned establishments with 10 and more bed places. Since 2016, data have been compiled taking into account imputation for units which refused to participate in the survey. b Data of the Agricultural Census (2010). c Preliminary data on the area of agricultural land were used for the calculation. d Data concern meat: beef, veal, pork, mutton, horseflesh, poultry, goat, rabbit and game; in post-slaughter warm weight. Since 2018, data have been incomparable with those for previous years due to the change of conversion rates in post-slaughter warm weight.

N o t e. In the intercensal years data for agricultural land and agricultural tractors on the basis of periodic survey conducted every three years.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)**MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2010	2015	2023	SPECIFICATION
ROLNICTWO (dok.) AGRICULTURE (cont.)					
Zużycie nawozów w przeliczeniu na czysty składnik na 1 ha użytków rolnych w kg:					Consumption of fertilizers in terms of pure ingredient per hectare of agricultural land in kg:
mineralnych lub chemicznych (łącznie z wieloskładnikowymi)	109,1	155,7 ^a	183,9	169,6 ^b	mineral or chemical (including mixed fertilisers)
wapniowych	94,9	48,2 ^a	67,6	79,7 ^b	lime
LEŚNICTWO FORESTRY					
Powierzchnia gruntów leśnych (stan na 31 grudnia) w tys. ha	413,2	429,6	431,2	431,7	Forest land (as of 31 December) in thousand hectares
Powierzchnia lasów (stan na 31 grudnia):					Forest areas (as of 31 December):
w tysiącach hektarów	403,2	419,6	421,3	421,8	in thousand hectares
na 1 mieszkańca w ha	0,2	0,2	0,2	0,2	per capita in hectares
Lesistość (stan na 31 grudnia) w %	22,4	23,3	23,4	23,5	Forest cover (as of 31 December) in %
Pozyskanie drewna (grubizny) na 100 ha powierzchni lasów w m ³	295,5	381,1	410,8	479,2	Removals (timber) per 100 hectares of forest area in m ³
PRZEMYSŁ INDUSTRY					
Produkcja sprzedana przemysłu:					Sold production of industry:
w milionach złotych (ceny bieżące)	.	44788,4	55132,4	98623,7	in million PLN (current prices)
rok poprzedni=100 (ceny stałe)	.	119,2	109,3	93,6	previous year=100 (constant prices)
2005=100 (ceny stałe)	.	141,4	174,2	242,4	2005=100 (constant prices)
na 1 mieszkańca w zł (ceny bieżące)	.	21341	26408	49271	per capita in PLN (current prices)
BUDOWNICTWO CONSTRUCTION					
Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej ^c (ceny bieżące):					Sales of construction and assembly production ^c (current prices):
w milionach złotych	.	6146,8	8992,8	15513,8	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	.	2929	4307	7750	per capita in PLN
TRANSPORT – stan na 31 grudnia TRANSPORT – as of 31 December					
Linie kolejowe eksploatowane normalnotorowe ^d :					Railway lines operated – standard gauge ^d :
w kilometrach	1412	1259	1196	1199	in km
na 100 km ² powierzchni ogólnej w km	7,9	7,0	6,7	6,7	per 100 km ² of total area in km
Drogi publiczne o twardej nawierzchni (miejskie i zamiejskie):					Hard surface public roads (urban and non-urban):
w kilometrach	13767	15639	17263	20103	in km
na 100 km ² powierzchni ogólnej w km	76,6	87,0	96,1	111,9	per 100 km ² of total area in km

a Dane Powszechnego Spisu Rolnego (2010). b Dane wstępne. c Zrealizowanej przez podmioty budowlane – według miejsca wykonywania robót. d Dane dotyczą sieci kolejowej Polskich Kolei Państwowych (PKP) oraz od 2005 r. również innych podmiotów będących zarządcami infrastruktury kolejowej.

U w a g a. W latach międzyspisywanych dane dla użytków rolnych na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co trzy lata.

a Data of the Agricultural Census (2010). b Preliminary data. b Realised by construction entities – by place of performing works. c Data concern rail network of Polskie Koleje Państwowe (PKP) as well as, since 2005, other entities which are administrators of railway infrastructure.

N o t e. In the intercensal years data for agricultural land on the basis of periodic survey conducted every three years.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2010	2015	2023	SPECIFICATION
TRANSPORT – stan na 31 grudnia (dok.) TRANSPORT – as of 31 December (cont.)					
Samochody osobowe zarejestrowane ^a :					Registered passenger cars ^a :
w tysiącach sztuk	529,2	925,8	1103,4	1432,5	in thousand units
na 1000 ludności	256	441	529	718	per 1000 population
Placówki pocztowe ^b	471	466	399	404	Postal service offices ^b
na 100 tys. ludności	22,8	22,2	19,1	20,2	per 100 thousand population
HANDEL TRADE					
Sprzedaż detaliczna towarów (ceny bieżące):					Retail sales (current prices):
w milionach złotych	15520,4	19797,0	23739,7	32356,1	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	7501	9433	11371	16165	per capita in PLN
Sklepy (stan na 31 grudnia)	25983 ^c	18109	18497	19864	Shops (as of 31 December)
Liczba ludności (stan na 31 grudnia) na 1 sklep	80 ^c	116	113	100	Population (as of 31 December) per shop
FINANSE PUBLICZNE PUBLIC FINANCE					
Budżety gmin^d					Budgets of gminas^d
Dochody:					Revenue:
w milionach złotych	1479,1	3670,1	4667,6	8981,2	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	1176	2798	3543	6976	per capita in PLN
Wydatki:					Expenditure:
w milionach złotych	1553,5	4035,3	4604,1	9466,3	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	1236	3076	3495	7352	per capita in PLN
Budżety miast na prawach powiatu					Budgets of cities with powiat status
Dochody:					Revenue:
w milionach złotych	1418,8	2778,6	3828,3	5808,1	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	1748	3530	4970	8133	per capita in PLN
Wydatki:					Expenditure:
w milionach złotych	1571,2	3068,9	3652,9	6182,3	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	1936	3899	4743	8657	per capita in PLN
Budżety powiatów					Budgets of powiats
Dochody:					Revenue:
w milionach złotych	582,2	1149,3	1237,9	2205,3	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	463	876	940	1713	per capita in PLN
Wydatki:					Expenditure:
w milionach złotych	580,6	1222,4	1219,1	2302,3	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	462	932	925	1788	per capita in PLN
Budżet województwa					Budget of the Voivodship
Dochody:					Revenue:
w milionach złotych	180,7	821,6	962,9	1907,1	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	87	391	461	953	per capita in PLN
Wydatki:					Expenditure:
w milionach złotych	192,6	850,8	958,7	1897,2	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	93	405	459	948	per capita in PLN

a Od 2011 r. łącznie z posiadającymi pozwolenia czasowe (na okres 30 dni) wydane w końcu roku. b Dane dotyczą operatora wyznaczonego (do 2012 r. operatora publicznego); w 2000 r. placówki pocztowe i placówki usług telekomunikacyjnych. c Dane nieporównywalne w związku ze zmianą w 2004 r. metody badania sklepów. d Bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

a Since 2011, including with a temporary permission (for a period of 30 days) issued at the end of the year. b Data concern the appointed operator (until 2012 the public operator); in 2000 postal service offices and telecommunication service offices. c Data are not comparable due to a change in 2004 the method of the shop survey. d Excluding revenue and expenditure of gminas which are also cities with powiat status.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (dok.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2010	2015	2023	SPECIFICATION
INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE^a INVESTMENTS. FIXED ASSETS^a					
Nakłady inwestycyjne ^b (ceny bieżące):					Investment outlays ^b (current prices):
w milionach złotych	4800,8	10627,1	13971,1	18561,1	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	2320	5064	6692	9273	per capita in PLN
Wartość brutto środków trwałych ^c (stan na 31 grudnia; bieżące ceny ewidencyjne):					Gross value of fixed assets ^c (as of 31 December; current book-keeping prices):
w milionach złotych	62479,5	108800,7	155317,3	235324,3	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	30215	51842	74450	117898	per capita in PLN
RACHUNKI REGIONALNE^{de} REGIONAL ACCOUNTS^{de}					
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące):					Gross domestic product (current prices):
w milionach złotych	36272	64837	79685	135082	in million PLN
na 1 mieszkańca ^e w zł	17530	30893	38169	68130	per capita ^e in PLN
Produkt krajowy brutto (ceny stałe) – rok poprzedni=100	.	102,8	103,8	105,2	Gross domestic product (constant prices) – previous year=100
Wartość dodana brutto (ceny bieżące):					Gross value added (current prices):
w milionach złotych	32193	56980	70687	120506	in million PLN
na 1 mieszkańca ^e w zł	15559	27149	33859	60778	per capita ^e in PLN
Nominalne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych:					Gross nominal disposable income in the households sector:
w milionach złotych	26449	45392	51916	86946	in million PLN
na 1 mieszkańca ^e w zł	12783	21628	24868	43852	per capita ^e in PLN
Realne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych – rok poprzedni=100	.	102,0	102,6	99,8	Gross real disposable income in the households sector – previous year=100
PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ W REJESTRZE REGION^g – stan na 31 grudnia ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY IN THE REGION REGISTER^g – as of 31 December					
Ogółem: w tysiącach	168,7	186,0	193,5	224,5	Total: in thousands
na 10 tys. ludności	816	886	927	1125	per 10 thousand population
Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej:					Legal persons and organisational enti- ties without legal personality:
w tysiącach	31,5	43,1	51,5	61,1	in thousands
2000=100	100,0	136,7	163,4	193,9	2000=100
w tym:					of which:
spółdzielnie	1,1	1,0	1,0	0,6	cooperatives
spółki handlowe	6,5	11,4	15,5	21,8	commercial companies
w tym z udziałem kapitału zagranicznego	1,2	1,7	1,8	1,4	of which with foreign capital participation
spółki cywilne	13,9	12,8	13,4	13,6	civil law partnerships
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą:					Natural persons conducting economic activity:
w tysiącach	137,2	142,9	142,0	163,4	in thousands
2000 = 100	100,0	104,2	103,5	119,1	2000 = 100
na 10 tys. ludności	663	681	681	818	per 10 thousand population

a Dane za 2000 r. nieporównywalne w związku z nowelizacją w 2002 r. ustawy o rachunkowości. b Według lokalizacji inwestycji. c Według siedziby jednostki lokalnej rodzaju działalności. d W rubryce dla 2023 r. dane dotyczą 2022 r. e Patrz uwagi do działu „Rachunki regionalne”, ust. 13 na str. 204. f Dane na 1 mieszkańca przeliczono według liczby ludności spełniającej kryterium rezydencji zgodnie z Rozporządzeniem ESA 2010; patrz uwagi do działów, ust. 14, str. 204. g Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

a Data for 2000 are not comparable due to the amendment of the Accounting Act in 2002. b By investment location. c By seat of a local kind-of-activity unit. d In the column for 2023, data concern 2022. e See general notes to the chapter „Regional accounts”, item 13 on page 204. f Data calculated for the population meeting the residence criterion according to the ESA 2010 Regulation; see notes to chapters, item 14 on page 204. g Excluding persons tending private farms in agriculture.

Uwagi ogólne

1. Dane zamieszczone w Roczniku – jeśli nie zaznaczono inaczej – podano w **każdorazowym podziale administracyjnym kraju**.

W tablicach zawierających informacje w podziale na **miasta i wieś**, przez „**miasta**” rozumie się gminy miejskie oraz miasta w gminach miejsko-wiejskich, przez „**wieś**” – gminy wiejskie oraz obszary wiejskie w gminach miejsko-wiejskich.

2. Dane prezentowane są w układzie **Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NUTS)** obowiązujące w krajach Unii Europejskiej, wprowadzonej rozporządzeniem Nr 1059/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 maja 2003 r. z późn. zm. Klasyfikacja została ustanowiona w celu zbierania, opracowania i rozpowszechniania na obszarze Unii Europejskiej porównywalnych danych dla statystyk regionalnych. Od 1 stycznia 2021 r. obowiązują zmiany wprowadzone Rozporządzeniem Komisji (UE) 2019/1755 z dnia 8 sierpnia 2019 r. Polska podzielona jest na 3 poziomy NUTS:

- NUTS 1 – **makroregiony** (grupujące województwa) – 7 jednostek,
- NUTS 2 – **regiony** (województwa lub ich części) – 17 jednostek,
- NUTS 3 – **podregiony** (grupujące powiaty) – 73 jednostki.

3. Prezentowane dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – dotyczą **całej gospodarki narodowej**.

4. Prezentowane informacje zostały przedstawione stosownie do zakresu prowadzonych badań, uwzględniających podmioty klasyfikowane według kryterium **liczby pracujących** i – jeśli nie zaznaczono inaczej – obejmują podmioty o liczbie pracujących:

- do 9 osób,
- od 10 do 49 osób,
- 50 osób i więcej.

5. Dane prezentuje się:

1) w układzie **Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2007**, opracowanej na podstawie Statystycznej Klasyfikacji Działalności Gospodarczej we Wspólnocie Europejskiej. PKD 2007 wprowadzona została z dniem 1 stycznia 2008 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r.

W ramach PKD 2007 dokonano dodatkowego grupowania, ujmując pod pojęciem „**Przemysł**” sekcje: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

Pod pojęciem „**Pozostałe usługi**” ujęte są sekcje: „Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna”, „Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca”, „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne”, „Edukacja”, „Opieka zdrowotna i pomoc społeczna”, „Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją”, „Pozostała działalność usługowa” oraz „Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby”;

2) według **sektorów instytucjonalnych** – wyłącznie w zakresie rachunków regionalnych;

3) według **sektorów własności**:

- **sektor publiczny** – grupujący własność państwową (Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych), własność jednostek samorządu terytorialnego oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora publicznego,

- **sektor prywatny** – grupujący własność prywatną krajową (osób fizycznych i pozostałych jednostek prywatnych), własność zagraniczną (osób zagranicznych) oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora prywatnego i brakiem przewagi sektorowej w kapitale (mieniu) podmiotu.

„Własność mieszaną” określana jest głównie dla spółek i wyznaczana na podstawie struktury kapitału (mienia) deklarowanego we wniosku rejestracyjnym spółki.

6. Dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – opracowano zgodnie z **każdorazowym stanem organizacyjnym gospodarki narodowej**.

7. Dane w podziale według sekcji PKD 2007 oraz w podziale terytorialnym opracowano – jeśli nie zaznaczono inaczej – tzw. metodą przedsiębiorstw.

Metoda przedsiębiorstw (podmiotowa) oznacza przyjmowanie całych podmiotów gospodarki narodowej za podstawę grup-

General notes

1. Data in the Yearbook, unless otherwise indicated, are presented according to **administrative division of the country in a given period**.

In the tables containing information divided into **urban areas** and **rural areas**, the term “**urban areas**” is understood as urban gminas and towns in urban-rural gminas, while the term “**rural areas**” is understood as rural gminas and rural area in urban-rural gminas.

2. Data are presented in accordance with the **Classification of Territorial Units for Statistics (NUTS)**, obligatory in the countries of the European Union, introduced according to the Regulation No. 1059/2003 of the European Parliament and of the Council of 26 May 2003 as amended. Classification was established to enable the collection, compilation and dissemination of harmonised regional statistical data in the European Union. From 1 January 2021 there are changes applied by Commission Regulation (EU) 2019/1755 of 8 August 2019. Poland is divided into 3 levels NUTS:

- NUTS 1 – **macroregions** (grouping voivodships) – 7 units,
- NUTS 2 – **regions** (voivodships or their parts) – 17 units,
- NUTS 3 – **subregions** (grouping powiats) – 73 units.

3. Presented data, unless otherwise indicated, concern the **entire national economy**.

4. Information is presented in compliance with the scope of conducted surveys, considering entities classified according to the criterion of the **number of persons employed** and, unless otherwise indicated, include entities employing:

- up to 9 persons,
- from 10 to 49 persons,
- 50 persons and more.

5. Data are presented:

1) according to the **Polish Classification of Activities – PKD 2007**, compiled on the basis of the Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007 was introduced on 1 January 2008 by the Regulation of the Council of Ministers of 24 December 2007.

The item “**Industry**” was introduced, including NACE Rev. 2 sections: “Mining and quarrying”, “Manufacturing”, “Electricity, gas, steam and air conditioning supply” as well as “Water supply; sewerage, waste management and remediation activities”, as an additional grouping.

The item “**Other services**” was introduced including sections: “Professional, scientific and technical activities”, “Administrative and support service activities”, “Public administration and defence; compulsory social security”, “Education”, “Human health and social work activities”, “Arts, entertainment and recreation”, “Other service activities” as well as “Activities of households as employers; undifferentiated goods- and services-producing activities of households for own use”;

2) according to **institutional sectors** – exclusively within the scope of regional accounts;

3) according to **ownership sectors**:

- **public sector** – grouping state ownership (of the State Treasury and state legal persons), the ownership of local government units as well as “mixed ownership” with a predominance of capital (property) of public sector entities,

- **private sector** – grouping private domestic ownership (of natural persons and other private entities), foreign ownership (of foreign persons) as well as “mixed ownership” with a predominance of capital (property) of private sector entities and lack of predominance of public or private sector in capital (property) of the entity.

“Mixed ownership” is defined mainly for companies and determined on the basis of the capital (property) structure as declared in a company’s registration application.

6. Data, unless otherwise indicated, are compiled in accordance with the **respective organisational status of units of the national economy**.

7. Data according to NACE Rev. 2 sections as well as according to territorial division are compiled, unless otherwise indicated, using the enterprise method.

In the **enterprise (entity) method**, the entire organisational unit of entities in the national economy is the basis for grouping all data describing their activity according to individual classification levels and territorial divisions.

powania wszystkich danych charakteryzujących ich działalność według poszczególnych poziomów klasyfikacyjnych i podziałów terytorialnych.

8. Przez **podmioty gospodarki narodowej** rozumie się jednostki prawne, tj. osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

Pod pojęciem **podmiotów gospodarczych** rozumie się podmioty prowadzące działalność gospodarczą (produkcyjną i usługową) na własny rachunek w celu osiągnięcia zysku.

9. Z ważniejszych klasyfikacji, według których prezentuje się dane w Roczniku – obok PKD 2007 – należy wymienić:

- 1) **Klasyfikację Zawodów i Specjalności (KZIS)**, na podstawie której dokonuje się grupowania radnych organów jednostek samorządu terytorialnego, zatrudnionych i ich wynagrodzeń oraz bezrobotnych; klasyfikacja opracowana na podstawie Międzynarodowej Standardowej Klasyfikacji Zawodów (ISCO-08) wprowadzona została z dniem 1 stycznia 2015 r. rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 sierpnia 2014 r. w miejsce obowiązującej do 31 grudnia 2014 r.;
- 2) **Polską Klasyfikację Wyrobów i Usług – PKWiU 2015**, na podstawie której dokonuje się grupowania wyrobów i towarów; PKWiU 2015, opracowana na podstawie międzynarodowych klasyfikacji i nomenklatur, wprowadzona została z dniem 1 stycznia 2016 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 4 września 2015 r. w miejsce PKWiU 2008 obowiązującej do 31 grudnia 2015 r.;
- 3) **Klasyfikację Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP)**, na podstawie której dokonuje się grupowania spożycia produktów (wyrobów i usług) w sektorze gospodarstw domowych oraz wydatków na towary i usługi konsumpcyjne w gospodarstwach domowych (przyjętych również do opracowania wskaźników cen);
- 4) **Polską Klasyfikację Obiektów Budowlanych (PKOB)**, na podstawie której dokonuje się grupowania obiektów budowlanych; PKOB, opracowana na podstawie Klasyfikacji Obiektów Budowlanych (CC), wprowadzona została z dniem 1 stycznia 2000 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 grudnia 1999 r.;
- 5) **Klasyfikację Środków Trwałych (KŚT)**, na podstawie której dokonuje się grupowania środków trwałych według rodzajów; KŚT 2016 wprowadzona została z dniem 1 stycznia 2017 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 3 października 2016 r., w miejsce obowiązującej do 31 grudnia 2016 r.

10. Dane w **cenach bieżących** odpowiadają uzyskanym dochodom, poniesionym wydatkom lub wartości wyrobów, usług itp. W tablicach I na mapach, w których nie określono cen, dane liczbowe wyrażono w cenach bieżących.

Cena bazowa definiowana jest jako kwota pieniędzy otrzymana przez producenta (w tym także przez jednostkę handlową) od nabywcę za jednostkę produktu (wyrobu lub usługi), pomniejszona o podatki od produktu oraz o ewentualne rabaty i opusty, powiększona o dotacje otrzymywane do produktu.

Podatki od produktów obejmują: podatek od towarów i usług – VAT (od produktów krajowych i z importu), podatki i cła od importu (łącznie z podatkiem akcyzowym) oraz inne podatki od produktów, jak podatek akcyzowy od produktów krajowych i podatki od niektórych rodzajów usług (np. od gier losowych i zakładów wzajemnych oraz od 2010 r. zryczałtowany podatek od towarów i usług od okazjonalnych przewozów osób autobusami zarejestrowanymi za granicą).

11. Jako **cenę stałą** przyjęto w przypadku:

- 1) produkcji rolniczej – średnie krajowe ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany, z wyjątkiem ziemniaków, warzyw i owoców, w przypadku których przyjmuje się średnie ceny z dwóch kolejnych lat, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego;
- 2) produkcji sprzedanej przemysłu:
 - ceny stałe 2010 r. (średnie ceny bieżące 2010 r.) dla lat 2011–2015;
 - ceny stałe 2015 r. (średnie ceny bieżące 2015 r.) dla lat 2016–2021;
 - ceny stałe 2021 r. (średnie ceny bieżące 2021 r.) od 2022 r.

12. **Liczby względne (wskaźniki, odsetki)** obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.

Wskaźniki dynamiki – w przypadku zmian metodycznych, zmian kategorii cen przyjmowanej do wyceny produkcji, zmian systemu cen stałych oraz zmian systemu wag do obliczania wskaźników cen w poszczególnych okresach – obliczono w warunkach porównywalnych.

Wskaźniki jednopodstawowe obliczono metodą nawiązania łańcuchowego.

13. Do przeliczeń danych według liczby ludności – jeśli nie

8. The term **entities of the national economy** is understood as legal entities, i.e. legal persons, organisational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity.

The term **economic entities** is understood as entities conducting economic activity (production and service) on their own-account in order to earn a profit.

9. Other than NACE Rev. 2, among the more important classifications, according to which data are presented in the Yearbook, the following should be mentioned:

- 1) the **Occupations and Specialisations Classification (KZIS)**, on the basis of which councillors of organs of local government units, paid employees and their wages and salaries as well as the unemployed are grouped; the classification, compiled on the basis of the International Standard Classification of Occupations (ISCO-08), was introduced on 1 January 2015 by the Regulation of the Minister of Labour and Social Policy of 7 August 2014 replacing the classification which was in force until 31 December 2014;
- 2) the **Polish Classification of Goods and Services – PKWiU 2015**, on the basis of which products and goods are grouped; compiled on the basis of international classifications and nomenclatures, and introduced on 1 January 2016 by the Regulation of the Council of Ministers of 4 September 2015 replacing the classification PKWiU 2008 which was in force until 31 December 2015;
- 3) the **Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP)**, on the basis of which final consumption expenditure of products (goods and services) of the households sector as well as expenditure on consumer goods and services of households (also adopted for compiling price indices) are grouped;
- 4) the **Polish Classification of Types of Construction (PKOB)**, on the basis of which type of constructions are grouped; PKOB, compiled on the basis of the Classification of Types of Constructions (CC), was introduced on 1 January 2000 by the Regulation of the Council of Ministers, of 30 December 1999;
- 5) the **Classification of Fixed Assets (KŚT)**, on the basis of which fixed assets are grouped according to type; KŚT 2016 was introduced on 1 January 2017 by the Regulation of the Council of Ministers of 3 October 2016, replacing the classification which was in force until 31 December 2016.

10. Data in **current prices** correspond to obtained revenue, incurred expenditure or the value of products, services, etc. In tables and maps in which prices are not defined, data are expressed in current prices.

Basic price is defined as the amount of money received by a producer (trade entities included) from a buyer for a unit of product (good or service), decreased by the tax on the product as well as by applicable rebates and deductions, and increased by subsidies received for the product.

Taxes on products include: value added tax – VAT (on domestic products and on imports), taxes and customs duties on imports (including excise tax) as well as other taxes on products, such as excise tax on domestic products and taxes on selected types of services (e.g. on games of chance and mutual betting and until 2010 lump sum tax on goods and services from occasional transport of passengers in buses with foreign registration).

11. **Constant prices** were adopted as follows:

- 1) agricultural output – average national current prices from the year preceding the reference year, with the exception of potatoes, vegetables and fruit, in case of which average prices from two consecutive years are adopted, i.e. from the year preceding the surveyed year and from the surveyed year;
- 2) sold production of industry:
 - 2010 constant prices (2010 average current prices) for 2011–2015,
 - 2015 constant prices (2015 average current prices) for 2016–2021;
 - 2021 constant prices (2021 average current prices) since 2022.

12. **Relative numbers (indices, percentages)** are, as a rule, calculated on the basis of absolute data expressed with higher precision than that presented in the tables.

Indices – in case of methodological changes, changes in price categories used in the evaluation of production, changes in the system of constant prices as well as changes in the system of weights for calculating price indices in individual periods – are calculated in comparable conditions.

Single base indices are calculated using the chain-base index method.

13. For the purpose of calculating data by population number –

zaznaczono inaczej – przyjęto liczbę ludności według krajowej definicji zamieszkania, opracowaną metoda bilansową.

Przy przeliczaniu na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) danych według stanu w końcu roku (np. łóżka w szpitalach, środki trwałe) przyjęto liczbę ludności według stanu na 31 grudnia, a przy przeliczaniu danych charakteryzujących wielkość zjawiska w ciągu roku (np. ruch naturalny ludności, produkcja) – według stanu na 30 czerwca.

Przyjętą do przeliczeń liczbę ludności opracowano – jeśli nie zaznaczono inaczej – dla 2000 r. na bazie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002; – dla lat 2010–2019 (w przypadku wskaźników dynamiki – lata 2011–2020) na bazie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011, przy czym dla 2010 r. – według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 grudnia 2011 r.; – od 2020 r. (w przypadku wskaźników dynamiki – od 2021 r.) na bazie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021.

14. Dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – nie obejmują jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

15. Niektóre informacje zostały podane na podstawie danych nieostatecznych i mogą ulec zmianie w następnych publikacjach Głównego Urzędu Statystycznego.

16. Ze względu na zaokrąglenia danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się nieznacznie różnić od podanych wielkości „ogółem”.

17. Informacje statystyczne pochodzące ze źródeł spoza Głównego Urzędu Statystycznego opatrzone odpowiednimi notami, zgodnie z zasadą, że jako źródłodawcę podaje się instytucję przekazującą informacje prezentowane w tablicy za ostatni rok.

18. W Roczniku zastosowano skróty nazw niektórych poziomów klasyfikacyjnych; zestawienie zastosowanych skrótów i pełnych nazw podaje się poniżej:

unless otherwise indicated – the population number according to the national definition of residence, compiled using the balance method, was adopted.

When computing per capita data (per 1000 population, etc.) as of the end of a year (e.g. beds in hospitals, fixed assets), the population as of 31 December was adopted, whereas data describing the magnitude of a phenomenon within a year (e.g. vital statistics, production) – as of 30 June.

The population number adopted for calculations was compiled – unless otherwise stated – for the year 2000 on the basis of the results of the National Population and Housing Census 2002; – for the years 2010–2019 (in the case of indices – the years 2011–2020) on the basis of the results of the National Population and Housing Census 2011, with the year 2010 – according to the administrative division in force on 31 December 2011; – since 2020 (in the case of indices – since 2021) on the basis of the results of the National Population and Housing Census 2021.

14. Data, unless otherwise indicated, do not include budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.

15. Selected information was presented on the basis of preliminary data may change in subsequent publications of the Statistics Poland.

16. Due to data rounding, in some cases sums of components may slightly differ from the amount given in the "total".

17. Statistical information derived from sources other than the Statistics Poland is indicated in the appropriate notes, with the institution providing the information for the recent year presented given as the source.

18. The names of some classification levels used in the Yearbook have been abbreviated; the list of abbreviations used and their full names are given below:

skrót abbreviation	pełna nazwa full name
POLSKA KLASYFIKACJA DZIAŁALNOŚCI – PKD 2007 STATISTICAL CLASSIFICATION OF ECONOMIC ACTIVITIES IN THE EUROPEAN COMMUNITY – NACE Rev. 2	
sekcje sections	
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją
Handel; naprawa pojazdów samochodowych Trade; repair of motor vehicles	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motor-cycles
Zakwaterowanie i gastronomia Accommodation and catering	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi Accommodation and food service activities
Obsługa rynku nieruchomości	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
Administrowanie i działalność wspierająca	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca
działy divisions	
Budowa budynków	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej	Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej

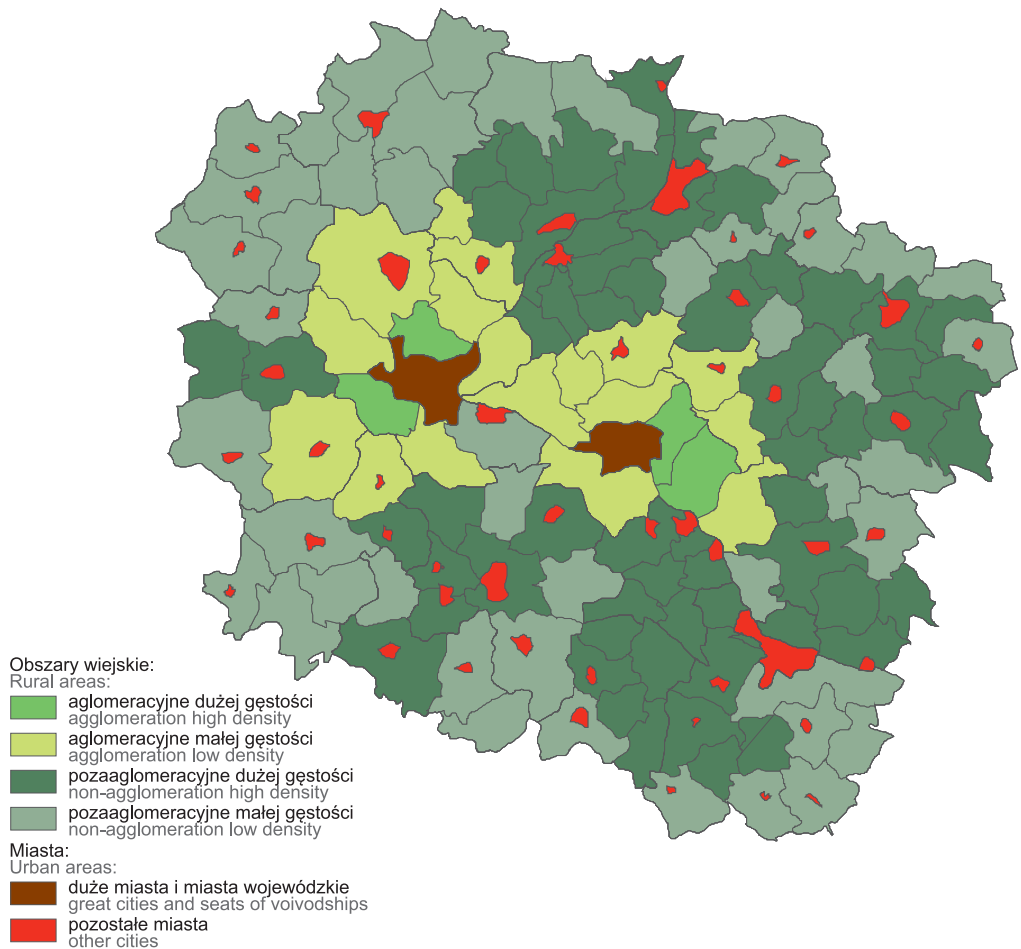
* *

Wyjaśnienia metodyczne dotyczące podstawowych pojęć i metod opracowania danych liczbowych znajdują się w uwagach do poszczególnych działów, a bardziej szczegółowe informacje dotyczące poszczególnych dziedzin statystyki w publikacjach tematycznych oraz w serii „Metodologia badań statystycznych”.

Methodological explanations concerning basic definitions and methods of compiling statistical data are contained in the notes to individual chapters, while more detailed information on particular fields of statistics can be found in thematic publication as well as in the series "Statistical Research Methodology".

DELIMITACJA OBSZARÓW WIEJSKICH (DOW) DELIMITATION OF RURAL AREAS (DOW)

MAPA 1. DELIMITACJA OBSZARÓW WIEJSKICH W 2023 R.
Stan na 1 stycznia
MAP 1. DELIMITATION OF RURAL AREAS IN 2023
As of 1 January

TYPY OBSZARÓW TYPES OF AREAS	Liczba jednostek Number of units	Odsetek obszarów wiejskich w % Proportion of rural areas in %	Liczba ludności Population	Odsetek liczby ludności w % Proportion of population in %	Powierzchnia w km ² Area in km ²	Odsetek powierzchni w % Proportion of area in %
Ogółem Total	127	100,0	840579	100,0	17121	100,0
Agglomeracyjne dużej gęstości Agglomeration high density rural areas	4	3,2	86536	10,3	492	2,9
Agglomeracyjne małej gęstości Agglomeration low density rural areas	21	16,5	186218	22,1	3387	19,8
Pozaaglomeracyjne dużej gęstości Non-agglomeration high density rural areas	57	44,9	350356	41,7	6532	38,1
Pozaaglomeracyjne małej gęstości Non-agglomeration low density rural areas	45	35,4	217469	25,9	6710	39,2

1. **Delimitacja Obszarów Wiejskich (DOW)** do celów statystycznych została opracowana przez Główny Urząd Statystyczny.

2. Celem DOW jest zapewnienie jednolitej prezentacji wyników badań statystycznych statystyki publicznej, dotyczących obszarów wiejskich. Zastosowanie Delimitacji umożliwi szczególnie prezentowanie danych na temat obszarów wiejskich, z podkreśleniem ich różnorodności.

3. DOW opracowana jest z wykorzystaniem typologii Funkcjonalnych Obszarów Miejskich (FUA; ang. Functional Urban Areas), wprowadzonej Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/2391 z dnia 12 grudnia 2017 r. zmieniającym rozporządzenie (WE) nr 1059/2003 w odniesieniu do typologii terytorialnych (Tercet) (Dz. Urz. UE L 350 z 29.12.2017). FUA obejmują miasta i ich strefy dojazdów do pracy.

Podziału gmin wiejskich (gmin wiejskich oraz obszarów wiejskich w gminach miejsko-wiejskich – symbol rodzaju jednostki TERYT, odpowiednio 2 i 5) dokonano z uwzględnieniem oddziaływania na nie dużych miast.

4. Delimitacja obejmuje: poziom 1., który odnosi się do lokalizacji obszaru względem FUA miast liczących co najmniej 150 tys. mieszkańców lub FUA miast wojewódzkich; poziom 2. Odnosi się do wartości gęstości zaludnienia obszarów wiejskich.

Poziom 1.	Poziom 2.
Aglomeracyjne	małej gęstości
	dużej gęstości
Pozaaglomeracyjne	małej gęstości
	dużej gęstości

5. W nowej delimitacji wyróżniono następujące grupy obszarów:

- 1) **aglomeracyjne** – obszary wiejskie znajdujące się w granicach FUA pozostałych miast, liczących co najmniej 150 tysięcy mieszkańców:
 - **aglomeracyjne dużej gęstości** – spełniają jednocześnie warunki dla obszarów aglomeracyjnych oraz warunek gęstości zaludnienia większej od średniej gęstości zaludnienia dla Polski,
 - **aglomeracyjne małej gęstości** – spełniają jednocześnie warunki dla obszarów aglomeracyjnych oraz warunek gęstości zaludnienia równej lub mniejszej od średniej gęstości zaludnienia dla Polski;
- 2) **pozaaglomeracyjne** – obszary wiejskie znajdujące się poza granicami FUA miast wojewódzkich lub poza granicami FUA pozostałych miast liczących co najmniej 150 tysięcy mieszkańców:
 - **pozaaglomeracyjne dużej gęstości** – spełniają jednocześnie warunki dla obszarów pozaaglomeracyjnych i warunek gęstości zaludnienia większej od 1/3 gęstości zaludnienia dla Polski,
 - **pozaaglomeracyjne małej gęstości** – spełniają jednocześnie warunki dla obszarów pozaaglomeracyjnych i warunek gęstości zaludnienia równej lub mniejszej od 1/3 gęstości zaludnienia dla Polski.

6. Do grupy miast powyżej 150 tys. mieszkańców zakwalifikowano 25 ośrodków. Średnia gęstość zaludnienia w 2023 r. (Bank Danych Lokalnych GUS) wynosiła 120 osób/km². Proóg 1/3 średniej gęstości zaludnienia na poziomie 40 osób/km².

7. W bieżącej edycji Rocznika przedstawiono wybrane zagadnienia według Delimitacji Obszarów Wiejskich. W pracach rozwojowych przewidziana jest prezentacja zjawisk w ww. układzie w systemach, bazach danych oraz opracowaniach i analizach statystycznych.

1. **The Delimitation of Rural Areas** for statistical purposes, developed by the Statistics Poland.

2. The purpose of the DOW is to ensure a consistent presentation of the results of statistical surveys on rural areas. The use of the DOW will enable detailed presentation of data on rural areas, emphasising their diversity.

3. The Delimitation is developed using the typology of Functional Urban Areas (FUA), introduced by Regulation (EU) 2017/2391 of the European Parliament and of the Council of 12 December 2017 amending Regulation (EC) No 1059/2003 as regards territorial typologies (Tercet) (Official Journal of the EU L 350, 29.12.2017).

The FUA include cities and their commuting zones. The delimitation of rural gminas (rural gminas and rural areas in urban-rural gminas – symbol of the type unit TERYT, 2 and 5 respectively) have been taking into account the impact of large cities.

4. The delimitation includes: level 1. which refers to the location of the area in relation to the FUA of cities of at least 150,000 persons or the FUA of seats of voivodships; level 2. which refers to the value of the population density of rural areas.

level 1.	level 2.
Agglomeration areas	Low density
	High density
Non-agglomeration areas	Low density
	High density

5. The new delimitation distinguishes the following groups of areas:

- 1) **agglomeration** – rural areas located within the FUA of seats of voivodships or within the FUA of other cities with at least 150,000 persons:
 - **agglomeration high density** – meet both criteria: they are in agglomeration areas and has population density higher than the average population density for Poland,
 - **agglomeration low density** – they are in agglomeration areas and has population density equal to or lower than the average population density for Poland;
- 2) **non-agglomeration** – rural areas located outside the FUA of voivodship cities or outside the FUA of other cities with at least 150,000 persons:
 - **non-agglomeration high density** – they are located outside of the FUA, and have population density higher than 1/3 of the population density for Poland,
 - **non-agglomeration low density** – they are located outside of the FUA, and have population density equal to or lower than 1/3 of the population density for Poland.

6. The group of cities with more than 150,000 persons includes 25 cities. Average population density in 2023 (Statistics Poland Local Data Bank; BDL) was 120 persons/km². The 1/3 threshold of the average population density at 40 persons/km².

7. The current edition of the Yearbook presents selected issues according to the Delimitation of Rural Areas. In the development work it is planned to present the phenomena in the above mentioned arrangement in systems, databases and statistical studies and analyses.

Uwagi do działów

Warunki naturalne i ochrona środowiska

1. Informacje o **stanie geodezyjnym i kierunkach wykorzystania powierzchni województwa** ujmowane są według form władania i grup rejestrowych w oparciu o ewidencje gruntów i budynków wprowadzoną rozporządzeniem Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii z dnia 27 lipca 2021 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków, wcześniej – Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 marca 2001 r.

2. **Zużycie wody** obejmuje ilość wody zużytej na potrzeby gospodarki narodowej i ludności, pochodzącej z ujęć własnych bądź z sieci wodociągowej lub zakupionej od innych jednostek.

3. Jako **ścieki wymagające oczyszczania** przyjęto ścieki odprowadzane siecią kanałów lub rowów otwartych bezpośrednio do wód lub do ziemi albo do sieci kanalizacyjnej z jednostek produkcyjnych (łącznie z zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych i chłodniczymi), z innych jednostek oraz z gospodarstw domowych.

4. Informacje o **emisji i redukcji zanieczyszczeń powietrza** dotyczą zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości, powietrza ustalonych przez Ministra Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych na podstawie określonej wysokości opłat wniesionych w 1986 r. za roczną emisję substancji zanieczyszczających powietrze według stawek określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 stycznia 1986 r. w sprawie opłat za gospodarcze korzystanie ze środowiska i wprowadzanie w nim zmian.

Dane o emisji pyłów i gazów obejmują emisję zorganizowaną (z urządzeń technologicznych i ogrzewczych) oraz niezorganizowaną (z hałd, składowisk, w toku przeładunku, z hał produkcyjnych itp.).

5. **Ochrona przyrody** polega na zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów, tworów i składników przyrody.

Podstawą prawną regulującą ustanowienie form ochrony przyrody jest ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

6. **Odpady** oznaczają każdą substancję lub przedmiot, których posiadacz pozbywa się, zamierza pozbyć się lub do których pozbycia się jest obowiązany.

Dane o odpadach opracowano w oparciu o ustawę z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach.

7. Dane o **odpadach komunalnych** dotyczą odpadów powstających w gospodarstwach domowych (z wyłączeniem pojazdów wycofanych z eksploatacji), a także odpadów niezawierających odpadów niebezpiecznych pochodzących od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych.

8. Dane o **nakładach na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej oraz ich efektach rzeczowych** prezentuje się zgodnie z Polską Klasyfikacją Statystyczną dotyczącą Działalności i Urządzeń Związanych z Ochroną Środowiska, wprowadzoną rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 2 marca 1999 r. Klasyfikacja ta opracowana została na podstawie Międzynarodowej Standardowej Statystycznej Klasyfikacji EKG/ONZ dotyczącej Działalności i Urządzeń Związanych z Ochroną Środowiska oraz Europejskiego Systemu Zbierania Informacji Ekonomicznych dotyczących Środowiska (SERIEE) wdrożonego przez Unię Europejską.

Samorząd terytorialny

1. Z dniem 1 stycznia 1999 r. na mocy ustawy z dnia 24 lipca 1998 r. o wprowadzeniu zasadniczego trójstopniowego podziału terytorialnego państwa, wprowadzono nowy zasadniczy trójstopniowy podział terytorialny państwa, którego jednostkami są: gminy, powiaty i województwa.

Gmina jest podstawową jednostką terytorialnego podziału kraju. Jednostkami pomocniczymi w gminach są m.in. sołectwa, których organizację i zakres działania określa właściwa rada gminy odrębnym statutem.

2. Kadencja prezydentów, burmistrzów, wójtów oraz rad gmin, rad miejskich na prawach powiatu i rad powiatów trwa 5 lat, licząc od dnia wyborów.

3. Prezentowane informacje o **administracji publicznej** dotyczą zatrudnienia i wynagrodzeń w administracji państwowej i samorządu terytorialnego oraz samorządowych kolegiach odwoławczych i obejmują jednostki zaliczane według PKD 2007 do grupy „Administracja publiczna oraz polityka gospodarcza i spo-

Notes to chapters

Environment and environmental protection

1. Information regarding the **geodesic status and directions of land use** is classified according to ownership and register groups of land included in the land register introduced by the Regulation of the Minister of Development, Labour and Technology of 27 July 2021 on the register of land and buildings, formerly – of the Minister of Regional Development and Construction of 29 March 2001.

2. **Water consumption** consists of the amount of water used for the needs of national economy and population, coming from either own intakes or a water supply network or purchased from other entities.

3. **Wastewater requiring treatment** is defined as water discharged by means of channel or open ditch systems directly into waters, into the ground or into a sewage network from production entities (including contaminated drainage water from mines and cooling water), other entities and households.

4. Information regarding **emission and reduction of air pollutants** concerns plants of significant nuisance to air quality established by the Minister of Environmental Protection and Natural Resources on the basis of the defined amount of fees borne in 1986 for the annual emission of substances polluting the air, according to rates defined in the Regulation of the Council of Ministers of 13 January 1986 on payments for economic use of the environment and modifications to it.

Data regarding emission of particulate and gaseous pollutants include organized emission (from technological and heating facilities) and unorganized emission (from waste dumps and landfills, in the course of reloading, from production halls, etc.).

5. **Nature protection** consists in maintenance, sustainable use and renewal of natural resources, objects and elements of nature.

The legal basis regulating establishing forms of nature protection is the Act of 16 April 2004 on Nature Protection.

6. **Waste** means any substance or object, which the holder discards, intends to discard or is required to discard.

Data on waste have been compiled on the basis of the Act of 14 December 2012 on waste.

7. Data on **municipal waste** concern waste generated by households (excluding end-of-life) as well as non-hazardous waste from other producers that, due to their nature or composition, are similar to the waste generated in households.

8. Data regarding **outlays on fixed assets and tangible effects of investments in environmental protection and water management** are presented in accordance with the Polish Statistical Classification of Environmental Protection and Facilities, introduced on the basis of the Regulation of the Council of Ministers of 2 March 1999. This classification was compiled on the basis of the ECE/UN Single European Standard Statistical Classification of Environmental Protection Activities and Facilities as well as the European System for the Collection of Economic Information on the Environment (SERIEE) implemented by the European Union.

Local government

1. On 1 January 1999 a new fundamental three-tier territorial division of the country was introduced, the units of which are: gminas, powiats and voivodships.

A gmina is a basic unit of the country's territorial structure. Auxiliary units in gminas are, among others, village administrator's offices. Their organization and scope of activity is outlined by individual gmina councils in a separate statute.

2. Term of presidents, mayors, village mayors as well as gmina councils, city councils in cities with powiat status and powiat councils lasts 5 years, starting from the day of election.

3. Information presented concerning **public administration** involves employment and wages and salaries in the state administration, local government administration and local government appeal councils and covers units included, in accordance with NACE Rev. 2, in the group "Public administration and economic and social policy" in the section "Public administration and defence; compulsory social security".

leczna" w sekcji „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne”.

Do **administracji państwowej** zalicza się:

- 1) naczelne i centralne organy administracji łącznie z pracownikami zatrudnionymi w ich placówkach zagranicznych:
 - instytucje naczelne i centralne (np. kancelarie: Sejm, Senatu i Prezydenta, ministerstwa, urzędy centralne),
 - terenowe organy administracji rządowej niezespolonej (np. izby administracji skarbowej i urzędy skarbowe i celne, okręgowe inspektoraty pracy, urzędy statystyczne, regionalne izby obrachunkowe oraz do 2010 r. gospodarstwa pomocnicze jednostek budżetowych);
- 2) terenowe organy administracji rządowej zespolonej: urzędy wojewódzkie, jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. inspektoraty: inspekcji handlowej, nadzoru budowlanego, weterynarii, farmaceutycznych, ochrony środowiska, ochrony roślin i nasiennictwa oraz urzędy ochrony zabytków i kuratoria oświaty);
- 3) niektóre agencje państwowe (np. Agencje Rezerw Materialowych, Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości oraz od 2009 r. Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa) oraz jednostki pomocnicze administracji państwowej wraz z oddziałami regionalnymi.

Do **administracji samorządu terytorialnego** zalicza się:

- 1) gminy i miasta na prawach powiatu:
 - urzędy gmin i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. jednostki usług komunalnych oraz od 2009 r. zarządy dróg),
 - urzędy miast na prawach powiatu i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. ośrodki dokumentacji geodezyjno-kartograficznej oraz od 2009 r. zarządy dróg);
- 2) powiaty, tj. starostwa powiatowe i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. urzędy pracy, zarządy dróg);
- 3) województwa, tj. urzędy marszałkowskie i wojewódzkie samorządowe jednostki organizacyjne (np. urzędy pracy, zarządy melioracji i urządzeń wodnych oraz od 2009 r. zarządy dróg).
4. Dane o przeciętnych wynagrodzeniach w administracji państwowej nie uwzględniają wynagrodzeń osób zatrudnionych w placówkach zagranicznych.

Wymiar sprawiedliwości

1. Dane o przestępstwach stwierdzonych, opracowano według klasyfikacji Kodeksu karnego, obowiązującego od 1 września 1998 r. i Kodeksu karnego skarbowego, obowiązującego od 17 października 1999 r. lub innych ustaw szczególnych.

Artykuły kodeksu karnego dotyczące rodzajów przestępstw wymienionych w tabeli 1 (13) na str. 26:

- przeciwko życiu i zdrowiu – art. 148–162,
- przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu i bezpieczeństwu w komunikacji – art. 163–180,
- przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania – art. 189–196,
- przeciwko wolności seksualnej i obyczajności – art. 197–205,
- przeciwko rodzinie i opiece – art. 206–211,
- przeciwko czci i nietykalności cielesnej – art. 212–217,
- przeciwko mieniu – art. 278–295.

2. **Przestępstwo stwierdzone** jest to zdarzenie, co do którego w zakończonym postępowaniu przygotowawczym potwierdzono, że jest przestępstwem. Przestępstwo – zgodnie z Kodeksem karnym z 1997 r. – jest to zbrodnia lub występki ścigany z oskarżenia publicznego lub z oskarżenia prywatnego, zgodnie z Kodeksem karnym skarbowym – jest to przestępstwo skarbowe. Przestępstwo stwierdzone w zakończonym postępowaniu przygotowawczym, w którym ustalono przynajmniej jednego podejrzanego, jest to **przestępstwo wykryte**. Dane o przestępstwach stwierdzonych od 2014 r. nie obejmują czynów karalnych popełnionych przez nieletnich. Zgodnie z obowiązującą metodologią stwierdzenie popełnienia czynów karalnych przez nieletnich dokonywane jest w postępowaniu sądowym po uprzednim przekazaniu przez Policję akt w sprawach nieletnich do sądu rodzinnego. Informacje o przestępstwach stwierdzonych i wskaźnikach wykrywalności sprawców przestępstw pobrano z Krajowego Systemu Informacyjnego Policji.

3. **Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw** jest to stosunek liczby przestępstw wykrytych w danym roku (łącznie z wykrytymi po podjęciu z umorzenia) do liczby przestępstw stwierdzonych w danym roku, powiększonej o liczbę przestępstw stwierdzonych w podjętych postępowaniach, a umorzonych w latach poprzednich z powodu niewykrycia sprawców.

State administration comprises:

- 1) principle and central organs of administration including the personnel employed in their foreign units:
 - principle and central institutions (e.g., chancelleries of the Sejm, the Senate and the President, ministries, central offices),
 - territorial organs of non-combined government administration (e.g., chambers of tax administration, tax offices and customs offices, district work inspectorates, statistical offices, regional chambers of audit and until 2010 auxiliary units of budgetary units);
- 2) territorial organs of combined government administration: voivodship offices, auxiliary service units (e.g., inspectorates of: trade, construction supervision, veterinary, pharmaceutical, environmental protection, plant protection and seed production as well as monument preservation offices and school superintendent's offices);
- 3) some state agencies (e.g., Material Reserves Agency, Polish Agency for Enterprise Development and since 2009 Agency for Restructuring and Modernisation of Agriculture) and auxiliary entities of state administration with regional units.

Local government administration comprises:

- 1) gminas and cities with powiat status:
 - gmina offices and auxiliary service units (e.g., municipal service entities and since 2009 public road boards),
 - offices of cities with powiat status and auxiliary service units (e.g., geodetic and cartographic documentation centres and since 2009 public road boards);
- 2) powiats, i.e., powiat starost offices and auxiliary service units (e.g., labour offices, public road boards);
- 3) voivodships, i.e., marshals' offices and voivodship government organizational entities (e.g., labour offices, drainage and water facility boards and since 2009 public road boards).
- 4) Data concerning average wages and salaries in the state administration do not include wages and salaries of persons employed in foreign entities.

Justice

1. Data concerning crimes ascertained have been prepared in accordance with the classification of the Criminal Code, in force since 1 September 1998 and the Penal Fiscal Code, in force since 17 October 1999 or other specific laws.

Articles of the Criminal Code on the types of crimes listed in the table 1 (13) on page 26:

- against life and health – Art. 148–162,
- against public safety and safety in transport – Art. 163–180,
- against freedom, freedom of conscience and religion – Art. 189–196,
- against sexual freedom and morals – Art. 197–205,
- against the family and guardianship – Art. 206–211,
- against good name and personal integrity – Art. 212–217,
- against property – Art. 278–295,

2. **An crime ascertained** is an event which after the completion of preparatory proceedings, was confirmed as a crime. In connection with the Criminal Code of 1997 crime is a felony or misdemeanour prosecuted upon by public accusation or private accusation, in connection with the Penal Fiscal Code – is a fiscal offence. An crime ascertained in completed preparatory proceeding, in which at least one suspect was found is a **detected crime**. Data about crimes ascertained since 2014 do not include punishable acts committed by juveniles. In accordance with the existing methodology, the specification of the number of juveniles committing punishable acts takes place during court proceedings after the Police provides records in juvenile cases to the family court. Information regarding crimes ascertained and rates of detectability of delinquents in crimes ascertained has been prepared on the basis of police information systems.

3. **The rate of detectability of delinquents** is the relation of the number of detected crimes in a given year (including those detected after resumption following discontinuance) to the total number of crimes ascertained in a given year, plus the number of crimes recorded in commenced proceedings and discontinued in previous years due to undetected delinquents.

4. Organizacja sądów powszechnych określona jest w ustawie z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych.

5. Sprawy rodzinne rozpoznawane są przez sądy rodzinne, które działają jako wydziały rodzinne i nieletnich w sądach rejonowych, z wyjątkiem niektórych spraw, np. o rozwód lub separację, rozpoznawanych przez wydziały cywilne sądów okręgowych na podstawie ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych.

6. **Wpływ sądów do sądów** oznacza liczbę spraw, które zostały wniesione do sądów powszechnych w celu rozpatrzenia w postępowaniu sądowym. W ramach struktury organizacyjnej sądownictwa powszechnego działają sądy rejonowe, okręgowe i apelacyjne.

7. **Sprawy (postępowania) załatwione lub zakończone** w danym roku obejmują również sprawy niezakończonych w latach poprzednich.

8. Tryb postępowania wobec nieletnich przed sądem wynika z ustawy z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich. Zmiany dokonane w ustawie, które weszły w życie z dniem 2 stycznia 2014 r. zniosły dwuetapową procedurę postępowania sądów wobec nieletnich. Zgodnie z obowiązującą jednoetapową procedurą sąd prowadzi postępowanie i orzeka w sprawach, w których zachodzi podejrzenie demoralizacji lub popełnienia czynu karalnego przez nieletniego.

Ludność

1. Tablice działu opracowano na podstawie:

- bilansów stanu i struktury ludności zamieszkałej na terenie gminy. Bilanse ludności sporządza się dla okresów międzyspisywowych w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego, przy uwzględnieniu zmian w danym okresie spowodowanych ruchem naturalnym i migracjami ludności, a także przesunięciami adresowymi ludności z tytułu zmian administracyjnych mających swoje odzwierciedlenie w Rozporządzeniu Rady Ministrów w sprawie ustalenia granic niektórych gmin i miast oraz nadania niektórym miejscowościom statusu miasta,
- rejestrów Ministra Cyfryzacji – o migracjach wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały oraz czasowy,
- sprawozdań gmin – o migracjach wewnętrznych i zagranicznych na pobyt czasowy,
- sprawozdań urzędów stanu cywilnego – o zarejestrowanych małżeństwach, urodzeniach i zgonach,
- sprawozdań sądów – o prawomocnie orzeczonych rozwodach i separacjach.

Dane dla 2010 r. według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 grudnia 2011 r.

2. Dane o ludności (według stanu w dniu 30 czerwca i 31 grudnia) oraz współczynniki demograficzne, a także przeliczenia na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) opracowano – jeśli nie zaznaczono inaczej – przyjmując jako bazę wyjściową

- dla lat 2015–2019 – wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011,
- od 2020 r. – wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021.

3. Przez **ludność w wieku produkcyjnym** rozumie się ludność w wieku zdolności do pracy. Dla mężczyzn przyjęto wiek 18–64 lata, dla kobiet 18–59 lat. Wśród ludności w wieku produkcyjnym wyróżnia się ludność w wieku **mobilnym**, tj. w wieku 18–44 lata i **niemobilnym**, tj. mężczyzn – 45–64 lata, kobiety – 45–59 lat. Przez ludność w wieku **nieprodukcyjnym** rozumie się ludność w wieku **przedprodukcyjnym**, tj. do 17 lat oraz ludność w wieku **poprodukcyjnym**, tj. mężczyźni – 65 lat i więcej, kobiety – 60 lat i więcej.

4. **Mediana wieku** (wiek środkowy) ludności jest parametrem wyznaczającym granicę wieku, którą połowa ludności już przekroczyła, a druga połowa jeszcze nie osiągnęła.

5. Dane o **ruchu naturalnym ludności** w podziale terytorialnym opracowano:

- **małżeństwa** – według miejsca zamieszkania męża przed ślubem (gdy mąż przed ślubem mieszkał za granicą, przyjmuje się miejsce zamieszkania żony przed ślubem);
- **separacje** – według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo (gdy osoba wnosząca powództwo mieszka za granicą, przyjmuje się miejsce zamieszkania współmałżonka; w przypadku zgodnego wniosku stron przyjmuje się miejsce zamieszkania męża);
- **rozwody** – według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo (gdy osoba wnosząca powództwo mieszka za granicą, przyjmuje się miejsce zamieszkania współmałżonka);

4. The organisation of **common courts** is defined in the Act of 27 July 2001, the Law on the System of Common Courts.

5. Family cases are heard by family courts which act as family and juvenile departments in district courts, with the exception of some cases, e.g. for divorce or separation which have been transferred to civilian regional courts on the basis of the Act of 27 July 2001, the Law on the System of Common Courts.

6. **Incoming cases** are the number of cases that were filed in common courts for consideration in a court proceedings. Appeal, regional and district courts function within the framework of the organizational structure of common courts.

7. **The resolved cases and completed proceedings** in the given year also include the cases unresolved from previous years.

8. Court proceedings against juveniles are based on the Law on Proceedings Involving Juveniles, dated 26th October 1982. Amendments to the law entered into force as of 2 January 2014 abolished the two-stage court proceedings against juveniles. According to the valid single-stage procedure the court conducts the proceedings and adjudges of cases in which occur suspicion of demoralization or commitment punishable act by a juvenile.

Population

1. Chapter tables were compiled on the basis of:

- the balances of the size and structure of the population in a gmina. Population balances are compiled for periods between censuses on the basis of the last census, taking into account changes in a given period connected with vital statistics and migration of the population as well as address changes of the population due to changes in the administrative division which are reflected in Regulation of Council of Ministers on establishing the boundaries of certain gminas and cities and granting city status to certain localities,
- the registers of the Ministry of Digital Affairs – on internal and international migration of population for permanent and temporary residence,
- documentation of gminas regarding internal and international migration of population for temporary stay,
- documentation of Civil Status Offices – regarding registered marriages, births and deaths,
- documentation of courts – regarding legally valid decisions in actions for separations and divorces.

Data for 2010 according to administrative division of the country valid in 31 December 2011.

2. Data on population (as of 30 June and 31 December) as well as demographic rates and indicators per capita (per 1000 population, etc.) were compiled – unless otherwise stated – on the basis:

- for 2015–2019 – of the results of the National Population and Housing Census 2011,
- since 2020 – of the results of the National Population and Housing Census 2021.

3. The **working age population** refers to males, aged 18–64, and females, aged 18–59. In this category the age groups of **mobility** (i.e. 18–44) and **non-mobility** (i.e. 45–64 for males and 45–59 for females) are distinguished. The **non-working age population** is defined as the **pre-working age population**, i.e. up to the age of 17 and the **post-working age population**, i.e. 65 and more for males and 60 and more for females.

4. **Median age** of population is a parameter determining border of age, which half of population has already exceeded and second half has not reached yet.

5. Data regarding the **vital statistics** according to territorial division were compiled as follows:

- **marriages** – according to the husband's place of permanent residence before the marriage (in cases when the husband lived abroad before the marriage, the wife's place of residence before the marriage is used);
- **separations** – according to the plaintiff's place of residence (in case when person filling petition residing abroad, place of residence of a spouse has been taken; in cases unanimous petition of both of persons – residence of husband is used);
- **divorces** – according to the plaintiff's place of residence (in case when person filling petition residing abroad, place of residence of a spouse has been taken);

- urodzenia – według miejsca zamieszkania matki noworodka;
- zgonu – według miejsca zamieszkania osoby zmarłej.

6. Współczynniki reprodukcji ludności:

- **współczynnik dzietności** oznacza liczbę dzieci, które urodziłyby przeciętnie kobieta w ciągu całego okresu rozrodczego (15–49 lat) przy założeniu, że w poszczególnych fazach tego okresu rodziłyby z intensywnością obserwowaną w badanym roku, tzn. przy przyjęciu częstotliwości współczynników płodności z tego okresu za niezmienną,
- **współczynnik reprodukcji brutto** przedstawia liczbę córek urodzonych przeciętnie przez kobietę przy założeniu, że kobieta w wieku rozrodczym będzie rodzić z częstotliwością, jaką charakteryzują się wszystkie kobiety rodzące w roku, dla którego oblicza się współczynnik reprodukcji (niezmiennie współczynników płodności),
- **współczynnik dynamiki demograficznej** jest to stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów w danym okresie.

7. Przyrost naturalny ludności stanowi różnicę między liczbą urodzeń żywych i zgonów w danym okresie.

Przez **niemowlęta** rozumie się dzieci w wieku poniżej 1 roku. Informacje o urodzeniach i zgonach prezentowane są według kryteriów definicji urodzenia i zgonu noworodka rekomendowanej przez Światową Organizację Zdrowia.

8. Przeciętne dalsze trwanie życia wyraża średnią liczbę lat, jaką ma jeszcze do przeżycia osoba w wieku x lat, przy założeniu stałego poziomu umieralności z okresu, dla którego opracowano tablice trwania życia.

9. Prognoza ludności do 2060 r. została opracowana w 2023 r. na podstawie stanu i struktury ludności z dnia 31 grudnia 2022 r. oraz założeń dotyczących tendencji zmian w płodności, umieralności i migracjach zagranicznych na pobyt stały.

10. Dane o migracjach wewnętrznych ludności opracowano na podstawie informacji ewidencyjnych gmin o zameldowaniach osób na pobyt stały. Informacje te nie uwzględniają zmian adresu w obrębie tej samej gminy (miasta), z wyjątkiem gmin miejsko-wiejskich, dla których został zachowany podział na tereny miejskie i wiejskie.

11. Dane o migracjach zagranicznych opracowano na podstawie informacji ewidencyjnych gmin o zameldowaniu osób przyjeżdżających do Polski na pobyt stały (imigracja) oraz o wymeldowaniu osób wyjeżdżających z Polski za granicę na stałe (emigracja).

12. Współczynniki dotyczące ruchu naturalnego i migracji ludności w podziale terytorialnym obliczono jako iloraz liczby faktów określonego rodzaju i liczby ludności według stanu na 30 czerwca.

Rynek pracy

1. Dane na podstawie Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) obejmują osoby w wieku 15–89 lat. Wyniki BAEL opracowane są dla kategorii ludności rezydującej i odnoszą się do osób przebywających lub zamierzających przebywać na terenie kraju co najmniej 12 miesięcy, zamieszkałych w prywatnych gospodarstwach domowych; badanie nie obejmuje osób bezdomnych oraz nieobecnych w gospodarstwie domowym 12 miesięcy i więcej. Wyniki BAEL zostały uogólnione w oparciu o bilanse ludności i opracowane na podstawie NSP 2021.

Prezentowane dane za lata 2019, 2020 i 2022 zostały przeliczone zgodnie z nową podstawą uogólnienia wyników, w związku z czym różnią się od prezentowanych w wcześniejszych edycjach rocznika.

2. Do aktywnych zawodowo zaliczono osoby pracujące i bezrobotne:

- pracujących** zaliczono wszystkie osoby w wieku 15–89 lat, które w okresie badanego tygodnia:
 - wykonywały, przez co najmniej 1 godzinę, pracę przynoszącą zarobek lub dochód, tzn. były zatrudnione w firmie/instytucji publicznej lub u prywatnego pracodawcy, pracowały we własnym (lub dzierżawionym) gospodarstwie rolnym lub prowadziły własną działalność poza rolnictwem, pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa rolnego lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem,
 - miały pracę, ale jej nie wykonywały:
 - a) z powodu choroby lub urlopu wypoczynkowego, urlopu związanego z rodzicielstwem (macierzyńskiego, rodzicielskiego, ojcowskiego lub wychowawczego), organizacji czasu pracy (systemu pracy lub odbioru nadgodzin), szkolenia związanego z wykonywaną pracą,

- births – according to the mother's place of permanent residence;
- deaths – according to the place of permanent residence of the deceased.

6. Reproduction rates:

- **total fertility rate** refers to the number of children which would be born to the average woman during the course of her entire reproductive period (15–49 years of age) assuming that in particular phases of this period she would give births with an intensity observed during a given year, i.e. in assuming age-specific fertility rates for this period to be constant,
- **gross reproduction rate** refers to the number of daughters which would be born to the average woman assuming that a woman during her reproductive age will give births with an intensity which is characteristic for all women giving births in the year for which the reproduction rate is calculated (constant fertility rates),
- **demographic dynamics rate** is the ratio of the number of live births to the number of deaths in a given period.

7. Natural increase of the population accounts for the difference between the number of live births and deaths in a given period.

Infant is a child under the age of 1.

Information on births and deaths is presented according to criteria of the definition of infant births and deaths recommended by the World Health Organization (WHO).

8. Life expectancy is expressed by the average number of years that a person at the exact age of x still has to live, assuming a fixed mortality level from the period for which life expectancy tables were compiled.

9. Population projection until 2060 was calculated in 2023 on the basis of population number and structure as of 31 December 2022 as well as assumptions on fertility, mortality and international migration for permanent residence.

10. Data regarding internal migration of the population were compiled on the basis of gmina documentation regarding the registration for permanent residence. This information does not include changes of address within the same gmina (town), with the exception of urban-rural gminas for which the division into urban and rural areas has been kept.

11. Data regarding international migration were compiled on the basis of gmina documentation regarding the registration of people arriving to Poland for permanent residence (immigration) as well as regarding the removal from registration of people leaving Poland for permanent residence abroad (emigration).

12. Rates concerning vital statistics and migration of the population according to territorial division were calculated as the ratio of the number of defined events to the number of population as of 30 June.

Labour market

1. Data on the basis of the Labour Force Survey (LFS) include household members aged 15–89. The LFS results are compiled for the category of residence population and refer to a persons staying or intending to stay in the country for at least 12 months, living in private households; the survey does not cover the homeless and persons absent from a household for 12 months and longer. The LFS results have been generalised based on population balances compiled on the basis on the National Population and Housing Census 2021.

The presented data for 2019, 2020 and 2022 were recalculated in line with the new generalisation basis, therefore they differ from those presented in previous editions of the yearbook.

2. The economically active persons include employed and unemployed persons:

- the employed are included all persons aged 15–89 who during the reference week:
 - performed, for at least 1 hour, any work generating pay or income, i.e. were employed in a public company/institution or by a private employer, worked on their own (or leased) agricultural farm, or conducted their own economic activity outside agriculture, assisted (without pay) in work on family agricultural farm or in conducting family economic activity outside agriculture,
 - had work but did not perform it:
 - a) due to sickness, vacation, parenthood related leave (maternity leave, childcare leave, paternity leave or parental leave), working time arrangement (work system or compensation for overtime hours), training related to the performed work,

b) z powodu sezonowego charakteru pracy, jeśli w okresie poza sezonem nadal regularnie wypełniali zadania i obowiązki związane z pracą lub prowadzeniem działalności (z wyłączeniem obowiązków prawnych lub administracyjnych),

c) z innych powodów, jeśli przewidywany okres nieobecności w pracy nie przekracza 3 miesięcy.

Podziału na pracujących w pełnym i niepełnym wymiarze czasu pracy dokonano na podstawie deklaracji osoby badanej w odniesieniu do głównego miejsca pracy;

2) za **bezrobotne** uznano osoby w wieku 15–74 lata, które spełniały jednocześnie trzy warunki:

- w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi (według powyższej definicji),
- aktywnie poszukiwały pracy, tzn. podjęły konkretne działania w ciągu 4 tygodni (wliczając jako ostatni – tydzień badany), aby znaleźć pracę,
- były gotowe podjąć pracę w ciągu 2 tygodni następujących po tygodniu badanym.

Do bezrobotnych zostały zaliczone także osoby, które nie poszukiwały pracy, ponieważ już ją znalazły i oczekiwały na jej rozpoczęcie przez okres nie dłuższy niż 3 miesiące oraz były gotowe tę pracę podjąć.

3. **Ludność bierna zawodowo**, tzn. pozostająca poza siłą roboczą to wszystkie osoby w wieku 15–89 lat, które nie zostały zaklasyfikowane jako pracujące lub bezrobotne.

Wskaźnik aktywności zawodowej obliczono jako udział aktywnych zawodowo w liczbie ludności.

Wskaźnik zatrudnienia obliczono jako udział pracujących w liczbie ludności.

Stopec bezrobocia obliczono jako udział bezrobotnych w liczbie ludności aktywnej zawodowo.

Ponadto przy wyliczaniu wskaźników, w mianowniku nie uwzględniono osób o nieustalonej aktywności ekonomicznej.

4. **Udział bezrobotnych w liczbie ludności** obliczono jako udział bezrobotnych (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15–89 lat (ogółem lub danej grupy).

5. Dane o pracujących w gospodarce narodowej dotyczą osób wykonujących pracę przynoszącą im zarobek lub dochód; do pracujących zalicza się:

- 1) pracowników najemnych (od 2022 r. zmiana nazwy), czyli osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie, wybór) lub stosunku służbowego na czas określony i nieokreślony, w pełnym i niepełnym wymiarze czasu pracy;
- 2) pracodawców i pracujących na własny rachunek, łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin;
- 3) osoby wykonujące pracę nakładczą;
- 4) członków spółdzielni produkcji rolnej (rolniczych spółdzielni produkcyjnych i innych spółdzielni zajmujących się produkcją rolną oraz spółdzielni kółek rolniczych);
- 5) duchownych pełniących obowiązki duszpasterskie.

Dane dotyczące pracujących według stanu na 31 grudnia podano bez przeliczenia niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych, przy przyjęciu zasady jednorazowego ujmowania tych osób w pracy głównej.

6. Dane dotyczące **pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie** według stanu na 31 grudnia do 2021 r. wyszacowano na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego 2020 (dane dla lat poprzednich wyszacowano z wykorzystaniem ostatecznych wyników Powszechnego Spisu Rolnego 2010).

Od 2022 r. dane są prezentowane na podstawie administracyjnych źródeł danych.

7. Podziału pracujących według województw według stanu na 31 grudnia dokonano na podstawie ich miejsca zamieszkania.

8. Dane dotyczące przeciętnego zatrudnienia ujmują wyłącznie zatrudnionych na podstawie stosunku pracy. Informacje dotyczą pracowników pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

Wskaźnik przyjęć (zwolnień) obliczono jako stosunek liczby przyjęć pomniejszonej o liczbę osób powracających do pracy z urlopów wychowawczych (lub liczby zwolnień pomniejszonej o liczbę osób, które otrzymały urlopy wychowawcze) w roku badanym do liczby pełnozatrudnionych według stanu na 31 grudnia z roku poprzedzającego rok badany.

9. **Wolne miejsca pracy** to miejsca pracy powstałe w wyniku ruchu zatrudnionych bądź nowo utworzone, w stosunku do których spełnione zostały jednocześnie trzy warunki:

- 1) miejsca pracy w dniu sprawozdawczym były faktycznie nieobsadzone;
- 2) pracodawca czynił starania, aby znaleźć osoby chętne do podjęcia pracy;

b) due to a seasonal nature of work if they continue to regularly perform tasks and duties for the job or business off-season (excluding fulfilment of legal or administrative obligations),

c) for other reasons if the break in employment does not exceed 3 months.

Breakdown into full-time and part-time employed persons was made on the basis of a declaration of the surveyed person in reference to the main workplace;

2) **the unemployed** are persons aged 15–74 who simultaneously fulfilled three conditions:

- during the reference week were not employed (as defined above),
- were actively seeking a job, i.e. undertook particular actions targeted at finding work during the 4 weeks (including the reference week as the last one),
- were ready (available) to start work during the 2 weeks following the reference week.

Among the unemployed are also included persons who were not seeking work because they had already found a job and were waiting to start work during the period no longer than 3 months and they were available to take up this work.

3. **The economically inactive population**, i.e. the population staying outside the labour force, are all persons aged 15–89 who were not classified as employed or unemployed persons.

The method of calculating the basic indicators of the labour market is common for both sources data.

Activity rate is calculated as the share of the economically active persons in population.

Employment rate is calculated as the share of employed persons in population.

Unemployment rate is calculated as the share of unemployed persons in the economically active population.

Moreover, when calculating indicators, persons with unknown economic activity were not included in a denominator.

4. **The share of unemployed persons in the number of population** is calculated as the share of unemployed persons (total or in a given group) in the number of population aged 15–89 (total or in a given group).

5. Data regarding employed persons in the national economy concern persons performing work providing earnings or income and include:

- 1) employees (since 2022, renamed) that is, employees hired on the basis of an employment contract (labour contract, appointment, election) or service relation on a fixed-term and indefinite term, full-time and part-time employed;
- 2) employers and self-employed persons, including contributing family workers;
- 3) outworkers;
- 4) members of agricultural production cooperatives (agricultural producers' cooperatives and other cooperatives engaged in agricultural production as well as farmers' cooperatives);
- 5) clergy fulfilling priestly obligations.

Data concerning employment as of 31 December are presented without converting part-time paid employees into full-time paid employees, each person being listed once according to the main job.

6. Data concerning **employed persons on private farms in agriculture** as of 31 December up to 2021 were estimated on the basis of the Agricultural Census 2020 (data for previous years were estimated on the basis of the final results of the Agricultural Census 2010).

Since 2022 data are presented on the basis of administrative data sources.

7. Employment by voivodships as of 31 December is presented on the basis of their place of residence.

8. Data concerning average paid employment include exclusively employees hired on the basis of an employment contract. Information concerns full- and part-time paid employees in terms of full-time paid employees.

Hire (termination) rate is calculated as the ratio of the number of hires less the number of persons returning to work from child-care leaves (or the number of terminations less the number of persons granted child-care leaves) during a surveyed year to the number of full-time paid employees as of 31 December from the year preceding the surveyed years.

9. **Vacancies** are positions or jobs unoccupied due to labour turnover or newly created ones that simultaneously meet the following three conditions:

- 1) positions and jobs were actually unoccupied on the survey day;
- 2) the employer made efforts to find persons willing to take up the job;

3) w przypadku znalezienia właściwych kandydatów, pracodawca byłby gotów do natychmiastowego przyjęcia tych osób.

Nowo utworzone miejsca pracy to miejsca pracy powstałe w wyniku zmian organizacyjnych, rozszerzenia lub zmiany profilu działalności oraz wszystkie miejsca pracy w jednostkach nowo powstałych.

Wolne miejsca pracy zgłoszone przez pracodawcę do urzędów pracy to miejsca pracy, które zostały zgłoszone przez pracodawcę do urzędu pracy w celu znalezienia odpowiedniego pracownika i w dniu sprawozdawczym pozostają faktycznie nieobsadzone.

10. Dane o bezrobotnych zarejestrowanych obejmują osoby, które zgodnie z ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, obowiązującą od 1 czerwca 2004 r., określone są jako bezrobotne.

Pod pojęciem **bezrobotnego** należy rozumieć osobę, która ukończyła 18 lat i nie osiągnęła wieku emerytalnego, jest osobą niezatrudnioną i niewykonyującą innej pracy zarobkowej, zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy (bądź jeśli jest to osoba niepełnosprawna – zdolna i gotowa do podjęcia zatrudnienia co najmniej w połowie tego wymiaru czasu pracy), nieuczącą się w szkole, z wyjątkiem szkół dla dorosłych (lub przystępującą do egzaminu eksternistycznego z zakresu programu nauczania tej szkoły oraz uczącą się w branżowej szkole II stopnia i szkole policealnej, prowadzącej kształcenie w formie stacjonarnej lub zaocznej) lub szkół wyższych w systemie studiów niestacjonarnych, zarejestrowaną we właściwym dla miejsca zameldowania (stałego lub czasowego) powiatowym urzędzie pracy oraz poszukującą zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, z dodatkowymi wyłączeniami dotyczącymi źródeł dochodów, zapisanymi w ustawie.

11. Za bezrobotnego zarejestrowanego absolwenta uważa się osobę w okresie do upływu 12 miesięcy od ukończenia nauki potwierdzonej świadectwem, dyplomem lub innym dokumentem ukończenia szkoły (dotyczy absolwentów z wykształceniem zasadniczym zawodowym/branżowym, średnim, policealnym lub wyższym), kursów zawodowych trwających co najmniej 24 miesiące lub nabycia uprawnień do wykonywania zawodu przez osoby niepełnosprawne.

12. Długotrwale bezrobotni zarejestrowani to osoby pozostające w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego dorosłych w miejscu pracy.

13. Stopę bezrobocia rejestrowanego obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

Stopę bezrobocia podaje się z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (będących składową cywilnej ludności aktywnej zawodowo) wyszczególnionych na podstawie administracyjnych źródeł danych.

14. Informacje o wypadkach przy pracy obejmują wypadki przy pracy, jak również wypadki traktowane na równi z wypadkami przy pracy niezależnie od tego, czy wykazana została niezdolność do pracy. Informacje o wypadkach przy pracy w jednostkach budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego dotyczą tylko pracowników cywilnych.

Dane o wypadkach przy pracy, poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie, uzyskiwane są ze „Statystycznej karty wypadku przy pracy”.

Wypadki przy pracy w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie opracowano na podstawie sprawozdań Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS) i dotyczą tylko tych wypadków, z tytułu których przyznano w danym roku jednorazowe odszkodowania.

Za jeden wypadek przy pracy liczy się wypadek każdej pracującej osoby poszkodowanej w wypadku indywidualnym, jak również w wypadku zbiorowym.

Dane według sekcji i działów PKD 2007 opracowano metodą **jednostek lokalnych rodzaju działalności**.

15. Za wypadek przy pracy uważa się nagle zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną, powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w związku z pracą:

- 1) podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika zwykłych czynności lub poleceń przełożonych oraz czynności na rzecz pracodawcy, nawet bez polecenia;
- 2) w czasie pozostawiania pracownika w dyspozycji pracodawcy w drodze między siedzibą pracodawcy a miejscem wykonywania obowiązku wynikającego ze stosunku pracy.

3) if adequate candidates were found to occupy the vacancies, the employer would be ready to hire them immediately.

Newly created jobs are jobs created in the course of organisational changes, expanding or changing business profile, and all jobs in the newly established units.

Job vacancies reported by the employer to a labour office are jobs that have been reported by the employer to the labour office in order to find a suitable employee and are actually unfilled on reference day.

10. Data regarding registered unemployed persons include persons who, in accordance with the Act of 20 April 2004 on Employment Promotion and Labour Market Institutions, in force since 1 June 2004, are classified as unemployed.

Unemployed person is a person aged 18 and more, who has not reached the retirement age, is not employed and not performing any other kind of paid work, capable of work and ready to take full-time employment (or if he/she is a disabled person – capable and ready to take work comprising no less than a half of working time), not attending school, with the exception of schools for adults (or taking extra curriculum exam covering this school as well as those studying at the stage II sectoral vocational school and post-secondary school, providing full-time, evening or weekend education) or tertiary schools in part-time programme, registered in the local labour office appropriate for their (permanent or temporary) place of residence, and seeking employment or any other income-generating work, with additional provisions concerning the sources of income, included in the act.

11. Registered unemployed school-leaver is a person who has graduated within the last 12 months any school confirmed by a certificate, diploma or other document of completion of education (concerns school-leavers with basic vocational or basic sectoral vocational, secondary, post-secondary or tertiary education), has completed a minimum of 24 months of vocational training courses or disabled persons who acquired qualifications to work in a given occupation.

12. The registered long-term unemployed are persons remaining in the register rolls of the powiat labour office for the overall period of over 12 months during the last two years, excluding the periods of traineeship and vocational training of adults in the workplace.

13. Registered unemployment rate is calculated as the ratio of the number of registered unemployed persons to the economically active civilian population, i.e. excluding employees of budgetary units conducting activity within the scope of the national defence and public safety.

The unemployment rate is given considering persons employed on private farms in agriculture (as a part of the economically active civilian population) estimated on the basis of administrative data sources.

14. Information on accidents at work includes accidents at work, as well as accidents considered equivalent to accidents at work, regardless of whether incapacity for work was indicated. Information on accidents at work in budgetary units conducting activity within the scope of the national defence and public safety concerns only civilian employees.

Data on accidents at work, excluding private farms in agriculture, are obtained from the "Statistical report of an accident at work".

Accidents at work on private farms in agriculture were compiled on the basis of reports of the Agricultural Social Insurance Fund (ASIF) and are related only to the accidents in respect of which one-off compensations were granted in a given year.

Each accident, regardless whether the victim was injured during a single or multiple casualty incident, is counted as one accident at work.

Data according to sections and divisions of the NACE Rev. 2 were compiled using the **local kind-of-activity unit method**.

15. Accident at work is understood as a sudden incident caused by external reason, leading to injury or death, which occurred in connection with work:

- 1) during or in connection with performance of ordinary activities or the superior's instructions by the employee and activities on behalf of the employers, even without instructions;
- 2) when the employee remains at the disposal of the employer on the way between the seat of the employer and the place of performing the obligation arising from the employment relationship.

Na równi z wypadkiem przy pracy, w zakresie uprawnienia do świadczeń określonych w ustawie o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, traktuje się wypadek, któremu pracownik uległ:

- 1) w czasie podróży służbowej;
- 2) podczas szkolenia w zakresie powszechnej samoobrony;
- 3) przy wykonywaniu zadań zleconych przez działające u pracodawcy organizacje związkowe.

Za **wypadek przy pracy** uważa się również nagłe zdarzenie, powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w okresie ubezpieczenia wypadkowego podczas:

- 1) uprawiania sportu w trakcie zawodów i treningów przez osobę pobierającą stypendium sportowe;
- 2) wykonywania odpłatnie pracy w czasie odbywania kary pozbawienia wolności lub tymczasowego aresztowania;
- 3) pełnienia mandatu posła lub senatora, pobierającego uposażenie;
- 4) odbywania – na podstawie skierowania wydanego przez powiatowy urząd pracy lub inny podmiot kierujący – szkolenia lub stażu związanego z pobieraniem przez absolwenta stypendium;
- 5) wykonywania przez członka rolniczej spółdzielni produkcyjnej, spółdzielni kolek rolniczych oraz przez inną osobę traktowaną na równi z członkiem spółdzielni, pracy na rzecz tych spółdzielni;
- 6) wykonywania lub współpracy przy wykonywaniu pracy na podstawie umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub umowy o świadczenie usług;
- 7) wykonywania zwykłych czynności związanych z prowadzeniem lub współpracą przy prowadzeniu działalności pozarolniczej;
- 8) wykonywania przez osobę duchowną czynności religijnych lub czynności związanych z powierzonymi funkcjami duszpasterskimi lub zakonnymi;
- 9) odbywania zastępczych form służby wojskowej;
- 10) nauki w Krajowej Szkole Administracji Publicznej przez słuchaczy pobierających stypendium.

16. Za ciężki wypadek przy pracy uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiło ciężkie uszkodzenie ciała, takie jak: utrata wzroku, słuchu, mowy, zdolności rozrodczej lub inne uszkodzenie ciała albo rostródz zdrowia, naruszając podstawowe funkcje organizmu, a także choroba nieuleczalna lub zagrażająca życiu, trwała choroba psychiczna, całkowita lub częściowa niezdolność do pracy w zawodzie albo trwałe, istotne zespócenie lub zniekształcenie ciała.

17. Za śmiertelny wypadek przy pracy uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiła śmierć w okresie nieprzekraczającym 6 miesięcy od dnia wypadku.

18. Wypadki przy pracy klasyfikuje się m.in. według wydarzeń je powodujących (określających rodzaj kontaktu człowieka z czynnikiem, który spowodował wypadek) oraz przyczyn wypadków (wszelkich braków i nieprawidłowości związanych z czynnikami materialnymi, z organizacją pracy, z nieprawidłowym zachowaniem się pracownika). Każdy wypadek przy pracy jest wynikiem jednego wydarzenia, ale najczęściej kilku przyczyn, w związku z tym suma przyczyn jest większa od ogólnej liczby wypadków.

Wydarzenia powodujące urazy grupowane są zgodnie z zaleceniami Eurostatu.

19. Informacje o zatrudnionych w warunkach zagrożenia opracowane na podstawie rocznego sprawozdania o warunkach pracy realizowanego metodą reprezentacyjną na dobrej próbie, przy czym:

- 1) dane obejmują zatrudnionych w jednostkach lokalnych o liczbie pracujących wynoszącej 10 osób i więcej, zaliczanych do sekcji: „Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo” (bez gospodarstw indywidualnych w rolnictwie, łowiectwa i pozyskiwania zwierząt łownych, włączając działalność usługową oraz rybowlstwo w wodach morskich); „Górnictwo i wydobywanie”; „Przetwórstwo przemysłowe”; „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych”; „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”; „Budownictwo” (bez realizacji projektów budowlanych związanych ze wznoszeniem budynków); „Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle”; „Transport i gospodarka magazynowa”; „Informacja i komunikacja” (bez działalności związanej z produkcją filmów, nagrań wideo, programów telewizyjnych, nagrań dźwiękowych i muzycznych oraz pozostałej działalności usługowej w zakresie informacji); „Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna” (w zakresie badań naukowych i prac rozwojowych oraz działalności weterynaryjnej); „Działalność w zakresie usług administrowania i działalności wspierającej” (w zakresie wynajmu i dzierżawy, działalności organizatorów turystyki, pośredników i agentów turystycznych oraz pozosta-

Every accident is considered equivalent to an accident at work, as regards entitlement to benefits defined in the law on social insurance against accidents at work and occupational diseases, if the employee had such an accident:

- 1) during a business trip;
- 2) during training within the scope of the national self-defence;
- 3) when performing tasks ordered by trade union organisations operating at the employer's.

Accident at work is also understood as a sudden incident, causing injury or death, which happened within the term of accident insurance in the course of:

- 1) practising sports during competitions and training by a person receiving sport scholarship;
- 2) performance of paid work while serving the sentence of imprisonment or temporary detention;
- 3) exercising the Mandate of a Deputy or Senator who receives a salary;
- 4) doing – on the basis of appointment issued by powiat labour office or other supervising entity – training or internship connected with a scholarship received by school leavers;
- 5) performance of work by members of agricultural producers' cooperatives, farmers' cooperatives and by other persons considered equivalent to members of cooperatives, for the benefit of these cooperatives;
- 6) performance or cooperation in performance of work on the basis of agency agreements, contracts of mandate or contracts of services;
- 7) performance of typical activities related to running, or co-operation in running, a non-agricultural economic activity;
- 8) performance of religious activities or activities connected with entrusted pastoral or monastic functions by clergymen;
- 9) serving supplementary forms of military service;
- 10) education of students receiving scholarship at the National School of Public Administration.

16. Serious accident at work is an accident which results in serious bodily harm, i.e. loss of sight, hearing, speech, ability to procreate, other bodily harm or health-related problems, which disrupts primary bodily functions or results in an incurable or life-threatening disease, permanent mental illness, a permanent, total or partial incapacity for work in the occupation, or a permanent significant disfigurement or distortion of the body.

17. Fatal accident at work is an accident which leads to the death of a victim at the site of the accident within 6 months of the accident.

18. Accidents at work are classified i.a. according to **contact-modes of injury** (describing the type of contact of the victim with the factor which caused the accident) as well as according to their causes (all shortcomings and irregularities connected with material agents, organisation of work, employee's incorrect action). Each accident at work is the result of a single contact-mode, but most often of several causes, thus the sum of causes is greater than the total number of accidents. Contact-modes of injuries have been grouped according to the Eurostat's recommendations.

19. Information regarding persons **exposed to risk factors at work** is compiled on the basis of an annual report on working conditions conducted using the purposive sampling method, wherein:

- 1) data concern persons employed in local units employing 10 persons and more included in the sections: "Agriculture, forestry and fishing" (excluding private farms in agriculture, hunting, trapping and related service activities as well as marine fishing); "Mining and quarrying"; "Manufacturing"; "Electricity, gas, steam and air conditioning supply"; "Water supply; sewerage, waste management and remediation activities"; "Construction" (excluding development of building projects); "Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles, including motorcycles"; "Transportation and storage"; "Information and communication" (excluding motion picture, video and television programme production, sound recording and music publishing activities as well as other information service activities); "Professional, scientific and technical activities" (in the scope of scientific research and development as well as veterinary activities); "Administrative and support service activities" (in the scope of rental and leasing activities, travel agency, tour operator as well as other reservation service and related activities and other cleaning activities); "Education" (only tertiary education); "Human health and social work activities" (in the scope

- lej działalności usługowej w zakresie rezerwacji i działalności z nią związanej oraz pozostałego sprzątania); „Edukacja” (w zakresie szkół wyższych); „Opieka zdrowotna i pomoc społeczna” (w zakresie opieki zdrowotnej); „Pozostała działalność usługowa” (w zakresie naprawy i konserwacji komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego);
- 2) dane dotyczą zatrudnionych w warunkach zagrożenia: związanego ze środowiskiem pracy (substancje chemiczne, pyły, hałas, drgania mechaniczne (wibracje), mikroklimat itp.), związanej z uciążliwością pracy (wymuszona pozycja ciała, nadmierne obciążenie fizyczne itp.) oraz czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi;
 - 3) do obliczenia wskaźnika na 1000 zatrudnionych przyjęto liczbę zatrudnionych na podstawie stosunku pracy według stanu na 31 grudnia z roku badanego.

20. Zagrożenia związane ze środowiskiem pracy oznaczają wpływ na pracownika szkodliwych czynników występujących w procesie pracy, których stężenie lub natężenie przekracza obowiązujące NDS (najwyższe dopuszczalne stężenie) i/lub NDN (najwyższe dopuszczalne natężenie), polskie normy lub inne normy higieniczne (nawet jeśli zastosowano środki ochrony indywidualnej).

Wynagrodzenia. Świadczenia społeczne

1. Wynagrodzenia obejmują wypłaty pieniężne oraz wartość świadczeń w naturze bądź ich ekwiwalenty należne pracownikom z tytułu pracy.

Składnikami wynagrodzeń są: wynagrodzenia osobowe, wypłaty z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach, dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej, wynagrodzenia bezosobowe, wynagrodzenia agencji-prowizyjne, honoraria.

Do wynagrodzeń osobowych zalicza się m.in.: wynagrodzenia zasadnicze, premie i nagrody, dodatki (np. za pracę w warunkach szkodliwych dla zdrowia, za staż pracy, za pełnienie funkcji kierowniczych), wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych, wynagrodzenia za czas niewykonywania pracy (prześcieżki płatne, urlopy, choroby), świadczenia deputatowe i odszkodowawcze. Wynagrodzenia osobowe dotyczą osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy, osób wykonujących pracę nakładczą oraz uczniów, którzy zawarli z zakładem pracy umowę o pracę w celu przygotowania zawodowego.

2. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie (nominalne) przypadające na 1 zatrudnionego obliczono przyjmując:

- wynagrodzenia osobowe, bez wynagrodzeń osób wykonujących pracę nakładczą, uczniów, a także osób zatrudnionych za granicą,
- wypłaty z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach,
- dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej,
- honoraria wypłacone niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę, np. dziennikarzom, realizatorom filmów, programów radiowych i telewizyjnych.

Dane o przeciętnych wynagrodzeniach dotyczą osób pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

3. Dane o wynagrodzeniach podaje się **w ujęciu brutto**, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych oraz od 1999 r. ze składkami na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe i chorobowe) płatnymi przez ubezpieczonego pracownika.

4. Informacje o świadczeniach emerytalnych i rentowych (poza rolnikami indywidualnymi) dotyczą świadczeń wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych ze środków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. także z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa) oraz w okresie od 1 stycznia 2009 r. do 30 czerwca 2014 r. ze środków zgromadzonych w otwartych funduszach emerytalnych (OFE).

5. Informacje o świadczeniach emerytalnych i rentowych rolników indywidualnych dotyczą świadczeń wypłacanych przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego ze środków Funduszu Emerytalno-Rentowego i budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. także z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa), a także ze środków wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych, w przypadku gdy rolnicy posiadają uprawnienia do łącznego pobierania świadczeń z tych środków.

of human health activities); "Other service activities" (in the scope of repair of computers and personal and household goods);

- 2) data concern employed persons exposed to factors arising from the work environment (chemicals, dusts, noise, vibrations, microclimates, etc.), strenuous work (awkward postures, excessive physical exertion, etc.) as well as mechanical factors associated with particularly dangerous machinery;
- 3) the number of persons employed on the basis of an employment contract as of 31 December of the surveyed year was used to calculate the ratio per 1000 paid employees.

20. Risks arising from work environment mean an impact on an employee of harmful factors occurring in the work process, whose concentration or intensity is greater than binding HAC (the highest allowed concentration) and HAI (the highest allowed intensity), Polish standards or other sanitary norms (even if personal protective equipment was used).

Wages and salaries. Social benefits

1. Wages and salaries include monetary payments as well as the value of benefits in kind or their equivalents due to employees for work performed.

Components of wages and salaries are comprised of: personal wages and salaries, payments from profit and balance surplus in cooperatives, annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities, impersonal wages and salaries, agency commission wages and salaries, fees.

Personal wages and salaries include, among others: basic wages and salaries, premiums and prizes, bonuses (e.g. for working in unhealthy conditions, for seniority, for serving in management positions), wages and salaries for working overtime, wages and salaries for time off (paid lay-offs, holidays, illness) and allowances and claim benefits. Personal wages and salaries concern employees hired on the basis of an employment contract, persons engaged in outwork as well as apprentices who concluded a labour contract with an employer for the purpose of vocational training.

2. The average monthly (nominal) wages and salaries per paid employee were calculated assuming:

- personal wages and salaries, excluding wages and salaries of persons engaged in outwork as well as apprentices and persons employed abroad,
- payments from profit and balance surplus in co-operatives,
- annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities,
- fees paid to selected groups of employees for performing work in accordance with a labour contract, e.g., to journalists, film producers, radio and television programme producers.

Data regarding average wages and salaries concern full-time paid employees as well as part-time paid employees, the wages and salaries of whom have been converted into those of full-time paid employees.

3. Data on wages and salaries are given **in gross terms**, i.e. including personal income tax advances and since 1999, including compulsory social insurance contributions (retirement and other pensions, sickness insurance) paid by the insured person.

4. Information regarding retirement and other pension benefits (excluding farmers) concerns benefits which are paid in regard to non-agricultural social security system by the Social Insurance Institution from the source of the Social Insurance Fund, the state budget (within the scope of targeted grant as well as since 2007 also from the separate division of the state budget expenditures) as well as in the period 1st January 2009 to 30 June 2014 from the sources gathered in the open pension funds (OFE).

5. Information regarding retirement and other pension benefits for farmers concerns benefits which are paid by the Agricultural Social Insurance Fund from the sources of the Pension Fund and by the state budget (within the scope of the targeted grant as well as since 2007 also from the separate division of the state budget expenditures) and also from the sources which are paid in regard to non-agricultural social security system, in case of farmers who are authorized to receive benefits from those sources simultaneously.

6. Do świadczeń emerytalnych i rentowych uprawnieni są (łącznie z członkami ich rodzin) m.in.:

- 1) pracownicy;
- 2) osoby wykonujące pracę nakładczą;
- 3) członkowie rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni powstałych na ich bazie oraz spółdzielni kółek rolniczych;
- 4) osoby wykonujące pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy na warunkach zlecenia;
- 5) osoby prowadzące pozarolniczą działalność (w tym osoby prowadzące działalność gospodarczą na własny rachunek, twórcy, artyści);
- 6) duchowni;
- 7) żołnierze zawodowi;
- 8) funkcjonariusze bezpieczeństwa publicznego, tj. Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Agencji Wywiadu (do 28 czerwca 2002 r. Urzędu Ochrony Państwa), Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Służby Ochrony Państwa (do 31 stycznia 2018 r. Biura Ochrony Rządu), Państwowej Straży Pożarnej;
- 9) funkcjonariusze służby więziennej;
- 10) rolnicy indywidualni;
- 11) inwalidi wojenni i wojskowi, kombataneci oraz od 1991 r. osoby represjonowane.

Emerytury oraz renty z tytułu niezdolności do pracy i renty rodzinne (wypłacane także z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych) dotyczą uprawnionych wymienionych w pkt. od 1) do 7).

7. Świadczenia emerytalne i rentowe (wypłacane także z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych) obejmują:

- 1) emerytury;
- 2) renty z tytułu niezdolności do pracy;
- 3) renty rodzinne.

8. Świadczenia emerytalne i rentowe nie obejmują wypłat emerytury i rent realizowanych na mocy umów międzynarodowych.

9. Świadczenia emerytalne i rentowe obejmują kwotę świadczeń należnych (bieżących i wyrównawczych) uwzględniającą od 2007 r. zmniejszenia m.in. z tytułu osiągnięcia przychodów z pracy.

10. Dane dotyczące przeciętnej miesięcznej emerytury i renty obliczono dzieląc ogólną kwotę świadczeń przez odpowiadającą im liczbę świadczeniobiorców.

11. Dane o przeciętnych świadczeniach emerytalno-rentowych prezentowane są w ujęciu brutto, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych.

12. Świadczenie wychowawcze „Rodzina 500+” od 1 kwietnia 2016 r. przysługuje osobom uprawnionym na mocy ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci. Od 1 lipca 2019 r. świadczenie wychowawcze przysługuje na każde dziecko do ukończenia 18 roku życia, bez względu na dochód osiągany przez rodzinę. Od 1 czerwca 2022 r. świadczenie wypłacane jest także na dzieci umieszczone w pieczy zastępczej.

To świadczenie finansowane jest z budżetu państwa.

13. Świadczenia rodzinne od 1 maja 2004 r. przysługują osobom uprawnionym na mocy ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych. Świadczenia rodzinne obejmują: zasiłek rodzinny, dodatki do zasiłku rodzinnego (z tytułu: urodzenia dziecka, opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego, samotnego wychowywania dziecka, kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego, rozpoczęcia roku szkolnego, podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania, wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej), jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia się dziecka (od 2006 r.), świadczenie rodzicielskie (od 2016 r.), świadczenia opiekuńcze (zasiłek pielęgnacyjny, specjalny zasiłek opiekuńczy od 2013 r. i świadczenie pielęgnacyjne).

Świadczenia finansowane są z budżetu państwa.

Gospodarstwa domowe. Mieszkania

1. Budżety gospodarstw domowych

Podstawowym źródłem informacji o warunkach bytu ludności, tj. poziomie i strukturze dochodu rozporządzalnego, wydatków, spożycia, wyposażeniu gospodarstw domowych w przedmioty trwałego użytkowania oraz zagrożeniu ubóstwem jest reprezentacyjne badanie budżetów gospodarstw domowych. Badaniem objęte są wszystkie gospodarstwa domowe, z wyjątkiem zamieszkujących obiekty zbiorowego zakwaterowania oraz gospodarstw członków korpusu dyplomatycznego państw obcych. Od 2004 r. gospodarstwa domowe obywateli obcego państwa zamieszkujących w Polsce stale lub przez dłuższy czas i posługujących się językiem polskim biorą udział w badaniu.

6. Among others the following persons (including members of their families) are authorized to receive retirement and other pensions:

- 1) employed persons;
- 2) outworkers;
- 3) members of agricultural producers' cooperatives and co-operatives established on their basis as well as agricultural farmers' cooperatives;
- 4) persons employed on the basis of agency agreements or on the basis of order agreements;
- 5) persons engaged in non-agricultural economic activity (of which self-employed persons, creators, artists);
- 6) clergy;
- 7) professional soliders;
- 8) public safety functionaries i.e.: the Police, the Internal Security Agency and Foreign Intelligence Agency (until 28 June 2002 the Office and State Protection Service (until 31 January 2018 the Government Protection Bureau), the State Fire Service;
- 9) penitentiary staff functionaries;
- 10) farmers;
- 11) war and military invalids, combatants as well as since 1991 repressed persons.

Retirement, disability and survivors pensions (also paid due to accidents at work and occupational diseases) concern the persons mentioned in points 1) to 7).

7. Retirement and other pension benefits (also paid due to accidents at work and occupational diseases) include:

- 1) retirement pensions;
- 2) disability pensions;
- 3) survivors pensions.

8. Retirement and other pension benefits do not provide for the payments of retirement and other pension arising out of international agreements.

9. Retirement and other pension benefits include the amount of benefits due (current and compensatory) taking into account since 2007 the deductions, among others, in respect of achieving revenue from work.

10. Data regarding the average monthly retirement and other pension are calculated by dividing the total amount of benefits by the corresponding number of persons receiving these benefits.

11. Data concerning average retirement and other pension benefits are presented in gross terms, i.e. including deductions for personal income taxes.

12. Since 1 April 2016 the child-raising benefit "Family 500+" has been granted to persons authorised on the basis of the Law on State Aid in Raising Children dated 11 February 2016. Since 1 July 2019 the child-raising benefit has been granted to every child until 18 years of age regardless of family income. From 1 June, 2022, child-raising benefit is also paid to children placed in foster care.

The benefit is financed from the state budget.

13. Since 1 May 2004 family benefits have been granted to persons authorised on the basis of the Act of 28 November 2003 on Family Benefits. Family benefits include: family allowance, supplements to the family allowance (due to: giving birth to a child, taking care of child during child-care leave, single parenthood, education and rehabilitation of a disabled child, beginning of a school year, undertaking education outside the place of residence by a child, multi-children parenthood), one-off subsidy due to giving birth to a child (since 2006), parental benefit (since 2016), attendance benefits (nursing allowance, special attendance allowance – since 2013 and nursing benefit).

Family benefits are financed from the state budget.

Households. Dwellings

1. Household budgets

The basic source of information regarding the living conditions of the population, i.e. the level and structure of available income, expenditures, consumption, the equipment of households with durable goods as well as risk of poverty, is a representative household budget survey. The survey covers all the households, with the exception of those living in institutional households as well as households of members of the diplomatic corps of foreign countries. Since 2004 the households of foreign citizens with permanent or long-lasting residence in Poland and using Polish language participate in the survey.

Wyniki badania oparte są na oświadczeniach osób biorących udział w badaniu budżetów gospodarstw domowych. W celu zachowania relacji między strukturą badanej zbiorowości a strukturą społeczno-demograficzną zbiorowości generalnej, dane od 2021 r. uzyskane z badania budżetów gospodarstw domowych zostały przeważone strukturą gospodarstw domowych według liczby osób i miejsca zamieszkania pochodzącą z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021. Z tego względu dane za 2022 r. różnią się od wcześniej publikowanych, przeważonych w oparciu o wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011. Dane za lata 2021–2023 nie są w pełni porównywalne z danymi za lata wcześniejsze.

2. Badaniem objęto wszystkie gospodarstwa domowe zamieszkałe w wylosowanych mieszkaniach, reprezentujące poszczególne społeczno-ekonomiczne grupy ludności, tj. gospodarstwa domowe: pracowników, rolników, pracujących na własny rachunek, emerytów i rencistów oraz utrzymujących się z niezarobkowych źródeł (innych niż emerytura lub renta).

3. **Dochód rozporządzalny** obejmuje bieżące dochody pieniężne i niepieniężne (w tym wartość spożycia naturalnego, tj. wartość towarów i usług konsumpcyjnych pobranych na potrzeby gospodarstwa domowego z działalności gospodarczej na własny rachunek – rolniczej i pozarolniczej oraz wartość towarów i usług otrzymanych bezpłatnie) bez zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych płaconych z tytułu dochodów (z pracy najemnej, ze świadczeń społecznych – z ubezpieczeń społecznych i pozostałych świadczeń społecznych), bez składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe i chorobowe) płacone przez ubezpieczonego pracownika oraz bez podatków płaconych przez osoby pracujące na własny rachunek.

Dochód do dyspozycji jest to dochód rozporządzalny pomniejszony o pozostałe wydatki. Dochód do dyspozycji przeznaczony jest na wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz przyrost oszczędności.

4. **Wydatki** obejmują wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz pozostałe wydatki.

Pozostałe wydatki obejmują m.in. kwoty przekazane innym gospodarstwom domowym i instytucjom niekomercyjnym, w tym dary; koszty zakwaterowania młodzieży i studentów uczących się poza domem; alimenty dla osób prywatnych; niektóre podatki, np.: od nieruchomości, od spadków i darowizn, od dochodów z własności, z wynajmu i sprzedaży nieruchomości; straty pieniężne.

Wydatki na towary i usługi konsumpcyjne zagregowano zgodnie z przyjętą w badaniu budżetów gospodarstw domowych od 2013 r. nomenklaturą Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP), włączając wydatki na ubezpieczenia na życie w pozycji „pozostałe wydatki na towary i usługi” oraz wydatki na usługi internetowe w pozycji „łączność”.

5. Informacje o **zasobach mieszkaniowych i mieszkaniach oddanych do użytkowania** dotyczą mieszkań, a także izb i powierzchni użytkowej w tych mieszkaniach, znajdujących się w budynkach mieszkaniowych i niemieszkaniach. Dane nie obejmują budynków zbiorowego zamieszkania (hotele, pracowniczych, domów studenckich i internatów, domów opieki społecznej i in.) i pomieszczeń nieprzeznaczonych na cele mieszkalne, a z różnych względów zamieszkałych (pomieszczeń inwentarskich, barakowozów, statków, wagonów i in.).

6. **Bilanse zasobów mieszkaniowych** sporządza się dla okresów międzyspisywanych w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego. Dla lat 2010–2019 przyjęto jako bazę wyjściową wyniki spisu 2011, a od 2020 r. – wyniki spisu 2021, od 2002 r. za podstawę przyjęto mieszkania zamieszkałe i niezamieszkałe uwzględniając przyrosty i ubytki zasobów mieszkaniowych.

Dane o **zasobach mieszkaniowych** opracowano na podstawie bilansu zasobów mieszkaniowych według stanu na 31 grudnia, w każdorazowym podziale administracyjnym.

7. Dane o **mieszkaniach**, na których budowę **wydano pozwolenia** lub **dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym**, mieszkaniach których **budowę rozpoczęto i w budowie**, a także o **mieszkaniach, powierzchni użytkowej mieszkań** oraz **izbach oddanych do użytkowania** dotyczą mieszkań: w nowych budynkach mieszkaniowych, w budynkach niemieszkaniowych, uzyskanych w wyniku rozbudowy budynków (w części stanowiącej rozbudowę) oraz przebudowy pomieszczeń niemieszkaniowych.

8. W związku ze **zmianą metodologiczną**, od 2018 r. dane o efektach budownictwa „indywidualnego” realizowanego z przeznaczeniem na sprzedaż lub wynajem w celu osiągnięcia zysku, zostały włączone do formy budownictwa „przeznaczone na sprzedaż lub wynajem”. Dane o **mieszkaniach, powierzchni użytkowej oraz izbach oddanych do użytkowania** przeliczono zgodnie z nowo obowiązującą metodologią. Dane o **mieszka-**

Survey results are based on declarations made by persons participating in the household budget survey. In order to maintain the relation between the structure of the surveyed population and the socio-demographic structure of the total population, data since 2021 obtained from the household budget survey are weighted with the structure of households by number of persons and class of locality coming from the National Population and Housing Census 2021. Therefore, data for 2022 differ from those previously published, weighted on the basis of the National Population and Housing Census 2011. Data for the years 2021–2023 are not fully comparable with the ones for preceding years.

2. The survey covered all households within randomly selected dwellings representing individual socio-economic groups of the population, i.e. households of: employees, farmers, self-employed, retirees and pensioners as well as households maintained from non-earned sources (other than retirement or other pension).

3. **Available income** includes current monetary and non-monetary income (including the value of own consumption, i.e., consumer goods and services acquired for household needs from self-employed agricultural or non-agricultural economic activity as well as the value of goods and services received free of charge) excluding prepayments on personal income tax paid (with income from hired labour, from social benefits – from social security benefits and other social benefits), excluding contributions to obligatory social security (retirement, other pensions and sickness) paid by the insured employee as well as excluding taxes paid by self-employed persons.

Disposable income is understood as available income less other expenditures. Disposable income is allocated to purchasing consumer goods and services and savings increase.

4. **Expenditures** include expenditures on consumer goods and services as well as other expenditures.

Other expenditures include, i.a.: amounts transferred to other households and non-commercial institutions, including gifts; boarding costs of youth and students studying away from home; private alimony; some taxes, e.g.: on real estate, inheritance and donations, income from property as well as renting and selling real estate; monetary losses.

Expenditures on consumer goods and services were aggregated in accordance with the nomenclature adopted in household budget survey since 2013 on the basis of the Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP), including expenditures on life insurance in “miscellaneous goods and services” item and expenditures on Internet services under “communication” item.

5. Information on **dwelling stocks and dwellings completed** concerns dwellings, rooms and useful floor area in these dwellings, located in residential and non-residential buildings. Data do not include residences for communities (employee hostels, student dormitories and boarding schools, social welfare homes and others) and spaces not designed for residential purposes, but which for various reasons are inhabited (animal accommodations, caravans, ships, wagons and others).

6. **Balances of dwelling stocks** are estimated for the periods between censuses on the basis of results from the last census for the years 2010–2019 the basis constituted the results of 2011 census, since 2020 – the results of 2021 census, since 2002 assuming inhabited and uninhabited dwellings as a basis and considering increases decreases in dwelling stocks.

Data regarding **dwelling stocks** have been compiled on the basis of the balance of dwelling stocks, as of 31 December, in each administrative division.

7. Data on **dwellings** for which **permits have been granted** or which **have been registered with a construction project**, dwellings in which **construction has begun and under construction** as well as on **dwellings, useful floor area of dwellings and rooms completed** concern dwellings: in new residential buildings, in non-residential buildings, dwellings created as a result of enlarging buildings (the enlarged part) and adapting non-residential spaces.

8. Due to **methodological change**, since 2018, data regarding effects of „private construction” realised for sale or rent in order to achieve a profit, are included into the form of construction “for sale or rent”. Data on **dwellings, useful floor area** are **rooms completed** are recalculated according to the new methodology. Data on **dwellings in which construction has begun**, due to the impossibility of recalculating data back, according to the revised scope of forms of construction (“private

niach, których budowę rozpoczęto, ze względu na **brak możliwości dokonania przeleżeń wstecz** zgodnie ze zmienionym zakresem form budownictwa („indywidualne” oraz „na sprzedaż lub wynajem”), dla 2015 r. zaprezentowano według metodologii obowiązującej do 2017 r.

9. Informacje o urządzeniach i usługach komunalnych opracowano **metodą rodzaju działalności**, tj. według kryterium przeznaczenia urządzeń, niezależnie od przeważającego rodzaju działalności podmiotu gospodarczego.

Dane o urządzeniach komunalnych dotyczą urządzeń czynnych.

10. Informacje o **długości sieci wodociągowej** dotyczą sieci rozdzielczej (bez przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i innych obiektów) oraz sieci przesyłowej (magistralnej), tj. przewodów doprowadzających wodę do sieci rozdzielczej.

Dane o **długości sieci kanalizacyjnej**, oprócz przewodów ulicznych, uwzględniają kolektory, tj. przewody odbierające ścieki z sieci ulicznej, nie uwzględniają natomiast kanałów przeznaczonych wyłącznie do odprowadzania wód opadowych.

Dane o długości **sieci gazowej** dotyczą sieci dystrybucyjnej (bez przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i niemieszkalnych) oraz sieci przesyłowej, tj. przewodów doprowadzających gaz do sieci dystrybucyjnej.

11. Dane o **korzystających z wodociągu i kanalizacji** obejmują ludność zamieszkałą w budynkach mieszkalnych dołączonych do określonej sieci.

Dane o **korzystających z gazu** dotyczą ludności w mieszkaniach wyposażonych w instalacje gazu z sieci.

Dane o ludności korzystającej z wodociągu, kanalizacji i gazu obejmują również ludność w budynkach zbiorowego zamieszkania.

Dane o **liczbie odbiorców gazu** podano łącznie z odbiorcami korzystającymi z gazomierzy zbiorczych.

Dane o **zużyciu gazu i wody** odnoszą się do wszystkich gospodarstw domowych.

Zużycie energii elektrycznej i gazu z sieci w gospodarstwach domowych ustala się na podstawie zaliczkowego systemu opłat.

12. Informacje o **energii cieplnej** dotyczą budynków mieszkalnych oraz urzędów i instytucji.

Edukacja i wychowanie

1. **System edukacji w Polsce funkcjonuje zgodnie z ustawą z dnia 14 grudnia 2016 r. prawo oświatowe**, ustawą o systemie oświaty z dnia 7 września 1991 r. oraz ustawą z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Po reformie edukacji od 1 września 2017 r. funkcjonują 8-letnie szkoły podstawowe, 4-letnie licea ogólnokształcące, 5-letnie technika, 3-letnie branżowe szkoły I stopnia oraz 2-letnie branżowe szkoły II stopnia.

2. Prezentowane dane obejmują:

- 1) placówki wychowania przedszkolnego;
- 2) szkoły dla dzieci i młodzieży oraz dla dorosłych:
 - podstawowe,
 - gimnazja,
 - ponadpodstawowe, w tym policealne,
- 3) uczelnie.

3. **Uczelnie** realizują kształcenie w formie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych. Informacje z zakresu uczelni:

- 1) obejmują cudzoziemców studiujących w Polsce (w tym studiujących w filiach polskich uczelni za granicą);
- 2) nie obejmują Polaków studiujących za granicą (z wyjątkiem osób studiujących w filiach polskich uczelni za granicą);

Studentów i absolwentów wykazano zgodnie z siedzibą poszczególnych uczelni łącznie z filiami i wydziałami zamiejscowymi.

4. Dane o **nauczycielach**, poza nauczycielami akademickimi, dotyczą nauczycieli (łącznie z nauczycielami religii) zatrudnionych przy realizacji obowiązujących zajęć edukacyjnych, tj. bez wychowawców świetlic, bibliotekarzy, prowadzących wyłącznie zajęcia pozalekcyjne itp.

Dane o nauczycielach dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

5. **Studia podyplomowe** – forma kształcenia, na którą są przyjmowani kandydaci posiadający kwalifikacje co najmniej pierwszego stopnia, prowadzona w uczelniach lub instytutach, kończąca się uzyskaniem kwalifikacji podyplomowych.

6. **Studia doktoranckie** (studia trzeciego stopnia), prowadzone przez uprawnioną jednostkę organizacyjną uczelni lub instytut, na które są przyjmowani kandydaci posiadający kwalifi-

te” and “for sale or rent”), for 2015 are presented according to methodology valid until 2017.

9. Information on municipal installations and services was compiled using the **kind-of-activity method**, i.e. according to the criterion of installation designation, regardless of the predominant kind of activity of the economic entity.

Data on municipal installations concern operative installations.

10. Information on the **length of the water supply network** concerns the distribution network (excluding connections leading to residential buildings and other constructions) and the transmission (main) network, i.e. conduits providing water to the distribution network.

Data on the **length of the sewage network**, apart from street conduits, include collectors, i.e. conduits receiving sewage from the street network, while they do not include sewers designed exclusively for draining runoff.

Data on the **length of the gas supply network** concern the distribution network (excluding connections leading to residential and non-residential buildings) and the transmission network, i.e. conduits providing gas to the distribution network.

11. Data regarding the **users of water supply and sewage systems** include the population living in residential buildings connected to a defined system.

Data regarding the **gas users** concern the population in dwellings equipped with gas installations connected to the gas supply system.

Data regarding the population connected to the water supply system, the sewage system and the gas supply system also include the population in collective accommodation facilities.

Data regarding the **number of consumers using** include consumers using collective gas-meters.

Data regarding the **consumption of gas and water**, concern all the households.

Consumption of electricity and gas from the gas supply system in households is established on the basis of an advance payment system.

12. Information on **heating energy** concern residential buildings, public authorities and institutions.

Education

1. **The education system in Poland operates according to the Act of 14 December 2016, Law on School Education**, the Act of 7 September 1991 on the Education System, and the Act of 20 July 2018, Law on Higher Education and Science. Following the education reform of 1 September 2017, the education system comprises 8-year primary schools, 4-year general secondary schools, 5-year technical secondary schools, 3-year stage I sectoral vocational schools, and 2-year stage II sectoral vocational schools.

2. The presented data include:

- 1) pre-primary establishments;
- 2) schools for children and youth and for adults:
 - primary schools,
 - lower secondary schools,
 - post-primary schools, of which post-secondary schools,
- 3) higher education institutions.

3. **Higher education institutions** offer full-time and part-time study programmes. Data on higher education institutions:

- 1) include foreigners studying in Poland (including students at branch campuses of Polish higher education institutions operating abroad);
- 2) do not include Poles studying abroad (except persons at branch campuses of Polish higher education institutions operating abroad).

Data on students and graduates are presented according to the seats of higher education institutions including their branches and branch basic organisational units.

4. Data regarding **teachers**, excluding academic teachers, concern teachers (including religion teachers) employed to implement compulsory educational programmes, i.e. excluding school daycare teachers and librarians solely engaged in extra-curricular activities, etc.

Data on teachers concern both full-time and part-time employees, expressed in full-time equivalents.

5. **Non-degree postgraduate programmes** – a level of education open to holders of a minimum first-cycle qualification, offered by higher education institutions or institutes, leading to the award of postgraduate qualifications.

6. **Doctoral studies** (third-cycle programmes), conducted by an authorised organisational unit of a higher education institution or institute, open to holders of a second-cycle qualification and

fikacje drugiego stopnia, kończące się uzyskaniem kwalifikacji trzeciego stopnia.

7. Szkoła doktorska – zorganizowana forma kształcenia doktorantów, prowadzona przez uprawnione uczelnie i instytuty w co najmniej 2 dyscyplinach, funkcjonująca od roku akademickiego 2019/20. Kształcenie przygotowuje do uzyskania stopnia doktora i kończy się złożeniem rozprawy doktorskiej.

8. Dane dotyczące:

- 1) wychowania przedszkolnego oraz szkół (poza uczelniami) podano według stanu na początek roku szkolnego; dane o absolwentach – na koniec roku szkolnego;
- 2) uczelnie – prezentuje się według stanu na 31 grudnia (do roku akademickiego 2017/18 – na 30 listopada), studenci są wykazywani tyle razy, na ilu kierunkach studiują; dane o absolwentach dotyczą osób, które uzyskały dyplomy ukończenia studiów w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2023 r.

9. Prezentowane informacje, z wyjątkiem danych o uczelniach, opracowano na podstawie systemu informacji oświatowej administrowanego przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania.

Od roku akademickiego 2017/18 dane o uczelniach, z wyjątkiem danych o części uczelni prowadzonych przez kościoły i inne związki wyznaniowe opracowano na podstawie Zintegrowanego Systemu Informacji o Nauce i Szkolnictwie Wyższym POL-on administrowanego przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki.

Ochrona zdrowia i pomoc społeczna

1. Dane w ochronie zdrowia – jeśli nie zaznaczono inaczej – podaje się łącznie z danymi o placówkach podległych resortom obrony narodowej, spraw wewnętrznych i administracji oraz do 2011 r. – Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego.

2. Informacje o **pracownikach medycznych** dotyczą pracujących w placówkach wykonujących działalność leczniczą, praktykach zawodowych – od 2006 r., aptekach oraz od 2005 r. – domach i zakładach pomocy społecznej, żłobkach i klubach dziecięcych.

Od 2019 r. dane dotyczące lekarzy, lekarzy dentystów, pielęgniarek i położnych i od 2022 r. dane dotyczące fizjoterapeutów opracowywane są w oparciu o źródła administracyjne, w tym rejestry:

- posiadających prawo wykonywania zawodu (lekarzy i lekarzy dentystów, pielęgniarek i położnych oraz fizjoterapeutów),
- płatników składek ZUS,
- podmiotów wykonujących działalność leczniczą,
- praktyk lekarskich,
- praktyk pielęgniarek i położnych,
- praktyk fizjoterapeutów.

Dane dotyczą pracujących bezpośrednio z pacjentem, bez względu na główne miejsce pracy. W związku z przejściem na nowe źródło dane nie są porównywalne z danymi opublikowanymi w poprzednich edycjach Rocznika, opartymi o metodę sprawozdawczości.

Dane dotyczące farmaceutów i diagnostów laboratoryjnych opracowywane są na podstawie sprawozdawczości. Dane prezentowane są według głównego miejsca pracy. Dane dotyczą pracujących bezpośrednio z pacjentem, tj. bez osób, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, jednostka administracji państwowej lub samorządu terytorialnego albo NFZ.

Dane obejmują osoby pracujące w wymiarze pełnego etatu, w wymiarze przekraczającym pełny etat oraz niepełnozatrudnione w stosunku do czasu pracy określonego obowiązującymi przepisami dla danego rodzaju pracy, w przypadku jeśli ta praca ma dla nich charakter podstawowy, łącznie z osobami odbywającymi staż.

Dane o osobach **posiadających prawo wykonywania zawodu medycznego** podaje się na podstawie centralnych rejestrów osób posiadających prawo wykonywania zawodu medycznego prowadzonych przez naczelne rady samorządów zawodowych: lekarzy i lekarzy dentystów, pielęgniarek i położnych oraz farmaceutów.

3. Dane o **specjalistach** dotyczą lekarzy i lekarzy dentystów ze specjalizacją II stopnia oraz posiadających tytuł specjalisty w odpowiedniej dziedzinie medycyny zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 29 marca 2019 r. w sprawie specjalizacji lekarzy i lekarzy dentystów.

4. **Porady udzielone przez lekarzy i lekarzy dentystów** w zakresie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej podano łącznie z badaniami profilaktycznymi (z wyjątkiem porad udzielonych przez lekarza orzecznika) oraz z poradami lekarskimi udzielonymi w izbach przyjęć szpitali ogólnych.

5. Dane o **łóżkach w szpitalach ogólnych** nie obejmują miejsc dziennych na oddziałach szpitalnych oraz do 2007 r. miejsc (łóżek i inkubatorów) dla noworodków.

leading upon successful completion to the award of a third-cycle qualification.

7. Doctoral school – an organised form of doctoral education, provided by authorised higher education institutions and institutes in at least two disciplines, in operation since the 2019/20 academic year. The education prepares students for the doctoral degree and ends upon submitting the doctoral dissertation.

8. Data regarding:

- 1) pre-primary education and schools (excluding higher education institutions) are given as of the beginning of the school year; data concerning graduates – as of the end of the school year;
- 2) higher education institutions – are presented as of 31 December (until the 2017/18 academic year – as of 30 November), with students counted as many times as many courses they are enrolled in; data on graduates concern persons who obtained higher education diplomas between 1 January and 31 December 2023.

9. The presented information, except for the data on higher education institutions, has been compiled based on the Educational Information System administered by the minister responsible for school education.

Since the 2017/18 academic year, data on higher education institutions – excluding data on some higher schools run by churches and other religious associations – have been compiled based on POL-on, the Integrated System of Information on Science and Higher Education, administered by the minister responsible for higher education and science.

Health care and social welfare

1. Data concerning health care – unless otherwise stated – are given including health care units subordinated to the Ministry of National Defence, the Ministry of Interior and Administration and until 2011 – the Internal Security Agency.

2. Information on **medical personnel** concerns persons employed in: units engaged in health care activities, professional practices since 2006, pharmacies and since 2005 – social welfare homes and facilities, nurseries and children's clubs.

Since 2019, data on doctors, dentists, nurses and midwives and since 2022, data on physiotherapists have been compiled based on administrative sources, including registers:

- of licensed to practice (doctors and dentists, nurses and midwives as well as physiotherapists),
- of ZUS contribution payers,
- of entities performing medical activity,
- of doctors' practices,
- of nurses and midwives practices,
- of physiotherapists' practices.

Data concern persons working directly with a patient, irrespective of the primary workplace. Due to the transition to a new source, the data are incomparable with the data published in the previous editions of the Yearbook, based on reporting method.

Data on pharmacists and laboratory diagnosticians have been compiled based on reports. Data are presented according to the primary workplace. Data concern persons working directly with a patient, i.e. excluding persons for whom the primary workplace is university, central or local government administration unit and the National Health Fund.

Data include full-time employed persons, over-time as well as part-time in relation to work time defined in the obligatory regulations for a given type of work, when this work has a basic character, including trainees.

Data about persons **entitled to practise medical profession** are quoted on the basis of central registries of persons entitled to practise medical profession conducted by supreme councils of the following professional governments: doctors and dentists, nurses and midwives and pharmacists.

3. Data on **doctor specialists and dental specialists** concern doctors with grade II specialisation and with specialists title in proper medicine domains in accordance with the regulation of the Minister of Health, dated 29 March 2019 on Doctors and Dentist Specialisations.

4. **Consultations provided by doctors and dentists** in the scope of outpatient health care are presented together with preventive examinations (excluding consultations provided by medical experts), also together with consultations provided in admission rooms in general hospitals.

5. Data regarding **beds in general hospitals** do not include day-time places in hospital wards and until 2007 – places (beds and incubators) for newborns.

Types of wards in general hospitals (table 3), are compiled in

Rodzaje oddziałów w szpitalach ogólnych (tabl. 3) opracowano w oparciu o rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 maja 2012 r. w sprawie systemu resortowych kodów identyfikacyjnych oraz szczegółowego sposobu ich nadawania.

Dane o łóżkach na oddziałach:

- chirurgicznych obejmują chirurgię ogólną, dziecięcą, szczękową, urazowo-ortopedyczną, neurochirurgię, kardiochirurgię, urologię oraz oddziały wieloprofilowe zabiegowe;
- zakaźnych obejmują łóżka na oddziałach obserwacyjno-zakaźnych;
- gruźlicy i chorób płuc – łóżka na oddziałach pulmonologicznych.

6. Lecznictwo uzdrowiskowe obejmuje szpitale i sanatoria działające na obszarze uzdrowiska albo poza uzdrowiskiem sanatoria znajdujące się w urządzonym podziemnym wyrobisku górniczym wykorzystujące w leczeniu, rehabilitacji i profilaktyce przede wszystkim właściwości naturalnych surowców leczniczych oraz właściwości lecznicze klimatu na terenach, na których są położone.

7. Jednostkami systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne są:

- szpitalne oddziały ratunkowe;
- zespoły ratownictwa medycznego, w tym lotnicze zespoły ratownictwa medycznego, z którymi zawarto umowy o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej.

Z systemem współpracują centra urazowe oraz jednostki organizacyjne szpitali wyspecjalizowane w zakresie udzielenia świadczeń zdrowotnych niezbędnych dla ratownictwa medycznego.

8. Dane o aptekach ogólnodostępnych nie obejmują aptek działających w strukturze i na potrzeby szpitali.

Punkty apteczne są to placówki, które prowadzą obrót detaliczny produktami leczniczymi, głównie na wsi.

9. Dane o zachorowaniach prezentuje się zgodnie z ustawą z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi.

Informacje o zachorowaniach na choroby zakaźne obejmują wszystkie przypadki zarejestrowane w województwie.

10. Dane o opiece nad dziećmi do lat 3 prezentowane są zgodnie z ustawą z dnia 4 lutego 2011 r., na podstawie której opieka może być organizowana w formie żłobka, klubu dziecięcego albo sprawowana przez dziennego opiekuna lub nianię.

11. Dane dotyczące wspierania rodziny oraz pieczy zastępczej, począwszy od danych za 2012 r., prezentowane są zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny oraz systemie pieczy zastępczej.

Wspieranie rodziny może być prowadzone w formie usług asystenta rodziny, udzielającego pomocy rodzinom m.in. w poprawie ich sytuacji życiowej, w rozwiązywaniu problemów społecznych, psychologicznych, wychowawczych z dziećmi i w poszukiwaniu pracy zarobkowej, przez rodzinę wspierającą, placówkę wsparcia dziennego lub w formie poradnictwa specjalistycznego.

12. Dane o placówkach i świadczeniach pomocy społecznej prezentuje się zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r.

Kultura. Turystyka. Sport

1. Do księgozbioru bibliotek publicznych zaliczono książki i broszury oraz gazety i czasopisma.

Czytelnicy (użytkownicy aktywnie wypożyczający) to użytkownicy zarejestrowani, którzy wypożyczyli na zewnątrz co najmniej jedną pozycję w ciągu roku.

2. Informacje o teatrach i instytucjach muzycznych oraz przedsiębiorstwach estradowych dotyczą profesjonalnych jednostek artystycznych i rozrywkowych prowadzących regularną działalność sceniczną.

W liczbie teatrów uwzględniono jednostki wyodrębnione pod względem prawnym, organizacyjnym i ekonomiczno-finansowym, prowadzące jednorodną działalność sceniczną, niezależnie od liczby posiadanych scen.

3. Informacje o kinach dotyczą działalności kin ogólnie dostępnych, tj. powołanych do publicznego udostępniania filmów w formie projekcji na seansach filmowych, bez względu na rodzaj stosowanego nośnika filmu (taśma światłoczuła, taśma magnetyczna eksplotowana w technice video, nośnik cyfrowy). Wśród kin stałych wyróżnia się kina jednosalowe, dwusalowe, miniplexy – posiadające od 3 do 7 sal projekcyjnych i multiplexy – posiadające 8 sal projekcyjnych i więcej.

4. Zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 692/2011 obowiązującym od 2012 r. termin „**turystyka**” oznacza czynności odwiedzających, którzy podejmują podróż do głównego miejsca docelowego położonego poza ich zwykłym otoczeniem, na okres krótszy niż rok, w dowolnym

zgodnie z Regulacją o Ministerstwa Zdrowia, z dnia 17 maja 2012 r. o systemie identyfikacji kodów dla opiekunów i szczegółowych zasadach przydzielania im.

Data dotyczące łóżek w:

- chirurgicznych obejmują ogólną chirurgię, chirurgię dziecięcą, ortopedię, chirurgię neurologiczną, chirurgię urologiczną, chirurgię maxillo-facialną i chirurgię kardiologiczną, jak również wieloprofilowe oddziały chirurgiczne;
- komunikacyjnych oddziały obejmują łóżka w oddziałach obserwacyjnych i komunikacyjnych;
- gruźlicy i chorób płuc – łóżka w oddziałach pulmonologicznych.

6. Health resort treatment includes hospitals and sanatoria, conducted on the area of health resort or outside the health resort area, located in an underground mining excavation, using in the rehabilitation and preventive therapy primarily natural materials and healing properties of the climate in the areas where they are situated.

7. Units of the State Emergency Medical Services are:

- hospital emergency wards;
- emergency medical teams, including medical air rescue teams with which health care service contracts have been concluded.

Trauma centres and hospital organisational units specializing in providing health services necessary for medical rescue cooperate with the system.

8. Generally available pharmacies do not include pharmacies, which operate in the structure and for needs of hospitals.

Pharmaceutical outlets are created for selling prepared medicines and they can be located only in rural areas without generally available pharmacy.

9. Data regarding disease incidence are presented according to the Law dated 5 December 2008 on the Prevention and Control of Infections and Communicable Diseases in Humans.

Information concerning incidents of infectious diseases includes all cases registered in the voivodship.

10. Data on childcare for children up to the age of 3 are presented according to the law dated 4 February 2011. Childcare can be organised in the form of nurseries, children's clubs or provided by day carer or nanny.

11. Data concerning family support and foster care, from data for 2012, are presented according to the Law of Family Support and Foster Care System, dated 9 June 2011.

Family support can also be provided in the form of family assistant services, offering help to families, including improving their living conditions, resolving social, psychological, and parenting issues with children, and assisting in job search. It can be provided by a supportive family, a day-support centre, or through specialist guidance.

12. Data concerning social welfare facilities and social assistance benefits are presented according to the Law on Social Assistance, dated 12 March 2004.

Culture. Tourism. Sport

1. Books and pamphlets as well as newspapers and magazines constitute the **collection** of public libraries.

Library users (users actively borrowing books) mean persons registered in the library, who borrowed at least one volume in reporting year.

2. Information regarding theatres and music institutions as well as **entertainment enterprises** concerns professional, artistic and entertainment entities conducting regular performances.

Theatres include entities, independent in regard to their legal, organizational, economic and financial status, conducting uniform performing activity, regardless of the number of stages possessed.

3. Information regarding cinemas concerns the activity of public cinemas, i.e. those established for the purpose of public film screenings, regardless of the film carrier used (light sensitive or magnetic tape or a digital carrier). Among indoor cinemas one can distinguish single-screen cinemas, two-screen cinemas, multiplexes – equipped with 3 to 7 screens and multiplexes – equipped with 8 screens and more.

4. Tourism, in accordance with the Regulation (EU) No 692/2011 of the European Parliament and of the Council in force since 2012, means the activity of visitors taking a trip to a main destination outside their usual environment, for less than a year, for any main purpose, including business, leisure or other personal purpose, other than to be employed by a resident entity in the place visited.

głównym celu, w tym w celu służbowym, wypoczynkowym lub innym celu osobistym, innym niż zatrudnienie przez podmiot miejscowy dla odwiedzanego miejsca.

Powyższa definicja nie wpływa na dotychczas prezentowane dane.

5. Baza noclegowa turystyki dotyczy turystycznych obiektów noclegowych, tj. obejmuje obiekty hotelowe i pozostałe obiekty (posiadające 10 i więcej miejsc noclegowych).

Do obiektów hotelowych zaliczamy hotele, motele, pensjonaty i inne obiekty hotelowe, tj. takie które nie spełniają wymagań kategoryzacyjnych dla hoteli, moteli i pensjonatów, ale świadczą usługi typowe dla hoteli (np. zajazdy, gościniec).

6. W informacjach o obiektach i miejscach noclegowych turystyki nie uwzględnia się obiektów i miejsc w obiektach przejściowo nieczynnych z powodu przebudowy, remontu itp.

7. Stopień wykorzystania miejsc noclegowych jest to stosunek liczby udzielonych noclegów w danym roku do nominalnej liczby miejsc noclegowych w danym roku. Przez nominalną liczbę miejsc noclegowych rozumie się sumę miejsc noclegowych przygotowanych dla turystów w każdym dniu działalności obiektu.

8. Dane o organizacjach kultury fizycznej obejmują wybrane organizacje o ogólnokrajowym zasięgu działania (Akademicki Związek Sportowy, Polski Związek Sportu Niepełnosprawnych „Start”, Towarzystwo Krzewienia Kultury Fizycznej, Krajowe Zrzeszenie Ludowe Zespoły Sportowe) i dotyczą głównie rekreacji ruchowej, a w przypadku Polskiego Związku Sportu Niepełnosprawnych „Start” – rehabilitacji ruchowej w środowisku niepełnosprawnych.

9. W kategoriach: ćwiczący w organizacjach kultury fizycznej (tabl. 7) oraz ćwiczący, trenerzy i instruktorzy sportowi według dziedziny i rodzaju sportu w klubach sportowych (tabl. 9) jedna osoba może być wykazywana wielokrotnie, jeśli uprawia, bądź prowadzi zajęcia w kilku rodzajach sportu.

W zależności od wieku osoby ćwiczące zaliczane są do kategorii juniorów lub seniorów; dla poszczególnych rodzajów sportu stosuje się różne granice wieku.

Nauka i technika

1. Działalność badawcza i rozwojowa (B+R) to ogół działań polegających na prowadzeniu i wspieraniu badań naukowych i prac rozwojowych. Jest to praca twórcza, prowadzona w sposób metodyczny, podejmowana w celu zwiększenia zasobów wiedzy, w tym wiedzy o człowieku, kulturze i społeczeństwie oraz w celu tworzenia nowych zastosowań dla wiedzy istniejącej.

Działalność badawcza i rozwojowa (B+R) obejmuje:

- **badania podstawowe**, tj. oryginalne prace badawcze, eksperymentalne lub teoretyczne podejmowane przede wszystkim w celu zdobycia nowej wiedzy o podstawach zjawisk i obserwowalnych faktów bez nastawienia na bezpośrednie zastosowanie komercyjne;
- **badania stosowane** (aplikacyjne), tj. prace badawcze podejmowane w celu zdobycia nowej wiedzy, zorientowane przede wszystkim na zastosowanie w praktyce;
- **prace rozwojowe**, tj. nabywanie, łączenie, kształtowanie i wykorzystywanie dostępnej aktualnie wiedzy i umiejętności z dziedziny nauki, technologii i działalności gospodarczej oraz innej wiedzy i umiejętności do planowania produkcji oraz tworzenia i projektowania nowych, zmierzonych lub ulepszonych produktów, procesów i usług.

Dane dotyczące działalności badawczej i rozwojowej na poziomie regionalnym od 2012 r. zostały opracowane na podstawie danych jednostek lokalnych. Dane dotyczące podmiotów w tabl. 1 opracowano metodą przedsiębiorstw.

2. Dane z zakresu działalności badawczej i rozwojowej (B+R) prezentuje się zgodnie z metodologią stosowaną przez Eurostat w układzie **Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007)**.

Informacje dotyczące działalności badawczej i rozwojowej (B+R) obejmują:

- 1) **podmioty wyspecjalizowane badawczo**, tj. podmioty, których głównym (statutowym) celem działalności jest prowadzenie badań naukowych i prac rozwojowych bądź ich bezpośrednie wsparcie; są to:
 - **instytuty**, do których zalicza się **instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk**, działające na podstawie ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Polskiej Akademii Nauk, **instytuty badawcze**, działające na podstawie ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych oraz **instytuty działające w ramach Sieci Badawczej Łukasiewicz**, działającej na podstawie ustawy z dnia 21 lutego 2019 r. o Sieci Badawczej Łukasiewicz,

The above definition does not affect the previously presented data.

5. Tourist accommodation establishments include hotels and similar establishments and other establishments (with 10 and more bed places).

Hotels and similar establishments cover: hotels, motels, boarding houses and other hotel establishments i.e. those that do not meet the categorisation requirements for hotels, motels and boarding houses, but provide services typical of hotels (e.g. road houses, inns).

6. Establishments and places temporarily unavailable due to expansion, renovation, etc., are not included in data regarding **establishments and the number of bed places for tourists**.

7. Occupancy rate of bed places is a relation of the number of overnight stays rented in a given year to the nominal number of bed places in a given year. The nominal number of bed places shall mean total bed places prepared for tourists each day of a facility's operation.

8. Data regarding physical education organizations include selected organizations with a national scope of activity (the University Sports Association AZS, the Polish Sports Association for the Disabled "Start", the Society for Promotion of Physical Education, the Rural Sports Teams National Association) and primarily concern recreational activity, and in the case of the Polish Sports Association for the Disabled "Start" – rehabilitation activity for the persons with disabilities.

9. In the categories: persons practising sports in physical education organizations (table 7) as well as persons practicing sports, coaches and sports instructors according to sports field and kind of sport in sports clubs (table 9) one person may be shown multiple times if he/she practises or runs classes in several kinds of sport.

Persons practicing sports are classified as either juniors or seniors depending on age; various age groups are applied for individual sports.

Science and technology

1. Research and experimental development (R&D) comprise all activities consisting in conducting and supporting scientific research and experimental development. It is a creative work, conducted in methodological manner, undertaken to increase the stock of knowledge, including knowledge of humankind, culture and society, and to devise new applications of available knowledge.

Research and experimental development (R&D) includes:

- **basic research**, i.e. original experimental or theoretical work undertaken primarily to acquire new knowledge of the underlying foundation of phenomena and observable facts, without any direct commercial application or use in view;
- **applied research**, i.e. research undertaken in order to acquire new knowledge, directed primarily towards application or use in practice;
- **experimental development**, i.e. acquiring, combining, shaping and using existing scientific, technological, business and other relevant knowledge and skills for the purpose of producing plans and arrangements or designs for new, altered or improved products, processes and services.

Data on research and development at regional level since 2012 have been compiled on the basis of local units data. Data on entities in table 1 were compiled using an enterprise method.

2. Data on research and experimental development (R&D) are presented, in accordance with methodology applied by Eurostat, in a breakdown by the **Statistical Classification of Economic Activities in the European Community (NACE Rev. 2)**.

Information regarding research and experimental development (R&D) covers:

- 1) **dedicated research entities**, i.e. entities whose main (statutory) aim is conducting scientific research and experimental development or its direct support; they include:
 - **institutes**, including **scientific institutes of the Polish Academy of Sciences**, operating on the basis of the Law on the Polish Academy of Sciences, dated 30 April 2010, **research institutes**, operating on the basis of the Law on the Research Institutes, dated 30 April 2010 and **institutes operating within the Łukasiewicz Research Network**, operating on the basis of the

- **uczelnie**, działające zgodnie z ustawą z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce; w prezentowanych statystykach B+R termin „uczelnie” obejmuje wszystkie uniwersytety, uczelnie techniczne itp., ale nie obejmuje innych instytucji szkolnictwa wyższego, uniwersyteckich instytutów lub ośrodków badawczych, szpitali i klinik uniwersyteckich oraz organizacji badawczych, których działalność B+R jest kontrolowana przez sektor szkolnictwa wyższego,
- **pozostałe**, tj. pozostałe podmioty zaklasyfikowane według PKD 2007 do działu 72 „Badania naukowe i prace rozwojowe” oraz inne powiązane z nimi instytucjonalnie jednostki pomocnicze lub nadzorujące, zaklasyfikowane bądź niezaklasyfikowane według PKD 2007 do działu 72 „Badania naukowe i prace rozwojowe”;
- 2) **podmioty gospodarcze** (niezaklasyfikowane według PKD 2007 do działu 72 „Badania naukowe i prace rozwojowe”), które obok swojej podstawowej działalności prowadzą lub finansują prace badawczo-rozwojowe.
- 3. Do **pracujących** w działalności B+R zaliczono:
 - 1) **badaczy**, tj. osoby prowadzące badania naukowe oraz ulepszające lub rozwijające koncepcje, teorie, modele, techniki, przyrządzanie, oprogramowanie lub metody operacyjne;
 - 2) **techników i pracowników równorzędnych**, tj. pracowników, którzy uczestniczą w działalności B+R wykonując zadania naukowe i techniczne związane z zastosowaniem pojęć i metod operacyjnych oraz wykorzystaniem sprzętu badawczego, zazwyczaj pod kierunkiem badaczy;
 - 3) **pozostały personel pomocniczy**, do którego należą wykwalifikowani i niewykwalifikowani pracownicy na stanowiskach robotniczych oraz pracownicy administracji, sekretariatów i biur, zaangażowani w projekty B+R lub bezpośrednio związani z takimi projektami.
- 4. Dane o **personelu B+R** dotyczą osób bezpośrednio zaangażowanych w prace B+R.
Dane o **pracujących** w działalności B+R – **personelu wewnętrznym** – obejmują zatrudnionych w danej jednostce na podstawie stosunku pracy lub stosunku służbowego (tj. umowy o pracę, powołania, wyboru lub mianowania) oraz pracodawców i pracujących na własny rachunek, agentów pracujących na podstawie umów agencyjnych, osoby wykonujące pracę nakładczą i członków spółdzielni produkcji rolniczej. Dane te prezentowane są w dwóch ujęciach, tj. w osobach (wykres 3, tabl. 3) oraz w ekwiwalentach pełnego czasu pracy (tabl. 4).
Ekwiwalenty pełnego czasu pracy (EPC) są to jednostki przeliczeniowe służące do ustalenia liczby osób faktycznie zaangażowanych w działalność B+R. Jeden EPC oznacza jeden osoborok poświęcony wyłącznie na działalność B+R.
Osoby niezaliczone do pracujących w danej jednostce, a zaangażowane w jej projekty B+R zaliczane są do **personelu zewnętrznego**.
- 5. **Nakłady** na działalność badawczą i rozwojową obejmują **nakłady wewnętrzne**, tj. wartość prac badawczych i rozwojowych danej jednostki wykonanych przez własne zaplecze badawcze, niezależnie od źródeł ich finansowania.
Nakłady inwestycyjne na działalność B+R obejmują nakłady poniesione na środki trwałe łącznie z kosztami zakupu lub wytworzenia aparatury naukowo-badawczej, niezbędnej do wykonania określonych prac B+R, spełniającej kryteria zaliczania do środków trwałych, lecz do czasu zakończenia tych prac nieujętej w ewidencji środków trwałych.
- 6. W tablicach działu wyodrębniono, zgodnie z klasyfikacją badań naukowych i prac rozwojowych OECD, sześć podstawowych **dziedzin B+R**, tj. nauki przyrodnicze, nauki inżynierijne i techniczne, nauki medyczne i o zdrowiu, nauki rolnicze i weterynaryjne, nauki społeczne oraz nauki humanistyczne i sztuka.
- 7. **Działalność innowacyjna** obejmuje wszystkie działania rozwojowe, finansowe i komercyjne podejmowane przez przedsiębiorstwo, mające na celu doprowadzenie do powstania innowacji dla przedsiębiorstwa. Prezentowane w dziale dane obejmują działalność innowacyjną w przemyśle i dotyczącą opracowania i wprowadzania na rynek nowych lub ulepszonych produktów (wytworów, usług) – **innowacja produktowa** oraz wprowadzenia nowych lub ulepszania procesów biznesowych w przedsiębiorstwie – **innowacja w procesie biznesowym**.
Innowacja produktowa to wprowadzenie na rynek nowego lub ulepszanego produktu (wytworu lub usługi), znacznie różniący się od poprzednio oferowanych przez przedsiębiorstwo wyrobów lub usług.
Innowacja w procesie biznesowym to wprowadzenie nowego lub ulepszenie procesu biznesowego w przedsiębiorstwie, w ramach jednej lub wielu funkcji biznesowych, który znacząco zmienia dotychczas stosowane procesy biznesowe.

Law on the Łukasiewicz Research Network, dated 21 February 2019,

- **higher education institutions**, operating under the Act of 20 July 2018, the Law on Higher Education and Science; in presented R&D statistics the term "higher education institutions" comprises all universities, higher schools of technology, etc., but it does not include other tertiary level education institutions, university research institutes or centres, university hospitals or clinics and research organisations, the R&D of which is controlled by the higher education sector,
- **others**, i.e. other entities classified into NACE Rev. 2 division 72 "Scientific research and development" or other institutionally linked auxiliary or supervising units, classified or unclassified into NACE Rev. 2 division 72 "Scientific research and development";
- 2) **economic entities** (not classified into NACE Rev. 2 division 72 "Scientific research and development") which apart from their main activity perform or fund research and development.
- 3. **Employed persons** in R&D include:
 - 1) **researchers (RSE)**, i.e. persons conducting research and improving or developing concepts, theories, models, techniques, instrumentation, software or operational methods;
 - 2) **technicians and equivalent staff**, i.e. persons who participate in R&D by performing scientific and technical tasks involving the application of concepts and operational methods and the use of research equipment, normally under the supervision of researchers;
 - 3) **other supporting staff**, including skilled and unskilled craftsmen, as well as administrative, secretarial and clerical staff participating in R&D projects or directly associated with such projects.
- 4. Data on **R&D personnel** cover personnel directly engaged in R&D.
Data on **employed persons** in R&D – **internal personnel** – cover persons employed in a given entity under employment relationship (i.e. under a contract of employment, election or appointment) as well as employers and self-employed, agents employed under agency contracts, home workers (outwork) and members of agricultural production cooperatives. Data are presented in two approaches, i.e. in persons (chart 3, table 3) and in full-time equivalents (table 4).
Full-time equivalent (FTE) is a conversion unit used to determine the number of person actually engaged in research and development. One FTE equals one person-year spent exclusively on R&D.
Persons not employed in a given entity but engaged in its R&D projects are included in **external personnel**.
- 5. Expenditures on research and development include **intramural expenditures**, i.e. the value of research and development works of a given entity carried out by their own research facilities, regardless of their sources of financing.
Capital R&D expenditures include expenditures on fixed assets together with costs of purchasing or manufacturing research equipment necessary for performing particular R&D projects, meeting the criteria for inclusion in fixed assets, but not included in records of fixed assets until completion of the project.
- 6. In the chapter tables, according to the classification of fields of research and development by OECD, six main **fields of R&D** were listed: natural sciences, engineering and technology, medical and health sciences, agricultural and veterinary sciences, social sciences as well as humanities and the arts.
- 7. **Innovation activity** include all developmental, financial and commercial activities undertaken by the enterprise that are intended to result in an innovation. Data presented in the chapter include innovation activity in industry and concern the development and introduction on the market of new or improved products (goods, services) – **product innovation** and bringing into use in the enterprise new or improved business process – **business process innovation**.
Product innovation is the introduction of a new or improved good or service that differs significantly from the enterprise's previous goods or services.
Business process innovation is a new or improved business process for one or more business functions that differs significantly from the firm's previous business processes and that has been brought into use in the enterprise.

8. Nakłady na działalność innowacyjną obejmują nakłady na: działalność badawczą i rozwojową (B+R), własny personel pracujący nad innowacjami, materiały oraz usługi obce zakupione w celu realizacji działalności innowacyjnej, nakłady inwestycyjne na środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne (w tym na zakup i rozwój oprogramowania oraz własności intelektualnej) oraz pozostałe przygotowania (w tym projektowanie produktu, definiowanie sposobu świadczenia usług, przygotowanie produkcji/dystrybucji dla realizacji innowacji, szkolenie i rozwój zawodowy personelu, marketing) do wdrożenia innowacji.

9. Produkt nowy lub ulepszony to wyrób lub usługa, który znacząco różni się od poprzednich produktów przedsiębiorstwa jedną lub wieloma cechami lub parametrami technicznymi. Zmiany te obejmują dodanie nowych lub ulepszenie istniejących funkcji bądź użyteczności. Istotne cechy funkcjonalne obejmują jakość, parametry techniczne, niezawodność, trwałość, wydajność w użytkowaniu, przystępność, wygodę, użyteczność oraz łatwość obsługi.

10. Wynalazek podlegający opatentowaniu – bez względu na dziedzinę techniki – jest to nowe rozwiązanie, posiadające poziom wynalazczy, tzn. niewynikające dla znawcy w sposób oczywisty ze stanu techniki, nadające się do przemysłowego stosowania.

11. Wzór użytkowy podlegający ochronie jest to nowe i użyteczne rozwiązanie o charakterze technicznym dotyczące kształtu, budowy lub zestawienia przedmiotu o trwałej postaci.

8. Expenditures on innovation activity include expenditures on: R&D, own personnel working on innovation, services, materials and supplies purchased from other parties for innovation, capital expenditures on tangible and intangible assets (including acquisition and development of software and intellectual property rights) and other preparations for introducing innovation (including product/service design, preparation of production/distribution for innovation activities, training and professional development for innovation activities, marketing of innovations).

9. New or improved product is a new or improved good or service that differs significantly from the enterprise's previous goods or services with one or more characteristics or performance specifications. This includes the addition of new functions, or improvements to existing functions or user utility. Relevant functional characteristics include quality, technical specifications, reliability, durability, economic efficiency during use, affordability, convenience, usability, and user friendliness.

10. A patentable invention – regardless of the field of technology – is any new solution which involves an inventive step, i.e. which for an expert does not obviously result from the state of the art and which is capable of industrial application.

11. An utility model eligible for protection – a new and useful solution of a technical character related to the shape, structure or assembly of an object permanent form.

Spółeczeństwo informacyjne

1. Prezentowane informacje opracowano na podstawie uogólnionych wyników badań dotyczących wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych, przeprowadzonych metodą reprezentacyjną według zharmonizowanej metodologii stosowanej w krajach Unii Europejskiej.

2. Dane o **przedsiębiorstwach** dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i zaliczanych, według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007), do wybranych sekcji: „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych”, „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”, „Budownictwo”, „Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle”, „Transport i gospodarka magazynowa”, „Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi”, „Informacja i komunikacja”, „Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości”, „Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna” (z wyłączeniem działalności weterynaryjnej), „Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca”, „Pozostała działalność usługowa” (w zakresie naprawy i konserwacji komputerów i sprzętu komunikacyjnego).

W 2023 r. badaniem objęto 20,0 tys. przedsiębiorstw (tj. 18,5% ich ogólnej liczby).

3. **Handel elektroniczny prowadzony przez przedsiębiorstwa** polega na składaniu zamówienia (zakup) lub przyjmowaniu przez przedsiębiorstwo zamówienia (sprzedaż) za pośrednictwem sklepu internetowego, formularzy elektronicznych na stronie internetowej przedsiębiorstwa, sieci extranet innego przedsiębiorstwa lub wiadomości typu EDI (wiadomości w uzgodnionym formacie, np. EDIFACT, XML posiadające strukturę umożliwiającą ich automatyczne przetwarzanie). Nie uwzględnia się zamówień przyjmowanych lub składanych za pośrednictwem poczty elektronicznej.

Rolnictwo

1. Prezentowane informacje opracowano **metodą rodzaju działalności** i dotyczą działalności rolniczej w zakresie produkcji roślinnej i zwierzęcej prowadzonej przez podmioty gospodarcze niezależnie od sekcji PKD 2007, do której są zaliczane.

2. **Gospodarstwo rolne** to jednostka wyodrębniona pod względem technicznym i ekonomicznym, posiadająca odrębne kierownictwo (użytkownik lub zarządzający) i **prowadząca działalność rolniczą**.

Gospodarstwo indywidualne to gospodarstwo rolne użytkowane przez osobę fizyczną.

Gospodarstwa indywidualne obejmują:

- 1) gospodarstwa o powierzchni 1 ha i więcej użytków rolnych;
- 2) gospodarstwa o powierzchni poniżej 1 ha użytków rolnych (w tym nieposiadające użytków rolnych) prowadzące produkcję rolną (roślinną i zwierzęcą) o znacznej (określonej odpowiednimi progami) skali, w tym działy specjalne produkcji rolnej.

Ze względu na zmiany w metodologii badań dane w rolnictwie od 2021 r. są prezentowane bez wyszczególnienia gospodarstw indywidualnych.

Do **działalności rolniczej** zaliczamy działalność związa-

Information society

1. The information presented has been compiled on the basis of the generalized results of representative surveys on the ICT (Information and Communication Technologies) usage conducted in the European Union according to a harmonized methodology.

2. Data on **enterprises** concern economic entities employing more than 9 persons and included in the selected sections according to the NACE Rev. 2: "Manufacturing", "Electricity, gas, steam and air conditioning supply", "Water supply; sewerage and waste management and remediation activities", "Construction", "Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles", "Transportation and storage", "Accommodation and food service activities", "Information and communication", "Real estate activities", "Professional, scientific and technical activities" (excluding veterinary activities), "Administrative and support service activities", "Other service activities" (repair of computers and communication equipment).

In 2023 the survey covered 20.0 thousand enterprises (i.e. 18.5% of the total population of enterprises).

3. **E-commerce conducted by enterprise** type of trade where orders are received or sent via web shop, web forms on a enterprises website, an extranet of another enterprise or via EDI-type messages (which means messages in an agreed format, e.g. EDIFACT, XML allowing their automatic processing), without the e-mail messages typed manually.

Agriculture

1. The presented information was compiled using the **kind-of-activity** method and concerns agricultural activity in the area of crop and animal production conducted by economic entities regardless of the section of the NACE Rev. 2 to which they are classified.

2. **Agricultural holding** is a single unit, both technically and economically, which has a single management (holder or manager) and **conducts agricultural activity**.

Private farm is an agricultural holding used by a natural person.

Private farms include:

- 1) holdings with an area of 1 ha or more of agricultural land;
- 2) holdings with an area of less than 1 ha of agricultural land (including holdings without agricultural land) conducting agricultural production (crop and animal output) of significant (determined by the appropriate thresholds) scale, of which special branches of agricultural activities.

Due to changes in the survey methodology data in agriculture from 2021 are presented without specifying individual farms.

Agricultural activity includes activity related to plant cul-

ną z uprawą roślin, która obejmuje: wszystkie uprawy rolne (w tym grzyby jadalne), warzywnictwo i ogrodnictwo, szkółkarstwo, hodowlę i nasienneictwo roślin rolniczych i ogrodniczych oraz chów i hodowlę zwierząt gospodarskich, tj. bydła, owiec, kóz, koni, trzody chlewniej, drobiu, królików, pozostałych zwierząt futerkowych, dzikich zwierząt utrzymywanych w gospodarstwie dla produkcji mięsa (np. dziki, sarny, daniele) i pszczół, a także działalność polegającą na utrzymaniu użytków rolnych według zasad dobrej kultury rolnej (zgodnie z normami).

3. Zgodnie z definicjami w ust. 2, od 2010 r. w badaniach rolniczych nie ujmuje się posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz posiadaczy poniżej 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali (poniżej określonych progów).

4. **Gospodarstwo ekologiczne** – gospodarstwo stosujące ekologiczne metody produkcji rolniczej, które posiada certyfikat nadany przez jednostkę certyfikującą lub jest w trakcie konwersji na ekologiczne metody produkcji rolniczej (pod kontrolą jednostki certyfikującej).

Dane o **atestowanych gospodarstwach ekologicznych** zostały opracowane na podstawie wykazów producentów przekazanych przez upoważnione jednostki certyfikujące Głównemu Inspektorowi Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, zgodnie z ustawą z dnia 23 czerwca 2022 r. o rolnictwie ekologicznym i produkcji ekologicznej.

5. **Powierzchnia użytków rolnych** obejmuje powierzchnię użytków rolnych w dobrej kulturze i użytków rolnych pozostałych (nieużytkowanych i nieutrzymywanych w dobrej kulturze).

Dane o użytkowaniu gruntów, powierzchni zasiewów, zbiorach i planach ziemiopłodów, zwierzętach gospodarskich i produkcji zwierzęcej oraz o ciągnikach opracowano na podstawie sprawozdań, wyników badań reprezentacyjnych, wyników spisów rolnych, danych ze źródeł administracyjnych i szacunków.

Do przeliczeń za 2023 r. wykorzystano wstępne dane o użytkach rolnych z badania Zintegrowane statystyki dotyczące gospodarstw rolnych (R-SGR 2023) według stanu w dniu 1 czerwca 2023 r.

Użytki rolne w dobrej kulturze rolnej – utrzymywane zgodnie z normami spełniającymi wymogi ustawy z dnia 8 lutego 2023 r. o Planie Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027 – prezentuje się w podziale na: powierzchnię pod zasiewami, grunty ugorowane, uprawy trwałe (w tym sady), ogrody przydomowe, łąki trwałe i pastwiska trwałe.

Użytki rolne pozostałe to użytki rolne nieużytkowane i nieutrzymywane w dobrej kulturze.

Powierzchnia zasiewów to powierzchnia wszystkich upraw zasianych i zasadzonych w gospodarstwie rolnym, z wyłączeniem powierzchni upraw zaliczonych do upraw trwałych, a także powierzchni ogrodów przydomowych i upraw na przyoranie uprawianych jako plon główny.

Dane o powierzchni i produkcji warzyw oraz zbiorach truskawek nie uwzględniają ich uprawy w ogrodach przydomowych, natomiast dane o zbiorach owoców z drzew i krzewów owocowych odnoszą się jedynie do ich produkcji w sadach. Dane dotyczące powierzchni upraw warzyw oraz zbiorów podano na podstawie szacunku rzeczoznawców, którzy dokonywali oceny według położenia gruntów.

Grunty ugorowane to grunty orne niewykorzystywane do celów produkcyjnych, ale utrzymywane według zasad dobrej kultury rolnej, przy zachowaniu wymogów ochrony środowiska, łącznie z powierzchnią upraw na przyoranie uprawianych jako plon główny (nawozy zielone).

Uprawy trwałe to łączna powierzchnia plantacji drzew i krzewów owocowych oraz ich szkółek (sady), szkółek drzew i krzewów ozdobnych, szkółek drzew leśnych do celów handlowych, innych upraw trwałych, w tym wikliny oraz drzew i krzewów owocowych rosnących poza plantacjami, a także upraw trwałych pod osłonami.

Ogrody przydomowe to powierzchnia upraw przeznaczonych przede wszystkim na samozaopatrzenie. Do ogrodów przydomowych nie zalicza się powierzchni trawników i ogrodów ozdobnych oraz powierzchni przeznaczonej na rekreację.

Łąki i pastwiska są to łąki i pastwiska trwałe, do których nie zalicza się gruntów ornych obsianych trawami w ramach płodozmianu.

6. Dane o **zbiorach i planach zbóż** dotyczą ziarna zbóż. Dane dotyczące zbóż obejmują: zboża podstawowe, mieszanki zbożowe, kukurydzę na ziarno, grykę, proso i inne zbożowe. Dane dotyczące zbóż podstawowych, tj. pszenicy, żyta, jęczmienia, owsa i pszenżyta – jeśli nie zaznaczono inaczej – nie obejmują mieszanek zbożowych.

tivation, which covers: all field crops (including edible mushrooms), vegetable gardening and horticulture, nursery, cultivation and seed production of agricultural and horticultural crops as well as activity related to rearing and breeding of livestock, such as cattle, sheep, goats, horses, pigs, poultry, rabbits, other fur-covered animals, wild animals kept for slaughter (such as wild boar, roe deer, fallow deer) and bees. It also covers activity of maintaining agricultural land in accordance with cultivation principles with respects for environment protection requirements (according to the norms).

3. According to the definitions in item 2, since 2010 agricultural surveys have not included owners of agricultural land who do not conduct agricultural activities, and owners of less than 1 ha of agricultural land who conduct agricultural activities on a small scale (below the specified thresholds).

4. **Organic farm** uses organic methods of agricultural production, which has a certificate granted to it by a certification body or which is under conversion to organic methods of agricultural production (under control of a certification body).

Data on **certified organic farms** have been elaborated on the basis of producers registers delivered by authorised certifying bodies to the Main Inspector of Agricultural and Food Quality according to the Act of 23 June 2022 on organic farming and organic production.

5. The **Agricultural land area** includes an area of agricultural land in good agricultural condition and other agricultural land (which is not used and not maintained in a good condition).

Data regarding land use, sown area, crop production and yields, livestock and animal-based production, as well as tractors were compiled on the basis of reports, results of sample surveys, agricultural censuses results, data from administrative sources and estimates.

For the calculation for 2023, preliminary data on agricultural land from the Integrated Farm Statistics (survey IFS 2023) as of 1 June 2023 used.

Agricultural land in a good agricultural condition – maintained in accordance with norms meeting requirements of the Act of 8 February 2023 on Common Agricultural Policy Strategic Plan 2023–2027 – is presented on the basis of a division into sown area, fallow land, permanent crops (including orchards), kitchen gardens, permanent meadows and permanent pastures.

Other agricultural land is agricultural land which is not used and not maintained in a good condition.

Sown area is the area of all crops sown and planted in the agricultural holding, except for the area of crops which were included to permanent crops, as well as the area of kitchen gardens and crop area intended for ploughing, cultivated as major crops.

Data on the area and production of vegetables and strawberries production include cultivation in the kitchen gardens, while data on fruit production from fruit trees and bushes relate to orchards only. Data on area of vegetables and production have been based on experts estimation taking into account field location.

Fallow land is the arable land not used for production purposes but maintained in a good agricultural condition, in compliance with the environmental protection requirements, as well as the crop area intended for ploughing of plants cultivated as major crops (green fertilizers).

Permanent crops cover the total plantation area of fruit-bearing trees and shrubs, and their nurseries (orchards), nurseries of ornamental trees and shrubs, and nurseries of forest trees for commercial purposes, as well as other permanent crops, of which wicker, fruit-bearing trees and shrubs grown outside plantations, as well as other permanent crops cultivated under covers.

Kitchen gardens cover the area of crops which mainly serve as self-supplies. The area of lawns and ornamental gardens, as well as recreation area, should not be treated as a part of kitchen gardens.

Meadows and pastures are permanent meadows and pastures, and do not include arable land sown with grass as a part of crop rotation.

Agricultural production is characterised by basic indicators, i.e.: gross output (including final and market output), intermediate consumption and gross value added, calculated in accordance with the system of national accounts.

6. Data regarding **crop production and cereal yields** concern cereal grains. Data concerning cereals include: basic cereals, cereal mixed, maize for grain, buckwheat, millet and other cereals. Data on basic cereals, i.e. wheat, rye, barley,

7. Dane o **produkcji żywca rzeźnego** obejmują: skup zwierząt rzeźnych (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu), ubój przemysłowy oraz ubój z przeznaczeniem na sprzedaż i samozaopatrzenie. Produkcja żywca rzeźnego zbilansowana jest importem i eksportem zwierząt żywych.

8. **Skup produktów rolnych** dotyczy ilości i wartości produktów rolnych (roślinnych i zwierzęcych) skupionych przez podmioty gospodarcze bezpośrednio od producentów.

9. **Lata gospodarcze** obejmują okres od 1 lipca do 30 czerwca (np. rok gospodarczy 2019/20 oznacza okres od 1 lipca 2019 r. do 30 czerwca 2020 r.). Dane zebrane w Powszechnym Spisie Rolnym 2020 dotyczą okresu ostatnich 12 miesięcy kończącego się w dniu referencyjnym badania, tj. okresu od 2 czerwca 2019 r. do 1 czerwca 2020 r. włącznie.

10. Do wyliczeń wskaźników natężenia przyjęto, jeśli nie zaznaczono inaczej, użytki rolne, powierzchnię zasiewów i zwierzęta gospodarskie według stanu w czerwcu. Dla danych za 2022 r. przyjęto do przeliczeń użytki rolne z 2020 r., na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego.

11. Dane o użytkowaniu gruntów, powierzchni zasiewów, zbiorach i planach ziemiopłodów, zwierzętach gospodarskich i produkcji zwierzęcej oraz o ciągnikach opracowano na podstawie sprawozdawczości, wyników badań reprezentacyjnych, wyników spisów rolniczych i szacunków.

Produkcję rolniczą scharakteryzowano za pomocą podstawowych mierników, tj.: produkcji globalnej (w tym także końcowej i towarowej produkcji rolniczej), zużycia pośredniego i wartości dodanej brutto, opracowanych według zasad systemu rachunków narodowych.

12. Dane o **ciągnikach rolniczych** dotyczą ciągników 4-kołowych i gąsienicowych.

13. **Globalna produkcja rolnicza** obejmuje:

- 1) **produkcję roślinną**, tj. surowe (nieprzetworzone) produkty pochodzenia roślinnego (zbiory danego roku);
- 2) **produkcję zwierzęcą**, tj. produkcję żywca rzeźnego oraz surowych (nieprzetworzonych) produktów pochodzenia zwierzęcego i przyrost pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego), do którego zaliczono: bydło, trzodę chlewną, owce, konie i drób. Od 2022 r. dane dotyczące pogłowia bydła i owiec pochodzą z systemu Identyfikacji i Rejestracji Zwierząt (IRZ) Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Końcowa produkcja rolnicza stanowi sumę wartości: produkcji towarowej, spożycia naturalnego produktów rolnych pochodzących z własnej produkcji, przyrostu zapasów produktów roślinnych i zwierzęcych oraz przyrostu wartości pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego). Produkcja końcowa, w odróżnieniu od produkcji globalnej, nie obejmuje tych produktów pochodzących z własnej produkcji, które zostały zużyte na cele produkcyjne, np. pasz, materiału siewnego, obornika.

Towarowa produkcja rolnicza stanowi sumę sprzedaży produktów rolnych do skupu i na targowiskach. Dane prezentowane w produkcji rolniczej (globalnej, końcowej i towarowej) nie uwzględniają płatności uzupełniających do powierzchni upraw (m.in. chmielu, tytoniu, zbóż, oleistych, strączkowych i roślin przeznaczonych na nasiona oraz na paszę).

14. Przy ustalaniu produkcji rolniczej w cenach stałych przyjęto średnie krajowe ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany (dla sprzedaży na targowiskach, od 2023 r. dla sprzedaży – ceny detaliczne oraz ceny skupu – ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach, dla pozostałych elementów produkcji – średnie ceny skupu), z wyjątkiem ziemniaków, warzyw i owoców, w przypadku których przyjmuje się średnie ceny z dwóch kolejnych lat, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego.

15. **Dane o nakładach pracy w gospodarstwach rolnych** (tabl. 13) opracowano na podstawie badania Zintegrowane statystyki dotyczące gospodarstw rolnych w 2023 r. Prezentowane dane uwzględniają osoby wykonujące pracę w gospodarstwie w ciągu 12 miesięcy poprzedzających badanie, tj. w okresie od 2 czerwca 2022 r. do 1 czerwca 2023 r. (R-SGR), nawet jeżeli była to praca w minimalnym wymiarze godzin.

Nakłady pracy ogółem dla całego rolnictwa uwzględniają:

- 1) w gospodarstwach indywidualnych: właścicieli, współwłaścicieli i dzierżawców, łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin (rodzinna siła robocza), pracowników najemnych stałych i dorywczych, pracowników kontraktowych, pomoc sąsiedzką;
- 2) w gospodarstwach osób prawnych: pracowników najemnych stałych i dorywczych, pracowników kontraktowych oraz pozostałych pracowników niewymienionych powyżej (tj. członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych, uczniów pracujących w szkolnych gospodarstwach rolnych, osoby duchowne pracujące w gospodarstwach prowadzonych przez zakony).

oats and triticale, unless otherwise indicated, do not include cereal mixed.

7. Data regarding the **production of animals for slaughter** concern the purchase of animals for slaughter (excluding animals selected for further breeding), livestock slaughter in slaughterhouses and slaughter intended for sales and own consumption. Production of animals for slaughter is balanced by import and export of live animals.

8. **Procurement of agricultural products** includes the quantity and value of agricultural products (crop and animal origin) purchased by economic entities directly from producers.

9. **Farming years** cover the period from 1 July to 30 June (e.g. the 2020/21 farming year covers the period from 1 July 2020 to 30 June 2021). The data collected in the Agricultural Census refer to the period of the last 12 months ending on the reference date of the survey, i.e. the period from 2 June 2019 to 1 June 2020, inclusive.

10. Intensity ratios were calculated on the basis of agricultural land, sown area, as of June – unless otherwise indicated. The data for 2022 were calculated on the basis of the agricultural land from the Agricultural Census 2020.

11. Presented data were compiled on the basis of reports, results of sample surveys, agricultural census results and estimates.

Agricultural production is characterised by basic indicators, i.e.: gross output (including final and market output), intermediate consumption and gross value added, calculated in accordance with the system of national accounts.

12. Data regarding **agricultural tractors** concern 4-wheeled and tracked tractors.

13. **Gross agricultural output** includes:

- 1) **crop output**, i.e. raw (not processed) products of plant origin (production for a given year);
- 2) **animal output**, i.e. production of animals for slaughter, raw (not processed) products of animal origin as well as the increase in farm animal stocks (livestock – the basic and working herd), which include: cattle, pigs, sheep, horses and poultry. Since 2022 data on the cattle and sheep population come from the Animal Identification and Registration System (IRZ) of the Agency for Restructuring and Modernization of Agriculture.

Final agricultural output is the sum of the following values: market output, own consumption of agricultural products from own production, increase in inventory products of plant and animal origin and the increase in farm animal stocks (livestock – the basic and working herd). Final output, unlike gross output, does not include those products from own output that were used for production purposes, e.g. feed, sown material and manure.

Agricultural market output is the sum of agricultural product sales in procurement centres and marketplaces.

In agricultural output (gross, final and market), the presented data do not include supplementary payments for particular crop areas (including: hop, tobacco, cereals, oilseeds crops, pulses and plants intended for seeds and feed).

14. The current prices for the year preceding the surveyed year were adopted to calculate agricultural output in constant prices (for marketplace sales – prices received by farmers in marketplaces, since 2023 for sales – retail prices and procurement prices, for other elements of production – average procurement prices), excluding potatoes, vegetables and fruit, for which the average prices from two consecutive years are adopted, i.e. from the year preceding the surveyed year and from the surveyed year.

15. **Data of labour input in agricultural holdings** (table 13) were compiled on the basis of the Integrated Farm Statistics (IFS) survey in 2023. The presented data include persons performing any work on a farm in the period of 12 months preceding the survey, i.e. between 2 June 2022 and 1 June 2023 (IFS), even if it was minimal volume of work.

The total labour input for the whole agriculture includes:

- 1) on private farms in agriculture: owners, co-owners and leaseholders, including contributing family workers (family labour force), permanent paid employees and temporary employees, contracted workers, mutual aid;
- 2) on farms of legal persons: permanent employees and temporary employees, contracted workers as well as other employees not listed above (i.e. members of agricultural producers' co-operatives, students working on school agricultural holdings, clergymen working on holdings run by monasteries).

Because of the high share of part-time and seasonal employ-

Ze względu na duży udział pracy w niepełnym wymiarze godzin oraz sezonowego zatrudnienia pracowników dorywczych, nakłady pracy w rolnictwie zostały wyrażone w umownych **rocznych jednostkach pracy** (AWU). Umowna jednostka pracy jest ekwiwalentem czasu przepracowanego w ciągu roku w gospodarstwie rolnym przez 1 osobę pełnozatrudnioną w rolnictwie. W Polsce przyjęto 2120 godzin przepracowanych w ciągu roku jako równoważnik pełnego etatu (roczną jednostkę pracy). Jednocześnie zgodnie z metodologią Eurostatu zachowano warunek, że na 1 osobę nie może przypadać więcej niż 1 roczna jednostka pracy, nawet jeżeli w rzeczywistości pracuje ona dłużej.

Ze względu na automatyczne zaokrąglenia danych zastosowane w procesie uogólnienia wyników z próby, w niektórych przypadkach sumy składników mogą nieznacznie różnić się od wartości podanych w pozycji „ogółem”.

Leśnictwo i łowiectwo

1. **Powierzchnia gruntów leśnych** obejmuje powierzchnię lasów oraz gruntów związanych z gospodarką leśną.

Do **powierzchni lasów** – w rozumieniu ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach – zalicza się grunty o zwartej powierzchni co najmniej 0,10 ha, pokryte roślinnością leśną (uprawami leśnymi) – drzewami i krzewami oraz runem leśnym – lub przejściowo jej pozbawione:

- przeznaczone do produkcji leśnej lub
- stanowiące rezerwat przyrody lub wchodzące w skład parku narodowego albo
- wpisane do rejestru zabytków.

Do **gruntów związanych z gospodarką leśną** zalicza się grunty zajęte pod wykorzystywane dla potrzeb gospodarki leśnej: budynki i budowle, urządzenia melioracji wodnych, linie podziału przestrzennego lasu, drogi leśne, tereny pod liniami energetycznymi, szkółki leśne, miejsca składowania drewna, a także wykorzystywane na parkingi leśne i urządzenia turystyczne.

2. **Lesistość** (wskaźnik lesistości) obliczono jako udział powierzchni lasów w ogólnej powierzchni geodezyjnej województwa, powiatu, gminy.

3. Przez **odnowienia** rozumie się zakładanie lub powstawanie nowych drzewostanów, zajmujących miejsce dotychczasowych, ustępujących w toku użytkowania lub zniszczonych przez klęski naturalne, żer owadów itp.:

- odnowienia sztuczne są to uprawy leśne zakładane przez sadzenie lub siew,
- odnowienia naturalne są to uprawy leśne powstałe na gruntach leśnych z samosiewu i odrośli, uznane za pełnowartościowe i pokrywające co najmniej 50% terenu.

Zalesienia polegają na zakładaniu upraw leśnych na gruntach pozostających poprzednio poza uprawą leśną (niezaliczonych do powierzchni gruntów leśnych).

4. **Obwód łowiecki** stanowi obszar gruntów o ciągłej powierzchni, zamkniętej jego granicami, nie mniejszy niż 3 tys. ha, na którego obszarze istnieją warunki do prowadzenia łowiectwa (w szczególnych przypadkach mogą być tworzone obwody łowieckie o mniejszej powierzchni). Podstawą prawną regulującą gospodarkę łowiecką jest ustawa z dnia 13 października 1995 r. Prawo łowieckie.

Przemysł i budownictwo

1. Informacje w zakresie **przemysłu** dotyczą podmiotów gospodarczych zaliczonych według PKD 2007 do sekcji: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

Ponadto w tabl. 2 dane o produkcji wyrobów dotyczą podmiotów produkujących wyroby przemysłowe, niezależnie od rodzaju prowadzonej działalności sklasyfikowanej według PKD 2007.

2. Dane opracowano **metodą przedsiębiorstw**, z wyjątkiem informacji o ilości produkcji wyrobów, które opracowano metodą zakładową, tj. według rzeczywistej lokalizacji produkcji, a nie według miejsca siedziby przedsiębiorstwa. Definicje metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 7 na str. 174.

3. Przedstawione w tabl. 2 wyroby prezentuje się zgodnie z Polską Klasyfikacją Wyrobów i Usług – PKWiU 2015 oraz nomenklaturą PRODPOL (stosowaną w badaniach produkcji wyrobów przemysłowych) zharmonizowaną z Listą PRODCOM, rekomendowaną przez EUROSTAT do badań produktowych w krajach członkowskich UE. W niektórych przypadkach wyro-

ment of temporary paid employees, the labour input in agriculture was expressed in conventional **Annual Work Unit** (AWU). The conventional Annual Work Unit (AWU) means the equivalent of working time over a year on agricultural holdings by 1 full-time paid employee in agriculture. In Poland, 2120 hours worked over a year were assumed as the equivalent of full-time employment (annual work unit). At the same time, in accordance with the Eurostat methodology, the condition was maintained that more than 1 AWU cannot be attributed to 1 person, even if the actual amount of work per person was higher.

Due to the automatic rounding of data used in the process of generalizing the results from the sample, in some cases sums of components may slightly differ from the values given in the item "total".

Forestry and hunting

1. **Forest land** comprises the area of forest as well as land related to forest management.

Forest area is land – within the meaning of the Act of 28 September 1991 on Forests – of contiguous area of at least 0.10 ha that is covered by forest vegetation (young forest cultures) – trees, bushes and ground cover – or temporarily devoid of thereof. This land:

- is designated for forest production or
- constitutes a nature reserve or comprises a part of a national park or
- is entered in the register of the monuments.

Land related to forest management is land occupied by objects such as buildings and structures, forest irrigation and drainage systems, forest spatial division lines, forest roads, land beneath power lines, forest nurseries, wood depot areas, as well as forest car parks and tourist infrastructure that are used for the purposes of forest management.

2. **Forest cover** (forest cover indicator) is calculated as the share of forest area to the total geodesic area of voivodship, powiat, gmina.

3. **Renewals** are understood as the establishment or formation of new tree stands that replace the hitherto existing ones, which are being removed in the course of forest use or damaged by natural disasters, insect feeding, etc.:

- artificial renewals are young forest cultures established through planting or sowing,
- natural renewals are young forest cultures formed on forest land through self-seeding and off-shoots, considered full-value, and covering at least 50% of the area.

Afforestation consists in establishing young forest cultures on land previously outside silviculture (not included in the area of forest land).

4. **Hunting district** is an area of land of at least 3 thousand ha on the territory with conditions for hunting (in special cases hunting districts can cover a smaller area). The legal basis regulating game economy is the Act of 13 October 1995, the Law on Hunting.

Industry and construction

1. Information within the scope of **industry** concerns economic entities included in accordance with NACE rev. 2 in the sections: "Mining and quarrying", "Manufacturing", "Electricity, gas, steam and air conditioning supply" as well as "Water supply; sewerage, waste management and remediation activities".

Moreover, data in table 2 show industrial products manufactured by entities, irrespective of the kind of their activity as classified according to NACE Rev. 2.

2. Data were compiled using the **enterprise method**, excluding information concerning the quantity of production of goods, which were compiled using the company method, i.e. by the real location of production, not by the seat of the enterprise. The definition of the enterprise method is presented in the general notes to the Yearbook, item 7 on page 174.

3. Products in table 2 are presented according to the Polish Classification of Goods and Services – PKWiU 2015 and PRODPOL nomenclature (used in surveys of manufacturing industrial products) which is harmonised with PRODCOM List, recommended by EUROSTAT for products surveys in EU member states.

by prezentuje się według dodatkowych grupowań, stanowiących sumę niektórych pozycji PKWiU/PRODPOL.

Prezentowane dane obejmują całkowitą produkcję wyrobów przemysłowych wytworzonych w roku sprawozdawczym, przeznaczonych do sprzedaży na zewnątrz przedsiębiorstwa, przekazanych do innych zakładów tego samego przedsiębiorstwa oraz zużywanych wewnątrz zakładu na cele produkcyjne (tj. na potrzeby własne).

4. Produkcja sprzedana dotyczy całokształtu działalności podmiotu gospodarczego, tj. zarówno działalności przemysłowej, jak i nieprzemysłowej.

Produkcja sprzedana przemysłu obejmuje:

- 1) wartość sprzedanych wyrobów gotowych (niezależnie od tego, czy otrzymano za nie należne opłaty), półfabrykatów i części własnej produkcji;
- 2) wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. zarówno przemysłowych, jak i nieprzemysłowych;
- 3) zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej;
- 4) wartość produktów w formie rozliczeń w naturze;
- 5) produkty przeznaczone na powiększenie wartości własnych środków trwałych.

Produkcję sprzedaną przemysłu prezentuje się w **cenach bazowych**. Definicję ceny bazowej podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 10 na str. 175.

Jako **ceny stałe** przyjęto:

- ceny stałe 2010 r. (średnie ceny bieżące 2010 r.) dla 2015 r.,
- ceny stałe 2015 r. (średnie ceny bieżące 2015 r.) dla lat 2016–2021,
- ceny stałe 2021 r. (średnie ceny bieżące 2021 r.) od 2022 r.

5. W danych dotyczących produkcji uwzględniono wartość pracy nakładczej.

Praca nakładcza w przemyśle jest to zarobkowe wykonywanie przez osoby fizyczne – na zlecenie i na rachunek podmiotów gospodarczych (nakładców) – czynności polegających na wytworzeniu wyrobów lub ich części z materiałów powierzchni przez nakładców oraz z surowców własnych lokalnego pochodzenia, np.: słoma, wiklina, trzcina, glina, a także na wykończaniu, uszlachetnianiu, naprawie i konserwacji wyrobów lub ich części oraz świadczeniu innych usług zleconych przez nakładców.

6. Dane o przeciętnym zatrudnieniu i przeciętnych miesięcznych wynagrodzeniach brutto dotyczą pracowników najemnych, tj. osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie, wybór lub stosunek służbowy) i obejmują pracowników pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych – na terenie kraju – w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

7. Informacje w zakresie **budownictwa** dotyczą działalności podmiotów gospodarczych zaliczonych według PKD 2007 do sekcji „Budownictwo”.

8. Dane opracowano **metodą przedsiębiorstw**. Definicję metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 7 na str. 174.

9. Produkcja budowlano-montażowa dotyczy działalności zrealizowanej na terenie kraju i obejmuje roboty budowlane o charakterze inwestycyjnym, remontowym i konserwacyjnym oraz budownictwo tymczasowe na placach budów – wykonane siłami własnymi systemem zleceń (tj. na rzecz obcych zleciiodawców) przez podmioty budowlane.

10. Dane o produkcji budowlano-montażowej zrealizowanej systemem zleceń opracowano na podstawie sprawozdań, przy czym dane o produkcji podmiotów budowlanych o liczbie pracujących do 9 osób ustalono w oparciu o wyniki badania reprezentacyjnego przeprowadzonego na ok. 6% próbie tych podmiotów.

11. Podziału produkcji budowlano-montażowej według rodzajów obiektów budowlanych oraz podziału budynków oddanych do użytku według rodzajów budynków dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Obiektów Budowlanych (PKOB).

12. Informacje o **budynkach oddanych do użytkowania** (przez wszystkich inwestorów):

- w zakresie liczby budynków obejmują tylko budynki nowe, oddane do użytkowania w całości lub jako część pierwszą;
- w zakresie kubatury budynków obejmują zarówno budynki nowe, jak i budynki rozbudowane (tylko w części powstałej w wyniku rozbudowy).

13. Dane o przeciętnym zatrudnieniu i przeciętnych miesięcznych wynagrodzeniach brutto dotyczą pracowników najemnych, tj. osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie, wybór lub stosunek służbowy) i obejmują pracowników pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych – na terenie kraju – w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

In some cases products are presented according to additional groupings, comprising the sum of some products PKWiU/PRODPOL headings.

The data presented cover the total production of industrial products manufactured during the reference year, intended for sale outside the reporting unit or transferred to other plants of the same undertaking as well as used for further processing.

4. Sold production concerns the total activity of an economic entity, i.e. both industrial and non-industrial production.

Sold production of industry includes:

- 1) the value of finished products sold (regardless of whether payments due were received for them or not), semi-finished products and parts of own production;
- 2) the value of paid work and services, rendered both industrial and non-industrial;
- 3) flat agent's fee in the case of concluding an agreement on commission terms and full agent's fee in the case of concluding an agency agreement;
- 4) the value of products in the form of settlements in kind;
- 5) products intended for increasing the value of own fixed assets.

Sold production of industry is presented at **basic prices**. The definition of basic price is given in the general notes to the Yearbook, item 10 on page 175.

As **constant prices**, the following prices were adopted:

- 2010 constant prices (2010 average current prices) for 2015,
- 2015 constant prices (2015 average current prices) for 2016–2021,
- 2021 constant prices (2021 average current prices) since 2022.

5. Data concerning production include the value of outwork.

Outwork in industry is the paid execution, by natural persons – on the order of and for the benefit of economic entities (work providers) – of activities consisting in the manufacturing of products or their parts from materials supplied by the work provider as well as from raw materials of local origin, e.g.: straw, wicker, reed, clay, and in the finishing, refining, repairing and conserving products or their parts as well as in the rendering of other services ordered by work provider.

6. Data regarding **average employment and average monthly gross wages and salaries** concern hired employees, i.e. persons employed on the basis of a work agreement (labour contract, appointment, promotion, selection or service relation) and include full-time and part-time paid employees, within the country, calculated as full-time employment.

7. Information within the scope of **construction** concerns economic entities included in accordance with NACE rev. 2 in the “Construction” section.

8. Data were compiled using **the enterprise method**. The definition of the enterprise method is presented in the general notes to the Yearbook, item 7 on page 174.

9. Construction and assembly production concerns the activity realised domestically and includes construction works – with an investment, a restoration or a conservation character, as well as temporary construction on construction sites – carried out by construction entities, using only their own workforce, in frames of the contract system (i.e. for outside clients).

10. Data on construction and assembly production realised in frames of the contract system were compiled on the basis of statistical reports, wherein data regarding the production of construction entities employing up to 9 persons are based on the results of a sample survey conducted on an approx. 6% sample of these entities.

11. The division of construction and assembly production by types of constructions as well as the division of buildings completed by types of buildings were carried out according to the Polish Classification of Types of Constructions (PKOB).

12. Information regarding **buildings completed** (by all types of investors):

- within the scope of the number of buildings includes only new buildings, completed in full or as a first part;
- within the scope of the cubic volume of buildings includes both new and expanded buildings (only the part formed as a result of expansion).

13. Data regarding **average employment and average monthly gross wages and salaries** concern hired employees, i.e. persons employed on the basis of a work agreement (labour contract, appointment, promotion, selection or service relation) and include full-time and part-time paid employees, within the country, calculated as full-time employment.

Transport

1. Dane dotyczące ogólnej długości **linii kolejowych eksploatowanych** w dniu 31 grudnia ustalono jako sumę długości linii kolejowych normalnotorowych, wąskotorowych i szerokotorowych (dane o długości tych linii ujęto w długości linii normalnotorowych) czynnych w tym dniu.

Linia kolejowa jest to element sieci kolejowej pomiędzy dwiema stacjami węzłowymi (lub krańcowymi).

2. **Drogi publiczne** ze względu na funkcje w sieci drogowej dzielą się według przepisów ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych na następujące kategorie: drogi krajowe, wojewódzkie, powiatowe i gminne.

Drogi publiczne ze względu na rodzaj nawierzchni dzielą się na drogi o nawierzchni twardej oraz drogi o nawierzchni gruntowej. Do dróg o nawierzchni twardej zalicza się drogi o nawierzchni twardej ulepszonej (z kostki kamiennej, klinkieru, betonu, z płyt kamienno-betonowych, bitumu) oraz drogi o nawierzchni nieulepszonej (o nawierzchni tłuczniowej i brukowej).

3. Informacje o **pojazdach samochodowych i ciągnikach zarejestrowanych** od 2009 r. prezentowane są według centralnej ewidencji pojazdów prowadzonej przez Ministerstwo Cyfryzacji.

4. **Linia autobusowa** jest stałym połączeniem drogowym dwóch krańcowych miejscowości oraz wybranych miejscowości pośrednich przy użyciu jednego lub kilku autobusów regularnie kursujących między tymi miejscowościami według ogłoszonego rozkładu.

Długość linii autobusowej jest to długość trasy w km pomiędzy dwiema krańcowymi miejscowościami niezależnie od ilości kursów autobusów odbywających się na tej linii.

5. **Transport samochodowy zarobkowy**, zarówno w zakresie przewozu ładunków, jak i pasażerów, obejmuje usługi świadczone odpłatnie przez podmioty, w których transport samochodowy stanowi podstawową działalność gospodarczą; ponadto w zakresie przewozu pasażerów obejmuje również usługi wykonywane odpłatnie przez podmioty prowadzące podstawową działalność gospodarczą inną niż transport samochodowy.

6. Informacje o **komunikacji miejskiej naziemnej** dotyczą komunikacji autobusowej (łącznie z autobusami pospieszными), tramwajowej i trolejbusowej – łącznie z obsługą ruchu podmiejskiego i międzymiastowego pozostającego w gestii zakładów komunikacji miejskiej oraz zakładów prywatnych obsługujących niektóre miasta lub określone linie.

Dane nie obejmują działalności przedsiębiorstw Państwowej Komunikacji Autobusowej.

Przez **linię komunikacyjną** rozumie się trasę łączącą krańcowe punkty przebiegu wozów oznaczonych tym samym numerem lub znakiem literowym. Jako długość linii komunikacyjnych przyjęto sumę długości wszystkich stałych dziennych linii autobusowych, tramwajowych, trolejbusowych, po których kursują wozy oznaczone odrębnymi numerami lub znakami literowymi.

7. Dane dotyczące **transportu lotniczego** obejmują przewoźników transportu lotniczego rozkładowego (transport pasażerów lub ładunków na stałych trasach i według stałych rozkładów lotów).

8. Dane o **wypadkach drogowych** obejmują zdarzenia mające związek z ruchem pojazdów na drogach publicznych, w wyniku których nastąpiła śmierć lub uszkodzenie ciała osób.

Handel. Ceny

1. Informacje w dziale dotyczą wszystkich jednostek gospodarki narodowej prowadzących działalność handlową lub gastronomiczną. Przez **przedsiębiorstwa handlowe** rozumie się podmioty gospodarcze, których przeważającym rodzajem działalności jest sprzedaż towarów, zaliczana według PKD 2007 do sekcji „Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle”.

2. Dane o **sprzedaży detalicznej** obejmują:

- sprzedaż towarów w ilościach wskazujących na zakup dla potrzeb indywidualnych nabywców;
- sprzedaż towarów handlowych i produkcji gastronomicznej w placówkach gastronomicznych.

W wartości sprzedaży detalicznej nie uwzględniono sprzedaży targowiskowej dokonanej przez sprzedawców uiszczających jedynie opłatę placową (np. sprzedaży produktów rolnych dokonanej przez producentów rolników, sprzedaży na giełdach samochodowych). Dane dotyczące sprzedaży detalicznej prezentuje się w dostosowaniu do Klasyfikacji Spożywcza Indywidualnego według Celu (COICOP), wydzielając sprzedaż w placówkach gastronomicznych. W odróżnieniu od grupowań występujących w klasyfikacji COICOP wyodrębnia się „towary niezwykłościowe”.

3. Dane o **sprzedaży hurtowej towarów** obejmują sprzedaż z magazynów handlowych własnych bądź użytkowanych, w których składowane towary stanowią własność przedsiębiorstwa

Transport

1. Data concerning the total length of **railway lines operated** on 31 December was established as the sum of the length of standard gauge, narrow gauge and wide gauge railway lines (data concerning the length of these lines is given in terms of standard gauge lines) operating on that day.

The **railway line** is an element of the rail network between two junction stations (or terminal stations).

2. On account of functions in a road network **public roads** are divided, according to the Law on Public Roads dated 21 March 1985, into following categories: national, regional, district and communal roads.

The public roads are split by the surface type into hard-surfaced roads and unsurfaced roads. The hard-surfaced roads include improved hard surface roads (cobble stone, clinker, concrete, stone and concrete slabs, bitumen) and roads with unimproved surface (with macadam and cobbled surface).

3. Information on **registered vehicles and tractors** since 2009 has been presented according to central vehicle register maintained by the Ministry of Digital Affairs.

4. A **bus line** is a permanent road link between two terminal locations as well as between selected intermediate locations which involves using one or several buses travelling between these locations on a regular basis according to a defined schedule.

The **length of a bus line** is the length of the route in km between the two terminal locations regardless of the number of trips made by buses on that line.

5. **Road transport for hire or reward** with respect to transport of goods as well as transport of passengers includes services for remuneration carried out by entities, for which road transport services are the basic economic activity; moreover, in regard to transport of passengers includes also services for remuneration carried out by entities with basic economic other than road transport.

6. Information from **urban ground transport** concerns bus (including express buses), **tram** and **trolley-bus** communication – including the handling suburban and inter-city service under the responsibility of public and private transport enterprises and companies serving some cities and specific lines.

Data do not include the activity of the Państwowa Komunikacja Samochodowa.

Transport line is understood as a route connecting the extreme points of the route of vehicles designated with the same number or letter. The length of the transport lines is the sum of the length of all of the scheduled daytime bus, tram and trolley-bus lines over which vehicles designated with separate numbers or letters travel.

7. Data concerning **air transport** include carriers of scheduled air transport (the transport of passengers or freight on permanent routes and according to established flight schedules).

8. Data regarding **road traffic accidents** cover events connected with the movement of vehicles on public roads as a result of which death or injury occurred.

Trade. Prices

1. Information in this chapter concerns all entities of the national economy conducting trade or catering activity. **Trade enterprises** are understood as economic entities, the principal activity of which is the sale of commodities, classified according to NACE Rev. 2 in the section “Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles”.

2. Data concerning retail sales include:

- sales of goods in quantities indicating purchases for the individual needs of consumers;
- sales of trade commodities and catering production in catering establishments.

The marketplace sales made by salesmen only paying a stall fee (e.g. sales of agricultural products conducted by farmer producers, sales at automobile markets) are not included in the value of retail sales. Data concerning retail sales are presented according to the Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP), separating sales in catering establishments. As opposed to groupings in the COICOP classification “non-foodstuff goods” are presented separately.

3. Data regarding the **wholesale sale of commodities** include sales from warehouses, in which the commodities stored account for the property of a trade enterprise. The value of wholesale sales also includes the value of sales realized on

handlowego. Do wartości sprzedaży hurtowej zalicza się również wartość sprzedaży zrealizowanej na zasadzie bezpośredniej płatności lub kontraktu (agenci, aukcjonerzy), jak również wartość sprzedaży zrealizowanej przez tranzyt rozliczany, polegający na przekazywaniu towarów bezpośrednio od dostawcy do odbiorcy z pominięciem magazynów, które ich dostawę realizują.

4. Podziału sklepów według form organizacyjnych dokonano na podstawie wielkości powierzchni sprzedażowej sklepów i rodzaju sprzedawanych w nich towarów.

5. Podstawę do opracowania wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych stanowi obserwacja cen ok. 1500 reprezentantów towarów i usług (w 2023 r.).

Wskaźniki cen obliczono przy przyjęciu systemu wg opracowanego na podstawie struktury wydatków (bez spożycia naturalnego i wydatków na ubezpieczenie na życie) gospodarstw domowych na zakup towarów i usług konsumpcyjnych z roku poprzedzającego rok badany, uzyskanej z badania budżetów gospodarstw domowych.

Grupowania towarów i usług konsumpcyjnych dokonano na podstawie Europejskiej Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (ECOICOP, do 2013 r. — COICOP/HICP)

Finanse przedsiębiorstw

1. Wyniki finansowe przedsiębiorstw niefinansowych prezentuje się w dostosowaniu do ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości.

Dane prezentowane w dziale dotyczą przedsiębiorstw niefinansowych (jednostek prawnych) prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących wynosi 10 osób i więcej.

Dane nie obejmują podmiotów prowadzących działalność bankową, maklerską, ubezpieczeniową oraz towarzystw inwestycyjnych i emerytalnych, narodowych funduszy inwestycyjnych, szkół wyższych, a także samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, instytucji kultury posiadających osobowość prawną, gospodarstw indywidualnych w rolnictwie oraz związków zawodowych, organizacji religijnych i politycznych.

2. Przychody ogółem (kwoty otrzymane i należne) obejmują: przychody netto ze sprzedaży produktów (wyrobów i usług), przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów, pozostałe przychody operacyjne (od 2016 r. łącznie z przychodami związanymi ze zdarzeniami losowymi) oraz przychody finansowe.

3. Koszty ogółem obejmują: koszt własny sprzedanych produktów (wyrobów i usług), wartość sprzedanych towarów i materiałów według cen zakupu (nabycia), pozostałe koszty operacyjne (od 2016 r. łącznie ze stratami związanymi ze zdarzeniami losowymi) oraz koszty finansowe.

4. Przychody i koszty uzyskania przychodów ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów wpływające na wynik finansowy ustala się w wartości wyrażonej w rzeczywistych cenach sprzedaży, z uwzględnieniem odpustów, rabatów i bonifikat, bez podatku od towarów i usług (VAT).

5. Wynik finansowy brutto oblicza się jako różnicę przychodów ogółem i kosztów ogółem – w przypadku nadwyżki kosztów ogółem nad przychodami ogółem wynik finansowy zapisuje się ze znakiem (-); do 2015 r. był korygowany o wynik zdarzeń nadzwyczajnych.

6. Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto obejmują podatek dochodowy od osób prawnych i fizycznych oraz inne płatności wynikające z odrębnych przepisów. Podatek dochodowy jest to podatek od osiągniętego zysku, który podmiot gospodarczy jest zobowiązany uiścić po uwzględnieniu przyznanych ulg.

7. Wynik finansowy netto (zysk lub strata) otrzymuje się po pomniejszeniu wyniku finansowego brutto o obowiązkowe obciążenia.

8. Wskaźnik rentowności obrotu obliczono następująco:

- **brutto** jako relację wyniku finansowego brutto do przychodów ogółem,
- **netto** jako relację wyniku finansowego netto do przychodów ogółem.

9. Aktywa obrotowe obejmują zapasy oraz krótkoterminowe: należności, inwestycje (środki pieniężne i papiery wartościowe), rozliczenia międzyokresowe.

Należności z tytułu dostaw i usług są zaliczane do należności krótkoterminowych (bez względu na okres wymagalności zapłaty).

10. Kapitały finansowe własne ujmuje się w księgach rachunkowych z podziałem na ich rodzaje i według zasad określonych przepisami prawa, postanowieniami statutu lub umowy o utworzeniu jednostki. Obejmują one: kapitał (fundusz) podstawowy, kapitał (fundusz) zapasowy, kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny, pozostałe kapitały (fundusze) rezerwowe, niepodzielony (nierozliczony) wynik finansowy z lat ubiegłych, wynik finansowy netto roku obrotowego oraz odpisy z zysku netto w ciągu roku obrotowego.

the basis of a direct payment or contract (agents, auctioneers), as well as the value of sales realized by settled transit consisting in the transfer of commodities directly from the supplier to the client, bypassing the warehouses which realize the delivery.

4. The division of stores by organizational form was made on the basis of the area of the sales floor and the types of goods sold.

5. The basis for compiling the price indices of consumer goods and services is price observation of around 1500 representatives of goods and services (in 2023).

The consumer price indices have been calculated applying the weights system based on the structure of expenditure (excluding own consumption and expenditures on life insurance) of households on purchasing consumer goods and services from the year preceding the surveyed year, derived from the household budget survey.

The grouping of consumer goods and services is presented on the basis of the European Classification of Individual Consumption by Purpose (ECOICOP, until 2013 — COICOP/HICP).

Finances of enterprises

1. Financial results of non-financial enterprises are adjusted to the Accounting Act of 29 September 1994.

Data presented in the chapter concern non-financial enterprises (legal entities) with 10 and more persons employed keeping accounting ledgers.

Data do not include banks, brokerage houses, insurance companies, investment and pension societies, national investment funds, higher education institutions, independent public health care facilities, cultural institutions with legal personality, private farms in agriculture as well as trade unions, religious and political organizations.

2. Total revenues (sums received and due) include: net revenues from sale of products (goods and services), net revenues from sale of goods and materials, other operating revenues (since 2016 including revenues from extraordinary events) and financial revenues.

3. Total costs include: cost of products sold (goods and services), value of goods and materials sold (goods and services), other operating costs (since 2016 including losses from extraordinary events) and financial costs.

4. Revenues and costs of obtaining revenues from the sale of products, goods and materials which have an influence on the financial result are expressed in actual sales prices including discounts, rebates and reductions, excluding the value added tax (VAT).

5. The gross financial result is calculated as the difference of total revenues and total costs – in the case of surplus of total costs over total revenues, the financial result is recorded with the sign (-); until 2015, it was corrected by result on extraordinary events.

6. Obligatory encumbrances on gross financial result include corporate income tax and personal income tax as well as other payments under separate regulations. Income tax is the tax on earned profit which an economic entity is obliged to pay after considering abatements granted.

7. The net financial result (profit or loss) is derived after reducing the gross financial result by obligatory encumbrances.

8. Turnover profitability indicator was calculated as follows:

- **gross** as the relation of the gross financial result to total revenues,
- **net** as the relation of the net financial result to total revenues.

9. Current assets include stocks and short-term: receivables, investments (cash equivalents, short-term securities), prepayments and accruals.

Receivables from deliveries and services are included in short-term receivables (irrespective of their due date).

10. Share equity (funds) is recorded in accounting ledgers according to type and principles defined in legal regulations, statute resolutions or agreements regarding the establishment of the entity. They include: share capital (fund), supplementary capital (fund), revaluation reserve capital (fund), other reserve capital (fund), undistributed (unsettled) financial result from previous years, net financial result of the turnover year and write-offs from net profit for the turnover year.

Until 2015, it also included share capital (fund) not paid up and entity's shares (stock).

Do 2015 r. obejmowały również należne wpłaty na kapitał podstawowy oraz udziały (akcje) własne.

11. Zobowiązania przedsiębiorstw (kapitały obce) obejmują wszystkie zobowiązania z wszelkich tytułów, w tym również z tytułu kredytów i pożyczek. Ogół zobowiązań przedsiębiorstw dzieli się na zobowiązania: długoterminowe – gdy termin ich płatności na dzień bilansowy jest dłuższy niż rok i krótkoterminowe – gdy termin ich płatności na dzień bilansowy jest nie dłuższy niż rok.

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług są zaliczane do zobowiązań krótkoterminowych (bez względu na okres wymagalności zapłaty).

12. Dane dotyczące finansów przedsiębiorstw podano na podstawie rocznej sprawozdawczości finansowej (przed weryfikacją bilansu).

Finanse publiczne

1. Finanse publiczne obejmują procesy związane z gromadzeniem środków publicznych oraz ich rozdysponowaniem, a w szczególności: gromadzenie dochodów i przychodów publicznych, wydatkowanie środków publicznych, finansowanie potrzeb pożyczkowych budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego, zaciąganie zobowiązań angażujących środki publiczne, zarządzanie środkami publicznymi, zarządzanie długiem publicznym oraz rozliczenia z budżetem Unii Europejskiej. Podstawę prawną określającą te procesy stanowi ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych i przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych. W przypadku gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego również ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym, ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa oraz ustawa z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego.

2. Prezentowane dane obejmują informacje dotyczące dochodów, wydatków i wyniku budżetów jednostek samorządu terytorialnego, z uwzględnieniem dotacji celowych z budżetu państwa oraz subwencji ogólnej z budżetu państwa.

3. Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego są określone w uchwale budżetowej przez właściwe organy stanowiące na rok kalendarzowy (budżetowy), w terminach i na zasadach określonych w ustawach ustrojowych oraz ustawie o finansach publicznych.

Miasto na prawach powiatu realizuje równocześnie zadania z zakresu działania gminy oraz powiatu i sporządza jeden budżet, w którym określone są poszczególne dochody z uwzględnieniem źródeł dochodów gminy i powiatu oraz wydatki realizowane łącznie przez gminę i powiat.

4. Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego grupuje się zgodnie z zasadami określonymi w ustawie o finansach publicznych, tj. w podziale na działy – określające rodzaj działalności oraz paragrafy – określające rodzaj dochodu, przychodu lub wydatku. Dane opracowano zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych.

Prezentowane dane w zakresie wydatków według działów obejmują wszystkie paragrafy wydatkowe zrealizowane w danym dziale.

5. Informacje dotyczące budżetów jednostek samorządu terytorialnego zaprezentowano na podstawie sprawozdawczości Ministerstwa Finansów.

Inwestycje. Środki trwałe

1. Nakłady inwestycyjne to nakłady finansowe lub rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja lub modernizacja) istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji.

Nakłady inwestycyjne dzielą się na nakłady na środki trwałe oraz pozostałe nakłady.

Nakłady na środki trwałe to nakłady na:

- budynki i budowle (obejmują budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej), w tym m.in. roboty budowlano-montażowe, dokumentację projektowo-kosztorysowe,
- maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem),
- środki transportu,
- inne, tj.: melioracje wodne, poprawę walorów (ulepszenie) gruntów, inwentarz żywy (stado podstawowe)

11. Liabilities of enterprises (outside capital) include all liabilities, including liabilities from credits and loans. They are divided into: long-term liabilities – when their repayment period on the balance day is longer than one year, and short-term liabilities – when their repayment period on the balance day is not longer than one year.

Liabilities from deliveries and services are included in short-term liabilities (irrespective of their due date).

12. Data concerning finances of enterprises are presented on the basis of annual financial reports (before balance verification).

Public finance

1. Public finance include the processes connected with the accumulation and allocation of public funds, and particularly: collecting and accumulating revenue, spending public funds, financing of loan needs of the state budget and of the budgets of local government units, incurring liabilities involving public funds, managing public funds and public debt, as well as settlements with the European Union budget. The legal basis defining such processes is the Act of 27 August 2009 on the Public Finance and inter-temporal provisions of the Act on the Public Finance. With respect to the financial management of local government units, the legal basis is additionally provided by the Act of 8 March 1990 on Gmina Local Government, the Act of 5 June 1998 on Powiat Local Government, the Act of 5 June 1998 on Voivodship Local Government and the Act of 13 November 2003 on Incomes of Local Government Units.

2. The presented data include information regarding revenue, expenditure and budgets result of local government units, taking into account the targeted grants from the state budget and general subvention from the state budget.

3. Revenue and expenditure of the budgets of local government units are determined in the budgetary law passed by relevant councils for a period of one calendar year (a budgetary year) within the periods and in accordance with the principles set forth in statutory acts and in the Act on the Public Finance.

City with powiat status fulfils the tasks of a gmina as well as of a powiat. There is one budget drawn up every year, which consists of revenue (income received by both the gmina and the powiat) as well as expenditure realized jointly by the gmina and the powiat.

4. Revenue and expenditure of the budgets of local government units are grouped in accordance with the provisions in the Act on the Public Finance, i.e. they are grouped into divisions – defining types of activity, and into paragraphs – defining types of revenue, income or expenditure. The data were compiled in accordance with the Regulation of the Minister of Finance of 2 March 2010 on detailed classification of income, expense, revenue and expenditure, and funds from foreign resources.

The presented data on expenditure by divisions cover all the paragraphs of expenditure realized in that division.

5. Information concerning the budgets of local government units is presented on the basis of reporting by the Ministry of Finance.

Investments. Fixed assets

1. Investment outlays are financial or material expenditures, aimed at creating new fixed assets or improving (rebuilding, enlargement, reconstruction or modernisation) existing fixed capital items as well as outlays on so-called initial equipment for the investment.

Investment outlays are divided into outlays on fixed assets and other outlays.

Outlays on fixed assets include expenditures on:

- buildings and structures (include buildings and premises as well as civil and water engineering structures), including, among others, construction and assembly works, design-cost-estimate documentations,
- machinery, technical equipment and tools (including instruments, movables and equipment),
- transport equipment,
- others, i.e. irrigation and drainage, land quality

i zaszeregowania wieloletnie oraz odsetki od kredytów i pożyczek inwestycyjnych za okres realizacji inwestycji.

Pozostałe nakłady to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji oraz inne koszty związane z realizacją inwestycji. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.

2. Nakłady inwestycyjne zaliczono do odpowiednich sekcji PKD 2007 zgodnie z zaklasyfikowaniem działalności inwestora (podmiotu gospodarki narodowej), z wyjątkiem nakładów na obiekty niezwiązane z jego podstawową działalnością, które zaliczono do odpowiednich sekcji według kryterium przeznaczenia obiektu (dotyczy np.: budynków i lokali mieszkalnych, obiektów przeznaczonych dla potrzeb edukacji, ochrony zdrowia, sportu i rekreacji).

3. Do **środków trwałych** zalicza się kompletne i nadające się do użytku składniki majątkowe o przewidywanym okresie użytkowania dłuższym niż rok, w tym również: drogi publiczne, ulice i place łącznie z pobocznymi i podbudową, uzbrojenie terenu, zaszeregowania wieloletnie, melioracje, budowle wodne, grunty, inwentarz żywy (stado podstawowe) oraz od 1 stycznia 2002 r. spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego i spółdzielcze prawo do lokalu niemieskalnego (użytkowego).

Dane o środkach trwałych nie obejmują:

- wartości gruntów, uznanych od 1 stycznia 1991 r. za środki trwałe zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 12 grudnia 1990 r.,
- prawa użytkowania wieczystego gruntu, uznanego od 1 stycznia 2002 r. za środki trwałe zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r.

4. **Wartość brutto środków trwałych** jest to wartość równa nakładom poniesionym na ich zakup lub wytworzenie, bez potrącenia wartości zużycia (umorzenia).

Przez **wartość brutto środków trwałych w bieżących cenach ewidencyjnych** według stanu w dniu 31 grudnia należy rozumieć:

- w zakresie środków trwałych przekazanych do eksploatacji:
 - przed 1 stycznia 1995 r. – wartość w cenach odtworzenia z września 1994 r.,
 - po 1 stycznia 1995 r. – wartość w cenach bieżących nabycia lub wytworzenia;
- w podmiotach stosujących Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR), wprowadzone od 1 stycznia 2005 r. – również wycenę według wartości godziwej.

Wartość brutto w cenach odtworzenia została ustalona w wyniku aktualizacji (wyceny) środków trwałych w gospodarce narodowej dokonanej według stanu w dniu 1 stycznia 1995 r. zgodnie z postanowieniami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 20 stycznia 1995 r. w sprawie amortyzacji środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, a także aktualizacji wyceny środków trwałych.

Rachunki regionalne

1. **Rachunki regionalne** opracowano zgodnie z zasadami „Europejskiego Systemu Rachunków 2010 (ESA 2010)”, wprowadzonego rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 549/2013 z dnia 21 maja 2013 r. w sprawie europejskiego systemu rachunków narodowych i regionalnych w Unii Europejskiej.

2. W systemie rachunków regionalnych dla każdego województwa zestawiane są: rachunek produkcji i rachunek tworzenia dochodów według sektorów instytucjonalnych i rodzajów działalności oraz rachunek podziału pierwotnego dochodów i rachunek podziału wtórnego dochodów w sektorze gospodarstw domowych. Dla podregionów obliczane są: produkt krajowy brutto i wartość dodana brutto według grup rodzajów działalności.

3. **Produkt krajowy brutto (PKB)** przedstawia końcowy rezultat działalności wszystkich podmiotów gospodarki narodowej. Produkt krajowy brutto równa się sumie wartości dodanej brutto wytworzonej przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne po zwiększeniu o podatki od produktów i pomniejszeniu o dotacje do produktów. Produkt krajowy brutto jest liczony w cenach rynkowych.

W obliczeniach dynamiki wolumenu produktu krajowego brutto jako ceny stałe przyjęto ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany.

4. **Wartość dodana brutto (WDB)** mierzy wartość nowo wytworzoną w wyniku działalności produkcyjnej krajowych jednostek instytucjonalnych. Wartość dodana brutto stanowi różnicę między produkcją globalną a zużyciem pośrednim i jest wyrażona w cenach bazowych.

improvements, livestock (basic herd), long-term plantings and interest on investment credits and loans for the period of investment implementation.

Other outlays are expenditures on so-called initial equipment for the investment and other costs related to the implementation of the investment. These outlays do not increase the value of fixed assets.

2. Investment outlays are included into the appropriate sections of the PKD 2007 in accordance with the classification of the investor's activity (entity of the national economy), with the exception of outlays on structures not connected with its basic activity, which were included into the appropriate sections according to the criteria of structure destination (concerning e.g.: residential buildings and premises, buildings for education, health care, sport and recreational purposes).

3. **Fixed assets** include asset components and other objects completed and ready for usage with an expected period of utility exceeding 1 year, of which also: public roads, streets and squares together with shoulders and foundations, development of land tracts, long-term plantings, irrigation and drainage, water structures, land, livestock (basic herd) as well as since 1 January 2002 cooperative ownership right to residential premises and cooperative right to non-residential (of utility character) premises.

Data regarding fixed assets do not include:

- value of land recognised, since 1 January 1991, as fixed assets, in accordance with the Regulation of the Council of Ministers of 12 December 1990,
- right of perpetual usufruct of land, regarded as fixed assets since 1 January 2002, in accordance with Accounting Act of 29 September 1994.

4. The **gross value of fixed assets** is the value equal to the outlays incurred on their purchase or manufacturing them, without deducting consumption value (depreciation).

The **gross value of fixed assets at current book-keeping prices** is understood, as of 31 December:

- within the scope of fixed assets designated for exploitation:
 - before 1 January 1995 – as the value at replacement prices of September 1994,
 - after 1 January 1995 – as the purchase or manufacturing value at current prices;
- in units that use International Accounting Standards (IAS) implemented since 1 January 2005 – also revaluation according to fair value.

The **gross value at replacement prices** was established as a result of the revaluation of fixed assets in the national economy as of 1 January 1995, in accordance with the decisions of the Regulation of the Minister of Finance of 20 January 1995, regarding the depreciation of fixed assets and intangible fixed assets, as well as the revaluation of fixed assets.

Regional accounts

1. **Regional accounts** were compiled according to the principles of "The European System of Accounts 2010 (the ESA 2010)", introduced by Regulation (EU) No 549/2013 of the European Parliament and of the Council of 21 May 2013 on the European system of national and regional accounts in the European Union.

2. The following accounts are compiled in the regional accounts system for each voivodship: the production account and the generation of income account by institutional sectors and kind of activity as well as the allocation of primary income account and the secondary distribution of income account in the households sector. The following categories are calculated for subregions: gross domestic product and gross value added by kind-of-activity groups.

3. **Gross domestic product (GDP)** presents the final result of the activity of all entities of the national economy. Gross domestic product is equal to the sum of gross value added generated by all domestic institutional units, increased by taxes on products and decreased by subsidies on products. Gross domestic product is calculated at market prices.

Current prices from the year preceding the reference year were adopted as constant prices in the calculations of gross domestic product volume indices.

4. **Gross value added (GVA)** measures the newly generated value as a result of the production activity of domestic institutional units. Gross value added is the difference between gross

5. **Produkcja globalna** obejmuje wartość wyrobów i usług wytworzonych przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne. Produkcja globalna jest wyceniana w cenach bazowych lub według kosztów produkcji.

6. **Żużycie pośrednie** obejmuje wartość zużytych materiałów (łącznie z paliwami) netto (po odjęciu wartości odpadów użytkowych), surowców (łącznie z opakowaniami), energii, gazów technicznych, usług obcych (obróbka obca, usługi transportowe, najem sprzętu, usługi telekomunikacyjne i obliczeniowe, prowizje płacone za usługi bankowe), usługi pośrednictwa finansowego mierzone pośrednio (FISIM), koszty podróży służbowych (bez diet) oraz inne koszty (np. koszty reklamy, reprezentacji, dzierżawy i najmu, koszty biletów służbowych, koszty ryczałtów za używanie własnych pojazdów do celów służbowych, opłaty giełdowe i opłaty z tytułu uczestnictwa w Krajowym Depozycie Papierów Wartościowych). Żużycie pośrednie jest wyceniane w średniorocznych cenach nabywcia.

7. W systemie rachunków regionalnych przyjmuje się zasadę ewidencjonowania produkcji globalnej oraz zużycia pośredniego z uwzględnieniem **obrotów wewnętrznych**, to jest łącznie z wartością produktów wytworzonych przez jedną jednostkę lokalną i przeznaczonych do dalszego przetwarzania w innych jednostkach lokalnych tej samej jednostki instytucjonalnej.

8. **Dochody pierwotne brutto w sektorze gospodarstw domowych** składają się z nadwyżki operacyjnej brutto (łącznie z dochodem mieszanym brutto), dochodów związanych z pracą najemną (obejmujących całkowite koszty związane z zatrudnieniem, tj. wynagrodzenia łącznie ze składkami na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne płaconymi przez pracowników, składki na ubezpieczenia społeczne płacone przez pracodawców powiększone o składki na Fundusz Pracy i inne koszty związane z zatrudnieniem) oraz dochodów z tytułu własności.

9. **Dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych** powstają w wyniku skorygowania dochodów pierwotnych brutto o: podatki bieżące od dochodów, majątku itp., składki netto na ubezpieczenia społeczne, świadczenia społeczne inne niż transfery socjalne w naturze (świadczenia z ubezpieczeń społecznych pieniężne, pozostałe świadczenia z ubezpieczeń społecznych, świadczenia z pomocy społecznej pieniężne) oraz pozostałe transfery bieżące.

Dynamikę realnych dochodów do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych w przekroju województw określono metodą uproszczoną przy zastosowaniu wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych według województw.

10. Grupowanie danych z rachunków regionalnych w przekroju województw i podregionów w podziale na rodzaje działalności według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007) zostało dokonane **metodą jednostek lokalnych rodzaju działalności**, tj. zgodnie z siedzibą i podstawowym rodzajem działalności jednostki lokalnej przedsiębiorstwa.

11. Kryteriami zaliczania danej jednostki gospodarki narodowej do określonego **sektora instytucjonalnego** są: funkcje pełnione w gospodarce narodowej, rodzaj aktywności w tworzeniu nowych wartości ekonomicznych oraz sposób uczestniczenia w podziale dochodów. Wyróżnia się pięć krajowych sektorów instytucjonalnych:

- 1) sektor przedsiębiorstw niefinansowych, do którego zaliczono podmioty gospodarcze wytwarzające produkty rynkowe (wyroby i usługi niefinansowe) oraz jednostki niekomercyjne spełniające kryteria ESA 2010 w zakresie klasyfikacji do sektora przedsiębiorstw niefinansowych,
- 2) sektor instytucji finansowych, do którego zaliczono podmioty gospodarcze zajmujące się pośrednictwem finansowym i pomocniczą działalnością finansową, z wyłączeniem Bankowego Funduszu Gwarancyjnego, podmioty zajmujące się ubezpieczeniami oraz jednostki niekomercyjne, spełniające kryteria ESA 2010 w zakresie klasyfikacji do sektora instytucji finansowych,
- 3) sektor instytucji rządowych i samorządowych, do którego zaliczono podmioty gospodarcze będące producentami nierynkowymi, których produkcja przeznaczona jest na spożycie indywidualne i ogólnospołeczne, finansowane z obowiązkowych płatności dokonywanych przez jednostki należące do pozostałych sektorów, a także jednostki, których podstawową działalnością jest redystrybucja dochodu i bogactwa narodowego oraz jednostki kontrolowane przez sektor, które zgodnie z metodologią ESA 2010 spełniają kryteria zaliczania do sektora,
- 4) sektor gospodarstw domowych, który tworzą osoby fizyczne pracujące na własny rachunek w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie oraz osoby fizyczne pracujące na własny rachunek poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie z liczbą pracujących do 9 osób i prowadzące uproszczoną ewidencję księgową, a także osoby fizyczne uzyskujące do-

output and intermediate consumption, and is presented at basic prices.

5. **Gross output** includes the value of goods and services produced by all domestic institutional units. Gross output is valued at basic prices or according to the production costs.

6. **Intermediate consumption** includes the value of consumed materials (including fuels) in net terms (after subtracting the value of recyclable wastes), raw materials (including packaging), energy, technological gases, outside services (outside processing, transport services, equipment rental, telecommunication and accounting services, commissions paid for banking services), financial intermediation services indirectly measured (FISIM), costs of business trips (excluding travelling allowances) as well as other costs (e.g. advertising, representation, rental and leasing costs, ticket costs for official business, costs of lump-sum payments for using personal vehicles for official business, stock exchange payments as well as payments from participating in the National Depository for Securities). Intermediate consumption is valued at the average purchaser's prices.

7. In the regional accounts system the principle of recording gross output as well as intermediate consumption including **internal turnover** is accepted, i.e. jointly with value of products produced by one local unit and destined for further processing in other local units of the same institutional units.

8. **Gross primary income in the households sector** is comprised of the gross operating surplus (jointly with the gross mixed income), income connected with hired work (including total compensation of employees, i.e. wages and salaries jointly with contributions to social security and health security paid by employees, contributions to social security paid by employers increased by the Labour Fund and other costs connected with employment) as well as property income.

9. **Gross disposable income in the households sector** is obtained as a result of correcting gross primary income by: current taxes on income, wealth, etc., net social contributions, social benefits other than social transfers in kind (social security benefits in cash, other social insurance benefits, social assistance benefits in cash) and other current transfers.

Indices of gross real disposable income in the households sector by voivodships are calculated applying simplified method using price indices of consumer goods and services by voivodships.

10. Grouping regional accounts data by voivodships and subregions according to kind of activity of the Polish Classification of Activities (PKD 2007) was accomplished applying the **local kind-of-activity unit method**, i.e. in accordance with the place of residence and main kind of activity of the local unit of the enterprise.

11. Criteria for classifying a given unit of the national economy into specific **institutional sector** are: functions fulfilled in the national economy, kind of activity in the creation of new economic values as well as the way of participation in the distribution of income. The five following institutional sectors are defined:

- 1) non-financial corporations sector which includes economic entities manufacturing market products (goods and non-financial services) as well as non-profit units that meet the ESA 2010 classification criteria to non-financial corporations sector,
- 2) financial corporations sector which includes economic entities engaged in financial intermediation and auxiliary financial activity, excluding the Bank Guarantee Fund, entities engaged in insurance activity as well as non-profit units that meet the ESA 2010 classification criteria to financial corporations sector,
- 3) general government sector, which consists of economic entities which are non-market producers whose output is intended for individual and collective consumption, and are financed by compulsory payments made by units belonging to other sectors, and institutional units principally engaged in the redistribution of national income and wealth as well as units which are controlled by the sector and accordingly to the ESA 2010 meet criteria for including in the sector,
- 4) households sector which includes own-account workers on private farms in agriculture as well as natural persons working on own-account out-side private farms in agriculture, employing up to 9 persons and keeping simplified accounting books as well as natural persons obtaining income from hired work and non-earned sources,

chody z pracy najmniejszej i niezarobkowych źródeł,
5) sektor instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych, który obejmuje: organizacje społeczne, partie polityczne, organizacje związków zawodowych, stowarzyszenia, fundacje oraz jednostki organizacyjne wyznaniowych.

12. W rachunkach regionalnych uwzględnia się szacunek szarej gospodarki oraz działalności nielegalnej. **Szara gospodarka** obejmuje legalną produkcję ukrytą szacowaną dla zarejestrowanych podmiotów gospodarczych sektora prywatnego z liczbą pracujących do 9 osób (niezależnie od formy prawnej), z liczbą pracujących od 10 do 49 osób (bez spółdzielni) oraz osób fizycznych z tytułu wykonywania pracy nierejestrowanej, głównie w działalności usługowej.

W ramach **działalności nielegalnej** ujęto szacunki dotyczące produkcji i handlu narkotykami oraz przemytu papierosów i alkoholu, a także działalności osób czerpiących korzyści z tytułu świadczenia usług seksualnych przez inne osoby.

13. Dane z rachunków regionalnych za lata 2020–2022 zostały zrewidowane w stosunku do wcześniej opublikowanych, w ślad za rewizją benchmarkingową dokonaną w rocznych rachunkach narodowych. Dane zostały zmienione ze względu na konieczność:

- implementacji rekomendacji Komisji Europejskiej (Eurostatu),
- wykorzystania nowych i aktualizacji istniejących źródeł danych, w tym wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021 (NSP2021),
- wdrożenia wytycznych zawartych w zaktualizowanym „Podręczniku ds. deficytu i długu sektora instytucji rządowych i samorządowych” (Manual on Government Deficit and Debt – MGDD),
- zachowania ciągłości i porównywalności szeregów danych.

Opis wprowadzonych zmian został zawarty w „Informacji Głównego Urzędu Statystycznego na temat rewizji benchmarkingowej w rachunkach narodowych w latach 1995–2022” z dnia 10 października 2024 r., dostępnej na stronie Główny Urząd Statystyczny / Obszary tematyczne / Rachunki narodowe / Roczne rachunki narodowe / Informacja Głównego Urzędu Statystycznego na temat rewizji rachunków narodowych w latach 1995–2022.

14. Do przeliczeń danych według liczby ludności przyjęto ludność spełniającą kryterium rezydencji według definicji Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 549/2013 z dnia 21 maja 2013 r. w sprawie europejskiego systemu rachunków narodowych i regionalnych w Unii Europejskiej (ESA2010), zakładającej okres przebywania osoby na terytorium ekonomicznym danego państwa przez jeden rok lub dłużej. Liczba ludności została przeliczona według stanu w dniu 30 czerwca. Dane o liczbie ludności rezydującej od roku 2022 uwzględniają dane dotyczące ludności ukraińskiej.

15. Dane z rachunków regionalnych będą podlegały rewizji, w ślad za rewizją w rocznych rachunkach narodowych, zgodnie z zasadami Zharmonizowanej Europejskiej Polityki Rewizji (HERP) rekomendowanej przez Komisję Europejską wszystkim krajom Unii Europejskiej.

16. Informacje dotyczące rachunków regionalnych zamieszczono w publikacji „Kompedium wiedzy o rachunkach regionalnych” oraz „Zeszyt metodologiczny Produkt krajowy brutto i jego elementy w ujęciu regionalnym” dostępnej na stronie Główny Urząd Statystyczny / Obszary tematyczne / Rachunki narodowe / Rachunki regionalne / Zeszyt metodologiczny Produkt krajowy brutto i jego elementy w ujęciu regionalnym”.

Podmioty gospodarki narodowej

1. Krajowy rejestr urzędowy podmiotów gospodarki narodowej, zwany dalej rejestrem REGON, jest rejestrem administracyjnym prowadzonym przez Prezesa GUS. Zasady prowadzenia rejestru określają przepisy ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej oraz przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 listopada 2015 r. w sprawie sposobu i metodologii prowadzenia i aktualizacji krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej, wzorów wniosków, ankiet i zaświadczeń.

2. Do rejestru REGON wpisywane są podmioty gospodarki narodowej (zwane dalej jednostkami prawnymi), czyli osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

3. Podstawową funkcją rejestru REGON jest identyfikowanie podmiotów gospodarki narodowej, co jest realizowane poprzez nadawanie im unikatowych numerów identyfikacyjnych.

4. Rejestr REGON jest na bieżąco aktualizowany na pod-

5) non-profit institutions serving households sector which includes: social organizations, political parties, trade unions, associations, foundations and units of religious organizations.

12. The estimation of hidden economy and illegal activities is included in regional accounts. **Hidden economy** covers the legal concealed production estimated for registered economic entities of private sector employing up to 9 persons (irrespective of the legal form), employing from 10 to 49 persons (excluding cooperatives) as well as natural persons engaged in non-registered work, primarily within the service activity.

Within **illegal activities** there were included estimations concerning production and trafficking in narcotics and smuggling of cigarettes and alcohol as well as activity of persons deriving profits from exploiting sexual services.

13. Data from regional accounts for the years 2020–2022 presented in this publication have been revised compared to those previously published, following a benchmarking revision in the annual national accounts. The data have been changed due to the necessity of:

- implementation of the European Commission (Eurostat) recommendations,
- applying of new and updating existing data sources, including the results of the National Population and Housing Census 2021,
- implementation of the guidelines contained in the updated “Manual on Government Deficit and Debt” (MGDD), maintenance of the continuity and comparability of data series.

Description of introduced changes is included in the “Information of the Statistics Poland on the benchmarking revision in national accounts for the years 1995–2022” of 10 October 2024, available on the website Statistics Poland / Topics / National accounts / Regional accounts / Information of Statistics Poland on the benchmarking revision in national accounts for the years 1995–2022.

14. When computing data according to the number of population, the population meeting the residence criterion as defined in Regulation (EU) No 549/2013 of the European Parliament and of the Council of 21 May 2013 on the European system of national and regional accounts in the European Union (ESA2010) was adopted, which assumes a person's stay in the economic territory of a given country for one year or more. The number of population was calculated as of 30 June. Data on the number of resident population from 2022 include data on the Ukrainian population.

15. Regional accounts data will be subject to review due to revision in annual national accounts, in accordance with the principles of the Harmonized European Revision Policy (HERP), recommended by the European Commission to all countries of the European Union.

16. Information concerning regional accounts are placed in the publications “Kompedium wiedzy o rachunkach regionalnych” and „Methodological report. Gross domestic product and its elements in the regional breakdown” available on website Statistics Poland / Topics / National accounts / Regional accounts / Methodological report. Gross domestic product and its elements in the regional breakdown.

Entities of the national economy

1. The National Official Business Register hereinafter referred to as REGON, is an administrative register held by the President of Statistics Poland. The rules for running the register are defined by the Act of 29 June 1995 on Official Statistics and the provisions of the Regulation of the Council of Ministers of 30 November 2015 on the mode and methodology of running and updating the National Office Business Register, application, questionnaires and certificates specimens and detailed condition.

2. In the REGON register are registered entities of the national economy (called legal units), that is legal persons, organizational units without legal personality and natural persons conducting economic activity.

3. The basic function of the REGON register is identification of entities of the national economy, which is accomplished by assigning unique identification numbers to them.

4. The REGON register is updated on a current basis with the use of data on entities of the national economy transferred thro-

stawie danych o podmiotach gospodarki narodowej, przekazywanych drogą elektroniczną z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej, Krajowego Rejestru Sądowego, Systemu Informacji Oświatowej oraz Centralnego Rejestru Podmiotów Krajowej Ewidencji Podatników, oraz – w przypadku pozostałych podmiotów – na podstawie wniosków zgłaszanych do właściwych urzędów statystycznych. Kompletność i aktualność rejestru uzależniona jest od terminowej realizacji ww. obowiązku. Ponadto od 2011 r. do aktualizacji rejestru wykorzystywane są informacje z Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności (PESEL) dotyczące zgonów osób fizycznych, które były wpisane do rejestru REGON.

5. W latach 2015–2023 r. liczba podmiotów w podziale według sektorów własności i sekcji może wystąpić bez jednostek, dla których informacja o formie własności i rodzaju przeważającej działalności nie występuje w rejestrze REGON.

ugh the electronic system from the Central Register and Information on Economic Activity (CEIDG), the National Court Register, the Educational Information System as well as the Central Business Entity Register of the National Taxpayer Register, and – for the remaining entities – on the basis of applications submitted to the relevant statistical offices. The completeness and correctness of the register is contingent on the timely compliance with the above mentioned obligation. In addition, since 2011 the register has been updated with information from the Universal Electronic System for Registration of the Population (PESEL) on the deaths of natural persons, which were registered in the REGON.

5. In the years 2015–2023, the number of entities broken down by ownership sector and section may occur without units for which the information on the form of ownership and the kind of predominant activity does not appear in the REGON register.